

2749

L. 845

ΕΠΙΤΟΜΩΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

2749

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

Ἐγχρίσει τῆς ἐπὶ τῶν διδακτικῶν βιβλίων ἐπιτροπῆς καὶ
τοῦ ὑπουργεῖου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως

ΥΠΟ

ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΚΑΣΤΟΡΧΙ,

Καθηγητοῦ.

ΜΕΤΑΤΙΤΛΟΣ ΤΗΣ Β'. ΕΚΔΟΣΕΩΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΤΤΗΟΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΩΜΑΣΙ Σ. Κ. ΒΛΑΣΤΟΥ.

(Κτετὲ τὴν ἑδὲν Ερυ.εῦ, ἀρ. 212).

1864.

Πρωτ. 12,917.
Αριθ. Διεκπ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐν Ἀθήναις,
τῇ 16 Ιουλίου 1851.

•••••••••••••

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

Πρὸς τὸν κατὰ τὸ Βασιλεῖον Γυμνασιάρχαν, Σχολάρχαν καὶ
Διδασκάλουν τῶν Ἐληγρικῶν Σχολείων.

Ο Καθηγητὴς Κ. Εὐθύμιος Καστόργης φιλοπονήσας πρὸ καιροῦ
ἔξεδωκεν ἡδη ἐπίτομον Λατινικὴν Γραμματικὴν πρὸς χρῆσιν τῶν
Ἐλληνικῶν Σχολείων καὶ Γυμνασίων. Τὴν Γραμματικὴν ταύτην,
παραπεμφθεῖσαν πρὸς ἔξέτασιν, ἐνέκρινεν ἡ ἐπὶ τῶν διδακτικῶν βι-
βλίων Ἐπιτροπὴ, γνωμοδοτήσασα, δτὶ τὸ πόνημα τοῦτο εἶναι τῷ ὄντι
κατάλληλον εἰς χρῆσιν τῶν Σχολείων καὶ Γυμνασίων τοῦ Κράτους,
ἔξαιρέτως δε, δ ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει, τῷ συντακτικῷ, διὰ πολλο-
τάτων παραδειγμάτων παραλληλισμὸς τῆς Λατινικῆς πρὸς τὴν Ἐλ-
ληνικὴν γλῶσσαν ἀρμόζει εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις τῶν Γυμνασίων.

Τούτων πάντων ἔνεκα δὲν διστάζομεν νὰ συστήσωμεν πρὸς ὑμᾶς,
Κύριοι, τὴν περὶ τῆς δ λόγος Γραμματικὴν, διὰ νὰ μεταχειρίζοσθε
αὐτὴν εἰς τὴν διδασκαλίαν ὑμῶν, διατάξασκεν διάφορα πλεονε-
κτήματα κατὰ τὴν γνώμην τῆς διαληγούσας Ἐπιτροπῆς, κατά τε
τὸ Τεχνολογικὸν καὶ τὸ Συντακτικὸν, καὶ διὰ τὸ εὑμέθοδον εἰς τὴν
διάταξιν τῶν μερῶν καὶ τὴν ἐρμηνείαν τῶν κανόνων.

Προσδιορίζεται δὲ ἡ τιμὴ αὐτῆς εἰς Δραχμὰς 3.

Ο Υπουργός

ΠΛΑΤΑΓ. ΒΑΡΒΟΓΛΗΣ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ Α'. ΕΚΔΟΣΕΩΣ.

oooooooooooo

ΤΕ πρὸ δύο ἐτῶν μεταφράσας εἰς τὴν ἡμετέραν γλώσσαν ἐξέδωκα τὴν λατινικὴν γραμματικὴν τοῦ Δανοῦ Μαδ்ரி஗ίου, προεθέμην καὶ συντάξω καὶ ἐπίτομον γραμματικὴν τῆς αὐτῆς γλώσσης πρὸς κοινοτέραν χρήσιν· διότι ἔβλεπον, ὅτι ἡ μὲν τοῦ Μαδ்ரίγου ἔμελλε διὰ τὴν ἔκτασιν αὐτῆς νὰ γρησιμεύσῃ μόνον εἰς τοὺς διπωσοῦν προκεχωρηκότας εἰς τὴν γλώσσαν ταύτην οὐχὶ δὲ εἰς πρωτοπείρους, ἡ δὲ τοῦ μακαρίου διδασκαλίου μου Οὐλερίχου, ἣν μέχρι τοῦδε μεταχειρίζονται πολλοὶ ἐν τοῖς Σχολείοις, ὅτι μένει τοικύτη οἷα τὸ πρῶτον ἐξεδόθη· ἐπειδὴ ἐπελθὼν ὁ θάνατος ἐκώλυσε τὸν συγγραφέα νὰ ἐπιφέρῃ τὰς διὰ τὴν πρόσθιον τοῦ χρόνου ἀναγκαῖας διορθώσεις καὶ προσθήκας. Εἰς τὴν πρόθεσίν μου δὲ ταύτην μὲν ενεθάρξυνεν διφλόκαλος τυπογράφος καὶ βιβλιοπόλης κύριος Σ. Κ. Βλαστός, διότι ἀνεδέχθη ἵδιας δαπάναις τὴν τύπωσιν αὐτῆς, ἣν ἥμα ἐκδοθεῖσαν ἐξετάσκαι διαταγῇ τοῦ Γρουργοῦ τῆς Παιδείας ἦ ἐπὶ τῶν βιβλίων Ἐπιτροπὴν, ἔκρινεν αὐτὴν κατάλληλον πρὸς τὴν ἐν τοῖς ἡμετέροις Σχολείοις καὶ Γυμνασίοις διδασκαλίαν τῆς λατινικῆς γλώσσης.

Πρὸς κοινοτέραν λοιπὸν χρῆσιν καὶ διὰ πτωτοπείρους δρίσας τὴν γραμματικὴν ταύτην, παρέλαθον ἐκ τῆς τοῦ Μαδ்ரίγου ὅσα ἐνόμισαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἴκανά, προσθέσας εἰς ταῦτα ἐξ ἀλλων πονημάτων καὶ ἐξ ἵδιας πείρας οὐκ ἀλιγαῖ· τὸν δὲ θέλοντα πλείω παραπέμπω πανταχοῦ τοῦ πονήματος τούτου εἰς τὴν γραμματικὴν ἐκείνην (1). Διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον οὐ μόνον πάντα τὰ ἐκ τῆς λατινικῆς παραδείγματα μετέφρασα εἰς τὴν ἡμετέραν γλώσσαν, τινὰ μὲν πρὸς λέξιν τινὰ δὲ κατ' ἔννοιαν μόνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς κανόνας ἡρμήνευσα ὅσους οἶδον τε σαφῶς καὶ συντόμως. Εἰ; δὲ τὸ συντακτικὸν προεύθηκε

(1) Διὰ τῶν σημείων βλ. Δ. Γ., τουτέστι βλέπε διεξιδικὴν γραμματικήν.

πανταχού ἐν εἰδεις ὑποσημειώσεων παραδείγματα ἐκ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς ἀντίστοιχης τοῖς λατινικοῖς, ἵνα δώσω ἀφορμὴν εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ διδασκάλους πρὸς παραχληλισμὸν τῆς συντάξεως τῶν συγγενῶν τούτων γλωσσῶν. Ἐν πολλοῖς ὅμως ἡρκέσθην νὰ παραπέμψω εἰς τὸ μικρὸν ἑλληνικὸν συντακτικὸν τοῦ ἡμετέρου Κ. Ἀσωπίου, ὡς εἰς τὸ τελειότερον τῶν παρ' ἡμῖν καὶ συνηθέστερον ἐν τοῖς ἡμετέροις Σχολείοις καὶ Γυμνασίοις. Τοιοῦτος καταλληλοτέρος ἐκλογὴ καὶ διάταξις τῶν ἑλληνικῶν τούτων παραδείγμάτων ἥθελεν εὐκολύνει ἔτι μᾶλλον καὶ καταδείξει σαφέστερον τὴν συγγένειαν τῶν δύο τούτων ἀρχαίων γλωσσῶν· ἀλλ' ἐν ἀρχῇ τὰ πάντα δὲν ἔξεργονται τέλεια, ὡς ἡ Ἀθηνᾶ ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός.

Ο σκοπὸς, δι' ὃν ἡ γραμματικὴ αὕτη ἐγράφη, δικαιοῦ, νομίζω, πρῶτον μὲν τὴν συντομίαν, ἢν μετεχειρίσθην πανταχοῦ τοῦ β.β.λίου· οἶον εἰς τὸ περὶ προφορᾶς τῶν γραμμάτων κεφάλαιον, ὅπου εἶχε τις πολλὰ νὰ εἰπῃ, καὶ εἰς τὴν τῶν κανόνων ἔρμηνεσίν· δεύτερον δὲ τὴν ἐκλογὴν τῶν παραδείγμάτων, ἀτινα ἑλλήφθησαν πάντα σχεδὸν ἐκ τῶν δοκίμων τῆς λατινικῆς γλώσσης συγγραφέων· διότι ἡ γραμματικὴ αὕτη ἀντικείμενην ἔχει τοὺς συγγραφεῖς τῆς λαμπρᾶς κυρίως ἐποχῆς τῆς γλώσσης. Διὸ εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τοῦ πονήματος τούτου λαλῶν περὶ τοῦ ἑλληνικοῦ φ., καὶ λέγων ὅτι οἱ Ρώματοι γράφουσι ἀντὶ τούτου ἐν ἑλληνικαῖς λέξεσι συνήθως ph, ἀναφέρω ταῦτα εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην τῆς γλώσσης οὐχὶ δὲ εἰς πολὺ προγενεστέραν· ἐπειδὴ τὸ πάλαι ἔλεγον καὶ ἔγραψον fama, sero, καὶ ἄλλας πολλὰς τοιαύτας ἑλληνικὰς λέξεις μὲν ἀπλοῦν f (1).

"Ἐγραψα ἐν Ἀθήναις τῷ 21 Αὐγούστου 1854.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΚΑΣΤΟΡΧΗΣ.

(1) Έν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ ἐκδόσει, ἐκτὸς ἄλλων τινῶν ἀναγκαίων μεταβολῶν, ὑπένθυκε ἐν ἀναγράσσῃς τὰ θέττον οὐσιώδη τοῦ τεγχολεγικοῦ μικροῖς γράμμασι τετυπωμένα. Τοῦτο ἐγένετο, ὅπως οἱ ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς Σχολείοις διδασκόμενοι τὴν λατινικὴν γλώσσαν, διακρίνοντες οὕτως αὐτὰ ἀπὸ τῶν οὐσιωδῶν, παραχλείπωσιν ἐν τῇ πρώτῃ διδασκαλίᾳ τῆς γλώσσης ταύτης, ἀρκούμενοι εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῶν κυριωτέρων· ὅταν δὲ μεταβολαὶν εἰς τὰ Γυμνάσια, τίτι ἔσται κακίδες νὰ μελετῶσι καὶ τὰ παραχλείπουντα.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΜΕΡΟΣ Α'. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΝ.

- ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'. Περὶ τῶν Γραμμάτων καὶ τῆς προφορᾶς αὐτῶν §. 1.
» Β'. Περὶ Προσῳδίας §. 3.
» Γ'. Περὶ Κλίσεων §. 5.
» Δ'. Περὶ ὄνομάτων· Πρώτη Κλίσις §. 7.
» Ε'. — Δευτέρα Κλίσις §. 10.
» ζ'. — Τρίτη Κλίσις §. 13.
» Ζ'. — Τετάρτη Κλίσις §. 17.
» Η'. — Πέμπτη Κλίσις §. 19.
» Θ'. Ἀνώμαλίαι· τῶν ὄνομάτων
 ἀ) Κατὰ τοὺς ἀριθμοὺς §. 21.
 β') Κατὰ τὴν αλίσιν §. 23.
» Ι'. Περὶ τῶν ἐπιθέτων §. 26.
Περὶ τῶν συγκριτικῶν καὶ ὑπερθετικῶν ἐπιθέτων §. 28,
» ΙΑ'. Περὶ τῶν ἀριθμητικῶν §. 31.
» ΙΒ'. Περὶ τῶν ἀντωνυμιῶν §. 35.
» ΙΓ'. Περὶ τοῦ ῥήματος §. 42.
Περὶ σχηματισμοῦ τοῦ ῥήματος· κατὰ πληντες τοὺς γεόν-
 νους καὶ τὰς ἐγκλίσεις §. 44.
» ΙΔ'. Τὸ ῥῆμα sum §. 46.
Παραδείγματα τῶν τεσσάρων συζυγιῶν §. 46.
» ΙΕ'. Περὶ τῶν ἀποθετικῶν ῥημάτων §. 47.
» ΙΖ'. Παρατηρήσεις περὶ τινῶν τύπων τοῦ ῥήματος §. 48.
» ΙΖ'. Περὶ ἀνωμάλου σχηματισμοῦ παρακειμένων τινῶν καὶ σου-
 πινών §. 49.
 α) Ἀνωμαλίαι· τῶν τῆς ἀ συζητίας ῥημάτων §. 50.
 β') Ἀνωμαλος σχηματισμὸς τοῦ παρακειμένου καὶ σουπι-
 νου τῶν ῥημάτων τῆς β' συζητίας §. 51.
 γ') Τῶν τῆς γ' συζητίας §. 52.
 δ') Τῶν τῆς δ' συζητίας §. 53.
 ε) Ἀνωμαλος σχηματισμὸς τοῦ σουπίνου καὶ τῶν μετογῶν
 τῶν ἀποθετικῶν ῥημάτων, καὶ ἀλλαὶ τινὲς ἀνωμαλίαι
 τούτων §. 55.
» ΙΙΙ'. Κυρίως ἀνωμαλα ρήματα §. 55.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'. Ἐλληνῆ ῥήματα §. 62.

» Κ'. Ρήματα ἀπρόσωπα §. 64.

Τελευταῖς παρατήρησις περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ῥημάτων §. 65.

» ΚΑ'. Περὶ τῶν ἐπιθέματων §. 66.

» ΚΒ'. Περὶ τῶν προθέσεων §. 68.

» ΚΓ'. Περὶ τῶν συνδέσμων §. 69.

» Περὶ τῶν ἑρωτηματικῶν καὶ ἀρνητικῶν μορίων §. 70.

» ΚΔ'. Περὶ τῶν ἐπιφωνημάτων §. 72.

» ΚΕ'. Περὶ παραγωγῆς ἐν γένει §. 72.

Περὶ παραγωγῆς οὐσιαστικῶν

ἀ) ἀπὸ ῥημάτων §. 74. β') ἀφ' ἐτέρων οὐσιαστικῶν §. 75.

Περὶ παραγωγῆς τῶν ὄποκοριστικῶν §. 76.

Περὶ παραγωγῆς οὐσιαστικῶν ἀπὸ ἐπιθέτων §. 77.

Κζ'. Περὶ παραγωγῆς ἐπιθέτων

ἀ) ἀπὸ ῥημάτων §. 78.

β'. ἀπὸ οὐσιαστικῶν §. 79.

γ'. ἀφ' ἐτέρων ῥημάτων §. 80.

ΚΖ'. Περὶ παραγωγῆς ῥημάτων.

ἀ) ἀπὸ οὐσιαστικῶν §. 84.

β') ἀπὸ ἐπιθέτων §. 85.

γ') ἀφ' ἐτέρων ῥημάτων §. 86.

ΚΙΨ'. Περὶ παραγωγῆς ἐπιθέματων §. 87.

» ΚΘ'. Περὶ τῆς διὰ συνθέσεως παραγωγῆς νέων λέξεων §. 88.

ΜΕΡΟΣ Β'. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'. Περὶ τῆς προτάσεως καὶ τῶν μερῶν αὐτῆς §. 90.

Περὶ συμφωνίας τοῦ ὄποκειμένου καὶ κατηγορούμενου §. 91.

Περὶ ἀπροσώπων προτάσεων καὶ περὶ τοῦ ὄποκειμένου αὐτῶν §. 98.

Β'. Περὶ τῆς τῶν πτώσεων συντάξεως §. 99.

1) Περὶ τῆς ὀνομαστικῆς §. 102.

2) Περὶ τῆς γενικῆς §. 103.

3) Περὶ τῆς δοτικῆς §. 119.

4) Περὶ τῆς αἰτιατικῆς §. 127.

5) Περὶ τῆς αλητικῆς §. 141.

6) Περὶ τῆς ἀφαιρετικῆς §. 142.

» Γ'. Περὶ τῆς τῶν ἐπιθέτων συντάξεως §. 163.

» Δ'. Περὶ τῆς τῶν ἀντιογομενῶν.

α') Περὶ τῶν δεικτικῶν καὶ τῶν ἀντιφηρικῶν §. 172.

β') Περὶ τῆς τῶν λοιπῶν χρήσεως καὶ σημασίας §. 180.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'. Περὶ τῶν εἰδῶν προτάσεων καὶ περὶ ἐγκλίσεων §. 192.

" Σ'. Περὶ τῆς ὁριστικῆς καὶ τῶν χρόνων αὐτῆς §. 193.

" Z'. Περὶ τῆς ὑποτακτικῆς §. 206.

Α'. ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ §. 208.

Β'. ἐν ἔξαρτήσει λόγου §. 208.

Γ'. ἀναφορικαὶ προτάσεις καθ' ὑποτακτικὴν §. 222.

Δ'. αἱ λοιπαὶ καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφερόμεναι προτάσεις §. 230.

Ε'. Περὶ τῶν χρόνων τῆς ὑποτακτικῆς §. 236.

" Η'. Περὶ τῆς προστακτικῆς §. 243.

" Θ'. Περὶ τῆς ἀπαρεμφάτου §. 246.

" Ι'. Περὶ τῶν σουπίνων §. 261.

Περὶ τοῦ γερουνδίου §. 263.

Περὶ τοῦ μετοχικοῦ ἐπιθέτου §. 268.

" IA'. Περὶ τῆς μετοχῆς §. 271.

ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

ΜΕΡΟΣ Α'. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΤΙΠΡΙ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΦΟΡΑΣ ΑΙΓΤΩΝ.

§. 1. **Τ**Α γράμματα τῆς λατινικῆς γλώσσης εἰσὶ ταῦτα: a, b, c, d, e, f, g, h, i (j), k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, (v), x, y, z.

Τούτων τὸ μὲν a προφέρεται ὡς τὸ ἡμέτερον α, τὸ δὲ b οἱ νῦν Εὐρωπαῖοι προφέρουσι κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν ἴδιων γλωσσῶν ὡς μπέ: ἀγνωστον δικιας ἀν καὶ οἱ Ρωμαῖοι ἐπρόφερον οὕτως αὐτὸς, γνωστὸν δὲ, ὅτι τὸ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς δνόμασι οἱ γράφουσι πάντοτε διὰ τοῦ b, δσάκις γράφουσι λατινικοῖς γράμμασι τὰ δνόματα αὐτά. Παρ' ἡμῖν ἐγένετο ἥδη συνήθης καὶ ἐν τῇ λατινικῇ δ τῶν Εὐρωπαίων φθόγγος, προφερούμενον τοῦ b ὡς μπέ.

Τὸ c οἱ νῦν Εὐρωπαῖοι προφέρουσι διαφόρως κατὰ τοὺς κανόνας τῶν ἴδιων γλωσσῶν, ἄλλως οἱ Γάλλοι καὶ Ἀγγλοι, ἄλλως οἱ Γερμανοὶ καὶ Ἰταλοὶ. Οἱ Γερμανοὶ, ὡν ἡ προφορὰ τῆς λατινικῆς γλώσσης ἐγένετο συνθεστέρα παρ' ἡμῖν, πρὸ μὲν τῶν συμφώνων καὶ φωνηέντων a, o, u προφέρουσιν αὐτὸς ὡς ἡμεῖς τὸ x, πρὸ δὲ τῶν e, i, y καὶ τῶν διφθόγγων æ, œ ὡς τσέ. ἄλλ' δ τσὲ φθόγγος δὲν φαίνεται ἴδιος τῶν Ρωμαίων ἐπειδὴ οὗτος ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς κυρίος δνόμασι κ γράφουσι πάντοτε c ὥπερ δεικνύει, ὅτι τὸ γράμμα τοῦτο ἐτήρει καὶ ἐν τῇ λατινικῇ ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν φθόγγον πρὸ οἰωνδήποτε φωνηέντων. Οἱ Γερμανοὶ δμολογοῦσι μὲν, ὅτι ὁ φθόγγος τοὲ εἶναι βάρβαρος, ἀναφανεῖς μετὰ τὸν σ' ἀπὸ Χριστοῦ αἰῶνα, τηροῦσιν δικιας δικιας τοῦτον ὡς συνήθη ἥδη γενόμενον παρ' αὐτοῖς (1). Όθεν δρθὸν εἶναι νὰ προφέρωμεν ἡμεῖς τὸ γράμμα τοῦτο πανταχοῦ ὡς τὸ ἡμέτερον x.

(1) Βλ. Μαδειγίου Λατ. Γραμμ. §. 8. καὶ Ζουμπτίου Λ. Γ. §. 3 καὶ σημείωσιν.
(ΛΑΤ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ.)

Τὸ δοὶ Εὔρωπαις προφέρουσιν ὡς ντὲ, μὴ ἐπιτεινομένου ὅμως πολὺ τοῦ ν. Οἱ δὲ Ρώμαιοι τὸ ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς λέξεσι δὲ γράφουσι διὰ τούτου τοῦ γράμματος ἀείποτε οἶον, Δημοσθένης, Demosthenes· ὅπερ δηλοῖ, ὅτι τὰ δύο ταῦτα γράμματα εἰχον τὸν αὐτὸν φθόγγον ἢ παραπλήσιον.

Τὸ επροφέρεται ὡς τὸ ἡμέτερον εἰς τὸ αὐτὸν δὲ μακρὸν (ē) ἐπέχει τὸν τόπον τοῦ Ἑλληνικοῦ η ἐν Ἑλληνικαῖς λέξεσιν. Ἡβη, Hebe.

Τὸ δὲ προφέρεται ὡς τὸ ἡμέτερον φ. Οἱ Ρώμαιοι ὅμως φαίνεται ὅτι διέκρινον ὑστερὸν τῶν δύο τούτων γραμμάτων τὸν φθόγγον· ἐπειδὴ συνήθως γράφουσιν ρῆ ἀντὶ τοῦ ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς λέξεσι φ (φιλοσοφία philosophia).

Τὸ γοὶ Γερμανοὶ προφέρουσιν ὡς γγ' τῶν ἄλλων δὲ Εὐρωπαίων ἄλλοι: ἄλλως κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν ἴδιων γλωσσῶν. ἐπειδὴ ὅμως οἱ Ρώμαιοι τὸ Ἑλληνικὸν γ γράφουσι διὰ τούτου τοῦ στοιχείου, πιθανὸν εἶναι ὅτι ἐπρόφερον αὐτὸν ὡς οἱ Ἕλληνες τὸ γ' ὡς, Gelon=Γέλων.

Τὸ δὲ ἐπέχει τόπον τοῦ δασέος πνεύματος τῆς Ἑλληνικῆς ὅθεν γράφεται πρὸ τῶν δασυνομένων Ἑλληνικῶν λέξεων ὡς Hector, Ἐκτωρ. Helena, Ἐλένη· προφέρεται ὅμως ἐλαφρότερον τοῦ ἡμετέρου χ.

Τὸ δὲ ποτὲ μὲν εἶναι φωνῆσιν, ποτὲ δὲ σύμφωνον. ὅπου εἶναι σύμφωνον, γράφεται ὑπὸ τῶν Νεωτέρων πρὸς διάκρισιν διὰ τοῦ ἥ, ὅπερ προφέρεται σχεδὸν ὡς τὸ ἡμέτερον γ' μικρὸν ὅμως ἀπαλότερον. Εἶναι δὲ σύμφωνον ὅταν εὑρίσκηται ἢ ἐν ἀρχῇ λέξεως ἢ μεταξὺ δύο φωνηντῶν τῆς αὐτῆς λέξεως (Juvenis, νέος, Troja, Τροία)· ἐν ἀρχῇ ὅμως Ἑλληνικῶν λέξεων εἶναι ἀείποτε φωνῆσιν (iambus, ιαμβός).

Τὸ δὲ κ εἶναι σχεδὸν ἄχρητον ἐν τῇ λατινικῇ γλώσσῃ, ἐπειδὴ ἀντὶ τούτου μεταχειρίζονται οἱ Ρώμαιοι τὸ c. Εὔρηται δὲ μόνον ἐν ἀρχῇ τινων λέξεων πρὸ τοῦ a, καὶ μάλιστα συντετμημένων οἶον κ kaeso (κύριον ὄνομα), κ ἢ kal=Καλένδαι.

Τὰ l, m, n, o, ρ αντιστοιχοῦσι τοῖς ἡμετέροις λ, μ, ν, ο, π, προφερόμενα ὡς ταῦτα, καὶ γραφόμενα ἀντὶ τούτων ἐν Ἑλληνικαῖς λέξεσι. Τὸ μακρὸν δὲ ἐπέχει τόπον τοῦ Ἑλληνικοῦ ω ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς λέξεσιν.

Τὸ δὲ εῦρηται πάντοτε μετὰ τοῦ ν ἢ u καὶ ἔχει μικρόν τι τοῦ c ἐξηλλαγμένον φθόγγον· ὅθεν συναλλάσσεται πολλάκις μετὰ τούτου.

Οἱ Γερμανοὶ προφέρουσι τὸ qv (ἢ qu) ὡς κε. τὴν προφορὰν δ' αὐτοῖς ταῦτην παρεδέχθησαν καὶ ἡμεῖς ἔδη.

Τὰ γ, s, t ἀντιστοιχοῦσι τοῖς ἡμετέροις ρ, σ, τ, καὶ προφέρονται ὡς ταῦτα. Ἀλλὰ τὴν συλλαβήν Iι πρὸ φωνήντος εὑρίσκομένην προφέρουσιν οἱ Γερμανοὶ κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς ἴδιας γλώσσης ὡς τοι· δταν δὲ προηγήται αὐτῆς s ἢ ἔτερον l, πάντοτε ὡς τι. Οἱ Ῥωμαῖοι ὅμως φαίνεται, δτι οὐδέποτε ἐπρόφερον τσι, ἀλλὰ πάντοτε καὶ πανταχοῦ τι, ὅπως γράφουσιν αὐτὸ καὶ εἰς τὰς Ἑλληνικὰς λέξεις. Διὸ γνησιώτερος φαίνεται ὁ φθόγγος οὗτος.

Τὸ u, ἀντιστοιχοῦν πολλάκις τῷ ἡμετέρῳ οὐ καὶ προφερόμενον ὡς τοῦτο, ποτὲ μὲν εἶναι φωνῆν, ποτὲ δὲ σύμφωνον. Όταν ἦναι σύμφωνον γράφεται ὑπὸ τινῶν Γερμανῶν διὰ τοῦ ν, καὶ προφέρεται συνήθως ὡς τὸ ἡμέτερον ē. Εἶναι δὲ σύμφωνον ἐν ἀρχῇ λέξεως ἢ μεταξὺ δύο φωνηέντων τῆς αὐτῆς λέξεως εὑρίσκομενον, ὡς vita, βίος, avarus, φιλάργυρος· ἔτι δὲ μεταξὺ τὰ στοιχεῖα πg, l, r, ῥίζικὸν ὄν, ὡς anguis, ὄφις, salvo, σώζω, servus, δούλος.

Τὸ x ἀντιστοιχεῖ τῷ ἡμετέρῳ ξ καὶ προφέρεται ὡς τοῦτο.

Τὸ y καὶ z εὑρηται μόνον ἐν Ἑλληνικαῖς λέξεσιν ἀντὶ τοῦ u καὶ ζ, καὶ προφέρονται ὡς ταῦτα. Οἱ Γερμανοὶ ὅμως, προφέροντες τὸ ἡμέτερον ζ διὰ τοῦ φθόγγου τσ, προφέρουσιν ὡσαῦτως καὶ τοῦτο ἀλλ' ἢ τοιαύτη προφορὰ εἶναι ἀδόκιμος· ὡς καὶ ἢ τοῦ s, τὸ δποίον τινὲς τῶν Γερμανῶν, δταν εὑρίσκηται μεταξὺ δύο φωνηέντων, προφέρουσιν ὡς ἡμεῖς τὸ ζ.

Σημ. Τὰ γράμματα τῆς λατινικῆς εἴτε μόνα, εἴτε διπλᾶ εἰσι, εἴτε συνημμένα μετ' ἄλλων ἐν ταῖς λέξεσι, τηροῦσι πάντοτε τὴν αὐτὴν προφοράν· τὸ δὲ πg προφέρεται ὡς τὸ ἡμέτερον γγ.

Τὸ θ καὶ χ τῆς Ἑλληνικῆς δὲν ἔχει ἡ λατινικὴ ἀντί αὐτῶν δὲ γράφει ἐν ταῖς λατινίστι γραφομέναις Ἑλληνικαῖς λέξεσι ih (οἷον, Thucydides, Θουκυδίδης) καὶ ch (Chabrias, Χαβρίας). Άντι τοῦ ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς λέξεσι δασυνομένου ἢ γράφει τὸ τοῦ δασέος πνεύματος σημεῖον ἢ μετά τὸ r (Rhodus, Ῥόδος, Pyrrus, Πύρρος).

§. 2. Αἱ διφθογγοὶ τῆς λατινικῆς γλώσσης εἰσὶν αε, αε, αυ, αὐτιστοιχοῦσαι ταῖς Ἑλληνικαῖς, αι, οι, αυ. Προφέρονται δὲ νῦν ἢ μὲν ἡ ὡς τὸ ἡμέτερον αι, ἢ δὲ ἡ ὡς τὸ γαλλικὸν eu, ἢ δὲ αυ ὡς αου

Τὸ πάλαι ἡ ἀγέργαρφετο αἱ καὶ η· ω οι· ἡ δὲ τῆς προφορὰς ἀπέκλινε πρὸς τὴν τοῦ u θέσην εἴς τινας λέξεις συγχλήσσονται οἱ φθόγγοι οὗτοι (οἷον ρεψα, ποιγή, punire, κολάζω)

Σημ. Εἰς ἰδίγας μόνον λέξεις (*heus, heu, eheu, eeu, seu, neu, neuter, neutrum quam*) εὑρηται καὶ ἡ ευ (*eū*), οὐτε προσέρεται ὡς εου ἢ εφ σχεδὸν ἢ δὲ ει (*ii*) εὑρηται μόνον εἰς τὸ ἐπιφάνημα, *'hei*, καὶ ἡ οὐ εἰς τὰς ἀντωνυμίας *huius* καὶ *cui* καὶ εἰς τὸ ἐπιφάνημα *hui*.

Άντι τῆς ἐλληνικῆς διφθόργγου ει γράφουσιν οἱ Ἱωμαῖοι εἰς ἐλληνικὰς λέξεις ἀπλοῦντι μακρὸν πρὸ συμβάντου (*Heraclitus*), ἢ ἡ Ι πρὸ φωνήσατος (*Dareus καὶ Dæsus*). Άντι τῆς οὐ ἀπλοῦντι u.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΔΙΑΣ.

§. 3. Οἱ Ἱωμαῖοι δὲν ριτεγχειρίζοντο ἐν τῇ γραφῇ σημεῖα τόνων· οὐχ ἡττον δύσις ἐτόνιζον καὶ αὐτοὶ τινας τῶν λέξεων συλλαβάς, τητροῦντες τοὺς ἐφεξῆς κανόνας.

Τῶν μὲν πολυσυλλαβῶν λέξεων οὐδέποτε ἐτόνιζον τὴν λήγουσαν, ἀλλὰ πάντοτε τὴν παραλήγουσαν, ἐὰν αὔτη ἦναι φύσει ἢ θέσει μακρά, ἄλλως τὴν προταραχαλήγουσαν· (*οἶον, πάγινα, τελίς, paginatum, σελίδων, paréntes, γονεῖς, tragóedus, τραγῳδός*)· τῶν δὲ δισυλλαβῶν πάντοτε τὴν παραλήγουσαν καὶ οὐδέποτε τὴν λήγουσαν· (*οἴον, dōmus, δόμος, οἰκία*).

Σημ. Ἐξαιροῦνται τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος τὰ ἐκ τοῦ *facio*, ποιῶ, καὶ ἐτέρων λέξεων οὐχὶ δὲ προθέσεων, σύνθετα ἐπειδὴ τούτων τονίζεται ἀείποτε ἡ τοῦ *facio*, φύσικὴ συλλαβὴ, καίτοι βραχεῖτα οὕσα· οἶον, *callefā'cīt*. Θερμαίνειν.

Τὰ ἐγκλιτικὰ μόρια *qve*, *ne*, *ve*, *ce*, προσαρτέμενα εἰς τὸ τέλος τῶν λέξεων, καταβιβάζουσι τὸν τόνον τούτων ἐπὶ τῆς πρὸ αὐτῶν συλλαβῆς, ἥτοι τῆς ληγούσης, εἰ καὶ ἄλλως αὔτη δὲν εἰναι φύσει μακρά· *οἴον, iláqve=et ita*, καὶ οὕτω, *Musă'qve=et Musă*. Όταν δύμως δἰα τῆς προσθήκης τοῦ *qve* σχηματίζεται νέα λέξις, ἡς τὸ μόριον τοῦτο εἰναι συνθετικὸν οὐχὶ δὲ ἐγκλιτικὸν, τότε αὔτη τονίζεται κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας· *οἴον, ilăqve*, δθεν, *utē'rqve*, ἔκάτερος.

§. 4. Έκτὸς τοῦ τόνου διεκρίνουσιν οἱ Ἱωμαῖοι, ὡς καὶ οἱ Ἕλληνες, ἐν τῇ ἀπαγγελίᾳ τῶν λέξεων, καὶ τὸν χρόνον τῶν συλλαβῶν ἐπειδὴ ἄλλαι μὲν συλλαβαὶ εἰσι μακραὶ φύσει ἢ θέσει, ἄλλαι δὲ βραχεῖαι, καὶ τινες ἀδιάφοροι ἢ δίχρονοι. Καὶ μακραὶ μέν εἰσιν ἀπασται αἱ διφθόργγοι, καὶ πάντα τὰ ἐν τῷ μέσῳ λέξεως ἐκ συγκοπῆς καὶ

τουναιρέσεως προερχόμενα φωνήσητα οίον, εῦδο, (ἐκ τοῦ εὐδό), αὐγκάζω, μᾶλο (ἐκ τοῦ μαγενόλο), πρωτιμῶ· βραχὺ· δὲ πᾶν φωνήν, δταν μετ' αὐτῷ ἔπηται ἐν τῇ αὐτῇ λέξει ἕτερον φωνήν, καὶ δταν ὑπάρχῃ μεταξὺ δύο φωνηέντων τὸ γράμμα h· οἶον, sīlīus, υῖος, cóntrāho, συναιρῶ.

Ἐξαιρέσεις τῶν γενικῶν τούτων κανόνων εἰσὶν αἱ ἔξης·

1) Τὸ ε πρὸ τοῦ καταληκτικοῦ i τῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς τῆς ἀκλίσεως εἴναι μακρὸν μόνον δταν προηγήται αὐτοῦ ἕτερον φωνήν (οἶον, diē'i, ήμέρα), οὐχὶ δὲ δταν προηγήται σύμφωνον (οἶον, līdēi, πίστις).

2) Τὸ ἐν διαιρέσει προφερόμενον α τῆς ἀρχαίας καταλήξεως τῆς γενικῆς τῆς ἀ κλίσεως ἄii οἶον, mensāi, τράπεζα.

3) Τὸ i τῆς εἰς ius λαγούστης γενικῆς τοῦ αιτί' us, ali'us καὶ ἀλλων τινῶν, ἀ βλέπε κατωτέρω ἐν τῇ δὲ κλίσει.

4) Τὸ a καὶ ε πρὸ τοῦ καταληκτικοῦ i τῆς κλητικῆς τῶν εἰς ius ληγόντων κυρίον ὄνομάτων τῆς β' κλίσεως οἶον, Gāi, Γάις, Rompe'i, Πομπήεις.

Σημ. Αἱ ἐν τῇ λατινικῇ ἀπεντιώνεναι Ἑλληνικὴ λέξεις τηροῦσι μὲν ἀείποτε τὸν ἴδιον χρόνον, ὡς πρὸς τὸν τονισμὸν ὥρως ὑπόκεινται εἰς τοὺς ἡδη φημένας κανόνας τῆς λατινικῆς οἶον, a'ēg, a'ēr, e'os, a'ōs, herō'us, ἡρῷος, Menelā'us, Μενέλαος, a'ēra, ἡρῷα. Ὁρα §. 19 τῆς Διεξαδικῆς Γραμματικῆς.

ΚΕΦΑΛΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΚΑΙΣΕΩΝ.

§. 5. Μέρη τοῦ λόγου ἔχει η λατινικὴ δτα καὶ η Ἑλληνικὴ πλὴν τοῦ ἀρθροῦ. Έξ αὐτῶν κλιτά εἰσι μάνον τὰ δνόματα καὶ αἱ ἀντωνυμίαι καὶ τὰ ῥήματα· ὧν τὰ μὲν δνόματα διαιροῦνται εἰς πέντε κλίσεις, τὰ δὲ ῥήματα εἰς τέσσαρας συζυγίας. Οἱ ἀριθμοὶ εἰσι, δύο, ἑνίκας καὶ πληθυντικός· αἱ δὲ πτώσεις ἔξι ἐπειδὴ πρὸς ταῖς τῆς Ἑλληνικῆς ἔχει η λατινικὴ καὶ ἀρχαιρετικὴν. Τὰ γένη τῶν ὄνομάτων τρία, ἀρσενικὸν, θηλυκὸν καὶ οὐδέτερον.

Γινώσκεται δὲ τὸ γένος ἐκ τῆς σημασίας καὶ ἐκ τῆς καταλήξεως.

Καὶ ἐκ μὲν τῆς καταλήξεως καὶ δὲ μέλλομεν εἰπεῖν ἐν τοῖς περὶ κλίσεων. Ενεκα τῆς σημασίας δέ εἰσι·

Α. Ἀρσενικά μὲν οἰανδήποτε κατάληξιν καὶ ἀν ἔχωσι, 1) πάντα τὰ δύνματα τῶν ἀνδρῶν, ἔθνῶν, καὶ ἀρσενικῶν ὄντων· οἶον, vir, ἀνὴρ, scriba, γραφεὺς, consul, ὑπατος, poëla, ποιητής· 2) τὰ τῶν ἀρσενικῶν ζώων· ὥς, aries, κριός, verres, κάπρος, taurus, ταῦρος· 3) τὰ τῶν ποταμῶν, μηγῶν καὶ ἀνέμων· ὥς, Tibēris, Alpis, etesiæ, Ἑτησίαι, Februarius, Φεβρουάριος· διότι τὰ δύνματα τούτων, ἐπίθετα κυρίως ὄντα, δέχονται τὸ γένος τῶν ἔξυπακουομένων ἀρσενικῶν οὐσιαστικῶν fluvius, ποταμός, ventus, ἀνεμός, mensis, μῆν.

Β'. Θηλυκά δὲ πάντα τὰ τῶν γυναικῶν καὶ θηλυκῶν ὄντων δύνματα οἶον, υκορ, ἡ σύζυγος, soror, ἀδελφή· ἔτι δὲ καὶ τινῶν δένδρων καὶ πόλεων δύνματα, καὶ τὰ τῶν νήσων καὶ χωρῶν ἐπειδὴ ἐν τούτοις, ἐπιθέτοις κυρίως οὖσιν, ἔξυπακούονται τὰ θηλ. οὐσιαστικά arbor, δένδρον, urbs, πόλις, insula, νῆσος, regio, χώρα.

Γ'. Κοινὰ δὲ τὰ ἀποδιδόμενα εἰς ἀξένεν καὶ θηλυτὸν ὥς, adoleſcens, νεος καὶ νέα, affinis, κηδεστής, artifex, τεχνίτης· ἔτι δὲ καὶ τὰ ζώων δύνματα, τὰ τὸ γένος δηλοῦντα· ὥς cancer, καρκίνος, corynus, κόραξ. Τινὰ τούτων ὅμως ἔχουσι διάφορον κατάληξιν δι' ἔκατερον γένος· ὥς, agnus (ἀρσ.), agna (θηλ.) ἀρνός, cervus, cerva, ἔλαφος.

Δ'. Οὐδέτερα δὲ 1) πάντα τὰ ἀκλιτα οὐσιαστικά· οἶον, fas, ὄσιον, nefas, ἀνόσιον 2) ἀπαστατικά· αἱ ἀντὶ οὐσιαστικῶν τιθέμεναι λέξεις, ὥς (τὸ) scire tuum, ἡ σὴ γνῶσις· 3) πᾶσα ἀλλη λέξις ὥς πορταγανικά πλῶσθεωρουμένη· ὥς, diu (hoc ipsum diu), arx (arx est monosyllabum) καὶ 4) τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαριθμήτου, τὰ δύποτα ὅμως ἐκλαμβάνονται ἐνίστε καὶ ὥς θηλυκά ἔνεκα τοῦ ἔξυπακουομένου θηλυκοῦ οὐσιαστικοῦ littéra, στοιχεῖον ἡ γράμμα.

§. 6. Αἱ τῶν πάντες κλίσεων πτωτικαὶ καταλήξεις εἰσὶν αὗται·
Κλίσεως Α'. Β'. Γ'. Δ'. Ε'.

Ἀριθμὸς ἐνικός.

Όνομ.	a, (e, as, es)	us, er, um		us	es
Τεν.	æ (es)	i	is	us	ēi
Δοτ.	æ	o	i	ui, u	ēi
Αἰτ.	am, (en)	um	em	um, u	em
Κλητ.	a, (e)	e, er, um	ώς ἡ δονι.	u	es
Άφαιρ.	a (e)	o	e ἢ i	u	e

Ἄριθμὸς πληθυντικός.

Όνομ. καὶ	α	i, οὐδ. α	es οὐδ. a ἢ ia	us, ua	es
Κλητ.		arum	orūm	um ἢ ium	erum
Γεν.				uūm	
Δοτ. καὶ	is	is	ibus	ibus ἢ ubus	ebus
Άφαίρ.					
Αἰτ.	as	os, a	ns ἢ ñonom.	ños ἢ ñonom.	es

Σημ. Έκ μάνης τῆς τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ ἐνομαστικῆς δὲν γινώσκομεν εἰς τίνα τῶν πάντες κλίσεων ἀνάγεται ἐκάστη λέξις· ἐπειδὴ ἡ αὕτη κατάληξις τῆς ἐνομαστικῆς εἶναι κοινή πολλῶν κλίσεων· οἷον, ἡ us εἶναι κοινή τῆς β' γ' καὶ δ' κλίσεως. Εύκολωτερον δὲ μανιφάνομεν τούτο ἐκ τῆς καταλήξεως τῆς ἐνικῆς γενικῆς· διότι αὕτη διαφέρει εἰς πάντας τὰς κλίσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΠΡΩΤΗ ΚΛΙΣΙΣ.

§. 7. Εἰς τὴν κλίσιν ταύτην ἀνάγονται πάντα τὰ λατινικὰ δινόματα τὰ εἰς a ἢν τῇ δινομαστικῇ καὶ εἰς α ἢν τῇ γενικῇ λήγονται οἷον,

Ἄριθμὸς ἑνικός.

Όνομ. καὶ	mensā, τράπεζα.	ja	scribā, γραφεῖς
Κλητ.			
Γεν.	mensæ		scribæ
Δοτ.			
Αἰτιατ.	mensam		scribam
Άφαίρ.	mensā		scribā

Ἄριθμὸς πληθυντικός.

Όνομ. καὶ	mensæ		scribæ
Κλητ.			
Γεν.	mensārum		scribārum
Δοτ.			
Άφαίρ.	mensīs		scribīs
Αἰτιατ.	mensās		scribās.

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἢν τῇ δινομαστικῇ εἰς a λήγοντα ἐπίθετα καὶ αἱ μετοχαὶ θηλυκοῦ γένους· οἷον, magna, μεγάλη, picta, ποικίλη, rotunda, στρογγύλη, mensa, τράπεζα.

Σημ. α. Ποιηταὶ, καὶ μάλιστα οἱ ἀρχαιότεροι, σγηματίζουσιν ἐνίστε τὴν γενικὴν ἐνικὴν εἰς ἄι ἀντὶ αὐτὸν, λέγοντες magnai, pictai ἀντὶ magus, pictæ. Τὸ πάλαι ὅμως ἔληγεν ἐνίστε ἡ αὐτὴ πτῶσις εἰς ας· διὸ ἡ λέξις familia, οἰκογένεια, σύνθετος μετὰ τῶν ὀνομάτων pater, πατήρ, mater, μήτηρ, filius, υἱός, filia, θυγάτηρ, ἔχει ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ γενικὴν familias· οἷον, paterfamilias, οἰκοδεσπότης, γεν. patrisfamilias· ἀλλὰ καὶ ἡ γενικὴ patrisfamiliae εὑρίσκεται ἐνίστε, σπουδώτερον ἡ patresfamiliarum.

Σημ. β'. Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ τινῶν λέξεων καταλήγει παρὰ ποιηταὶ εἰς um ἀντὶ ārum· οἷον, drachmum ἀντὶ drachmarum ἢ drachumarum, δραχμῶν ὡσαύτως καὶ τῶν συνθέτων λέξεων ἐκ τοῦ γένεα (ἀπὸ τοῦ gigno, γεννῶ) καὶ cōla (ἐκ τοῦ celo, κατοικῶ)· οἷον, terrigēna, γηγενῆς, cōelicōla, οὐρανίων· ἔτι δὲ καὶ τῶν πατρωνυμικῶν εἰς des· οἷον, Aeneādum ἀντὶ Aeneadārum, Alīneādān· καὶ τινῶν Ἑλληνικῶν ἴθνικῶν, ὡς Lapīthum ἀντὶ Lapitharūm, Λαπίθῶν.

Σημ. γ'. Ολίγα τινὰ δνόματα, ὡν τὰ ἀντίστοιχα ἀρσενικὰ κλίνονται κατὰ τὴν β κλίσιν, σγηματίζουσιν ἐνίστε τὴν πληθυντικὴν δοτικὴν καὶ ἀφαιρετικὴν πτῶσιν εἰς abus ἀντὶ is, πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῶν ἀρσενικῶν ἐν τοῖς αὐτοῖς πτῶσεσιν· οἷον, dea, θεὰ, filia, θυγάτηρ, anima, ψυχὴ, nata, θυγάτηρ, (σπουδῶς) liberta, ἀπελεύθερος, καὶ τινα ἄλλα.

§. 8. Εἰς τὴν κλίσιν ταύτην ὑπάγονται καὶ Ἑλληνικά τινα οὐσιαστικὰ καὶ κύρια θύματα εἰς e, as, es (η, ας, ης) λήγοντα ἐν τῇ ἰνεμ.αστικῇ, ἥπερ κλίνονται ὡς ἐφεξῆς.

Qty.	epitōme,	ἐπιτομή·	Aeneās	Alīneāz·	anagnostes,	ἀναγνώστης.
Γεν.	epitomēs		Aeneas		anagnostes	
Δοτ.	epitomē		Aeneas		anagnostes	
Ἄλτ.	epitomēn		Aeneam (au)		anagnosten (am)	
Κλ.	epitomē		Aeneā		anagnostā	
Ἀρ.	epitomē		Aeneā		anagnostā (stē).	

Σημ. 4. Άλλὰ τὰ πλεῖστα τῶν εἰς οἱ ληγόντων, καὶ μάλιστα τὰ τῶν τεχγῶν καὶ ἐπιστημῶν δνόματα εἰς ce, δέχονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λατινικὰ καταληγεῖς· οἷον, musica, μουσικὴ, logica, λογικὴ, γεν. musicæ, logicæ· τινὰ δὲ κύρια δνόματα σχεδὸν πάντοτε· οἷον, Creta, Κρήτη, Helēna, Ἐλένη.

Σημ. β'. Τὰ εἰς as ἑλληνικὰ δνόματα ἀποδάλλουσι τὸ τῆς δνομαστικῆς s παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις· οὗται εἶναι Menæ, Mηνᾶς, Apella, Ἀπελλᾶς, κατὰ τὴν εἰδολικὴν καὶ

διηγητικήν δινομαστικήν νεφεληγερέτα, ιππότα. Τῶν αὐτῶν δὲ ἡ εἰπιτακτικὴ παρὰ μὲν τοῖς συγγραφεῦσι λήγει συνήθως εἰς απ., παρὰ δὲ τοῖς ποιηταῖς εἰς απ.

Σημ. γ'. Τὰ εἰς ες κύρια δινόματα καὶ οὐσιαστικά σπανίως σχηματίζουσι τὴν κλητικήν εἰς α., συνήθως ἔχουσιν αὐτὸν ὄμοιαν τῇ δινομαστικῇ, πλὴν τῶν λέξεων, εἰπινες ἐγένοντο δλως λατινικαὶ καὶ οὐδέποτε Ἑλαθον ἑλληνικὸν τύπον οἷον ποέα.

Σημ. δ'. Τῶν εἰς ες ληγόντων κυρίων δινόματων, ἀπίνα ἐν τῇ ἑλληνικῇ εἰσι πρωτίκλιται, τινὰ κλίνονται ἐν τῇ λατινικῇ κατὰ τὴν γ'. κλίνιν· οὖν, Aeschines, Alcibiades, Eurytides, Apelles· εἴτε δὲ τὰ εἰς des μὴ πατρωνυμικά, ως Alcibiādes, Álkibidiádes, Eūrī-pides, Eúrētides· καὶ τὰ βάρβαρα Astyágēs, Xerxes. Τῶν αὐτῶν δμως ἔμρπται ἐνίστε ἡ αἰπιτακή καὶ εἰς εν κατὰ τὴν ἡ κλίσιν. Άλλα πάλιν κλίνονται καὶ κατὰ τὰς δύο τεύτρας κλίσεις· ως Orestes, Ορέστης.

§. 9. Περὶ τοῦ γέρους τῶν ὄνομάτων τῆς κλίσεως ταύτης.

Πάντα τὰ εἰς α λήγοντα οὐσιαστικά τῇ; κλίσεως ταύτης εἰσὶ γένους θηλυκοῦ. Τοῦ χανόνος τούτου ἔξαρισται δις ἀρσενικὰ 1) τὰ σημαίνοντα ἀρσενικὰ πρόσωπα· οἶνον, scriba, γραφεὺς, nauta, ναῦτης, collēga, ἑταῖρος, aurīga, ἥνιοχος, advēna, ἐπηλυς· 2) τὰ τῶν ποταμῶν δινόματα, τὰ εἰς α λήγοντα κατὰ τὸν §. 5. Ή πόλις Hadria, Άδρια, εἶναι θηλυκοῦ γένους· ἀρσενικοῦ δμως διδιώνυμος; ταύτης κόλπος Hadria, Άδριας ή ἀδριατικόν πέλαγος, ως καὶ πάντα τὰ εἰς ες καὶ as ἐν τῇ δινομαστικῇ λήγοντα· τὰ δὲ εἰς ε εἶναι πάντα θηλυκά, ως καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ.

ΚΕΦΑΛΛΙΟΝ ΗΜΗΤΟΝ.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΛΙΣΙΣ.

§. 10. Εἰς τὴν κλίσιν ταύτην ὑπάγονται τὰ εἰς us καὶ er ἀρσενικὰ καὶ τὰ εἰς um οὐδέτερα, οὐσιαστικὰ καὶ ἐπίθετα, κλινόμενα κατὰ τὰ ἐπόμενα παραδείγματα.

'Αριθμὸς ἐνικός.

Όνομ. domīnūs,	δεσπότης	puer,	παῖς.	signum,	σημεῖον.
Γεν. dominī		puergi		signi	
Δοτ.	dominō	puero		signo	
Αἰτ.	dominum	puerum		signum	
Κλ.	dominē	puer		signum	
Άρ.	dominō	puero		signo	

'Αριθμός πληθυντικός.

Όνομ. καὶ Κλ. dominū	puerī	signā
Γεν. dominōrum	puerōrum	signōrum
Δοτ. καὶ Ἀφ. dominīs	pueris	signis
Αἰτ. dominōs	pueros	signa.

Κατὰ τὸ puer κλίνεται καὶ τὸ μοναδικὸν vir, ἀνὴρ, γεν. virī, δοτ. viro, καὶ ἔξῆς δμαλῶς ὁσαύτως καὶ τὰ ἔξ αὐτοῦ σύνθετα, οἷον triumvir, καὶ τὸ ἐθνικὸν Trivir, ἕτι δὲ καὶ τὸ ἐπίθετον satur, πλήρης, γεν. satūri, δοτ. satūro κτλ.

Τῶν εἰς ερ ληγόντων τὰ πλεῖστα τηροῦσι τὸ ε μόνον εἰς τὴν ὄντα μαστικὴν καὶ κλητικὴν, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς πτώσεις ἀποβάλλουσιν αὐτό τοιον, ὃν. ager, ἀγρὸς, γεν. agri, δοτ. agro, ὄνομ. πληθ. agri, γεν. agrōrum, liber, βιβλίον, libri, libro, κτλ.

Σημ. ἀ. Τὰ εἰς ius καὶ ium ἐν τῇ ὄνομακτικῇ λήγοντα σχηματίζουσι τὴν γενικὴν εἰς ii. Τούτων δμως τὰ οὔσιακτικὰ, οὐχὶ δὲ τὰ ἐπίθετα, τὸ πάλαι κατέληγον ἐν τῇ γενικῇ εἰς ἔν μόνον i: οἷον Aprius, δ Ἀππιος, γεν. Appi, ingēnium, πνεῦμα, γεν. ingēni, consilium, βουλὴ, γεν. consi'lii. Ο τόνος αὐτῶν δμως τηρεῖται παρὰ τὴν κακόνα εἰς τὴν παραλήγουσαν καὶ βραχεῖται οὖσαν.

Σημ. 6'. Τὴν ἐνικὴν γενικὴν εἰς Ius καὶ τὴν δοτικὴν εἰς i σχηματίζουσι καθ' ὅλα τὰ γένη τὰ ἔξης ἐπίθετα καὶ ἀντωνυμίαι, ὃν τὸ μὲν ἀρσενικὸν καὶ οὐδέτερον σχηματίζουσι τὰς λοιπὰς πτώσεις κατὰ τὴν κλίσιν ταύτην, τὸ δὲ θηλυκὸν κατὰ τὴν πρώτην οἷον,

Όνομ. unus, una, unum, εἰς.	
Γεν. unus}	
Δοτ. uni }	καὶ διὰ τὰ τρίχ γένη.

Αἰτ. unum, unam, unum.

Ἀφ. uno, una, uno.

δ πληθυντικὸς ἀριθμὸς σχηματίζεται δμαλῶς.

Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦτο κλίνονται καὶ τὰ ἔξης:

Solus, sola, solum, μόνος, totus, tota, totum, ὅλος.

Nullus, nulla, nullum, οὐδεὶς, alius, alia, aliud, ξλλες.

Alter, altera, alterum, ἔτερος, eter, utra, utrum, πότερος.

**Neuter, neutra, neutrum, οὐδέτερος, καὶ τὰ σύνθετα τοῦ eter,
ὅς eterque, ἔκάτερος, κτλ.**

Σημ. γ'. Τὰ εἰς ius (ἢ jus) κύρια δύνματα σχηματίζουσι τὴν κλητικὴν εἰς ἀπλοῦν i, οὐχὶ δὲ εἰς ie ἢ je' οἶν, Mercū'ri, Gāi. Τούτοις ἡ κολούθησαν καὶ τὰ filius, uīd̄s, genius, δαιμῶν, meus, ἐψ̄d̄s, καὶ τὸ ἐπίθετον Feretrius, ἣν ἡ κλητικὴ εἶναι fili, geni, mi.

Τῶν πλείστων ὅμως προσηγορικῶν καὶ ἐπίθετων εἰς ius (ὡς τοῦ gladius, ἔιφος, egregius, ἔξαίρετος), ἡ κλητικὴ εἶναι ἀχρηστός. Τὸ δὲ Ἑλληνικὰ κύρια δύνματα καὶ ἐπίθετα εἰς Ius (ἢ e'us, ειος) σχηματίζουσι τὴν κλητικὴν κανονικῶς οἶν, Cynthie, Ariē, ἀπὸ τῆς ὁνομαστικῆς Cynthus, Kύnθioς, Arius, Ἀρειος.

Σημ. δ'. Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ τῶν ἔξης ὀνομάτων καταλήγει ἐνιστε εἰς um ἀντὶ ōrum· 1) ἡ τῶν νομισμάτων, μέτρων καὶ σταθμῶν οἶν, nummum, sestertium, denarium, talentum, modium, medimnum (ἀπὸ τῶν ὀνομαστικῶν nummus, νόμισμα, sestertius, denarius, κτλ.), καὶ μάλιστα ὅταν συντάσσωνται μετὰ τῆς λέξεως milia, χιλιάδες (οἶν, duo milia nummum, decem milia talentum)· 2) ἡ τῶν ἀριθμητικῶν seni, ἀνὰ ἔξ, deni, ἀνὰ δέκα, κτλ. γεν. senum, denum· 3) ἡ τῶν lib̄eri, τέκνα, deus, θεὸς, γεν. liberum, deum, καὶ παρὰ ποιηταῖς virum ἀντὶ virorum.

Σημ. ἑ. Ἡ λέξις deus ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ ἔχει τὴν κλητικὴν ὅμοίαν τῇ δυνομαστικῇ, ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ διττὴν ὀνομαστικὴν καὶ δοτικὴν, dei καὶ dii, deis καὶ diis, (καὶ συνηρημένως di, dis), γεν. πληθυντικὴν deorum καὶ deum.

§. 11. Εἴληνικὰ ὀνόματα. Πόλεων καὶ νήσων δύνματα καὶ τινα προσηγορικὰ τηροῦσιν ἐνίστε τὴν Ἑλληνικὴν κατάληξιν os καὶ ον ἐν τῇ ἐνικῇ δυνομαστικῇ καὶ αἰτιατικῇ οἶν, Dēlos, Δῆλος, Delon, scorpīos, Pelion. Ἐνίστε δὲ, ἀλλὰ λίαν σπανίως, εὐρίσκονται καὶ τινα καταλήγοντα εἰς ω (oi) ἐν τῇ πληθυντικῇ δυνομαστικῇ (ὡς Ca-nephrōe, Κανηφόροι), καὶ εἰς ον ἐν τῇ γενικῇ (ὡς libri Georgicon, βίβλοι Γεωργικῶν).

Σημ. Τὰ εἰς ρος λήγοντα καὶ πρὸ τούτου σύμφωνον ἔχοντα Ἑλληνικὰ κύρια δύνματα λήγουσιν εἰς er ἐν τῇ λατινικῇ οἶν, Alexander, Antipater, γεν. Alexandri, Antipatri. Τὸ δὲ κατὰ τὴν β' ἀττικὴν κλίσιν κλινόμενα ἢ δέχονται ὅλως λατινικὰς καταλήξεις (ὡς Tyndarēns ἀντὶ Tyndareōs, ἀπὸ τοῦ Ἑλλην. τύπου Τυνδάρεως), ἢ τηροῦσι μόνον εῖς τινας πτώσιες τὰς Ἑλληνικὰς καταλήξεις (ὡς, δν. Athīs, αἰτ. Athōn· ἀλλὰ ἢ ὁνομα τοῦτο κλίνεται καὶ κατὰ τὴν γ' λατινικὴν κλίσιγ· ὁνομ. Atho, γεγ. Athōnis).

Τὰ δὲ εἰς εὐς, γεν. εως, κλίνονται ἢ κατὰ τὴν δέ ταύτην κλίσιν (οἷον: *Orphieus*, γεν.: *Orphēi* καὶ συνγρημένως *Orphēi*, δοτ. *Orpheo* κτλ.), ἢ κατὰ τὴν γ' τῆς ἐλληνικῆς· εἰς, *Orpheus* [δισύλλαβον], γεν. *Orphēos*, δοτ. *Orphēi* καὶ συνγρημένως *Orphēi*, αἰτ. *Orphēas*, κλητ. *Orphēu*. Τὰ δινόματα *Achilles*, καὶ *Ulyxes* κλίνονται κατὰ τὴν γ' κλίσιν, μάνον τὴν γενικὴν σχηματίζουσι κατὰ ταύτην τὴν κλίσιν *Achillei* *Ulyxei*, ὡς ἀπὸ τῶν δινοματικῶν *Achilleus*, *Ulyceus*.

§. 12. Περὶ γένους τῶν τῆς κλίσεως ταύτης ὄνομάτων.

Τὰ μὲν εἰς us καὶ γ' ἐν τῇ δινοματικῇ λήγοντα εἰσὶ γένους ἀρσενικοῦ, τὰ δὲ εἰς υἱοῦ οὐδετέρου:

Τῶν εἰς us θηλυκὰ μὲν εἶναι I) τὰ alvus, κοιλία, cōlus, ήλακτη, humus, γῆ, χῶμα, ναυπος, λικμός· 2) τὰ πόλεων καὶ νήσων δινόματα, ὅσα ἐν τῇ ἐλληνικῇ εἰσὶ θηλυκά· 3) πάντα τὰ τῶν δένδρων καὶ τινὰ θάμνων δινόματα· 4) τὰ ἐκ τῆς ἐλληνικῆς θηλυκὰ, καὶ τὰ τῶν πλειστων πολυτίμων λίθων, περὶ ὧν βλ. Δ. Γ. §. 39. Οὐδέτερα δὲ τὸ virus, δηλητήριον, vulgus, σχλος (σπαχίως ἀρσ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΤΡΙΤΗ ΚΛΙΣΙΣ.

§. 13. Εἰς τὴν κλίσιν ταύτην ἀνάγονται τὰ ἐν τῇ δινοματικῇ εἰς a, e, i, o, ε, l, n, r, s, t, x, καὶ ἐν τῇ γενικῇ εἰς is λήγοντας ὡν τὰ μέν εἰσιν ισοσύλλαβα, τὰ δὲ περιττοσύλλαβα. Ἐπειδὴ δὲ τὸ τελικὸν τῆς δινοματικῆς γράμμα εἶναι διάφορον, δισαῦτως καὶ τὸ πρὸ τῆς καταλήξεως τῆς γενικῆς καὶ ἡ παραλήγουσα αὐτῆς, μανθάνομεν εὐκολώτερον διὰ τῆς ἀσκήσεως ἢ διὰ κανόνων νὰ σχηματίζωμεν τὴν γενικὴν καὶ νὰ κλίνωμεν τὰ δινόματα τῆς κλίσεως ταύτης. Τὰ ἐφεξῆς παραδείγματα καθοδηγοῦσιν εἰς τοῦτο ὅσον οἶστον τε ἴκανῶς.

Ἄριθμός ἐγικός.

Ὀν. καὶ Κλ.	avis, ὁρνις.	cædēs, φόνος.
Γεν.	avīs	cædis
Δοτ.	avī	cædi
Αἰτ.	avem	cædem
Ἄφ.	avē καὶ avī,	cæde

'Αριθμὸς πληθυντικός.

Όν. Αἰτ.	{	avēs	cædēs
καὶ Κλ.			
Γεν.	avium		cædium
Δοτ. καὶ Ἀρ.	avibus.		cædibus.

'Αριθμὸς ἐνικός.

Όν. καὶ Κλ.	pater, πατήρ,	mare, θάλασσα.
Γεν.	patris	maris
Δοτ.	patri	mari
Αἰτ.	patrem	mare
Ἀρ.	patre	mari

'Αριθμὸς πληθυντικός.

Όν. Αἰτ.	{	patres	maria
καὶ Κλ.			
Γεν.	patrum	marium	
Δοτ. καὶ Ἀρ.	patribus	maribus.	

'Αριθμὸς ἐνικός.

Όν. καὶ Κλ.	urbs, πόλις, aetas, ἡλικία, mos, εἴθος,	lac, γάλα,
Γεν.	urbis	aetatis
Δοτ.	urbi	aetati
Αἰτ.	urbem	aetatem
Ἀρ.	urbe	aetate

'Αριθμὸς πληθυντικός.

Όν. Αἰτ.	{	urbes	aetates	mores
καὶ Κλ.				ἄχρηστος δ
Γεν.	urbium	aetatum	morum	πληθυντικός.
Δοτ. καὶ Ἀρ.	urbibus	aetatibus	moribus.	

'Αριθμὸς ἐνικός.

Όν. καὶ Κλ.	consul, ὑπατος, judex, δικαστής, miles, στρατιώτης,		
Γεν.	consulís	judicis	milítis
Δοτ.	consuli	judici	militi
Αἰτ.	consulem	judicem	militem
Ἀρ.	consule	judge	militē

'Αριθμὸς πληθυντικός.

Όν. Αἰτ. καὶ Κλ.	censules	judices	milites
Γεν.	consulam	judicium	militum
Δοτ. καὶ Ἀφ.	consulibus	judicibus	militibus

'Αριθμὸς ἐνικός.

Όν. καὶ Κλ.	sermo, λόγος,	virtus, ἀρετὴ,	radix, ῥίζα,
Γεν.	sermōnis	virtūtis	radīcis
Δοτ.	sermoni	virtuti	radici
Αἰτ.	sermonem	virtutem	radici
Ἀφ.	sermone	virtute	radice

'Αριθμὸς πληθυντικός.

Όν. Αἰτ. καὶ Κλ.	sermones	virtutes	radices
Γεν.	sermonum	virtutum	radicum
Δοτ. καὶ Ἀφ.	sermonibus	virtutibus	radicibus.

'Αριθμὸς ἐνικός.

Όν. καὶ Κλ.	poëma, ποίημα,	corpus, σῶμα,	anser
Γεν.	poëmatis	corpōris	ansēris
Δοτ.	poëmati	corpori	anseri
Αἰτ.	poëma	corpus	anserem
Ἀφ.	poëmate	corpore	ansere

'Αριθμὸς πληθυντικός.

Όν. Αἰτ. καὶ Κλ.	poëmata	corpora	anseres
Γεν.	poëmatum	corporum	anserum
Δοτ. καὶ Ἀφ.	poëmatibus	corporibus	anseribus.

'Αριθμὸς ἐνικός.

Όν. καὶ Κλ.	nomen	animal	exemplar
Γεν.	nomēnis	animālis	exemplālis
Δοτ.	nomini	animali	exemplari
Αἰτ.	nomen	animal	exemplar
Ἀφ.	nomine	animali	exemplari

'Αριθμός πληθυντικός.

Όν. Αἰτ.	{ nomina	animalia	exemplaria
καὶ Κλ.			
Γεν.	nominum	animalium	exemplarium
Δοτ καὶ Ἀφ.	nominibus.	animalibus.	exemplaribus.

Κατὰ τὰ παραδείγματα ταῦτα κλίνονται καὶ τὰ ἐπίθετα τῆς κλίσεως ταῦτης οἷον, κατὰ τὸ avis τὸ ἀρτενικὸν καὶ θηλυκὸν ἐπίθετον· gravis, βαρὺς, καὶ κατὰ τὸ mare τὸ οὐδέτερον grave· κατὰ τὸ radix τὸ μονοκατάληκτον ἐπίθετον felix, εὐτυχῆς. βλ. §. 27.

§. 14. Παρατηρήσεις περὶ τινων πτώσεων τῆς κλίσεως ταύτης.

Η ἑνικὴ γενικὴ Ἑλληνικῶν καὶ ἄλλων μὴ λατινικῶν κυρίων δνομάτων εἰς es ισοσυλλάβων καταλήγει πολλάκις εἰς ἀπλοῦν ή ἀντί is οἷον· Aristoteli, Isocrati, Nicoeli, Achilli, Ulixī, Θδυσσεύς. (πρβ. §. 8 σημ. δ').

Η αἰτιατικὴ τινων ισοσυλλάβων, εἰς is τὴν δνομαστικὴν ἔχοντων, καταλήγει εἰς im ἀντί em· ὡς ή τῶν sitis, διψα, tussis, βῆξ, vis, δύναμις, καὶ ή τῶν ποταμῶν καὶ πόλεων Hispālis, Tibēris, Liger.

Συνήθως δὲ καὶ ή τῶν febris, πυρετός, puppis, πρύμνη, restis, σχυνίον, turris, πύργος, secūris, πέλεκυς. Σπανίως ή τῶν clavis, κλείς, messis, ἀμητός, θέρος, navis, πλοῖον. Καὶ τινῶν Ἑλληνικῶν δνομάτων εἰς is καταλήγει ή αἰτιατικὴ ὥσπερ τις im ή in Ἑλληνικῶς οἷον, poësim καὶ poësin.

Η ἀφαιρετικὴ λήγει συνήθως εἰς e· τινῶν δημως λέξεων εἰς i, καὶ ἄλλων εἰς e καὶ i.

A'. Εἰς i τὴν ἀφαιρετικὴν σχηματίζουσι 1) τὰ ἔχοντα τὴν αἰτιατικὴν εἰς im μόνον· οὐς, siti, Tiberi, poësi· 2) πάντα τὰ οὐδέτερα εἰς e, al, ar (γεν. aris) ἐν τῇ δνομαστικῇ λήγοντα· οἷον, mari, animali, calcari, ἀπὸ τῶν δνομαστικῶν mare, θάλασσα, animal, ζῶον, calcar, κέντρον· 3) τὰ δικατάληκτα εἰς is καὶ e καὶ τὰ τρικατάληκτα ἐπίθετα εἰς er, is, e· οἷον, facilis, εὔκολος, acer, δέξις, ἀφ. facili, acri.

B'. Εἰς e καὶ i καταλήγουσιν ἐν τῇ ἀφαιρετικῇ 1) τὰ τὴν αἰτιατικὴν εἰς em καὶ im σχηματίζοντα· οἷον, puppi καὶ puppe· 2) τὰ μονοκατάληκτα ἐπίθετα καὶ αἱ μετοχαὶ καταλήγουσι συγκρίστερον

εἰς ι ἢ εἰς ο· οἶνον, prudenti καὶ prudente, inerti καὶ inerte, ἀπὸ τῶν ὄνομαστικῶν prudens, συνετός καὶ iners, ἀργός· 3) τὰ δὲ συγχριτικά συνηθέστερον εἰς ε ἢ εἰς ι ὅτι οἶνον, majore καὶ majori, ἀπὸ τῆς δημοστικῆς major, μείζων.

Η πληθυντική ὄνομαστική καὶ αἰτιατική τῶν οὐδετέρων λήγει συνήθως εἰς a. Τὰ οὐδετέρα οὐσιαστικά ὄμως, τὰ εἰς e, al καὶ ar (γεν. ἄρις) ἐν τῇ δημοστικῇ λήγοντα, τὰ ἐπίθετα (ὅχι δὲ τὰ συγχριτικά) καὶ αἱ μετοχαὶ σχηματιζουσιν εἰς ia τὴν πτῶσιν ταύτην τοῦ οὐδετέρου οἴνον, maria, animalia, calcaria, elegantia, inertia, animantia, ἀπὸ τῶν ὄνομαστικῶν mare, θάλασσα, animal, ζῶον, calcar, κέντρον, elegans, κομψός, iners, ἀργός, animans, ἐμψυχος. Μόνεν τὸ μονοκατάληκτον ἐπίθετον vetus, παλαιός, ἐν τῷ οὐδετέρῳ γένει ἔχει δημοστικὴν πληθ. vetera.

Τῶν ἐφεξῆς δημομάτων ἡ πληθυντικὴ γενικὴ καταλήγει ὅχι εἰς um, ἀλλ᾽ εἰς iam.

1) Τῶν ισοσυλλαβῶν εἰς es καὶ is· ὁς, aedes, oīnīs, γενικὴ πληθ. ædium, erinis, erinium, κόμη· (πλὴν δλίγων τινῶν, ὁς ambāges, ἐλιγμοί, canis, κύων, juvēnis, νέος, κ. d.).

2) Τῶν λέξεων imber, ὑετός, γεν. imbrium, linter, σκάφος, venter, κοιλία, uter, ἀσκός, καὶ caro, κρέας, γεν. carnium.

3) Τῶν εἰς s καὶ x μονοσυλλαβῶν, προηγουμένου συμφώνου, οἶνον, mons, γεν. montium, ἕρος, arx, γεν. arcium, ἀκρόπολις.

Καὶ τῶν μονοσυλλαβῶν as (γεν. assis), ἀσσάριον, lis, ἔρις, mas, ἄρρην, mus, μῆς, os (γεν. ossis), ὁστοῦν, faux, φάρυγξ, ποκ, νῦξ, vis, (δν. πληθ. viris, γεν. virium), δύναμις, καὶ ἐνίστε fraus, ἀπάτη.

4) Τῶν εἰς ns καὶ rs πολυσυλλαβῶν· ὁς cliens, γεν. pl. clientium, πελάτης, cohors, γεν. cohortium, λόχος·

5) Τῶν οὐδετέρων οὐσιαστικῶν εἰς e, al καὶ ar (γεν. ἄρις)· οἶνον, ἀπὸ τῶν mare, animal, calcar, γεν. pl. marium, animalium, calcarium.

Ἐτι δὲ καὶ τῶν ἴπιθέτων καὶ μετοχῶν ὅσων εἶναι εὔχρηστος δ τοῦ οὐδετέρου πληθυντικὸς ἀριθμός· ὁς ἀπὸ τῶν acer, σφοδρός, facilis, εὔκολος, felix, εὐτυχής, elegans, insers, locuples, πλούσιος, γεν. pl. acrium, facilium, felicium, elegantium, inertium, locupletium. Τὰ δὲ εἰς ns ἐπίθετα ἔχοντιν εἴλετε um ἀγτὶ ium· οἶνον sapiens, σοφός, γεν. sapientum.

6) Τῶν εἰς is καὶ as ἐνικῶν· ὡς Qviris, Qrititum, Arpinas, Arpinatum· καὶ τὰ δύο πληθυντικὰ Penātes, πατρῖδαι θεοί, καὶ Optimates ἀριστοκρατικοί. Τὰ δὲ τῶν ἁμαρτιῶν ἑορτῶν ὄντωντα εἰς alia λήγοντα καὶ ἐν τῷ πληθυντικῷ μόνον εὐχέστα-ῶντα, ἔχουσι τὴν γεν. πληθυντικὴν εἰς ium καὶ iorum κατὰ τὴν β' αἰλίσιν οἶνον, Bacchanalia, Bacchanalium καὶ Bacchanaliōrum, Διογέσια.

Ἡ δοτικὴ καὶ ἀφαιρετικὴ Ἑλληνικῶν λέξεων εἰς πα λήγει συνήθως εἰς is ἀντὶ ibus· οἶνον, poēmatis ἀντὶ poēmatibus, ἀπὸ τῆς ὀνομαστικῆς ροέμα, ποίησι.

Ἡ αἰτιατικὴ τῶν τὴν γενικὴν πληθυντικὴν εἰς ium ἔχοντων ἀρτενικῶν καὶ θηλυκῶν λήγει παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις εἰς is· οἶνον classis, στόλος, omnis, πᾶς, γεν. πληθυντ. classium, omnium, ait. συνήθως classes, omnes (ὅπερ ἐγράφετο καὶ classeis, omneis) καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις classēs, omniēs.

Ἡ λέξις bos, βοῦς, (γεν. ēn. bovis) ἔχει γεν. πληθυντικὴν boum δοτ. καὶ ἀφαιρ. bōbus καὶ būbus· ἢ δὲ sus, ὗς, δοτ. καὶ ἀφ. πληθ. suībus καὶ συνηρημένως sūbus.

Σημ. Περὶ ἔλλων ἀνώμαλων ὄνομάτων τῆς κλίσεως ταύτης ἔσται λόγος ἐν §. 23. Εξαρέσεις τινὰς τῶν κανίνων τούτων καὶ τινὰ ἔλλαχοντακά βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 42—46.

§. 15. Περὶ σχηματισμοῦ τῶν ἐν τῇ κλίσει ταύτη ἐλλ. ὄρομάτων.

Τὰ κύρια ὄντωντα, τιναχ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἔχουσι τὴν ἐνικὴν ὄνομαστικὴν εἰς ὧν (γεν. ωντεσκατοντος), λατινιστὲ σχηματίζουσι τὴν ὄνομαστικὴν συνήθως εἰς o· οἶνον Plato, Πλάτων, Zeno, Ζένων, Dio, Δίων, Agamemno, Ἀγαμέμνων, γεν. Platōnis, Zenōnis, Diōnis, Agamemnōnis. Τινὲς δημ. συγγραφεῖς (ὡς οἱ Κορνήλιος Νέπως) τηροῦσι τὴν Ἑλληνικὴν κατάληξιν ον· οἶνον, Dion, Conon, καὶ μάλιστα τῶν γεωγραφικῶν ὄνομάτων, ὡς Babylon, Lacedaemon. Τὰ δὲ εἰς ὧν (γεν. ωντος, ontis) λήγουσιν ὡς ἐπὶ τὰ πολὺ εἰς ον· ὡς Xenophon, γεν. Xenophontis.

Τὴν γενικὴν τῶν εἰς τις, ας καὶ υς (γεν. ιδος, αδος καὶ υος) σχηματίζουσιν οἱ ποιηταὶ ὅγι· σπανίως εἰς os κατὰ γέμησιν τῆς Ἑλληνικῆς οἷον, Θέτις, Thetis, γεν. Thetidōs, Παλλάς, Pallas, γεν. Pallādos, Τυνής Tethys, γεν. Tethyos· ἔτι δὲ καὶ κυρίων ὄνομάτων εἰς ευς· ὡς Πηλεύς Peleus, γεν. Pelēos. Καὶ τῶν εἰς sis (σις) εὑρηται ἐνίστε ἡ γενικὴ εἰς eos· ὡς ποίησις, poēsis, γεν. poēsos. Τὰ δὲ γυναικῶν ὄντωντα εἰς ο (ω) ἔχουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν γενικὴν εἰς ūs (υς) Σαπφώ, Sappho, γεν. Sapphīs· τὰ δὲ δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν καὶ ἀφαιρετικὴν εἰς ὃ ἀπλοῦν (Sappho=Σαπφώ καὶ Σαπφώ)· οἱ δὲ λατινικοὶ τυποὶ τῶν πτώσεων τούτων (Sapphōni, Sapphonem, Sapphone) εἰναι σπάνιοι.

Οἱ ποιηταὶ καὶ τινες συγγραφεῖς μεταχειρίζονται ἐνίστε καὶ τὴν Ἑλλ. κατάληξιν τῆς αἰτιατικῆς εἰς ας εἰς τὸν πεζὸν δημ. λόγον μόνον εἰς κύρια ὄντωντα οἶνον, Agamemnōna, Babylōna, Periclēa, Trœzēna, Pana. Τὰ δὲ ἄλλα καὶ κιθῆρ aēr, aether, ἔχουσι

καὶ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ σχεδὸν πάντας αἴρει, ιεθέρα. Τὰ εἰς is (γεν. is) συγχρατίζονται τὴν αἰτιατικὴν εἰς im καὶ in· ὡς ποësim καὶ ποësin, Charybdim καὶ Charybdis· τὰ δὲ εἰς is, (γεν. idis), τὰ ἀποῖται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἔχουσι τὴν αἰτιατικὴν εἰς in καὶ ida, σχηματίζονται τὴν αὐτὴν εἰς im (in) καὶ σπανίως εἰς idem (ida)· οἶνος, Paris, αἴτη Parim, Parin καὶ Paridem· τὰ δὲ εἰς is ἔχουσι καὶ τοὺς δύο τύπους· ὡς, Phthiotis, Phthiotin (ἢ tin) καὶ Phthiotidem (ida). Τὰ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ εἰς ida τὴν αἰτιατικὴν σχηματίζονται ἔχουσιν ἐν τῇ λατινικῇ idem (καὶ ida)· οἶνος, tyrannis, αἴτη, tyrannoidem καὶ tyrannida· οὐτως καὶ τὰ πατρωνυμικά· ὡς, Aeneis, Aeneidem καὶ Aeneida, Alveiæs.

Τὰ εἰς es (γεν. is) καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ κατὰ τὴν ἀκλίσιν κλινόμενα ἔχουσι τὴν αἰτιατικὴν εἰς em καὶ in· οἶνος, Aeschinem, Mithridatin.

Τὰ εἰς is, ys, eus, τηροῦσι καὶ ἐν τῇ λατινικῇ τὸν Ἑλληνικὸν τύπον τῆς αἰλητικῆς οἶνον, Phylli, Alexi, Coty, Orpheu· τὰ δὲ εἰς is (γεν. idos) ἔχουσι πολλάκις τὴν αἰλητικὴν ὄμοιό την ὄνομαστικήν· οἶνος, θνητός καὶ καὶ Thais. Τῶν εἰς es κυρίων ὄνομάτων ἡ αἰλητικὴ καταλήγει εἰς es καὶ ε' οἶνος, Carneades καὶ Carneade, Chremes καὶ Chreme.

Ἡ Ἑλληνικὴ κατάληξις τῆς γενικῆς πληθυντικῆς εὑρηται μόνον εἰς ὄνομάτα συγγραμμάτων οἶνον, libri Metamorphoseōn. Ἡ δὲ τῆς δοτικῆς Ἑλληνικὴ κατάληξις εἰς si καὶ siu εὑρηται ἐνίστις παρὰ ποιηταῖς εἰς θηλυκά ὄνομάτα, εἰς as καὶ is ἐν τῇ ἐν. ὄνομαστικῇ λήγοντα οἶνον, Troasin, Charisin, ἀπὸ τῆς ἐν. ὄνομαστικῆς Troas, Charis, πληθ. δν. Troades, Charites. Καὶ ἐν τῇ αἰτιατικῇ τηρεῖται ἐνίστις ἡ Ἑλληνικὴ κατάληξις as· οἶνος, Aethiopas, pyramidas, ητοις εὑρηται· καὶ εἰς βάρβαρα ἑθνικά ὄνομάτα· οἶνος, Allobrogas, Lingōnas, ἀπὸ τῆς ἐνικῆς ὄνομαστικῆς Allobrox, Lingon.

Σημ. Πλείσια περὶ τούτων βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 43.

§. 16. Ηερὶ τοῦ γέρους τῷριν ὁρομάτων τῆς τρίτης κλίσεως.

Τὸ γένος τῶν εἰς τὴν αἰλίσιν ταύτην ὑπαγομένων ὄνομάτων μανθάνεται μᾶλλον διὰ τῆς ἀσκήσεως ἢ διὰ κακούνων, διότι οὐτοις ὑπόκεινται εἰς πολλὰς ἔξαιρέσεις. Πάλιν γενικώτερος ὅμως περὶ τούτου εἰσὶ τὰ ἔξι.

A'. Ἀρσενικοῦ γένους; εἰσὶ τὰ λήγοντα εἰς o, or, os, καὶ er, καὶ τὰ εἰς es περιπτοσύλλαβα, καὶ μάλιστα τὰ εἰς es (γεν. Idis)· οἶνος, sermo, λόγος, error, πλάνη, sudor, ἴδρως, flus, ἀνθος, mos, ἔθος, venter, κοιλία, stipes (γεν. stipitīs), στέλεχος.

Ἐξαιρέσεις. Τῶν εἰς o θηλυκά εἰσι τὰ εἰς do καὶ go καὶ τὰ εἰς io λήγοντα· ὡς consuetudo, συνήθεια, formido, φόβος, natio, ἔθνος· ἔτι δὲ καὶ τὸ caro, γεν. carnis, κρέας.

Άλλὰ τῶν εἰς do πάλιν ἀρσενικά εἰσι τὸ cardo, στρόφιγξ, καὶ ordo, τάξις· τῶν δὲ εἰς go, τὸ ligō (ligōnis), σκαλίς, margo (misis), ἄκρα, καὶ τῶν εἰς io πάντα τὰ ὄνομάτα, τὰ πράγματα ὅλικα οὐχὶ δὲ! διέσις ἢ ἐνεργείες σημαίνοντα. Ή λέξις cupido, ἐφεσιν ἢ ἐπιυμίζει σημαίνουσα, εἶναι θηλυκοῦ γένους, ἀρσενικοῦ δὲ δέ ταν σημαίνῃ τὸν θεὸν Ερωτα-

Τῶν εἰς or οὐδετέρου γένους εἰσὶ τὰ aequor, πέλαγος, eor, καρδία, καὶ marmor, μάρμαρον. Τῶν εἰς os θηλυκά μέν εἰσι τὰ cos,

άκοντη, dos, προὶς, οὐδετέρα δὲ τὰ ὄσ (γεν. ossis), δστοῦν, καὶ ὄσ (γεν. oris), στόμα.

Τῶν εἰς ερ πολλά εἰσιν οὐδετέρου γένους· οἷον τὰ cadāver, πτυσ-
μα, iter, ὀδὸς, πορεία, uber, μαστός, ver, ἔχρ, verber (οὗ δὲ πληθ.
συνηθέστερος verbera, μαστιγώσεις), καὶ τινα φυτῶν δνόματα· ώς,
cicer, (ēris), ἐρέθινθος, papāver, μήκων, piper, πέπερι.

Τῶν εἰς es θηλυκά εἰσι τὰ seges (ētis), σπορὰ, merces (ēdis),
μισθὸς, quies (ētis), ήσυχία, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα, ώς reqvies,
καὶ τὸ πληθυντικὸν compēdes, πεδη, δεσμά· τὸ δὲ as (γεν. æris),
χαλκὸς, εἶναι οὐδέτερον.

Β'. Θηλυκοῦ γένους εἰσὶ τὰ εἰς as, is, aus καὶ x, τὰ εἰς es ίσοσύλλαβα
καὶ τὰ εἰς s μονοσύλλαβα προηγουμένου συμφώνου· οἷον, auctoritas
(ātis), κῦρος, navis, ναῦς, laus (γεν. laudis), ἔπαινος, pax (γεν.
pacis), εἱρήνη, radix (ēcis), βίζα, cædes, φόνος, arx (arcis), ἀκρό-
πολις, pars (γεν. partis), μέρος hiems (γεν. hiemis), χειμῶν.

Ἐξαιρέσεις. Τῶν εἰς as ἀρσενικὰ μέν εἰσι τὸ as (γεν. assis), ἀσ-
τρίον (νέμισμα Ρωμαϊκὸν), καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα, οὐδέτερον δὲ
τὸ vas (γεν. vasis), ἀγγεῖον, καὶ τὰ ἀκλιτα fas, δσιον, nefas, ἀνδριον.

Τῶν εἰς is ἀρσενικά εἰσι τὰ amnis, ποταμὸς, axis, ἄξων, cinis
(ēris), τέφρα, colis, λόφος, erinis, κόμη, eunis, ξίφος, ignis, πῦρ,
lapis, λίθος, mensis, μῆν, (καὶ τὰ τῶν μηνῶν δνόματα εἰς is, ώς
ἐπιθετα τοῦ mensis· οἷον, Sextīlis, Αὔγουστος, Aprīlis, κτλ.),
orbis, κύκλος, panis, ψότος, piscis, λχθὺς, pulvis, κόνις, sangvis,
αιμα, καὶ ἄλλα τινά.

Τῶν εἰς ex τὰ πλειστά εἰσιν ἀρσενικά· ἀλλὰ καὶ τούτων πάλιν
θηλυκά εἰσι τὰ lex (γεν. legis), νόμος, neccis (neccis), φόνος, supel-
lex (supellectīlis), σκεύη, καὶ τὸ fæx, τρυγία· τῶν εἰς ix ἀρσενικά
εἶναι τὰ calix, κύλιξ, ποτήριον, fornix, ἀψίς, καμάρα.

Τῶν εἰς s μετὰ προηγουμένου συμφώνου ἀρσενικά εἰσι τὰ fons
(fontis), πηγὴ, mons (montis), ὅρος, pons (pontis), γέφυρα, dens
(dentis), δδούς.

Καὶ τινας ἐπιθετα μέν ποτε, ἀλλ' ἐφεξῆς ώς οὐσιαστικὰ ἐν χρήσει ὄντα· ώς τὰ con-
fluens (entis), συρρέον ποταμῶν, torrens, χείμαρρος, (διὸ τὸ ἔντυπακουόμενον οὐσια-
στικὸν εἶναι amnis, ποταμὸς), oriens, ἀγατολή, occidens, δύσις (ἐν εἰς ἔντυπακουέται
τὸ οὐσιαστικὸν sol, ἥλιος), κυρίως ἀγατέλλωγ, δύωγ ἥλιος.

I'. Οὐδετέρου γένους εἰσὶ τὰ εἰς α, ε, ει, ι, η, α, υρ καὶ ουσίον, ποέμα, ποίημα, mare, θάλασσα, lac (lactis), γάλα, animal, ζωόν, mel (γεν. mellis), μέλι, flumen (řnis), ūsūmaz, caput (řtis), κεφαλή, calcar (āris), κέντρον, fulgor (řris), ἀστραπή, opus (γεν. opēris), ἔργον, tempus (řris), χρόνος.

Ἐξαιρέσεις. Τῶν εἰς I, η, r, ἀρσενικά εἰσι τὰ sol (γεν. solis), ἥλιος, sal (salis), ἄλκη, pecten (řnis), κτεῖς, γτένι, ren (rēnis), νεφρός, furfur (řris), πίτυρον, vultur, γύψ καὶ fur, κλέπτης, ἔνεκκ τῆς σημασίας κατὰ τὸν §. 5.

Τῶν δὲ εἰς us θηλυκά εἰσι πάντα τὰ διεύλλαθα καὶ πολυσύλλαθα, τὰ τηροῦντα τὸ u εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις· οἷον, juventus (ūtis), νεότης, virtus (ūtis), ἀρετή, palus (ūdis), τέλμα, καὶ pecus (pecūdis) πρόσθιτον.

Τὰ μονοσύλλαθα ὄμως εἰσὶν οὐδέτερα· ως τὸ jus (juris), δίκαιον, καὶ τὰ τρέποντα τὸ u εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις· ως, pecus (pecōris), κτήνη.

Τὸ δὲ Venus (γεν. venēris), χήρις (cūsīsēst.) καὶ Ἀρρεδίτη (χύριον ὄνομα) εἴναι θηλυκόν· τὰ δὲ lepus (řris), λαγώς, mus (muris), μῦς, ἀρσενικά· θηλυκά δὲ τὰ grus (γεν. gruis), γέρανος, καὶ sus (suis), ὖς.

Πάντα τὰ ἐλληνικὰ ὄνόματα, τὰ κατὰ τὴν κλίσιν ταύτην κλινόμενα, οἰανδήποτε κατάληξιν καὶ ἄν ἔχωσι, τηροῦσι συγήθιας τὸ γένος, ὅπερ ἔχουσιν ἐν τῇ ἐλληνικῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΛΙΣΙΣ.

§. 17. Τὰ μὲν τῆς κλίσεως ταύτης ἀρσενικὰ ὄνόματα καὶ τὰ ὀλίγα θηλυκὰ λήγουσιν εἰς us, τὰ δὲ οὐδέτερα εἰς u, καὶ κλίνονται κατὰ τὸν ἐπόμενον τρόπον.

Ἄριθμὸς ἑνικός.

Όν. καὶ Κλ. fructūs, καρπός.

cornū, κρέας.

Γεν. fructūs

cornus

Δοτ. fructui

cornui (ū)

Αἰτ. fructum

cornū

Ἀρ. fructū

cornū

'Αριθμός πληθυντικός.

Ον. καὶ Κλ.	<i>fructūs</i>	cornūa
Γεν.	<i>fructuum</i>	cornūum
Δοτ. καὶ Ἀφ.	<i>fructibus</i>	cornībus.

Κατὰ τὸ *fructus* κλίνονται καὶ τὰ *motus*, *χίνησις*, *magistratus*, *ἀρχὴ*, *senatus*, *γερουσία*, *exercitus*, *στρατός*. Κατὰ δὲ τὸ *cornū*, μόνον ὀλίγαι λέξεις οἶον, τὸ *genu*, *γόνυ*, *veru*, *διελός*.

Ἀλλα: δὲ λέξεις ἔχουσι μόνον τινὰς πτώσεις κατὰ τοῦτον τὸν τύπον οἷον τοῦ *pecus* (γεν. *pecūdis* καὶ *pecōris*, κατὰ τὴν γ' εὐλίσιν συνήθως κλινομένου) εὑρηται καὶ *pecu* ἐνικῇ ἐνομαστικῇ, *pecua* ἐνομαστικῇ καὶ αἰτιατικῇ πληθ. καὶ *pecūbus* δοτικῇ τὸ *gelu*, *ψύχος*, εὑρηται μόνον κατ' ἀρχαιρετικήν.

Σημ. ἀ. Ἡ κατάληξις τῆς ἐνικῆς γενικῆς υἱος προέρχεται ἐκ συναιρέσεως ἐκ τῆς *uis*, ήτις εὑρηται παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις οἶον, *anuis*, γραίας· τῶν δὲ *senatus*, *γερουσία*, καὶ *tumultus*, *θόρυβος*, εὑρηται παρὰ *Σκλλούστιφ* καὶ ἄλλοις ἡ γενικὴ *sēnati*, *tumulti*. Τῆς δὲ δοτικῆς ἡ *ui* κατάληξις συναιρεῖται ἐνίστε εἰς ἀπλοῦν ἢ οἶον, *eqvitatū*, *equitatōn*.

Σημ. β'. Εἰς *ibus* ἀντὶ *ibus* σχηματίζουσι τὴν πληθυντικὴν δοτικὴν καὶ ἀφαιρετικὴν αἱ διστάλλαθοι λέξεις, αἱ ο πρὸ τῆς καταλήξεως ἔχουσαι, *aēus*, *βελόνη*, *arcus*, *τόξον*, *lacus*, *λίμνη*, *qvercus*, *δρῦς*, *specus*, *σπήλαιον* καὶ *pecu*, κτάνη· ἔτι δὲ καὶ αἱ *artus*, *μέλις*, *partus*, *γέννησις*, *tribus*, *τριτὺς* ἢ *φυλὴ*, καὶ *veru*, *διελός*· ἐνίστε δὲ καὶ τὸ *portus*, *λιμήν*.

Σημ. γ'. Ἡ λέξις *domus*, οἰκία, κλίνεται εἰς τινας πτώσεις κατὰ τὴν β' καὶ δ' κλίσιν ὡς ἐφέξῃς.

Ἐνικός.	Πληθυντικός.
Ον. καὶ Κλ. <i>domus</i>	<i>domus</i>
Γεν.	<i>domūs</i>
Δοτ.	<i>domui</i> (<i>σπαν. domo</i>)
Αἰτ.	<i>domum</i>
Ἀφ.	<i>domo</i> (<i>σπαν. domu</i>). domibus.

Η δοτικὴ domi, οἰκεῖ, εἶναι ἐπίεξημα. Καὶ τὰ δένδρων ὄνόματα cypressus, κυπάρισσος, ficus, συκῆ, laurus, δάφνη, καὶ pinus, πίτους, ἔτι δὲ καὶ τὸ colus, ἡλακάτη, ἀτινα συνήθως κλίνονται κατὰ τὴν β' κλίσιν, σχηματίζουσιν ἐνίστε τὴν ἐνικῆν γενικῆν καὶ ἀφειρετικὴν καὶ τὴν πληθυντικὴν ὄνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν κατὰ τὴν κλίσιν ταύτην οἶον, laurus, ἐγ. γεν. lauru, ἀγ. laurus ὄνομ. καὶ αἰτ. πληθυντική.

§. 18. Περὶ τοῦ γέροντος τῷ τῆς κλίσεως ταύτης ὄνομάτων.

Τὰ εἰς us ἐν τῇ ὄνομαστικῇ λήγοντά εἰσιν ἀρσενικοῦ γένους, τὰ δὲ εἰς u οὐδετέρου. Τῶν εἰς us ὅμως ἐξαιροῦνται δις θηλυκὰ τὰ acus, colus, domus, manus, χεὶρ, penus, τροφὴ, porticus, στοὰ, trivias, καὶ τὰ πληθυντικὰ Idus (γεν. Iduum) ἡ uγ' (ἢ iέ.) τοῦ μηνὸς, specus, σπίλαιον καὶ διὰ τὴν σημασίαν αὐτῶν τὰ anus, γραία, varus, νύμφη, soerius, πενθερά, κατὰ τὸν §. 5.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

ΒΕΜΠΤῩ ΚΑΙΣΙΣ.

§. 19. Τὰ ὀλιγάριθμα τῆς κλίσεως ταύτης ὄνόματα λήγουσιν εἰς εσ ἐν τῇ ὄνομαστικῇ καὶ κλίνονται οὕτως.

'Αριθμὸς ἑνικός.

Θν. καὶ Κλ.	res, πρᾶγμα.	dies, ημέρα.
Γεν. καὶ Δοτ.	rēi	diēi.
Αἰτ.	rem	diem
Ἀφ.	rē	diē

'Αριθμὸς Πληθυντικός.

Θν. Αἰτ. καὶ Κλ.	res	dies
Γεν.	rērum	diērum
Δοτ. καὶ Ἀφ.	rēbus.	biēbus.

Σημ. ἀ. Τὸ ε τῆς ἑνικῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς εἶναι μακρὸν, διτον προηγεῖται αὐτοῦ ἔτερον φωνῆσν, βραχὺ δὲ, διταν προηγεῖται σύμφωνον (βλ. §. 4).

Εἴρηται ὅμως ἐνίστε παρ' Ὀρατίῳ, Καίσαρι, καὶ Σαλλαουστίῳ καὶ δ συνηρημένος τῆς γενικῆς τύπος εἰς ἀπλοῦν εἰς οἶον, fidē, aciē, diē, ἀντὶ fidēi, aciēi, diēi· ἔτι δὲ καὶ ἡ γενικὴ perniciē δυτὶ perniciēi, δλεθρος.

Σημ. 6'. Εἰς πάσιν τὰς πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ κλίνονται μόνον αἱ λέξεις dies καὶ res. Αἱ δὲ acies, στρατὸς, facies, πρόσωπον, effigies, εἰκὼν, species, εἶδος, καὶ spes, ἐλπίς, ἔχουσιν εὐχρήστους τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ μόνον τὴν ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν. Αἱ λοιπαὶ λέξεις δὲν ἔχουσι πληθυντικὸν ἀριθμόν.

§. 20. Περὶ τοῦ γένους τῶν ὄνομάτων τῆς κλίσεως ταύτης.

Πάντα τὰ τῆς κλίσεως ταύτης ὀνόματά εἰσι θηλυκοῦ γένους, πλὴν τοῦ dies, ὅπερ ἐν μὲν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ εἶναι πάντοτε ἀρσενικὸν, ἐν δὲ τῷ ἐνικῷ καὶ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ γένους. Καὶ ἀρσενικοῦ μὲν παρὰ τοῖς δοκίμοις, ὅταν σημαίνῃ ἀπλῶς ἡμέραν, θηλυκοῦ δὲ σχεδὸν πάντοτε, ὅταν δηλοῖ διορίαν, ἢ χρόνον γενικῶς (ὡς longa dies, μακρὸς χρόνος). Τὰ meridies, μεσημέρια, εἶναι ἀρσενικόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

ΑΝΩΜΑΛΙΑΙ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

Α. Κατὰ τοὺς ἀριθμούς.

§. 21. Πολλὰ ὀνόματά εἰσιν ἐν γράπται μόνον ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ ἢ διότι ἀναφέρονται εἰς μοναδικὰ ἀντικείμενα (ὡς Roma, Ήώρη, tellus, γῆ, humus, χῶμα). ἢ διότι δηλοῦσιν ἐννοιαν ἐν τῇ καθολικῇ αὐτῆς σημασίᾳ, χωρὶς ἀναφορᾶς πρὸς τὰ καθέκαστα οἷον, iustitia, δικαιοσύνη, senectus, γῆρας, cera, κηρὸς, fames, πεῖνα, qvies, ήσυχία. Τὰ καθολικὰ δημώς ἐννοίας δηλοῦντα ὀνόματα εὑρηται καὶ ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, ὅταν ἀλλάσσοσι σημασίαν, ἢ ὅταν σημαίνωσι τὰ καθέκαστα τῆς αὐτῆς γενικῆς ἐννοίας οἷον, terrae, αἱ ἐπὶ τῆς γῆς διάφοροι χῶραι, aera, χάλκινη ἔργα, ἀγάλματα, cerae, προσωπίδες ἐκ κηροῦ, ligna, ξύλινα σκεύη· ἢ ὅταν ἡ αὐτὴ ἐννοια ἢ ἴδιότης ὑπάρχῃ εἰς πολλὰ πράσωπα καὶ πράγματα, ἢ ἐπαναλαμβάνηται πολλάκις καὶ διαφόρως οἷον, anīmæ, ψυχαὶ, iracundiae, δργαὶ, timores, φόβοι· ἢ ὅταν ἡ αὐτὴ κατάστασις διαρκῇ ἐπὶ πολὺ οἷον, nives, χιόνες, grandines, χάλαζαι, soles, ηλιοι· ἢ ἡμέραι, frigida, διαρκὴ ψύχη. Άλλα πάλιν ὀνόματά εἰσι μόνον εἰς τὸν πλη-

Θυντικὸν ἀριθμὸν εὐχρηστα, ἢ διότι σημαίνουσιν ἄθροισμα ἐκ πολλῶν διὰ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ὅμοι δηλουμένων, ως majores, πρόγονοι, ἢ διότι ἐμφαίνουσί τι ἐκ πολλῶν μερῶν τὸ κατ' ἀρχὰς συνιστάμενον ἢ ἐξ ἕνὸς πολλάκις ἐπαναλαμβανομένου· ως arma (armorum), ὅπλα, fides (gen. fidium), αἱ τῆς κιθάρας χορδαὶ καὶ ἡ κιθάρα αὐτή.

Τῶν τοιούτων συνηθέστερά εἰσι ταῦτα·

liberi, τέκνα.	procères καὶ primōres, πρόσωριτοι.
Inféri, καταγόνιοι.	Supéri, οὐράνιοι θεοί.
Penates, πατρῶοι θεοί.	manes, ψυχαὶ τῶν νεκρῶν.
artus, μέλη.	exta καὶ viscera, σπλάγχνα.
renes, νεφροί.	arma, ὅπλα.
compedes, δεσμὰ, πέδη.	incunabula, σπάργανα.
deliciae, ἐντρύφημα, ἥδονή.	excubiae, φυλακή.
nuptiae, γάμοι.	fasti, ἡμερολόγιον.

Ἐπι δὲ τὰ ἡμερῶν καὶ ἔορτῶν ὀνόματα· ως Kalendae, ἢ ἄ, Nonae, ἢ ἐ (ἢ ζ'), Idus ἢ ιγ' (ἢ ιέ) τοῦ μηνὸς, feriae, ἔορται, παιστεῖς, Bacchanalia, Διονύσια, Saturnalia, Κρόνια. Τὰ λοιπὰ βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 50 καὶ 51.

§. 22. Άλλων ὁ μὲν ἔνικὸς ἔχει ἑτέρων σημασίαν, ὁ δὲ πληθυντικὸς ἐκτὸς τῆς τοῦ πλήθους καὶ διάφορον ἢ συγγενῆ τῆς τοῦ ἔνικου. Τοικῦτά εἰσι τὰ ἔξιτα·

Ἐν τῷ ἔνικῷ ἀριθμῷ.

aedes, ναός.
auxilium, βοήθεια.
aqva, ὕδωρ,
carcer, εἱρκτή.
castrum, φρούριον.
codicillus, μικρὸν στέλεχος.
copia, πλῆθος, ἀριθμός.
comitium, ἀγορὰ ἐν Θώμῃ.
fortūna, τύχη.
gratia, εὐγνωμοσύνη.
hortus, κῆπος.

Ἐν τῷ πληθυντικῷ.

aedes, 1) ναὸς, 2) οἰκία.
auxilia, ἐπικουρικὸς στρατός.
aqvæ, 1) ὕδατα, 2) ιαματικαὶ πηγαί.
carcēres, ἀφετηρία, βαλβίς.
castra, στρατόπεδον.
codicilli, δέλτος, γραμμάτιον.
copiæ, 1) ἀριθμόια, 2) στρατεύματα.
comitia, ἐκλησία τοῦ δήμου.
fortunæ, περιουσία.
gratiæ, εὐγνωμοσύνης ἔχφρασις.
horti, κῆποι, 2) ἐπαυλις.

impedimentum, κώλυμα.	impedimenta 1) κωλύματα 2) σκεύη.
ludus, παιγνιόν.	ludi, δημόσιοι ἀγῶνες, θεάματα.
littera, στοιχεῖον ἀλφαριθμήτου.	litteræ, στοιχεῖα, 2) ἐπιστολή.
naris, μυκτήρα.	nares, φίς (σπαν. ἐν τῷ ἔνικῷ).
natālis(dies), γενέθλιος ἡμέρα.	natales, καταγωγή.
ops, (ἄχρ. ἢ ὀνομ.), βοήθεια.	opæs, δύναμις, πλούτος.
pars, μέρος.	patres, 1) μέρη, 2) πρόσωπα δράματος, 3) πολιτικὰ κύριματα.
rostrum, ἔμβολον.	rostra, ἔπιπορικὸν βῆμα ἐν Ἱώμῃ, ἐμβόλιοις κεκοσμημένον.
tabūla, πίναξ, σανίς.	tabulæ, 1) σανίδες, 2) λογιστικὸν βιβλίον.

Β'. Κατὰ τὴν κλίσιν.

§. 23. Λέξεων συνθέτων ἐκ δύο ὅλως ἀμεταθλήτων ἐν τῇ ὁνομαστικῇ ὁνομάτων κλίνεται ἐκάτερον κατὰ τὴν ίδιαν κλίσιν· οἷον, *respublica*, πόλις, γεν. *reipublicæ*, κατὰ κανονικῶς κατὰ τὴν ἐκαὶ ἀκλίσιν, *jusjurandum*, ὄρκος, γεν. *jurisjurandi*, κατὰ κατὰ τὴν γ' καὶ β'.

ӭλως ἀκλιτά εἰσι τὰ τοῦ ἀλφαριθμήτου ὄνόματα, τὰ *fas*, *ζειον*, *nefas*, ἀνόσιον, *instar*, *ἴσον*, *mane*, πρωῒ (*summo mane*, ἀφαιρ. λίγη πρωΐ), *cæpre*, κρόμυον, *gummi*, κόρμη, *pondō*, βάρος (κυρίως ἀφ., κατὰ τὸ βάρος).

Ἄλλα πάλιν εἰσὶ μόνον εἰς τινας πτώσεις ἐν γράσει. Ἀγροστος ἢ ὁνομαστικὴ εἶναι τῶν (*daps*), γεν. *dapis*, δειπνον, (*dicio*), *dicionis*, ἀρχὴ, (*frux*), *frugis*, καρπὸς, (*internecio*), *internecionis*, ἀπώλεια, (*pollis*), *pollinis*, παιπάλη.

Τὰ δὲ ἐφεξῆς ἀπαντῶνται μόνον εἰς τὰς ἐνταῦθα ἀναφερομένας πτώσεις καὶ ἀριθμούς.

Fors, ὀνομ. καὶ αἰτ. τύχη, *forte*, ἀφ. κατὰ τύχην.

(*Fides* ἢ *fidis*, κιθάρα, ἄχρ. ἢ ὀνομ.) ἢ γενικὴ *fidis*, αἰτ. *fidem*, ἀφαιρετικὴ *fide* παρὰ ποιηταῖς μόνον ὁ πληθ. *fides*, *fidium*, εἶναι καὶ εἰς τὸν πεζὸν λόγον συνήθης.

(*Ops*, βοήθεια, ὡς οὐσιαστικὸν ἔχει ἀγροστον τὴν ὁνομαστικὴν,

ώς κύριον δόνομα ἔχει αὐτὴν εὔχρηστον, ἀλλὰ σημαίνει τὴν θεάν τῆς ἀρχινοίας⁵) εὔχρηστοι ὡς οἰσιαστικοῦ πτώσεις εἰσὲν ἡ γεν. opis, αἰτ. opem, ἀφ. ope, βοήθεια, καὶ πληθ. δόνομ. opes, γεν. opum, κτλ., δυνάμεις, πλοῦτος.

(Vix ἄχο. ἀμοιβὴ, ἀλλαγὴ) ἐν χρήσει ἡ γεν. vices, αἰτ. viceem, ἀφ. vice, καὶ ἐν τῷ πληθυντικῷ ἡ δν. vices, ἡ δοτ. καὶ ἀφ. vicibus-

Vis, βία, αἰτ. vim, ἀφ. vi. πληθυντικὸς vires, virium καὶ τὰ λοιπὰ εὔχρηστα.

Παρὰ ποιητῶν ἐν χρήσει εἶναι ἡ ἐνικὴ ἀφαιρετικὴ μόνη τῶν αἰτιᾶ, ἀλιγμὸς, compede, πέδη, sauce, φάρυγξ, obīce, μοχλὸς, preece, ικεσία, verbere, μαστίγωσις ὅλος δὲ δ πληθυντικὸς αὐτῶν εἶναι καὶ εἰς τὸν πεζὸν λόγον ἐν χρήσει, ἐνίστε δὲ καὶ αἱ ἐνικαὶ ἀφαιρετικαὶ τῶν preece καὶ verbere.

Η λέξις sponte, δρυὴ, θέλησις, εὑρηται μόνον κατ' ἀφαιρετικὴν καὶ μετὰ τῶν αἰτητικῶν ἀντωνυμίῶν συνήθωσεν ὡς, sua sponte, nostra sponte, ίδιᾳ θελήσει· ἔτι δὲ καὶ πολλὰ ἔργατικὰ εἰς οὐ μετὰ γενικῆς ἡ αἰτητικῆς ἀντωνυμίας συνημμένα· οἷον, jussu populi, διαταγῇ τοῦ δήμου, mandatu Cæsaris, ἐντολῇ τοῦ Καίσαρος, rogatu meo, ἐμῇ αἰτήσει· καὶ η λέξις natu, κατὰ τὴν ήλικιαν· ὡς, grandis natu, προθεσμηκὼς τὴν ήλικιαν. Περὶ τινῶν ἀλλων ἀπαντωμένων μόνον εἰς τινας φράσεις καὶ συντάξεις βλ. Δ. Γ. §. 57, 5.

§. 24. Άλλα κλίνονται διγῶς ἡ τριγῶς, ἀν τινας ἔχουσι διάφορον δόνομαστικὴν καὶ γένος κατὰ τὴν διάφορον κλίσιν. Τοιαῦτά εἰσι τὰ ἥδη μνημονεύθεντα domus καὶ laurus (βλ. §. 17. σ. γ')., κλινόμενα εἰς τινας πτώσεις κατὰ τὴν β' καὶ τὴν δ' κλίσιν. Τινὰ τῆς β' κλίσεως ἔχουσι διττὴν δόνομαστικὴν ὡς, callus (ἀρσ.) καὶ callum (οὐδ.). τύλος, commentarius (ἀρσ.) καὶ commentarium (οὐδ.), ὑπόμνημα, jugulus καὶ jugulum λαιμός.

Meda (ae) κατὰ τὴν ἄ καὶ mendum (i) κατὰ τὴν β', ἀμάρτημα.

Vespera (ae), ἐσπέρα, κατὰ τὴν ἄ καὶ vesper, αἰτ. vespérum, κατὰ τὴν β', vespere καὶ vesperi κατὰ τὴν γ'. Vesper (i), δ ἐσπερος, κλίνεται δμαλῶς κατὰ τὴν β'.

Barbaria (ae) καὶ barbaries (ēi) κατὰ τὴν ἄ καὶ ἔ. Οὕτω καὶ

τὰ mollitia καὶ mollities, ἀπαλότης, ἀβρότης, luxuria καὶ luxuries, τρυφή.

Eventus (us) καὶ eventum (i), συμβὸν, κατὰ τὴν δ' καὶ β'.

Plebs (γεν. plebis) καὶ plebes (γεν. plebēi), σχλος.

Reqvies (reqviētis). ἡσυχία, ἡ αἰτ. καὶ ἀφαιρετικὴ κατὰ τὴν ἐreqviem, reqvie.

Jugērum, (jugeri), πλέθρον, ὁ ἐνικὸς κατὰ τὴν β', ὁ δὲ πληθυντικὸς κατὰ τὴν γ'. ὄνομα. jugera, γεν. jugerum, κτλ.

Vas (vassis), ἀγγεῖον, κατὰ τὴν γ'. ὁ πληθυντικὸς κατὰ τὴν β' vasa, vasorum κτλ.

Femur, μηρὸς, γεν. femōris καὶ feminis κτλ.

Jecur, ἥπαρ, γεν. jecōris καὶ jecinōris, jocinōris καὶ jocinēris, ὠσαύτως καὶ αἱ λοιπαὶ πτώσεις.

Juventus (juventūlis), νεότης· παιητικὸν juventa (ae) καὶ Juventas, Juventatis, ἡ Ἡβη.

Senectus (ūtis), καὶ senecta (ae), γῆρας.

Pecus, γεν. pecūdis καὶ pecōris, κτῆνος καὶ κτήνη.

Penus, γεν. penōris, πληθ. penōra, τροφή.

Colluvio (ōnis) καὶ colluvies (ēi), συρφετός.

Contagio (ōnis) καὶ contagium (i), μίασμα.

Crater (ēris) καὶ cratera (ae), κρατήρ.

Elephas (antis) καὶ elephantus (i), ἐλέφας.

§. 25. Τὰ ἔξης ἀλλάσσοντα ἐνίστε τὸ γένος ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ.

Jocus, παιδιά, πληθ. joci καὶ joca.

Locus, τόπος, πληθ. loca, τόποι, loci, χωρία βιβλίων, ἐνίστε δὲ καὶ τόποι.

Cœlum, οὐρανός, πληθ. cœli.

Frenum, χαλινός, πληθ. freni καὶ frena.

Rastrum, δίκελλα, πληθ. rastri καὶ rastra.

Ostrea, στραχον, πληθ. ostreeae καὶ ostrea, ōrum.

Sibyllos, συριγμὸς, πληθ. sibili καὶ sibila.

Tartarus, ὁ πληθ. Tartara μόνον παρὰ παιηταῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΘΕΤΩΝ.

§. 26. Πάντα τὰ ἐπίθετα κλίνονται κατὰ τὰς πρέπεις πρώτας κλίσεις. Εἰσὶ δὲ τρικατάληπτα, δικατάληπτα καὶ μονοκατάληπτα. Τὰ τῆς ἡ καὶ β' κλίσεως τρικατάληπτα λήγουσιν εἰς us, a, um, ἢ εἰς er, ēra, erum. Καὶ τὰ μὲν εἰς us καὶ er εἰσὶν ἀρσενικά, τὰ δὲ εἰς um καὶ ērum οὐδέτερα, καὶ κλίνονται κατὰ τὴν β' κλίσιν· τὰ δὲ εἰς a καὶ ēra εἰσὶ θηλυκά, καὶ κλίνονται κατὰ τὴν ἄ.

Τὰ μὲν τρικατάληπτα εἰς us, a, um συγκρατίζονται κατὰ τὴν ἄ καὶ β' κλίσιν οὕτως·

'Αριθμὸς ἐνικός.

Ὀν.	bonus, ἀγαθὸς,	bona, ἀγαθὴ,	bonum, ἀγαθόν.
Γεν.	boni	bonae	boni
Δοτ.	bono	bonae	bono
Αἰτ.	bonum	bonam	bonum
Κλ.	bone	bona	bonum
Ἄρ.	bono	bonā	bono

'Αριθμὸς πληριθυντικός.

Ὀν. καὶ Κλ. boni	bonae	bona
Γεν. bonōrum	bonārum	bonōrum
Δοτ. καὶ Ἄρ. bonis	bonis	bonis
Αἰτ. bonos.	bonas.	bona.

Οὕτω κλίνονται καὶ αἱ μετοχαὶ, αἱ εἰς us, a, um, λήγουσαι· οἷον, amatus, amata, amatum, ἀγαπημένος, amaturus, a, um, ἀγαπήτων, amandus, a, um, ἀγαπητός.

Τὰ δὲ εἰς er, ēra, ērum συγκρατίζονται οὕτως.

'Αριθμὸς ἐνικός.

Ὀν. καὶ Κλ. liber, ἐλεύθερος,	libera,	liberum
Γεν. liberi	liberae	liberi
Δοτ. libero	liberae	libero
Αἰτ. liberum	liberam	liberum
Ἄρ. libero	liberā	libero

'Αριθμὸς πληθυντικός.

Ον. καὶ Κλ.	liberi	liberae	libera
Γεν.	liberōrum	liberārum	liberōrum
Δοτ. καὶ Ἀρ.	liberis	liberis	liberis
Αἰτ.	liberos	liberas	libera.

Σημ. ἄ. Τινὰ τῶν εἰς ερ τηροῦσι τὸ ε μόνον εἰς τὴν ἐνικήν δινομαστικὴν καὶ κλητικὴν τοῦ ἀρσενικοῦ, δη; δὲ εἰς τὰς πλαχίας πτώσεις καὶ τὰ λοιπά γένη οἷον, niger, nigra, nigrum, μέλας, γεν. nigri, nigrae, nigri, κατ.

Σημ. β'. Κατὰ τὰς δύο ταύτας κλίσεις κλίνεται καὶ τὸ μοναδικὸν ἐπίθετον satur, salūra, satūrum, κορεστός, πλήρης.

Σημ. γ'. Λγρηστος εἶναι ή τοῦ ἀρσενικοῦ ἐνική δινομαστικὴ τῶν ἐπιθέτων cetera, ceterum, ἔτερος, ludicra, ludicum, παιγνιώδης, σπανίας δὲ ή τοῦ posterus, ἐπιγνώμονες.

§. 27. Τὰ δὲ τῆς γ' κλίσεως τρικατάληκτα ἐπίθετα λήγουσιν εἰς ερ τὰ ἀρσενικὰ, εἰς is τὰ θηλυκὰ καὶ εἰς ε τὰ οὐδέτερα οἷον, celer, celēris, celere, ταχύς. Καὶ τρικατάληκτα μέν εἰσιν δλίγα, πλειον δὲ τὰ δικατάληκτα, ὡν τὰ μὲν ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ λήγουσιν εἰς is, τὰ δὲ οὐδέτερα εἰς e, καὶ κλίνονται κατὰ τὸν ἐπόμενον τρόπον.

'Αριθμὸς ἐνικός.

Ον. καὶ Κλ.	levis, ἐλαχρός,	leve, ἐλαχρόν.
Γεν.	levis	levis
Δοτ.	levi	levi
Αἰτ.	levem	leve
Ἀρ.	levi	levi

'Αριθμὸς πληθυντικός.

Ον. καὶ Κλ.	leves	levia
Γεν.	levium	levium
Δοτ. καὶ Ἀρ.	levibus	levibūs
Αἰτ.	leves	levia.

Σημ. ἄ. Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ τρικατάληκτα, ἀτινά πάντα (πλὴν ἑνὸς, τοῦ celer, γεν. celēris) ἀποδάλισσοι τὸ ε ἐν τῷ κλίσει οἷον (ἀρ.) acer, (θηλ.) acris, (οὐδ.), acre, δέσις, γεν. acris, δοτ. acri, αἰτ. acrem, ἀρ. acre, κατ. Εἴτε δὲ καὶ τὰ τῶν μηνῶν δινόματα September, October, November, December οἷον, September, γεν. Septembri, κατ.

Σημ. 6'. Τινὰ τῶν εἰς οὐκετάληκτα ἔγιοτα καὶ εἰς αὐτόν, α, um λήγονταί οἶν, hilarius καὶ hilaris, ilax, imbecillus καὶ imbecillis, doθενής, imberbus καὶ imberbis, ἀγένειος, inermus καὶ inermis, ἀσπλος.

Τὰ μονοκατάληκτα ἐπίθετα τῆς κλίσεως ταύτης λήγουσι: διαφόρως, ὡς καὶ τὰ οὐσιαστικὰ αὐτῆς. Αἱ συνηθέστεραι δὲ καταλήξεις αὐτῶν ἐν τῇ δινομαστικῇ εἰσὶν αἱ ιης (γεν. ιης) ὡς sapiens, sapientis, σοφὸς, αχ (ἀεις) ὡς audax, audācis, τολμηρὸς, ix (τεις), ὡς felix, felicis, εὐτυχῆς.

Κλίνονται δὲ οὕτως.

Αριθμὸς ἐνικός.

Οὐ. καὶ Κλ.	audax , τολμηρός.	prudens, συνετός.
Γεν.	audācis	prudentis
Δοτ.	audaci	prudenti
Αἰτ.	audaceī (οὐδ. audax)	prudentem (οὐδ. prudens)
Άρ.	audaci (e)	prudenti (e)

Αριθμὸς πληθυντικός.

Οὐ. καὶ Κλ.	audaces (οὐδ. audacia)	prudentes (ia)
Γεν.	audacium	prudentium
Δοτ.	καὶ Άρ. audacibus	pudentibus
Αἰτ.	audaces (ia)	prudentes (ia).

Σημ. ά. Τὰ οὐδέτερα ἔχουσι τὴν ἐνικὴν αἰτιατικὴν ὄμοιαν τῇ δινομαστικῇ, τὴν δὲ πληθυντικὴν δινομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν εἰς ια· οἶν, prudentia, audacia. Μόνον τὸ μονοκατάληκτον ἐπίθετον *vetus*, παλαιός, ἔχει vetera, πληθ. δν. καὶ αἰτ. τοῦ οὐδετέρου γένους.

Σημ. 6'. Οὐδέτερα πληθυντικὰ ἐπίθετα σχηματίζονται μόνον ἀπὸ τῶν μονοκατάληκτῶν ἐπίθετῶν εἰς αns, ens, as, rs, αχ, ix, οι ληγόντων καὶ ἀπὸ τῶν ἀριθμητικῶν εἰς plex οἶν, elegans, κομψός, οὐδέτερον πληθυντικὸν *elegantia*, sapiens, σοφὸς, sapientia, Larinas, ἡ πόλις, Larinatis, sollers, συνετός, sollertia, concors, σύμφωνος, concordia, tenax, σταθερός, tenacia, felix, εὐτυχῆς, felicia, atrox, ἄγριος, atrocia. Τὸ *dives* (καὶ συνηρμένως *dīs*, γεν. *dīlis*), πλούσιος, ἔχει οὐδ. ἐνικὴν dite καὶ πληθυντικὸν *ditia*.

Σημ. γ'. Τῶν ἐπιθέτων *primor*, προσύγων, ἐξέγων, seminex, ἡμιθανῆς, sons, ἔνοχος, ϖ καὶ τῶν *celerus*, *ludicus*, ἡ ἐνικὴ δινομαστικὴ μόνη εἶναι ἄχρηστος. Τὰ δὲ *exlex*, ἀνυμος, καὶ *exspes*, ξενελπίες, εὔρηται μόνον καὶ δινομ. καὶ αἰτιατικὴν τοῦ ἐνικοῦ.

Περὶ συγκριτικῶν καὶ ὑπερθετικῶν ἐπιθέτων.

§. 28. Τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ ἐπίθετα σχηματίζονται ἀπὸ τῶν θετικῶν ἐπιθέτων· ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος

καὶ τοῦ παθητικοῦ περιφερεμένου τῆς μετοχῆς, ὅταν οὗτοι ἔχωσιν ἀπλῶς ἐπιθετικὴν σημασίαν.

Καὶ τὰ μὲν συγκριτικά εἰσι δικατάληκτα ἐπίθετα καὶ σχηματίζονται προσθέσει τῆς καταλήξεως οὐ καὶ us εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ θετικοῦ ἐπιθέτου, τὴν εἰς i λήγοσαν. Καὶ ή μὲν οὐ κατάληξις εἶναι κοινὴ ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν, ή δὲ us οὐδέτερων οἷον, ἀπὸ τοῦ probus (γεν. probi), ἀγαθὸς, γίνεται τὸ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν συγκριτικὸν ἐπίθετον probior οὐτὸν οὐδέτερον probius· ἀπὸ τοῦ niger (γεν. nigri), μέλας, nigrior, nigrius· sapiens (δοτ. sapienti), σοφὸς, sapientior, sapientius· felix (δοτ. felici), εὐτυχὴς, felicior, felicius.

Κλίνονται δὲ ἀμφότερα κατὰ τὴν γ' αλίσιν οὖσι,

Ἄριθμὸς ἐνικός.

Οὐ. καὶ Κλ.	probior	probius
Γεν.	probiōris	probiōris
Δοτ.	probiori	probiori
Αἰτ.	probiorem	probius
Ἀρ.	probiore (i)	probiore (i)

Άριθμὸς πληθυντικός.

Οὐ. Αἰτ.	{ probiores	probiora
καὶ Κλ.		
Γεν.	probiorum	probiorum
Δοτ. καὶ Άρ. probioribus		probioribus.

Τὰ δὲ ὑπερθετικά εἰσι τρικατάληκτα καὶ σχηματίζονται προστιθεμένων εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ θετικοῦ πτῶσιν, τὴν εἰς i λήγοσαν, τῶν καταλήξεων ssimus, ssima, ssimum· ὃν τὰ μὲν εἰς ssimus καὶ ssimum λήγοντά εἰσιν ἀρσενικὰ καὶ οὐδέτερα καὶ κλίνονται κανονικῶς κατὰ τὴν β' αλίσιν, τὰ δὲ εἰς ssima εἰσὶ θηλυκὰ καὶ κλίνονται κατὰ τὴν ἄ, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ἐπίθετα· οἷον, probus (γεν. probi), ὑπερθετικὸν probissimus, a, um, sapiens (δοτ. sapienti), sapientissimus, a, um.

Ἀπὸ τῶν τῆς β' καὶ γ' αλίσεως ἐπιθέτων εἰς er σχηματίζονται

τὰ ὑπερθετικὰ εἰς *rimus*, *rima*, *rium*, προστιθεμένων τούτων τῶν καταλήξεων εἰς τὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἀρσενικοῦ θετικοῦ ἐπιθέτου ἀμετάβλητον οἶνον, ἀπὸ τῶν ὀνομαστικῶν *liber*, ἔλευθερος καὶ *niger* (γεν. *nigri*), μέλας, γίνονται τὰ ὑπερθετικὰ *liberrimus*, *a*, *um*, καὶ *nigerrimus*, *a*, *um*.

Σημ. ἄ. Οὕτω συγχριτίζονται καὶ τὰ ὑπερθετικὰ *viterrimus* καὶ *prosperrimus* ἀπὸ τῶν *velus*, ἀργαλίας, καὶ *prosperus*, εὐτυχίας. Τὸ δὲ *matūrus*, ὁριμός, ἔχει ὑπερθετικὸν *maturrimus* καὶ *maturissimus*.

Σημ. β'. Τὰ *facilis*, εὐκολος, *difficilis*, δύσκολος, *gracilis*, λιγνὸς, *humilis*, ταπεινὸς, *similis*, ομοιος, *dissimilis*, ἀνόμοιος, συγηματίζουσι τὰ ὑπερθετικὰ ἀποθελῆ τῆς καταλήξεως *is*, καὶ προσλήψει τῶν καταλήξεων, *limus*, *lima*, *limum* οἶνον, *fa-cillimus*, *a*, *um*, *humillimus*, *a*, *um* κτλ. Τούτοις θυσιασθήσεις καὶ τὸ *imbecillus*, ἔχον ὑπερθετικὸν *imbecillimus*, θπερ ὅμως συγηματίζει καὶ ἀπὸ τοῦ ἑτέρου τύπου τῆς ὀνομαστικῆς *imbecillus*, *imbecillissimus*, *a*, *um*. Τὰ λοιπὰ τῶν εἰς *lis* ἔχουσα τὸν συνήν τοῦ ὑπερθετικοῦ τύπου.

Σημ. γ'. Οἱ ἀρχαιότεροι γράφουσι *probissimus*, *nigerrimus* ἀντὶ *probissimum*, *nigerrimus*. (Ἀλλὰ περὶ τῆς ἐναλλαγῆς ταύτης τοῦ ι καὶ υ ἐν ταῖς ὑπερθετικοῖς καὶ ἀλλαγῇ βλ. Δ. Γ. §. 3. ἄ. σημ. ἄ.)

§. 29. Ἀνωμάλως συγηματίζουσι τοὺς βαθμοὺς τῆς παραθέσεως τὰ ἀπὸ τῶν ἑμμάτων *dico*, λέγω, *facio*, ποιῶ, *volo*, θελω, σύνθετα ἐπιθέτα *maledicus*, κακολόγος, *munificus*, ἐλευθέριος, *benevolus*, εὔνοος ἐπειδὴν τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ τούτων εἰσὶ *maledicentior*, *us*, *maledicentissimus*, *a*, *um*, *munificentior*, *munificentissimus*, ὡς εἰ ἐληγον τὰ θετικὰ εἰς *dicens*, *ficens*, *vo-lens* (*maledicens*, *munificens*, *benevolens*).

Ἐτι δὲ καὶ τὰ ἔξης συγηματίζουσιν ἀνωμάλως τοὺς βαθμοὺς τῆς παραθέσεως, τινὰ δὲ καὶ ἀπ' ἄλλης φύσεις.

<i>bonus</i> , ἀγαθὸς,	<i>melior</i> , <i>us</i> ,	<i>optimus</i> , <i>a</i> , <i>um</i> .
<i>malus</i> , κακὸς,	<i>pejor</i> , <i>pejus</i> ,	<i>pessimus</i> .
<i>magnus</i> , μέγας,	<i>major</i> , <i>us</i> ,	<i>maximus</i> .
<i>parvus</i> , μικρὸς,	<i>minor</i> , <i>us</i> ,	<i>minimus</i> .
<i>nequam</i> , (ἄκλ.) φαῦλος,	<i>neqvior</i> , <i>us</i> ,	<i>neqvissimus</i> .
<i>frugi</i> (ἄκλ.) σώφρων,	<i>frugalior</i> , <i>us</i> ,	<i>frugalissimus</i> .
<i>multus</i> , πολὺς,	<i>plus</i> , <i>plures</i> , <i>plura</i> ,	<i>plurimi</i> , <i>plerique</i> .
<i>senex</i> , γέρων,	<i>senior</i> , <i>us</i> ,	<i>λείπει</i> .
<i>juvēnis</i> , νέος,	<i>junior</i> , <i>us</i> ,	<i>λείπει</i> .

Σημ. Τῶν σύγχρετικῶν τοῦ *multus* εἶναι ἐν γράφεις ἐν μὲν τῷ ἑνικῷ ἀριθμῷ μόνον ἡ ὄνομα, καὶ αἰτιατικὴ τοῦ οὐδετέρου *plus*, καὶ ἡ γεν *pluris*, ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ *plura* καὶ *pluria* ἔνιστε, καὶ τὸ ἀρ. καὶ θηλ. *plures*, *plurium*, *pluribus*. Άπο δὲ τοῦ *plures*, πλείονες, σχηματίζεται *complures*, συμπλείους, *complūra* (καὶ σπαν. *complūria*), τεν. *complurium*. Τὸ *plerique* εἶναι μόνον ἐν τῷ πληθυντικῷ εὐγρηστον· εὑρηται ὅμως καὶ *pleraque* *juventus*, *nobilitas*, τὸ *πλεῖστον* τῆς *νεολαίας*, τῶν εὐγενῶν.

Τὰ ἔξτις, διότι ἔχουσιν ἀχρηστον τὸ θετικὸν ἐπίθετον, σχηματίζουσι τοὺς βαθμοὺς τῆς παραθέσεως ἀπὸ συστοίχων προθέσεων ἢ ἐπιδρόμων.

<i>citra</i> , ἐπιτάδε,	<i>cilaterior</i> , us, ἐγγύτερος,	<i>citimus</i> , a, um
<i>extra</i> , ἔξω,	<i>exterior</i> , ἔξωτερος	<i>extrēmus</i> , <i>extremus</i>
<i>infra</i> , κάτω,	<i>inferior</i> , κατώτερος,	<i>infīmus</i> καὶ <i>īmus</i>
<i>intra</i> , ἔνδον,	<i>interior</i> , ἐνδότερος,	<i>intīmus</i>
<i>prope</i> , πλησίον,	<i>propior</i> , πλησιέστερος,	<i>proxīmus</i>
<i>post</i> , ὕστερον,	<i>posterior</i> , ὕστερος,	<i>postrēmus</i>
<i>supra</i> , ἀνω,	<i>superior</i> , ἀνώτερος,	<i>suprēmus</i> , <i>summus</i>
<i>ultra</i> , πέραν,	<i>ulterior</i> , πορέωτερος,	<i>ultīmus</i>
	<i>prior</i> , πρότερος,	<i>primus</i> , πρῶτος
	<i>deterior</i> , χειρῶν,	<i>deterrimus</i>
	<i>ocior</i> , θάσσων,	<i>ocissimus</i>
	<i>potior</i> , κρείσσων,	<i>potissimus</i> .

Σημ. Τινῶν ἐκ τούτων εὑρηται καὶ θετικὸν ἐπίθετον εἰς τινὰς μόνον πιάσεις καὶ γένην οἷον, *extēri*, ἔξωτεροι, *ξένοι*, (*exteræ nationes*, *extera regna*), *infērum* μόνον ἐν τῇ φράσει *mare inferum*, τυρῆνικὴ θάλασσα, *inferi* εἰς ἐν τῷ φερε, *infera lūmina*, εἰ τοῦ φερού ποταμού, *inferes partes*, τὰ ὑπὸ τὴν γῆν *postērus*, σημαίνεις ἐπόμενον ἢ προσεγγῆ κατὰ γρόνον· ὡς *posterum diem*, τὴν ἐπιοῦσαν, *postera nocte*. *Posteri*, μεταγενέστεροι, τὸ δὲ ὑπερθετικὸν *postūmus*, ἐψιγενής, *silius postūmus*, ὁ μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ πατέρος γεννηθεὶς υἱός. *Superum*, εὑρηται μόνον ἐν τῇ φράσει, *mare superum*, τὸ ἀδριατικὸν *πέλαγος*, *Superi*, εἰς οὐράνιοι, *supera*, τὰ ὑπὲρ τὴν γῆν.

§. 30. Τινὰ τῶν ἐπιθέτων οὐδόλως σχηματίζουσι βαθμοὺς παραθέσεως, διέτι σημαίνουσι πράγματα ἢ τάξιν τινὰ, ἐν ᾧ δὲν ὑπάρχει διαφορὰ βαθμῶν, οὐδὲ δυνατὸν εἶναι νὰ ἐννοιθῇ οἷον, *aureus*, *χρυσοῦς*, καὶ πάντα τὰ ὅλην σημαίνοντα, *pedester*, *πεζός*, *aeſtīvus*, *θερινός*, *vivus*, *ζωντανός*, *sospes*, *σῶς*, *merus*, *ἀκήρατος*, *memor*, *μνήμων*. Άλλα πάλιν δὲν σχηματίζουσι παραθετικὰ πρὸς ἀποφυγὴν κακοφωνίας· οἷον τὰ πρὸ τῆς καταλήξεως *us* φωνῆν *ἔχοντα*, ὡς *idoneus*, *ἐπιτήθειος*, *dubius* ἀμφίσβολος. Εὑρηται ὅμως ἀπὸ τοῦ *assiduus*, διηγεικής, *assiduissimus*, ἀπὸ τοῦ *strenuus*, δραστήριος, *strenuissimus*, ἀπὸ τοῦ *egregius*, *ἔξαιρετος*, *egregior*, *egregiissimus* καὶ ἀπὸ τοῦ *pius*, *εὐσεβής*, *piissimus*.

Τῶν ἔξης ἐπιθέτων τὸ συγχριτικὸν εἶναι ἀγρηστον, ἀγρηστον δὲ τὸ ὑπερβοτικὸν. Talus, ψευδής, inclitus, περίγημος, novus, νέος, sacer, λεπές, vetus, ἀρχαῖος.

Τηγματικῶν τινων ἐπιθέτων εἰς Ibis (bilis) ληγόντων τὸ μὲν ὑπερβοτικὸν εἶναι ἀγρηστον, ἀγρηστον δὲ τὸ συγχριτικὸν τίνον, agilis, εὐκίνητος, docilis, εὐδιδοκος, credibilis, πιστευτὸς, probabilis, πιθανός ἔτι δὲ καὶ τῶν ατερ, μέλας, carcus, τυφλός, jejunus, νηστις, surdus, κωφός, teres, στρογγύλος καὶ τινα ἄλλα.

Οὗτον δὲ ἡγεῖται ἀναγκαῖον νὰ δηλωθῇ ἡ παράθετις τῶν μὴ ἔχοντων ἐν γρήσει τὸν τὸν συγχριτικὸν καὶ ὑπερβοτικὸν τύπον, τότε γίνεται αὕτη διὰ περιφράσεως; διὰ μὲν τὸ συγχριτικὸν προστιθεμένου εἰς τὸ θετικὸν ἐπιθέτων τοῦ ἐπιβήκηματος magis, μᾶλλον, διὰ τὸ ὑπερβοτικὸν maxime, μάλιστα: eter, magis mirus, θαυμαστότερος, maxime (ἢ ἐνιστε summe) mirus, θαυμαστότερος. Οὕτω καὶ πρὸς ἀπορηγῆν κακοφωνίας magis idoneus, ἐπιτηδειότερος, maxime idoneus, ἐπιτηδειότερος.

Σημ. Οἱ ποιηταὶ μεταχειρίζονται τὴν περίφρασιν ταῦτην καὶ οὐ ποτὲ ἄλλος δὲν ἔχει ἀναγκαῖα. Ή διὰ τῆς προθέσεως ρει ἐπίτασις ἐπιθέτων τινῶν, ὡς percommodūs, λίτιν κατάλληλος, εἶναι ἐν γρήσει καὶ παρὰ τοὺς συγγραφεῦσι, ἢ δὲ διὰ τῆς ρει, ως prægeliidus, λίτιν ψυγόδες, παρὰ ποιηταῖς μόνον. Τὰ οὔτως ἐπιτεινόμενα ἐπιθέτα δὲν σηματίζουσι βαθμοὺς παραβάσεως πλὴν τοῦ præclarus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΝ.

§. 31. Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ τῆς λατινικῆς γλώσσης καὶ εἰ δι’ ὧν ταῦτα σημαίνονται ἀριθμητικοὶ χαρακτῆρες εἰσι τὰ ἔξης.

I. unus, una, unum.	XIV. quattuordecim.
II. duo, duæ, duo.	XV. quindecim.
III. tres, tria.	XVI. sedecim (sexdecim, decem et sex).
IV. quattuor.	XVII. decem et septem ἢ septendecim (septem et decem).
V. quinqve.	XVIII. duodeviginti ἢ (σπανιάτερον) decem et octo.
VI. sex.	XIX. undeviginti ἢ (σπαν.) decem et novem.
VII. septem.	XX. viginti.
VIII. octo.	XIII. tredecim ἢ decem et tres (tres et decem).
IX. novem.	XXI. unus (a, um) et viginti ἢ viginti unus (a, um).

XXII. duo (duæ) et viginti ἡ	C. centum.
viginti duo (duæ), κτλ.	CI. centum et unus ἡ centum unus.
XXV. qvingve et viginti ἡ	CII. centum et duo ἡ centum duo.
viginti qvinque.	CXXIV. centum et viginti quatuor, centum viginti quatuor.
XXVIII. duodetriginta ἡ (επι-	CC. ducenti, ae, a.
νιώτερον) octo et viginti	CCC. trecenti, ae, a.
ἡ viginti octo.	CCCC. quadrigenti, ae, a,
XXIX. undetriginta ἡ (σπαν.)	ID ἡ D. qvingenti, ae, a.
novem et viginti, ἡ vi-	DC. sexcenti, ae, a.
ginti novem.	DCC. septingenti, ae, a.
XXX. triginta κτλ. ὡς ἐπὶ τοῦ	DCCC. octigenti, ae, a.
viginti.	DCCCC. nongenti, ae, a.
XXXIX. undeqvadraginta ἡ	CID ἡ M. mille.
(σπανιώτ.) novem et tri-	CIDCΙD ή MM. duo millia κ. ξ.
ginta, ἡ triginta novem.	IDI qvinqve milia.
XL. qvadraginta.	IDDCΙCΙD ή MΕM. septem
L. qvinqvaginta.	millia.
LX. sexaginta.	CCID. decem millia.
LXX. septuaginta.	CCDI qvinqvaginta millia.
LXXX. octoginta.	CCCID. centum millia.
XC. nonaginta.	
XCVIII. nonaginta octo, ἡ	
octo et nonaginta.	
XCIX ἡ IC nonaginta novem,	
novem et nonaginta, un-	
decentum.	

Οἱ λατινικοὶ ἀριθμητικοὶ χαρακτῆρες, πλὴν τοῦ M πρῶτου γράμματος τοῦ mille, εἰσὶ σημεῖα ἀπλῶς, οὐχὶ δὲ γράμματα. Πᾶς μηκότερος ἀριθμὸς, εἰς τὰ ἀριστερὰ μεγαλειτέρου γραφόμενος, ἀφαιρεῖται· οἷον IV = 4, IX = 9, XL = 40. Μία γραμμὴ I μεθ' ἑνὸς Ο ἀντεστραμμένου (ΙΩ) σημαίνει 500· ἐν δ' ἔκαστον Ο, εἰς τὰ δεξιὰ ταῦτης προστιθέμενον, ἀντιστοιχεῖ πρὸς ἐν μηδενικὸν τοῦ ἡμετέρου ἀριθμητικοῦ συστήματος· οὗθεν ΙΟΟ=5,000, ΙΙΙΙ=50,000. Ο ἀριθμὸς διπλασιάζεται, ὅταν προστιθηταί εἰς τὰ ἀριστερὰ τῆς

γραμμῆς ταύτης τόσα 3, δοκαὶ εἰς τὰ δεξιὰ αὐτῆς: οἷον CCC=1,000, CCICD=10,000, CCCICCC=100,000. κατλ.

Σημ. 5'. Ἐκ τῶν παραδειγμάτων τούτων γίνεται δῆλον, ὅτι ἀπὸ τοῦ 20 μέχρι τῶν 100 ἡ προηγούμεναι αἱ δεκάδες τῶν μονάδων ἔνευ τοῦ συνδέσουσι εἰ (καὶ), ἡ προηγούμεναι αἱ μονάδες καὶ ἔπονται αἱ δεκάδες μὲ τὸν εἰ. Οἱ ἀριθμοὶ 28, 29, 38, 39 καὶ λοιποὶ τειστοί, δηλοῦνται συνηθέστερον διὰ τῶν ἐξ ἀφαιρέσεως ἀπὸ τῆς προσεκούσης δεκάδος γινομένων ἐκτρόπεων οἶον, undetriginta=29, τριάκοντα πλὴν ἑνὸς, duodustriginta=28, τριάκοντα πλὴν δύο. Αἱ ἑκατοντάδες προηγούμεναι τῶν δεκάδων, αἵτινες ἔπονται μετὰ τοῦ εἰ ἡ ἔνευ τούτου, καὶ αὗται πάλιν τῶν μονάδων ὡς, centum et sexaginta sex=166.

Σημ. 6'. Ἐν ἑκατομμύριον δηλοῦται διὰ τῆς φράσεως δεκάκις 100,000 οἷον decies centum (ἢ centena) millia=10×100,000. Πλέον δὲ τούτου σημαίνεται διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ centum millia, προηγούμενου πάντοτε τοῦ σημαντότερος τὸ πλήθος τῶν ἑκατομμυρίων ἀριθμοῦ. βλ. Δ. Γ. §. 78.

§. 32. Ἐξ ὅλων τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν κλιτά εἰσι τὰ πρῶτα τρία, καὶ αἱ ἑκατοντάδες ἀπὸ τῶν ducenti καὶ ἐξητῆς. κλινόμεναι μόνον ἐν τῷ πληθυντικῷ τῆς ἀ καὶ β' κλίσεως ὡς καὶ τὰ λοιπὰ τρικατάληκτα ἐπίθετα. Οἱ πρῶτοι τρεῖς ἀριθμοὶ κλίνονται οὕτως.

Ἀριθμὸς ἐνικός.

Πληθυντικός.

Ὀν. unus, una, unum, εἰς.

uni, unæ, una.

Γεν. unīus
Δοτ. uni

καὶ διὰ τὰ τρία γένη. unōrum, ārum, ūrum.

Ἄλτ. unum, unam, unum

unos, unas, una

Ἄφ. uno, unā, uno

unis.

Τὰ duo, δύο, καὶ tres, τρία, εἰσὶ μόνον πληθυντικά.

Ὀν. πληθ. duo, ἀρσ. καὶ οὐδ. duæ, θηλυκὸν, tres, οὐδ. tria

Γεν. duōrum

duārum

trium

Δοτ. duōdus

duābus

tribus

Άλτ. duo καὶ duos

duas

tres,

tria

Ἄφ. duobus

duabus

tribus.

Σημ. Οἱ πληθυντικοὶ τοῦ unus εὑρίσκονται πάντοτε μετὰ πληθυντικῶν οὐσιαστικῶν καὶ σημαίνει, μόνοις οἶον, uni Svevi, οἱ Σουηδοὶ μόνοις, παρὰ Καίσαρι. Κατὰ τὸ duo κλί-

νεται καὶ τὸ αμbo, ἄμφω, οὗ ἡ τοῦ ἀρσενικοῦ αἰτιατικὴ εἶναι αμbo καὶ ambos. Ή γενικὴ duorum εὐρηται: καὶ διυμ, μάλιστα ἐν τῷ φράσει diuum millium. Τὸ mille εἶναι ἄκλιτον καὶ ἐν γράμμα: τὸ σύστατικὸν ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ μόνον κατ' ὀνομαστικὴν καὶ ἀραιαριστικὴν συνήθως, τὸ δὲ πληθυντικὸν αὐτοῦ millia (καὶ millia) εἶναι κλίτον (γεν. millium, δοτ. millibus κτλ.). τὸ δὲ ἀριθμούμενον ἀντικείμενον ἔπειται κατὰ γενικὴν πληθυντικὴν: οἷον, mille passuum, γίλια βίβλατα, sex millia peditum, ἐξ χιλιάδες πεζοῖς.

§. 33. Έκ τῶν ἀπολύτων γίνονται τὰ τακτικὰ, τὰ δποιά εἰσιν ἐπίθετα τρικατάληκτα, κλινόμενα κατὰ τὴν ἀ καὶ ὅ κλίσιν.

1. primus, a, um, πρῶτος	vicesima , unum et vicesimum), σπαν. primus et vi-
2. secundus, a, um, δεύτερος
(ἢ alter, δ ἔτερος, ἐπὶ δύο συνήθως λεγόμενον).	cesimus,vicesimus primus.
3. tertius.	22. alter (σπαν. secundus) et vi-
4. quartus.	cesimus, vicesimus alter,ἢ duo et vicesimus (duo et vi-
5. quintus.	cesima, duo et vicesimum).
6. sextus.	23. tertius et vicesimus, vice-
7. septimus.	simus tertius.
8. octavus.	24. quartus et vicesimus, vi-
9. nonus.	cesimus quartus κ. ἐ.
10. decimus.	28. duodetricesimus (σπαν. o-
11. undecimus.	ctavus et vicesimus, vice-
12. duodecimus.	simus octavus).
13. tertius decimus ἢ σπαν. de-	29. undetricesimus, σπαν. no-
cimus et tertius κ. ἐ.)	nus et vicesimus, vicesi-
14. quartus decimus.	mus nonus.
15. quintus decimus.	30. tricesimus (trigesimus).
16. sextus decimus.	31. primus et tricesimus, tri-
17. septimus decimus.	cesimus primus ἢ uniset-
18. duodevicesimus (σπαν. o-	tricesimus κ. ἐ. ὅς ἐπὶ τοῦ
ctavus decimus).	vicesimus.
19. undevicesimus (σπανιώτε-	38. duodeqvadragesimus, σπαν.
ρον nonus decimus).	octavus et tricesimus,ἢ
20. vicesimus (ἢ vigesimus).	tricesimus octavus.
21. unus et vicesimus (unaēt-	39. undeqvadragesimus, σπαν.

nonus et tricesimus ἢ tri-	200. ducentesimus.
cesimus nonus.	300. trecentesimus.
40. quadragesimus.	400. quadringentesimus.
50. quinquagesimus.	500. quingentesimus.
60. sexagesimus.	600. sexcentesimus.
70. septuagesimus.	700. septingentesimus.
80. octogesimus.	800. octingentesimus.
90. nonagesimus.	900. nongentesimus.
100. centesimus.	1000. millesimus, κ. ε. μετὸς
101. centesimus primus.	ἐπιδέκημάτων οἷον,
110. centesimus decimus.	10000. decies millesimus.
124. centesimus vicesimus	
quartus κ. ε.	

Σημ. Τὸς οὐνος ἐν τῷ unu-setvicesimus εἶναι κλιτόν· εὑρηται ὅμως καὶ συντετμημένον υἱον (θηλ. unetvicesima), ὅτε τὸ υἱον μένει ἀμετάβλητον· ὠσαύτως καὶ τὸ διος ἐν τοῖς duo-setvicesimus καὶ τοῖς τοσούτας μένει ἄκλιτον. Πλὴν δεύτερος σημαίνεται διὰ τοῦ ἐπιθέτου alternum· οἷον, alternis diebus, κατὰ πᾶσαν δευτέραν ημέραν. Πλὴν (ἢ ἡ ἀείπτεται) τρίτος, τέταρτος κτλ. σημαίνεται διὰ τῶν λέξεων tertius quisque, quartus quisque κ. ε. Ἀριθμός τις ἐνισχυτῶν δηλοῦται διὰ τῆς λέξεως annus, ἔτος, μετὰ τακτικῶν ἀριθμητικῶν οἷον, annus millesimus octingentesimus quinquagesimus septimus=1837. Εν τούτοις ὁ σύνδεσμος εἰ προστιθεται ἐνίσταται, συνήθως ὅμως παραλείπεται.

§. 34. Τὰ διαιρετικὰ (distributiva) εἰσὶν ὠσαύτως τρικατάληκτα καὶ κλίνονται μόνον εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν κατὰ τὴν ἀ καὶ ὅ κλίσιν· ἡ γενικὴ πληθυντικὴ αὐτῶν καταλήγει πολλάκις εἰς um ἀντὶ στοιχίου κατὰ τὸν §. 10. σ. δ'. Εἰσὶ δὲ ταῦτα.

1. singuli, singulæ, singula,	9. novēni.
ἀνὰ ἓνα, μίαν, ἓν.	10. deni.
2. bini, æ, a, ἀνὰ δύο.	11. undēni.
3. terni (trini).	12. duodenī.
4. quaterni.	13. terni deni.
5. quini.	14. quaterni deni.
6. seni.	18. octoni deni ἢ duodecikenī.
7. septēni.	19. noveni deni ἢ undevikenī.
8. octōni.	20. vicēni

21. <i>viceni singuli.</i>	300. <i>treceni.</i>
22. <i>viceni bini κ. ξ.</i>	400. <i>quadrigeni.</i>
30. <i>triceni.</i>	500. <i>quingeni.</i>
40. <i>quadrageci.</i>	600. <i>sexcenti.</i>
50. <i>quinquageni.</i>	700. <i>septingeni.</i>
60. <i>sexageni.</i>	800. <i>octingeni.</i>
70. <i>septuageni.</i>	900. <i>nongeni.</i>
80. <i>octogeni.</i>	1000. <i>singula millia</i> (ἢ <i>μόνας millia</i>).
90. <i>nonageni.</i>	
100. <i>centeni.</i>	2000. <i>bina millia.</i>
200. <i>ducenti.</i>	10000. <i>dena millia. κτλ.</i>

Σημ. Ἀπὸ τινῶν ἀριθμῶν παράγονται τὰ εἰς plex (πλούς) πολλαχλασιαστικὰ ἐπίθετα, τὰ δποτεικά κλίνονται κανονικῶς κατὰ τὴν γ' κλίσιν στον, τὰ simplex, ἀπλοῦς, duplex, διπλοῦς, triplex, τριπλοῦς, quadruplex, τετραπλοῦς, quinqueplex, πενταπλοῦς, septempplex, ἑπταπλοῦς, decempplex, δεκαπλοῦς, centuplex, ἑκατονταπλοῦς. Τὰ δὲ sic plus (ώς simplus, a, um, duplus, triplus, quatruplus, octuplus) ἀπαντῶνται συνήθως εἰς οὐδέτερον γένος, ανημίνονται μέγεθος ἔτερου διπλάσιου, τριπλάσιου κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΑΝΤΩΝΥΜΙΩΝ.

§. 35. Ήν ἀντωνυμίαι εἰσὶ προσωπικαὶ, δεικτικαὶ, αὐτοπαθεῖς, ἀνυφορικαὶ, ἐρωτηματικαὶ καὶ ἀδριστοι.

Καὶ αἱ μὲν προσωπικαὶ κλίνονται οὕτως.

Ἄριθμὸς ἐνικός.

Ὄν.	ego, ἐγώ.	tu, σύ.	ἔλλείπει.
Γεν.	(mei)	(tui)	sui
Δοτ.	mihi καὶ mi	tibi	sibi
Αἰτ.	me	te	se
Ἄρ.	me	te	se

Ἄριθμὸς πληθυντικός.

Ὄν. καὶ Αἰτ. nōs	vōs
Γεν. (nostrum)	(vestrum)
Δοτ. καὶ Άρ. nōbis	vōbis.

Σημ. ά. Άντι τῆς ἐν. καὶ πληθ. γενικῆς τῶν ἀντωνυμιῶν τούτων εἰσὶν ἐν γράμματι τοῖς αὐτητικαῖς ἀντωνυμίαις: *meus, tuus, suus, noster, vester*, ἢ ἡ γενικὴ τοῦ οὐδετέρου γένους τῶν αὐτῶν αὐτητικῶν ἀντωνυμιῶν *mei, tui, sui, nostri, vestri*: αἱ δὲ γενικαὶ *nostrum* καὶ *vestrum* εὑρηνται μόνον εἴς τινας φράσεις, περὶ ᾧ ἔσται λόγος ἐν τῷ συντακτικῷ.

Σημ. β'. Εἰς πάσας τὰς πτώσεις τῶν ἀντωνυμιῶν τούτων, πλὴν τῶν *tu, sui, nostrum* καὶ *vestrum*, προστίθεται ἐνίστε τὸ ἀγχώριστον μόριον *mī*, δι'οῦ ἀγντητικαῖς μετ' ἐμφάσεως ἐν πρόσωπον πρὸς ἔτερον: *cōm, egomet, ἐγώ αὐτὸς, mīhimet, temet, semet, utl.* ἢ δὲ τὸ ἐπιτελομένη γίνεται *tulē* καὶ *tulemet*. Ωσαύτως καὶ ἡ *alit.* καὶ *āf.* *meme, tete, sese.*

Σημ. γ'. Μόνη ἡ *tu* καὶ *vos* εἶναι ὄνομαστικὴ καὶ ψλητικὴ ἢ αὐτὴ, αἱ λοιπαὶ δὲν ἔχουσι ψλητικήν. Ή δὲ τοῦ γ' προσώπου εἶναι ἡ αὐτὴ καὶ αὐτοπαθής ἀντωνυμία: ἐπειδὴ τίτερον τύπον ἡ λατινικὴ γλῶσσα δὲν ἔχει δι' αὐτήν διὸ τινὲς θεωροῦσι ταύτην μόνον ὡς αὐτοπαθῆ ἀντωνυμίαν.

§. 36. Λειτητικαὶ ἀντωνυμίαι εἰσὶν ἡ *hic, oūtōs, iste, ǒdēs, αὐtōs, ille, ēkētōs, is, αὐtōs, idem, ὁ αὐtōs, ipse, ὁ ǒdīoς*. Εἰς ταύτας ἀνάγονται καὶ ἡ *alius, ἄλλος, καὶ alter, ὁ ἔτερος*. Κλίνονται δὲ ὡς ἐφεξῆς.

1) Ἡ *hic, oūtōs.*

Ἄριθμὸς ἐνικός.

Ὀν.	<i>āpōs.</i>	<i>hic, oūtōs.</i>	θηλ.	<i>haec,</i>	<i>αῦtōt.</i>	οὐδ.	<i>hoc,</i>	<i>τouτo.</i>
Γεν.		<i>hujus</i>						
Δοτ.		<i>hūic</i>	<i>χοιναὶ καὶ τῶν τριῶν γενῶν.</i>					
Αἴτ.		<i>hunc</i>		<i>hanc</i>			<i>hoc</i>	
Ἄφ.		<i>hoe</i>		<i>hac</i>			<i>hoc</i>	

Άριθμὸς πληθυντεκός.

Ὀν.	<i>hi</i>	<i>hae</i>		<i>haec</i>
Γεν.	<i>horum</i>	<i>harum</i>		<i>horum</i>
Δοτ. καὶ Ἄφ.	<i>his</i>	<i>hoinē</i> καὶ τῶν τριῶν γενῶν.		
Αἴτ.	<i>hos</i>	<i>has</i>		<i>haec.</i>

Σημ. Εἰς τὰς εἰς τὸν καὶ στὸν ληγούσας πτώσεις προστίθεται ὡς προσχηματισμὸς τὸ μόριον *ce*, μᾶλλον ἐπιτελον τὸν δεῖξιν: *cōm, hujusec, hosce, horunce, touτouī, touτawī.* Εἰς δὲ τὰς εἰς τὸν ληγούσας προστίθετο τὸ πάλαι ε μετὰ τὸ *e* ὡς *hice, hunce, huice.*

2) Ἡ *iste.*

Άριθμὸς ἐνικός.

Ὀν.	<i>iste, αὐtōs,</i>	<i>ista, αῦtōt,</i>		<i>istud, αὐtō.</i>
Γεν.	<i>istūs</i>			
Δοτ.	<i>isti</i>	<i>χοιναὶ καὶ τῶν τριῶν γενῶν.</i>		
Αἴτ.	<i>istum</i>		<i>istam</i>	<i>istud</i>
Ἄφ.	<i>isto.</i>		<i>ista.</i>	<i>isto.</i>

Ο πληθυντικός κλίνεται κατά τὴν ἀ καὶ ἔ' κλίσιν κανονικῶς. Κατὰ τὸ iste κλίνεται καὶ ἡ ille, illa, illud, καὶ ἡ ipse, ipsa, ipsum.

Σημ. ἄ. Τοῦ ἀρχαίου τύπου ollus ἀντὶ ille εὑρηται παρὰ Βιργιλίῳ ἡ ἐν δοτικῇ καὶ πληθ. ὀνομαστικῇ olli. Αἱ δὲ iste καὶ ille δέχονται ἐνίστε τὸν προσχηματισμὸν καὶ σπανίως τὴν eis οἷον, istic, istaec, istuc καὶ istoc, illie, illaec, illuc καὶ illoc, κλίνομεναι ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, αἰτιατικῇ καὶ ἀριθμητικῇ ὡς ἡ hic.

Σημ. ἕ. Ἡ ipse (καὶ παρὰ κωμικοῖς ipsus) εἶναι σύνθετος ἐκ τῆς is καὶ pse, ὡς ἡ idem ἐκ τῆς is καὶ dem. Οἱ ἀρχαῖαι τύποι ea-pse, eam-pse, καὶ eo-pse ἀντὶ ipsa, ipsam, καὶ ipso εὑρηται παρὰ Πλαύτῳ.

3) Ἡ is, ea, id.

Ἄριθμὸς ἐνικός.

Ὄν.	is, αὐτὸς,	ea, αὐτὴ,	id, αὐτό.
Γεν.	ejus}		
Δοτ.	ei } κοιναὶ καὶ τῶν τριῶν γενῶν.		
Αἰτ.	eum	eam	id
Ἀφ.	eo	ea	eo

Άριθμὸς πληθυντικός.

Ὄν.	ii καὶ ei	eae	ea
Γεν.	eōrum	eārum	eōrum
Δοτ. καὶ Ἀφ.	iis καὶ eis κοινὴ καὶ τῶν τριῶν γενῶν.		
Αἰτ.	eos	eas	ea.

Κατὰ τὸν τύπον τοῦτον κλίνεται καὶ ἡ ἀπὸ ταύτης καὶ τοῦ ἐπιταχικοῦ μορίου dem σύνθετος Γdem (ἀντὶ is-dem), eādem, Ÿdem, τηρουμένου τοῦ μορίου dem ἀμεταβλήτου εἰς πάσας τὰς πτώσεις.

Σημ. ἄ. Ή δονομαστικὴ πληθυντ. ei εἶναι σπανία, ἡ δὲ iis εὑρηται συχνότερον ἢ ἡ eis.

Σημ. ἕ. Ἐκ τῶν δεικτικῶν μορίων ecco καὶ en (ἴδον, θν) καὶ τῆς αἰτιατικῆς τοῦ ἀριθμητικοῦ καὶ θηλυκοῦ τῶν ἀντωνυμιῶν is καὶ illo προσήλθον οἱ ἐν τῇ συνηθείᾳ εὑρηται τύποι eccum, eccas, eccas, ellum, ellam, ellos, ellas, οἵτινες ἀπαντῶνται παρὰ τοῖς κωμικοῖς Πλαύτῳ καὶ Ταρεντίῳ.

Ἡ alias, alia, aliud, ἄλλος, κλίνεται ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ κατὰ τὰ unus, una, unum, (βλ. §. 10 σημ. ἕ καὶ 32), ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ κατὰ τὴν ἀ καὶ ἔ' κλίσιν κανονικῶς ὥσπερ τοις ἀλλοῖς alter (ἄρσ.). ὁ ἔτερος, altētra (θηλ.), altērum (οὐδέτερον), γεν. alterīus, δοτ. altēri, καὶ διὰ τὰ τρία γένη τὰ λοιπὰ δμαλῶς κατὰ τὴν ἀ καὶ ἔ' κλίσιν.

§. 37. *Aραγορικὴ ἀντωνυμία* εἶναι ἡ *qvi*, δις, ήτις κλίνεται πατέσ-
τὸν ἐπόμενον τρόπον.

'Αριθμὸς ἐνικός.

Όν.	<i>qvi</i> , δις,	<i>qvae</i> , ἥτ,	<i>qvod</i> , ἔ-
Γεν.	<i>enjus</i>		
Δοτ.	<i>eui</i>	κοινῷ καὶ τῶν τριῶν γενῶν.	
Αἰτ.	<i>qvem</i>	<i>qvam</i>	<i>qvod</i>
Ἄρ.	<i>qvo</i>	<i>qva</i>	<i>qvo</i>

'Αριθμὸς πλεθυντικός.

Όν.	<i>qvi</i>	<i>qvae</i>	<i>qvae</i>
Γεν.	<i>qvōrum</i>	<i>qvārum</i>	<i>qvōrum</i>
Δοτ. καὶ Ἄρ.	<i>qvibus</i> (<i>qvis</i>)	κοινῇ καὶ τῶν τριῶν γενῶν.	
Αἰτ.	<i>qvos</i>	<i>qvas</i>	<i>qvae</i>

Σημ. Άρχαῖος τύπος τῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς εἶναι *qvojus*, *qvoi*. Ή πληθυντική δοτική καὶ ἀρχιρετική *qvis*, ήτις καὶ *qvois* γράφεται, εἶναι ἀρχαῖοή ὁ σαυτώς καὶ ἡ ἐν. ἀρχιρετική *qvi*, ήτις παρὰ τοῖς δοκίμοις συνήθως μόνον μετὰ τῆς προθέσεως *cum* εὑρηται (ἐνίστε δὲ καὶ ἄνευ ταύτης ἀλλὰ μετὰ ἔμμάτων). οἷον, *qvicum* = *cum qvo ἀρσ.* καὶ οὐδ., παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις καὶ θηλυκοῦ γένους.

§. 38. Άριθμος ἀνταρρομένης καὶ ἀντωνυμίας: εἰσὶν ἡ *qvicumqve*, *qvisqvis*, δεκαεπτάτοε, δέκαεπτῶν, υτερ, υτερευμόνε, ἐπότερος.

Η *qvicumqve*, *qvacumqve*, *qvocumqve* κλίνεται ως ἡ ἀναρρομένη *qvi*, μένοντος τοῦ ἀκαρίστου μορίου *cumqve* ἀκλίτου κατὰ πάσας τὰς πτώσεις. Ή δὲ υτερ, υτρα, υτρον, ήτις συνήθως εἶναι ἐρωτηματική ἀντωνυμία (πότερος), κλίνεται κανονικῶς κατὰ τὴν ἀ καὶ δ' ακλίσιν, πλὴν τῆς ἐν. γενικῆς καὶ δοτικῆς, αἰτινές εἰσι *utrius*, οὐτι κατὰ τὰ ἐν § 10 σημ. Ε' ἠριθμένται. Ωσεύτως κλίνεται καὶ ἡ σύνθετος υτερευμόνε, ἐποτεροεπτήπτοτε.

Η *qvisqvis* εὑρηται συνήθως μόνον εἰς τὴν ἐν. δονομαστικὴν καὶ ἀρχιρετικὴν (ρνον) τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ οὐδετέρου γένους καὶ εἰς τὴν αἰτιατικὴν τοῦ οὐδετέρου (*qvidqvīd* ή *qvisqvīd* ως οὐσιαστικόν).

§. 39. Έρωτηματικὴ ἀνταρρομένης καὶ ἀντωνυμίας εἶναι ἡ *qvi* (ἀρσ.), *qva*, (θηλ.), *qvīd* ή *qvod* (οὐδέτ.), καὶ ἡ μετὰ τοῦ ἐπιτατικοῦ μορίου ναμ *qvisnam* ή *qvinam* *qvēnam*, *qvīdnam* ή *qvodnam*, τίς, τί, έτι δὲ καὶ ἡ υτερ, υτρα, υτρον, πότερος.

Η *qvi* καὶ *qvisnam* κλίνονται ως ἡ ἀναρρομένη *qvi*. Ή *qvīd* καὶ *qvīdnam* εὑρηται καθ' ἐκατὴν ως οὐσιαστικὸν, ή *qvod* καὶ *qvodnam* μετὰ οὐσιαστικοῦ ως ἐπίθετον. οἷον, *qvīd feci?* τί ἐποίησα; *qvod faciūs commisit?* τί ἀμάρτημα ἐπράξεν; Η *qvis* εἶναι καὶ οὐσιαστικὸν καὶ ἐπίθετον, ή δὲ *qvi* ως ἐπὶ τῷ πλειστον ἐπίθετον. Πλειόν περὶ τῆς γράψεως τούτων βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 88.

§. 40. Άριθμος ἀνταρρομένης καὶ ἀντωνυμίας εἰσὶν *zī qvis*, *aliqvis*, *qvispiam*, *qvisqvam*,

ullus, qvidam, tis, alteruter, δὲ εἰς ἢ δὲ τέρεος (ἐκ δύος), καὶ αἱ διαιρετικαὶ qvisqve, ἔκκστος ιδίως, unusqvisqve, εἰς ἔκκστος ιδίως, uterqve, ἐκάτερος, ἀμφότερος ἔτι δὲ καὶ αἱ καθολικὴν ἔννοιαν ἀρρίστως δηλοῦσαι qvivis, qvilibet, δέτειδήποτε, utervis, uterlibet, δέτειδήποτε ἐκ δύο. Εἰς ταύτας ἀνάγονται καὶ αἱ ἀρνητικαὶ λέξεις nemo, οὐδεῖς (οὐσιαστικὸν), nihil, οὐδὲν, nullus, οὐδεῖς (ἐπίθετον), neuter, οὐδέτερος.

Η qvis, qvi καὶ θηλ. qvae καὶ qva, οὐδ. qvid καὶ qvod, κλίνεται ως ἡ ἀναφορικὴ qvi, πλὴν τῆς πληθ. ὄνομα. καὶ αἰτ. τοῦ οὐδετέρου καὶ τῆς ἑν. ὄνομα. τοῦ θηλυκοῦ, αἴτινες ἔχουσι δύο τύπους qvae καὶ qvā. Qvid εἶναι οὐσιαστικὸν, qvod, ἐπίθετον.

Ἀπὸ τῆς qvis σχηματιζονται καὶ κατ' αὐτὴν κλίνονται αἱ (ἐφωτημ.) ecqvis, eqvvi, eqvna, eqvnae, eqvrid, eqvnod, tis; μή tis; καὶ τὸ ἐμφαντικώτερον eqvismam καὶ numqvisnam, μή tis γε;

Κατὰ τὴν qvis κλίνεται καὶ ἡ aliqvis, ητις ἐν τῇ ἑνικῇ ὄν. τοῦ θηλυκοῦ καὶ ἐν τῇ πληθυντικῇ ὄνομα. καὶ αἰτιατικὴ τοῦ οὐδετέρου ἔχει μόνον τὸν τύπον aliqva. Aliqvid εἶναι οὐσιαστικὸν, aliqvod, ἐπίθετον, aliqvis, καὶ οὐσιαστικὸν καὶ ἐπίθετον, aliqvi ἐπίθετον μόνον.

Η qvisqva, καὶ οὐδέτερον qvidqvam δὲν εὑρίσκεται εἰς θηλυκὸν γένος, οὐδὲ εἰς πληθυντικὸν ἀριθμόν. Κλίνεται δὲ καὶ αὕτη κατὰ τὴν qvis, ἀκλίτου τοῦ qvam μένοντος. Καὶ μετὰ προσωπικῶν ὀνομάτων συντασσομένη (ώς qvisqva scriptor, συγγραφεὺς tis), εἶναι ποτὲ μὲν οὐσιαστικόν, ποτὲ δὲ ἐπίθετον, ἡ δὲ ἀντιστοιχος αὐτῆς ullus ξείποτε ἐπίθετον.

Καὶ αἱ qvidam, qvispiam, qvivis, qvilibet, qvisqve, κλίνονται ως ἡ ἀναφορικὴ. Τὸ οὐδέτερον αὐτῶν ως οὐσιαστικὸν μὲν εἶναι qvid (qviddam κτλ.), ως ἐπίθετον δὲ qvod (qvoddam κτλ.). Τοῦ unusqvisqve, κλίνεται ἐκάτερον ουνθετικὸν μέρος (unaqvæque, unumqvidqve γεν. unifuscujusqve κ.ά.). τῆς δὲ utervis (utravis, utrumvis), uterlibet (utralibet, utrumlibet), uterqve (utrāqve, utrumqve) μόνον τὸ uter (γεν. utriusqve, δοτ. utriqve κτλ.). τῆς δὲ alterūtior ποτὲ μὲν ἐκάτερον συνθετικὸν μέρος (alterautra, alterumutrum κτλ.), ποτὲ δὲ τὸ ἔσχατον μόνον (alterutra, alterutrum). Τὰ ἐπίθετα ullus, a, um, nullus, nonnullus, οὐδεῖς, neuter (neutra, neutrum), οὐδέτερος, κλίνονται κανονικῶς κατὰ τὴν ἡ καὶ β' κλίσιν, πλὴν τῆς γεν. καὶ δοτ. τοῦ ἑνικοῦ, ητις εἶναι ullius, ulli κατὰ τὰ ἐν τῇ §. 10. σ. β'. ξηθέντα.

Nemo (γεν. inis) εἶναι οὐσιαστικὸν ἀρσενικὸν γένους κατὰ τὴν γ' κλίσιν κλινόμενον. Η γενικὴ αὐτοῦ εἶναι ἄγρηστος ἐν τῇ συνθητικῇ, ωσαύτως καὶ ἡ ἀραιρετικὴ παρὰ τοῖς δοκίμοις, ἀντ' αὐτῶν δὲ ἄγρηστος ἡ γεν. nullius, καὶ ἡ ἀρ. nullo.

§. 41. Άπὸ τῆς γενικῆς τῶν προσωπικῶν παράγονται αἱ κτητικαὶ ἀρτωρυμάται meus, mea, meum, ἐμὸς, tuus, tua, tuum, σὸς, suus, a, um, δὲ ἔαυτοῦ, noster, nostra nostrum, ἡμέτερος, vester, vestra, vestrum, ὑμέτερος, κλινόμεναι κανονικῶς κατὰ τὴν ἡ καὶ δέκατη δέκατη λέξην τοικατάληκτα ἐπίθετα. Η ἑνικὴ κλητικὴ τῆς meus εἶναι mi καὶ δέκατη δέκατη λέξην τοικατάληκτα ἐπίθετα. Η ἑνικὴ κλητικὴ τῆς meus εἶναι mi καὶ δέκατη δέκατη λέξην τοικατάληκτα ἐπίθετα.

Σημ. ἡ εἰς τὴν ἑνικὴν ἀραιρετικὴν τούτων, μάλιστα εἰς τὴν tis suus, προσαρτᾶται ἐνίστε τὸ ἀγάριστον μέρον pte πρὸς λογοθετέραν ἀγτίθεσιν τοῦ δέσμου πρὸς ἔτερον

εἰσιν, μεοπτε ingenio, suopte pondere, τῷ ιδίῳ αὐτῆς βάρει: εἰς δὲ τὴν συνα τὸ μετι, ὅτε ἔπειται συνήθως ἡ ipse· ὡς, suamet ipse fraude, ιδίῳ αὐτοῦ δόλῳ.

Σημ. 6'. Άπὸ τῆς ἐν γενικῇ τῆς ἀναρροματῆς καὶ ἐρωτηματικῆς ἀντανυμίας συγματιζεται καὶ ἐτέρα κτητικὴ ἀντανυμία, ἡ cuius, euja, eujum, tīnos; ἀλλ' αὕτη εἶναι ἐν χρήσει μόνον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ τοῖς κωμικοῖς.

Σημ. γ'. Άπὸ τῶν noster, vester, καὶ τοῦ ἐρωτηματικοῦ cuius παράγονται τὰ μονοκατάληκτα ἐπίθετα nostras, vestras, eujas (γεν. nostratīs κτλ.), ήμεδαπὲς, ήμεδαπὸς, ποδαπὸς.

Περὶ τῶν συσχετικῶν ἀντανυμάτων βλ. Δ Γ. §. 93.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΡΗΜΑΤΟΣ.

§. 42. Τὰ ἔργατα τῆς λατινικῆς εἰσιν ἐνεργητικά, παθητικά, οὐδέτερα (καὶ ἀποθετικά). Αἱ ἐγκλίσεις αὐτῶν τέσσαρες, δριστικὴ, ὑποτακτικὴ, προστακτικὴ καὶ ἀπαρέμφατος. Εκτὸς δὲ τούτων ἔχουσε τὰ ἔργατα καὶ δύο ὄνοματικοὺς τύπους εἰς um (αἰτ.) καὶ u (χρ.), πρῶτον καὶ δεύτερον σουπίνον (supinum) συνήθως καλουμένους, καὶ σημαίνοντας τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἔργατος ἀρίστως καὶ γενικῶς, ἀνευ ἀκρορᾶς εἰς πρόσωπον δρισμένον· εἰσὶ δ' ἐν χρήσει μόνον εἰς τινὰς περιστάσεις, περὶ ᾧ ἔσται λόγος ἐν τῷ συντακτικῷ.

Αἱ μετοχαί εἰσιν ἐνεργητικαὶ καὶ παθητικαί. Αἱ μὲν πρῶται ἔχουσι δύο μόνον χρόνους ἐνεστῶτα (scribens, γράφων) καὶ μέλλοντα (scriptūrus, a, um, γράψων)· αἱ δὲ δεύτεραι παρακείμενον μόνον (scriptus, a, um, γεγραμμένος). Εχουσι προσέτι τὰ ἔργατα καὶ ἔτερον ἔργατικὸν οὐδέτερον ὄνομα τῆς β' κλίσεως ἐν τῷ ἔνικῷ ἀριθμῷ μόνον εὔχρηστον, γερούνδιον (gerundium) καλούμενον, οὗ η μὲν ἐνομαστικὴ εἶναι ὅλως ἀχρηστος, ὡς τοιαύτη δὲ χρησιμεύει αὐτὸς τοῦ ἔργατος ὁ ἀπαρέμφατικὸς ἐνεστώς, αἱ δὲ πλάγιαι πτωσεις ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰς τοῦ ἐλληνικοῦ ὄνοματικοῦ ἀπαρέμφάτου, διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἀρθρου ἀναπληροῦ ἡ λατινικὴ γλῶσσα διὰ τοῦ γερουνθίου τούτου· οἷον, scribendi, scribendo, scribendum, τοῦ γράφειν, τῷ γράφειν, τῷ γράψειν.

Άπὸ τοῦ γερουνδίου τῶν ἐνεργητικῶν ἔργατων σχηματίζεται προσθέσει τῶν καταλήξεων us, a, um τὸ μετοχικὸν ἡ ἔργατικὸν παθητικὸν ἐπίθετον, gerundivum συνήθως καλούμενον, ὅπερ τινὲς.

Θεωροῦσιν ως παθητικὸν μέλλοντα τῆς μετοχῆς κυρίως ὅμως ἀντιστοιχεῖ ἐν πολλοῖς τοῖς εἰς τέος, τέα, τέον ἔργατικοῖς ἐπιθέτοις τῆς ἐλληνικῆς οἰον, epistola scribenda, γραπτέα ἐπιστολή.

§. 43. Οἱ χρόνοι τῆς δριστικῆς εἰσιν ἔξι· ὁ ἐνεστῶς scribo, γράφω, ὁ παρατατικὸς scribēbam, ἔγραφον, ὁ μέλλων scribam, γράψω, ὁ παρακείμενος, δριτοὶς καὶ τόπον ἑλληνικοῦ ἀορίστου πολλάκις ἐπέχει, scripsi, γέγραφα καὶ ἔγραψα, ὁ ὑπερσυντελικὸς scripsēram, ἐγεγράψειν, ὁ τετελεσμένος μέλλων scrip-έρο, θέλω ἔχει γεγραμμένον. Ἡ ὑποτακτικὴ ἔχει τοὺς αὐτοὺς χρόνους τῆς δριστικῆς, πλὴν τοῦ παθητικοῦ μέλλοντος· ἡ δὲ προστακτικὴ ἔνα μόνον, τὸν ἐνεστῶτα, ἡ ἀπαρέμφατος τὸν ἐνεστῶτα, παρακείμενον καὶ μέλλοντα.

Τὰ πρόσωπα τοῦ ἔργατος εἰσὶ τρία, οἱ ἀριθμοὶ δύο μόνον, ἐνικὸς καὶ πληθυντικός. Ἡ προστακτικὴ ἔχει μόνον δεύτερον καὶ τρίτον πρόσωπον.

Αἱ συζυγίαι εἰσὶ τέσσαρες, διακρινόμεναι κυρίως ἐν τῇ καταλήξει τοῦ ἐνεστῶτος τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀπαρεμφάτου· ἐπειδὴ ἡ ἀ λήγει ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ εἰς ἄρε, ἡ δὲ εἰς ἄρε, ἡ γάρ εἰς ἄρε, ἡ δὲ εἰς ἄρε. Καὶ εἰς μὲν τὴν ἀ ἀνάκουσι πάντα τὰ ἔργατα, ὃν ἡ δέξια καταλήγει εἰς α, διπερ εἰς μὲν τὸ ἀ πρόσωπον τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος τῆς δριστικῆς συναιρεῖται μετὰ τοῦ τῆς καταλήξεως φωνήντος εἰς ο (οἰον, amā·o=amo, ἀγαπῶ), εἰς δὲ τὸ δέ τοις τῶν λοιπῶν προσώπων καὶ χρόνων τύπους ἀναφρίνεται πάλιν (ώς amas, ἀγαπᾶς, amat, ἀγαπᾷ, amabam, ἡγάπων, κ. ἐ.). Εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἀνάκουσι τὰ ἔχοντα χαρακτηριστικὸν φωνῆν τὸ ε (οἰον, mone-o, συμβουλεύω)· εἰς τὴν τρίτην δσα χαρακτηριστικὸν ἔχουσι σύμφωνον ἡ τὸ φωνῆν u (ώς, scrib-o, γράφω, mīnu-o, ἐλαττόνω) εἰς δὲ τὴν τετάρτην ἀνάκουσι τὰ ἔχοντα χαρακτηριστικὸν i' οἰον, audi-o, ἀκούω).

Περὶ σχηματισμοῦ τοῦ ρήματος κατὰ πάντας τοὺς χρόνους καὶ τὰς ἐγκλίσεις.

§. 44. Άπο τῆς δέξιης τοῦ ἔργατος, κήτις ἀνευρίσκεται ἐν τῷ ἀ προσώπῳ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς δριστικῆς ἀποθαλλομένης τῆς καταλήξεως ο, (οἰον ἀπὸ τοῦ amo ἡ amao, moneo, scribo, audio, ἀνευρίσκονται καὶ τῶν τεσσάρων συζυγιῶν αἵ δέξιαι amao, mone, scrib,

audi), σχηματίζεται: 1) ὁ ἐνεστώς τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων, 2) ὁ παρατατικὸς τῆς ὄριστικῆς καὶ ὑποτακτικῆς, 3) ὁ μέλλων τῆς ὄριστικῆς, 4) ὁ ἐνεστώς τῆς μετοχῆς καὶ 5) τὸ γερούδιον καὶ τὸ μετοχήκον ἐπίθετον, προστιθεμένης τῆς ἴδιαιτέρας καταλήξεως ἐνὸς ἐκάστου τῶν χρόνων τούτων, ὡς δεικνύουσι τὰ κατωτέρω παραδείγματα.

Περὶ σχηματισμοῦ τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου τῆς ὄριστικῆς σημειωτέον, ὅτι ἐν μὲν τῇ ἀ καὶ δ' συζυγίᾳ σχηματίζεται οὗτος προσθέσει τῆς καταλήξεως vi εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος οἷον, *ama-vi, audi-vi*, ἐν δὲ τῇ β' ἀποθολῇ τοῦ χαρακτηριστικοῦ ε καὶ προσθέσει τῆς συλλαβῆς ui (ἥτις εἶναι ἡ αὐτὴ τῆς vi). Ὅς, *men-ui*. τῆς γ' ὅμως ὁ παρακείμενος ἕρημάτων τινῶν λήγει εἰς i, ἄλλων εἰς si καὶ τινῶν εἰς ui. Καὶ εἰς i μὲν λήγει ὁ τῶν ἔχοντων u ἢ ἄλλῳ τι φωνῆν χαρακτηριστικὸν ἐν τῇ ῥίζῃ εἰς si δὲ τῶν ἔχοντων χαρακτηρικὸν b, p, c (qv, h), g (gv) καὶ d ὃν τὸ μὲν d ἀποθάλλεται πρὸ τῆς si, τὸ δὲ bsi τρέπεται εἰς psι, τὸ gsi καὶ esi εἰς xi οἷον, *laedo, laesi, παρακ. βλάπτω, scribo, scripsi, γράφω,repo, repsi, ἔρπω, dico, dixi, λέγω*. Πρᾶ. § 52 περὶ τινῶν ἄλλων ἀναμελισμῶν

Σημ. Τὰ εἰς i τῶν παρακείμενον σχηματίζοντα καὶ χαρακτηριστικὸν σύμφωνον ἔχοντα ἐκτινούσι τὸ φωνῆν τῆς ῥίζης ἐὰν ἦναι βραχὺν καὶ οὐδὲ θέσει μακρόν: ὡς *Iego, Iegi, colligo, colligi, συλλέγω*. Ἡ ἐκτασις αὕτη τοῦ ῥήματος φωνήντος γίνεται καὶ εἰς ἄλλας συζυγίας, αἵτινες ἔχουσιν (ἀγωμάλως) i μόνον ἐν τῷ παρακείμενῳ. Ἐκ τῶν τεισθέων δὲ βέρχεται τὴν παραλήγουσαν ἔχουσι μόνον τὰ *bibi, fidi, scidi, tūli, ἀπὸ τῶν bibo, piñia, sindo, scindo, σχίζω, ferō, φέρω*.

Γνωστοῦ δὲ ὅντος τοῦ παρακείμενου τούτου, σχηματίζονται ἐξ αὐτοῦ οἱ ἔξις χρόνοι: 1) οἱ παρακείμενοι τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων, 2) ὁ ὑπερσυντελικὸς καὶ ὁ τετελεσμένος μέλλων τῆς ὄριστικῆς καὶ ὑποτακτικῆς, προστιθεμένων τῶν ἴδιαιτέρων καταλήξεων τῶν χρόνων τούτων εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ παρακείμενου μετὰ τὴν ἀποθολήν τοῦ τελικοῦ i· οἷον ἀπὸ τοῦ *amav-i*, ὑπερσ. ὄριστικῆς *amavēram*, κτλ.

Τὰ σουπῖνα τῆς ἀ, γ' καὶ δ' συζυγίας σχηματίζονται προστιθεμένων εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος τῶν καταλήξεων *tum* τοῦ ἀ σουπίνου καὶ *tu* τοῦ b', πρὸ τῶν δοιών τὸ b τῆς ῥίζης τρέπεται εἰς p, τὸ δὲ g (qv, h, gv) εἰς c· οἷον, *ama-tum, scrip-tum, audī-tum, ama-tu, scrip-tu, audi-tu*. Τῶν δὲ τῆς γ' συζυγίας ἕρημάτων, ὃν ἡ ῥίζα λήγει εἰς d, τὰ σουπῖνα λήγουσιν εἰς *sunt* καὶ *su*, πρὸ τῶν

ἶποῖσιν ἀποθάλλεται τὸ δὲ οἶον ἀπὸ τοῦ laedo, laesum, laesu. Εἰς δὲ τὰ τῆς δέ ἀποθάλλεται τὸ εἰ τῆς βίζης καὶ προστίθεται εἰς αὐτὴν ἡ κατάληξις Ÿlum, Ÿtu· οἶον, monūtum, monūtu.

Σημ. Τὸ ἡ τῆς παραληγούσης τοῦ σουπίνου εἶναι πάντοτε μακρὸν, ὅταν ὁ παρακείμενος λήγῃ εἰς τὴν, πλὴν τῶν Ÿlum, Ÿtum, Ÿlum, qvītum, Ÿlum ἀπὸ τῶν ἀνωμάλων εο, παρεύσμα, cico, κυνῶ, lino ἀλλείω, qneο, δύναμαι, Ÿlino, συγχωρώ. Βραχὺ δὲ ἡ ἔχουσα μόνον τὰ σουπίνα dātum, Ÿtum, Ÿlum, Ÿpō τῶν ἀνωμάλων δο, δίδω, teor, νομᾶ, sero, σπείρω καὶ βραχὺ τὸ μόνον τὸ Ÿtum ἀπὸ τοῦ τρο, κρημνίζω.

Ἀπὸ τοῦ ἡ σουπίνου σχηματίζεται 1) ὁ παρκκείμενος τῆς παθητικῆς μετοχῆς, τρεπομένης τῆς καταλήξεως ἢπι τοῦ σουπίνου εἰς us, a, um, 2) ὁ μέλλων τῆς ἐνεργητικῆς μετοχῆς, τρεπομένης τῆς αὐτῆς εἰς Ÿlurus, Ÿura, Ÿrurum· οἶον ἀπὸ τοῦ σουπίνου amātum γίνεται ὁ παρακείμενος amatus, a, um, καὶ ὁ μέλλων amatūrus, a, um.

Ο παθητικὸς παρακείμενος καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ χρόνοι σχηματίζονται οὐχὶ μονολεκτικῶς, ἀλλὰ διὰ περιφράσεως ἀπὸ τοῦ ὑπαρκτικοῦ ἥκματος sum, εἰμὶ, ὅπερ διὰ τοῦτο θεοπτικὸν καλεῖται, καὶ τοῦ παρακείμενου τῆς παθητικῆς μετοχῆς. Ωσαύτως καὶ ὁ ἐνεργητικὸς μέλλων τῆς ἀπαρεμφάτου, σχηματίζεται περιφραστικῶς ἀπὸ τοῦ ἐνεργητικοῦ μέλλοντος τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ἀπαρεμφάτικου ἐνεστῶτος esse.

Πρὸς σχηματισμὸν λοιπὸν παντὸς ἥκματος ἀπαιτεῖται νὰ γνωρίζωμεν τὸν ἐνεστῶτα, παρκκείμενον καὶ τὸ πρῶτον σουπίνον διότι ἀπὸ τούτων σχηματίζονται πάντα τὰ λοιπὰ τοῦ ἥκματος μέρη κατὰ τὰ ἥδη εἰρημένα καὶ τὰ ἐφεξῆς παραδείγματα τῶν τεσσάρων συζυγῶν. Διὸ οἱ τρεῖς οὗτοι χρόνοι τοῦ ἥκματος καλοῦνται πρωτότυποι ἡ ἀρκτικοὶ, οἱ δὲ λοιποὶ πάντες παράγωγοι, ὡς ἀπ' ἐκείνων παραχγόμενοι. Όποιαν δὲ ἀνωμαλίαν ἔχουσιν ἐκεῖνοι, τὴν αὐτὴν τηροῦσι καὶ οὗτοι. Οὕταν δὲ εἰς τῶν ἀρκτικῶν ἦναι ἄχρηστος, εἰσὸν ὀσκύτως ἄχρηστοι συνήθως καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ παραχγόμενοι. Τούτου ἐνεκ πρὸν ἀρχίσωμεν νὰ σχηματίσωμεν τὸ ἥκμα, πρέπει νὰ γνωρίζωμεν τὸν ἐνεστῶτα, παρκκείμενον καὶ σουπίνον αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΣΥΜ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΣΥΖΥΓΙΩΝ.

§ 45. Ἐπειδὴ τὸ ῥῆμα *sum*, εἰμὶ, ἔχει διάφορον τῶν λοιπῶν ἔημάτων σχηματισμὸν, καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἀναγκαῖον πρὸς σχηματισμὸν τῶν διὰ περιφράσεως σχηματίζομένων χρόνων τῶν τεσσάρων συζυγιῶν, προτάσσομεν αὐτὸν ἐνταῦθα.

Οριστική.

Ἐνικός.

Ἐνεστ. *sum*, *es*, *est*.Παρατ. *eram*, *eras*, *erat*.Παραχ. *sui*, *fuistī*, *fuit*.Ὕπερσ. *fuēram*, *fueras*, *fuerat*.Μέλλ. *ero*, *eris*, *erit*.Μέλλ.τ. *fuero*, *fuoris*, *fuērit*.

Πληθυντικός.

sūmus, *estis*, *sunt*.*erāmus*, *erātis*, *erant*.*fuřmus*, *fuistis*, *fuērunt* (ēre).*fuerāmus*, *fuerātis*, *fuerant*.*erīmus*, *erītis*, *erunt*.*fuerīmus*, *fuerītis*, *fuerint* (*).

Υποτακτική.

Ἐνικός.

Ἐνεστ. *sim*, *sis*, *sit*.Παρατ. *essem*, *esses*, *esset*.Παραχ. *fuērim*, *fueris*, *fuerit*.Ὕπερσ. *fuissem*, *fuisse*, *fuisset*.Μέλλ. *futūrus*(*a*,*um'**sim*,*sis*,*sit*). *futuri* (*æ*, *a*) *simus*, *sitis*, *sint*.Μέλλ.τ. *fuerim* κ. ἐ. ὡς ὁ παρακείμενος.

Πληθυντικός.

sīmus, *sītis*, *sint*.*essēmns*, *essētis*, *essent*.*fuerīmus*, *fuerītis*, *fuerint* (*).*fuissēmus*, *fuissētis*, *fuissent*.

Προστακτική.

Ἐνεστ. ἐνικ. 6'. πρόσ. *es* ἢ *esto*, πληθ. 6'. πρόσ. *este* ἢ *estōte*,
γ'. *esto* γ'. *sunto*.

(*) Εἰς τὸν πεζὸν λόγον ἀείποτε *fuerīmus*, *fuerītis*. ὅσαύτως καὶ εἰς τοὺς αὐτοὺς
χρέγους τῶν τεσσάρων συζυγιῶν ἡ παραλήγουσα τούτων εἶγαι βραχεῖα.

Απαρέμφατος.

Ἐνεστώς	esse.
Παρακείμενος	fuisse.
Μέλλων ἔνικ.	futurus (a um) ἢ κατ' αἰτιατικὴν futurum (am, um) esse.
πληθ.	futuri (æ, a) ἢ futurós (as, a) esse.

Μετοχή.

Ἐνεστώς	ens (άχρηστος).
Μέλλων	futurus, futura, futurum,

Τὸ σουπίνον καὶ τὸ γερούνδιον λείπει. Ἡ μετοχὴ ens (γεν. entis) ὡς τοιαύτη εἶναι ἄχρηστος, ἐν χρήσει δὲ ὡς φιλοσοφικὸς τεχνικὸς δῆρος, οὐσίαν σημαίνουσα, ἐκ δὲ τῶν συνθέτων μόνον ἡ præsens, παρὸν, καὶ absens, ἀπὸν, εἰσὶν εὔχρηστοι.

Σημ. ἡ. Κατὰ τὸ ἀπλοῦν sum ἀλίνονται καὶ τὰ σύνθετα ἀντοῦ: oīon, absum, ἀπειμι (παρακ. abfui καὶ afui), adsum, πάρειμι (ἢ assūm, παράκ., effui καὶ adfui), desum ἐλλείπω, insum, ἐνυπάρχω, intersum, παρευρίσκωμαι, obsum, ἐναντιοῦμαι, præsum, πάραιμι, προίσταμαι, prosum, ωφελῶ, subsum, ὑπέκειμαι, supersum, ὑπολείπομαι. Τὸ prosum ἀλινόμενον δέχεται διὰ τὴν εὐφωνίαν d μεταξὺ τοῦ ο τῆς προθέσεως καὶ τοῦ ο τοῦ δρήματος: oīon, prosum, pro-d-es, prodest, prosūmuis prodestis, prosunt.

Σημ. δ'. Άντι τοῦ συνθέτου ἀπαρεμφατικοῦ μέλλοντος futurum esse εὑρηται före, καὶ ἀντὶ τοῦ παρατατικοῦ τῆς ὑποτακτικῆς essem, esses, κτλ. förem, föret, forent. Εἴτι δὲ ἀπαντῶνται καὶ τὰ σύνθετα τούτου afföre, afförem, proföre, proförem, κτλ. Περὶ τῆς χρήσεως τούτων ἔσται λόγος ἐν τῷ συντακτικῷ.

Σημ. γ'. Αρχαιοῖ τύποι τῆς ὑποτακτικῆς εἰσὶν siem, sies, siet, sient, καὶ fuam, fuas, fuat, fuant, οἵτινες ἀπαντῶνται παρὰ τοῖς κωμακοῖς. Λίαν δὲ ἀπηρχαιωμένος εἶναι δ τύπος τοῦ δρηστικοῦ μέλλοντος escit, escunt καὶ esit, esunt. Πρβ. Δ. Γ. §. 108 σ. δ.

Σημ. δ'. Πάντες οἱ τύποι τοῦ sum οἱ ἀπὸ τοῦ ο ἀρχόμενοι ἀνήκουσι εἰς τὴν φίζαν es (eīmī), ἀφ' ἧς καὶ δ ἐνεστώς sum, οἵτις καὶ ἀρχάς ἦτο esum, οἱ δὲ λοιποὶ εἰς τὴν φίζαν fuo, ἔφυν.

(ΑΑΤ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ.)

§. 46. Παραδείγματα τῶν τεσσάρων συζυγιῶν.

Ἐνταῦθα φαίνονται ἀπασχόλησθαι τῆς ἡλίκης καὶ καταλήξεως δι' ὧν δηλοῦνται αἱ διάφοροι ἐγκλίσεις, οἱ χρόνοι, τὰ πρόσωπα καὶ οἱ ἀριθμοί.

ΟΑΟΚΑΗΡΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΣΥΖΥΓΙΩΝ.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

Οριστική.

Συζυγία Α'.	Β'.	Γ'.	Δ'.
Ἐν. amo, ἀγαπῶ.	moneo, νομίζετῶ.	scribo, γράφω.	audio, ἀκούω.
amas	mones	scribis	audis
amat	monet.	scribit	audit
Πλ. amāmus	monēmus	scribīmus	audīmus
amātis	monētis	scribītis	audītis
amant.	monent.	scribunt.	audiunt.

Παρατατικός.

(Ἡ καταλήξις τοῦ τῆς ἀ καὶ β' συζυγίας εἶναι bām, τῆς γ' καὶ δ' ēbam).	
amābam	monēbam
amabas	monēbas
amabat	monēbat
amabāmus	monēbāmus
amabātis	monēbātis
amabant.	monēbant.

Παρακείμενος.

(Ἡ καταλήξις τοῦ τῆς ἀ καὶ δ' συζυγίας εἶναι vi, τῆς β' ui ἀποβαχλομένου τοῦ ῥίζικοῦ e, τῆς γ' i ἢ si).	
amāvi	monui
amavisti	monuisti
amavit	monuit
amavīmus	monuīmus
amavistis	monuistis
amavērunt	monuērunt
(ἢ amavēre).	(monuēre).

(ΗΓΗΤΑΜΜΑΤΙ ΛΑΑ)

'Τπερσυντελικός.

(Ἡ κατάληξις ἔραμ προστίθεται εἰς τὸν παρακείμενον μετὰ τὴν ἀποθολήν τοῦ καταληκτικοῦ i).

amavēram	monuēram	scripsēram	audivēram
amavēras	monueras	scripseras	audiveras
amavērat	monuerat	scripserat	audiverat
amaverāmus	monuerāmus	scripserāmus	audiverāmus
amaverātis	monuerātis	scripserātis	audiverātis
amavērant.	monuerant.	scripserant.	audiverant.

Μέλλων.

(Ἡ κατάληξις τοῦ τῆς ἀ καὶ ἔ συζυγίας εἶναι bo, τῆς γ' καὶ δ' am).

amābo	monēbo	scribam	audiam
amabis	monebis	scribes	audies
amabit	monebit	scribet	audiet
amabīmus	monebīmus	scribēmas	audiēmus
amabītis	monebītis	scribētis	audiētis
amabunt.	monēbunt.	scribent.	audient.

Μέλλων τετελεούμενος.

(Ἡ κατάληξις ero προστίθεται εἰς τὸν παρακείμενον μετὰ τὴν ἀποθολήν τοῦ καταληκτικοῦ i).

amavēro	monuēro	scripsēro	audivēro
amaveris	monueris	scripseris	audiveris
amaverit	monuerit	scripserit	audiverit
amaverīmus	monuerīmus	scripserīmus	audiverīmus
amaverītis	monuerītis	scripserītis	audiverītis
amayerint.	monuerint.	scripserint.	audiverint.

'Υποτακτική.

Ἐνεστώς.

(Ἡ κατάληξις εἶναι am, ἐν τῇ ἀ συζυγίᾳ μόνη τρέπεται εἰς em μετὰ τοῦ a τῆς φίλης).

amem	moneam	scribam	audiam
ames	moneas	scribas	audias
amet	moneat	scribat	audiat
amēmus	moneāmus	scribāmus	audiāmus
amētis	moneātis	scribātis	audiātis
ament.	moneant.	scribānt.	audiānt.

Παρατατικός.

(Ἡ κατάληξις τῆς ἀ, β' χαὶ δ' συζυγίας εἶναι τετραγ. τῆς γ' ἔτρεμ).
amārem monērem scribērem audīrem
amares moneres scriberes audires
amaret moneret scriberet audiret
amarēmus monerēmus scriberēmus audirēmus
amarētis monerētis scriberētis audirētis
amārent monērent scribērent audīrent

Παρακείμενος.

(Ἡ κατάληξις ἔτριμ προστιθέται εἰς τὸν παρακείμενον τῆς ὄριστικῆς μετὰ τὴν ἀποθολὴν τοῦ i).

amavērim monuērim scripsērim audivērim
amaveris monueris scripseris audiveris
amaverit monuerit scripserit audiverit
amaverīmus monuerīmus scripserīmus audiverīmus
amaverītis monuerītis scripserītis audiverītis
amavērint monuērint scripsērint audivērint

Τητελεσμένος.

(Ἡ κατάληξις issem προσαρτᾶται εἰς τὸν παρακείμενον τῆς ὄριστικῆς μετὰ τὴν ἀποθολὴν τοῦ i).

amavissem monuissem scripsissem audivissem
amavisses monuissest scripsisses audivisses
amavisset monuisset scripsisset audivisset
amavissēmus monuissēmus scripsissēmus audivissemus
amavissētis monuissētis scripsissētis audivissētis
amavissent mouissent scripsissent audivissent.

Mēllor.

amatūrus, a, um, moniturus, a, um, scripturus, a, um, auditurus, a, sim, sis, sit.
amaturi, æ, a, monituri, æ, a, scripturi, æ, a, audituri, æ, a, simus, sitis, sint.

Ο τετελεσμένος μέλλων είναι ὅμοιος τῷ παρακείμενῳ.

Προστακτική.

'Ereotács. ()*

(Ἐν τῇ ἀ, δ' καὶ δὲ ἡ βίζα ἀπλᾶ, ἐν τῇ γ' ἡ βίζα μετὰ τοῦ ἔ).				
Ἐν. δ' πρόσ. amā	monē	scribē	audi	
δέ καὶ γ' amāto	monēto	scribīto	audīto	
πλ. δ' amāte	monēte	scribīte	audīte	
καὶ amatōte	monētōte	scribitōte	auditōte	
γ' amanto.	monento.	scribunto.	audiunto.	

Απαρέμφατος.

'Ereotács.

(Ἡ κατάληξις τῆς ἀ, δ' καὶ δὲ γ' ἔτε, τῆς δὲ γ' ἔτε).
amare. monēre. scribēre. audīre.

Παραχειγέος.

(Ἡ κατάληξις isse προσαρτᾶται εἰς τὸν παραχειγένεν τῆς ὁριστικῆς μετὰ τὴν ἀποθολὴν τοῦ i).

amavisse. monuisse. scriptisse. audivisse.

Méllor.

Ἐν. δν. amaturus, a, um, moniturus, scripturus, auditurus
 αἱ. amaturum, am, um, καὶ τὰ λοιπὰ ὥσαύτως.
 πλ. δν. amaturi, ae, a, monituri, scripturi, audituri
 αἱ. amatueros, as, a. καὶ τὰ λοιπὰ ὥσαύτως.

Σουπῖνον.

(Ἡ κατάληξις τῆς ἀ, γ' καὶ δὲ συζυγίας tum, τῆς δὲ ūtum
 ἀποθαλλομένου τοῦ καταληκτικοῦ τῆς βίζης e).
 amātum monītum scriptum audītum
 amatu mōnitu scriptu audītu. **

* Κατ' ἄλλους οἱ τῆς προστακτικῆς χρόνοι εἰσὶ δύο, ἐνεστῶς καὶ μέλλων. Καὶ ὁ μὲν ἐνεστῶς ἔχει δύο πρόσωπα, ἐν. δ' amā καὶ πληθ. δ' amāte· ὁ δὲ μέλλων ἐν. δ' καὶ γ' amato, πληθ. δ' amatōte καὶ γ' amantō. Οὕτω καὶ τὰ τῶν ἄλλων συζυγῶν. B. Δ. Γ. σελ. 94.

** Τα δεύτερα τοῦτα σουπῖνον καλοῦσι: τινες παθητικὸν σουπῖνον, καὶ ὡς τοιοῦτο μεταφέρουσιν εἰς τὴν παθητικὴν φωνὴν.

Γερούνδιον.

(ή κατάληξις τῆς ἀ καὶ δ' οὐδί, γ' καὶ δ' ενδί).

Τεν. amandi monendi scribendi audiendi
 Δοτ. ἀφίσ amando η. ε. επομένων κ. επομένων
 Αἰτ. αἴτιον amandum, αἴτιον στοιχία
 αἴτιον αἴτιον στοιχία

Μετοχή.

'Eρεστώς.

(ή κατάληξις τῆς ἀ καὶ δ' οὐς, τῆς γ' καὶ δ' ενς).

amans. monens. scribens. audiens.

Mēllor.

(ή κατάληξις υρυς προσαρτάται εἰς τὸ σουπῆνον μετὰ τὴν ἀποθήλην τῆς καταλήξεως τούτου υμ.).

amatūrus, monitūrus, scriptūrus, auditūrus,
 a, um. a, um. a, um. a, um.

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ.

Πάντες οἱ ἀπλοὶ χρόγοι τῆς δριστικῆς καὶ διποτακτικῆς σχηματίζονται ἀπὸ τῶν ἀντιστοίχων ἐνεργητικῶν ἢ προστιθεμένου εἰς τὰ καταληκτικὸν ο ἔνδος γ, ή ἀντὶ τοῦ μ τιθεμένου τούτου.

Όριστική.

'Eρεστώς.

amor	moneor	scribor	audiōr
amāris (σπαν.)	monēris (σπαν.)	scribēris	audiēris
amāre)	monēre		
amātur	monētur	scribētur	audiētur
amāmur	monēmur	scribēmur	audiēmur
amanīni	monemīni	scribimīni	audimīni
amantur.	monentur.	scribuntur.	audiuntur.

Παρατακτικός.

amābar	monēbar	scribēbar	audiēbar
amabāris (ἡ)	monebāris (re)	scribebāris (re)	audiebāris (re)
amabāre)			
amabātur	monebatur	scribebatur	audirebatur

amabāmur	monebāmur	scribebāmur	audiebāmur
amabamīni	monebamīni	scribebamīni	audiebamīni
amabantur.	monebantur.	scribebantur;	audiebantur.

Παρακείμενος.

amālus, a, um.	mōnītus, a, um.	scriptus, a, um.	audītus, a, um.
		sum, es, est.	
amati, æ, a.	moniti, æ, a.	scripti, æ, a.	auditæ, æ, a.
		sumus, estis, sunt.	

Τηρεσιντελιός.

amatus, a, um.	monitus, a, um.	scriptus, a, um.	auditus, a, um.
		eram, eras, erat.	
amati, æ, a.	moniti, æ, a.	scripti, æ, a.	auditæ, æ, a.
		eramus, eratis, erant.	

Méllor.

amābor	monebar	scribar	audiar
amabēris (ḥ)	monebēris (re)	scribēris (re)	audiēris (re)
amabēre)			
amabētur	monebētur	scribētur	audiētur
amabēmur	monebēmur	scribēmur	audiēmur
amabimīni	monebimīni	scribēmīni	audiēmīni
amabuntur.	monebuntur.	scribentur.	audientur.

Méllor τετελεσμένος.

amatus, a, um.	monitus, a, um.	scriptus, a, um.	auditus, a, um.
	ero, eris, erit ḥ	fuero, fueris, fuerit.	
amati, æ, a.	moniti, æ, a.	scripti, æ, a.	auditæ, æ, a.
	erimus, eritis, erunt,	ḥ fuerimus, fueritis, fuerint.	

*Υποτακτική.**Ereστώς.*

amer	monear	scribar	audiar
amēris (ḥ amēre)	moneāris (re)	scribāris (re)	audiāris (re)
amētūr	moneātūr	scribātūr	audiātūr
amēmur	moneāmur	scribāmur	audiāmur
amemīni	moneamīni	scribamīni	audiāmīni
amentur.	moneaṇtūr.	scribāntūr.	audiāntūr.

Παρατατικός.

amārer	monērēr	scribērer	audīrer
amarēris (ἀμαρέρις)	monerēris (re)	scriberēris (re)	audirēris(re)
amarēre)			
amarētur	monerētur	scriberētur	audirētur
amaremūr	moneremūr	scriberēmūr	audirēmūr
amaremini	moneremini	scriberemini	audiremini
amarentur	monerentur.	scriberentur.	audirentur.

Παρατελμένος.

amatus, a, um.	monitus, a, um.	scriptus, a, um.	auditus,a,um.
		sim, sis, sit.	
amati, æ, a.	moniti, æ, a.	scripti, æ, a.	auditii, æ, a.
		simus, sitis, sint.	

Τηρεσοντελικός.

amatus, a, um.	monitus, a, um.	scriptus, a, um.	auditus,a,um.
(τι)		essem, esses, esset.	

amati, æ, a.	moniti, æ, a.	scripti, æ, a.	auditii, æ, a.
		essemus, essetis, essent.	

*Προστακτική.**Ereσtώς.*

(Ἡ κατάληξις τῆς ἀ, β' καὶ δ' συζυγίας re, τῆς γ' ere).				
Ἐν. β' πρόσ.	amāre	monēre	scribēre	audire
β' καὶ γ' amātor	monētor	scribētor	audītor	
Πλ. β' amamini	monemini	scribimini	audimini	
γ'. amantor.	monentor.	scribuntor.	audiuntor.	

*Απαρέμφατος.**Ereσtώς.*

(Ἡ κατάληξις τῆς ἀ, β' καὶ δ' συζυγίας ri, τῆς γ' i).			
amāri.	monēri.	scribī.	audīri.

* Κατ' ἄλλους καὶ οἱ τῆς προστακτικῆς ταῦταις γρόνοι εἰσὶ δύο, ὅν δὲ ἐνεστῶς ἔχει ἐν. β' πρόσωπον amāre καὶ πληθ. β' amamini, δὲ μέλλων ἐν. β' καὶ γ' πρόσωπον amātor, πληθ. γ' amantor. Οὕτω καὶ τὰ τῶν λοιπῶν συζυγίῶν ἔχουσατα.

Παραχείμενος.

Ἐν. ὁν. amatus, a, um.	monitus,	scriptus,	auditus	esse
αἰ. amatum, am,	um.	a, um	a, um	
πλ. δν. amati, æ,	a			
αἰ. amatos, as,	a			

Mέλλων.

(Ο χρόνος οὗτος εἶναι σύνθετος ἀπὸ τοῦ σουπίνου καὶ τοῦ παθητ.
ἀπαρεμφάτου τοῦ δήματος εο, πορεύομαι).
amatum iri. monitum iri. scriptum iri. auditum iri.

*Μετοχή.**Παραχείμενος.*

(Η κατάληξις us προσαρτᾶται εἰς τὸ σουπίνον μετὰ τὴν ἀπο-
βολὴν τοῦ um).
amātus, a, um. monītus, a, um. scriptus, a, um. auditus, a, um.

Μετοχικός ἐπίθετος, ἢ μέλλων παθητικός.

(Η κατάληξις τῆς ἀ καὶ δ' συζυγίας ndus, τῆς γ' καὶ δ' endus).
amandus, monendus, scribendus, audiendus,
a, um. a, um. a, um. a, um.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΗΜΙΠΤΟΝ.**ΠΕΡΙ ΑΠΟΘΕΤΙΚΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ.**

§. 47. Τὰ δήματα ταῦτα ἔχουσι τὰ πλεῖστα ἐνεργητικὴν ἢ οὐδετέραν σημασίαν καὶ σχηματίζονται ἐν τῇ παθητικῇ φωνῇ μόνῃ ἐκ δὲ τῆς ἐνεργητικῆς ἔχουσιν ἐν χρήσει τὸ γερούνδιον καὶ τὸ σουπίνον καὶ τὰς δύο ἐνεργητικὰς μετοχάς.

Ἀπὸ δὲ τοῦ μετοχικοῦ μέλλοντος σχηματίζεται περιφραστικῶς δ τῆς ὑποτακτικῆς καὶ ἀπαρεμφάτου μέλλων. Ἐξ ὅλων δὲ τῶν χρή-
νων μόνον τὸ μετοχικὸν ἐπίθετον ἔχει παθητικὴν σημασίαν οἷον,
hortandus, παραιγνετέος, προτρεπτέος.

Πηγαδείγματα ἀποθετικῶν καὶ τῶν τεσσάρων συζυγῶν εἰσὶ τὰ ἔξης-

antīnum autīm **Οριστική.**

Ἐντ. hortor, παρχινῶ.	vereor, φέρομαι.	utor, γράψαι.	partior, μερίζω.
hortāris (re) x. ἐ.	verēris (re) x. ἐ.	utēris x. ἐ.	partīris x. ἐ.
ώς τὸ amor.	ώς τὸ moneor.	ώς τὸ scribor.	ώς τὸ audior.
Πρτ. hortābar.	verēbar.	utēbar.	partīēbar.
Πρχ. hortātus, a, um.	veritūs sum.	usus sum.	partitūs sum.
sum. es x. ἐ.	x. ἐ.	x. ἐ.	x. ἐ.
Ἅπρ. hortatus eram.	veritus eram.	usus eram.	partitus eram.
Μέλ. hortābor.	verēbor.	utar.	partiar.
Μ.τ. hortatus ero.	veritus ero.	usus ero.	partitūs ero.

Χποτακτική.

Ἐντ. horter.	verear.	utar.	partiar.
Πρτ. hortārer.	verērer.	utērer.	partirer.
Πρχ. hortatus sim.	veritus sim.	usus sim.	partitūs sim.
Ἅπρ. hortatus essem.	veritus essem.	usus essem.	partitus essem.
Μέλ. hortatus sim.	veritūs sim.	usurus sim.	partitūs sim.

Προστακτική.

Ἐντ. hortāre, x. ἐ.	verēre.	utēre.	partīre.
Ἅπρ. hortāri.	verēri.	utī.	partīri.
Πρχ. hortatus, a, um,	veritūs esse	usus esse	partitūs esse
ἢ hortatum, am,	x. ἐ.	x. ἐ.	x. ἐ.
um esse x. ἐ.	x. ἐ.	x. ἐ.	x. ἐ.
Μέλ. hortatus, a,	veritūs esse	usurus esse	partitūs esse
um, esse x. ἐ.	x. ἐ.	x. ἐ.	x. ἐ.

Σουπίνον.

hortātum.	veritūm.	usum.	partitūm.
hortatu.	veritu.	usu.	partitu.

Γερούνδιον.

hortandi, x. ἐ.	verendi.	utendī.	partiendī.
-----------------	----------	---------	------------

Μετοχή.

Ἐντ. hortans.	verens.	utens.	partiens.
Πρχ. hortatus, a, um.	veritus, x. ἐ.	usus, x. ἐ.	partitūs, x. ἐ.
Μέλ. hortatūrus, a, um.	veritūrus, x. ἐ.	usūrus.	partitūrus, x. ἐ.
Μ.τ. hortandus, a, um.	verendus.	utendus.	partiendus.

Σημ. ἄ. Τινὰ δημάτα μετὰ τῶν ἀποθετικῶν συγκαταλεγόμενά εἰσιν ὅντας παθητικά· τὰ δὲ ἐνεργητικά αὐτῶν εἰσὶ μὲν ἐν γρήσει, ἀλλ' εἰς διάφορον σημασίαν· ὡς τὸ ἀποθετικὸν *pasci*, νέμεσθαι, ἔχει ἐνεργητικὸν *pascere*, τρέψειν. Τοῦ αὗτοῦ δὲ *pascor*, ἔτι τοῦ *vehor*, δχεύμαι, καὶ τοῦ *versor*, στρέφομαι, τὰ ὅποια κυρίως εἰσὶ παθητικά τῶν ἐν γρήσει ἐνεργητικῶν, αἱ μετοχαὶ *pascens*, *vehens*, *versens* ἔχουσιν ἀμφοτέρας τὰς σημασίας, τὴν τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τὴν τοῦ ἀποθετικοῦ αὐτῶν.

Σημ. δ'. Τὰ δημάτα *audeo*, *tolpō*, *gaudeo*, χαίρω, *soleo*, *sunemīō*, *rido*, πέποθε καὶ *confido*, θαρρῶ, πιστεύω, *dissido*, δισπιστῶ, συγκατίζουσι τὸν παθ. παρακείμενον καὶ τοὺς ἔξ αὐτοῦ παραγομένους γρόνους κατὰ τὴν παθητικὴν φωνὴν μὲν ἐνεργητικὴν ὅμως σημασίαν *cōs*, *ausus sum*, *fisisus sum*, *gavīsus sum*, *sollitus sum*, ὑπερσυν. δριστ. *ausus eram*, δποτ. *ausus essem* καὶ ἔξης. Διὸ καλοῦνται ταῦτα ἡμίαποθετικά (semideponentia). Εἰς ταῦτα ἀνήκει καὶ τὸ *sio* παραχ. *factus sum* κ. ἐ., περὶ οὐ βλ. §. 61, καὶ περὶ ἄλλων τινῶν τοιούτων Δ. Γ. §. 110, σημ. δ'.

Σημ. γ'. Καὶ ἐνεργητικῶν τινῶν ἀμεταβάτων δημάτων ὁ παρακείμενος τῆς μετοχῆς ἔχει ἐνεργητικὴν σημασίαν ὡς ὁ τῶν ἀποθετικῶν. Τοιοῦτοι εἰσιν ἡ τοῦ *juro*, δμύνω, παρακείμενος *juratus*, δμόσιας, *injuratus*, ὁ μὴ δμόσιας, *conjuratus*, συνομόσιας, καὶ τοῦ *cenno*, δειπνῶ, *cenatus*, δειπνήσιας, φαγών. Περὶ τινῶν ἄλλων βλ. Δ. Γ. §. 110, σημ. γ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΙΝΩΝ ΤΥΠΩΝ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ.

§. 48. Τῶν εἰς ιο ληγόντων δημάτων τῆς γ' συζυγίας ἀποδάλεται ἀείποτε τὸ ι τοῦτο, ὅταν ἐν τῷ κατὰ χρόνους καὶ ἐγκλήσεις συγματισμῷ αὐτῶν ἀκολουθῇ μετ' αὐτὸ ἔτερον ι ἡ ἔγρ οἷον, *capio*, *capis*, *capit*, (*capiēbat* ὅμως), *capērem* ἔτι δὲ καὶ εἰς τὸν παρακείμενον (*cepi*) καὶ τὸ σουπῖνον (*captum*) καὶ τοὺς ἔξ τῶν παραγομένους χρόνυς, καὶ εἰς τὸ δ' πρόσωπον τῆς προστακτικῆς (*cape*).

Εἰς τὸν παρακείμενον καὶ τοὺς ἔξ αὐτοῦ παραγομένους χρόνυς τῆς ἀ συζυγίας ἀποδάλεται ἐνίοτε τὸ ν, ὅταν μετὰ τὴν συλλαβὴν νε ἡ νι ἀκολουθῇ γ ἡ s. ἀλλὰ τότε τὸ α τῆς φίζης μετὰ τοῦ ἐπομένου ε ἡ i συνακρείται εἰς ἀ οἶον, ἀντὶ *amavērunt*, *amavērim*, *amavisti*, *amavisse*, εὔρηται *amārunt*, *amārim*, *amāsti*, *amāsse*.

Ωστάτις ἀποδάλεται ἐνίοτε ἡ νε καὶ νι συλλαβὴ τῶν εἰς ενὶ παρακείμενων τιγῶν ἀνωμάλων δημάτων τῆς δ' καὶ γ' συζυγίας καὶ τῶν ἔξ αὐτῶν συγματιζομένων γρόνων, ὅταν ἀκολουθῇ μετ' αὐτὰς τὸ s. *cōs*, ἀντὶ *flestitis*, *nevērunt*, *delevērunt*, *decrevisse*, εὔρηται *flestis*, *nerunt*, *delērant*, *decssere*, ἀπὸ τῶν *fleo*, *κλαίω*, *πεο*, *γῆθω*, *deleo*, *ἔξαλείφω*, *decerno*, *χρίνω*, ἀποφασίζω· ἔτι δὲ καὶ τῶν παρακείμενων *novi*, ἀπὸ τοῦ *nosco*, *γινώσκω*, καὶ *movi*, ἀπὸ τοῦ *moveo*, *κιγῶ*, καὶ τῶν ἀπὸ αὐτῶν συγθέτων.

Τῶν εἰς ινι παρακειμένων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν παραγομένων χρόνων ἀποδάλλεται ἐνώπιον τὸν πρὸ τοῦ θεοῦ στοχόμενον οἶον, ἀντὶ definiveram, quaeviserat, ἀπὸ τοῦ definitio, δρῖψα, καὶ quaevo, ζητῶ, εὑρηται definieram, quaeviserat· ὁσατως καὶ πρὸ τοῦ ι, ἐὰν μετὰ τοῦτο ἔπηται s, ὅτε ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ συναφοῦται τὰ ii εἰς ἡ· οἶον, audissem, petuisse ἀντὶ audivisset, petivisse. Περὶ τινῶν ἄλλων τωνταντων ίδιωτισμῶν τῶν ἡμάτων βλ. Δ. Γ. §. 113. σ.

Τὸ γέ πληθυντικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεργητοῦ παρακειμένου τῆς δριστικῆς λήγει ἐνίστε (παρὰ Κικέρωνι σπανίως) εἰς ἕτε ἀντὶ ērunt. Τοῦ δευτέρου τούτου τύπου οὐδέποτε ἀποδάλλεται τὸ νε· οἶον, amavēre, monuēre, dixēre, audivēre.

Η δὲ παραλήγουσα τῆς erunt ἔχει ἐνίστε παρὰ ποιηταῖς τὸ ē βραχύ· ὡς stelerunt παρὰ Βιργιλίῳ.

Η κατάληξις re ἀντὶ ris τοῦ δ' ἐνικοῦ προσώπου τῶν χρόνων τῆς παθητικῆς φωνῆς, πλὴν τοῦ δριστικοῦ ἐνεστῶτος, εἴναι συνήθης, μάλιστα παρὰ Κικέρωνι. Ἐν δὲ τῷ δριστικῷ ἐνεστῶτι τῆς μὲν ἀ καὶ δ' συζυγίας σπανία (ὡς arbitrāre, vidēre), τῆς δὲ γέ σχεδὸν ἀχρηστος, τῆς δ' παντάπασιν ἀχρηστος.

Τὰ ἡμίκατα dico, λέγω, duco, ὀδηγῶ, facio, ποιῶ, fero, φέρω, ἀποβάλλουσι τὸ τελικὸν ε τῆς προστακτικῆς διὸ εὑρηται μόνον dic, due, fac, fer· ὁσατως καὶ τὰ τούτων σύνθετα educ, effer, refer· παρὰ ποιηταῖς μόνον εὑρηται ἐνίστε face, σπανίως duce καὶ dice.

Τὸ μετοχικὸν ἐπίθετον τῆς γέ καὶ δ' συζυγίας λήγει κατά τινα ἀρχαίκα προφορὰν εἰς ūndus ἀντὶ endus· οἶον, juridicundus, potiundus.

Πήγαντα τινὰ ἐνεργητικὰ καὶ ἀποθετικά, ᾧ ἐπὶ τῷ πλειστονὶ ἀμετάβατα, σγηματίζουσι διὰ τῆς εἰς τὴν ἡίαν προσθήκης τῆς καταλήξεως bundus, a, um, καὶ ἐν τῷ γέ συζυγίᾳ ihundus, a, um, νέαν μετοχὴν μὲ σημασίαν ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος οὖν, contentionabundus, cunctabundus, deliberabundus, suribundus, moribundus, ἀπὸ τῶν contiōnōr, ἐκκλησιάζω. cunctor, βραδύνω, delihētor, βουλεύομαι, furo, μαίνομαι, morior, θνήσκω.

Διὰ δὲ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ἐνεργητικοῦ μέλλοντος τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου τῆς αὐτῆς μετὰ τῶν διαφόρων χρόνων τοῦ sum σγηματίζονται πλειονές τῶν εἰρημένων χρονικοὺς διορισμοὺς οἶον, dicturus sum, μελλω λέγειν, dicturus eram, ἐμελλογ λέγειν, positus fui, ἦν τεθειμένος κτλ. Εἴτεροι δὲ συνδυασμοὶ τοῦ μετοχικοῦ ἐπίθετοι μετὰ τῶν χρόνων τοῦ sum δηλοῦσι τὸ δέον ή πρέπον γενέσθαι· οὖν faciendum est, erat, δεῖ, ἔδει γενέσθαι. Ἀπαντεῖς οἱ σύτω σγηματίζόμενοι χρόνοι ἀποτελοῦσι τὴν περιφραστικὴν λεγομένην συζυγίαν, περὶ οὓς ἔσται λόγος ἐν τῷ συντάκτικῷ.

Περὶ τινῶν ἄλλων ἀπηργαιωμένων ὡραίων τοῦ θεοῦ, ἀπαντωμένων ἐνίστε καὶ εἰς τοὺς δοκίμους συγγραφεῖς βλ. Δ. Γ. §. 158.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΈΒΔΟΜΟΝ.

ΠΕΡΙ ΑΝΩΜΑΛΟΥ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΙΝΩΝ
ΚΑΙ ΣΩΓΓΙΝΩΝ.

§. 49. Ρήματά τινα σχηματίζουσι μὲν τὸν παρακείμενον καὶ τὸ σουπίνον (καὶ πλακ. τῆς μετοχῆς) μὲ τὰς ἐν τῷ §. 44 καταλήξεις, ἀλλ' ὅχι κανονικῶς ἀπὸ τῆς βίζης, οἷς αὐτὴ φαίνεται ἐν τῷ ἐνεστώτι, ἀλλ' ἀπὸ αὐτῆς μεταβεβλημένης κατά τι οἶον, ἀπὸ τοῦ frango, θρεύω, σχηματίζεται μὲ κατάληξιν οὐ καὶ ἔκτασιν τοῦ βίζικου φωνήντος κατὰ τὸν §. 44 καὶ ἀποβολὴν τοῦ πό παρακείμενος frēgi. Εἰς τὴν μεταβεβλημένην βίζαν προσαρτᾶται ἐνίστε κατάληξις ἔτερας συζυγίας ἢ τῆς τοῦ ἐνεστῶτος οἴον, τοῦ juvō, βοηθῶ, (ἀπαρέμφατὸν juvāre τῆς ἢ συζυγίας) δὲ παρακείμενος εἶναι juvi, μὲν ι, ὡς ἀπὸ βίζης τῆς γέ συζυγίας (juv): τοῦ pēto, αἰτῶ, ἀπαρέμ. pē!ere (τῆς γ'), δὲ πλακ. εἶναι pēlīvi, μὲν vi, ὡς ἀπὸ βίζης εἰς οὐ ληγούσης τῆς δέ συζυγίας, τὸ σουπίνον pēlīlum secō, τέμνω, ἀπαρέμ. secāre (ά), σουπ. sectum, ὡς ἀπὸ τῆς βίζης τῆς γέ συζυγίας (sec). Γνωστοῦ δὲ δύτος τοῦ παρακείμενου καὶ σουπίνου τῶν ἥρμάτων τούτων, οἱ ἔξ αὐτῶν παραχρόμενοι χρόνοι σχηματίζονται κανονικῶς κατὰ τὰ ἐν §. 44 ἥρθέντα.

Κατὰ τὰ ἄπλα ρήματά σχηματίζονται καὶ τὰ σύνθετα αὐτῶν. Εἰς τὸν ἐπόμενον κατάλογον ἀναφέρομεν τὰ ἔκάστης συζυγίας ἀπλαχήματα, τὰ δόποικα σχηματίζουσι τὸν παρακείμενον καὶ τὸ σουπίνον ἀνωμάλως. Τὰ δὲ προστιθέμενα σύνθετα ρήματα χρησιμεύουσι πρὸς ἀσκησιν τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ὀρθὴν προφορὰν τῆς βίζικῆς συλλαληθῆς, ἡτις δὲν εἶναι θέσει μακρά, καὶ συγχρόγως δεικνύουσι τὰς ἐκ τῆς συνθέσεως μεταβολὰς τῆς βίζης.

Τινῶν δέ ἔξ αὐτῶν, δταν ἦναι ἄχρηστος δὲ παρακείμενος καὶ τὸ σουπίνον ἢ τὸ σουπίνον μόνον, εἰσὶν ἄχρηστοι καὶ οἱ ἔξ αὐτῶν σχηματίζόμενοι γρόνοι. *

* Σημ. Τὸ σουπίνον πολλῶν ἥρμάτων σπαγίως ἀπαντᾶται εἰς τὰ σωζόμενα συγγράμματα. Επειδὴ δέ μως ἀπὸ αὐτοῦ σχηματίζεται δὲ ἐν χρήσει πεθητικὸς παρακείμενος καὶ δὲν εργητικὸς μέλλων τῆς μετοχῆς, ἀναψέρονται ἐν τῷ ἐπόμενῳ πίνακι ὡς ἐν χρήσει δύτων πολλὰς ἄλλας ἄχρηστα σουπίνα. Οὐδὲν ποτὲ σημαντικότερον πεθητικόν τοις οὐδὲν.

Άρωμα. Ήταν τῶν τῆς πρώτης συζυγίας φόμιάτων.

§. 50. Τὰ ἔπομενα δήμικα τῆς ἀ συζυγίας καὶ τὰ σύνθετα αὐτῶν ρχηματίζουσι τὸν παρακείμενον εἰς υἱούς καὶ τὸ σουπίνον εἰς Υτού.

Crēpo, ῥχῶ, θορυβῶ, crepuī, crepītum. Ωξαύτως καὶ diserēpo.

Cūbo, κοίτημαι. Accūbo, κατακέλιψαι, παράκειψαι εὔρηται δύμως καὶ (Incubavīt ἀντὶ incubuit παρὰ Κυντιλιανῷ).

Σημ. Τὰ σύνθετα τοῦ cubo, ἐν οἷς παρεμβάλλεται ἡ πρὸ τοῦ ή (ώς incumbo) κλίνονται κατὰ τὴν γ' συζυγίαν, καὶ σημαίνουσι κατακλίνομαι, πορεύεσθαι ἵνα κατακλίθῃ οἶνος, accumbō, accumbui, accumbitum, accumbēre· accūbās, παράκειται, accumbit, πορεύεται ἵνα κατακλίθῃ πλησίον τινός.

Dōmo, δαμάζω. Perdōmo, καταδαμάζω.

Sōno, ῥχῶ (μέλλ. τῆς ἐνεργ. μετοχ. sonatus ἀνωμάλως σχηματιζόμενος). Consōno, συνηχῶ, συμφωνῶ.

Tōno, βροντῶ. Attōno (attonitus, ἐμβρόντητος). Τὸ intōno ἔχει παθητ. παρακ. μετοχῆς intonatus.

Vēto, κωλύω.

(Plīco, πτύσσω). Eὔρηται μόνον εἰς σύνθετα (ώς, applīco, προσάπτω, complīco, συνάπτω, explīco, ἐρμηνεύω, implīco, ἐμπλέκω, συγχέω, replīco, ἀναπτύσσω) ἔχοντα υἱού, itum καὶ avi, atum ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παρακ. υἱού, σουπ. atum. Eὔρηται δύμως συγχάνει καὶ explicavi, σημαίνον ἔξηγῶ, καὶ applicavi.

Εἰς υἱού, itum καταλήγουσι τὰ

Fričo, τρίζω, fricui, frictum (καὶ fricatum). Perfrīco.

Sēco, κρήπτω, τέμνω (μέλλ. τῆς ἐνεργ. μετοχ. secaturus). Dis-sēco, διατέμνω.

Mīso, στίλθω, ἔχει micui, ἀνευ σουπίνου. Emīco, ἀναλάμπω, ἀνατέλλω, emīcui, emicatum. Dimīco, ἀγωνίζομαι, dimicavi, dimicatum.

Nēco, φονέύω (necavi, necatum). Enēco, enecui, καὶ enecavi, enectum, ἀποκτείνω, διαφθείρω.

Íδιον σχηματισμὸν ἔχουσι τὰ

Do, δίδω, dēdi (μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ), dātum, dāre. Τὸ a τῆς ῥίζης εἶναι πανταχοῦ βραχὺ, πλὴν τοῦ dā καὶ dās. Οὕτω καὶ τὰ σύνθετα circumdo, περικυλῶ, venumdo, πωλῶ (venum, ὄνιον),

pessundo, δικρήσιμω (pessum, εἰς τὸν βυθὸν, κάτω), satisdo, ἐγγύησιν παρέχω (satis, ίκανόν) οἷον, circumdēdi, circumdādum. Τὰ ἀπὸ φυνοσυλλάξεων προθέσεων σύνθετα τούτου σχηματίζονται κατὰ τὴν γ' συζυγίαν. (Περὶ τοῦ τύπου duin βλ. Δ. Γ. §. 115 δ').

Jūno, βοηθῶ, jūni, jūlum (μελλ. φετοχ. juvaturus), Adjūno.

Sto, ίσταμαι, stēti, stālum. Τὰ σύνθετα τρέπουσι τὸ δίζικον εἰς παρκαί εἰς ἵψως præsto, παρέχω, præstūti, præstatum καὶ persto, ἐμρένω, ἐπιμένω. Μόνον τὰ ἀπὸ δισυλλάξεων προθέσεων σύνθετα (antesto, συνήθως antisto, προέχω circumsto, περισταμαι, intersto, ἐν μέσῳ ίσταμαι, supersto, ὑπολείπομαι) τηροῦσιν αὐτό οἷον, circumstēli, ἀλλὰ δὲν ἔχουσι σουπῖνον· τὸ δὲ disto, ἀπέχω, οὔτε παρακείμενον, οὔτε σουπῖνον.

Lavo, λούω, δανείζεται τὸν παρακείμενον ἀπὸ τοῦ lävo, lavere, lävi, lautum, (lotum) τῆς γ' συζυγίας, τοῦ δποίου δὲν εστώς εἶναι ἀπηρχαιωμένος καὶ τῶν ποικιλῶν ἴδιος. (Latus, lotus, σημαίνει, καθαρός, laetus, λαμπρός). Ἐν τοῖς συνήθετοις δὲ τρέπεται εἰς Iuo (abluo) καὶ κλίνεται κατὰ τὴν γ' συζυγίαν.

Pōto, πίνω, potavi, potatum καὶ συνήθετερον potum. (Potus, πεπωκός, κατὰ τὸν §. 47 σημ. γ'). Eρōto, ἐκπίνω.

Arώμαλος σχηματισμὸς τοῦ παρακειμένου καὶ σουπίνου τῶν φημάτων τῆς 6' συζυγίας.

§. 51. Τὰ ἐφεξῆς, ἡρήματα προσχρητῶσιν εἰς τὴν δίζαν πρὸς σχηματισμὸν τοῦ παρακειμένου καὶ σουπίνου τὰς καταλήξεις vi καὶ tum (ώς τὰ τῆς ἀ καὶ δ' συζυγίας).

Deleo, φεύγω, delevi, delētum.

Fleo, κλαίω.

Neo, νέθω.

(Pleo, πληρώω). Μόνον τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετά εἰσιν ἐν γρήσει. ὡς compleo, συμπληρῶ, expleo, ἐκπληρῶ, impleo, κτλ.

Abōleo, ἀφανίζω (ἀπὸ τοῦ ἀχρήστου oleo, αὐξάνω), abolēvi, abolitum.

Τὰ εἰς νεο λήγοντα ἡρήματα ἔχουσι τὸν παρακείμενον εἰς i (μετὰ μακροῦ δίζικον φωνήσετος) καὶ τὸ σουπῖνον εἰς tum.

Cāveo, φυλάττομαι, cāvi, cautum. Όμοιως præcāveo (præcāves), προφυλάττομαι, προνοῶ.

Fāveo, εύνοῶ, fāvi, fautum.

Fōveo, θάλπω, fōvi, fōtum.

Mōveo, κινδ, mōgi, mōtum. Ως αύτως commōveo (commōves, commōsti, commosse), συγκινῶ, ταράσσω.

Vōveo, εὔχομαι, vōvi, vōtum. Οὐτώ καὶ devōveo, ἀφιερῶ, (devōves).

Τὰ ἐφεξῆς δὲν ἔχουσι σουπίνον.

Connīveo, κλείω τοὺς δρόθαλψούς, connīvi ή connixi (έκάτερος τύπος εἶναι σπάνιος).

Ferveo, πυρόω, καίω, servi καὶ (μάλιστα ἐν τοῖς συνθέτοις) fer-bui. Άρχαίκὸν εἶναι τὸ τῆς γ' συζυγίας fervo, fervere.

Pāveo, φοροῦμαι, pāvi.

Τὸν παρακείμενον εἰς ui καὶ τὸ σουπίνον εἰς tum σχηματίζουσι τὰ

Dōceo, διδάσκω, docui, doctum. Dedōceo (dedōces) ἀπομανθάνω.

Tēneo, κατέχω, tenui, (tentum). Τὸ σουπίνον καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ χρόνοι δὲν ἀπαντῶνται συχνά, πλὴν τῶν συνθέτων detēneo, κωλύω, obtineo, κατέχω, κρατῶ καὶ retineo, ἀναστέλλω, κωλύω. Conten-tus (ἀπὸ τοῦ contineo) εἶναι ἐπίθετον, δλιγαρχής.

Misceo, μιγνῶ, miscui, mixtum καὶ mistum.

Torreо, φρύγω, torrui, tostum.

Τὴν κατάληξιν ui καὶ sum ἔχει τὸ

Censeo, νομίζω, κρίνω, censui, censem. Έκ τῶν συνθέτων (ώς accenseo, προσγράφω) τὸ recenseo, ἀριθμῶ, ἔξετάζω, ἔχει σουπίνον recensum καὶ recensītum.

Ψαρακείμενον i, σουπίνον sum (ώς τὰ τῆς γ' συζυγίας) ἔχουσι τὰ δήματα.

Prandeo, ἀιστῶ, prandi, pransum (Pransus, προγευματίσας, κατὰ τὸν §. 47. σημ. γ').

Sēdeo, κάθημαι, sēdi, sessum. Assēdeo (assides) παράκαθημαι· πρᾶ. sido.

Possēdeo, κατέχω ή λαμβάνω εἰς τὴν κατοχήν μου, possēdi, possessum.

Vīdeo, βλέπω, vīdi, vīsum. Invīdeo, φθονῶ, invīdes.

Strīdeo, συρίζω, stridi, ἄγει σουπίνου. (Καὶ strīdo, stridere, κατὰ τὴν γ' συζυγίαν).

Άναδιπλασιασμὸν εἰς τὸν παρακείμενον, ἀλλὰ μόνον τὰ ἀπλά, ἔχουσι τὰ ἔξης.

Mordeo, δάκνω, momordi, morsum. (Demordeo, ἀποδάκνω, demordi).

Pendeo, κρεμῶ, pependi, pensum. (Impendeo, ἐπίκειμαι, ἐπικρέμαμαι, impendi). Πρθ. pendo (τῆς γ'), ζυγίζω.

Spondeo, ὑπόσχομαι, ἐγγυῶμαι, spōpondi, sponsum. Τὰ σύνθετα ἄγει ἀναδιπλασιασμοῦ ὡς respondeo, ἀποκρίνομαι, respondi responsum.

Tondeo, κείρω, totondi, tonsum. Attondeo, κόπτω, attondi, attonsum.

Si εἰς τὸν παρακείμενον. tum εἰς τὸ σουπίνον ἔχουσι (*).

Augeo, αὔξάνω, auxi, auctum.

Indulgeo, συγχωρῶ, θεραπεύω, indulsi, indultum.

Torqueo, στρέφω, torsi, tortum.

Si εἰς τὸν παρακείμενον, sum εἰς τὸ σουπίνον ἔχουσι τὰ

Ardeo, καίω, φλέγω (ἀμετάβλεψ.), arsi, arsum.

Hæreo, κρέμαμαι, κολλῶμαι, hæsi, hæsum. Adhæreo, προκολλῶμαι.

Jubeo, διατάσσω, jussi, jussum.

Māneo, μένω, mansi, mansum. Permāneo (permānes) διαμένω.

Mulceo, θέλγω, μαλάσσω, mulsi, mulsum.

Mulgeo, ἀμέλγω, mulsi, mulsum. (Τὰ οὐσιαστικὰ mulctra, mulctrum, καὶ muletral, δὲ ἀμολγεῖς, ὡς ἀπὸ τοῦ σουπίνου mulctrum),

Rīdeo, γελῶ, risi, risum. Arrīdeo (arrīdes) προσμειδῶ arīdet mihi aliquid, ἀρέσκει μοι.

Svādeo, πείθω, svasi, svāsum. Persvādeo (persvādes).

Tergeo, σπογγίζω, tersi, tersum. (Καὶ tergo, tergere, τῆς γ').

* Πρὸ τοῦ σ καὶ τὸ ἀποθέλλονται τὰ c, g, qv μετὰ τὸ I εύρισκόμενα.

(ΔΑΤ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ.)

Si εἰς τὸν παρακείμενον ἄνευ σουπίνου ἔχουσι τὰ
Algeo, εἴμαι ψυχός, alsi.

Frigeo, φύγω, frixi.

Fulgeo, ἀστράπτω, fulsi (ποιητικὸν fulgo, fulgere, τῆς γ').

Luceo, φέγγω, luxi. Elūceo (elūcet), ἐκλάμπω.

Lugeo, θρηνῶ, luxi. (Οὐσιαστικὸν luctus, θρῆνος).

Turgeo, δύκοῦμαι, tursi (σπαχνώτατος δ παρακείμενος).

Urgeo, θλίθω, βάζω, ursi.

Ιδιαίτερον σγηματισμὸν ἔχουσι τὰ

Cieo, κινῶ ταράσσω, cīvi, cītum· καὶ eio, cīre (τῆς δ')· ἀειποτε ὅμως cītum

Σημ. Οἱ κατὰ τὴν δ' συζυγίαν τύποι τῶν συνθέτων, (ώς concieo ή concio) εἰσὶ σχεδὸν ἔχεντοι, πλὴν τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ἀριστικῆς. Accīre, προσκαλῶ, ἔχει παρακ. accītus· τὸ δὲ excire, ἐγείρω, excītus καὶ excītus· (σπάνισιν τὸ concītus).

Langveo, ἀτονῶ, εἴμαι κεκυηκὼς, ἀσθενής, langvi, ἄνευ σουπίνου.

Linqveo, εἴμαι διαφανής, liqvi καὶ licui, ἄνευ σουπίνου.

Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ τὰ ἡμιαποθετικὰ (§. 47. σημ. δ').

Audeo, τολμῶ, ausus sum. (Ἀρχαῖος μέλλων τῆς ὑποτακτικῆς εἶναι ausim, περὶ οὗ βλ. Δ. Γ. §. 115).

Gaudeo, χαίρω, gavīsus sum.

Sōleo, συνειθίζω, solītus sum. Assōlet (ἀπρόσωπ.), εἶναι σύνηθες.

Ἄ. Πολλὰ τῶν λοιπῶν ἥμητων τῆς συζυγίας ταύτης (τὰ πλεῖστα ἀμεταβάτα) σγηματίζουσι μὲν κανονικῶς τὸν παρακείμενον, ἀλλὰ δὲν ἔχουσι σουπίνον· οἷον τὸ ōleo ὅλω (redōleo, redōles), sordeo ἥππω. Τὰ δὲ ἔχοντα σουπίνον καὶ κατὰ τὸ moneo κλινόμενα εἰσὶ τὰ ἔσθης:caleo εἴμαι θερμός, careo στεροῦμαι, coērgeo περιστέλλω, καὶ exerceo ἀσκῶ (ἀπὸ τοῦ arceo, arcui εἵργω), degeo ὀφείλω, doleo λυποῦμαι, hābeo ἔχω (adhībeo adhībes, προσφέρω), jaceo κείμαι, adjāceo, παράκειμαι (adjāces), liceo πωλοῦμαι, πρόκειμαι ὧνις, mereo (καὶ mereor) εἴμαι ἔξις, noceo βλάπτω, pārgeo ὑπακούω, (appāreo, appāres φαίνομαι), plāceo ἀρέσκω (displāceo, displices, δυσαρέσκω), prābeo, παρίχω, tāceo, σιωπῶ, (retīceo, retīces), terreo τρέψω, valeo ισχύω, δύναμαι.

Σημ. ἄ. Άπὸ τοῦ placeo σγηματίζεται καὶ ἔτερος παρακείμενος (κατὰ γ' πρόσωπον) placitus est.

Σημ. δ'. Τὸ σουπίνον τῶν ἀμεταβάτων τούτων ἥμητων γγωρίζεται μόνον ἐκ τοῦ μίλλοντος τῆς μιανοχῆς: oīon. caliturus, cariturus.

ἔ'. Τὰ ἔσθης ὅλματα (πάντα σχεδὸν ἀμετάβατα) οὔτε παρακείμενοι οὔτε σουπίνοι

ἔχεισιν adōleo θυματικό, κατίω, ανεο ποθικό, calveo εἶμαι φαλακρὸς (calvus) caneo εἶμαι πολιδός (canus), cluceo καλεῦμαι, denseo πυκνό, σωρεύω (συνήθως densare τῆς ἄ.), flaveo, εἶμαι ξανθός (flavus) fleteo βρεφῶ, ὅτικω, hebeo εἶμαι ἀγέλλος (hebes), humeo εἶμαι ύγρός (humidus), lacteo θηλάζω, liveo εἶμαι ωγρός (lividus), immuno ἀπειλῶ, promineo προεχώ, ἐξέχω (emīneo, eminui ἐξέχω), māreο εἶμαι ἄθυμος, polleo λειχύω, renīdeo στίλθω, μειδῶ, scateo ἀναβλύζω, βρύω, squaleo εἶμαι ἔρυπαρός (squalidus), vegeo. (σπάνιον) κινῶ, ἐλαύω, vico (σπάνιον) λυγίζω, δένω. Άλλα πάλιν σχηματίζουσι παρακείμενον, ὅταν γίνωνται ἐναρκτικά· οἷον, areo εἶμαι ἔηξός, aresco, arui.

*Άρθρα.λος σχηματισμός τοῦ παρακείμενου καὶ σουπίρου
τὰς γρηγορίας τῆς γ' συζυγίας.*

§. 52. Τὰ τῆς γ' συζυγίας ἔρματα ἔχουσι διαφόρους καταλήξεις εἰς τὸν παρακείμενον καὶ τὸ σουπῖνον (§. 44). Εἴθεν διατάσσονται ἐνταῦθα κατὰ τὸ χρονικτηριστικὸν τῆς διζηνούς αὐτῶν γράμμα.

ἀ. Τὰ εἰς ιο λήγοντα ἔχουσι τὸν παρακείμενον εἰς ι, τὸ σουπῖνον εἰς τυμ· δὲ minuo, μινύθω, ἐλαττόω, minui, minūtum. Οὗτως acuo, δέξνω, imbuo, ἐμβάπτω, πικδέω, induo, ἐνδέω, exuo, ἐκδέω, sruo, πτύω, statuo, ἵστημι, ἀποφράζω, sternuo, πταρνίζομαι, suo, δέξπτω, tribuo, δωροῦμαι. Μισκάνως solvo, λύω, ἀποτίω, solvi, solūtum καὶ volvo, στρέψω, volvi, volūtum.

β'. Τινὰ τούτων δὲν ἔχουσι σουπῖνον·

Arguo, ἐλέγχω, αἰτιῶμαι. (Argūtus, ἐπίθετον, ἀκριβής). Coarguo, ἐξελέγχω.

Batuo, κόπτω, κτυπῶ.

Luo, ἀγνίζω, καθαρίζω.

Σημ. Εἴκ τινων συνθέτων τούτων, τὰ ὅποια σημαίνουσι λούω, σχηματίζεται παρακείμενος τῆς μετοχῆς· δέ, ablūtus, dilūtus, elūtus, perlūtus, prolūtus. (Luiturus εἶναι μεταγενέστερον).

(Nuo, νεύω) μόνον ἐν τοῖς συνθέτοις εὔγρηστον· δές renuo, ἀνκνεύω, ἀρνοῦμαι· τὸ abnuo, ἀπονεύω, ἔχει μέλλοντα μετοχῆς abnuūturus.

Congruo, συνέρχομαι, συμφωνῶ, καὶ ingruo, ἐμπίπτω.

Metuo, φοβοῦμαι.

Pluo, (δές ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπρόσωπον· pluit, θει). Οἱ παρακείμενοι ἐνίστε γράφεται καὶ pluvi.

Ruo, καταπίπτω (ώς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀμετάθ.) ἔχει σουτένον
rūtum (παρακ. τῆς μετοχῆς rūtus), τὸν δὲ μέλλοντα τῆς ἐνεργ. με-
τοχῆς ruīturus. Τῶν συνθέτων αὐτοῦ τινὰ μέν εἰσι μεταβατικά ὡς,
diruo, καταβάλλω, μετ. dirūtus, obruo, καταγόνω, μετοχὴ οὐρῆ-
tus, τινὰ δὲ ἀμετάθατα ὡς corruso, καταπίπτω, iiruo, εἰσβάλλω.
γ'. Διαφόροι σχηματισμὸν ἔχουσι τὰ

Fluo, φέω, fluxi, ἄνευ σουπίνου. (Fluxus, ἀνειμένος, fluctus,
κύμα).

Struo, στροδομῶ, struxi, structum.

Vivo, ζῶ, vixi, victum.

ἀ. τὰ εἰς βο καὶ πο ἔχουσι si (psi), tum, (ptum). οἶνο,
Glūbo, λεπίζω, glupsi, gluptum. Deglūbo, ἀπογλύφω, ἀποδέρω.
Nūbo, ὑπανθρεύομαι· ἡ μετοχὴ nupta. Obnūbo, καλύπτω.
Scrībo, γράφω. Descrībo, περιγράφω.

Carpo, δρέπω. Decerpo, ἀποδρέπω, ἀφανίζω.

Clēro, κλέπτω (ἀρχαίκὸν καὶ σπάνιον).

Rēpo, ἔρπω. Obrēpo, προσέρπω.

Scalpo, γλύφω καὶ sculpo, τορεύω. Τὰ δὲ σύνθετα ἔχουσιν ἀεί-
ποτε οἱ ξικὸν φωνῆν· ὡς insculpo, ἐγγλύφω, ἐγγαράσσω.

Serpo, ἔρπω.

β'. Διαφόρως σχηματίζονται

(Cumbo). Τὰ σύνθετα τοῦ cubo, ἐν οἷς παρεντίθεται m. οἶνο,
incumbo, incumbui, ἐρείδομαι, incumbētum.

Rumpo, ἔργνύω, rūpi, ruptum.

Strēpo, θορυβῶ, strepui, strepētum. Obstrēpo, ψύσθ.

Bībo, πίνω, bībi. Imbībo.

Lambo, λείχω, lambi. } ἄνευ σουπίνου.

Scābo, κνήθω, scābi.

γ. Τὰ εἰς eo (οχὶ seo), qvo, go, gvo, ho ἔχουσι si, tum (ὅπερ
μετὰ τοῦ ξικοῦ συμφώνου γίνεται etum).

Dīco, λέγω, dixi (es), dictum. Prædīco, προλέγω.

Dūco, ὁδηγῶ. duxi, ductum. Addūco, προσάγω.

Cōqvo, βράζω, coxi, coctum. Cōncōqvo.

Ciingo, κυκλῶ, cioxi, cinctum.

(**Fīgo**, κτυπῶ). Συνήθως μόνον τὰ σύνθετα ἐν χρήσει: **affīgo**, ἀφάσσω, καταβάλλω, **confīgo**, συγχρόω, συμβάλλω, **inflīgo**, ἐμβάλλω, καίω. **Proflīgare** (τῆς ἢ σουζ.) φυγαδεύω, καταστρέψω.

Fīgo ξηραίω (τὸ σαυπῖνον εὔρηται καὶ frixum).

Jungo, συνδέω.

Lingo, λείχω.

Emūngeo, οἰπομέττω.

Plango, πλάνττω (**plango** καὶ plangor, θρηνῶ, στερνοκοποῦμαι).

Rēgo, διευθύνω. **Arrīgo**, ἀνορθῶ, corrīgo, διαρθρώνω, errīgo, ἔγείρω, porrīgo, ἐκτείνω, subrīgo, αἴρω. Τὸ δὲ pergo, περχίνω, προχωρῶ (ἀπὸ τῆς per καὶ rego), ἔχει perrexī, perrectum, καὶ surgo, ἔγείρομαι (ἀπὸ τῆς sub καὶ rego), surrexi, resurrectum. **Adsurgo**, adsurrexi, adsurrectum.

Sūgo, μυζῶ, θηλαζομαι. **Exsūgo**, ἐκθηλάζω.

Tēgo, στεγάζω. **Contēgo**, ἀνασκευάζω.

Tingo καὶ **tingvo**, βρέχω, βάπτω.

Ungo καὶ **ungvo**, ἀλείφω.

(**Stingvo**, σέρνω, σπάνω). **Exstingvo**, restingvo, καταστένω, distingvo, διακρίνω.

Trāho, ἔλκω, traxi, traetum. **Contrāho**, συναιρῶ.

Vēho, φέρω ἐφ' ἀμάξης, ἵππου, πλοίου κτλ. (μεταβεχτ). **Vehor** ὁς ἀποθετικὸν, στρυκίνεις ὄχοιμαι ἵππεύω, ὃς ἀμετάβ. invēhor, δρμῶ κατά τινος.

Ango, ἄγγω, anxi (σπαν ὁ παρακείμ.) |

Ningo (ningit, χιονίζει), nīnxi (nīnxit) | ἄνευ σουπίνου.

Clango, κλάζω, ἄνευ παρακειμένου καὶ σουπίνου.

6'. Διαφόρως σχηματίζονται τὰ ἔξης:

Fingo, πλάσσω, finxi, fictum.

Mingo, οὐρῶ, minxi, mictum (Ἐν τῷ ἐνεστῶτι συγνά μεjo, mejere).

Pingo, ζωγραφῶ, pīnxī, pictum.

Stringo, περιστέλλω, strinxī, strictum.

Mergo, καταβυθίζω, mersi, mersum. **Emergo**, ἀναδύομαι, (ἀμετάβεχτον) ἔχει παρακειμένον emersus, ἀναδύς.

Spargo, σπείρω, sparsi, sparsum. Conspergo, κατασπέιρων.

Tergo, σπογγίζω, tersi, tersum: (καὶ tergeo κατὰ τὴν β').

Vergo, κλίνω ἔνευ παρακείμενου καὶ σουπίνου.

Ago, ἄγω, ēgi, actum. Adīgo, adēgi, adactum, προσάγω. (Abīgo, ἀπάγω, exīgo, ἐξάγω, subīgo, ὑποβάλλω, transīgo, διάγω, περαίνω), perāgo ὅμως, perēgi, peractum, ἐκτελῶ καὶ circumāgo, περιάγω. Τὰ δὲ ambīgo, ἀμφιβάλλω, dēgo, διάγω (ατατημ), salāgo, ἀσχολοῦμαι, δὲν ἔχουσι παρακείμενον καὶ σουπίνον (παρὰ μεταγενεστέροις μόνον εὑρηται dēgi). Τὸ prodīgo, φείρω, δαπανῶ, δὲν ἔχει σουπίνον· τὸ δὲ cōgo, συνάγω, ἀναγκάζω, coēgi, coactum.

Frango, συντρίβω, frēgi, fractum. Confringo, confrēgi, confractum, συντρίβω, κατατρίβω.

Ieo (καὶ icio), κτυπῶ, κλίνω (fœdus, εἰρήνην), ici, ictum. Τοῦ ἐνεστῶτος τῆς δριστικῆς εὐχρηστά εἰσι μόνον icit, icitur, icimur· γενικῶς δὲ εὐχρηστά εἰσι μόνον ici, ictus, καὶ icere. Τὴν ἔλλειψιν δὲ τοῦ ἐνεστῶτος ἀγαπητοῦ τὸ ferio, κτυπῶ.

Lēgo, ἀθροίζω, ἐκλέγω, lēgi, lectum. Τὰ allēgo, ἐπιλέγω, perlēgo, διέρχομαι ἀναγιγνώσκων, prælēgo, προαναγιγνώσκω, relēgo ἀναλέγω καὶ ἀναλαμβάνω, δὲν τρέπουσι τὸ ῥίζικὸν φωνῆν (παρακ. allēgi, alleclum κτλ.) ὡς τὰ collēgo, συλλέγω, delēgo, elīgo, ἐκλέγω, collēgi, collectum κ. ἐ. Τὸ dilēgo, ἀγαπῶ, ἔχει dilēxi, dilectum· ὡσαύτως καὶ τὸ intelligo (καὶ intellēgo, ἐννοῶ, καὶ negligo (ἢ neglēgo) ἀμελῶ.

Linqvo, καταλείπω, līqvi (lictum). Συνηθέστερον relinqvo, relīqvi, relictum.

Vinco, νικῶ, vici, victum.

Fīgo, συνάπτω, fixi, fictum. Affīgo, προσηλῶ.

Parco, φείδομαι, pepersi, (parsi σπαν.). parsuμ. Comparco καὶ compenco, comparsi, περιποιοῦμαι, ταμιεύω.

Pungo, τρυπῶ, punygi, punctum. Τὰ σύνθετα ἔχουσι παρακείμενον punxi, ὡς τὸ interpungo, στίζω.

Pango, πάγνυμι, στερεόνω, panxi καὶ pēgi (panctum, pactum)· δταν δὲ σημαίνη, βεβαιῶ διὰ συνθήκης, ἔχει παρακείμενον pep̄gi,

σουπ. pactum, ἐνεστῶτα δείποτε τὸν τοῦ ἀποθετικοῦ pacis cor. Compingo, συνχρόζω, compēgi, compactum καὶ impingo, προσχράσσω. Oppango, προσπήγνυμι, oppēgi, oppactum.

Tango, ἔπιτομαι, tet̄igi, taetum. Attingo, ἔφάπιτομαι, ἐπιψκύω, att̄igi, attactum· contingo (contingit, cont̄igit, συμβίσινει, εἶναι ἀπρόσωπον).

ἀ. Τὰς εἰς do ἔχουσι si, sum, πρὸ τῶν ὅποιων ἀποθέλλεται τὸ d τῆς φίλης.

Claudo, κλείω, clausi, clausum. Conclūdo, συγκλείω.

Divīdo, δικιρῶ, divīsi, divīsum.

Laedo, βλάπτω. Collīdo, συγκρύω.

Lūdo, παίζω. Collūdo, συμπαίζω.

Plaudo, γειροκροτῶ. Applando. Τὰ λοιπὰ σύνθετα ἔχουσι plōdo· ς; explōdo, ἐκβάλλω, ἀποδοκιμάζω.

Rādo, ζέω. Corrādo, σωρεύω.

Rōdo, τρώγω καὶ τρίχω. Arrōdo, περιτρώγω.

Trūdo, ὠθῶ. Extrūdo, ἐκβάλλω, ἐξωθῶ.

Vādo, βαδίζω, ἀνει παρακ. καὶ σουπίνου. Τὸ δὲ σύνθετον invādo, εἰςβάλλω ἔχει invasi, invasum. Οὕτω καὶ τὰ evādo, ἐξέργομαι, pervādo, διέρχομαι.

β'. Διάφορον σχηματισμὸν ἔχουσιν ἐκ τῶν εἰς do τὰ ἐφεξῆς.

Cēdo, ὑποχωρῶ, cessi, cessum. Concēdo, συγχωρῶ.

(Cando, ἔχοντον). Accendo, ἀνάπτω, accendi, accensum.

Oὔτω καὶ incendo, ἐμπρήθω, succendo, ὑποκαίω.

Cūdo, κόπτω νόμισμα, cūdi, cūsum. Execūdo, ἐκτρίβω, ἐκτυπῶ.

Defendo, ὑπερασπίζομαι, ἀμύνομαι τι, defendi, defensum. Οὕτω καὶ offendō, προσβάλλω, προσκρύω.

Edo, τρώγω, ēdi, essum. Comēdo, καταβιβρώσκω. Περὶ ἑτέρων τινῶν ἀνωμαλιῶν τούτου βλ. Δ. Γ. §. 156.

Fundo, γύνω, fūdi, fūsum. Effundo, ἐκγύνω.

Mando, μασσῶ, mandi (σπαν.) mansum.

Prehendo, καταλαμβάνω, prehendi, prehensum: εῦρηται καὶ συνηρημένως prendo.

Scando, ἀναβαίνω, scandi, seansum. Οὗτοι καὶ τὰ σύνθετα ασ-
cendo, κτλ.

Strido, συρίζω, stridi, ἔνευ σουπ. (Καὶ strideo, κατὰ τὸν δ').

Rudo, μυκάμαι, φωνάζω, rudi vi (σπαν.), ἔνευ σουπίνου.

Findo, σχίζω, fidi, fissum. Diffindo, diffidi, δισχίζω.

Frendo, συντρίβω μὲ τοὺς ὁδόντας, ἔνευ παραχ., fressum καὶ
fresum. (Εὕρηται καὶ frendeo κατὰ τὸν δ').

Pando, ἐκτείνω, pandi, passum (σπαν. panson). Expando.
Τὸ δὲ dispando ἔχει dispansum μόνον.

Scindo, σχίζω, scidi, scissum. Conscindo, κατασχίζω, con-
sciidi, concisum κτλ. Τὸ abscindo καὶ exscindo (ἢ excindo),
ἀποχωρίζω, δὲν ἔχουσι σουπίνου, τὸ δὲ exscindo οὐδὲ παρακείμε-
νον· ἀντ' αὐτοῦ δὲ εὑρηται abscīsus, excīsus ἀπὸ τοῦ abscīdo,
ἀποκόπτω, excīdo (Βλ. cædo).

Sīdo, καθίζω, sedi (σπαν. sīdi), sessum. Assīdo (adsīdo), πα-
ρακαθέζομαι, assēdi, assessum κτλ. (πρθ. sedeo τῆς δ').

Cādo, πίπτω, cecidi, cassum. Concēdo, συμπίπτω, concīdi,
ἔνευ ἀναδιπλ. εἰς τὸν παρακείμενον καὶ ἔνευ σουπίνου. Ἐκ τῶν συγ-
θέτων μόνον τὰ occīdo καὶ recīdo ἔχουσιν occāsum, recāsum·
(σπανίως τὸ incīdo).

Cædo, κόπτω, cecīdi, cæsum. Concīdo, concīdi, συγκόπτω,
concisum καὶ τὰ λοιπὰ σύνθετα ὡςαύτως.

Pēdo, πέρδω, pepēdi.

Pendo, σταθμῶ, ζυγίζω, pependi, pensum. Appendo, appen-
di, appensum κ. ἐ. Suspendo, κρεμῶ (πρθ. pendeo τῆς δ').

Tendo, ἐκτείνω, tetendi, tensum καὶ tentum. Contendo, δια-
τείνομαι, contendi, contentum κτλ. Τὰ σύνθετα ἔχουσι συνήθως
tentum· τὰ δὲ extendo, ἐκτείνω, retendo, tentum καὶ tensum.
Τὰ detendo, καθαιρῶ, ostendo, δεικνύω, ἔχουσι μόνον tensum.
Οὐσιαστ. ostendum, ostentus=obtentus, προτεταμένος.

Tundo, ὠθῶ, κτυπῶ, tutūdi, tusum καὶ tunsum. Contundo,
συντρίβω, contūdi, contusum (σπαν. contunsum) κτλ.

Crēdo, πιστεύω, credīdi, creditum. Accrēdo, accredīdi, ac-
creditum.

(Do). Πάντα τὰ σύνθετα τοῦ do, dare (*τῆς ἀ κατὰ τὸν §. 50*) μετὰ μονοσυλλάβων προθέσεων κλίνονται κατὰ τὴν γ' συζ. ὡς, addo, προσθέτω, addidi, additum, addere, condo, κτίζω, trado, πχραδίδω, κτλ.

Σημ. Τὸ σύνθετον abscondo, ἀποκρύπτω (ἀπὸ τοῦ ab καὶ condo) ἔχει παραχ. abscondi (*σπαν. abscondidi*). Ἀπὸ τοῦ vendō, πωλῶ, σχηματίζεται δὲ παραχ. venditus, καὶ τὸ μετοχ. ἐπίθετον vendendus. Τοὺς λοιποὺς δὲ παθητικὸς χρήσιμος δινείζεται ἀπὸ τοῦ venio. Ωςαύτως ὡς πεθητικὸν τοῦ perdo, ἀγανίζω (πλὴν τοῦ perditus καὶ perdeundus καὶ τῶν συνθέτων παθητ. χρόνων) εὑχρηστὸν εἶναι ὡς ἐπὶ τῷ πλεῖστον τῷ pereo.

Fīdo, ἐμπιστεύομαι sisus sumi (*ἥμιαιποθετικόν*). Confido, confisus sum· diffīdo, δυξπιστῶ. βλ. §. 47. σημ. ἄ.

ἄ. Τὰ εἰς lo ἔχουσιν ui, tum (*ūtum*),

Alo, τρέφω, alui, altum καὶ alitum.

Cōlo, γεωργῶ, λατρεύω, colui, cultum. Exeōlo.

Consūlo, συμβουλεύομαι τινα, φροντίζω, consului, consultum.

Ocēulo, καλύπτω, ocului, occultum.

Mōlo, ἀλέθω, molui, molitum.

Excello, διαπρέπω, excellui (*σπαν.*), ἀγενούσου. Antecello, præcello, ἀγενούπαραχ. καὶ σουπ. Eὔρηται καὶ excelleo, antecelleo,

β'. Διάφορον σχηματισμὸν ἔχουσι τὰ

Fallo, ἀπατῶ, fefelli, falsum· refello, ἐλέγχω, ἀνασκευάζω, refelli, ἀγενούσου.

Pello, ἀποθῶ, ἀποκρούω, pepūli, pulsūm. Expello, expūli, expulsum, ἐξελαύνω.

Percello, καταβάλλω, percūli, percultum.

Psallo, ϕάλλω, psalli, ἀγενούσου.

Vello, τίλλω, velli (*σπαν. vulsi*), vulsum. Convello, convelli, convulsum. Μόνον τὰ avello, evello, ἀποσπῶ, ἔχουσι καὶ avulsi, evulsi,

Tollo, ἀφαιρῶ, sustūli, sublātum (τὸ σουπίνον εξ ἐτέρχες βίζης. βλ. fero, §. 56). Tὸ extollo, ἐξαίρω, δὲν ἔχει παραχ. καὶ σουπίνον.

Ῥήματα εἰς mo λήγοντα.

Cōmo, κοσμῶ, στολίζω, compsi, comptum.

Dēmo, ἀφαιρῶ, dempsi, demptum.

Prōmo, ἐκφέρω, prompsi, promptum.

Sūmo, λαμβάνω, sumpsi, sumptum.

Σημ. Η ἄνευ τοῦ π γραπῆ (sumsi, sumtum) δὲν εἶναι δέθη: τὸ π τοῦτο παρεντός θεται τῆς εὐρωνίας γάριν.

Φίεμο, βρέμω, φρυάττω, fremui, fremitum. Adfrēmo.

Γέμο, στενάζω, gemui, gemitum Congēmo, ἀναστενάζω.

Βόμο, ἐμό, vomui, vomitum. Evōmo, ἐξεμό.

Τρέμο, τρέμω, tremui, ἄνευ σουπίνου.

Ἐμο, ἀγοράζω, ēmi, emptum (ὅγι: δέθη emtum). Coēmo, συναγοράζω, coēmi, coemptum Τὰ λοιπὰ σύνθετα ἔχουσιν ἐν τῷ ἐνεστῶτι ἢ ἀντὶ εἰώς adūmo, ἀρχιφῶ, adēmi, ademptum (dirīmo, γωρίζω, exīmo, interimo, redīmo).

Prēmo, θλίθω, πιέζω, pressi, pressum. Comprīmo, compres-
si, compressum, καταθλίθω.

Πήματα εἰς πο λήγοντα.

Κάνο, ἔδω, cecīni. Τὰ σύνθετα conceño, oecino (καὶ occāno) καὶ praecino ἔχουσι παρακ. conceinui, oecinui, praecinui τῶν λοιπῶν (accīno κ. ἔ.) λείπει ὁ παρακείμενος. Οὔσιαστικὸν cantus, ἔσπια, concentus, κ. ἔ. Τὸ δὲ canto, cantare, εἶναι θαυμαστικόν.

Gigno, γεννῶ, gēnui, genitum.

Pōno, θέτω, pōsui, positum. Compōno συνθέτω. (Παρὰ ποιη-
τῶν; εὑρηται postus, compostus, ἀντὶ positus, compositus).

Líno, χρίω, lēvi (χ' līvi), lítum. Oblíno, oblēvi, oblítum κ. ἔ.

Σημ. Οἱ μεταγενέστεροι μεταχειρίζονται τὸ linio κανονικῶς κατὰ τὴν δ' οὐκεγίσν, (Circumlinio εὑρηται παρὰ Κυντιλιανῷ).

Sīno, συγχωρῶ, sīvi, sītum (sītus, κείμενος). Desīno, παύω,
desivi (desisti, desiit, desieram καὶ ἄνευ v), desitum. Desitus
sum βλ. coepi §. 62.

Σημ. Εἰς τὸν παρακ. τῆς ὑποτακτικῆς τὸ ι καὶ ε συναξέσονται εἰς Ἡ ὡς sirim,
sīris, sīrit, sīrint (ὅγι: δὲ τὸ desierim).

Cernō, ἀποφασίζω, crēvi, crētum. Decerno κτλ. ὅταν δὲ τὸ
cerno, σημαίνῃ, ὁρῶ, θεωρῶ, οὕτε παρακείμενον ἔχει οὕτε σουπίνον.

Sperno, καταφρονῶ, sprevi, spretum.

Sterno, στρώνυμι, καταβάλλω, stravi, stratum. Consterno,
στρώνυμι κλίνην, constravi, constratum κτλ.

Σημ. Εἰς τὸν παρακείμενον καὶ τοὺς ἔξ αὐτοῦ γράμμους σπανίως ἀποθάλλεται τὸ η,
ώς ἐν τῇ & οὐκεγίσ.

Temno, καταφρονῶ, **tempsi**, **temptum**. Συνθέστερον εἶναι τὸ σύνθετον **contemno**, **contempsi**, **contemptum** (ἀδόκιμος εἶναι ἡ γραφὴ **contemsi**, **cotentum**).

Ρήματα εἰς ρό.

Gero, φέρω, ἐκτελῶ, **gessi**, **gestum**. **Congero**, συνθέροϊζω.

Uro, καίω (μεταβ.), **ussi**, **ustum**. **Aduro**, adussi, adustum. κτλ. (ambūro, exūro, inūro). Τὸ δὲ **combūro**, κατακάι, **combussi**, **combustum**, γίνεται ἀπὸ ἀρχαιοτέρου τύπου τῆς βίζης.

Curro, τρέχω, **cucurri**, **cursum**. Τὰ σύνθετα διατηροῦσιν ἐνίστετον ἀναδιπλασιασμὸν εἰς τὸν παρακείμενον (**accucurri**), ὅγι ὅμως πάντοτε,

Fero, φέρω, **tuli**, **latum** βλ. §. 56.

Furo, μαίνομαι, ἄνευ παρακείμενου καὶ σουπίνομαι.

Qværo, ζητῶ, **qvaesīvi**, **qvaesitum**. **Conqværo**, **conqvisīvi**, **conqvisitum**, ἀναζητῶ.

Σημ. Εἰς τὸ ἡ ἐνικ. καὶ πληθ. πρόσωπον τοῦ ἐνεστῶτος τῆς δριστικῆς εἶναι ἐν χρήσει ὁ ἀρχαῖος τύπος **qvaeso**, **qvaesimus**, δτε ὁ λόγος ἀποκλίνει εἰς τὸ ἀρχαῖκὸν ὕστος, ἢ δτε τὸ φῆμα, παρεντιθέμενον ἀσυνδέτως εἰς τὸν λόγον, σημαίνει, παρακελλ.

Sero, πλέκω. **sunseirō** (serui, sertum). Οἱ παρακείμενος καὶ τὸ σουπίνον τοῦ ἀπλοῦ φήματος εἶναι ἀγρηστα (πλὴν τοῦ οὐδετ. οὐσιαστικοῦ **serla**, στέφανος), ἐν χρήσει δὲ οἱ τῶν συνθέτων ὡς, **consēro**, **conserui**, **consertum**. **Insēro**, **exsēro**, **desēro**, ἐγκαταλείπω, **dissēro**, ἔξηγα.

Sēro, σπείρω, **sēvi**, **sātum**. **Consēro**, **consēvi**, **consīlum**, κτλ.

Insēro, ἐνσπείρω, ἐμβάλλω, **intersēro**.

Tēro, τρίθω, **trīvi**, **trītum**.

Vērro, σαΐρω, σαρόνω. **verri**, **versum**.

Ρήματα εἰς ςο (χο).

Vīso, ἐπισκοπῶ, θεῶμαι, **visi**, ἄνευ σουπίνου. Τὸ **Invīso**, ἐπισκέπτομαι, γίνεται ἀπὸ τοῦ **video**, βλέπω.

Depso, δεψῶ, **depsi**, **depstum**.

Pinso, κοπανίζω, **pinsui** καὶ **pinsi**, **pinsitum** καὶ **pinsum**. Εὑρηται καὶ **piso**, **pistum**.

Texo, διφάνω, **texi**, **textum**.

Tὰ εἰς esso ἔχουσι. Ενι, Γεια.

Acesso, ἡ accesso, προσκελῶ, arcessīvi, arcessītum (accessivi, accessitum, καὶ ἐνιοτε arcessiri ἐν τῷ παθητ. ἀπαρεμφάτῳ).

Capesso, ἀναδέχομαι (ἔργον). ἐπιτεταμένας τύπος ταῦ capio, λαμβάνω.

Facesto, πράττω (ἀπὸ τοῦ facio, ποιῶ).

Lacesso, ἐρεθίζω (ἀπὸ τοῦ ἀγρήστου lacio, ἐφέλκω).

Incesso, δρψι, incessivi, ἀνευ σουπίνου. Ο παρακείμενος ἐν ταῖς φράσεσι timor, cura, κτλ. incessit homines, animos, εἶναι τοῦ incēdo, εἰ καὶ ὁ ἐνεστῶς τούτου δὲν ἔχει ταύτην τὴν σημασίαν.

Petesso, ζητῶ, ἀνευ παρακ. καὶ σουπίνου (χργαῖκὸν, ἀπὸ τοῦ peto, αἰτῶ).

Ρήματα εἰς το.

Mēto, θερίζω, messui, (σπάνιον), messum. Demēto, ἀποτέμνω. Mitto, πέμπω, misi, missum.

Pēto, αἰτῶ, petīvi (petuit §. 48), petītum. Appēto, δρέγομαι.

Sisto, ἵστημι, stīli (σπάνιον), stātum (ἀφ' οὐ τὸ ἐπίθ. stātus, σταθερός). Σπανίως εὑρηται εἰς ἀμετάβατον σημασίαν, ἵσταμαι ἀλλὰ τότε ἔχει παρακείμενον stēti (ἀπὸ τοῦ sto τῆς ἡ συζυγίας, ἀφ' οὐ ἐγένετο δι' ἀναδιπλασιασμοῦ τὸ sisto). Desisto, destīti, destitum κτλ. Iὰ consisto, existo, insisto, resisto εἰσὶ πάντα ἀμετάβατα. Μόνον τὸ circumsto ἔχει circumstēti, ἀπὸ τοῦ circumsto.

Sterto, ρέγγω, sterlui, ἀνευ σουπίνου.

Verto, στρέφω, verti, versum. Έκ τῶν συνθέτων (adverto, ἀφ' οὐ animadverto, avertō κτλ.) τὰ ἀμετάβατα devertor, καταλῦω καὶ revertor, ἐπανέρχομαι, εἰσὶν ἀποθετικὰ μὲν εἰς τὸν ἐνεστῶτα καὶ τοὺς ἐξ αὐτοῦ χρήνους (σπανίως ὅμως τὸ revertō), ἐνεργητικὰ δὲ εἰς τὸν παρακείμενον, deverti, reverti (σπανίως reversus sum καὶ ὡς μετοχὴ reversus). Præverto, προφθάνω, ὑπερβαίνω, ἔχει τύπον ἀποθετικοῦ ὅταν ἥναι ἀμετάβατον, καὶ σημαίνῃ, ἐπὶ τι τρέπεσθαι, ἀσχολεῖσθαι· ἄλλως ὅμως σπανίως.

Flecto, κλίνω, κάμπτω, flexi, flectum.

Necto, πλέκω, nexi καὶ nexui (ἐκάτερον σπάνιον), nexum.

Pecto, κτενίζω, pexi καὶ pexui (ἐκάτερον σπάνιον), pexum.

Plecto, κολάζω, ἀνευ παραχ καὶ σουπίνου. Όταν δὲ σημαίνῃ, πλέκω, ἔχει μόνον τὸν παθ παραχ. plexus καὶ σύνθετον implexus.

Ρήματα εἰς seo.

Ἡ κατάληξις αὗτη, ἐὰν μὲν ἀνήκῃ εἰς τὴν ἑζαν τοῦ βῆματος, τηρεῖται εἰς πάντας τοὺς χρόνους αὐτοῦ, ἐὰν δὲ ἔναι επέκτασις τῆς ἑζῆς, ἀποβάλλεται εἰς τὸν παρακείμενον καὶ τὸ σουπίνον. Τοῦ πρώτου εἰδούς (πάντας ἀνευ σουπίνου) εἰπί.

Compesco, κολάζω, χαλινόω, compescui.

Dispesco, χωρίζω, dispescui.

Disco, μανθάνω, didici. Addisco, addidici (μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ) κ. ἔ.

Posco, ἀπαγιτῶ, poposci. Deposco, depoposci (μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ) κ. ἔ.

Glisco, δγκοῦμαι, ἀνευ παρακείμενον καὶ σουπίνου.

Ἡ seo κατάληξις εἶναι επέκτασις τῆς ἑζῆς εἰς τὰ ἐναρχεικὰ λεγόμενα βῆματα (verba inchoativa), τὰ ὅποια παράγονται ἢ ἀπὸ βῆμάτων (inchoativa verbalia), ἢ ἀπὸ ὄνομάτων (inchoativa nominalia) ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπιθέτων, καὶ σημαίνουσιν ἀρχὴν ἐνεργείας ἢ καταστάσεως (βλ. §. 86. 6'). Καὶ τὰ μὲν ἀπὸ βῆμάτων ἔχουσι παρακείμενον τὸν τοῦ ἀπλοῦ βῆματος αὐτῶν οἶον,

Incalesco, incalui, ἀπὸ τοῦ caleo, calui, εἴμαι θερμός.

Ingemisco, ingemui, ἀπὸ τοῦ gemo, gemui, στενάζω.

Deliqvesco, delicui ἀπὸ τοῦ liqveo, liqvi ἢ licui.

Τὰ δὲ ἀπὸ ἐπιθέτων τῆς 6' κλίσεως παραγόμενα ἔχουσι παρακείμενον εἰς ui, οὐχὶ δὲ καὶ σουπίνον οἶον,

Maturesco, ὥριμάζω, maturui, ἀπὸ τοῦ maturus, ὥριμος.

Obmutesco, γίνομαι ἄφωνος, obmutui, ἀπὸ τοῦ mutus, ἄφωνος.

Percrebresco, διαθρυλλοῦμαι (creber), percrebrui (γράφεται ὑπὸ τινῶν καὶ percrebesco, percrebui).

Ωσαύτως evilesco, ἐκφαυλίζομαι, evilui, ἀπὸ τοῦ vilis, εὔτελής.

Ἀνώμαλον εἶναι τὸ irraucesco, βραγχιῶ (raucus, βραγχαλέος), irrausi. Τὰ δὲ λοιπὰ ἀπὸ ἐπιθέτων εἰς is καὶ πολλὰ τῶν ἀπὸ εἰς us παραγομένων δὲν ἔχουσι παρακείμενον οἶον, ingravesco. Τὸ

δι: vesperascit, γίγνεται ἐσπέρα, ἔχει vesperavit ὡσαύτως καὶ ad-
vesperascit

Τὰ ἐφεξῆς ἐναρκτικὰ δικαίονται τὸ σουπίνον ἀπὸ τῶν ἴδιων πρω-
τούπων ῥημάτων.

Coalesce (alesco ἀπὸ τοῦ alop, τρέφω, τῆς γ') συμφύομαι, ἐνοῦ-
ρω, coalui, coalitum. Ο παρακείμενος τῆς μετοχῆς coalitus,
συμπεφηκώς.

Concupisco, ποθῶ, concupīvi, concupītum (cupio τῆς γ').

Convalesce, ἀναζήρωμαι, convalui, convalitum (valeo τῆς β').

Exardesco, φλέγομαι, exarsi, exarsum (ardeo τῆς β').

Inveterasco, γηράσκω, inveteravi, inveteratum (παρακ. μετο-
χῆς inveteratus, ἐξριζωμένος, χρόνιος). Άπὸ δὲ τοῦ vetus, παλαιός,
εὔρηται καὶ invetero, γίνομαι παλαιός, χρονίζω.

Obdormisco, κατακοιμῶμαι, obdormīvi, obdormītum (dor-
mio τῆς δ').

Revivisco, ἀναζῶ, revixi, revictum (vivo τῆς γ').

Τιὰ τῶν εἰς seo ῥημάτων ἀπέβαλον τὴν ἐναρκτικὴν σημασίαν, ἡ
παράγονται ἀπὸ διζῶν, αἵτινες δὲν σώζονται ἔτι· ὥστε θεωροῦνται
ὡς μὴ παράγωγα ῥήματα. Τοικῦτα δ' εἰσι·

Adolesco, αὐξάνομαι,adolēvi. Οὕτω καὶ abolesco, ἀφανίζομαι,
φθίνω, exolesco, παρακμάζω, ἀπαρχαιοῦμαι, inolesco, ἐμφύομαι,
obsolesco, παλαιοῦμαι (πάντα ἀπὸ τοῦ ἀχρήστου oleo, αὐξάνω).
Άπὸ τοῦ adolesco, παράγεται τὸ ἐπίθετον adultus, νεανίας, ἀπὸ
τοῦ exolesco τὸ exolētus, ἀπὸ τοῦ obsolesco τὸ obsoletus, ἀπηρ-
χαιοῦμένος, κτλ.

Cresco, αὔξάνω, crēvi, crētum. ConcreSCO κτλ. (ἡ μετοχὴ
εἶναι cretus καὶ συνηθέστερον concretus).

Fatiseo, ἀποκάμνω, ἄνευ παρακ. καὶ σουπίνου. Fessus, ἀπειρη-
κώς, εἶναι ἐπίθετον. Tὸ defetiscor, ἀποκάμνω, defessus sum, εἶναι
ἀποθετικόν.

Hiseo, χάσκω, ἄνευ παρακειμένου καὶ σουπίνου.

Nosco, γινώσκω, μανθάνω, nōni, nōtum. Ο παρακείμενος ἔχει
σημασίαν ἐνεστῶτος, δὲ περσυντελικὸς παρατατικοῦ. Nōtus, γνω-
στὸς, εἶναι ἐπίθετον. Ο δὲ ἐνεργητικὸς μέλλων τῆς μετοχῆς εἶναι

ἄχρηστος. (Περὶ τῆς συναιρέσεως *nostri*, *norim*, βλ. §. 48.) Ἐκ τῶν ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου τύπου *gnosco* συνθέτων ἔχουσι τὰ *agnosco* (ἢ *ad-gnosco*), ἀναγνωρίζω, *cognosco*, γνωρίζω, (*recognoscere*) σουπῖνον *agnitum*, *cognitum*. Τὸ δὲ *ignosco*, συγχωρῶ, ἔχει *ignotum*. Τὰ λοιπὰ (*dignosco*, *internosco*, διαγνωσκω) δὲν ἔχουσι σουπῖνον.

Pasco, νέμω, βόσκω (*μεταβατικὸν*), *pavī*, *pastum*. (*Pascor*, ἀμετάβατον, νέμουμαι). *Depasco*, κατανέμω.

Qviesco, ὥσυγάζω, *qviēvi*, *qviētum*.

Svesco, ἐθίζω ἐμαυτὸν, *snevi*, *suetum*. Παρακείμενος μετοχῆς *suetus*, εἰωθώς. Ἀρχαῖκὸς ἐνεστὼς *suetus* ἀπὸ τοῦ *sveo*.

Τὰ σύνθετα ἔχουσιν ἐνίστε μεταβατικὴν σημασίαν· οἷον, *assvesco* ἐθίζω τινά, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δυνατόν εἶναι ἐν χρήσει ἀντὶ αὐτοῦ ὡς μεταβατικὸν τὸ *assvesatio*. *Mansuetus*, χειροήθης, ήμερος.

Scisco, ἐγκρίνω, κυρόνω (νόμον), *scīvi*, *scītum* (ἀπὸ τοῦ *scio*, γινώσκω).

Ρήματα, ἐν οἷς μετὰ τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ῥίζης γράμμα παρεμβάλλεται i. Τούτων δὲ παρακείμενος καὶ τὸ σουπῖνον σχηματίζονται ἀπὸ τῆς ἀπλῆς ῥίζης.

Capiro, λαμβάνω, *cēpi*, *captum*. *Concēprio* (*concipis*) συλλαμβάνω, *concēpi*, *conceptum*.

Facio, ποιῶ, πράττω, *feci*, *factum*. (ἀρχαῖος μέλ. δριστ. ἐνεργ. *faxo*, *նոտաշ*. *faxim* βλ. Δ. Γ. §. 115 ζ.). Ως παθητικὸν τούτου εἶναι ἐν χρήσει τὸ *ficio*, γίνομαι (βλ. §. 61). Ἀλλ' αἱ μετοχαὶ *factus*, *faciendus*, καὶ τὰ σύνθετα αὐτῶν σχηματίζονται ἀπὸ τὸ *facio*. Ήξατώς καὶ τὰ σύνθετα μετὰ ῥηματικῶν ῥίζῶν ὡς *calefacio*, θερμάνω, *calefēci*, *calefactum*; *caleficio*, *patefacio*, ἀνοίγω, *patesci*, *patesfactum*, *patesio* *). ἔτι δὲ καὶ τὰ μετὰ ἐπιθέματων ὡς *satisfacio*, ίκανόποιῶ, *satisfeci*, *satisfactum*, *satisfit*. Τὰ μετὰ προθέσεων σύνθετα μεταβάλλουσι τὸ φωνῆν καὶ κλίνονται ὡς τὸ *perficio*, *perfeci*, *perfectum*; τὸ δὲ παθητικὸν *perficiōr*, εἶναι δημαλόν. (*Conficio* ἔχει παθητικὸν *conficiōr*, καὶ ἐνίστε *confieri*. βλ. Δ. Γ. §. 160. σημ. ἀ.).

*) Τινῶν εἰσιν ἐν χρήσει ἐν τῷ παθητικῷ φωνῇ μόνοι εἰ διπλανοί τύποι· *cliv*, *tremefacio*, *tremefactus*, *διασείω*.

Jæcio, βάλλω, jœci, jactum. Abjœcio (abjœcis), abjœci, abjœctum, ἀποβάλλω.

Σημ. Τὰ σύνθετα τοῖς του ἐγράφοντο καὶ ἐπροφέροντο τὸ πάλαι συνήθιας μεθ' ἐνὸς! οἰον, abicio, disicio.

Cūprio, εὐχομαι, ἐπιθυμῶ, cuprīvi, cuprītum

Fōlio, δρύσσω, fōdi, fossum. Ffōdio, effōdis, ἐξορύσσω.

Fūgio, φεύγω, fūgi, fūgitum. Aufūgio, aufūgis, ἀποδιδράσκω. (Lacio, δελεάζω, ἀφ' οὗ lacto, lactare, θωπεύω, ἐμπαιζω). Εἶναι εὔχρηστον μόνον εἰς τὰ σύνθετα· ὡς, allēcio, ἐλκύω, allēxi, allēctum· οὕτω καὶ illicio, pellicio. Τὸ δὲ elicio ἔχει elicui, elicitum. Τὸ prolico δὲν ἔχει παρακείμενον καὶ σουπίνον.

Pario, γεννῶ, pep̄eri, partum. Μέλλων μετοχῆς ἐνεργητ. parturus.

Qvatio, σείω (qvasi, ἄχρηστον)· qvassum. Concūtio, concussi, concussum· percutio, κατασείω.

Rāpio, ἀρπάζω, rapui, raptum. Arrīpio, arripui, arreptum.

Sapio, γεύομαι, sophronῶ, ἔχω γνῶσιν, σύνεσιν, (sapivi), ἔγευσουπίνου. Desir̄plo, είμαι ἀρρών, ἔγευ παρακείμενον.

Σημ. Τὸ ἐναρκτικὸν resipisco, ἀναφρονῶ, ἔρχομαι πάλιν εἰς ἐμψυχὸν, ἔχει resipīvi καὶ resipai.

(Sp̄ecio, θεωρῶ, ἀφ' οὗ specto, spectare). Μόνον εἰς σύνθετα εὔχρηστον aspicio, παρατηρῶ, aspexi, aspectum· conspicio κατα-

'Aróμα.loс σχηματισμὸς τοῦ παρακειμένου καὶ σουπίρου τῷρ δημάτωρ τῆς δ' συζυγίας.

§. 53. Τὰ ἐπόμενα δήματα ἔχουσι: si, tum (sum), ὡς τινα τῆς γ' συζυγίας.

Farcio, γεμίζω, farsi, fartum (faretum). Refercio, refersi, refertum, ἀναπληρῶ.

Fulcio, στηρίζω, fulsi, fultum.

Haurio, ἀντλῶ, hausi, haustum. (Μέλλων μετοχῆς hausturus καὶ hausurus). Exhaurio, ἔξαντλω.

Sancio, χυρόω, διατάσσω, sanxi, sanctūtum καὶ (συνηθέστερον) sanctum.

Sarcio, διορθένω, ἐπισκευάζω, sarsi, sartum. Resarcio, ἐπισκευάζω.

Sentio, αἰσθάνομαι, sensi, sensum. Consentio κ. ε. Τὸ δὲ assentio, συμφωνῶ, εἶναι συνήθως ἀποθετικὸν, assentior, assensus sum.

Sæpio (sepio), περιφράττω, sæpsi, sæptum. Obsæpio,

Vincio, δένω, vinxi, vincum.

Διάφορον σχηματισμὸν ἔχουσι:

Amicio, ἔδυω, amictum· ὁ παρακείμενος εἶναι ἔχρηστος.

Cio, κινῶ, civi, cītum, (βλ. cīo §. 51).

Eo, πορεύομαι, ivi, ītum (βλ. §. 59).

Ferio, κατυπῶ, ἔχει παρακείμενον καὶ σουπίνου.

(Perio?) Apērio, ἀνοίγω, aperui, apertum. Οὗτω καὶ opērio, καλύπτω, καὶ cooperio, ἐγκαλύπτω.

(Perio?) Repērio, εὑρίσκω, reppēri (reperi), repertum. Οὗτω καὶ conperio, πεῖραν λαμβάνω, compēri, compertum. (Σπανίως μὲν ἀποθετικοῦ τύπουν ἐν τῷ ἐνεστῶτι, conperior).

Sālio, πηδῶ, salui (σπάνιον τὸ δὲ ἀ πρόσ. salii ἔχρηστον). Des̄lio, desilui (σπάν. desiliū) κατὰ. Οὐσιαστικὰ saltus, desultor.

Sepelio, θάπτω, sepelīvi, sepultum. Τὸ ἀ πρόσ. τοῦ παρακ. sepeli ἀπὸ τοῦ sepelii εὑρηται παρὰ Περσίφ.

Vēnio, ἔρχομαι, vēni, ventum. Convēnio, συνέρχομαι.

Παρακείμενον καὶ σουπίνον δὲν ἔχουσι τινὰ ἀπὸ ἐπιθέτων παραγόμενα ἀμετάβλιτα φύματα· οἷον τὰ superbio ἀλαζονεύομαι, cæsatio εἶποι: τυφλός. (Τὸ sævio φύως, μαίνομαι, καὶ τὰ μεταβλητικὰ, ὡς mollio, μαλάσσω, ἔχουσι πάντας τοὺς χρόνους). Τοὺς αὐτοὺς χρόνους δὲν ἔχουσι καὶ τὰ ἐφετικὰ (verba desiderativa. βλ. §. 86 γ') οἷον, dormitūrio, ἔχω ἔφεσιν πρὸς ὑπνον, ὑπνώττω. Ἀπὸ δὲ τοῦ esurio, βρωσείω, λιμώττω, εὑρηται παρὰ Τερεντίῳ esuriturus.

Ἄτρωμα loc σχηματισμὸς τοῦ σουπίρου καὶ τῶν μετοχῶν τῶν ἀποθετικῶν φύμάτων, καὶ ἀ.λ.λαι τινὲς ἀτρωματικαὶ τούτων.

§. 54. Ως τῶν ἐνεργητικῶν φύμάτων, οὕτω καὶ τιγνων ἀποθετικῶν σχηματίζεται τὸ σουπίνον καὶ δὲξ αὐτοῦ παρακείμενος τῆς μετοχῆς (ΔΑΤ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ.)

ἀνωμάλως. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ τῶν ἀποθετικῶν τὸ σουπῆνον εἶναι σπάνιότατα ἐν χρήσει, ἀναρέσομεν ἀντ' αὐτοῦ ἐνταῦθα τὸν εὔχρηστον παρακείμενον τῆς μετοχῆς.

Τὰ ἀποθετικὰ τῆς ἀ συζυγίας, εἰς ḥν ἀνήκουσι τὰ πλεῖστα, συγκαμπτικόνται πάντα διμαλῶς.

Σημ. Τοῦ ferior ἑρετάω, σγολάω, καὶ ὀρέος ἐργάζομαι, ἔχει ἡ παρακείμενος τῆς μετοχῆς σημασίαν ἐνεστῶτης, feriatus, σγολάζων, operatus, ἀσχολούμενος.

ά. Ἀποθετικῶν τινων τῆς ἀ συζυγίας εὑρηται καὶ ὁ ἐνεργητικὸς τύπος ἐνίστη ἡ πολλάκις παρὰ τοῖς δοκίμοις οἷον, popūlor λεηλατῶ, καὶ populo. Τὰ κυριώτερα τούτων, ἐκτὸς τοῦ populor, εἰσὶ alter-
cor ἐρίζω (alterco, παρὰ Τερεντίῳ), augūtor μαντεύω, comītor ἀκολούθω (comito παρὰ ποιηταῖς), conflictor ἀγωνίζομαι (conflicto, παρὰ Τερεντίῳ), fabrīcor κατασκευάζω, feneror τοκίζω, luctor πα-
λαίω, (lucto, Τερεντ.), ludificor ἐμπαίζω, munētor δωροῦμαι, re-
muneror ἀντιδωροῦμαι, oscitor γάινω, palpor θωπεύω, κολακεύω,
stabulor σταθμεύω. Παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις ἦτο σύνηθες τὸ ἐνερ-
γητικὸν ἔτι πλείστον ἀποθετικόν.

β'. Πάμπατά τινα τῆς ἀ συζυγίας, τῶν ὅποίων τὸ ἐνεργητικὸν εἴ-
ναι συνήθεστερον, εύρισκονται παρά τινι συγγράφευσι τὰ αὐτὰ ὡς
ἀποθετικά οἷον, fluctuo κυμάζω, ἀμφιβάλλω καὶ fluctuor (Αἰ.Ε.)
Ἐτι δὲ τὰ bello πολεμῶ, (bellor, Βιργ.), communico διακοινώ
(communicor, Αἰ.Ε.), elucubro νυκτογραφῶ, (elucubror, Κι.Ζ.),
frutico βλαστάνω, (fruticor, Κι.Ζ.), luxurio τρυφῶ, mirmillo
ψιθυρίζω, (communicor, Κι.Ζ.), opsonor ὄψινιάζω, (opsonor, Τε-
ρεντ.), velifice αἱρω ἴστιξ, (velifice χαρίζομαι Κι.Ζ.).

Ἐκ τῶν ἀποθετικῶν τῆς β' συζυγίας διάφορον σχηματισμὸν ἔχουσι
τὰ ἔξης:

Fateor, διμολογῶ, fassus sum. Confiteor, confessus sum.
κλπ. Τὸ diffiteor, ἀφοῦμαι, δὲν ἔχει παρακείμενον μετοχῆς.

Reor, νομίζω, ratus sum (χρηστος ὁ ἐνεστῶς τῆς μετοχῆς).

Medeor, θεραπεύω, ἔνει παρακειμένου.

Misereor, ἐλεει, miseritus sum, καὶ σπανίως misertus sum:
(Περὶ τοῦ ἀπροσώπου miseretur βλ. §. 64).

Tueor, σώζω, θεωρῶ, (*tuitus sum*). Μέλλων τῆς μετοχῆς *tuiturus*. Ἀντὶ τοῦ ἀχρήστου παρακειμένου εὑρηται: *tutulus sum*, ἀπὸ τοῦ *tuter*, φυλάττω. Τῶν δὲ *contueor*, *intueor* δὲ παρακειμένος *contuitus sum*, *intuitus sum*, εἶναι σπάνιος. Ἀρχαῖκὸν εἶναι τὸ *tuor* (τῆς γ' συζυγίας), ἀφ' οὗ τὸ ἐπίθετον *tūtus*, ἀσφαλής.

Σημ. Όμαλὰ ἀποθετικὰ τῆς έ' συζυγίας εἰσὶ *lictor* προεφέρω, *meror* (καὶ μετεοράσυνθετος) εἴμαι ἄξιος, *polliceor* ὑπόσχομαι, *vereor* φεύγομαι.

Εἰς τὴν γ' συζυγίαν ἀνήκουσι τὰ ἐφεξῆς ἀποθετικά.

Fruor, καρποῦμαι, *fruitus* καὶ *fructus sum* (ἐκάτερον σπάνιον). Μέλλων μετοχῆς *fruiturus*.

Fungor, ἐκτελῶ, *funetus sum*.

Grādior, βαδίζω, *gressus sum*. **Aggrēdior**, *aggressus sum*, προεβάλλω, ἐφορμῶ.

Lābor, πίπτω, *lapsus sum*. **Collābor** κατλ.

Līqvor, τάκομαι, ἔνει παθητικοῦ παρακειμένου.

Lōqvor, λαλῶ, *locūtus sum*. **Allōqvor**, προσαγορεύω, παραμυθῶ.

Mōrior, ἀποθνήσκω, *mortuus sum*. Μέλλ. μετοχή. *moriturus*. **Emōrior**.

Nītor, ἐρείδομαι, σπεύδω, *nixus* ή *nitus sum*. **Adnītor**. **Enītor** γενῶ, ενίκα εστι, ἐγέννησε.

Pātior, ὑποφέρω, πάσχω, *passus sum*. **Perpētior**, ἀνέχομαι.

(Περὶ τοῦ *plecto*, πλένω, βλ. §. 52). **Amplexor**, *complector* περιλαμβάνω, *amplexus sum*, *complexus sum*.

Qvēror, μέμφομαι, παραπονοῦμαι, *questus sum*. **Conqvēror**.

Ringor, σαίρω (τοὺς δδόντας), ἔνει παρακειμένου.

Sēqvor, ἀκολουθῶ, *secūtus sum*. **Consēqvor**, ἐπιτυγχάνω.

Utor, χρῶμαι, *usus sum*. **Abūtor**, καταχρῶμαι.

Ἐπι δὲ τὰ ἔξης εἰς *scor* (βλ. §. 52).

Apiscor, ἐπιτυγχάνω, κατορθόνω, *aptus sum*. Συνηθέστερον ὅμως εἶναι τὸ *adipiscor*, *adēptus sum*. (*Indipiscor*, *indeptus sum*).

Defetiscor, ἀποκάμνω, *defessus sum*. (Περὶ τοῦ *fatisco* βλ. §. 52).

Expergiscor, ἐξεγείρομαι, *experrectus sum*. (*Expergefacio*, ἐξυπνῶ τινα. Ἀπηρχαιωμένη μετοχὴ *expergītus*).

Iraseor, ἐργίζομαι, Iratus (ἐπίθετον), iratus sum. εἴμαι ὡργισμένος· τὸ δὲ ὡργίσθη λέγεται succensui ή suscensui, ἀπὸ τοῦ succenseo ή suscenseo).

(**Meniscor**). Comminischor ἐπινοῶ, commentus sum. Remischor ἀναμιμνήσκομαι, ἀνευ παρακειμένου.

Nancisor, ἐπιτυγχάνω, nactus καὶ nactus sum.

Naseor, γεννῶμαι, natus sum. Μέλλων μετοχῆς nasciturus. Enaschor, ἐκφύομαι. Τὰ ἐπίθετα agnatus, cognatus, συγγενῆς, παράγονται ἀπὸ τοῦ τύπου gnascor.

Oblivischor, λησμονῶ, oblitus sum.

Pacischor, ποιῶ συνθήκην, pactus sum. Compacischor ή compescisor, συντίθεμαι, compactus ή compactus sum. (excompacto σημαίνει, συμφώνως, κατὰ συνθήκην). Ως παρακειμένος τούτων εἴναι ἔν χρήσει καὶ διαρρέγει ἀπὸ τοῦ pango (§. 52).

Proficischor, πορεύομαι, prefectus sum.

Uleischor, τιμωρῶ, ἐκδικοῦμαι, ultus sum.

Vescor, τρώγω, ἀνευ παρακειμένου.

Ἐκ δὲ τῶν ἀποθετικῶν τῆς δ' συζυγίας διάφορον σχηματισμὸν ἔχουσι τὰ ἔξητα.

Assentior, συμφωνῶ, assensus sum. (βλ. sentio §. 53).

Experior, πειρῶμαι, expertus sum. (πρβ. comperio §. 53).

Metior, μετρῶ, mensus sum.

Ordior, ἄρχομαι (μεταβατικόν), orsus sum.

Opperior, περιμένω, opportus (opperiens) sum.

Orior, γίγνομαι, ἀνατέλλω, ortus sum. Μέλλων μετοχῆς oriturus. Τὸ μετοχικὸν ἐπίθετον oriundus σημαίνει, καταγόμενος, γενεalogούμενος.

Σημ. ά. Εἰς τὸν ἐνεστῶτα τῆς δριστικῆς εἰσιν εὐχρηστοὶ οἱ τύποι τῆς γ' συζυγίας orēris, orītur, orīmūr. Εἰς δὲ τὸν παρατατικὸν τῆς ὑποτατικῆς orīrer, (κατὰ τὴν δ') καὶ orērer (κατὰ τὴν γ'). Ἀπὸ δὲ τοῦ adorior, προεβάλλω, ἀπαντᾶται adorīris καὶ adorītur.

Σημ. δ' Όμαλὰ ἀποθετικὰ τῆς δ' συζυγίας εἰσὶ τὰ blantior, κολακεύω, largior, δωροῦμαι, mertior, ψεύδομαι, molior, μηχανῶμαι, partior, μερίζω (σπαν. partio τὰ δὲ dispertio, impertio καὶ impartio συνθέστερα τῶν dispertior, impertior), potior, κρατῶ, sortior, κληρῶ, punior, κολάζω (παρὰ Κικέρων, παρ' ἄλλοις δημιούργοιο).

Σημ. γ'. Τοῦ potior εὑρται: παρὰ ποιηταῖς καὶ τισι συγγραφεῦσιν ἐνίστε δὲ νεστῶς τῆς ὄριστικῆς polītūr, polīmūr, καὶ δὲ παρατατικὸς τῆς ὑποτακτικῆς polēter κτλ. κατὰ τὴν γ' συζύγιαν.

Ἀποθετικῶν ῥημάτων, τῶν ὅποίν εἴτε παρὰ πᾶσιν εἴτε παρὰ τισι μόνον συγγραφεῦσιν εἶναι ἐχρήσται καὶ δὲ νεργητικὸς τύπος, δέχεται ἐνίστε δὲ παθητικὸς τύπος ἀληθῶς παλιτευτὴ σημασίαν· ως, comītor, ἀκολουθούσιαι, fabricantur, κατασκευάζονται, populari, φιείσθαι, πορθεῖσθαι, καὶ μάλιστα οἱ παρακείμενοι comitatus (παρὰ πᾶσι), elucubratus, fabricans, populatus, meritius.

Σπανίως εὑρίσκονται ἄλλα ἀποθετικὰ μὲν παθητικὴν σημασίαν (ώς παρὰ Κικέρωνι τὰ adūlōr aspernōr, arbitro, criminōr, καὶ παρὰ Στάλλοντίφ uleiscor). Μόνον δὲ παθ. παρακ. τινῶν ἀποθετικῶν εὑρται καὶ μὲν παθητικὴν σημασίαν· abominatus, adeptus, auspiciatus, καὶ ἄλλων τινῶν, ἢ βλ. ἐν τῷ Δ. Γ. §. 133.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

ΚΥΡΙΩΣ ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ.

§. 55. Κυρίως ἀνώμαλα καλοῦμεν τὰ σχηματίζοντα ἀνωμάλως οὐ μόνον τὸν παρακείμενον καὶ τὸ σουπίνον, ώς τὰ ἐν τῷ ἡγουμένῳ κεφαλαῖφ, ἀλλὰ καὶ ὄλλους χρόνους. Τοιοῦτον είναι τὸ ἥδη μνημονευθὲν sum καὶ τὰ ἐν τῷ κεφαλαῖφ τούτῳ.

Possum, δύναμαι. Τοῦτο είναι σύνθετον ἐκ τοῦ καθ' ὅλους τοὺς ἀριθμοὺς; καὶ γένη ἀκλίτου potis ἢ pot καὶ τοῦ ὑπαρκτικοῦ sum.

Ὀριστική.

Ὑποτακτική.

Ἐντ. possum, pōles, pōtest. possim, possis, possit.

possūmus, potestis, possunt. possīmus, possītis, possint.

Πρτ. potēram, as, at, possem, es, et;

poterāmus, ātis, ant. possēmus ētis, ent.

Πρξ. pōtui, isti. it, potuērim, is, it,

potuimus, istis, ērunt. potuerīmus, ītis, int.

Ὑπρ. potuēram, as at, potuissem, es, et,

potuerāmus, ātis, ant. potuissēmus, ētis, ent;

Μέλ. potēro, is, it. ἀχρηστος.

poterīmus, ītis, unt.

M. τ. potuēro, is, it. ώς δὲ παρακείμενος.

potuērimus, ītis, int.

Απαρέμφατος.

Ἐνεστ. posse. Παρακ. potuisse Μέλλων ἀχρηστος. Ή προστακτική εἶναι ἀχρηστος· ή δὲ μετοχή potens ἔχει ἐπιθετικὴν σημασίαν, λογιώδης.

Σημ. Βαρά ποιηταῖς εἴρηνται καὶ οἱ τύποι: potis es, est, sunt, ἀντὶ potes, potest, possunt: ἐν δὲ τῇ συνθετί καὶ μόνον potē ἀντὶ potest. Ωσαύτως δὲ καὶ possiem, possies, possiet ἀντὶ possim, possis, possit καὶ potesse ἀντὶ posse: βλ. §. 43. σημ. γ'.

§. 56. Fero, φέρω. Τοῦτο κλίνεται κατὰ τὴν γ' συζυγίαν, τὸν δὲ παρακείμενον καὶ σουπίνον σχηματίζει ἀνωμάλως, tuli, lātum, ἐξ ἄλλων ῥίζων εἰς τινὰ δὲ πρόσωπα τοῦ ἐνεστῶτος καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ χρόνων ἐκθλίζεται τὸ συνδετικὸν φωνῆν.

Ἐνεργητικόν.

Παθητικόν.

Οριστική.

Ἐντ. fero, fers, fert, feror, ferris, fertur,
ferimus, fertis, ferunt. ferimur, ferimini, fertur.

Τποτοκτική.

Πρ. ferem, ferres, ferret, ferrer, ferrēris, ferrētur,
ferrēmus, ferrētis, ferrent. ferrēmur, ferremini, ferrentur.

Προστακτική.

Ἐνια. fer, fertō, ferre, fertor,
πληθ. ferte, fertōte, ferunto. ferimini, feruntor.

Απαρέμφατος.

ferre. ferri.

Οἱ λοιποὶ χρόνοι σχηματίζονται κανονικῶς. Ἐνεργ. παρατ. τῆς ὀριστικῆς ferēbam, παθητ. ferebar, ὑπερσυντελ. tulēram, tulissem, μέλλ. τετελ. tulero ἀπὸ τοῦ tuli κτλ.

Ωσαύτως σχηματίζονται καὶ τὰ σύνθετα, ἐν οἷς μεταβάλλονται συνήθως τὰ τῶν προθέσεων τελικὰ σύμφωνα εἰς τὸ πρῶτον τοῦ fero γράμμα: οὖν, affero, allūli, allātum, offero, obtuli, oblatum, προσφέρω. Τὸ δὲ aufero, ἀφαιρῶ, ἀπὸ τοῦ ab-fero, ἔχει ab-stuli, ablatum: refero, ἀναφέρω, retuli (καὶ rettuli), relatum. Τοῦ suffero, ὑποφέρω, εἶναι σπάνιος ἡ παρακείμ. sustinui: τὸ δὲ sustuli καὶ sublatum εἰσὶν ἐν χρήσει.

ώς παρακ. καὶ σουπῆνον τὸν tollo, ἀφαιρῶ, ἀναφῶ. Τὸν differo, διαχω μὲν σημαίνη ἀναβάθλω, ἢ σκορπίζω, ἔχει distuli, dilatum, διαχω δὲ ηντι: ἀμετάβλιτον καὶ σημαίνη, διαφέρω, οὕτε παρακατέμενον εἶτε σουπῆνον ἔχει.

§. 57. Τὸν ἔρμαν ἔδο, τρώγω, ἔδι, ἔσυμ (τῆς γέ συζυγίας) ἔχει ἐκτὸς τῶν κακονικῶν χρονικῶν τύπων καὶ ἑτέρους βραχυτέρους εἰς τὸν ἐνεστῶτα τῆς δριστικῆς, παρατατικὴν τῆς ὑποτακτικῆς, προστατικὴν καὶ ἐνεπῶτα τῆς ἀπαρεμφάτου, συμφωνοῦντας πρὸς τοὺς ἀπό es ἀργομένους τύπους τοῦ ἔρματος sum οἷον,

Ὀριστική.

Ἐντ. ἔδο,	edis,	edit,	προκτ.	edērem,	ederes,	ederet,
	es,	est,		essem,	esses,	essel.
edimus,	editis,	edunt,		ederēmus,	ederētis,	edērent,
	estis			essēmus,	esselis,	essent.

Προστατική.

Ἐντ. edē,	edito	πληθ.	edite	editote,	edunto.	Ἐνετ. edere
ἢ es,	esto		este,	estote.		esse.

Ἐν τῇ παθητικῇ φωνῇ εὑρηται: estur ἀντὶ editur, καὶ essetur ἀντὶ ederetur *). Οἱ ἀπὸ τοῦ sum τύποι εἰσὶν εὐχρηστοὶ καὶ ἐν τοῖς συγδετοῖς εἰσιν, comes, comedest, commesse, ἀντὶ comedis, comedit, comedere, ἀπὸ τοῦ comedo, κατατρώγω.

§. 58. Τὰ volo, βούλομαι, nōlo, ωὐ βούλομαι (ἀπὸ τοῦ ne καὶ volo, mālo, προτιμῶ (ἀπὸ τοῦ mage=magis καὶ volo) σχηματίζονται οὕτω:

Ὀριστική.

Ἐνεστῶς	volo	nolo	malo
	vis	non vis	mavis
	vult (volt)	non vult	navult
	volūmus	nolūmus	malūmus
	vultis (voltis)	non vultis	mavultis
	volunt	nolunt.	malunt.

*.) Οἱ βραχύτεροι τύποι προσήλθον δι' ἀποθεοῦτος τοῦ συγδετικοῦ φωνήσαντος καὶ διὰ τροπῆς τῶν συμφώνων. Τὸν επιφορέρετο ως φύσει μαχρίνγην δὲ τῷ τοῦ sum εἰναι φύσει βραχύ.

Παρατατικὸς	volēbam	nolebam	małebam
	voles <i>z. ē.</i>	<i>z. ε.</i>	<i>z. ē.</i>
Παρακείμενος	volui <i>z. ē.</i>	nolui <i>z. ē.</i>	malui <i>z. ē.</i>
Τπερσυντελ.	volueram.	nolueram.	malueram.
Μέλλων	volam	(nolam ἀχρηστον)	(malam ἀχρηστ.)
	voles <i>z. ē.</i>	nolues <i>z. ē. ἐνχρήσει.</i>	males <i>z. ē.</i>
Μέλ. τετελ.	voluero	noluero.	maluero.

Ταποτακτική.

Ἐνεστῶς	velim	nolim	malim
	velis	nolis	malis
	velit	nolit	malit
	velīmus	nolīmus	malīmus
	velītis	nolītis	malītis
	velint.	nolint.	malint.
Παρατατικὸς	vellem	nollem	mallem
	velles <i>z. ē.</i>	nolles <i>z. ē.</i>	malles <i>z. ē.</i>
Παρακείμενος	voluerim <i>z. ē.</i>	noluerim	maluerim
Τπερσυντελ.	voluissem.	noluissem.	maluissem.
Μέλ. τετελ.		δις δ παρακείμενος.	

Προστακτική.

ἀχρηστος *én.* noli, nolito, *ἀχρηστος.*
πλ. nolite, nolitote, nolunto.

Απαρέμφατος.

Ἐνεστῶς	velle.	nolle.	malle.
Παρακείμενος	voluisse.	noluisse.	maluisse.

Μετοχή.

Ἐνεστῶς	volens.	nolens.	ἀχρηστος.
Σημ.	Διπηρχαιωμένου τύποι εἰσὶν, nevis, nevult, nevelle ἀντὶ non vis, non vult, nolle, mavolo, mavelim, mavellem, ἀντὶ malo, malim, mallem. Ἐκ δὲ τοῦ si vis, si vultis, εἰς προσταγὰς καὶ προτροπὰς προστιθεμένου καὶ τῷ ἡμετέρῳ, παραχαλῶ, ἀντιστοιχοῦντος, προσῆλθον τὰ ἐν τῇ συνηθείᾳ sis, suffis. Vide, sis, ne quo abeaas (παρὰ Τερεντ.) πρόσεχε, παραχαλῶ, μή που ἀπέλθῃς. Πρβ. Δ. Γ. §. 157.		

§. 59. Τὸ ἔρμα εο, πορεύομαι, īvi, ītum, τῆς δὲ συζυγίας, σχηματίζει τὸν ἐνεστῶτα καὶ τοὺς ἐξ αὐτοῦ χρόνους ὡς ἐφεξῆς:

Οριστική.

Ἐνσ. eo, is, it,
īmus, ītis, eunt.
Πρτ. ībam, ības, ībat,
ibāmus, ibatis, ibant.
Μέλ. ībo, ibis, ibit,
ibīmus, ibitis, ibunt.

Υποτακτική.

eam, eas, eat,
eāmus, eatis, eant.
īrem, ires, iret.
irēmus, irētis, irent.
iturus, a, um, sim.
x. é.

Προστακτική.

Ἐν. I īto. πλ. īte, ītōte, eunto.

Ἐνσ. īre.

Μετοχή.

Ἐνσ. iens, euntis, x. é.

Απαρέμφατος.

Γερούνδιον.

eundi.

Τὰ λοιπὰ σχηματίζονται κανονικῶς ἀπὸ τοῦ παρακειμένου ἵνι (iveram ἢ ieram, ivisse, ἢ isse x. é.) καὶ τοῦ σουπίνου ītum (īturus, ītum esse).

Τοῦ δὲ παθητικοῦ σχηματίζεται μόνον τὰ γένικὸν πρόσωπον (ἀπεσσώπως, §. 95· σημ.), ἐπειδὴ τὸ εο εἶναι δῆμα ἀμετάβατον σῖον, ītūr, ītūrur, ītum esti κτλ. ītūr, ītērur.

Ωςάύτως κλίνονται κατὰ σύνθετα, ἄτινα εἰς τὸν παρακειμένον ἔχουσι συνήθως οἱ δῆλοι īvi σῖον, abii, redii. Τινὰ ἐξ αὐτῶν (ώς τὰ adeo, coeo, p̄stereo) δέρονται μεταβατικὴν σημασίαν καὶ σχηματίζονται κατὰ πάντας τοὺς παθητικοὺς χρόνους. Ένσ. ὅριστ. adeor, adīris, adītur, adīmūr, adīmini, adeuntur. Παρατ. adībar x. é. Μέλλ. adībor, adīberis κτλ. Ένεστ. ὑποτακτ. adear x. é. Παρατ. adīrer x. é. Προστ. én. adīre καὶ adītor, πληθ. adeuntor. Απαρέμφ. Ένεστ. adīri. Μετοχ. Παραχ. adīlus. Μετοχικὸν ἐπίθετον adeundus, a, um.

Άπό τοῦ εο παράγεται τὸ vēneο (σύνθετον ἐκ τοῦ venum καὶ εο), πωλοῦμαι, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐν κρήσει ὡς παθητικὸν τοῦ vendo (§. 52), πωλῶ, καὶ σχηματίζεται ὡς τὰ λοιπὰ σύνθετα. (Ο παρατ. τῆς ὅριστ. εὑρηται ἐνίστε veniebam).

Μένον τὸ σύνθετον ambio, περιέρχομαι, σχηματίζεται κανονικῶς κατὰ τὴν δὲ συζυγίαν σῖον, ἐνεστῶς μετοχῆς ambiens, ambientis, κτλ. (Ο παρατ. ἐνίστε ambībam).

§. 60. Κατὰ τὸ εο σχηματίζονται τὸ qveo, δύναμαι, καὶ πεqveo, οὐ δύναμαι. Άλλὰ ταῦτα δὲν ἔχουσι προστακτικὴν, οὐδὲ μέλλοντα τῆς μετοχῆς καὶ γερούνδιον.

Σημ. ά. Καὶ ἐνεστῶς τῆς μετοχῆς εἶναι ἐν τῇ συνάθει γλώσσῃ ὅλως ἄγρηστος. Τὰ δὲ quibus, qviverat, qvibet, neqvibet εἰσὶν ἀπηργατικάνενοι καὶ σπάνιοι τύποι. Qvis, καὶ qvit εὐ τῷ ἐνεστῶτι τῆς ὁριστικῆς εἰσὶ μὲν ἐν γράφει, ἀλλὰ πάντοτε μετὰ τοῦ νοητοῦ οὐ νοίς, non qvit ἀντὶ νεqvibet καὶ neqvibet. Εν γένει δὲ εὑρηται τὸ qveto ὡς ἐπὶ τὸ πλειστον εἰς ἀργητικάς προσάσεις καὶ σπανιάτερον ἢ τὸ possum.

Σημ. ζ'. Εν τῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ συντάσσεται ἐνίστη τὸ παθητικὸν τοῦ ἔργου μετὰ παθητικοῦ ἀπαρεμπάτου ἐπέρου ἔργουτος οἷον, forma nosci non qvita est (παρὰ Τερψιντιο), ἀδύνατον ἥτο νὰ γνωσθῇ ἡ μορφή. Ηξθ. eceptus sum ἐν §. 62.

§. 61. Fio, γίνομαι, εἶναι παθητικὸν τοῦ facio, ἀφ' οὗ δικαιεῖται τὸν παρακείμενον τῆς μετοχῆς καὶ τοὺς συνθέτους χρόνους κατὰ τοὺς λοιποὺς δὲ χρόνους σχηματίζεται σχεδὸν δρυχλῶς.

Οριστική.

Ἐπ. sis, sis, fit,

(ī nus, fitis), fiunt.

Ηξ. fieberam, siebas κ. ἔ.

Μέ. fīam, fies κτλ.

Τατακτική.

fīam, fīas, fīat.

fīamus, fīatis, fīant.

fīerem, fieres κ. ἔ.

ἄχρηστος.

Προστακτική.

Ἐν. fi, πληθ. fite.

fīeri.

(Factus sum, eram, ero, sim, essem, factum esse, factum iri).

Σημ. ά. Περὶ τῶν συνθέτων βλ. facio ἐν §. 52. Τοῦ confieri εἰσὶ μόνον τὰ con-
fit, confiat, confieret (γ' πρόσ.) εὑρηστα. Τοῦ defieri (ἐλλείπειν) μόνον defit de-
fiunt, defiat.

Σημ. ζ'. Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι παρὰ τὸν κανόνα τὸ φωνῆν ι πρὸ ἐπέρου φωνήγε-
ται μακρὸν, πλὴν τῶν fieri, fierem. Ηξθ. §. 4.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

ΕΛΛΗΝΗ ΡΗΜΑΤΑ.

§. 62. Ἐνταῦθα ἀναφέρομεν ιδίως δσα δὲν ἔχουσιν εὑρηστον τὸν
ἐνεστῶτα, ἢ δσων εἶναι εὑρηστοι μόνον τινὲς χρόνοι ἢ πρόσωπα.

Τῶν ὁρμάτων εφερι, ἄρχισα, memini, (commemini), ἐνθυμοῦ-
μαι, καὶ οδί, μισῶ, δ ἐνεστῶς καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ χρόνοι εἰσὶν ἄχρηστοι,
εὑρηστος δὲ ὁ παρακείμενος καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ χρόνοι. Ἀλλὰ τοῦ me-
misi καὶ οδί δ μὲν παρακείμενος ἔχει σημασίαν ἐνεστῶτος, δ δὲ

ὑπερσυντελικὸς παρατατικοῦ, καὶ ὁ τετελεσμένος μέλλων μέλλοντος ἀπλοῦ. Σχηματίζονται δὲ ὡς ἐφεξῆς.

Οριστική.

Πρ. cœpri, cœpisti z. ε.	memini z. ε.	odi, z. ε.
Τπρ. cœperam.	memineram.	oderam.
Μ. τ. cœpero.	meminero.	odero.

Υποτακτική.

Πρ. cœperim.	meminerim.	oderim.
Τπρ. cœpissem.	meminissem.	odissem.
Μ. τ.	δὲ παρακείμενος	

Προστακτική.

ἀχροστος.	ἐν. 6'. memento	ἀχροστος.
	πλ. 6'. mementote.	

Απορέμφατος.

Πρ. cœpisse.	meminisse.	odisse.
--------------	------------	---------

Μετοχή.

Πρ. παρ. cœptus.	ἀχροστος.	(osus ἀπορ.)
Ἐνρ. μέλ. cœpturus	—	osurus.

Τοῦ osus, ὅπερ ἔχει ἐνεργητικὴν σημασίαν, εὔχρηστά εἰσι τὰ σύνθετα exosus, perosus, μισθν.

Τὸ εἱρι σχηματίζει καὶ παθητικὸν, cœptus sum, ὅπερ ἀείποτε συντάσσεται γετὲ παθητικὸν ἀπαρεμπάτετον· οἶνον, urbs redificari cœpta est, ἢ πόλις ἄρχεται καὶ οἰκοδομῆται· εὔηρηται δημος καὶ redificari cœpit. Θσαύτως συντάσσεται καὶ τὸ desitus est, ἀπὸ τοῦ desino, παύει.

Ως ἐνεστῶς τοῦ εἱρι εἴναι ἐν γράσσει τὸ inceptio, ἀρχοματ, (incepi, inceptum, ἀπὸ τοῦ capio) καὶ σπανιώτερον τὸ occēpi (occēpi, exceptum) Iincipio facere, cœpi facere (σπανιώτερον incepi).

§. 63. Αjo, φημὶ, καταφάσκω, εἶναι εὔχρηστον μόνον εἰς τοὺς ἐφεξῆς χρόνους καὶ πρόσωπα.

Οριστική.

Ἐντ. Ajo, aīs, aīt,	ajas, ajat,
ajunt.	ajant.

Υποτακτική.

Παρχτ. ajēbam, ajebas, κ. ἐ.

(παρὰ Πλαύτῳ καὶ Τε-
ρεντίῳ αἴβαμ).

ΜΕΤΟΧΗ.

Ἐντ. ajens (ἐπιθ.).

Ἡ προστακτική αἱ εἰναι ἀπηρχαιωμένη.

Τοῦ inquam, λέγω, εὑχρηστά εἰσιν.

Όριστική.

Ἐνεστ. inquam, inquis, inquit,
inquisimus, inquistis, inquunt.

Παρατ. inquiebat.

Προκκ. — inquisti, inquit.

Μέλλων inquies, inquiet.

Προστακτική σπανία.

Ἐν. 6' πρόσ. inque καὶ inquīto.

Τὸ ἕπμα τοῦτο εἶναι ἐν γράσσει, ὅταν εἰςαγόται τις εἰς τὸν λόγον λαλῶν, καὶ παρεμ-
βάλλεται μετὰ μίαν ἢ πλείους λέξεις τοῦ ἀναφερομένου λόγου ως τὸ φημι τῆς ἐλληνικῆς
οἰον, Tum ille, Nego, inquit, verum esse, Τότε ἐκεῖνος, Ἀρνοῦμαι, εἰπεν, διεί εἶναι
ἀληθές. Τὸ inquam εἰς διηγήσεις εὐρισκόμενον ἔχει ἐνιστεῖ παρακειμένου σημασίαν.

Insit, ἄρχεται, εὑρηται μόνον ἐν τῷ γ' ἐνικῷ προσώπῳ τοῦ ἐνεστῶτος καθ' ἐστὶ,
σηματινον, ἄρχεται λέγειν, καὶ συνήθως μετὰ ἀφηγηματικοῦ ἀπαρεμπάτου (ως laudare,
percontari insit, ἄρχεται ἐπαινεῖν, διερωτᾶν). Εἶναι δὲ ἀρχαίκων καὶ ποιητικῶν, καὶ
παράγεται πιθανῶς ἀπὸ τοῦ fari, λέγειν.

Tὸ fari, λέγειν, εἶναι ἀποθετικὸν τῆς ἡ συζυγίας ως καὶ τὰ σύνθετα αὐτοῦ affāri,
effari, præfari, καὶ ἔχει εὐχρήστους τοὺς ἐφεζῆς μόνον τύπους. (Οἱ ἐν παρενθήσει εὑ-
ρηται μόνον ἐν τοῖς συνθέτοις).

Όριστική.

Υποτακτική.

Ἐνεστὼς — — fatur

ἄχρηστος.

(famur, famini) —

Παρατ. (fabar)

(farer κ. ἐ.)

Παραχ. fatus sum κτλ.

fatus sim κτλ.

Ὕπερσ. fatus eram κτλ.

fatus essem κτλ.

Μίλλων. fabor (faberis) sabitur.

ἄχρηστος.

Προστακτική. Ἀπαρέμφατος. Σουπῆνον.

fare.

fari.

fatu.

Μετοχή.

Ἐνεστὼς fantis, fanti κτλ. (ἄνευ ὀνομαστικῆς).

Παραχ. fatus, a, um.

Μετοχ. ἐπιθ. fandus, a, um. οἷον, sanda atqve nefanda, ἔητά καὶ ἔρητα.

Σημ. Τὸ ἀπλοῦν λατινοῖς εἶναι ἀρχαῖκὸν καὶ παιδικόν.

Τὸ salveo, εὗ ἔχω, χαίρω, (ἀπὸ τοῦ salvus, σῶος) εἶναι ἐν γράμμασι εἰς προσεξωνήσεις μόνον ἐν τῇ προστακτικῇ, salve, χαῖρε! πληθυντ. salvetε καὶ salvelo, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ, salvere (te) jubeo, ἐῶ σε, λέγω σοι χαίρειν, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τῆς δριστικῆς, salvebis ἐν ἐπιστολαῖς. Ἐν τῇ αὐτῇ σημασίᾳ ἐν γράμμασι εἶναι καὶ ἡ προστακτικὴ αὐτε (καὶ have), χαῖρε, πληθ. avele, καὶ avele· σημανίως εὑρηται averse jubeo, λέγω χαίρειν. Aveo, σημαίνει, δρέγομαι, ἐφίσματι, βλ. §. 51.

Ἀρχαῖα προστακτικὴ εἶναι apāge (abige = ἀπαγα), apage te, καὶ ἀπλῶς apage, ἀπαγε, ἔρχε.

Ως προστακτικὴ εἶναι εὐχρηστος καὶ ὁ λίαν ἀσυνήθης τύπος cēdō, δές (cedo librum, δές τὸ βιβλίον), εἰπὲ (cedo, quid faciam, εἰπὲ τί νὰ πράξω). Ἐν τῷ πληθυντικῷ (ἀπηρχαῖωμ.) cete.

Σημ. Εκτὸς τῶν ἑημάτων τούτων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα, τῶν διποίων· εἰς ἡ ἔτερος τύπος δὲν εἶναι ἐν γράμμασι, εἴτε διότι δὲν ἔχει ἀναγκαῖος, εἴτε καὶ διότι ἔχει κακόφωνος· οἷον, dor, der, deris, ἀπὸ τοῦ do. Τοῦ ονο, ἀγάλλομαι, (ἀρ' οὖν ονατίο, μικρὸς θρίχιμος) εὔρηται μόνον ἡ μετοχὴ onans, παρὰ ποιηταῖς δὲ καὶ ονατ, ονατ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ.

ΡΗΜΑΤΑ ΑΠΡΟΣΩΠΑ.

§. 64. Ἀπρόσωπα καλοῦνται τὰ ἐν τῷ γ' ἔνικῷ προσώπῳ μόνον εὐχρηστα ἥρματα, καὶ μὴ ἀναφερόμενα συνήθως εἰς ὑποκείμενον δριζόμενον ἐν τῷ λόγῳ δι' ὀνομαστικῆς.

Τοιαῦτα εἶναι:

ά. Τὰ κατάστασιν τῆς ἀτμοσφαίρας σημαίνοντα: oīon, nūngit, chionīzει, pluit, βρέχει, grandīnat, πίπτει χάλαζα, tonat, βροντὴ κ. ἄ. θεαύτως καὶ τὰ δύο ἐναρκτικὰ lucescit (illucescit), διαυγάζει, καὶ vesperascit (advesperascit), γίγνεται ἐσπέρα.

β'. Τὰ ἐπόμενα τῆς έ' συζυγίας:

Libet, ἀρέσκει, libuit καὶ libitum est (ώς ήμιαποθετικόν).

Licet, ἔξεστι, licuit καὶ licitum est.

Mis̄ret (me), ἐλεῶ, ἔνευ παρακειμένου. Εὔρηται δὲ καὶ miseretur, miseritum est.

Σημ. Λέγεται καὶ προσωπικῶς misereor. Τὸ δὲ miseror, miserari, σημαίνει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, (διὰ λέξεων) οἰκτείρω, ἐλεεινολογῶ.

Oportet, πρέπει, δεῖ, oportuit.

Piget, δυσχεράκινω, piguit καὶ pigitum est.

Poenitet, μεταμέλει, poenituit.

Pudet, αἰσχύνομαι, puduit καὶ puditum est.

Tædet, ἀηδίαζω, κόρος μὲ καταλαμβάνει, ἀνευ πάρακειμένου ἀντ' αὐτοῦ δὲ ἐν χρήσει δὲ σύνθετος pertæsum est.

Σημ. Τὰ ἄγματα decet, πρέπει, προσέκειται, decuit καὶ dedecet, εἶναι ἀπρεπὲς, εἰσὶ μὲν κυρίως οὐχὶ ἀπρόσωπα, διότι ἀναφέρονται πολλάκις εἰς ὥρισμένου πρόσωπου, καὶ διότι ἀπαντῶνται καὶ εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν (οἷον, omnis eum color decet, πᾶν χρῶμα ἀριθμός εἰσιν παρα parvum decent, τὰ μικρὰ τῷ μικρῷ πρέπουσι), ἀλλὰ θεωροῦνται ὡς τοιαῦτα, διότι εἰσὶν ἐν χρήσει μόνον εἰς γ' πρόσωπον.

γ'. Réfert, μέλει με, rétulit, ἀπὸ τοῦ fero· (ἐν τῇ προφορᾷ διαχρίνεται τοῦ rēfero, ἀναφέρω, διότι ἔχει τὸ rē μακρόν).

Σημ. ζ'. Τὰ ἀπρόσωπα (καὶ τὰ ἐκ τῶν ἄλλων ἄγμάτων ὡς ἀπρόσωπα ἐνίστεται ἐν χρήσει ὅντα) κλίνονται κανονικῶς εἰς τοὺς ἀπὸ τοῦ ἐνεπτῶτος καὶ παρακειμένου χρέονται: ἀλλ' ἔνεκα τῆς σημασίας αὐτῶν οὐτὲ προστακτικὴν, οὔτε σουπῆνον, οὔτε μετοχὴν συγηματίζουσι, πλήν τινων, τῶν δύοιν τὸ παθητό, παρακ. τῆς μετοχῆς τοῦ οὐδετέρου γένους εὑρηται συνημένους μετὰ τοῦ est. Οὐθεν τὸ οροτελο σχηματίζεται ἐν τῷ δριστικῷ οὕτως: oportet, oportebat, oprotuit, oportuerat, oportebit, oportuerit. Εἴν τῷ ἀπαρεμφάτῳ oporteat, oporteret oportuerit, oportuisset, oportuerit. Εἴν τῷ ἀπαρεμφάτῳ oportere, oportuisse. Τῶν δὲ libet, licet, poenitet pudet ἀπαντῶνται καὶ μετοχαῖ, ἀλλὰ μὲν διάφορον κατά τι σημασίαν.

Σημ. θ'. Libens, πρόθυμος, licens, (ἐπιθ.). ἀλεύθερος, ἀγχλίνωτος, licitus, συγκεγωργμένος, licitum est, licitum esse. Pudens (ἐπιθ.) αἰδήμων, pudibundus, αἰσχυνταῖς, βλάξ, poenitens (σπαν.), μεταμελόμενος, poenitendus, μεταμελητός, pendens, αἰσχρός. Έκ τούτων σχηματίζεται καὶ γερούνδιον (ώς ἀπὸ προσωπικῶν ἄγμάτων) ad poenitendum, pudeudo.

Τελευταῖα παρατήρησις περὶ τοῦ σχῆματισμοῦ τῶν ρήμάτων.

§. 63. Πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως πρέπει νὰ γινώσκῃ δὲ ἀρχάριος, διὰ τὴν ἄγματα τίνα ἔχουσιν ὅλως διάφορον σημασίαν καὶ σχηματισμὸν, εἰ καὶ εἰς τὸν ἐνεπτῶτα τῆς ὁρίστηκῆς ἔχουσι τὸν αὐτὸν τύπον· οἷον,

ggéro (τῆς ἢ συκυγίας), σωρεύω. (ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ συνθ. exaggéro).	aggéro (γ'), προεθέτω.
appello (ά), ὀνομάζω, καλῶ.	appello (γ'), προσορμίζω.
compello (ά), λαλῶ.	compello (γ'), συναθροίζω (pello).
colligo (ά), συγδέω (ligo).	colligo (γ'), συλλέγω (lego).
consterno (ά), συγκινώ, ἐκπλήσσω.	consterno (γ'), στρώνω (sterno).
effero (ά), ἀποθηκέύω.	effero (γ'), ἐκφέρω (féro).
fundo (ά), θεμελιώω.	fundo (γ'), γύνω.
mando (ά), παραδίδω.	mando (γ'), μασσῶ.
obséro (ά), μοχλώω, κλείω.	obséro, κατασπείρω, καταφυτεύω.
salio (δ'), salui, saltum, πηδῶ.	salio (δ'), salivi, salitum, ἀλατίζω.
volo (ά), πετῶ.	volo, βιούλομαι.

Ἄλλας τινὰς διεκρίνονται κατά τὸν χρόνον τοῦ ἐξικουσοῦ φωνήνεντος.	
εὐοί (ά), ήθω.	εὐοί (γ'), γεωργῶ, περιποιεῦμαι.
δίοο (ά), αἴρεσθω.	δίοο (γ'), λέγω.
ἰνδίοο (ά) δεικνύω, prædīco, ἐπικινῶ, ἐγ- ἰνδίοο (γ'), ἀναγγέλω, prædīco, προλέγω.	
καρπάζω.	
εὐδίοο (ά), ἀνατρέψω.	εὐδίοο (γ'), εξάγω.
լέγω (ά), πρεσβεύειμαι, διατίθεμαι.	λέγω (γ'), ἀναγινώσκω, αἱρεῖται.
αλλέγω (ά), ἀποστέλλω, ἀναφέρω.	αλλέγω (γ'), ἐπιλέγω.
reλέγω (ά), ἀποπέμπω.	reλέγω (γ') ἀναγινώσκω πάλιν.

Ἐπειρεὶς τῆς θ' καὶ γ' συζυγίας ἔχουσι τὸν αὐτὸν τύπον εἰς τὸν παρακείμενον καὶ σουπῆνον καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν χρόνους· εἷς, victurus ἀπὸ τοῦ vince καὶ vivo. Oblītis, ή-λειψυμένος, ἀπὸ τοῦ oblitio, ἀλείτω, oblītus, λησμονήσας, ἀπὸ τοῦ obliviscor, λησμονῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ.

§. 66. Τῶν ἐπιβρέχημάτων τὰ μὲν εἰσι πρωτότυπα, τὰ δὲ παράγωγα. Καὶ τὰ μὲν πρωτότυπα μανθάνομεν ἐκ τοῦ λεξικοῦ· περὶ δὲ τῶν παραγώγων σημειοῦμεν ἐνταῦθα τὰ ἑξῆς, ἀτιναχ ἀφορῶσι τὴν κλίσιν αὐτῶν. Περὶ τῆς παραγωγῆς ἔσται κατωτέρω λόγος.

Τὰ ἀπὸ ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν, ἐπιθετικὴν σημασίαν ἔχουσαν, παραγόμενα ἐπιβρέχηματα οὐδεμίαν ἀλληλην κλίσιν δέχονται, εἰ μὴ τὴν δηλούσσαν τοὺς τῆς παραθέσεως βαθμούς.

Τὸ μὲν θετικὸν ἐπιβρέχημα τῶν ἐπιθέτων σχηματίζεται τρεπομένης τῆς καταλήξεως τῶν ἐπιθέτων us, a, um τῆς ἀ καὶ θ' κλίσεως συγκίθιως εἰς ἡ σπαχνίως εἰς o, τῶν δὲ τῆς γ' κλίσεως εἰς ler ή iter.

Τὸ δὲ συγκριτικὸν ἐπιβρέχημα ἔχει τὴν αὐτὴν κατάληξιν καὶ τύπον τοῦ οὐδετέρου συγκριτικοῦ ἐπιθέτου· τὸ ὑπερθετικὸν σχηματίζεται ὡς τὸ τοῦ θετικοῦ ἐπιθέτου ἐπιβρέχημα, τρεπομένης τῆς καταλήξεως τοῦ θετικοῦ us εἰς e' oīon.

Doctus, πεπαιδευμένος, ἐπιβρέχημα θετικὸν docte, συγκριτικὸν doctius, ὑπερθετικὸν doctissime.

Aeger, ἀσθενής, aegrē, aegrius, aegerrime.

Fortis, ἵσχυρὸς, fortiter, fortius, fortissime.

Acer, δέρνες, acriter, acerius, acerrime.

Audax, τολμηρὸς, audacter, audacius, audacissime.

Amans. ἀγαπῶν, (μετοχὴ μὲν ἐπιθετικὴν σημασίαν), amanter, amantius, amantissime.

Facilis, εὐκολος, facile, facilius, facillime.

Σημ. Άπὸ δὲ τοῦ tuto, ἀσφαλῶς σχηματίζεται ὑπερθετικὸν tutissimo, καὶ ἀπὸ τοῦ merito, ἀξιως, meritissimo.

§. 67. Εὖ τὸ συγκριτικὸν ἐπίθετον σχηματίζεται ἀνώμαλως ἢ ἡναι ἐλλιπὲς, εἰναι ὀσαύτως καὶ τὸ τοῦ ἐπιδρήματος' οἶον, ἀπὸ τοῦ θετικοῦ ἐπίθέτου bonus, ἀγαθὸς, γίνεται τὸ θετικὸν ἐπιδρήμα bene, τὸ συγκριτικὸν melius καὶ τὸ ὑπερθετικὸν optime.

Άπὸ τοῦ malus, κακὸς, male, pejus, pessime.

Άπὸ τοῦ multus, πολὺς, θετικὸν ἐπιδρήμα εἰναι αὐτὸ τὸ οὐδέτερον ἐπίθετον, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς, multum, plus, plurimum.

Parvus, μικρὸς, parvum, minus, minime καὶ minimum.

Άπὸ δὲ τῶν γὴ ἔχόντων θετικὰ ἐπίθετα συγκριτικῶν deterior, χείρων, γίνονται τὰ ἐπιδρήματα deteriorius, deterrius.

Ocior, θάσσων, ocious, ocissime.

Potior, χρείστων, potius, potissimum.

Prior, πρότερος, prius, primum καὶ primo.

Novus, νέος, nove, novissime.

Ἀνώμαλά εἰσι προσέτι τὰ magis, μᾶλλον, maxime, μάλιστα, ἀπὸ τοῦ magnus, μέγας, καὶ uberior, uberrime, ἀπὸ τοῦ uber, πλήρης. Έξ συγκοπῆς ἀπὸ τοῦ validus, iσχυρὸς, προέρχεται τὸ valde, λίσαν, validius, validissime.

Σημ. ά. Τὸ ἐνικὸν οὐδέτερον θετικὸν καὶ ὑπερθετικὸν ἐπίθετον εἶναι ἐν πολλοῖς τὸ αὐτὸ καὶ ἐπιδρήμα, ὡς δεικνύουσι τὸ ἀνιστέρω παραδείγματα.

Σημ. β'. Καὶ τοπικὰ ἐπιδρήματα, ἀφ' ὧν σχηματίζονται συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ ἐπίθετα (§. 29) δέχονται καὶ ἐπιδρήματικοὺς παραθέσεως βαθμούς οἶον, prope, πλησίον, propius, proxime.

Intra, ἔνδον, interius, interime.

Ulta, πέραν, ulterius, ultimum ἢ ultimo.

Post, ὅστερον, posterius postremum καὶ postremo.

Supra, ἄνω, superius, summe ἢ summum καὶ supremum· τὰ δὲ citra, ἐντεῦθεν, infra, κάτω, ἔχουσι μόνον συγκριτικὸν citerius, inferius.

Έξ δὲ τῶν πρωτοτύπων ἐπιδρήματων βαθμοὺς παραθέσεως ἔχουσι μόνον τὰ ἔξτης.

Diu, πολὺν χρόνον, **diutius** (τὸ τι παρεντίθενται εὐφωνίας γάριν), **diutissime**.

Nuper, νεωστὶ, **nuperrime**, ἄνευ συγχριτικοῦ.

Sæpe, πολλάκις, **sæpius**, **sæpissime**.

Secus ἀλλως, **sæcius** (non *nihilo secius*, οὐδὲ ἡττον).

Tempri (καὶ tempore), ἐγκαίρως, **temperius**.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΕΡΙ ΗΡΟΘΕΣΕΩΝ.

§. 68. Αἱ τῆς λατινικῆς προθέσεις εἰσὶν αἱ ἔξης, ὡν αἱ μὲν συντάσσονται μετ' ἀφαιρετικῆς, αἱ δὲ μετ' αἰτιατικῆς, καὶ τινες μετὰ τῶν δύο τούτων πτώσεων.

Α'. Λἱ μετ' ἀφαιρετικῆς μόνης συντασσόμεναι εἰσιν:

Ab, ἀπό, πρὸ φωνήσεως καὶ ποτε καὶ πρὸ συμφώνου, **abs** πρὸ τοῦ te, a πρὸ συμφώνου.

absque, ἄνευ, χωρίς.

coram, πρὸ, ἐνώπιον.

cum, μετὰ, σύν.

de, ἀπό, περί.

Σημ. Ἡ cum μετὰ τῶν προσωπικῶν καὶ ἀναφορικῶν ἀντωνυμικῶν συντασσομένη τίθεται μετ' αὐτὰς πάντοτε οἷον, *mecum*, *tecum*, *nobiscum*, *secum*, *quocum*· εἴ τοι δὲ καὶ ἡ *tenus* τίθεται πάντοτε μετὰ τὴν συντακτικὴν αὐτῆς λέξιν.

Β'. Λἱ μετὰ αἰτιατικῆς συντασσόμεναι:

ad, πρὸς, παρά.

adversus (ūm), κατὰ, πρός.

ante, πρό.

apud, παρά.

circa, *circum*, περί.

circiter, περὶ, περίπου.

contra, ἀντὶ, ἐναντίον.

cis, *citra*, ἐντεῦθεν.

erga, πρός.

extra, ἐκτός.

infra, ὑπὸ, ὑποκάτω.

inter, μεταξύ.

intra, ἐνδόν, ἐντός.

justa, μετὰ, πλησίον.

ob, πρὸ, διά.

penes, πλησίον.

(ΔΑΤ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ.)

7.

per, διά.	secundum, μετά, κατά τινα.
pone, ὅπισθ.	supra, ἔνω, ὑπέρ.
post, μετά.	trans, πέραν.
præter, παρά, ἐκτός.	ultra, πέραν, ὑπέρ.
prope, πλησίον.	versus, πρός.
propter, διά, πλησίον.	

Ἡς versus τίθεται μετά τὴν συντακτικὴν αὐτῆς πτῶσιν καὶ εὑρηται μόνον μετά ὀνομάτων πόλεων.

Γ'. Λί μετ' ἀφαιρετικῆς καὶ αἰτιατικῆς συντασσόμεναι εἰσιν αὗται.

In, μετ' ἀφαιρετικῆς σημαίνει τὴν ἐπὶ τινος ἢ ἐν τινι στάσιν, μετὰ δὲ αἰτιατικῆς τὴν εἰς τι ἢ κατά τινος κίνησιν.

Sub, μετ' ἀφαιρετικῆς τὴν ὑπό τι στάσιν, μετὰ αἰτιατικῆς τὴν ὑπό τι κίνησιν.

Subter, ὑποκάτω, σπανίως εὑρηται μετ' ἀφαιρετικῆς.

Super, μετ' ἀφαιρετικῆς τὴν ὑπεράνω ἢ περί τι στάσιν, μετ' αἰτιατικῆς κίνησιν.

Σημ. ፫. Περὶ τινῶν ἰδιωτισμῶν τῶν προθέσεων βλ. Δ. Γ. §. 172. Περὶ δὲ τῆς συγτάξεως αὐτῶν ἔσται ἐν τῷ συντακτικῷ λόγος.

Σημ. ፬'. Λί προθέσεις συνθετόμεναι μετ' ἄλλων λέξεων τρέπουσι τὰ τελικὰ αὐτῶν σύμφωνα συνήθως εἰς τὰ ἀρκτικὰ τῶν ἐπομένων λέξεων ἄλλοτε τηροῦσιν αὐτὰ ἀμετάβλητα, καὶ ποτε τρέπουσιν εἰς ἄλλα. Ἡ δὲ συμ τρέπεται ἐν τοῖς συνθέτοις εἰς τοι, ἡς τὸ ι ποτὲ μὲν τρέπεται εἰς ι, καὶ ποτε μένει ἀτρεπτον· πρὸ φωνήνετος ὅμως καὶ ή ἀποθέλλεται συγήθως. Πλείω περὶ τούτων βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 173.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ.

§. 69. Τῶν συνδέσμων συμπλεκτικοὶ εἰσιν οἱ et, καὶ que, τε, ac ἢ atque, nec, neque οὕτε.

Αιαζευκτικοὶ δὲ δ aut, vel καὶ ve, ἢ.

'Erartιωματικοὶ δ sed, ἀλλὰ, autem, δὲ, verum ἢ vero, ceterum ὅμως, at, ἀλλά.

'Υποθετικοὶ δ si, εἰ, si modo, εἰ μόνον, si qvidem, εἴγε, si forte εἰ τυχὸν, sive ἢ sin autem, ἐὰν ὅμως, ἐὰν τοὺναντίον, sive, εἴτε, si non καὶ ni si, εἰ δὲ μή.

*Oμολογητικοὶ δὲ quamvis, licet, quamquam, καὶ τοι, καὶ περ,
etsi, tam etsi, etiam si, εἰ καὶ.*

*Συγχριτικοὶ, ut, ubi, ὡς, sicut, velut, καθὼς, tamquam, ὡς
quasi ὅσαν.*

*Sυλλογιστικοὶ δέ ergo, ἥρα, itaque, οὐτε, igitur οὖν, λοιπὸν,
ideo, διδ, quapropter, quare, quamobrem, οὐτε.*

*Αιτιολογικοὶ δέ nam, enim, γάρ, διότι, namque, etenim, καὶ
γάρ, quia, ἐπεὶ, quod, διότι, quum, ἐπεὶ, quum, quoniam, ἐπειδή.*

*Τελικοὶ δέ ut, uti, ὅπως, ἵνα, ὥστε, neve ἢ veu (=et ne), ἵνα
μή, μήτε, quin καὶ quominus, μή, ἵνα μή.*

*Xρονικοὶ δέ quum, οὗτε, tum—quum, τότε—οὗτε, ut, δις, ἀμα,
postquam, ἀφ' οὗ, priusquam, anteqvam, πρὶν, dum ἐφ' οὗσον,
donec, ἔως οὗ.*

Περὶ τῆς χρήσεως τῶν συγδέσμων τούτων σημειώτεον θέτε τῶν συμπλεκτικῶν διὰ μὲν εἰ συγδέει ἀπλῶς δύο λέξεις ἢ δύο προτάσεις, δὲ διέρχεται μετά τοῦ συγδεομένης λέξεως προσαρτώμενος ὁ ἐγκλινόμενον μόριον, δηλοῖ δέ τοι τὸ δίπλιον προστιθέμενον εἶναι προσθήκη ἢ ἐπέκτασις τῆς ἐννοίας τοῦ ήγουμένου· οὐτε συγδέει οὔτος δύο ἐννοίας, αἵτινες ἀποτελοῦσιν ἓν ὅλον· δύο δέ διακεκριμέναι καὶ ἀντιτιθέμεναι λέξεις συγδέονται διὰ τοῦ ετοι. Οἱ αἱ (πρὸ συμφώνου) δὲ αἰρεται (πρὸ συμφώνου καὶ φωνήντος) ἐπιφέρει συνήθως μετά τίνος ἐμφάσεως τὸ συγδέομενον ὡς οὐσιῶδες.

Ἐκάτερον μέρος συμπλεκτικοῦ λόγου ἐκφέρεται μετά τίνος ἐμφάσεως, συγδεόμενον διὰ τῶν εἰ—ετ, ἀγθ' ὅν τίνες μεταχειρίζονται γνε—ετ καὶ σπανίως γνε—γνε. Εἴτε δὲ καὶ διὰ τῶν quum—tum, θεον—θεον, tum—tum, modo—modo, nunc—nunc, ποτε μὲν—ποτε δέ· καὶ σπανίως, διὰ τῶν jam—jam, simul—simul, partim—partim, τὸ μὲν—τὸ δέ. Ἀλλὰ περὶ τούτων βλ. Δ. Γ. §. 433.

Ἐκ τῶν Διατάξεων τοικῶν δὲ aut διαφέρειν δύο διαφόρους iδέας, δὲ vel (ἢ νε) δηλοῖ ἐπουσιώδην διαφοράν, ἢ διακρίνειν τὸ ἐπιφερόμενον ὡς καὶ ὅνομα μόριον διάφορον, οὐχὶ δὲ καὶ οὐδίαν. Οἱ ἐπαγγαλμάσανθέμενος aut—aut συγδέει ἀντίθετα, ὃν τὸ ἔν ανανιεῖ τὴν ὑπαρξίην τοῦ ἐτέρου· δὲ δὲ vel—vel δηλοῖ μὲν, θετικὸν τὸ συγδέομενά εἰσι διάφορα, ἀλλὰ καὶ διὰ δυνατῶν γνωμάρχων καὶ τὸ δύο, ἢ διὰ εἰναι ἀδιάφορον ὡς πρὸς τὴν ἐννοίαν τοῦ λόγου διπλέτορον μέρος προτιμηθῆ· δὲ sive (ἢ seu) εἶναι ὑποθετικὸς σύγδεσμος, οὗτος τῷ vel sive, καὶ διαζευκτικὸς συνάμματος τοιοῦτος δὲ σημαίνει ἐπουσιώδην καὶ ἀσήμαντον διαφοράν τῶν διάτοις ἀντιθετομένων μερῶν. Πλειόνες δὲ τοιοῦτος εἰναι.

Ἐκ τῶν Εἰναι τι ω ματικῶν δὲ sed καὶ at καὶ ceterum τίθενται ἀείποτε ἐν ἀρχῇ τοῦ συγδεομένου λόγου, δὲ autem καὶ verum (καὶ vero) μετά μίαν ἢ πλείους λέξεις. Οἱ sed ἐπιφέρεται νέον τι, ἐπερ τροποποιεῖ τὴν ἐννοίαν τοῦ ήγουμένου ἢ ἀνανιεῖ αὐτήν· ἐνίστεται δὲ μεταβιθέτεις ἀπλῶς τὸν λόγον σὺς ἐτέραν ὑπόθεσιν, διότι ὁ λέγων δὲν ἔχει τὸ δέν θέλει· γὰρ εἰπῆ πλείους τῶν ἡδη ἔρθεντων. Διὰ τοῦ autem ἐπιφέρεται τι διάφορον καὶ ἀντίθετον τοῦ ήγουμένου, ἢ μόνον παρατήρησις ἢ προσθήκη εἰς ἐκείνον ἐνίστεται εἰναι· ίνος τῷ μεταβιθέτει δὲ τῆς ἐλληνικῆς. Οἱ at (=τοιούγαγτις) ἐπιφέρεται μετ' ἐμ-

φάσεως διάφορον καὶ ἀντίθετον τοῦ ἡγουμένου, η̄ ἀπλῶς ἀντιλογίζειν καὶ ἀνάρισειν ἐκεῖνου. Επιτείνεται δὲ ἡ σημασία αὐτοῦ αὕτη διὰ τῶν at enim, ἀλλὰ γάρ. at vero, ἀλλ' ὅμως. Αլqνὶ ἐπιφέρει ἔνστασιν μετ' ἀντιλογίας σημαίνων, ω̄τι, ἀλλὰ, η̄ συμπέρασμα (=ἀλλαρήν). Οὐ verum ἔχει σχέδιον τὴν αὐτὴν τοῦ sed σημασίαν, καὶ μάλιστα ἐν τοῦ sed etiam, verum etiam, ἀλλὰ καὶ ἀτίτιτη εἴτε δὲ καὶ εἰς μεταβάσεις λόγου εἶναι εὔχρηστος. Τὴν σύνδεσμον ceterum μεταχειρίζεται ἐνίστε δὲ Σαλλούστιος καὶ Λιθίος ἀντὶ τοῦ sed καὶ verum. Οὐ vero ἔχει ἐν γένει βεβεβιώτερὴν σημασίαν, ἐπιφέρων μετὰ βεβαιότητος καὶ ἐμάρτισεως τὸ δὲ αὐτοῦ συνδέσμενον.

Τῶν Γ' ποθετικῶν ὁ σι τίθεται εἰς τὸ ἡγουμένου τοῦ ὑποθετικοῦ λόγου μέρος, καὶ ἐπιτείνεται εἴναι, si modo, si quidem, si maxime, si forte, si jam, τὸ δὲ ἐπόμενον μέρος ἐπιφέρεται ἀνευ συνδέσμου, ἐνίστε δὲ ἐμφάσεως χάριν διὰ τοῦ ium, τότε, καὶ ium vero, τότε δέ. Οὐ sin καὶ ἐνίστε sin autem, συγδέει συνήθως ἐπιφερόμενην ὑπόθεσιν ἀντίθετον τῆς ἡγουμένης. Τὸ ἄπαξ τιθέμενον sive εἴναι ἵσσον τῷ vel si, η̄ ἐάν, τὸ δὲ διπλοῦν sive—sive, εἴτε—εἴτε, συνάπτει δύο ὑποθέσεις ἐχούσας κοινὴν τὴν ἀπόδοσιν, ἐνίστε δὲ καὶ δύο διαφέρους. Δρυπτικὴ ὑπόθεσις ἔχει τὴν σύνδεσμον nisi, εἰ δὲ μὴ, (παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ συνηρημένως πι). ἐνίστε δὲ εὔρηται καὶ nisi si, ἐάνδε ἐάν, καὶ ποτε si non, ὅταν ἡ ἀρνητικὴ ἀνήκῃ ὅχι εἰς δῆλην τὴν ὑποθετικὴν πρότασιν, ἀλλ' εἰς τὸ ἥπμα μόνον αὐτῆς, σηματίζουσα μετ' αὐτοῦ ἀρνητικὴν ἄννοιαν (oīs, fuit apertum, si Conon non fuisse, δῆλον ήν, ὅτι, εἰ Κόνων ἀπῆν). Τὸ τῆς ἀλληγορίης εἰ δὲ μὴ ἀνευ ὅμιματος, δηλοῦται διὰ τοῦ si minus, καὶ σπανιώτερον διὰ τοῦ si non.

Μετὰ τοὺς Οὐ μόλις γητικοὺς qvamvis, licet, qvamqvam, eti, tametsi, etiamsi, ἐπεται ἀντίθετικὴ πρότασις, ἔχουσα συνήθως τὸ μόριον tamen, ὅμως, δι' οὐ δηλοῦται, δτι καίτοι ὅμολογεται ὡς βέβαιον τὸ διὰ τῶν συνδέσμων τούτων ἐκφερόμενον, ὑπάρχει ὅμως τι, τὸ διοῖον ἀντίκειται εἰς τὴν ὅμολογίαν ταύτην. Τινὰς τῶν συνδέσμων τούτων συντάσσουσιν οἱ M. X. συγγραφεῖς ὅχι μετὰ ὅμιμάτων μόνον, ἀλλὰ καὶ μετὰ μετογῶν καὶ ἐπιθέτων παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις ὅμιμων δ qvamvis εὑρηται μετὰ ἐπιθέτων.

Τῶν συγκριτικῶν οἱ μὲν δηλοῦσιν ὅμοιότητα ὡς οἱ ut, uti (ut—ita, item, sic), sicut, velut, ceu (παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις καὶ μεταγενεστέροις), tanqvam, qfasit, ὃν ὁ tanqvam καὶ qvasi σπανίως συνδέουσι προτάσεις, αἵτινες ἀμφότεραι ἐμφαίνουσι τι ἀληθῆς καὶ βέβαιον. Η μὴ ἀληθῆς ἀλλ' ὑποθετικῶς μόνον πρὸς σύγκρισιν λαμβανομένη πρότασις ἐκφέρεται μετ' ἐνδε τῶν μορίων tanqvam si, ὡσεὶ, velut si, ὡσπερεῖ, καὶ qvasi, ὡσάν. Το τελευταῖον μεταχειρίζονται μάλιστα ὅταν εἰρωνικῶς η̄ γλευστικῶς λέγωσι τι μὴ ἀληθῶς ὑπάρχειν. Qvasi vero haec similia sint, ὡσάν ησαν ταῦτα ἔμοια! ἀπερ οὐδαμῶς εἰσι.

Οἱ δὲ συνδέοντες ἀπλῶς τὰ συγκρινόμενα μέρη, μὴ δηλοῦντες δὲ οἱ αὐτοὶ καὶ ἀνύπαρχη δμοιότης η̄ iσότης ἐν αὐτοῖς, εἰσι qvam καὶ ac η̄ atque, η̄. Καὶ δὲ qvam ἐπεται μετὰ τὸ tam (τόσον—ὅσον), μετὰ συγκριτικὰ ἐπίθετα καὶ λέξεις συγκριτικὴν ἔννοιαν ἐχούσας, oīs εἰσιν al ante, πρότερον, post, διστερον, supra, ἀνωτέρω, malo, προτιμῶν δὲ ac η̄ atque, δέστις εἴναι καὶ συμπλεκτικὸς σύνδεσμος, ἐπεται μετὰ ἐπίθετα καὶ ἐπιφέρματα δμοιότητα, iσότητα καὶ τ' ἀνάπτατιν δηλοῦντα, καὶ μετὰ τὰ similis, δμοιος, dissimilis, ἀνόμοιος. Τὰ λοιπὰ βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 444. 6'. Εγίστε δὲ καὶ μετὰ τὴν idem ἀντωνυμίαν idem valet ac si—ίσσον δύναται, ὡς ἄν.

Τῶν Συλλογιστικῶν οἱ μὲν ἄλλοι τίθενται ἐν ἀρχῇ τῆς προτάσεως, ο ergo δὲ καὶ igitur μετὰ μίαν συνήθως η̄ πλείους λέξεις, ἀλλὰ καὶ ποτε ἐν ἀρχῇ.

Περὶ τῆς γρήγορεως τῶν αἰτιολογίακῶν καὶ τελικῶν καὶ χρονικῶν συνδέσμων ἔσται λόγος ἐν τῷ συντεκτικῷ.

§. 70. Ένταῦθα ἀνήκουσι καὶ τὰ ἑρωτηματικὰ καὶ ἀρνητικὰ μόρια, περὶ ὧν σημειοῦμεν τὰ ἔξηπτα.

Τὰ εἰς ἀπλῆν ἢ μίαν μόνην ἑρώτησιν προτασσόμενα ἐρωτηματικὰ μόρια: ἂν τοις τὸ ἑγκλινόμενον καὶ ἐν τέλει τῆς πρώτης λέξεως προσαρτώμενον πε, τὸ πῦ, ἐπερ ἐπιτεινόμενον εἶναι πυμπε, πυμπα πυμψιδ, τὸ εεψιδ, τὸ μετ' ἀρνητικῶν πονπε, μήπως δὲν. ἄρ, οὐ, τὸ σι, ἄν. Τούτων τὸ μὲν πε ἐκφέρει γενικῶς τὴν ἑρώτησιν, μὴ παρεμράτενον, ὅτι ἡ ἀπόκρισις θίλει εἰσιθαι καταφατικὴ ἢ ἀποφατικὴ. Μέτα δὲ τὴν διὰ τοῦ πονπε γινομένην ἑρώτησιν, ἐπεταῖ συνήθως ἀπόκρισις καταφατικὴ, ἐπιθετικοῦσα τὴν ἑρώτησιν. Τὸ δὲ πῦ, μῶν, εἰς ἀνεξαρτήτους ἑρωτήσεις προστιθέμενον, ἐμφαίνει, ὅτι ἡ ἀπόκρισις ἔσαι καταφατικὴ· εἰς ἑξαρτωμένας δὲ, ἐκφέρει ἀριστως τὴν ἑρώτησιν, μὴ δρίζον εἰ ἡ ἀπόκρισις ἔσται καταφατικὴ ἢ ἀποφατικὴ. Ή ἀριστία δὲ αὗτη ἐπαυξάνεται εἴτε μᾶλλον διὰ τῆς προσαρτήσεως τοῦ πε εἰς τὸ πῦ (πυμπε, μήπως). Τὸ σι προστιθέται εἰς ἑξαρτωμένας ἑρωτήσεις, σημαίνον ἀμφιθελίζει περὶ τῆς βεβαιότητος τοῦ περὶ οὐ δ λόγος (Visam, si domi est, ἴδω, εἰ ἐν τῷ οίκῳ ἔστι). Ή γρῆσις τούτου ἔμως εἶναι σπανία ἐν τῷ πε τῷ λόγῳ, καὶ εὐδίσκεται συνήθως μετὰ τὸ exspecto, περιμένω, καὶ τὰ δοκιμὴν σημαίνοντα φήματα. Πλείω περὶ τούτων βλ. Δ. Γ. §. 431.

Οὕτω δὲ συνδέωνται δύο ἡ πλείους ἑρωτήσεις, τότε εἰς μὲν τὴν πρώτην αὐτῶν προστιθέται τὸ utrum, πότερον, ἢ τὸ πε, εἰς δὲ τὴν δευτέραν καὶ τὰς λοιπὰς τὸ αν (ἢ anne). Ἐνίστε ὅμως ἡ πρώτη ἐκφέρεται καὶ ἀγένιο μορίου ἑρωτηματικοῦ, δηλουμένης τῆς ἑρώτησεως διὰ τοῦ τόνου τῆς φωνῆς μόνον. Τὸ αν προστιθέται ἐνίστε καὶ εἰς μίαν μόνην ἑρώτησιν, μὴ προηγουμένης ἐτέρας διὰ τοῦ utrum, ὅταν ἑρωτᾷ τις τὸ ἄλλως (ἀναιρουμένου τοῦ ἥδη ἔχοντος), ἢ τὸ μετὰ ταῦτα (βεβαιουμένου τοῦ αὐτοῦ) ἥθελε συμβῆν. An hæc ab eo non dicuntur? ἢ δὲν λέγονται ταῦτα ὑπὸ αὐτοῦ;

Τοῦ ἑρωτηματικοῦ τούτου αν διάφορον εἶναι τὸ ἀπορηματικὸν αν (ἢ ἴσως), μετὰ τῶν haud scio, nescio, ἀγνῶ, dubito (ἀμφιθέλλω δν), dubium, incertum est, ἀμφιθελον, ἀλλέτιον εἶναι ἄν..... Εἴ δέν αι φράσεις haud scio αν, nescio αν, σημαίνουσι μὲν δισταγμὸν ἢ ἀμφιθελίαν, ἀλλὰ συγχρόνως ἐμφαίνουσι τὴν τοῦ λέγοντος εἰκασίαν, ὅτι τὸ πρᾶγμα ἔχει οὕτως ὡς αὐτὸς λέγει· ὡστε αἱ φράσεις αὗται ισοδύναμοισι πολλάκις τῷ ἡμετέρῳ λέσσως. Haud scio αν recte dixerim, ἴσως ἥθελον εἰπεῖ δρῖῶς, λέγων αὐτῷ.

Καταρρακεῖ ἀπόκρισις σημαίνεται διὰ τῶν βεβαιώτακῶν μορίων etiam, ita, οὕτω, vero, βεβαίως, sano ἢ sane quidam, δρθως γε, ἢ ἀπλῶς διὰ τοῦ αὐτοῦ τῆς ἑρώτησεως ἥκματος ἐπαναλαμβάνομένου. Ἀποφατικὴ δὲ ἀπόκρισις σημαίνεται διὰ τοῦ πον, οὐ, minime, οὐδαμῶς, minime vero, οὐδαμῶς γε. Επενορθωτικὴ δὲ ἀπόκρισις, διῆς ἀναρρεῖται τὸ ἥδη ἔχον καὶ ἐπιφέρεται ἔτερον μετὰ βεβαιότητος, γίνεται διὰ τοῦ imo, καὶ ἐντογώτερον διὰ τοῦ imo vero, οὐχι ἀλλά.

§. 71. Αρνητικὰ μόρια: εἰσὶ τὰ πον, οὐ, οὐχι, τὸ τούτου ἀσθενέστερον haud, ὅπερ ἀπαντάται σπανιώτατα καὶ μόνον μετὰ ἐπιθέτων καὶ ἐπιθημάτων (haud mediocris, οὐχι μέτριος, haud procul, οὐχι μακράν), καὶ μετὰ τοῦ φήματος scio, ἐν τῷ φράσει haud scio αν, ἀγνῶ, δν, ἴσως. Εἴ δέν καὶ τὰ πεντηγνωμ, οὐδόλως, καὶ haud-qvamqvam, οὐδαμῶς, ἄτινα σπανίως ἀπαντῶνται. Εγνονώτερον τοῦ πον ἐκφράζει τὴν ἀρνητικὴν τὸ nihil, οὐδὲν, μετὰ ἔγκυάτων συντασσόμενον, καὶ τὸ ἐπιθετικὸν nullus. ἀλλὰ περὶ τούτων βλ. Δ. Γ. 433.

Ἐπέτερον ἀρνητικὴν μόριον ἀντιστοιχοῦ τῷ Ἑλληνικῷ μὴ εἶναι τὸ πε, δπερ μεταχειρίζονται εἰς εύκτικάς, ἀπαγορευτικάς καὶ τελικάς προτάσεις καὶ ἀλλαχοῦ. Εἰς τελικὰς ἔμως προτάσεις εὑρίσκεται πολλάκις καὶ ut πε, ὡστε νὰ μή. Τὰ δὲ ne—qvidem, ὡν ἐν τῷ μέσῳ παρεμβάλλεται πάντοτε ἡ ἀναιρουμένη λέξις, σημαίνουσιν, οὐδὲ, καὶ ἐνίστε οὐδὲ γε (ne ille qvidem, οὐδὲ ἐκεῖνος).

Η ἀρνησίς ποτε συγχωνεύεται μετά τοῦ συμπλεκτικοῦ συνδέσμου εἰς τὸ μόριον περνεῖ η πες, οὔτε, δπερ μεταχειρίζονται θταν εἰς προηγουμένην πρότασιν ἡ λέξιν ἐπιφέρωσιν ἐτέραν, καὶ μάλιστα θταν ἡ δευτέρα αὕτη πρότασις ἔχῃ τὸ μόριον enim, tamen, vero.

Η συμπλοκὴ ὅμως δύο ἡ πλειόνων μελῶν τῆς αὕτης προτάσεως μετ' ἀργήσεως ἐκφερομένων γίνεται διὰ τῶν περνεῖ—περνεῖ, οὔτε—οὔτε, (ἢ πες—πες, περνεῖ—πες, περνεῖ—περνεῖ). Η δὲ καταφατικοῦ καὶ ἀποφατικοῦ μέλους διὰ τῶν εἰ—περνεῖ, καὶ—οὔτε, περνεῖ—ει, οὔτε—καὶ. Η ἀρνησίς πε μετά τοῦ εἰ ἡ τοῦ αὐτοῦ συγχωνεύεται συνήθως εἰς τὸ πενε καὶ σπανίως εἰς τὸ θε.

Δύο δὲ ἀργήσεις ποιοῦσι σχεδόν πάντοτε κατάφασιν, ητις ποτὲ μὲν εἶναι ἀδόριστος, ὡς ἐν τοῖς πον nemo (ὄχι οὐδείς), τίς, πον, nullus, τίς, πον nihil, τί, πον numquam ἐνίστε ποτὲ δὲ καθολική· ὡς, nemo πον, nullus πον, πᾶς, nihil πον, πᾶν, numquam πον, δεῖποτε, πιστόν πον, πανταχοῦ. Πότε δὲ διὰ ποιοῦσι κατάφασιν, λέγεται ἡ Δ. Γ. §. 460. κ. ἐ.

Η πρὸς τὰ κυριώτερα καὶ οὐσιωδέστερα πρόδοσις τοῦ λόγου γίνεται διὰ τῶν συγδέσμων πον modo, non tantum, non solum—sed etiam, verum etiam, οὐ μόνον—ἀλλά. Ἀντὶ τοῦ sed etiam ἀπαγότται εἴλοται καὶ ἀπλῶς sed, ὡσταν ἐπιφέρηται γενικωτέρα ἔγγονα, ητις περιλαμβάνει καὶ τὴν ἡγουμένην, καὶ σπανίως sed qvodoν. Ὁταν δὲ ἡ μετά τὸ πρῶτον μέλος, τὸ ἔχον τὸ πον modo η non solum, ἐπιφερομένη πρότασις ἀναιρῆται, τότε αὕτη ἐπιφέρεται μὲ τὰ μόρια sed ne—qvidem, ἀλλ᾽ οὐδὲ, η sed vix, ἀλλὰ μόλις. Ἀλλὰ τότε προστίθεται καὶ εἰς τὸ πρῶτον μέλος συνήθως καὶ δευτέρα ἀρνησίς οὐχο, πον modo (ἢ solum) non, sed ne—qvidem, οὐ μόνον οὐ, ἀλλ᾽ οὐδὲ. Ego πον modo tibi πον irascor, sed ne reprehendo qvidem factum tuum (Κικ. ὄπερε Σύλλ. 8)=έγώ οὐ μόνον δὲν δργίζομαι κατά σοῦ, ἀλλ᾽ οὐδὲ κατακρίνω τὴν πρᾶξίν σου). Πλείω περὶ τούτων, καὶ ἀλλα τινὰ ἀρνητικὰ μόρια σπανίως ἀπαγγέλμενα βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 461 κ. ἐ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΦΩΝΙΜΑΤΩΝ.

§. 72. Τῶν ἐπιφωνημάτων συνηθέστερά εἰσι τὰ ἔξης:

Χαρᾶς, io, ha, he, evoe, evax.

Λύπτης, vae, heu, eheu, ohe, au hei, pro.

Θουμασμοῦ, o, en, ἡ ecce, hui, hem, papac, vah.

Ἀποστροφῆς, phui, apage.

Τὰ κλητικὰ, o, heus, echo, pro ἡ proh.

Ως κλητικὰ, βεβλωτικὰ καὶ δημοτικὰ ἐπιφωνήματα θεωροῦνται

καὶ τὰ τῶν θεῶν ὀνόματα Mehercule, meherecle, hercule, hercle, Ήράκλεις! Mediusfidius, mecastor καὶ ecastor, Κάστωρ, Pol, edepol, Ποιλύδευκες, per deum, πρὸς θεοῦ, per deos, per Jovem, pro dii, pro deum fidem, pro deum atque hominum fidem καὶ π.

Σημ. Ή πρὸς τῶν ὀνομάτων τῶν θεῶν ἀντωνυμία τῷ φαίνεται ὅτι εἶναι λείψανον τελείας προτάσσεως (τοιαύτης ita me Hercules juvat η juves). Τὸ δὲ mediusfidius εἶναι ἔσον τῷ me dius (Διὸς ἀρχ. ἀντὶ filius), τουτέστιν ἔσον τῷ Mehercules. Τὸ δὲ οἱ ἐν τοῖς ecastor καὶ edepol εἶναι ἀπλοῦν προτασθμένην ἐπιφάνημα: τὸ δὲ δοὺς τῷ edepol προέρχεται ἐκ συγκοπῆς τοῦ deus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΗΜΙΠΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΝ ΓΕΝΕΙ.

§. 73. Παράγωγοι λέξεις γίνονται προστιθεμένων τῶν ἐρεξῆς μηνυμονευομένων παραγωγικῶν καταλήξεων ἀμέσως εἰς τὴν ῥίζαν, ποτὲ μὲν μεσολαβοῦντος συνδετικοῦ φωνήντος, ποτὲ δὲ ὅχι οἴον, ἀπὸ τῆς ῥίζης milit τοῦ οὐσιαστικοῦ miles, (γεν. milit-is), στρατιώτης, παράγεται τὸ ῥῆμα milit-are, στρατεύω, τὸ οὐσιαστικὸν militi-a, στρατείχ, καὶ τὸ ἐπίθετον milit-aris, στρατιωτικός. Τηροῦνται δὲν τῇ παραγωγῇ οἱ ἑξῆς κανόνες.

1) Όταν αἱ παραγωγικαὶ καταλήξεις προσαρτῶνται εἰς ὀνόματα τῆς ἀ καὶ ἔ ἐνίστε καὶ τῆς δὲ κλίσεως, ἀποβάλλεται τὸ χαρακτηριστικὸν τούτων γράμμα α καὶ ο.

2) Όταν ἡ παραγωγὴ γίνηται ἀπὸ ῥημάτων, τότε αἱ παραγωγικαὶ καταλήξεις προστίθενται εἰς τὴν ἀπλῆν καὶ ἀμετάβλητον τῶν ῥημάτων ῥίζαν, οὐχὶ δὲ εἰς ταύτην μεταβεβλημένην διὰ προσθίκης ἢ ἀποβολῆς γραμμάτων οἴον, ἀπὸ τῆς ἀπλῆς ῥηματικῆς ῥίζης frag, καὶ ὅχι ἀπὸ τῆς ἐπιστεταμένης ἐν τῷ ἐνεστῷ frago, συντρίβω, ῥήγνυμι, παράγεται τὸ οὐσιαστικὸν fragor, πάταγος, θραῦσις, καὶ τὸ ἐπίθετον fragilis, εὔθραυστος.

3) Τῶν ῥημάτων τῆς ἀ καὶ ἔ συζυγίας ἀποβάλλεται τὸ χαρακτηριστικὸν α καὶ ε προστιθεμένων τῶν ἀπὸ φωνήντος ἀρχομένων παραγωγικῶν καταλήξεων οἴον, ἀπὸ τῶν amo (ἀσυναιρέτως amao),

ἀγαπῶ, *palleo*, ὁχριῶ, *opīnor*, νομίζω, *παράγονται*: τὰ οὐσιαστικὰ *am-or*, ἀγάπη, *pall-or*, ὁχρίασις, *opīn-io*, δόξα.

Σημ. Τὸ χαρακτηριστικὸν οἱ τῶν μὴ σηματικέντων τὸν παραπείμενον εἰς ἔνι φημάτων ἀποθέλλεται καὶ ὅταν αἱ παραγωγικαὶ καταλήξεις ἀρχωνται ἀπὸ συμφώνου.

4) ὅταν ὅμως ἡ ῥίζα λήγῃ εἰς σύμφωνον καὶ ἡ παραγωγικὴ κατάληξις ἀρχεται ἀπὸ συμφώνου, τότε παρεμβάλλεται μεταξὺ τούτων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ συνδετικὸν φωνῆν ι, καὶ ποτε τὸ ς. Ἐνίστε δὲ ἀποθέλλεται ἐν τῶν συμφώνων, ὅταν δὲν παρεμβάλληται φωνῆν· οἷον ἀπὸ τοῦ *fulg-eo*, ἀστράπτω, γίνεται *fulmem*, ἀστραπή. Ή ἀποθέλλεται δὲ αὕτη γίνεται πολλάκις, ὅταν ἡ ῥίζα λήγῃ εἰς ν, ἀλλὰ τότε ἐκτείνεται τὸ φωνῆν τῆς ῥίζης· οἷον ἀπὸ τοῦ *mōn-eo*, κινῶ, γίνονται τὰ *mō-tus*, κίνησις, *mō-bilis*, κινητός, ἀπὸ τοῦ *adjūv-o*, βοηθῶ, *adjū-mentum*, βοήθημα.

5) Τὸ καταληκτικὸν φωνῆν (*a*, *e*, *i*, *u*) τῶν ἑηματικῶν ῥίζῶν πρὸ τῶν παραγωγικῶν καταλήξεων εἶναι ἀείποτε μακρόν· οἷον, *velamen*, κάλυμμα, *complē-mentum*, συμπλήρωμα, *mōlī-mem*, μηχάνημα, ἐπιχείρημα, *volūmen*, πτυχίον, βιβλίον.

6) Ἐνίστε γίνεται ἡ παραγωγὴ ὅχι ἀμέσως ἀπὸ τῆς ῥίζης τοῦ ἑηματος, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῆς τοῦ σουπίνου, προετιθεμένης μετὰ τὸ τελικὸν σύμφωνον τούτου (*t h s*) τῆς παραγωγικῆς καταλήξεως· οἷον ἀπὸ τοῦ σουπίνου *amat-uw*, γίνεται *amat-or*, ἐραστής.

Περὶ παραγωγῆς οὐσιαστικῶν ἀπὸ ἑημάτων.

§. 74. Διὰ τῶν ἐφεξῆς παραγωγικῶν καταλήξεων, προετιθεμένων εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ἑηματος, παράγονται ἑηματικὰ οὐσιαστικὰ κατὰ τοὺς ἐπομένους κανόνας·

1) Ή *or* (*x*, *n*, *μη*, *μος*) προστίθεται εἰς τὴν ῥίζαν ἀμεταβάτων ἑημάτων, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῆς ἡ καὶ ἦ, οὐδέποτε δὲ τῆς δ' συζυγίας· τὰ δὲ οὗτα παραγόμενα οὐσιαστικὰ δηλοῦσιν ἐνέργειαν ἡ κατάστασιν· οἷον, *am-or*, ἀγάπη, *err-or*, πλάνη, *fav-or*, εὔνοια, *pall-or*, ὁχρίασις, *furor*, μανία, ἀπὸ τῶν ἑημάτων *amare*, *errare*, *favere*, *pallere*, *furere*.

2) Διὰ τῆς αὐτῆς *or*, προσαρτωμένης εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ σουπίνου, παράγονται ἀρσενικὰ οὐσιαστικὰ εἰς *tor* ἢ *sor* (ευς, ος, της, τωρ)

λήγοντα, καὶ δηλοῦντα πρόσωπον, ὅπερ ἐνεργεῖ τὸ ὑπὸ τῆς βίζης σημανόμενον· οἷον, amator, ἔραστης, adjūtor, βοηθός, victor, νικητής, cursor, δρομεὺς, audītor, ἀκροστής. Ἀπὸ πολλῶν δὲ εἰς τοὺς σχηματίζονται καὶ θηλυκὰ εἰς trix (εια, ισσα, τις, τρια, τετρα)· οἷον venatrix, victrix, adjutrix, καὶ σπανιώτερον εἰς strix ἀπὸ τῶν εἰς sor· ὡς tonsrix ἀπὸ τοῦ tonsor, κουρεύς. Βλ. Δ. Γ. §. 177. 2 σημ.

3) Ή io, (γεν. iōnis, σις, σια, α, η, ος, μος, μα), εἰς τὴν βίζαν τοῦ σουπίνου προσαρτωμένη, δηλοῖς ἀφηρημένως τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἔρματος· οἷον administratio, διοίκησις, cautio, φύλαξις, actio, πρᾶξις, recessio, ἀποχωρισμός, divisio, διαίρεσις. Ἐνίστε δὲ προσαρτάται ἡ αὐτὴ καὶ εἰς τὴν βίζαν τοῦ ἔρματος· οἷον, opinio, δόξα (ἀπὸ τοῦ opīnōr, νομίζω).

4) Καὶ ἡ ταυτόσημος ταύτης us (γεν. ūs) προστίθεται εἰς τὴν βίζαν τοῦ σουπίνου· οἷον, visus, ὄρασις, usus, χρῆσις, audītus, ἀκοή.

5) Τὴν αὐτὴν σημασίαν τῆς io καὶ us ἔχει καὶ ἡ illa (σπανία ὅμως), ήτις προσαρτάται καὶ αὐτὴ εἰς τὴν βίζαν τοῦ σουπίνου· οἷον, conjectura, εἰκασία, mercatura, ἔμπορεια, natura, φύσις. Εἴτε σπανιώτερα εἶναι ἡ illa, ήτις προσαρτάται ποτὲ μὲν εἰς τὴν βίζαν τοῦ ἔρματος· ὡς (quverēla, παραπονον, λύπη, μορφή, ἀπὸ τοῦ qveror, παραπονοῦμαι, μέμφομαι), ποτὲ δὲ εἰς τὴν τοῦ σουπίνου· ὡς, corruptēla, διαφθηρά. Τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχει καὶ ἡ ium, ήτις προσαρτάται εἰς τὴν βίζαν τοῦ ἔρματος· ὡς, desiderium, πέθος, imperium, ἀρχή, judicium, χρίσις, odium, μῆσος, perfugium, καταφυγή. Περὶ τινῶν ἄλλων ταυτοσήμων καταλήξεων βλ. Δ. Γ. ἐ. ἀ. 5.

6) Ή men (γεν. mīnis, μα) δηλοῖ τὸ ἐνεργοῦν ἢ τὸ χρησιμεῦνον πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς βίζης δηλούμενον· οἷον, ἀπὸ τὸ fluo, φέω, flumen, ρεῦμα, ἀπὸ τοῦ luceo, λάμπω, ἀποβολῆ τοῦ εἰδὼν τὴν εὐφωνίαν, lumen, φῶς, ἀπὸ τοῦ specio, specimen, δοκίμιον. Τινὰ δὲ τούτων σημαίνουσι καὶ πάθος· ὡς volūmen, πτυχίον, βιβλίον, acūmen, δξύτης, ἀκωνή.

7) Ή mentum (μα, ον), σημαίνει ὄργανον, μέσον ἢ πρᾶγμα πρός τι χρήσιμον· ὡς, ornementum, κόσμημα, monumentum, μνημεῖον, adjumentum, βοήθημα.

8) Ή cūlum καὶ ἡ κατὰ συγκοπὴν ἀρχαιοτέρα clum καὶ ἡ būlum σημαίνουσιν ὡς αὔτως ὄργανον, ἐνίστε δὲ καὶ τόπον ἐνεργείας· cœnaculum, ἐστικτόριον, vehiculum, ὄχημα, stabulum, σταθμός.

Τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχει καὶ ἡ *trum* ὡς *aratrum*, ἀροτρον, *claustrum*. κλεῖθρον.

Σημ. Τὸ τῆς *culum* καὶ *clum* τρέπεται εὐφωνίας χάριν εἰς τ., ὅταν ἡ πεδία αὐτῶν συλλαβεῖ τῆς βίζης τοῦ φήματος ἔχῃ ἔτερον I· οἷον ἀπὸ τοῦ *sepelio*, ἐνταφιάζω, *sepulum*, τάφος, *simulo*, ὁμοιός, *simulacrum*, ὁμοίωμα.

Περὶ παραγωγῆς οὐσιαστικῶν ἐξ ἔτέρων οὐσιαστικῶν.

§. 75. 1) Ἡ παραγωγικὴ κατάληξις *ium* (ιον, ια, ειχ) προστίθεται εἰς οὐσιαστικὰ προσώπων σημαντικὰ, καὶ δηλοῦ κατάστασιν ἢ ἰδιότητα, ἐνίστε καὶ πρᾶξιν ἢ ἐνέργειαν· οἷον, ἀπὸ τοῦ *collēga*, ἐταῖρος, γίνεται *collegium*, σύλλογος, ἀπὸ τοῦ *conviva*, *συμπότης*, *convivium*, *συμπόσιον*, ἀπὸ τοῦ *testis*, *μάρτυς*, *testimonium*, μαρτυρία, *sacerdos*, *ἱερεὺς*, *sacerdotium*, *ἱερατεία*. Ἡ αὐτὴ δὲ κατάληξις σημαίνει καὶ τόπον ἐνεργείας ὡς *auditorium*, ἀκροατήριον, ἀπὸ τοῦ *auditor*, *ἀκροατής*.

2) Ἡ ἄτος (ια, εια) εἰς δύναματα προσώπων προσαρτωμένη, δηλοῦ ἐπάγγελμα ἢ ἀρχήν ὡς *consulatus*, *ὑπατεία*, *tribunatus*, δημαρχία, ἀπὸ τῶν *consul*, *ὑπατος*, *tribunus*, δημαρχος· ἔτι δὲ καὶ ἡ *ura*· ὡς *censūra* τιμητεία, ἀπὸ τοῦ *sensor*, *τιμητής*.

3) Ἡ *arius*, (ποιος, ουργός) σημαίνει τὸν ἀσχολούμενον ἢ ἐργαζόμενον τὸ δύπλο τῆς βίζης δηλούμενον· οἷον, *statuarius*, ἀγαλματοποιὸς *argentarius*, ἀργυροχόρος. Ἡ δὲ *arium* (ιῶν, ιον) δηλοῦ τόπου ἀθροίσεως ἢ διατηρήσεως πρωγμάτων ὡς *granarium*, *σιτοθολῶν*, *seminarium*, φυτώριον, *vivarium*, *ἴχθυοτροφεῖον*, ἀπὸ τῶν *gramnum*, κόκκος σίτου, *semen*, *σπέρος*, *vivus*, ζῶν.

4) Ἡ *īna* (ια, ιον) προσαρτᾶται εἰς προσώπων δύναματα καὶ σημαίνει ἐνέργειαν ἢ τόπον ἐνεργείας· οἷον, *medicina*, *ἰατρεία*, *doctrina*, διδασκαλία· καὶ *officina*, ἐργαστήριον, ἐκ τοῦ *officium*, ἐργον. Τὰ δὲ *regīna*, *βασιλὶς*, *gallina*, ἀλεκτορὶς, εἰσὶ θηλυκὰ τῶν ἀρσενικῶν γεν, *βασιλεὺς*, *gallus*, ἀλέκτωρ.

5) Ἡ *al* καὶ *ar* σημαίνει πρᾶγμα ἀνήκον ἢ σχέσιν ἔχον πρὸς τὸ δύπλο τῆς βίζης δηλούμενον· οἷον *puteal*, φρέατος στόμιον, *animal*, ἐμψυχον, ἀπὸ τῶν *puteus*, φρέαρ, *anima*, *ψυχή*. Ἡ *ar* προσαρτᾶται εἰς βίζης, ὃν τὸ ἔσχατον μέρος ἔχει I, ὡς ἀνωτέρῳ ἡ *erum*.

6) Ἡ ἔτιμον (ων) προσαρτάται εἰς δύνοματα φυτῶν, καὶ σημαίνει τόπον περιέχοντα φυτά· οἶον, *olivētum*, ἐλαιών, *myrtētum*, μυρσινών, *qvercētum*, δρυμών, ἀπὸ τοῦ ολῖνα, ἐλαία, *myrtus*, *qvercus*.

7) Ἡ ἕτερη προσαρτάται εἰς δύνοματα ζώων, καὶ σημαίνει τόπον περιέχοντα ζῶα ἢ σταῦλον· οἶον, *bubīle*, βούσταθμον, *ovīle*, μάνδρα προβάτων. Ἡ αὐτὴ δὲ εἰς δύνοματα προσαρτωμένη σημαίνει ἀπλῶς τέπον· ὁς, *cubīle*, κοιτών, *sedīle*, ἔδρα.

Περὶ παραγωγῆς τῶν ὑποκοριστικῶν.

§. 76. Διὰ τῶν καταλήξεων *lus*, *la*, *lum* καὶ *culus*, *cula*, *culum* (*ισκος*, *υλος*, *ιλις*, *ύλιον*), προσαρτωμένων εἰς τὴν διέξαν τῶν δύνομάτων, σχηματίζονται τὰ ὑποκοριστικὰ, ἀτινα τηροῦσιν δείποτε τὸ γένος τῆς ἀφ' ἣς παράγονται λέξεως, διό εἰσι τρικατάληκτα. Ἐν δὲ τῇ παραγωγῇ αὐτῶν τηροῦνται οἱ ἔξης κανόνες.

Η *lus*, *la*, *lum* προστίθεται εἰς τὴν διέξαν τῶν τῆς ἀ καὶ ἐ' κλίσεως δύνομάτων καὶ εἰς τινα τῆς γ' μάλιστα τὰ εἰς ε καὶ γ λήγοντα.

1) Καὶ ἔτι μὲν ταῦτα ἔχωσι πρὸ τῆς καταλήξεως σύμφωνον, προσλαμβάνεται ὡς συνδετικὸν τὸ ι καὶ γίνεται *ulus*, *ula*, *ulum*· οἶον, ἀπὸ τῶν *cera*, *κηρὸς*, *servus*, *δοῦλος*, *oppidum*, *πόλις*, *aetas*, *ἥλικια*, *adolescens*, *rex*, *vox* γίνονται τὰ ὑποκοριστικὰ *cerula*, *servulus*, *oppidulum*, *aetatula*, *adolescentulus*, *regulus*, *vocula*.

2) Εἶτα δ' ἔχωσι φωνῆς, τότε συνδετικὸν εἶναι τὸ ο· ὅθεν γίνεται *olus*, *a*, *um*· οἶον, ἀπὸ τῶν *filius*, *սին*, *filia*, *θυγάτηρ*, *gloria*, *δόξα*, *ingenium*, *πνεῦμα*, γίνονται τὰ *filiolus*, *filiola*, *gloriola*, *ingeniolum*.

3) ἔτι δὲ καταλήγωσιν εἰς *ul*, *in*, *r*, προσλαμβάνεται τὸ ε καὶ γίνεται *ellus*, *ella*, *ellum*· οἶον, ἀπὸ τῶν *tabula*, *πίναξ*, *catulus*, *σκῆπτος*, *lamina*, πέταλον, *asinus*, *ὄνος*, *libra*, *λίτρα*, *ager*, *ἀγρὸς*, *labrum*, *χειλος*, γίνονται τὰ *tabella*, *catella*, *lamella*, *asellus*, *libella*, *agellus*, *labellum*.

Η *culus*, *a*, *um* προσαρτάται εἰς δύνοματα τῆς γ', δ' καὶ ἐ κλίσεως· καὶ εἰς μὲν τῶν τῆς γ' ἀμέσως εἰς τὴν δύνομαστικὴν ἔτι αὕτη λήγει εἰς *l*, *r* καὶ εἰς *s* τρεπόμενον ἐν τῇ γενικῇ εἰς *r*· οἶον ἀπὸ τῶν *animal*, *ζῶον*, *frater*, *ἀδελφὸς*, *mater*, *μήτηρ*, *uxor*, *cor*, *flos*,

ἄνθος, os (γεν. oris), στόμα, γίνονται τὰ animalculum, fraternalis, matercula, uxorecula, flosculus, osculum.

Εἰς δὲ τῶν εἰς es (γεν. is ἢ ei) καὶ εἰς is (γεν. is) μετὰ τὴν ἀποθήλην τοῦ στῆνος δινομαστικῆς οἶον, ἀπὸ τῶν nubes, νεφέλη, dies, ἡμέρα, pisces, λύθυς, γίνονται τὰ nubecula, diecula, pisciculus.

Ἀπὸ δὲ τῶν corona, στέφανος, opéra, ἐργασία, γίνονται τὰ ὑποκοριστικὰ corolla, opella· καὶ ἀπὸ τοῦ ἀχρήστου puëra, θηλυκοῦ τοῦ puer, τὸ puella, κοράσιον ἢ παιδίσκη.

Τὰ δὲ εἰς o (γεν. inis ἢ onis) ἀνόματα τῆς γ' κλίσεως δέχονται ὑποκοριστικὴν κατάληξιν εἰς unculus, a, um· οἷον ἀπὸ τοῦ sermo, λόγος, virgo, παρθένος, homo, ἄνθρωπος, γίνονται τὰ sermunculus, virguncula, homunculus. Καὶ ἀπὸ τοῦ vas, ἀγγεῖον, τὸ vasculum.

Σημ. ἄ. Διὰ τῶν ὑποκοριστικῶν τούτων καταλήξεων σχηματίζονται ἐνίστα ὑποκοριστικὰ ἥψ' ἐπέρων ὑποκοριστικῶν οἶον, ἀπὸ τῶν cista, κιβώτιον, γίνεται cistula καὶ cistella, καὶ διὰ δευτέρας προσθήκης τῆς ula, cistellula.

Σημ. β'. Ολίγα μόνον ὑποκοριστικὰ ἔχουσι τὴν κατάληξιν illus, a, um, ἀντὶ ellus-ōn, τὰ bacillum, pugillus, sigillum, tigillum, pulvillus, ἀπὸ τῶν baculum, ἥψηδος, pugnus, γρένθος, signum, σημεῖον, tignum, δοκῆς, pulvinus, τύλος, προσκέφαλον. Κατὰ ταῦτα σχηματίζονται καὶ τὰ codicillus, μικρὸς κώδηξ, lapillus, λιθόρροια, angvilla, δρέπιον, ἀπὸ τῶν τῆς γ' κλίσεως ὀνομάτων codex, lapis, angvis.

Περὶ τινῶν ἔλλων σπαγίων καὶ ἀγνακάλων σχηματισμῶν βλ. Δ. Γ. §. 182.

Περὶ παραγωγῆς οὐσιαστικῶν ἀπὸ ἐπιθέτων.

§. 77. Τὰ ἔξι ἐπιθέτων παραγόμενα οὐσιαστικὰ σημαίνουσι ποιότητα ἢ ἴδιότητα καὶ ἔχουσι τὰς ἐφεξῆς καταληξίεις.

I) Τὰ εἰς tas (ια, οτης) προσαρτῶσι τὴν κατάληξιν ταύτην μετὰ τοῦ συνδετικοῦ i εἰς τὴν δίζαν τῶν ἐπιθέτων οἶον, bonus, ἀγαθός, bonitas, crudelis, ὡμὸς, crudelitas, atrocis, σκληρὸς, atrocitas. Τινὰ δὲ τούτων καὶ ἄνευ συνδετικοῦ φωνήντος οἶον, ἀπὸ τοῦ liber, ἐλεύθερος, γίνεται libertas, ἀπὸ τοῦ pauper, πτωχὸς, paupertas. Άλλὰ πολλὰ τῶν τὴν κατάληξιν ταύτην ἔχόντων οὐσιαστικῶν παράγονται ἀφ' ἐπέρων οὐσιαστικῶν (ώς cives, πολίτης, civitas) καὶ ἀπὸ ἥρημάτων ὡς, potestas, iσχὺς, δύναμις, ἀπὸ τοῦ possum, δύναμις.

2) Τὰ εἰς ia (ιχ, εια) παράγονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπὸ μονοκαταλήκτων ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν οἷον ἀπὸ τῶν audax, τολμηρός, audacia, iners, ἀργός, inertia, abundans, εὐπορῶν, abundantia. Λπαντῶνται δὲ καὶ ἀπὸ τρικαταλήκτων ἐνίστεται ἐπιθέτων παραγόμενα· ὡς τὰ miseria, ἀθλιότης, perfidia, ἀπιστία.

3) Τὰ εἰς tia καὶ itia (ιχ, συνη) παράγονται ἀπὸ δλίγων τρικαταλήκτων ἐπιθέτων· ὡς, τὰ malitia, justitia, laetitia, ἀπὸ τῶν malus, κακός, justus, δίκαιος, laetus, εὐθυμος. Τινὰ δὲ τούτων λήγουσι καὶ εἰς ies· ὡς mollitia καὶ mollities, τρυφερότης.

4) Τὰ εἰς iūdo ἀπὸ δικαταλήκτων καὶ τρικαταλήκτων μετὰ τοῦ συνδετικοῦ i· οἷον ἀπὸ τοῦ altus, ὑψηλός, altitudo, æger (γεν. ægri), ἀσθενής, ægritudo, ἀσθένεια, similis, (e), similitudo, δμοιότης.

Σημ. Ἀπὸ τοῦ dulcis, γλυκὺς, παράγεται dulcēdo, γλάρις, καὶ τὸ σπάνιον dulcītudo, γλυκύτης, καὶ ἀπὸ τοῦ gravis, βαρὺς, gravitas, βαρύτης, καὶ gravēdo, καρηβαρία. Περὶ τινῶν ἄλλων βλ. Δ. Γ. §. 184.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΠΙΘΕΤΩΝ.

§. 78. Τῶν παραγώγων ἐπιθέτων τῆς λατινικῆς, τὰ μὲν παράγονται ἀπὸ ἑνη.άτων τὰ δὲ ἀπὸ οὐσιαστικῶν. Καὶ τὰ μὲν ἀπὸ ἥρμάτων παραγόμενα ἔχουσι τὰς ἑζῆς καταλήξεις.

1) Τὰ εἰς ūdus (ἢ dus ἀνευ τοῦ συνδετικοῦ i) παράγονται ἀπὸ τῆς ἑζῆς ἀμεταβάτων ἥρμάτων εἰς eo, καὶ σημαίνουσι κατάστασιν ἢ ποιότητα· οἷον ἀπὸ τοῦ caleo, εἴμαι θερμὸς, calidus, θερμὸς, timeo, φοβοῦμαι, timidus, δειλός.

2) Τὰ εἰς lis (καὶ μὲ τὸ συνδετικὸν i, ilis) δηλοῦσι τὸν ἐπιτήδειον, ἵκανὸν παθεῖν τὸ ὑπὸ τοῦ ἥρματος σημαινόμενον· οἷον, fragilis, θραυστός, facilis, εύκολος, utilis, χρήσιμος, ἀπὸ τῶν frango, θραύω, facio, ποιῶ, utor, χρῶμαι.

Τὸ αὐτὸ δηλοῦσι καὶ τὰ εἰς bilis, καὶ ibilis· οἷον, amabilis, ἀξιέραστος, flēbilis, ἀξιοθήνητος, ἀπὸ τοῦ amo, ἀγαπῶ, flēo, κλαίω, θρηνῶ.

Σημ. Τινὰ τούτων ὅμως ἔχουσι καὶ ἐνεργητικὴν σημασίαν· οἷον τὸ terribilis, φοβερός, ἀπὸ τοῦ terreo, φοβίζω. Τῶν δὲ εἰς ilis, τινὰ παράγονται ἀπὸ τοῦ σουπίνου καὶ σημαίνουσι τὸν δυνατὸν παθεῖν τὸ ὑπὸ τῆς ἑζῆς δηλούμενον· (οἷον, versatilis, κινητός), ἢ πάθος ἀπλῶς, ὡς fictilis, πλαστός, ἀπὸ τοῦ fingo, πλάθω, σουπ. fustum,

3) Τὰ εἰς αὐτὸν τῆς βίζης τῶν ἔρμάτων παραγόμενα σημαίνουσι τὸν ἔχοντα ὅρεῖν, θέλησιν καὶ συνθέστερον δύναμιν πρὸς τὸ πρᾶξαι τὸ ὑπὸ τῆς βίζης δηλούμενον οἶνον, *pugnax*, φιλοπόλεμος, *edax*, ἀδηφάγος, *loquax*, λάλος. Τινὰ δὲ τούτων δηλοῦσιν ἀπλῶς ἐνέργειαν ὡς ὁ ἐνεστῶς τῆς μετοχῆς οἶνον *minax*, ἀπειλῶν, *fallax*, ἀπατηλός.

4) Όλιγώτερον συνήθεις εἰσὶν αἱ καταλήξεις· ἀ) ἡ *cundus* σημαίνουσα ἵκανότητα ἢ θέλησιν πρὸς τὸ πρᾶξαι τὸ ὑπὸ τῆς βίζης δηλούμενον *iracundus*, ὀργίλος, *facundus*, εὔγλωττος, ἐκ τοῦ *irascor*, ὀργίζομαι, *fari*, λέγειν· β') ἡ *lus* ἢ *ulus* σημαίνουσα ἀπλῶς ἐνέργειαν, καὶ τὸν ἔχοντα κλίσιν ἢ ἔξιν εἴς τι· ὡς, *credulus*, εὔπιστος, *gar-rulus*, φλύχος, ἀπὸ τοῦ *credo*, πιστεύω, *garrio*, φλυαρῷ· γ') ἡ *uis* προστίθεται εἰς μεταβατικὰ ἔρματα καὶ ἔχει παθητικὴν σημασίαν· ὡς, *conspicuus*, ὄρατος.

§. 79. Τὰ δὲ ἀπὸ οὐσιαστικῶν παραγόμενα ἐπίθετα ἔχουσι τὰς ἐφεξῆς καταλήξεις, ὃν τινες ἔχουσιν δρμοῖαν σημασίαν, καὶ οὐχὶ πανταχοῦ εὐδιάκριτον.

1) Ἡ *eus* σημαίνει τὴν ἐξ ἣς ἔγεινέ τι ὕλην· οἶνον, *aureus*, χρυσοῦς, *ligneus*, ξύλινος. Σπανίως δὲ σημαίνει δρμούστητα, ὡς *virgi-neus*, παρθένειος, *roseus*, ἥδειος.

Σημ. Τὸ εἶδος τοῦ ξύλου, ἐξ οὗ γίνεται τι σημαίνει συνήθως ἡ *nus* (*ινος*), ὡς, *quernus* καὶ *quernus*, δρύινος· ἡ δὲ *nus* δηλοῖ καὶ τὸ ἀνήκον εἴς τι· ὡς *pater-nus*, πατρικὸς, *vernus*, ἐσρινός.

2) Ἡ *cius* ἢ *icius* σημαίνει τὴν ὕλην ἢ τὸ ἀνήκον εἴς τι· ὡς, *latericius*, πλίνθινος, *gentilicus*, φυλετικὸς, ἀπὸ τοῦ *gentilis*, φυλέτης.

3) Ἡ *aceus* (ἀδης, ειος) σημαίνει ὕλην, δρμούστητα καὶ τὸ ἀνήκον εἴς τι· οἶνον, *argellaceus*, ὀργιλλώδης, *rosaceus*, ῥοδινός, *gal-linaceus*, ἀλεκτόρειος.

4) Ἡ *icus* (ικος) σημαίνει τὸ ἀνήκον εἴς τι· ὡς, *bellicus*, πολεμικὸς, *civicus*, ἀστυκὸς, *hosticus*, ἔχθρικός· ἀνθ' ὃν ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ εὐχροστότερά εἰσι *civīlis*, *hostīlis*. Εἰς τὰς φράσεις δρμῶς ταύτας λέγουσι πάντοτε *corona civica*, ἀστυκὸς στέφανος, *ager hostieus*, ἔχθρικὴ χώρα.

Τινὰ τούτων παράγονται καὶ ἀπὸ ῥημάτων καὶ προθέσεων· οἶον, απῖκυς, φίλος, pudicus, αἰδήμων, αντῖκυς, ἀρχαῖος.

5) Ἡ ilis σημαίνει κατὰ φύσιν ἢ εἶδος δμοιότητα, ἢ τὸ ἀνῆκον εἰς τι· civilis, ἀστυκὸς, virilis, ἀνδρικὸς, herilis, δεσποτικὸς, genitilis, φυλετικός.

6) Ἡ alis ἔχει τὴν αὐτὴν τῆς ilis σημασίαν, ἀλλ' εἶναι μᾶλλον συνήθης· naturalis, φυσικός, annalis, χρονικός, regalis, βασιλικός. Οὕτων δὲ ἡ πρὸ τῆς alis συλλαβὴ τῆς ἑίζης ἔχει l, τότε τρέπεται αὕτη εἰς aris· οἶον, popularis, δημοτικός, militaris, στρατιωτικός.

7) Ἡ ius (ιος, ειος) σημαίνει τὸ ἀνῆκον ἢ τὸ πρός τι συμφωνοῦν· οἶον, patrius, πάτριος, regius, βασιλικός. Συνήθως δὲ προστίθεται εἰς προσώπων δνόματα· ὁς, prætorius, στρατηγικός, imperatorius, αὐτοκρατορικός.

8) Ἡ ūnus δηλοῖ τὸ ἐκ τινος προερχόμενον ἢ τὸ εἴς τι ἀνῆκον· ὁς divinus, θεῖος, marinus, θαλάσσιος· καὶ μάλιστα εἰς δνόματα ζώων προσαρτωμένη agninus, προσάτινος.

Σημ. Δπὸ ταύτης διαιρένεται ἡ ūnus (nus), ἥτις σημαίνει τὴν ἐξ ἣς γίνεται τι ὅλην καὶ προσαρτάται εἰς δνόματα δένδρων καὶ φυτῶν· ἔτι δὲ καὶ ἡ χρονικῶν ἐπιθέτων κατάληξις tēnus· ὁς diutēnus, χρόνιος.

9) Ἡ ēpus σημαίνει δμοιότητα καὶ τὸ εἴς τι ἀνῆκον· οἶον, montanus, ὄρεινός, rusticus, ἀγροϊκός, humanus, ἀνθρώπινος. Ἡ αὐτὴ προσαρτάται καὶ εἰς τακτικὰ ἀριθμητικὰ, καὶ δηλοῖ τὸ εἴς τινα τάξιν ἢ τάγμα ἀνῆκον· ὁς, primanus, ὁ τοῦ πρώτου τάγματος, secundanus, κτλ.

10) Ἡ arius δηλοῖ τὸ σχέσιν ἔχον ἢ ἀνῆκον εἴς τι· οἶον, agrarius, ἀγροτικός, ordinarius, τακτικός, legionarius, ὁ ἀπὸ τοῦ τάγματος. Καὶ ἀπὸ διαιρετικῶν ἀριθμητικῶν παράγονται ἐπίθετα εἰς arius· οἶον nummus denarius, νόμιμη μέντη δέκα ἀσταρίων, senex septuagenarius, γέρων 70 ἔτῶν.

11) Ἡ ivus σημαίνει τὸ ἀριδέζον ἢ προσῆκον εἴς τι· ὁς festivus, ἑορτινός, aestivus, θερινός. Εἰς μετοχὰς δὲ προσαρτωμένη δηλοῖ τὸν τρόπον, καθ' ὃν γίνεται τι· ὁς capīvus, αἰχμάλωτος.

12. Ἡ ūsus (ώδης) σημαίνει πλησμονὴν ἢ κατοχήν τινος· οἶον, ingeniosus, πνευματώδης, generosus, γενναῖος, lapidosus, λιθώδης, supersticiosus, δεισιδαιμονικός.

13) ἡ lentus (ὑλεντος καὶ μετὰ τὸ καὶ ὁ ὅλεντος) σημαίνει ὀξεῖτος πλησμονής ὡς, fraudulentus, ἀπατηλός, turbulentus, θορυβώδης, violentus, βίαιος, sangvinolentus, αἷματώδης.

14) ἡ atus (ἐκ τοῦ παρακειμένου τῆς μετοχῆς τῆς ἀ συζυγίας) εἶναι συνηθεστάτη καὶ σημαίνει τὸν ἔχοντα τὸ ὄπο τῆς βίζης δηλούμενον οἶνον, falcatus, δρεπανοφόρος καὶ δρεπανοειδῆς, virgatus, ῥαβδωτός, togatus, τηθεννοφόρος, dentatus, δόνοντωτός.

Σημ. ἀ. Ἀπὸ οὐσιαστικῶν τῆς γ' κλίσεως εἰς ίσ (γεν. ίσ) παράγονται εἰς ilus, ἐπίθετα. ἔχοντα τὴν αὐτὴν τῆς άτου σημασίαν ὡς, auritus, ὁ ἔχων ἄτη, turrellus, πυργόφόρος· ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν τῆς δ' ὀλίγα τινὰ εἰς illus· ὡς cornutus, κερασπόρος.

Σημ. β'. Ἀπὸ φηματικῶν οὐσιαστικῶν εἰς οἱ σχηματίζουσιν οἱ ποιηταὶ ἐπίθετα εἰς orus· oīon, canorus, φύλαξ, οὐρός, θαυμήρης, καὶ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ decanus, κόσμιος.

Σημ. γ'. Καὶ ἀπὸ τινῶν ἐπίθετων παράγονται οὐσιοφρεστικὰ κατὰ τοὺς ἐν § 76 κανόνας· ὡς τὰ parvulus, aureolus, pulchellus, misellus, leviculus, ἀπὸ τῶν parvus, μικρός, aureus, χρυσοῦς, pulcher, ὥρατος, miser, ἄθλιος, levis, ἐλαφρός.

Περὶ τινῶν ἄλλων σπανίων ἐπίθετικῶν καταληξεων βλ. Δ. Γ. § 188. 15.

§. 80. Ἐτι δὲ καὶ ἀπὸ κυρίων ὄντων παράγονται ἐπίθετα, ἔχοντα τὰς ἔξτης καταληξεις.

1) Τὰ εἰς ius (ειος) ῥωμαϊκὰ γενῶν δινόματα (nomina gentilia) εἰσὶν ἐπίθετα κυρίως (ὡς, gens Fabia, Φαβία γενεά), καὶ ὡς τοιαῦτα δηλοῦσι δημοσίας, ήτοι εἰς τὴν πόλιν ἀναφερομένας πράξεις ἢ ἔργα ἀνδρὸς ἀνήκοντος εἰς τὸ μηνημονεύμενον γένος· οἴον, lex Cornelia, Julia, Κορνήλειος ἢ Ιούλειος νόμος, via Appia, Ἀππία δόδος, circus Flaminius, Φλαμίνιειον θέατρον. Τὸ δὲ ἀνήκον εἰς τινὰ τοῦ αὐτοῦ γένους ἀνδρα, ἀφ' οὗ καὶ δινομάζεται, δηλοῦ ἡ κατάληξις anus· ὡς bellum Marianum, Μαρίου πόλεμος, classis Pompejana, στόλος Pompejōu.

2) Τὰ δὲ ἀπὸ ῥωμαϊκῶν οἰκογενειακῶν δινομάτων (nomina cognomina) παραχρόμενα ἐπίθετα λήγουσι συνήθως εἰς iānus, καὶ σημαίνουσι τὸ εἰς ἄνδρα τινὰ τῆς οἰκογενείας ἀνήκον καὶ ἐξ αὐτοῦ καλούμενον· οἴον, Ciceronianus, Cæsarianus· σπανιώτερον δὲ εἰς anus ἀπὸ δινομάτων τοιούτων εἰς α ληγόντων· ὡς, Sulla, Sullānus, καὶ ἀπό τινων εἰς us, ὡς Gracchus, Gracchānus. Σπανία δὲ εἶναι καὶ ἡ inus· ὡς, Verrinus, Plautinus. βλ. Δ. Γ. §. 189. σ.

Σημ. Τῶν ἀλληνικῶν ἐπίθετικῶν καταληξεων, τῶν εἰς κύρια ἄλλ. δινόματα προσεκρτωμένων, συνήθης ἐν τῇ λατινικῇ εἶγαι ἡ ēus, ἡ īus (ειος) καὶ icus (ικος)· ὡς, Ari-stoteleius, Epicureus, Platonicus.

§. 81. *Kai apò órgmátwor pólēwōn paqágoriai (éthrixà) épiθeta ðhlouñnta tò eis tñn pólēwōn ãnñkōn, h̄ tñn tñs pólēwōs nátoikōn kai polítēn. Toloútwon épiþetwōn kátaþlñz̄eis eisín.*

1) Ἡ ἄνυ, ἥτις προσαρτᾶται εἰς ὀνόματα πόλεων εἰς a, ae, um, i λήγοντας οἶον, ἀπὸ τῶν ὀνομάτων τῶν πόλεων Roma, Formiae, Tusculum, Fundi, γίνονται τὰ ἔθνικὰ Romanus, Formianus, Tusculanus, Fundanus. Ωςαύτως προσαρτᾶται ἡ αὐτὴ καὶ εἰς τινὰ Ἑλληνικὰ ὀνόματα πόλεων εἰς a καὶ ae λήγοντας ὡς ἀπὸ τῶν Troja, Syracuse, Thebae, γίνονται Trojanus, Syracuseus, Thebanus. Τὰ δὲ εἰς ἵτης Ἑλληνικὰ λήγουσιν ἐν τῇ λατινικῇ εἰς Itanus· ὡς Panormitanus, Neapolitanus.

2) Ἡ īnus προστίθεται εἰς ὀνόματα λήγοντα εἰς ia καὶ ium· οἶον, ἀπὸ τῶν Ameria, Lanuvium γίνονται τὰ Amerinus, Lanuvinus. Ἐπι δὲ καὶ Prænestinus, Reatinus, ἀπὸ τῶν Præneste, Reate, καὶ Ἑλληνιστὶ Tarentinus.

3) Ἡ as (γεν. ális) προσαρτᾶται εἰς τὰ εἰς a, ae καὶ um λήγοντας ὡς ἀπὸ τῶν Capēna, Fidēnae, Antium, γίνονται Capenas Fidenas, Antias. Οὐδέποτε ὅμως Ἑλληνικῶν πόλεων ἔθνικὰ ἔχουσι τὴν κατάληξιν ταύτην.

4) Ἡ ensis προστίθεται εἰς τὰ εἰς o καὶ pote καὶ εἰς τὰ a, ae, um καταλήγοντας οἶον, Sulmo, Salmonensis, Bononia, Bononensis, Cannae, Cannensis, Ariminum, Ariminensis· ἔπι δὲ καὶ Cartaginiensis.

Τὴν αὐτὴν κατάληξιν δέχονται ἐν τῇ λατινικῇ καὶ τὰ εἰς ευς λήγοντα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἔθνικὰ καὶ ἔπειρ τινὰ ἄλλην κατάληξιν ἔχοντας ὡς, Patrensis, Πατρεῖς, Chalcidensis, Χαλκιδεῖς, καὶ Atheniensis, Αθηναῖς. Σπανιότερα ὅμως τηρεῖται ἡ Ἑλληνικὴ κατάληξις ευς ἐν τῇ λατινικῇ ὡς, Cittieus, Halicarnasseus ἀντὶ Cittiensis, Halicarnassensis, Κιττεῖς, Ἀλικαρνασσοῦς.

Σημ. Πολλὰ Ἑλληνικὰ ἔθνικα τηροῦσι καὶ ἐν τῇ λατινικῇ τὴν Ἑλληνικὴν κατάληξιν ὡς, Corinthius, Rhodius, Byzantius, Clazomenius, Cyzicenus, Smyrnaeus, Πρέ. Δ. Γ. §. 190. σ.

§. 82. Καὶ τὰ ἔθνῶν ὀνόματά εἰσι καὶ αὐτὰ (éthrixà) ἐπίθετα, ἔχοντα τὰς ἐν τῷ ἕγουμένῳ παραγράφῳ καταλήξεις ὡς, Romanus, Latinus, Sabinus· τινὰ δὲ αὐτῶν τὴν seus ἢ eus οἶον, Oscus, Volscus, Etruscus, Graecus. Ἐξ ἄλλων ὅμως ἔθνικῶν ὀνομάτων,
(ΔΑΤ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ.)

ἄτινά εἰσιν ἀληθῶς οὐσιαστικὰ, σχηματίζονται ἐπίθετα εἰς icus, καὶ ἀπὸ Ἑλληνικῶν ἢ τοῖς Ἑλλησι γνωστῶν, εἰς ius· οἶον, ἀπὸ τῶν Italus, Gallus, Syrus, Cilix, γίνονται τὰ Italicus, Gallicus, Syrius, Cilicius. Εἰς δὲ ὡς ἄτομον καλεῖται Gallus καὶ ὅχι Gallicus· οἶον, miles Gallus, στρατιώτης Γάλλος.

§. 83. Ἀπὸ δρουμάτων γρῳῶν, τὰ ὁποῖα διὰ τῆς καταλήξεως ia παράγονται ἀπὸ τῶν ἔθνων (ώς τὰ Italia, Gallia, Cilicia, Phrygia), σχηματίζονται ἐνίστε ἐπίθετα, σημαίνοντα ὅχι τὸ ἐκ τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ τὸ ἐκ τῆς χώρας πηγάδον ἢ ἐν αὐτῇ ὅν· οἶον, pecunia Siciensis, χρήματα σικελικὰ, exercitus Hispaniensis, ἥρωματος στρατός ἐν Ἰσπανίᾳ.

Σημ. Ἄπο πολλῶν ἔθνων δὲν σχηματίζονται χωρῶν ὀνόματα, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἔθνος ἐνισταὶ καὶ τῆς χώρας ἔνομα· οἶον, in Sabinis, Bruttiis habitare, ἐν Σαβίνοις, Βρυτίοις οἰκεῖν, ἀντὶ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Σαβίνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΡΗΜΑΤΩΝ.

§. 84. Ρήματα παράγονται ἀπὸ οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων καὶ ἐτέρων ἥρμάτων.

1) Καὶ πρῶτον μὲν ἀπὸ οὐσιαστικῶν παράγονται προσθέσει τῆς καταλήξεως are (τῆς ἡ συζυγίας) εἰς τὴν βίζαν τοῦ οὐσιαστικοῦ πολλὰ ἐνεργητικὰ ἥρματα, σημαίνοντα διὰ τὸ μποκείμενον ἐνεργεῖ τὸ ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ δηλούμενον· οἶον, ἀπὸ τοῦ fraus (γεν. fraudis), ἀπάτη, γίνεται τὸ fraudare, ἀπατᾶν, ἀπὸ τοῦ honor (γεν. honoris), τιμὴ, τὸ honorare, τιμῆν.

Σημ. ἀ. Σπανίως σχηματίζονται διὰ τοιαύτης παραγωγῆς καταλήξεως ἀμετάβατα ἥρματα, εἴλα εἰσι τὰ laborear, πονεῖν, ἀπὸ τοῦ labor, πόνος, τὸ militare, στρατεύειν, ἀπὸ τοῦ miles, στρατιώτης.

Σημ. β'. Τὰ πλεῖστα τῶν ἀπὸ οὐσιαστικῶν εύτω παραγομένων ἥρμάτων ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἡ συζυγίαν, δὲίγα δέ τινα εἰς τὴν δ', ὡς τὰ finire, τελείσθεν, vestire, ἐνδύειν, custodire, φυλάσσειν, punire, κολάζειν, ἀπὸ τῶν οὐσιαστικῶν finis, τέλος, restis, ἐσθῆται, custos (γεν. custōdis), φύλαξ, ρωμα, ποιηῆ· δὲ δὲίγωτερα εἰς τὴν δ', ὡς τὰ floreo, ἀνθῶ, frondeo, φυλλοφρεῖθαι, ἀπὸ τῶν οὐσιαστικῶν floris (γεν. floris), ἄνθεις, καὶ frons (γεν. frondis), φύλλοις.

(ΗΛΙΤΑΜΜΑΤΙ ΤΑΞ)

2) Ἀπὸ οὐσιαστικῶν προσέτι καὶ ἐπιθέτων παράγονται πολλὰ ἀποθετικὰ τῆς ἀ συζυγίας, ἀμετάβατα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, σημαίνοντα, φέρομαι ἢ εἴμαι τοιοῦτος οἷον ἔμφασίνει ἢ βίζα· οἷον, ἀπὸ τοῦ ancilla, θεραπαινὶς, ancillor, philosophor, φιλοσοφῷ, græcor, ἑλληνίζω, laetor (laetus), εἴμαι εὔθυμος. Ὁλιγάτερά εἰσι τὰ ἔχοντα μεταθετικὴν σημασίαν· ὡς τὰ interpretor, ἐρμηνεύω, ἀπὸ τοῦ interpres, ἐρμηνεὺς, oscular, φιλῶ, ἀπὸ τοῦ osculum, φίλημα, furor, κλέπτω, ἀπὸ τοῦ fur, κλέπτης.

§. 85. Ἀπὸ ἐπιθέτων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῆς ἀ καὶ ἕ' χλίσεως, προσθήκη τῶν καταλήξεων τῆς ἀ συζυγίας, παράγονται ἔρματα μεταθετικὰ, σημαίνοντα συνήθως ὅτι τὸ ὑπόκειμενον ἐνεργεῖ τὸ ὑπὸ τῆς βίζης τοῦ ἐπιθέτου διηλούμενον· οἷον ἀπὸ τοῦ matūrus, ὥριμος, τὸ maturare, ὥριμάζω, σπεύδω, dives, πλούσιος, ditare, πλουτίζω, honestus, τίμιος, honestare, τιμῆν. Ὁλίγα δὲ τούτων ἔχουσιν ἀμετάθετον σημασίαν· ὡς τὰ nigrare, εἴμαι μέλας, concordare, συμφωνῶ, propinquare, πλησιάζω, durare, διαμένω, ἀπὸ τῶν ἐπιθέτων niger, μέλας, concors, σύμφωνος, propinquus, πλησίον, γείτων, durus, σκληρὸς, διαρρήξ.

Σημ. Τινὰ τούτων κλίνονται κατὰ τὴν δ' συζυγίαν· οἷον τὰ μεταθετικὰ lenire, πραύω, mollire, μαλακύω, stabilire, ἀσφαλίζω, ἀπὸ τῶν lenis, λεῖος, ἥπιος, molles, μαλακὸς, stabilis, σταθερὸς καὶ τὰ ἀμετάθετα superbire, ἀλαζονεύομαι, ferociere, ἀγριαίνομαι, lascivire, ἀκολασταίνω· καὶ τινὰ ὅλιγα ἀμετάθετα κατὰ τὴν ἕ· ὡς τὸ albeo, εἴμαι λευκὸς, caneo, εἴμαι πολιός.

§. 86. Ἀπὸ ἔρμάτων παράγονται νέα ἔρματα μὲ μικρὸν διαφορὰν τῆς τοῦ πρωτοτύπου σημασίας κατὰ τοὺς ἐπομένους κανόνας.

ἀ. Διὰ τῆς καταλήξεως *ito* (ἀπαρέμφτον *itare*) παράγονται τὰ θαμιστικὰ λεγόμενα ἔρματα, ἄτινα σημαίνουσιν ὅτι ἡ τοῦ ἔρματος ἐνέργεια ἐπαναλαμβάνεται πολλάκις. Καὶ εἰς μὲν τὰ τῆς ἀ συζυγίας ἔρματα προσάρτᾶται ἡ καταλήξις αὕτη ἀμέσως εἰς τὴν βίζαν τοῦ ἐνεστῶτος, εἰς δὲ τὰ τῆς γ' συζυγίας εἰς τὴν τοῦ σουπίνου, ὁσαύτως καὶ εἰς ἔτερα, σχηματίζοντα ὅμως τὸ σουπίνον ὡς τὰ τῆς γ' συζυγίας ἔρματα· οἷον, ἀπὸ τῶν clamo (τῆς ἀ), φωνάζω, τὸ θαμιστικὸν clamito, ἀπὸ τὸ rogo, (τῆς ἀ), ἐρωτῶ, rogito, ἀπὸ τοῦ lego (τῆς γ'), ἀναγινώσκω, σουπ. lectum, τὸ θαμιστικὸν lectito (āre), ἀπὸ τῶν

τῆς δέ haereo, προσαρτῶμαι, τὸ haesito, ἀπὸ τοῦ video, βλέπω, τὸ visito, καὶ ἀπὸ τοῦ τῆς δέ venio, ἔρχομαι, ventito, συχνάζω, φοιτᾶ-

Σημ. Τῶν τῆς γέ συζυγίας ἑρμάτων αριθ., φέω, φεύγω, φεύγω, φεύγω, ποσο-, γινώσκω, τὰ θαμιστικὰ παράγονται δχι ἀπὸ τοῦ σουπίνου, ἀλλ' ἀμέσως ἀπὸ τῆς ἐξίης τοῦ ἐνεστῶτος· οἷον, agito φνεύτω, noscito, ὡς ἀπὸ τῶν τῆς ἀ συζυγίας.

Θαμιστικὰ παράγονται προσέτι προσθέσει ἀπλῆς τῆς καταλήξεως τῆς ἀ συζυγίας εἰς τὴν ἐξίην τῶν σουπίνων τῆς γέ οἶν, ἀπὸ τῶν currro, τρέχω, soupinon cursum, Θαμιστικὸν curso, adjuno, βοηθῶ, adjūtum, adjutare, eo, πορεύομαι, itum, itare. Τὰ πλεῖστα τούτων ὅμως δὲν σημαίνουσιν ἀπλῶς ἐπανάληψιν ἐνεργείας, ἀλλὰ δέχονται νέαν σημασίαν, ἐν ᾧ ὅμως ἐννοεῖται ὅτι ἐπαναλαμβάνεται ἢ τοῦ πρωτοτύπου ἑκματος ἐνέργεια· ὡς ἀπὸ τοῦ dico, λέγω, soupinov dictum, τὸ dictare, ὑπαγορεύω, pello, ὠθῶ, soupinon pulsuum, pulsare, κτυπῶ, ἀποκρούω, ἀπὸ τοῦ traho, ἔλκω, τὸ tractare, μεταχειρίζομαι.

6'. Διὰ τῆς καταλήξεως sco (ἀπαρέμφατον scere), προστιθεμένης εἰς τὴν ἐξίην ἑρμάτων καὶ τῶν τεσσάρων συζυγῶν μάλιστα δὲ τῆς δέ, παράγονται τὰ ἐναρκτικὰ λεγόμενα ἑκματα (verba inchoativa)* οἶν, ἀπὸ τοῦ labare, διλισθαίνειν, τὸ labasco, ὀρχίζω νά διλισθαίνω, caleo, εἴμαι θερμὸς, calesco καὶ incalesceo, θερμαίνομαι, floreo, ἀνθῶ, effloresco, ἔξανθω, gemo (ere), στενάζω, ingemisco, dormio, κοιμῶμαι, obdormisco, νυστάζω. Τὰ τῆς γέ συζυγίας προσλαμβάνουσι τὸ συνδετικὸν i πρὸ τῆς sco διὰ τὴν εὐφωνίαν.

Παράγονται ἐναρκτικὰ εἰς esco πρὸς τούτους καὶ ἀπὸ ἐπιθέτων· ὡς ἀπὸ τῶν matutinus, ἔξιμος, matureso, ἀριμάτω, καρτινόμαι, niger (γεν. nigri), μέλας, nigresco, γίνομαι μέλας, milius, ἥπιος, milesco, πραύνεμαι.

γ'. Διὺ τῆς καταλήξεως ursio (ἀπαρέμφατον urīre), εἰς τὴν ἐξίην τοῦ σουπίνου τῶν ἑρμάτων προσαρτωμένης, παράγονται τὰ ἐρετικὰ (verba desiderativa), τὰ δποῖα σημαίνουσιν ὅρεξιν ἢ ἔφεσιν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπὸ τῆς ἐξίης δηλουμένου· οἷον ἀπὸ τοῦ edo, τρώγω, soupinon esum, γίνεται τὸ ἐρετικὸν esurio, βρωσείω, ἀπὸ τοῦ emo, ἀγοράζω, soupinon emptum, τὸ empturio, ἐπιθυμῶ ν' ἀγοράσω, ἀπὸ τοῦ pario, γεννῶ, τὸ parturio, ὠδίνω. Ἀλλ' διίγα τούτων εἰσὶν εὔχρονα. Τὰ δὲ ligūrio, δρέγομαι καὶ scatūrio, γέμω, ἔχουσιν ἐφετικῶν κατάληξιν μόνον οὐχὶ δὲ σημασίαν.

δ'. Ἀπό τινων ἀμεταβάτων ἔημάτων διὰ μεταβολῆς ἐνίστε τῆς προσῳδίας τῆς ῥίζικῆς συλλαβῆς παράγονται ἑτέρας συζυγίας μεταβατικὰ ἔημάτα, δηλούντα ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἐνεργεῖ τὸ ὑπὸ τοῦ ἀμεταβάτου ἔηματος δηλούμενον οἷον ἀπὸ τοῦ *fugere*, φεύγω, *ja-*
cēre, κείμαι, *pendere*, κρέμαμαι, *liqvēre*, εἴμαι σαφής, *ρευστός*, παράγονται τὰ *fugāre*, φυγαδεύω, *jacēre*, βάλλω, *pendēre*, ζυγίζω,
liqvare, καθοξίζω.

Σημ. Ἄπει τοῦ *cado*, πίπτω, *sēdeo*, κάθημαι, γίνονται *cado*, καταπῆ, φογεύω, *sēdo* (Ἔρε), καταπράγω, καταχάζω, *sīdo* (Ἔρε), καθέζομαι (εὐδ.), *assēdo* (Ἔρε), καθίζω ἐμαυτὸν, παρακαθέζομαι, *assēdeo* (Ἔρε), παρακάθημαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ.

§. 87. Ἐπιβέημάτα παράγονται ἀπὸ ἐπιθέτων, ἀριθμητικῶν, οὐσιαστικῶν, ἀντωνυμιῶν, μετοχῶν καὶ σουπίνων, σπανίως δὲ ἀφ' ἑτέρων ἐπιβέημάτων καὶ προθέσεων.

α. Ἀπὸ ἐπιθέτων παράγονται τὰ τροπικὰ ἐπιβέημάτα, καταλήγοντα εἰς ἄ (ο) καὶ τερ, κατὰ τοὺς ἐφεξῆς κανόνας.

1) Ἡ κατάληξις ἔ προσαρτᾶται εἰς τὴν ῥίζαν τῶν ἐπιθέτων τῆς ἀκαὶ δέ κλίσεως, καὶ εἰς τὴν τῶν ἐπιθετικὴν ἀπλῶς σημασίαν ἔχουσῶν μετοχῶν οἷον, ἀπὸ τοῦ *probus*, ἀγαθὸς, γίνεται τὸ ἐπιβέημα *probe*, καὶ ἀπὸ τοῦ *liber*, ἐλεύθερος, *libere*, *aeger*, ἀσθενής, *aegre*, καὶ ἀπὸ τῶν μετοχῶν *doctus*, πεπαιδευμένος, *docte*, *ornatus*, κεκοσμημένος, *ornate*.

Σημ. Ἀνώμαλως σηγματίζονται τὰ *heōs*, καλῶς, ἀπὸ τοῦ *bonus*, καὶ *valde*, λίαν, ἀπὸ τοῦ *validus*. Ἀπό τινων δὲ ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν τῆς δέ κλίσεως παράγονται ἐπιβέημάτα εἰς οἱ οἶον, *tutō*, ἀσφαλῶς, *crebro*, ουχγές, *necessario*, ἀναγκαῖως. Τὰ λοιπὰ βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 198 α. σ. δ'. Ἀπὸ δὲ τοῦ *certus*, βέβαιος, *certō* καὶ *certe*.

2) Ἡ κατάληξις *ter* (καὶ *ter* μετὰ τοῦ συνδετικοῦ i) προσαρτᾶται εἰς τὴν ῥίζαν τῶν τῆς γ' κλίσεως ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν. Οὕτω παράγονται ἀπὸ τῶν *acer* (γεν. *acris*), δέξης, *acriter*, *gravis*, *βαρὺς*, *graviter*, *felix* (γεν. *felicis*), εύτυχης, *feliciter*, καὶ ἄνευ συνδετικοῦ φωνήσεως τὸ *audacter*, τολμηρῶς. ὅταν δὲ ἡ ῥίζα λήγῃ εἰς t,

προστιθεμένης τῆς καταληξεως ter ἀποβάλλεται τὸ τῆς ῥίζης t, οὐχ μὴ συμπέσωσι δύο tt. Οὔτως ἀπὸ τοῦ sapiens (γεν. sapient-is), σοφὸς, γίνεται sapienter· ὡσαύτως amanter, solerter, ἀπὸ τοῦ solers (γεν. solertis), ἔμπειρος, ἔντεχνος.

Σημ. 4. Ἀπὸ τοῦ διττοκλίτου hilarus καὶ hilaris, ίλαρες, γίνεται τὸ ἐπιβρέημα hilare καὶ hilariter, ἀπὸ δὲ τοῦ opulens καὶ opulentus τὸ opulenter, ἀρθρώνως. Ἀπό τινων εἰς us ληγόντων ἐπιθέτων καὶ μάλιστα ἀπὸ τῶν εἰς lentus παράγονται, ἐκτὸς τῶν εἰς e, καὶ ἔτερα εἰς ter ἐπιβρέηματα· οἷον, ἀπὸ τοῦ humanus, humane καὶ humater, φιλανθρώπως, ἀπὸ τοῦ luculentus, luculente καὶ luculenter, λαμπρός. Τῶν δὲ difficultis δύσκολος, alius, ἄλλος, καὶ nequam, οὐτιδύνος, τὰ ἐπιβρέηματά εἰσι difficulter, aliter, neqüiter. Τὸ δὲ brevis ἔχει κανονικῶς breviter, τὸ δὲ brevi σημαίνει, ἐν βραχί εῖτρόνῳ.

Σημ. 6'. Ἀπό τινων ἐπιθέτων δὲν συγχωτίζεται ίδιαίτερος τύπος ἐπιβρέηματος, ἀλλ' αὐτὸς τὸ οὐδέτερον ἐπιθέτον κατ' αἰτιατικὴν εἶναι καὶ ἐπιβρέημα· οἷον τὸ facile (ὅχι δύως τὸ difficile, διάτοι τὸ ἐπιβρέημα τούτου εἶναι difficulter), recens, νεωστὶ, sublimē, ὑψηλά, multum, πολὺ, plurimum, paullum, nimium καὶ συνηθέστερον nimis, tantum, quantum, ceterum, plerumque, polissimum. Τὸ commodum σημαίνει, ἐπιτηδείως, ἀμφιεῖς, τὸ commode, πραξιῶς, καταληλώς.

6'. Καὶ ἀπὸ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν παράγονται ἐπιβρέηματα, ἔχοντα πάντα, πλὴν τῶν τεσσάρων πρώτων, κατάληξιν ies, πρὸ τῆς δροίκης ἀποβάλλεται ἡ τελευταίη τοῦ ἀπολύτου συλλαβή (e, o, em, im, inta, um καὶ i). Τοιαῦτα ἐπιβρέηματά εἰσι.

semel,	ἅπαξ.	duodevicies	ἢ octies decies.
bis,	dīs.	quadragies	κτλ.
ter,	τρίς.	centies.	
quater,	τετράκις.	undevicies	ἢ novies decies.
quinquies	(ἀργ. quinqviens).	vicies.	
sexies	(sexiens, κτλ.).	semel et vicies	ἢ vicies semel,
septies.		vicies et semel	(ὅχι semel vicies).
octies.		bis et vicies	ἢ vicies bis
novies.		(vicies et bis)	κτλ.
decies.		tricies.	
undecies.		centies tricies	ἢ centies et tricies.
duodecies.		ducenties.	
terdecies	ἢ tredecies.	trecenties	κτλ.
quaterdecies	ἢ quattuordecies.	millies	(bis millies, decies millies, centies millies κτλ.).
quinquiesdecies	ἢ quindecies.		
sexies decies	ἢ sedecies.		
septies decies.			

Σημ.. ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν τακτικῶν ἀριθμητικῶν παράγονται ἐπιβρέχματα εἰς αὐταὶ οἱ οἶνοι, tertium, (quartum) consul, τὸ τρίτον. ὑπατος. Τὸ primum σημαίνει, πρώτον, κατὰ πρῶτον, primo, ἐν ἀρχῇ, iterum, πάλιν, δεύτερον, secundo, δεύτερον, ἀνθ' οὖ συνηθέστερον λέγουσι deinde, tum, εἰτα. Τῶν λοιπῶν συνηθέστερά εἰσι τὰ εἰς αὐταὶ λήγοντα ἐπιβρέχματα.

γ'. Ἀπὸ δὲ τῶν οὐσιαστικῶν παράγονται προσθέσει τῆς καταλήξεως ūlus (θεν) εἰς τὴν ρίζαν αὐτῶν ἐπιβρέχματα, σημαίνοντα τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν οἶνον, cælum, οὐρανὸς, cælitus, οὐρανόθεν, funditūs, ἀρδην· ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ ἐπιθέτων ὡς antīqus, ἀρχαῖος, antiquitus, ἀρχαιόθεν, divinitus, θεόθεν.

Πρὸς τούτους παράγονται ἐπιβρέχματα ἀπὸ οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων διὰ τῆς καταλήξεως alim (δην, αδην, δον, ηδον), τρόπον σημαίνοντας ὡς catervātim, σωρηδὸν, gregatim, ἀγεληδὸν, privatim, ιδίως· καὶ ἀπλῶς διὰ τῆς im, τὰ tribūtim, κατὰ φυλὰς, virilitim, κατ' ἄνδρα, furtim, κλοπίως, κρύφα, ubertim, ἀφθόνως, ἀπὸ τῶν tribus, φυλὴ, vir, ἀνήρ, sur, κλέπτης, uber, ἀφθονος.

δ'. Ἀπὸ τῶν σουπίνων παράγονται τὰ εἰς im, ἀτινα σημαίνουσιν ὀσαύτως τρόπον οἶνον, cæsim (ἀπὸ τοῦ cædo, κόπτω, σουπίγονον cæsum), μετὰ κοπῆς, punctim (pungo, κεντῶ), μετὰ κεντήματος, carptim, ἀκροθιγῶς, separatim, ιδίως, χωριστά.

ε'. Τὰ ἀπὸ ἀντωνυμιῶν παραγόμενα τοπικά, χρονικά κ. ά. ἐπιβρέχματα βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 201. κ. ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΝΕΩΝ ΛΕΞΕΩΝ.

§. 88. Διὰ συνθέσεως δύο λέξεων σχηματίζεται νέα λέξις σύνθετος, ἡς ἡ σημασία δρίζεται ἐκ τῶν δύο συνθετικῶν αὐτῆς μερῶν.

Η σύνθεσις λέγεται παράθεσις (ἢ νόθος σύνθεσις), ὅταν ἐκάστη τῶν συνθετομένων λέξεων τηρῇ μὲν τὸν ίδιον αὐτῆς τύπον, ἀλλ' ἀμφότεραι διμοῦ ἐμφαίνουσι μίαν μόνην ἔννοιαν. Τοιαῦται σύνθετοι λέξεις εἰσὶν αἱ ἀπὸ οὐσιαστικοῦ καὶ ἐπιθέτου, ὡν ἐκάτερον κλίνεται κατὰ τὴν κλίσιν εἰς ἓν ὑπάγεται οἶνον, respublica, πόλις, κράτος, jusjurandum, δρχος· ἔτι δὲ καὶ αἱ ἀπὸ γενικῆς καὶ τῆς συντακτι-

καὶς αὐτῆς λέξεως· ὡς *senatus-consultum*, δόγμα τῆς Συγκλήτου, *verisimilis*, πιθανός.

Τὰ συνθετικὰ μέρη τοιαύτης συνθέτου λέξεως χωρίζονται ἐνιστεῖ, παρεντιθεμένων μεταξὺ ἑτέρων λέξεων, καὶ μάλιστα τῶν μορίων φύεται τὸ *resqve publica, senatusve consultum, res vero publica.*

Πάσης συνθέτου λέξεως τὸ πρῶτον συνθετικὸν μέρος εἶναι ἡ ὄνομα (οὐσιαστικὸν, ἐπίθετον, ἀριθμητικὸν), ἡ ἐπιδρομή, ἡ πρόθεσις ἢ τὰ τῶν προτασσομένων μόνον μορίων *amb*, *ἀμφὶ*, *περὶ*, *dis*, *διὰ*, *τῇ*, *(rēd)*, *πάλιν*, *σὲ*, *χωρὶς*, ἃ τινα σημαίνουσι τοπικάς σχέσεις, καὶ συνήθως καλοῦνται ἀδιαχώριστα μόρια (*præpositiones inseparabiles*· οἷον, *ambēdere*, *περιτρώγω*, *discerpere*, *διασπᾶ*, *rēcedere*, *διποχωρᾶ*, *σēcedere*, *ἀποχωρίζομαι*: ἔτι δὲ καὶ τὸ ἀρνητικὸν μόριον *in*, ὅπερ *ἰσοδυναμεῖ* τῷ στερητικῷ α τῆς Ἑλληνικῆς.

Ἐκ τῶν ἔκμάτων δὲ μόνον διλέγεται, ὡς ἐπὶ τὸ πλειστον ἀμετάβατα, γίνονται πρῶτον συνθετικὸν μέρος τῶν μετὰ τοῦ *facio* συνθέτων ὡς, *calefacio*, *θερμαίνω*.

Σημ. ፪. Τὸ μόριον *amb* τρέπεται εἰς αἱ μὲν ἐν τοῖς *amplector*, ἐναγκαλίζομαι, *amp̄ptio*, *περικόπτω*, εἰς αἱ δὲ πρὸ τοῦ ε καὶ οὐ *oīōn*, *anceps*, ἀμφικέφαλος, *anq̄vīto*, ἀγαγῆτω· καὶ ἐν τοῖς *anfractus*, *περικεκλασμένος*, *anhēlo*, *ἀσθμαίνω*.

Τὸ *dis* μένει ἀμετάβλητον πρὸ τοῦ ε (q), p, i (ὡς *discēdo*, ἀπέρχομαι, *disq̄vīto*, *διερεύω*, *disp̄tio*, *συμῆτω*, *distrāho*, *διασπᾶ*) καὶ πρὸ τοῦ s, φωνήνετος ἐπομένου (ὡς *dissolvo*, *διαλύω*): πρὸ δὲ τοῦ f τρέπεται τὸ s εἰς f (ὡς *differo*, *διαφέρω*, *diffingo*, *διαρρήγνυω*). πρὸ τῶν λοιπῶν ὅμως συμβάνων ἀποστάλλεται (*dido*, *διανέμω*, *digēro*, *διατρῶ*, *dimitto*, ἀποτέμπω, *dinumēro*, ἀπαρθύω, *diripio*, *διαρράκω*, *discindo*, *διαχωρίω*, *disto*, ἀπέγω, *diveilo*, *διασπᾶ*), τηρεῖται δὲ ἐν τοῖς *disjicio*, *κυρίως dislēcio*, *δισκοφερίω*, *dijungo*, *διαχωρίω*. Τὸ ī τοῦ di εἰναι πανταχοῦ μακρὸν, πλὴν τοῦ dīrimo, *διατρῶ*, ἀπὸ τοῦ *disemo*. (Ἀλλαχοῦ δὲ δὲν εὑρίσκεται *dis* πρὸ φωνήνετος).

Τὸ re πρὸ φωνήνετος δέχεται τὸ εὐθυνακέν δι' οἰōn, *redarguo*, *εἴσελέγω*, *redeo*, ἐπιστρέφω, *redigo*, ἐπαναφέρω, *redoleo*, ἀπίστω, *reundo*, πλημμυρῶ, *redhibeo*, ἀποθίδω· (οὕτω καὶ *seditio*, *στάσις*, ἀπὸ τοῦ se καὶ eo· ἀλλαχοῦ ὅμως δὲν εὑρίσκεται τὸ se πρὸ φωνήνετος). Τὸ ē τοῦ re εἰναι βραχὺ, ἐνίστεις ὅμως ἐκτείνεται ἐν τοῖς *recido*, ἀναπίπτω, *religio*, *θρησκεία*, *reliquia*, λειψίανα, (*πανίως* ἐν τῷ *reduco*). Εἰς τὸν παρακείμενον τῶν *repello*, ἀπωθῶ, *refero*, ἀναφέρω, καὶ *retundo*, ἀμβλύνω, ἐδιπλασιάζω· ἐν τῷ προφροζῷ τὸ πρῶτον σύμφωνον τοῦ δήματος (τὸ πάλαι δὲ καὶ ἐγράφετο διπλοῦν): ὡς *reperi*, *reppuli*, *rettuli*, *rettudi* (κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν πλασιαζομένων *pepuli*, *repelēpuli*, κτλ.).

Σημ. ៥'. Τὸ ἀρνητικὸν in συνθέτεται μόνον μετὰ ἐπιθέτων καὶ μετά τινων μετοχῶν, αἵτινες ἔχουσιν ὅλως ἐπιθετικὴν σημασίαν· οἰōn, *incilius*, ἀγεωργητος, *ἄγριος*, *inductus*, ἀποιδευτος, ἀμφιθής; καὶ ἐγίστεις μετὰ οὐσιεστατικῶν, σηματί-

ζον ἀρνητικὰ ἐπίθετα ή οὐσιαστικά· ως informis, ἄμορφος, δυσειδής, (forma), insamis (fama), δύσφημος, injuria, ἀδικία, ἀπὸ τοῦ jus, δίκαιον. Πρὸ συμφώνου δέχεται τὸ η τὰς αὐτὰς ἔροπτες δσας καὶ τὸ τῆς προθέσεως in. Πρέπει δὲ γὰρ διακρίνωμεν τὰ ἐκ μετοχῶν καὶ τοῦ ἀρνητικοῦ in σύνθετα ἀπὸ τῶν ὅμοιων αὐτοῖς μετοχῶν τῶν ἐκ τῆς προθέσεως in, ἐν, συνθέτων ῥημάτων' οἷον, τὸ infectus (in καὶ factus), ἀποίητος, ἀπὸ τῆς μετοχῆς infectus (τοῦ inficio), βεβαμένος, τὸ indictus, ἄρρητος, ἀπὸ τοῦ indi-
ctus (indictio), ἐπιτεταγμένος. Δλλὰ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς συγχύσεως δὲν μεταχειρίζονται οἱ δόκιμοι τὰς ἀρνητικὰς συνθέτους μετοχάς· διεν λέγουσι immixtus (immisceo, μιγνύω) μόνον ἐν τῇ σημασίᾳ σύμμικτος, infractus (infringo), συγτετριμμένος, τὰ δὲ ἀρνητικὰ τούτων που mixtus, ἀμιγῆς, non fractus, ἄθραυστος.

Σημ. γ'. Άρνητικὴν σημασίαν ἔχει καὶ τὸ σπάγιον μέριον νῆ ἐν τοῖς νēcors, ἄρρων, νēgrandis, λιχνὸς, νēsannus, παράρρων. Εἴς τινα δὲ σύνθετα εὑρηται καὶ τὸ ne (nec)-οῖον, νēqueo, ἀδυνατῶ, νēfas, ἀγίσιον, (nēcipinatus, ἀπροσδόκητος), νēgotium, ἐργασία.

Σημ. δ'. Μόνον ἐν συνθέτοις εὑρηται καὶ τὸ sesqui- $\frac{1}{2}$, οἶον, sesqvipes, $\frac{1}{3}$, ποὺς, (διεν τὸ ἐπίθετον sesqvipedalis, τριημιποδιατος). Ἀπὸ δὲ τοῦ semis (γεν. semis), ἡμιαστάριον, εὑρηται· ἐν τοῖς συνθέτοις semi, ἡμισιον.

§. 89. α. Ἐὰν τὸ πρώτον συνθετικὸν μέρος ἦναι ὄνομα, τὸ δεύτερον προσαρτᾶται ἀμέσως εἰς τὴν ῥίζαν αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀποθολὴν τῶν πτωτικῶν καταλήξεων καὶ τοῦ χαρακτηριστικοῦ α καὶ ο τῶν τῆς ἀ, δ' καὶ δ' ακλίσεως δνομάτων· ἐὰν δὲ τὸ δεύτερον ἀρχηται ἀπὸ συμφώνου, παρεμβάλλεται συγήθως μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ πρώτου τὸ συνδετικὸν i. οἶον, causidicus, δικηγόρος, magnanimus, μεγαλόψυχος, corniger, κερασφόρος, adifisco, οἰκοδομῶ, luceifuga, σκοτιαῖος. Τὸ δὲ naufragus, ναυαγὸς, γίνεται προπῆ τοῦ v εἰς ο, ἀπὸ τοῦ navis, νκῦς, καὶ frango, συντρίω.

Σημ. β. Εἴς τινας δμας τοικύτας λέξεις παραλείπεται τὸ συνδετικὸν i. ως ἐν τοῖς puerpera, λεχώ (ἀπὸ τοῦ puer, παῖς, καὶ pario, γεννῶ), muscipule, μυάγρα, (ἀπὸ τῶν mus, μῆς, καὶ capio, συλλαμβάνω). Διὸ ἐκθίζεται ἐνίστε ἐν τῷ προσφρῷ τὸ τελεικὸν σύμφωνον τοῦ πρώτου συνθετικοῦ μέρους οἶον, lapicida, λιθοτόμος, (ἀπὸ τοῦ lapis γεν. lapid-is καὶ cedo), homicida, ἀνθρωποκτόνος, (homin-is). Ιδιαίτερον σχηματισμὸν ἔχει τὸ opifex, τεχνίτης, ἀπὸ τοῦ opus (γεν. opēris), καὶ facio.

Σημ. γ'. Τὸ συνδετικὸν ο (υ) εὑρηται εἰς δλίγας μόνον λέξεις· ως Ahenobarbus, Αἰνόβαρβος, (χαλκογένειος ή πυρόγενειος), Trojugena, Τρέως τὸ γένος, Τρεωκός.

δ'. Ἐὰν τὸ πρώτον συνθετικὸν μέρος ἦναι πρόθεσις ή τὸ ἀρνητικὸν μόριον in, τὰ φωνήντα ἄ, ἔ, α τῆς ῥίζης συλλαβῆς τοῦ δεύτερου μέρους τρέπονται συνήθως, ἀλλ' ὅχι πάντοτε, τὸ μὲν ἄ καὶ ἔ εἰς ι καὶ ἐνίστε εἰς ἔ, τὸ δὲ α εἰς ι. οἶον, inimicus, ἐχθρὸς (ἀπὸ τοῦ in καὶ amicus), inermis, ἀσπλος (in arma), conqvitro (cum

καὶ φνεύμα), ἀναζητῶ. Τὸ δὲ α πρὸ τοῦ 1 τρέπεται εἰς υἱον, calico, πατῶ, inculco, ἐμπατῶ, ἐντυπῶ.

γ'. Τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ εἰς τὰ α καὶ α ἡ ζικὴν συλλαβὴν ἔχοντα ἔργματα, ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν μέρος ἦναι οὐσιαστικὸν οἶνον, ἀπὸ τοῦ cano, ἄδω, καὶ tuba, σάλπιγξ, γίνεται τὸ σύνθετον tubicen, σαλπιγκής, stillicidium, σταλαγμὸς, ἀπὸ τῶν stilla, σταγῶν καὶ cado, πίπτω, lapisīda, λιθοτόμος, ἀπὸ τοῦ lapis καὶ caedo.

δ'. Η σύνθετος λέξις τηρεῖ μεταβολὴν τὸν τύπον τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ μέρους, ὅταν καὶ αὕτη ὑπάγηται εἰς τὸ αὐτὸ μέρος τοῦ λόγου, εἰς δ καὶ τὸ ἔσχατον μέρος οἶνον, inter-rex, μεσοσθατιλεὺς, dissimilis, ἀνόμοιος, perficio, ἐκτελο. Εὖν δὲ η σύνθετος λέξις ἀνήκῃ εἰς ἔτερον μέρος τοῦ λόγου, ή εἰς δ ἀνήκει τὸ ἔσχατον συνθετικὸν μέρος, τότε δέχεται αὕτη ἔτερον κατάλληλον γραμματικὸν τύπον· ὡς ἀπὸ τοῦ male καὶ dico γίνεται maledicus, κακολόγος, ἀπὸ τοῦ opus καὶ facio, opifex, τεχνίτης.

έ. Ένίστε προεργάται εἰς τὴν σύνθετον λέξιν καὶ παραγωγικὴν κατάληξιν κατάλληλος πρὸς τὴν ὑπ' αὐτῆς δηλουμένην ἔννοιαν, ὥστε αὕτη σχηματίζεται συγχρόνως διὰ συνθέσεως καὶ παραγωγῆς οἶνον, ἀπὸ τῶν ex καὶ ardeo γίνεται exardesco, φλέγομαι, μὲν ἐναρκτικὴν κατάληξιν, ἀπὸ τοῦ latus καὶ fundus, latifundium, εὐρύχωρον κατῆμα, ἀπὸ τῶν trans καὶ Alpes, τὸ Transalpinus, Ὑπεράλπιος. Βλέπε πλείω περὶ συνθέσεως ἐν τῷ Δ. Γ. §. 206.

ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

ΜΕΡΟΣ Β'. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ ΑΥΤΗΣ.

§. 90. **Α**ΣΑ η τελεία πρότασις συνίσταται ἐκ δύο κυρίων μερῶν, τοῦ ὑποκειμένου (*subjectum*) καὶ τοῦ κατηγορουμένου (*praedicatum*). Ἐπειδὴ δ' ἐνίστε παραλείπεται τὸ ὑποκείμενον, ὡς εὐκόλως ἔννοούμενον, ἀποτελεῖται πρότασις καὶ ἐκ μιᾶς μόνης λέξεως· οἷον, *eo*, πορεύομαι.

Καὶ ὑποκείμενον μὲν εἶναι κύριον ὄνομα, οὐσιαστικὸν, ἐπίθετον ὃς οὐσιαστικὸν ἐκλαμβανόμενον, ἀντωνυμία, ἀπαρέμφατον, ἢ ἄλλη τις λέξις, ἐνίστε δὲ καὶ ὀλόκληρος πρότασις.

Τὸ δὲ κατηγορούμενον εἶναι ἡ ῥῆμα μόνην, ἐνέργειαν, πάθος ἡ κατάστασιν δηλοῦν (*ώς arbor crescit, τὸ δέρμαν αὐξάνει, cæditur, κόπτεται, præceptor docet, ὁ διδάσκαλος διδάσκει*), ἡ ῥῆμα ριετὰ ἐπιθέτου, μετοχῆς ἢ οὐσιαστικοῦ, δι' ὧν δριζεται τὸ ὑποκείμενον ἀκριβέστερον· οἷον, *urbs est splendida, η πόλις εἴραι λαμπρά. Deus est auctor mundi, ὁ θεὸς εἴραι ποιητὴς τοῦ κόσμου.* Έν τῇ πρώτῃ περιπτώσει τὸ κατηγορούμενον λέγεται *ἀπλοῦτος*, ἐν τῇ δευτέρᾳ *σύνθετος*.

Σημ. Ἐπειδὴ τὸ κατηγορούμενον εἶναι πολλάκις σύνθετον ἐκ ῥήματος καὶ ἐπιθέτου ἢ οὐσιαστικοῦ, διακρίνουσιν ἄλλοι τρία τῆς πρότασεως μέρη, ὑποκείμενον, κατηγορούμενον καὶ συνδετικὸν ἡ ῥῆμα.

Περὶ συμφωνίας τοῦ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου.

§. 91. ὅταν τὸ κατηγορούμενον ἦναι ἀπλοῦν, συμφωνεῖ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ μὲ τὸ ὑποκείμενον κατὰ πρόσωπον καὶ ἀριθμόν· οἷον, *Pater aegrotat, ὁ πατὴρ ἀσθενεῖ. Ego valeo, ἐγὼ ύγιαλω. Vos gaudetis, ύμεῖς χαίρετε.* ὅταν δὲ ἦναι σύνθετον ἐκ ῥήματος καὶ ἐπι-

(ΛΑΤ. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ.)

Θέτου ἡ μετοχής, τότε τὸ ἐπίθετον καὶ ἡ μετοχὴ συμφωνεῖ κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτῶσιν μὲ τὸ ὑποκείμενον οἷον, Feminæ timidae sunt, ai γυναικές εἰσι δειλαί. Hujus hominis, actiones malae sunt, consilia pejora, τοῦ ἀδρός τούτου αἱ μὲν πράξεις καὶ τὰ δὲ βούλευματα χείρω.

Σημ. Άλλ' ἐνίστε εἰς ὑποκείμενον θηλυκοῦ γένους ἐπιφέρεται τὸ ἐπίθετον τοῦ κατηγορουμένου κατ' οὐδέτερον γένος οἷον, Varium et mutabile semper femina (Βιρ. Αἰν. 4, 569), ποικιλορ καὶ εὐμετάβλητορ ἡ γυνὴ (πρᾶγμα δηλαδὴ ἡ ὅν) (1).

§. 92. Τὸ εἰς δύο ἡ πλειά ὑποκείμενα διαφόρου προσώπου ἀναφερόμενον ῥῆμα τοῦ κατηγορουμένου εἶναι πληθυντικοῦ μὲν πρώτου προσώπου, ὅταν ἐν τῶν ὑποκείμενων ἦναι πρώτου προσώπου, δευτέρου δὲ, ὅταν ἐν τούτων ἦναι δευτέρου καὶ οὐδὲν πρώτου προσώπου· Ego et uxor ambulavimus, ἐγὼ καὶ ἡ γυνὴ μου ἐπεριπατήσαμεν. Tu et uxor tua ambulavistis, σὺ καὶ ἡ γυνὴ σου ἐπεριπατήσατε· Haec neque ego neque tu fecimus (Τερ. Ανδρ. 1, 1, 23). ταῦτα οὖτε ἐγὼ οὔτε σὺ ἐπράξαμεν.

Σημ. Ἐνίστε δῆμος τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ μὲ τὸ προσεχέστερον ὑποκείμενον, ὅταν ὑπάρχῃ ἀντίθεσις, ἢ ὅταν δύο ὑποκείμενα συνδέωνται διὰ τοῦ et—et. Ego sententiam, tu verba defendis· ἐγὼ μὲν τὴν ἔρροιαν, σὺ δὲ τὰς λέξεις ὑπερασπίζεσαι. Et ego et Cicero meus flagitabit (Κικ. ἐπιστ. πρὸς Άττ. 4, 17)· καὶ ἐγὼ καὶ ὁ ἔμος Κικέρωρ θέλει σε παρακαλέσει. Τότε δὲ συμφωνεῖ μὲ τὸ πρῶτον ὑποκείμενον, ὅτε τὸ ῥῆμα κεῖται εὐθὺς μετ' αὐτὸ, τὰ δὲ λοιπὰ ὑποκείμενα ἔπονται· Et ego hoc video et vos et ille, καὶ ἐγὼ βλέπω τοῦτο καὶ ὑμεῖς καὶ ἐκεῖνος (2).

(1) Περὶ τῶν ἀντιστοίχων τούτοις ἐν τῇ Ἑλληνικῇ συντάξει βλ. Ἀσωπίου μηχρὸν συντακτικὸν ἀπὸ σελ. 3—13. Πρὸς πλείονα δὲ εὐκολίσιν προσθέτομεν ἐνταῦθα παράλληλα χωρία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.

§. 91. σημ. Πονηρὸν ὁ συκοφάντης ἀεὶ (Δημ. 18, 242). Ἀσθενέστερον γυνὴ ἀνδρὸς (Πλατ. Πολιτ. 5, 45δ). Οἱ τοιοῦτοι ἀνθρώποι γρηγοριώτερον νομίζουσι χρήματα ἢ ἀδελφούς (Ξεν. Ἀπομν. 2, 3, 1).

(2) §. 92. Οἱ χρώμεθα τούτοις ἐγὼ καὶ ὁ ἀδελφός (Πλ. Εὐθυδ. 273). Καὶ σὺ καὶ οἱ ἀδελφοὶ παρήστε. Ταῦτα καὶ σὺ καὶ πάντες οἱ τότε παρόντες ἵσασιν. Σύ τε Ἑλλην εἶ καὶ ὑμεῖς (Ξεν. Ἀγ. 2, 1, 16).

§. 93. ἀ. Τὸ εἰς δύο ἡ πλείω ὑποκείμενα ἐνικοῦ γ' προσώπου ἀποδόμενον κοινὸν κατηγορούμενον ἐκφέρεται 1) εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν συνήθως, ὅταν καὶ τὰ δύο ὑποκείμενα ὥσι πρόσωπα. *Castor et Pollux ex equis pugnare visi sunt* (Κικ. περὶ φύσ. θεῶν 2, 2). ὁ Κάστωρ καὶ ὁ Πολυδεύχης ἀφ' ἵππων μαχόμενοι ἐφάγησαν· ἡ ὅταν τὸ μὲν ἦναι πρόσωπον, τὸ δὲ πρόσωπον *Syphax regnumque ejus in potestate Romanorum erant* (Λιθ. 28, 18), ὁ Σύφαξ καὶ ἡ βασιλεῖλα αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἀρχὴν τῶν Ρωματῶν ἦσαν. 2) Εἰς ἐνικὸν δὲ, ὅταν πάντα ἐκλαμβάνωνται ὡς ἐν ὅλον· *Senatus populusque Romanus intelligit* (Κικ. πρὸς τοὺς Οἴκ. 5, 8). ἡ Γερουσία καὶ ὁ τῶν Ρωματῶν δῆμος γινώσκει. Η δευτέρα αὕτη σύνταξις εἶναι συνήθης τότε μάλιστα, ὅτε τὰ ὑποκείμενά εἰσι πράγματα ἢ ἔννοιαι μὴ ἀντίθετοι ἀλλὰ συγγενεῖς. *Religio et fides anteponī debet amicitiae* (Κικ. περὶ καθ. 3, 10). ἡ θρησκεία καὶ ἡ πίστις πρέπει νὰ προτιμῶνται τῆς φιλίας. *Divitias gloria, imperium potentia sequbebatur* (Στιλ. Κατ. 12). ἡ μὲρ δόξα τὸν πλοῦτον, ἡ δὲ ισχὺς τὴν ἀρχὴν παρηκολούθει. Ἐνθα δμως πρόσωπα καὶ πράγματα ἀντιτίθενται ὡς διάφορα, τὸ κατηγορούμενον ἐκφέρεται εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν. *Jus et injuria naturā dijudicantur* (Κικ. Νομ. 1, 16), τὸ δίκαιον καὶ ἡ φιλία φύσει διακρίονται (1).

Σημ. Τὸ εἰς πλείω πρόσωπα ἀποδιδόμενον κατηγορούμενον ἐκφέρεται ἐνίστε εἰς ἐνικὸν ἀριθμὸν, συμφωνοῦν κατ' ἀριθμὸν καὶ γένος μὲ τὸ πλησιέστερον. *Orgetorigis filia et unius e filiis captus est* (Καισ. Γαλλ. πολ. 1, 26), ἡ τοῦ Ὁργετόριγος θυγάτηρ καὶ εἰς τῶν υἱῶν ἡχμαλωτοῦθοσαν· μάλιστα δὲ ὅταν τὸ ἑημα προηγήσται. *Dixit hoc apud vos Zosippus et Ismenias* (Κικ. κ. Βέδρ. 4, 42), εἶπε τοῦτο παρ' ὑμῖν δὲ Ζώσιππος καὶ ὁ Ἰσμηνίας.

6'. ὅταν δὲ τὰ ὑποκείμενα ὥσι μὲν τρίτου προσώπου, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐνικοῦ τὸ δὲ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, τὸ δὲ κατηγορούμενον κηται πλη-

(1) §. 93. ἀ. Καὶ ἡ γυνὴ καὶ ὁ ἀνὴρ ἀγαθοὶ εἰσιν (Πλ. Μενεξ. 73). "Ἄνδρες καὶ γυναικεῖς ἐστηκότες. Γυναικεῖς καὶ παιδία καθήμεναι. "Ισως ἀναβήσεται καὶ συνερεῖ τῇ Βουλῇ Φιλιππος καὶ Ἀντιγένης (Δημ. 22, 338). "Ηκεν ὁ Θερσαγήρας καὶ ὁ Ἐξήκεστος εἰς Λέσδον καὶ ὥκουν ἐκεῖ (Δημ. 23, 143). "Ἐρχονται ἀπὸ τῶν οἴκων τελῶν "Αρχακός τε καὶ Ναυάτης καὶ Ἀντισθένης.

σιέστερον εἰς τὸ τοῦ ἑνίκου ἀριθμοῦ ὑποκείμενον, τότε τὸ ἔχομα εἶναι ἑνίκου ἀριθμοῦ, ἐὰν τὸ ὑποκείμενον τοῦτο ἐκφέροται μετ' ἐμφάσεως ἢ ἐνοῆται καθ' ἑαυτὸν, ἄλλως δὲ πληθυντικοῦ. Hoc mihi et Peripatetici et veteris Academia concedit (Κικ. Άκαδ. 2, 35). τοῦτο καὶ οἱ Περιπατητικοὶ καὶ ἡ ἀρχαῖα Ἀκαδημία μολ συγχωρεῖ. Consulēm prodigia atque eorum procuratio Romae tenuerunt (Λιβ. 32, 9). τὸν ὑπατορ κατέσχον ἐν 'Ρώμῃ τὰ σημεῖα καὶ ἡ ἐπιμέλεια αὐτῶν.

Σημ. Τὸ κατηγορούμενον συμφωνεῖ ποτὲ μὲν κατ' ἀριθμὸν μὲ τὸ πλησιέστερον ὑποκείμενον, ποτὲ δὲ ἐκφέρεται εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ὅταν τὸ ἐν τῷ ὑποκείμενῷ συνδέπται μετὰ τοῦ ἑτέρου διὰ τοῦ διαζευκτικοῦ aut. Probarem hoc si Socrates aut Antisthenes diceret (Κικ. Τυσκ. 5, 9). ἥθελον ἐγχρίνει τοῦτο, εἰπεν δὲ λέγεται οἱ Σωκράτης ἢ οἱ Ἀριστοτέλης. Non, si quid Socrates aut Aristippus contra consuetudinem civilem fecerunt, idem ceteris licet (Κικ. περὶ καθ. 1, 41). δὲν συγχωρεῖται καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς, εἴπερ τι παρὰ τὸ κοινὸν ἔθος οἱ Σωκράτης ἢ οἱ Ἀριστοτέλης ἐπραξαν. Οὕταν ὅμως καὶ τὰ δύο συνάπτωνται διὰ τῶν aut—aut, vel—vel, neque—neque, τότε συμφωνεῖ τὸ κατηγορούμενον ἀείποτε σχεδὸν μὲ τὸ πλησιέστερον, ἐκτὸς ἐὰν ὅσι ταῦτα διαφόρου προσώπου, ἐπειδὴ τότε ἐκφέρεται αὐτὸν εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν κατὰ τὸν §. 92 (1).

§. 94. Οὕταν τὰ ὑποκείμενα ὅσι διαφόρου γένους, τὸ δὲ κατηγορούμενον ἑνίκου ἀριθμοῦ κατὰ τὸν §. 93 ἀ. 2, τότε τὸ ἐπίθετον ἢ ἡ μετοχὴ τούτου συμφωνεῖ κατὰ γένος μὲ τὸ πλησιέστερον ὑποκείμενον. Animus et consilium et sententia civilatis posita est in legibus (Κικ. ὑπὲρ Κλουεντ. 53). οἱ τῆς πόλεως νοῦς καὶ ἡ βουλὴ καὶ γράμμη κεῖται ἐν τοῖς νόμοις. Οὕταν δὲ τὸ κατηγορούμενον ἔναι: πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, τότε τὸ ἐπίθετον αὐτοῦ εἶναι ἀρεσικοῦ μὲν γένους, ἐὰν τὰ ὑποκείμενα ὅσιν ἔμψυχα. Uxor mea et

(1) §. 93. 6'. Ἀθήνησι καὶ οἱ πένητες καὶ οἱ ὅδημοι πλέον ἔχει τῶν γεννακῶν καὶ τῶν πλουσίων (Ξεν. Ἀθ. πολ. 1, 2). Πόλεμος καὶ στάσις ὀλέθρια ταῖς πόλεσίν ἐστιν. — Καὶ νόμος καὶ φόδος ἵκανὸς ἔρωτας κωλύειν. — Δικαιοκή τε καὶ λετρικὴ σεμνύνονται.

filius mortui sunt, ἡ γυνὴ καὶ ὁ παῖς μου ἐτελεύτησαν· οὐδετέρου δὲ, ὅταν ταῦτα ὥσι πράγματα ἦδεις ἀπλῶς. Secundae res, imperia, honores, victoriæ fortuita sunt (Κικ. περὶ καθ. 2, 6): τυχαῖαι εἰσι καὶ εὐτυχίαι καὶ ἀρχαὶ καὶ τιμαὶ καὶ τίχαι. Εὐίστε ὅμως συμφωνεῖ τὸ ἐπίθετον κατὰ γένος μὲν τὸ πλησιέστερον ὑποκείμενον: *Brachia modo atque humeri liberi ab aqua erant* (Καϊσ. Γ'. πόλ. 8, 56): οἱ βραχίονες μόροι καὶ οἱ ὄμοι ήσαν ἐλεύθεροι (δικτὸς τοῦ) ὄντας.

Σημ.. Εἰς ἀρσενικοῦ γένους ἔμψυχον ὑποκείμενον μεθ' ἐτέρου ἀψύχου συνημμένον ἐπιφέρεται τὸ ἐπίθετον τοῦ κατηγορούμενου ἢ εἰς ἀρσενικὸν γένος: *Rex regiaque classis profecti* (Δι. 21, 50): ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ βασιλικὸς στόλος ἀπῆλθον ἢ εἰς οὐδέτερον: *Romanī regem regnūque Macedoniā sua futura sciunt* (Δι. 40, 10): οἱ Ρωμαῖοι γιγάντωνοι, ὅτι ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ βασιλεῖα τῆς Μακεδονίας ἔσορται ἴδια αὐτῶν. Εἰς οὐδέτερον πληθυντικὸν ἔτι γένος ἐπιφέρεται πολλάκις τὸ κατηγορούμενον ὑποκειμένων τοῦ αὐτοῦ μὲν γένους, ἀψύχων ὅμως: *Ira et avaritia imperio potentera erant* (Δι. 37, 32): ἡ ὁργὴ καὶ ἡ φιλαργυρία ήσαν ἰσχυρότερα τῆς ἀρχῆς.

Σημ.. 6'. Καὶ ἐπίθετα μόνα, εἰς δύο ἢ πλείω ὑποκείμενα ἀναφέρομενα, συμφωνοῦσι μὲν τὸ πλησιέστερον συνήθως: *Omnes agri et maria. Agri et maria omnia. Caesāris omni et gratia et opibus sic fruor ut meis* (Κικ. πρὸς τοὺς Οἰκ. 1, 9). Ἄλλας τινὰς συντάξεις βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 214. κ. έ.

§. 95. Εὐίστε συμφωνεῖ τὸ κατηγορούμενον μᾶλλον πρὸς τὸ φυσικὸν γένος καὶ τὴν ποιότητα τοῦ ὑποκειμένου ἢ πρὸς τὸν γραμματικὸν αὐτοῦ τύπον (ἥτοι πρὸς τὸ νοούμενον οὐχὶ δῆ πρὸς τὸ λεγόμενον), εἰς τὰς ἔξης περιπτώσεις (1).

1) Ὄνόματα περιληπτικὰ καὶ ἔμψυχα ὄντα σημαίνοντα (οἷον, pars,

(1) §. 95. 4) Ἀθηναίων τὸ πλῆθος: "Πεπαρχον οὔνται: ύφ' Ἀριμοῖσι καὶ Ἀριστογείτονος τύραννον ὄνται ἀποθανεῖν (Θουκ. 4, 20). Τὸ στράτευμα ἐπορίζετο στον, δύνατον, ἐδύνατο, ἐκ τῶν ὑποζυγίων, κόπτοντες τὰς βοῦς καὶ ὄντας (Ξεν. Ἀν. 2, 4, 6).

μέρος, vis, δόγματις, multitudo, π.ληθος) δέχονται ἐνίστε τὸ κατηγορούμενον κατὰ πληθ. ἀριθμὸν, εἰ καὶ αὐτὰ εἰσὶν ἐνικοῦ ἀριθμοῦ. Pars peregrina duce amissō Romam inermes delati sunt (Λ.β. 2, 14). Λιαρ μικρὸν μέρος κατῆ. Ιθε μετὰ τὸν θάρατηγοῦ ἀσπ.λορ εἰς Ρώμην. Ωσαύτως συντάσσονται καὶ τὰ pars—pars, τινὲς μὲν—τινὲς δὲ, uterque, ἔκατερος, optimus quisque, πᾶς ἄριστος.

Σημ. Οὐσιαστικὴ ὅμως περιδηπτικὰ τακτικόν τι ὅλον σημαίνοντα (ὡς exercitus, στρατός, classis, στόλος, κτλ.) σπανίως καὶ ἐξ ἀμελείας μόνον περὶ τὴν ἔκφρασιν δέχονται τὸ κατηγορούμενον εἰς πληθυντικὸν ἀριθμόν. Κetera classis, prætoria nave amissa, quan-tum quæaque remis valuit, fugerunt (Λ.β. 31, 26). ὁ λοιπὸς στόλος μετὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς στρατηγικῆς ρηὸς ἔφυγε κατὰ δύταμον καπνηλατῶν.

2) Τὰ διὰ θηλυκῶν ἢ οὐδετέρων οὐσιαστικῶν εἰκονικῶς δηλούμενα ἀρσενικὰ πρόσωπα δέχονται τὸ κατηγορούμενον κατὰ τὸ φυσικὸν αὐτῶν (ἀρσενικὸν) γένος. Capita conjurationis virgis caesi ac securibus percusi sunt (Λ.β. 10, 1). οἱ τῆς συνωμοσίας ἀρχηγοὶ ἔμαστιγάθησαν καὶ ἐπελεκίσθησαν.

3) Ὕποκείμενον ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, συνημμένον μ.εθ' ἑτέρων προσώπων διὰ τῆς cum, δέχεται συνήθως τὸ κατηγορούμενον εἰς πληθ. ἀριθμόν. Ipse dux cum aliquod principibus capiuntur (Λ.β. 21, 60). αὐτὸς δ στρατηγὸς μετά τετωρ ἡγεμόνων συ.λ.λαμβάνεται. Όταν δέ μως; τὰ οὕτω συνδεόμενα ὕποκείμενα ἦσι διαφόρου γένους, τηρεῖται δ κανῶν τοῦ §. 94.

§. 96. Όταν τὸ κατηγορούμενον ἦναι σύνθετον ἐκ τοῦ sum καὶ οὐσιαστικοῦ, τὸ μὲν ἥπμα συμφωνεῖ κατ' ἀριθμὸν, τὸ δὲ ἐπίθετον κατὰ γένος μὲ τὸ οὐσιαστικὸν, ἐὰν ἔπηται ἀμέσως μετὰ τοῦτο. Hoc crimen nullum est, nisi honos ignominia putanda est (Κ.ζ.).

2) Ἐδοκεῖ τοῖς Λακεδαιμονίοις, τὰ τέλη καταβάντας εἰς τὸ στρατόπεδον βιολεύειν (Θουκ. 4, 15). Ἀλκιβιάδης ἔωρα τὴν πόλιν ἐκυρώει εύνουν οὖσαν καὶ στρατηγὸν αὐτὸν εἰρημένους (Ξεν. Ἑλλ. 4, 4, 12).

3) Δημοσθένης μετὰ τῶν συστρατηγῶν σπένδονται Μαγνησίας (Θουκ. 3, 109).

νπέρ Βαλβ. 3). οὐδέλως ἔγχ.ημα εἶται τοῦτο, ἐκτὸς ἀρ πρέπη νὰ
γομίζηται ἡ τιμὴ ἀτιμία (1).

§. 97. Ότε εἰς τὸ ὑποκείμενον προστίθεται προσδιορισμός τις κατὰ
διάφορον γένος καὶ ἀριθμὸν, τὸ κατηγορούμενον συμφωνεῖ πρὸς τὸ
ὑποκείμενον, οὐχὶ δὲ πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τούτου. *Tullia, deliciae nostrae, munusculum tuum flagitat* (Κικ. πρὸς Άττ. I,
8). *Tellilia, τὸ ἡμέτερον ἐτρύψημα, αἵτε τὸ σὸν δῶρον.*

Σημ. Μόνον ὅτε εἰς ὄντα πόλεων πληθ. ἀριθμοῦ προστίθεται
τὸ οὐσιαστικὸν *oppidum, urbs, civitas, συμφωνεῖ τὸ κατηγορού-
μενον μὲ τοῦτο. Corioli oppidum captum est* (Λιβ. 2, 33). *Ko-
gio.loi ἡ πόλις εἴλω.*

Περὶ ἀτροσώπων προτάσεων καὶ περὶ τοῦ ὑποκειμένου αὐτῶν.

§. 98. Λπρόσωπος πρότασις, δι' ἣς σημαίνεται ἀπλῶς πρᾶξις ἡ
κατάστασις ἀνεύ ἀναφορᾶς αὐτῆς ὡς κατηγορουμένου εἴς τι ὄντα
ὡς ὑποκείμενον, σχηματίζεται ἐν τῇ λατινικῇ 1) διὰ τῶν ἐν §. 64
ἀπρόσωπων ἔρμάτων 2) δι' ἐπέρων τινῶν, ἀπερ ἐν τινι σηματίζεσθαι
ἀπρόσωπα, ἐν ἄλλῃ δὲ προσωπικῷ οἷον τὰ accedit, evenit, contin-
git, συμβαίνει, constat, ὁμολογεῖται, apparel, δηλόρ ἐστι' 3)
διὰ τοῦ παθητικοῦ τῶν ἀμεταβάτων ἔρμάτων (καὶ τινῶν μεταβατι-
κῶν, ἀπερ ἐν τινι σημασίᾳ εἰσὶν ἀμετάβατα), δι' ὧν σημαίνεται
ἀπλῶς ὅτι ὑπάρχει ἡ γίνεσται τι μὴ δριζομένου τοῦ ὑποκειμένου. *Hic
bene dormitur, καλῶς κοιμᾶται τις ἐργαθα.* Nunc est biben-
dum, rör καιρὸς τοῦ πίτειν. *Dubitari de fide tua audio, ἀκούω
ὅτι ἀμφιβάλλοντο περὶ τῆς σῆς πίστεως* 4) διὰ τοῦ ἔρματος est
μετὰ οὐδετέρου ἐπιθέτου. *Turpe est, divitias praeferri virtuti,
αἰσχρὸν νὰ προτιμᾶται δ. π. λοῦστος τῆς ἀρετῆς.* (2).

Σημ. ἡ. Τῶν κατάστασιν τῆς ἀτμοσφέρας δηλούντων ἔρμάτων,
ὧς tonat, βροττᾷ, fulgurat, fulminat, ἀστράπτει, ἐννοεῖται ὡς

(1) §. 96. Τὸ χωρίον τοῦτο πρότερον ἐννέα ὥδοι ἐκαλοῦντο (Θουκ. 4, 102).
Οὗτοι ἄλλοι ἄλλα λέγει (Ξεν. Ἀν. 2, 4, 45).

(2) §. 98. 3) Οὐκ ἄλλως αὐτοῖς πεπόνηται (Πλατ. Φιλ. 232). Ἐπειδὴ
παρεσκεύαστο τοῖς Κορινθίοις, ἀνήγοντο ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν (Θουκ. 1, 48). Βά-
σιμα ἦν, ἀδετάς ἦν (Ξεν. Ἀν. 3, 4, 49). Εὖ ἐπίθετον ἦν ἐνταῦθα (Ξεν. Ἀν.
3, 4, 20). Εὔρηται, Δίδοκται. Εὖ ἔχει. Ἐταργά ἐστιν. Γίγνεται (Θουκ. 2, 3).

ὑποκείμενον ὁ θεὸς Juppiter, οἵτις νομίζεται ὡς αἴτιος τῆς ἐνέργειας τῶν ἔημάτων τούτων. Τὰ δὲ libet, ἀρέσκει, licet, συγχωρεῖται, piget, δυσχεραίρω, pudet, αἰσχόνομαι, ϕαινετ, μεταμέλει, ταῦδε, ἀηδιάζω, καὶ ἄλλα ἀπρόσωπα, ἔχουσιν ἐνίστε ώς ὑποκείμενον ἀντωνυμίαν οὐδετέρου γένους. Non quod quisque potest, ei licet (Κικ. Φιλιπ. 13, 6): δὲν συγχωρεῖται ἐκάστῳ τὰ πράττῃ ὅτι δύναται ἄλλοτε πτώσιν τινα μόνον ἢ ἀπαρέμφατον, ἢ διλέκληρον ἀπαρεμφατικὴν πρότασιν (1).

Σημ. 6'. Ἀπρόσωπος πρότασις σχηματίζεται ἐνίστε καὶ διὰ τοῦ γ' προσώπου τῶν προσωπικῶν ἔημάτων possum, soleo, cœpi, desino (ώς εἰπτον est, desitum est, ἐγένετο ἀρχὴ, παῦσις) καὶ διὰ τοῦ παθητικοῦ ἀπαρεμφάτου Solet Dionysium, quum aliquid furiose fecit, pœnitere (Κικ. Ἀττ. 8, 5): συνεθίζεται μεταμελῆται ὁ Διονύσιος, ὅταν πράσσῃ τι μαριωδῶς. Potest dubitari, θυρατὸν ἀμφιβάλλειν. Desitum est turbari, ἔπανσεν ἢ ταραχήν.

Ἄλλα τινὰ βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 218.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΠΤΩΣΕΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ.

§. 99. Αἱ πτώσεις σημαίνουσι τὰς διαφόρους σχέσεις τῶν ὀνομάτων πρὸς τὰ λοιπὰ τῆς προτάσεως μέρη. Καὶ κατ' ὀνομαστικὴν μὲν ἐκφέρεται τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορούμενον, κατ' αἰτιατικὴν δὲ τὸ ἀντικείμενον τῶν μεταβατικῶν ἔημάτων τῶν δὲ λοιπῶν πτώσεων ἐκάστη, πλὴν τῆς κλητικῆς, δηλοῦ προσώπου ἢ πράγματος σχέσιν πρός τινα ἐνέργειαν ἢ πρὸς ἔτερον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, οὐχὶ δὲ τὸ ἀμεσον ἀντικείμενον, διότι τοῦτο σημαίνει ἢ αἰτιατική.

§. 100. Ὁνόματα τὴν αὐτὴν σχέσιν δηλοῦντα ἐκφέρονται κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν· οἷον,

I) Ἡ λέξις, ἥπις δέχεται προσδιορισμόν τινα, καὶ ὁ προσδιορισμός

(1) §. 98. σημ. ἀ. Ὁ θεὸς Ζεὺς (Ἡροδ. 2, 13): ἔσεισεν ὁ θεός. Ζεὺς βροντᾶς (Ξεν. Ελλ. 4, 7, 4).

οὗτος. *Hic liber est Titi, fratri tui, τὸ βιβλίον τοῦτο εἶραι Τίτου, τοῦ σοῦ ἀδελφοῦ.*

2) Τὸ δόλον καὶ τὰ μέρη εἰς ἀυτὸν δικιοσύται, αἱ διὰ συνδέσμων συνδεόμεναι λέξεις καὶ αἱ ἀντιτιθέμεναι. *Gajus laudis, Titus lucri cupidus est, οὐ μὲν Γάϊος ἐπιθυμεῖ ἔπαινον, οὐδὲ Τίτος κέρδος.*

3) Η τῆς ἑρωτήσεως καὶ η τῆς ἀποκρίσεως λέξις, ὅταν ἔχωστε τὸ αὐτὸν ἔχημα. *Cujus haec domus est? Titi et Gaji, fratrum meorum. Τίτος εἶραι οὐ οἰκλα αὕτη; Τίτον καὶ Γαῖον, τῶν ἔμιντον ἀδελφῶν.*

§. 101. Ή παράθεσίς (appositio), ἡτοι δὲπιφερόμενος εἴς τι οὔσιαστικὸν προσδιορισμὸς, διορίζει (μάλιστα τοῦ ὑποκείμενου ἢ τοῦ κατ' αἰτιατικὴν ἐκφέρομένου ἀντικείμενου) πολλάκις ὡς τὴν ποιότητα ἀλλὰ τὴν κατάστασιν, ἐν ᾧ εὑρίσκεται αὐτὸν διαρκούσσει τινὸς πράξεως, ἢ τὴν ἰδιότητα ἣν ἔχει ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ. Cicero, *praetor, legem Maniliam svasit, consul, conjurationem Catilinae oppressit· οὐ Κικέρων, στρατηγὸς μὲν ὁρ, οὐ δὲπὶ τῆς στρατηγίας αὐτοῦ, συνηγόρησεν υπὲρ τοῦ Mariulselou νόμου, ὑπατος δὲ, περιέστειλε τὴν τοῦ Κατιλίνα συνωμοσίαν. Hic liber mihi puer valde placuit, οὐ βιβλίος αὕτη λίαν ἥρεσέ μοι παιδὶ ὄγκι (1).*

Σημ.. Ιδιότητας τοιαύτας, δηοίκις ἡμεῖς σημαίνομεν συνήθως διὰ ἀπλῆς ὀνομαστικῆς παραθετικῶς, ως συνειλήφθη κακοῦργος, κ.λέπτης, οἱ Δακτῖνοι ἐκφέρουσι προτάσσοντες πρὸ αὐτῶν τὰ μόρια tamquam, ως, quasi, ωσάν, uti, ὡςπερ· τὴν δὲ δύοισι δηλουσι διὰ τὴν μορίων sic—ut, tamquam· οἷον, *Sic eos tractat, ut fures· οὗτω μεταχειρίζεται αὐτοὺς, ωςπερ κ.λέπτας (2).*

Περὶ τῆς Ὀρομαστικῆς.

§. 102. Ή ὀνομαστικὴ γραμματεύει ὃς ὑποκείμενον τῆς προτά-

(1) Οἱ Ἐλληνες προσθέτουσι μετοχὴν συνήθως εἰς τοιούτους προσδιορισμοὺς κατὰ παράθεσιν ἐπιφερομένους. Ταῦτα ἔμαθον ἔτι παῖς ὅν. Ἀπεδήμουν τριηγραρχῶν. Ἐπὶ τοιήνδε οὖσαν Σικελίαν οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύειν ὕριμηντο (Θουκ. 6, 6). Μεγαρεῦσιν, ὄμβροις οὖσιν, ἥπελουν (Ισοκ. Φιλ. 53).

(2) Ἐν ἀνδράσιν οὔτες ἀνοίτοις, ὡςπερ οἱ πατέρες (Πλ. Γοργ. 464). Πλεῖστοι περὶ τοιούτων προσδιορισμῶν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ, βλ. ἐν Ἀσωπ. μ. συντ. Κεφ. Γ'.

σεως, ἡ ὡς καταγρούμενον ὅταν συνάπτηται μετὰ τῶν ἑημάτων sum, εἰμί, διο, γίγρατι, εναδό, ἀποβαίρω, ἀραδεικρυμα, μανεο, μέρω' μετὰ τῶν πεθηκόν δὲ ἑημάτων, τῶν καλεῖν, ἀναδεικνύειν, νομίζειν, σημανόντων συντασσομένη, δηλοι ὅτι τις καλεῖται, ἀναδεικνύεται, νομίζεται. Caesar fuit magnus imperator, ὁ Καίσαρ ἦτο μέγας στρατηγός. T. Albucius perfectus Epiceurēus evasit (Κικ. Βρουτ. 35). Titus ὁ Άλβούκιος ἀρεγάρη τέλειος Ἐπικούρειος. Numa creatus est rex, ὁ Νουμᾶς ἀρεδειχθῇ βασιλεὺς (1).

Περὶ τῆς Γενεικῆς.

§. 103. Κατὰ γενικὴν πτῶσιν ἐκφέρεται τὸ πρόσωπον ἡ πρᾶγμα, ὅπερ ἔχει, ἡ εἰς τὸ ὑπάρχει τὸ ἀνήκει τι ἐν σχέσει συγγενεῖς, κατησεως, καταγωγῆς, ἡ ὡς ἕργον ἡ ἰδιότης αὐτοῦ. Filius Ciceronis, νιὸς Κικέρωνος. Horti Cæsaris, κῆποι Καίσαρος. Tabula Apellis, εἰκὼν τοῦ Απελλοῦ, γραφεῖσα ὑπ' αὐτοῦ. Consuetudo nostri temporis, ἔθος τῶν ἡμετέρων χρόνων.

Σημ. ἄ. Ἡ γενικὴ αὕτη καλεῖται γενικὴ κτητικὴ (genitivus possessivus). Σημαίνει δὲ ποτὲ μὲν τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον ποτὲ δὲ τὸ πάσχον τὸ διὰ τοῦ μετ' αὐτῆς συνημμένου οὐσιαστικοῦ δηλούμενον, ὡς injuriæ Prætoris, αἱ τοῦ Πραίτωρος εἰς ἄλλους ἀδικίαι (active). injuriæ civium, οἱ οἱ πολεῖται νποφέρουσι (passive). Τὸ δὲ διὰ τῆς γενικῆς δηλούμενον σημαίνεται ἐνίστε καὶ δι' ἐπιθέτου ὡς bellum servile=bellum servorum, δουλεικὸς ἡ τῷρ δούλωρ πολεμος.

Σημ. 6'. ἐνίστε παραλείπεται ἡ λέξις εἰς ἣν ὀντοφέρεται ἡ γενικὴ αὕτη, καὶ μάλιστα ἡ aedes ἡ templum πρὸ τῆς γενικῆς τοῦ ὅνδρατος τῶν θεῶν, τηρουμένης μόνον τῆς εἰς αὐτὴν ἀνηκούστης προθέσεως. Ventum est ad Vestam, ἥθομεν εἰς τῆς Εστίας, τουτέστι τὸν ναὸν, κατὰ τὰ Ἑλληνικὰ, εἰς διδασκάλου, ἐν Ἀδου (2).

(1) Κύρος στρατηγὸς ἀπεδειχθῇ. Γωθρύς ψευδῆς φαίνεται (Ξ. Κ. Π. 3, 2, 4). Οἱ ἀδελφός μου ζημία μᾶλλον ἡ ὡφέλεια ἐστιν (Ξ. Απ. 2, 3, 4).

(2) Μανθάνειν ἐν κιθαριστοῦ (Ηλ. Θεατ. 206). Τὸ ἐν Ἀσκληπιοῦ θύμωρ (Ξ. Απ. 3, 13, 3). Σωκράτης ἔφη λέναι εἰς Ἀγάθωνος (Ηλ. Συμπ. 174). Εἰς Ἀθηνῶν οἰκαδε εἰς ἐμαυτοῦ (Ηλ. Ἰππ. Μετ., 304). Ἐκ διδασκάλων ἀπαλλάξτεσθαι (Ηλ. Ηρωτ. 325).

Σημ. γ'. Ἡ γυνὴ καὶ ἡ θυγάτηρ τινὸς σημαίνονται ἐνίστε τιθεμένων τῶν κυρίων δύναμάτων τούτων πρὸ τοῦ κατὰ γενεκὴν ἐκφερομένου δύναματος τοῦ ἀνδρὸς καὶ τοῦ πατρὸς ἔνευ τῶν οὐσιαστικῶν *se-mina, filia.* Verania Pisōnis, ἡ τοῦ Πείσωνος γυνὴ. Tullia Ciceronis, Τυλλία ἡ τοῦ Κικέρωνος θυγάτηρ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ ξένων δύναμάτων σημαίνεται οὕτω καὶ υἱός Hasdrubal Gisgonis (Δι. 25, 37), ὁ τοῦ Γίσκωρος ὑσπάτως καὶ ὁ δοῦλος Flaccus Claudii, ὁ τοῦ Κλαυδίου δοῦλος Φλάκκος (1).

§. 104. Ἡ γενικὴ ιπητικὴ συντασσομένη μετὰ τοῦ sum καὶ fio, δηλοῖ τὸν εἰς δν ἀνήκει τι, μετὰ τοῦ facio τὸν οὗτον γίνεται τι κτῆμα, μετὰ τῶν puto, habeo, existimo τίνος νομίζεται τι κτῆμα. Τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχει ἡ γενικὴ καὶ εἰς τὰς φράσεις ταύτας Aliqvid est mei judicii, ἀνήκει εἰς τὴν ἐμὴν κρίσιν. Esse dicionis Carthaginiensium (Δι. 30, 9), ἀνήκει εἰς τὴν τῶν Καρχηδονιῶν ἀρχὴν. Facere aliqvid suae dicionis, potestatis, arbitrii, ὃ φέντορ ποιεῖσθαι τι (2).

§. 105. Ἡ μετὰ τοῦ δήματος sum γενικὴ ιπητικὴ ἐξαρτᾶται πολλάκις ἀπὸ τοῦ παραλειπομένου οὐσιαστικοῦ, res, πρᾶγμα, proprium, ἴδιον, munus, officium, ἔργον, διερό δημοσ. ἐνίστε προστίθεται. Non hujus temporis ista oratio est, δὲν εἶναι τοῦ παρόντος καιροῦ ὁ λόγος οὗτος (τοιτέστιν ἀρμόδιος, ἴδιος). Cujusvis hominis est erre, nullius, nisi insipientis, in errore perseverare (Κικ. Φιλ. 12, 12), παντὸς τὸ ἀμαρτάνειν, οὐδενὸς δὲ, εἰ μὴ ἀφροδος, τὸ ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ ἢ τῇ πλάνῃ ἐμμιένειν (3).

§. 106. Τὰ ἀπὸ μεταβατικῶν δημάτων παραγόμενα οὐσιαστικὰ καὶ τινὰ ἄλλα δέχονται γενικὴν, σημαίνουσκν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐνεργείας, ἢ τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα εἰς δὲ ἀναφέρεται ἡ τῶν οὐσια-

(1) Κλέων Κλεαινέτου, καὶ ὁ Κλεαινέτου. Περίδοια ἡ Ἀλκάθου. Τὴν Σμικρήνας οὐγ. ὄρφας Μελιστήγην; (Ἀριστ. Ἐκκλ. 46).

(2) Οὐ Κρέοντος προστάτου γεγράψομαι (Σοφ. Ο. Τ. 411). Ἐξῆν Σωκράτη τῶν Τριάκοντα γενέσθαι (Λυσ. 18, 5). Γράφε με τῶν ἵκετεύειν ἐπιθυμούντων (Ξ. Κ. Π. 4, 3, 21). Οἱ Πέρσαι τὴν Ἀσίαν ἐσυτῶν ποιοῦνται (Ξ. Ἀν. 4, 33).

(3) "Ἐστιν ἄρα δικαίου ἀνδρὸς βλάπτειν; (Πλ. Πολ. 1, 335); Οὐ παντὸς ἀνδρός ἐστιν ἐκλέκτος; (Πλ. Γοργ. 500).

στικῶν ἔννοια. Indagatio veri, ἡ τῆς ἀληθείας ανίχνευσις. Odium hominum, τὸ τῶν ἀρθρώπων μῖσος. Libertas dicendi, ἡ τοῦ λέγειν εἰλευθερία.

Σημ.. Ἡ γενικὴ αὕτη καλεῖται ἐξ ἀντικειμένου (genitivus objectivus). Τὸ δὲ κατὰ ταύτην ἐκφερόμενον εἶναι ἢ τὸ δεχόμενον τὴν διάτοιο οὐσιαστικοῦ δηλουμένην ἐνέργειαν, ἢ τὸ ἐνεργοῦν αὐτὴν πρόσωπον· ἐπειδὴ amor dei σημαίνει τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπην ἡμῶν καὶ τὴν τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην. Ἡ σειρὰ τοῦ λόγου ὅμως δριζει διποτέρως πρέπει νὰ ἐκληρῷῃ ἡ γενικὴ αὕτη. Πρὸς ἀποφιγήν τῆς ἀσαφείας ταύτης δέχονται τὰ φιλικὴν ἢ ἐχθρικὴν διάθεσιν σημαίνοντα δινόματα ἀντὶ τῆς ἀπλῆς γενικῆς αἰτιατικὴν μετὰ τῶν προθέσεων *in, erga, adversum. Odium mulierum, τὸ τῶν γυναικῶν μῖσος, καὶ σκόφεστερον, Odium in hominum universum genus* (Κικ. Τουσικ. 4, 11). μῖσος κατὰ σύμπαντος τοῦ ἀρθρωπίτου γένους (1).

Σημαίνει λοιπὸν ἡ γενικὴ αὕτη ὅ,τι καὶ ἡ συντακτικὴ αἰτιατικὴ τῶν αὐτῶν ἑρμάτων, ἀφ' ὧν παράγονται τὰ δινόματα (2).

§. 107. Ἡ τὸ ὄλον, ἀφ' οὗ λαμβάνεται τι μέρος, σημαίνουσα γενικὴ συνάπτεται μετὰ ἀριθμητικῶν (ἀπολύτων καὶ τακτικῶν) καὶ ποσότητος ἐπιθέτων (δις paucis, multi), ἀντωνυμιῶν, ἐπιθέτων ὑπερθετικῶν καὶ συγκριτικῶν, σημασίαν ὑπερθετικοῦ ἐχόντων. *Magna pars militum, μέρα μέρος στρατιωτῶν. Alter accusatorum, ὁ ἔτερος τῶν κατηγόρων. Illi Græcorum, ἐκεῖνοι τῶν Ἑλλήνων. Fortissimus Græcorum (3).*

Σημ.. 2. Ἡ γενικὴ αὕτη καλεῖται μεριστικὴ (partitivus). Ἀντὶ αὐτῆς μεταχειρίζονται πολλάκις τὴν περίφρασιν διὰ τῶν προθέσεων *ex, de, καὶ εἰς* τινας φράσεις *in, inter. Melior ex duobus. Aliquis de heredibus. Inter omnes unus excellit, εἰς μεταξὺ πάντων*

(1) Ἔρως τῆς γυναικός. Φόβος τῶν πολεμίων. Ἐπιθυμία γερμάτων. Γραψήσθνου. Εἰρήνη καὶ ἐλευθερία τῶν τοιούτων (Πλ. Πολ. 329).

(2) Ἐμμονὴ τοῦ κακοῦ (Πλ. Γοργ. 479). Ἐμμένει τῷ κακῷ. Η τοῦ πηλοῦ ἀρτητησίς (ἢ περὶ τοῦ πηλοῦ. Πλ. Θεατ. 147).

(3) Τῶν γερόντων τις. Δέκα (πολλοί) τῶν στρατιωτῶν. Ὁ τέταρτος τῶν πατέρων. Μόνος πάντων φρονεῖς. Ὁρθότατα ἀνθρώπων λέγεις (Πλ. Θεατ. 195). Οἱ παλαιότατοι τῶν Ἀθηγαίων (Ξ. Ἀπ. 3, 5, 40).

έιαπρέπει (Κικ. Νομ. 2, 11). Μεριστικὸν οὐσιαστικὸν ὅμως δὲν δέχεται τοιαύτην περίφρασιν (ὡς pars ex exercitu), ἀλλὰ μόνον γενικήν (1).

Σημ. 6'. Ή λέξις uterque συντάσσεται συνήθως μετὰ γενικῆς τῶν ἀντωνυμιῶν (uterque eorum, nostrum). εὑρηται ὅμως καὶ μετὰ οὐσιαστικοῦ ἐνίστε, uterque frater. Τὸ δὲ ἐπίδρομα partim δέχεται καὶ τὰς δύο συντάξεις (partim eorum καὶ ex iis). Τὰ ποσότητος ἐπίθετα (πολλοὶ, διάγοι, τινὲς), μὴ μέρος σημαίνοντα, ἀλλὰ τὸ ὄντον ὁρίζοντα, οὐδέποτε συντάσσονται μετὰ γενικῆς. Amici, quos (οὐχὶ quorum) multos habes, oī φίλοι, οὓς ἔχω πολλούς. Qvos video esse nonnullos, οὓς β.λέπω διτεισίτυνες (Κικ. ὑπὲρ Βαλβ. 27).

Σημ. γ'. Τὰ ἔξ ἀντωνυμιῶν τοπικὰ ἐπιδρόματα, τὰ τὸν ὅρον τῆς τανήσσεως δηλοῦντα, δέχονται γενικὴν τοῦ ὄντος, σημαίνουσαν τὴν διῆς γίνεται ἡ κίνησις ἔκτασιν. Eo miseriарum venturus eram (Σαλλ. Ιουγ. 40). εἰς τοσοῦτον ἀθ. λιότητος ἐμελλοντανά τὰ ἐλθω. Εἰς τὰ αὐτὰ ἐπιδρόματα προστίθεται ἐνίστε πρὸς ἀκριβέστερον διορισμὸν ἡ γενικὴ loci. Ibidem loci res est, ἐκ τῷ αὐτῷ τόπῳ (ἢ καταστάσει) γίνεται τὰ πράγματα. Αἱ δὲ γενικαὶ locorum, terrarum, gentium ἐπιτείνουσι συνήθως ἔτι μᾶλλον τὸν λόγον, Ubinam gentium sumus? ποὺ γῆς ἐσμέν; Nusquam gentium, οὐδαμοῦ (2).

§. 108. 1) Μὲ γενικὴν συντάσσονται καὶ αἱ μέτρον, ἀριθμὸν ἢ ποσότητα σημαίνουσαι λέξεις, δηλοῦσαν τὸ εἶδος, τὸ μετρούμενον ἢ ἀριθμούμενον πρᾶγμα. (Γενικὴ διοριστικὴ τοῦ εἶδους ἡ γένους, (g. generis). Magna vis argenti, μέρα π. ληθος ἀργυρού. Vini tres amphorae, τρεῖς ἀγροφορεῖς οἴνου. Auri navis (Κικ. περὶ τελ. 4, 37), π. λοτορ χρυσοῦ πλῆρες. Flumina lactis (Ὀθιδ.), ποταμοὶ γάλακτος.

(1) Απὸ τριεχιλίων ὀπλιτῶν χιλίους ἀπώλεσεν (Θ. 2, 58). Ἐκ τριῶν ἐν ἄνελοιμην (Σοφ. Τραγ. 734).

(2) Οἱ Ἀθηναῖοι ἐν τούτῳ παρασκευῆς ἦσαν (Θουκ. 2, 17). Εἰς τοῦτο τινες ἔνοιας ἐλληνόθεσιν (Ἴσοκ. περὶ Εἰρ. 3!). Εἰς τοῦτο ἀμαθείας ἦκω (Πλ. Ἀπολ. 25). Οὐκ οἵσθα, ὅπου γῆς εῖ (Πλ. Πολ. 3, 403). Πανταχοῦ τῆς γῆς οὐδαμοῦ γῆς. Οἱ ἄνω τοῦ γένους (Πλ. Νομ. 878). Οἱ ἐγγύταται γένους (Ἴσοκ. 3, 64). Πόρρω σοφίας. Πόρρω νυκτῶν. Πρωὶ τῆς ἡμέρας. Οψὲ τῆς ὥρας. Πηγίκα τῆς ἡμέρας; (Ἀρ. Ὁρθ. 1498).

2) Ἡ γενικὴ αὕτη ἐξαρτᾶται ἀπὸ ὀνομαστικῆς ἢ αἰτιατικῆς ἐπιθέτων οὐδετέρου γένους καὶ ποσότητος σημαντικῶν (ὡς *multum*, *plurimum*, *nimius* κττ.), ἢ ἀπὸ ἀντωνυμίας δεικτικῆς, ἀναφορικῆς, ἀριστου καὶ ἀπὸ τοῦ *nihil*. *Multum temporis*, πολὺ χρόνου *nihil virium*, οὐδὲν δυνάμεων *qvimqvid habui militum, misi*, ὅσους στρατιώτας εἶχον, ἔπειψα. *Quid tu hominis est?* (*Τερ. ἔντ. τιμ. 4, 6, 7*), τι ἄνθρωπος εἶσαι; Ἐνίστε ὅμως συντάσσονται τὰ τοιαύτα ἐπίθετα καὶ μὲν ἀλλην πτῶσιν *Tantum studium, τοσαύτη σπουδή* *qvod consilium mihi datis?* τι μὲν συμβούλευτε;

Ἡ μετὰ τῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιθέτων τούτων γενικὴ εἶναι πολλάκις ἡ τῶν οὐδετέρων ἐπιθέτων τῆς δὲ κλίσεως ἀντὶ οὐσιαστικῶν τιθεμένων (*Aliqvid pulchri, nihil boni*), οὐχὶ δὲ ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως ἐπειδὴ ταῦτα ἐκφέρονται συνήθως κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν τῆς ἀφ' οὗ ἐξαρτῶνται λέξεως, ὡς *aliqvid memorabile*.

3) Γενικὴ συντάσσονται καὶ τὰ ἐπιβρέχματα *satis*, *ἄλις*, *abunde*, *ἀφθόνως*, *affatim*, *ἄδην*, *nimir*, *λίαν*, *parum*, *διλίγον*. *Satis copiarum habes*, *ἄλις δυνάμεων ἔχεις*. *Parum prudentiae, ὀλιγηρ* *φρόνησιν* (1).

§. 109. Καὶ οὐσιαστικά, γενικὴν ἢ ἀόριστον ἔννοιαν σημαίνοντα, συντάσσονται μὲν γενικὴν, ὄριζουσαν ἢ μερικεύουσαν τὴν ἔννοιαν αὐτῶν (*genitivus definitivus*). *Vox voluptatis*. *Nomen regis*. *Arbor fici*, *δένδρον συκῆς*. Οὕτω προστίθεται συγχάκις ἡ τῶν γερουνδίων γενικὴ *Consuetudo contra deos disputandi*, ἔθος κατὰ θεῶν διαλέγεσθαι. Ἀλλας τινὰς τοιαύτας συντάξεις βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 285.

§. 110. Ἡ εἰς οὐσιαστικὸν προστιθεμένη γενικὴ ἑτέρου οὐσιαστικοῦ μετὰ ἐπιθέτου (μετοχῆς καὶ ἀντωνυμίας) προεδιορίζει τὴν οὐσίαν, ἴδιότητα, μέγεθος, ἢ ἐν γένει ποιεύτητά τινα τοῦ οὐσιαστικοῦ.

(1) §. 19—20. Πλῆθος ἀνθρώπων οὐ σμικρόν· βοῶν ἀγέλη· οἴνου δέκα ἀμφορεῖς· μέδιμνος σίτου. Τριακόσια τάλαντα φόρου (*Θ. 2, 13*). Ἐπὶ πλεῖστον ἀνθρώπων. (*Θουκ. 111*). "Ἄλις τούτων" Πῶς ἔχεις δόξης τοῦ τοιοῦδε πέρι (*Πλ. 3, 456*). "Ως εἶχε τάχους ἔκαστος. Ικανῶς ἐπιστήμης ἔχει (*Πλ. Φιλ. 62*). Συμμέτρως λεπτότητος καὶ τάχους ἔχειν (*Πλ. Τιμ. 85*). Τὸ πολὺ τῆς θλίψεως. Τὸ πλεῖστον τῆς χώρας.

ἢδο καλεῖται αὕτη γενικὴ τῆς ποιότητος (genitivus qualitatis). *Juvenis mitis ingenii, rēos ἡπίου πρεύματος ή χαρακτῆρος. Hospes multī eibi* (Κικ. πρὸς τοὺς Οἰκ. 9, 26), φίλος πολλοῦ στρον (ἥτοι παλαιὸς καὶ πιστός). *Exilium decem annorum, δεκαετὴς ἐξορία.* Ήσε non est tanti laboris, τοῦτο δὲ εἶται τοσούτου πόρου ἄξιον.

Σημ. ά. Καὶ ἡ ἀφαιρετικὴ χρησιμεύει πρὸς δήλωσιν τῆς ποιότητος ἀλλ' ἡ μὲν γενικὴ σημαίνει μᾶλλον τὸ εἶδος καὶ τὴν φύσιν ἡ γενικὴν τοῦ ὑποκειμένου ἴδιότητα, ἡ δὲ ἀφαιρετικὴ μερικὴ ἴδιότητα μόνον ἡ τινα περιστατικὰ αὐτοῦ. *Thyrum, hominem maximi corporis terribilique facie, longo capillo promissaque barba. Tὸν Θύρον, ἄγρθρωπον μεγαλύσσωμον, μὲν φοβερὸν τὴν ὅψιν, μὲν μακρὰν κόμην καὶ καθειμέγον πώγωνα.* Ἐνταῦθα ἡ μὲν γενικὴ ἀφορᾷ γενικὴν ἴδιότητα ὅλου τοῦ σώματος, αἱ δὲ ἀφαιρετικαὶ μερικήν. Πολλαχοῦ δρυώς δὲν ὑπάρχει διαφορὰ τῶν δύο τούτων πτώσεων ἡ μικρὰ μόνον. *Neque monere te audeo, praestanti prudentiā virum, neque confirmare, maximi animi hominem* (Κικ. πρὸς τοὺς Οἰκ. 4, 8). *Οὕτε τὰ συμβουλεύσω σε τολμῶ, ἀρδρα ἐξόχου συνέσεως, οὕτε τὰ ἐνθαρρύνω σε, μεγίστου τοῦτον (ἢ ψυχῆς) ἄγρθρωπον* (1). Πλείω περὶ τούτου δρα ἐν τῇ Δ. Γ. 287.

Σημ. β'. Ός ἄκλιτα ἐπίθετα ποιότητος σημαντικά εἰσιν ἐν χρήσει καὶ αἱ σύνθετοι φράσεις τοῦ modi μετ' ἀντωνυμίας· *hujusmodi, ejusmodi, illiusmodi, ejusdemmodi, cuiusmodi* κτλ.

§. 111. Καὶ ἐπίθετα ἔηματικὰ καὶ τινα ἄλλα δέχονται γενικὴν, οἷαν καὶ τὰ ἀπὸ βημάτων οὐσιαστικὰ (§. 106), τόπον ἐπέχουσαν τοῦ ἀντικειμένου τῶν ἔημάτων, ἀφ' ὧν τὰ ἐπίθετα παράγονται, διὸ καὶ γενικὴ ἀτικειμενικὴ ὑπὸ τῶν νεωτέρων λέγεται (genitivus objectivus). Τοιαύτην γενικὴν δέχονται:

1) Αἱ ἐπίθετικὴν μόνον σημασίαν ἔχουσαι ἐνεργητικαὶ μετοχαὶ ἐνεστῶτος χρόνου καὶ τὰ εἰς αὐτὸν λήγοντα ἐπίθετα· *amans (aman-tior, amantissimus) partiae, φιλόπατρις, tempus edax rerum, παρδαμάτωρ χρόνος.*

(1) Η ἔρμηνεία τῶν γιωρίων τούτων δεικνύει πῶς ἡμεῖς ἐκφράζομεν τὴν γενικὴν καὶ ἀφαιρετικὴν ταύτην, ἣτις ἐπέγει τόπον ἀπλοῦ ἐπίθετου.

2) Τὰ ἔφεσιν, γνῶσιν, πεῖραν καὶ τὰ ἐναντία τούτων σημαίνοντα. Cupidus gloriae, ἐπιθυμητὴς δόξης, φιλόδοξος, peritus belli, ἔμπειρος πολέμου, ἔμπειρος πολέμου, memor beneficij, μήματα τῆς εὐεργεσίας, εὐγράμμων. Jurisconsultus (καὶ jureconsultus), τομομαθής conscientius sibi tanti facinoris (καὶ facinori ἐνίστε μὲ δοτικήν, Σαλλ. Κατ. 34), συρειδώς εαυτῷ τοσαύτην κακουργίαν.

3) Τὰ δύναμιν, κατοχὴν, μετοχὴν, ἐνοχὴν καὶ τὸ ἐναντίον δηλοῦντα. Compos mentis, ἔμφρων· impotens eqvi regendi, αριστος διευθύνειν ἄπτοντα particeps consilii, μετέχων βουλῆς reus furti, ἔροχος κ.λοπῆς.

4) Τὰ πληρωτικὰ καὶ στερητικὰ συντάσσονται γενικῇ καὶ ἀφερτικῇ. Τὰ δὲ inops, ἀπορος, καὶ pauper, πτωχὸς, γενικῇ μόνον, ἔτι δὲ καὶ τὸ plenus συνηθέστατα. Τὰ similis καὶ dissimilis γενικῇ καὶ δοτικῇ, τὸ propius συνηθέστερον γενικῇ. πρβ. Δ. Γ. §. 290. (1).

§. 112. Τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικὰ ῥήματα δέχονται τὸ ἀντικείμενον κατὰ γενικήν οἰον τὰ memini, ἐρθυμοῦμαι, reminiscor, ἀραμιμηθομαι, obliviscor, λησμονῶ, (σπανίως τὸ recordor, ἀρακαλῶ εἰς τὴν μηγίην μου). ἔτι δὲ τὰ admoneo, commoneo, παραιῶ, commonefacio, ὑπομιμηθοκω. Oblivisci decoris et officii, ἐπιλαρθάρεσθαι τοῦ πρέποντος καὶ καθήκοντος (2).

Σημ. Τὰ μνήμης καὶ λήθης καὶ μάλιστα τὸ memini, συντάσσονται καὶ μὲ αἰτιατικὴν πολλάκις τὰ δὲ admoneo, commoneo, commonefacio μὲ αἰτιατικὴν ἀντωνυμίας οὐδετέρου γένους. Καὶ ἡ φράσις venit mihi in mentum, ἔρχεται εἰς τὴν μηγίην μου, δέχεται τὴν γενικήν ὡς Venit mihi Platonis in mentem, ἐπηλθειεν εἰς τὸν roūr μου ὁ Πλάτων. πρβ. Δ. Γ. §. 291 (3).

§. 113. Τὸ ῥῆμα misereor (miseresco), οἰκτείρω καὶ τὰ ἀπρόσωπα miseret, piget, poenitet, pudet, pertaesum est δέχονται κατὰ

(1) Γενικῇ συντάσσονται καὶ ἐν τῇ ἐλληνικῇ πάντα τὰ τοιαῦτα ἐπίθετα· βλ. Ασωπ. μ. συντ. Κεφ. Γ' §. 24.

(2) Οὕτω καὶ παρ' Ἐλλησι τὰ αὐτά. βλ. Ασωπ. μ. συντακτ. Κεφ. Ι', §. 4.

(3) Καὶ ἐν τῇ ἐλληνικῇ μέμνημά τινος καὶ τινα· οὕτω καὶ τὰ ἐνθυμοῦμαι, ἀναμιμηθοκω καὶ μνημονεύω, δέχονται ἐνίστε καὶ αἰτιατικήν.

γενικὴν τὸ ἀντικείμενον, δὶς ὅ τις μεταμελεῖται, αἰσχύνεται, τὸ δὲ ὑποκείμενον, ὅπερ μεταμελεῖται κλπ. κατ' αἰτιατικὴν. miseret me fratri, οἰκτείρω τὸν ἀδελφόν. Suae quemque fortunae penitent, ἔκαστος δὲ ἀρέσκεται εἰς τὴν ιδίαν τύχην. Τὸ δὲ pudet δέχεται κατὰ γενικὴν τὸ πρόσωπον, ὅπερ τις αἰδεῖται ἢ αἰσχύνεται. Pudet me deorum hominumque (Λιθ. 3. 19), αἰδοῦμαι θεοὺς καὶ ἀρθρώπους.

§. 114. Τὰ ἐνοχὴν, αἰτίασιν, κατηγορίαν, καταδίκην, ἐλευθερίαν σημαίνοντα ἔμματα δέχονται κατὰ γενικὴν τὸ ὄνομα τοῦ ἐγκλήματος, δὶς ὅ τις κατηγορεῖται, καταδικάζεται κ. ἐ. Accusare aliquem furli, κατηγορῶ τιος κλοπῆρ. Damnare repetundarum, καταδικάζω, ἢ καταγιγγώσκω τιὸς κάκωσιν τῆς ἐπαρχίας. Absolvere aliquem improbitatis, ἀπολύω, ἐλευθερῶ τινα τῆς φαντασίας (1).

. Σημ. ἄ. Σημειωτέαι καὶ αἱ φράσεις· *damnatus ambitūs*, καταδικασθεῖς διὰ παράγομον σπουδαρχίαν *judicatus pecuniae*, καταδικασθεῖς εἰς ἀπότισιν χρημάτων καὶ *interrogare aliquem ambitūs* (Σαλλ. Κατ. 18). ἐράγειτε τινὰ ἢ κατηγορεῖτε ἔνεκα δημιοκοπίας, ἢ ἔνεκα παραγόμων μέσων πρὸς ἐπιτυχίαν ἀρχῆς.

Σημ. ἔ. Τὰ ἔμματα *accusare*, *postulare*, *damnare* δέχονται πολλάκις τὴν ἀφαιρετικὴν *crimine* (ἐπ' αἰτίᾳ ἢ ἐγκλήματι) μετὰ γενικῆς. *Damnatus est criminē repetundarum*, *ceteris criminibus absolutus*, διὰ μὲν τὰς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ καταχρήσεις κατεδικάσθη, τῷρ λοιπῷ δὲ ἐρχ. *ημάτων* ἀπελέθη ἔτι δὲ καὶ τὴν πρόθεσιν δε· *Damnare aliquem de veneficio* διὰ φαρμακείαν, *de vi*, διὰ βλαβῆς. Ἐπέρας συντάξεις τῶν ἔμματων τούτων καὶ ἄλλας ἄλλων δημοίων βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 293.

§. 115. Ἡ ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως τιμὴ, μὴ ἀκριβῶς ὁρίζομένη δὶς ἀριθμοῦ, ἀλλὰ διὰ τῶν ποσότητος ἐπιθέτων καὶ τοῦ *nihilum*, σημαίνεται διὰ τῆς γενικῆς *tanti*, *quanti*, *pluris*, *minoris*, ἢ διὰ τῆς ἀφαιρετικῆς *magno*, *plurimo*, *parvo*, *minimo*, *nihilo*, *nonnihilo*.

(1) Τὴν ὄμοίαν παρ' Ἑλλησι σύνταξιν τούτων βλ. Ασωπ. μ. συνταξ. Ι. §. 3, καὶ Κεφ. ΙΑ'. §. 2.

Io. Τὰ δὲ ἔργα ματρα duco, facio, habeo, pendo, puto, taxo καὶ τὸ sum σπηλαῖνον, εἶμαι ἄξιος, τιμῶμαι, δέχονται τὴν γενικὴν τάστην. Qvanti Chrysogonus docet? (Ιουθενάλης 7, 176), πόσου διδάσκει ὁ Χρυσόγονος; Qvanti oryza empta est? Parvo. (Ορεατ. Σατ. 2, 3, 156), πόσου ὡρήθη ἡ σρυζα; μικροῦ. Datames unus pluris apud regem siebat, qvam omnes aulici (Κορν. ἐν βίῳ Δατ. 5), Tὸν Δατάμην μόρον πλέον ἐτίμα ὁ βασιλεὺς ἢ πάντας τοὺς αὐλικούς (1).

Σημ. Τὸ δῆμα non facio, ποιοῦμαι, συντάσσεται ἐν τῇ συνηθείᾳ μετὰ τῶν γενικῶν floci, nauci, assis (unius assis), teruncii, σπηλαῖνον, ἐν μικρῷ ἢ οὐδεὶν λόγῳ ποιοῦμαι τι, εἰς οὐδὲν λογίζομαι. Judices rempublicam flocci non faciunt (Κικ. πρὸς τὸν Οἰκ. 4, 5), οἱ δικασταὶ εἰς οὐδὲν τὴν πόλιν λογίζονται, ἢ, οὐδὲ μικρὸν γροτίζουσι περὶ τῆς πόλεως (2). Ή δὲ φράσις tanti est σπηλαῖνε, έτι εἴται τι πολλοῦ ἄξιον, ὥστε πρέπει γὰρ ὑποφέρῃ τις ὑπὲρ αὐτοῦ κόπον ἢ κινδυνον. Est mihi tanti, Qvirites, hujus invidiae tempestatem subire, dummodo a vobis belli periculum depellatur (Κικ. Κατ. 2, 7). Ἀξιέσι (ἢ δέχουσι), ὡς Παρμαῖοι, νὰ υποφέρω τὴν τρικυμίαν τοῦ μίσους τούτου, ἀρχεῖ μόρον νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀφ' ὑμῶν ὁ τοῦ πολέμου κίρδυνος.

§. 116. Τὸ τριτορθόσωπον δῆμα interest, μέλει με (μοι), διαφέρει μοι, ἔχει δές ὑποκείμενον γενικὴν ἢ τὴν τοῦ θηλυκοῦ γένους τῶν ἀντωνυμιῶν ἀφαιρετικὴν μεῖ, tua, sua, nostra, vestra. Τὴν αὐτὴν σπηλαῖνα καὶ σύνταξιν μετ' ἀντωνυμιῶν ἔχει καὶ τὸ rēfert, ὅπερ σπανιώτερον δέχεται κατὰ γενικὴν τὸ ὑποκείμενον. Caesar dicere solebat non tam sua qvam reipublicae interesse, ut salvus esset (Συετων. Ιουλ. 86)· ὁ Καῖσαρ ἐσυνείθιε νὰ λέγῃ ὅτι μέλει (διαφέρει) αὐτὸν τοσοῦτον ὅσον τὴν πόλιν νὰ ἦται αὐτὸς ἀβλαβής, ἦτοι, συμφέρει τῇ πόλει μᾶλλον ἢ αὐτῷ ἢ σωτηρία αὐτοῦ. Clodii

(1) Πολλοῦ ὀνειδικοῦ, πρίσθαι, κτῆσθαι, πωλεῖν, ἀποδίδοσθαι. Δέξα χρημάτων οὖν ὀντηνή (Ισοκ. πρὸς Νικ. 32). Καὶ τῆς ψυχῆς ἢν τοῦτο προαιμην. Μεσθίον Τιμοκράτης νόμους εἰςάγει (Δημ. 24, 66). Χρημάτων ἐπικυρεῖν. (Πλ. Πολ. 375). Πλοῖα χρημάτων κεκτημένα (Θουκ. 4, 26).

(2) Ποιοῦμεῖ τι περὶ πολλοῦ, πλείονος, ὀλίγου.

intererat Milonem perire (Κικ. ὑπὲρ Μ.λ. 21), τὸν Κλώδιον ἔμελεν, ἢ, ὁ Κλώδιος εἶχε συμφέροντα φορευθῆ ὁ Μίλων. Quid tua id refert? (Τερ. Φορμ. 4, 5, 11), τι σοι μέλει τούτου; Περὶ τινῶν ἀλλῶν συντάξεων τούτων βλ. Δ. Γ. §. 295.

§. 117. ἡ. Ἡ ἐν πόλεσιν ἡ μικροτέρη νήσοις διαμονὴ καὶ στάσις δηλοῦται τιθεμένων τῶν ὄνομάτων τῶν πόλεων καὶ μικρῶν νήσων, τῶν κατὰ τὴν ἡ καὶ ἡ ἀλίσιν αἰλινομένων, καὶ ἐγνικὴν γενικὴν Romæ esse, ἐν Ῥώμῃ διατριβεῖν. Rhodi vivere, ἐν Ῥόδῳ ζῆν. Corinthi habitare, ἐν Κορίνθῳ οἰκεῖν· κατ' ἀφαιρετικὴν δὲ τὰ λοιπὰ τούτων ὄνόματα, ἢ βλέπε κατωτέρω ἐν τῇ ἀφαιρ. §. 158 (1).

Σημ. ἡ. Εἴνιοτε ὅμως, ἀλλὰ σπανίως, καὶ ὄνόματα μεγάλων νήσων ἀπαντῶνται· κατὰ γενικὴν ἐν τῇ αὐτῇ σημασίᾳ Conon Cypri vixit (Κορν. ἐν βίῳ Χαθρ. 3), ὁ Κόρων ἐν Κύπρῳ ἔζησεν.

Σημ. ἡ. Ὁ εἰς ταύτην τὴν γενικὴν προστιθέμενος προσδιορισμὸς ἐπιφέρεται κατ' ἀφαιρετικὴν μὲ τὴν πρόθεσιν in καὶ ἄνευ ταύτης ἐνίστε. Οὕτων ὅμως προηγήται τοῦ κυρίου ὄνόματος ἡ λέξις urbs, oppidum, insula, τότε ἔπειται τοῦτο κατ' ἀφαιρετικὴν ἀπλῆν. Citton in oppido Citio mortuus est (Κορν. ἐν βίῳ Κιμ. 3), ὁ Κίτιον ἐτελέντησεν ἐν τῇ πόλει Κιτίῳ. In insula Samo (Συντ. θετ. 26), ἐν τῇ νήσῳ Σάμῳ. Βλ. Δ. Γ. §. 296.

ἡ. Ωσαύτως κατὰ γενικὴν ἐκφέρονται ἐπὶ διαμονῆς καὶ στάσεως καὶ αἱ λέξεις domi, oīkoi, humili, χαμαλέ· ἔτι δὲ καὶ αἱ bellī καὶ militiae μετὰ τῆς domi συνδεδεμέναι κατ' ἐφέλκυσιν. Sedere domi, humili jacere. Sæpe imperatorum sapientiā constituta est salus civitatis aut bellī aut domi (Κικ. Βρουτ. 73). Πολλάκις διὰ τῆς τῶν στρατηγῶν συνέσεως ἀπεκατέστη ἡ ἐν εἰρήνῃ ἡ ἐν πολέμῳ τῆς πόλεως ἡ σωτηρία. (Ἄλλως ὅμως λέγουσιν in bello, in militia).

Σημ. Ἡ λέξις domi ἐν τοιαύτῃ σημασίᾳ δέχεται πολλάκις κατὰ γενικὴν τὸ ὄνομα τοῦ αἰτήτορος ἢ ἀντ' αὐτοῦ αἰτητικὴν ἀντωνυμίαν. Marcus Drusus occisus est domi Cæsaris, ὁ Μάρκος Δρουσός

(1) Οἱ Ἑλληνες μεταχειρίζονται ἡ ἀπλῆν δοτικὴν, λέγοντες, Μεγαροῦ, Μελιτῆ, Μαραθῶν, Ἀθήνησιν ἡ μετὰ τῆς ἐν προθέσεως, ἐν Μαραθῶν, ἐν Ἀθήναις. Πλείω βλ. παρ' Ἀσωπ., ἐν τῷ μικρῷ συγκεκρ. Κεφ. σ'. §. 4.

ἔργον εύθη ἐτῇ οἰκίᾳ τοῦ Καλσαρος. Βλ. καὶ ἄλλας συντάξεις τῶν λέξεων τούτων ἐν τῇ Δ. Γ. §. 296.

§. 118. α. Ἀντὶ ὀνόματος κατὰ γενικὴν κτητικὴν ἐκφερομένου ἀπαντῶνται ἐνίστε αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι, εἰς ᾧς πολλάκις προστίθεται ἐν παραχθέσει ὄνομα κατὰ γενικήν. Pater meus, ὁ ἐμὸς πατήρ ista domus tua est, αὐτῇ ἡ οἰκία εἴραι σήν nulla tua epistola, οὐδεμία ἐπιστολή σου· Tuum, hominis simplicis, pectus vidimus (Κιζ. Φιλ. 2, 43), τὸ σὸν, ἀνδρὸς ἀφελοῦς, στῆθος (ψυγὴν) εἴδομεν. Μεῖα unius operā respublica salva est (ἐ αὐτ. εἰς Πεισ. 3). Ἐμοῦ μόνον ἔργασίᾳ (ἢ φροντίδι) σώζεται ἡ πόλις. Vestrā ipsorum causa, ύμῶν αὐτῶν ἔρεκα (1).

β'. Ἀντὶ τῆς γενικῆς τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν, ὡς γενικῆς ἀντικειμένου (§. 106), μεταχειρίζονται τὴν γενικὴν τῆς τοῦ οὐδετέρου γένους κτητικῆς ἀντωνυμίας mei, tui, sui, nostri, vestri. Habetis ducem memorem vestri, oblitum sui (Κιζ. Κατ. 4, 9), ἔχετε στρατηγὸν ύμῶν μὲν μημορά, έαυτοῦ δὲ ἐπιλήσμορα. Pudet me vestri αἰσχύνομαι ύμᾶς. Grata mihi vehementer est memoria nostri tua. (Κιζ. πρὸς τοὺς Οἰζ. 12, 17), Μαρ εὐχάριστόν γετ εἴραι, ὅτι μὲν ἔρθυμεῖσαι (2).

γ'. Ἐπὶ διαιρέσεως ὅλου ὡς μεριστικὴν γενικὴν τῶν ἀντωνυμιῶν nos, vos μεταχειρίζονται τοὺς ἑτέρους τύπους τῆς γεν. πληθ. nostrum, vestrum, οὐχὶ δὲ τοὺς nostri, vestri. Magna pars nostrum μέρα μέρος ἐξ ἡμῶν. multi vestrum, πολλοὶ ἐξ ύμῶν. ὅτους ὅμως ἦντις ὁ λόγος περὶ τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἐκ μερῶν συνθέτου, λέγουσι mei, tui, sui, nostri, vestri οἶον, nostri melior pars animus est (Σεν. φυσικ. ἐρωτ. I, ἐν προοιμ.), τὸ κρείττον μέρος ἡμῶν εἴραι ἡ γυνὴ. Σπανίως ὅμως μεταχειρίζονται τὰς γενικὰς nostrum, vestrum ἀντὶ τῶν nostri, vestri ὡς γενικὴν ἀντικειμένου. Cupidus vestrum (Κιζ. Βέρρ. 3, 96), ἐπιθυμητὴς ύμῶν. Custos urbis et vestrum (Κιζ. Κατ. 3, 12), φύλαξ τῆς πόλεως καὶ ύμῶν.

(1) Εἴδον τὴν σήν ἀνδρείαν καὶ μεγαλοφροσύνην, ἀναβαίνοντος ἐπὶ τὸν ὄκρισαντα (Πλ. Συμπ. 194).

(2) Εὔνοια ἐρῶ τῇ σῇ (Πλ. Γοργ. 486). Οἱ Δακεδαιμόνιοι φόδῳ τῷ ἡμετέρῳ πολεμησέοισιν (== φόδῳ ὑμῶν. Θουκ. 1, 33).

Σημ. Γενικὴ συντάσσονται καὶ αἱ λέξεις causā, ἔρεκα, gratiā, χάρις, operā, ἐργασίᾳ, (ἢ διὰ μέσου), instar, δίκην· ὡς Exempli gratia, παραδειγματος χάρις dicis causa ἡ gratia, λόγου χάρις causa amicorum τῶν φίλων ἔρεκα, instar urbium, δίκην πόλεων, εἰρεῖται πόλεων.

Περὶ τῆς Δοτικῆς.

§. 119. Κατὰ δοτικὴν ἐκφέρεται τὸ πρόσωπον ἡ πρᾶγμα, οὐ τύνος χάριν γίνεται ἡ ὑπάρχει τὸ ὑπὸ τοῦ ἔκματος δηλούμενον. Charrondes et Zaleucus leges civitatibus suis scripserunt (Κικ. Νομ. 2, 6), Χαρώνδας καὶ Ζάλευκος νόμους ἔθεντο ταῖς ιδίαις πόλεσιν. Non scholæ sed vitae discimus (Σεν. Ἐπιστ. 106), οὐχὶ τοῦ σχολείου, ἀλλὰ τοῦ βίου χάριν διδασκόμεθα. Orabo nato filiam (Τερ. Λυδ. 1, 3, 1), αἰτήσομαι τῷ νιῷ τὴν θυγατέρα (1).

Σημ. ἀ. Ἡ δοτικὴ αὕτη ἡτοι δὲν ἀναφέρεται εἰς μίαν μόνην λέξιν, ὡς ἐπὶ τῶν ἑξῆς περιπτώσεων, ἀλλ᾽ εἰς ὅλην τὴν πρότασιν ἡ εἰς τὸ κατηγορόμενον, καλεῖται δοτικὴ χαριστικὴ ἡ ἀντιχαριστική, (dativus commodi καὶ incommodi).

Σημ. β'. Ἡ τοιαύτη δοτικὴ δυνατὸν εἶναι ἐν πολλοῖς νὰ τραπῇ εἰς γενικὴν κατητικὴν, συναπτομένη μετὰ μίας λέξεως τῆς προτάσεως ἀντὶ ν ἀναφέρηται εἰς ὅλην τὴν πρότασιν. Is finis populationibus fuit (=populationum. Αἰθ. 2, 30), τοῦτο ἦτο τὸ τέλος τῶν λεηλασιῶν. Marena legatus Lucullo fuit (=Luculli. Κικ. ὑπὲρ Μυρ. 9), ὁ Μυρήνας ἦν πρεσβευτὴς τοῦ Λευκούλλου. Δυνατὸν προσέτι ἡ ἔννοια τῆς δοτικῆς νὰ ἐκφρασθῇ καὶ διὰ προθέσεως. E bestiarum corporibus multa remedia morbis et vulneribus elegimus (=contra morbos et vulnera. Κικ. περὶ φύσ. θεῶν 2, 64). ἀπὸ τῶν σωμάτων τῶν ζώων πολλὰ φάρμακα τῶν πληγῶν καὶ ασθετικῶν λαμβάνομεν. Οὐδέποτε ὄμως ἡ δοτικὴ μόνη σημαίνει ὑπεράσπισιν, ἐπειδὴ τοῦτο δηλοῦται πάντοτε διὰ τῆς pro μετ' ἀφετικῆς. Dicere pro aliquo, ύπέρ τινος λέγειν. Pro patria mori,

(1) Σόλων νόμους Ἀθηναῖος ἔθηκε. Οὐ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ μόνον γεγεννημέθιζ, ἀλλὰ καὶ τῇ πατέρᾳ (Δημ. 18, 205). Σωκράτης ἄξιος θυνάτου ἐστὶ τῷ πόλει (Ξ. Α. 4, 1, 1).

νπέρ πατρίδος ἀποθρήσκειν. *Hoc non contra me est sed pro me.*

Σημ. γ'. Ἡ μετὰ τοῦ facio, σιο καὶ qvid ἡ ὕδη δοτικὴ σημαῖνει πολλάκις τὸ ὡς πρός, ὅπερ καὶ δὶς ἀφαιρετικῆς ἐνίστη σημαίνεται. Quid? Eupolēmo non idem Verres fecit? (Κικ. κατὰ Βέρρ. 4, 22), *Ti; δὲ ἔκαμε τὸ αὐτὸ δέργης καὶ ὡς πρός τὸν Εὔπολεμον;* Quid mihi futurum est? τι ἔσται ὡς πρός ἔμε;

Σημ. δ'. Ἡ κατὰ δοτικὴν ἐκφερομένη μετοχὴ σημαῖνει πολλάκις τὸ πότε ἡ ὑπὸ τίνα περιστατικὰ δείκνυται τι. Sita Anticyra est in Locride Iæva parte sinum Corinthiacum intrantibus (Διε. 26, 26), τῷ εἰςιόντι τὸν Κορινθιακὸν κόλπον κεῖται πρός θεξιὰ ἡ Ἀρτίκυρα ἐν Λοχρίδι (1).

§. 120. ἀ) Πολλὰ ἐνεργητικὰ ἔργατα συντάσσονται ἐκτὸς τῆς αἰτιατικῆς, τῆς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐνεργείας δηλούστης, καὶ μὲν δοτικὴν σημαίνουσαν τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, εἰς δὲ ἀπευθύνεται, ἢ δὲ φρορῷ ἡ ἐνέργεια αὕτη. Τὴν δοτικὴν ταύτην καλοῦσί τινες δεύτερον ἀντικείμενον. Τοιαῦτα ἔργατα εἰσὶ τὸ do, δίδω, trado, παραδίδω, tribuo, παρέχω, dico, λέγω, debedo, ὀφελῶ, monstrō, δεικνύω, καὶ ἄλλα τινὰ διμοίας φύσεως, οἷς βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 242 (2).

Σημ. Ἡ δοτικὴ αὕτη δυνατὸν νὰ τραπῇ εἰς γενικὴν, ὡς καὶ ἡ ἀνωτέρῳ ἐν §. 119 σημ. 6', ἢ εἰς αἰτιατικὴν μετὰ τῆς προθέσεως ad, δταν ἥνται δὲ λόγος περὶ κινήσεως. *Dare alicui litteras, dīdesur tūre ēpiſtōliū,* ἵνα πέμψῃ ἢ κομίσῃ ἀλλάχοι. *Dare litteras ad aliquem,* γράφειν ἢ πέμπειν ἐπιστολὴν πρός τικα. Βλ. Δ. Γ. §. 242 σ. 6'.

β') Τὴν αὐτὴν σύνταξιν δέχονται καὶ διάφορα ἀμετάβατα ἔργατα, δηλοῦντα ψυχικὴν διάθεσιν ἢ κατάστασιν, ἀναφερομένην εἰς πρόσωπον ἢ πρᾶγμα· οἷον τὰ σημαίνοντα ὁφέλειαν ἢ βλάβην (prosum, obsum, noceo), ὑπεράσπισιν, εὔνοιαν, μέριμναν, διπακοὴν καὶ τὰ τούτοις ἐναντία· ἔτι δὲ καὶ τὰ desum, ἐλλείπω, pubo, ὑπανδρεύο-

(1) Η διαβάζει τὸν ποταμὸν πρὸς ἐσπέραν ὁδὸς ἐπὶ Λυδίαν φέρει (Θουκ. 2, 49). Ἐπίδαμνός ἔστι πόλις ἐν δεξιᾷ εἰςπλέοντι τὸν Ἰόνιον κόλπον (Θουκ. 1, 24).

(2) Ωςαύτως καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ. Μεσθὸν διδόναι τοῖς στρατιώταις διανέμειν χρήματα τοῖς πολίταις· ἀσφάλειαν παρέχειν τοῖς φίλοις· χρήματα πολλοῖς ὀφέλειν· βοήθειαν πέμπειν τινὶ λέγειν τινὶ τὰ πεπραγμένα· διειδίζειν τινὶ διελίαν· διαλλάττειν τινὰ τινι· κλπ. Βλ. Ἀσωπ. μ. συντακ. Κεφ. ΙΑ'. § 4.

μ.ο., propinquo, πλησιάζω, videor, δοκῶ ἔτι τὰ ἀπόστοπας αε-
cidit, contingit, evenit, libet, licet, καὶ αἱ φράσεις obviam eo,
συναντῶ, praesto sum, πάρειμι, εἴμαι ἔτοιμος, dicto audiens sum,
πεθίομαι, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἢ βλέπε ἐν τῇ Δ. Γ. §. 244 (1).

Σημ. Τινὰ τούτων ὅμως συντάσσονται δοτικὴ καὶ αἰτιατικὴ κατὰ διάφορον σημασίαν. Τὰ metuo, timeo, caveo, αἰτιατικὴ μὲν συντάσσομενα σημαίνουσι, φοβοῦμαι, προφυλάττομαι τινα, δοτικὴ δὲ, φροντίζω, μεριμνῶ ὑπέρ τινος. Prospicio, provideo, δοτικὴ μὲν, πρόροιαρ ἔχω τινὸς, αἰτιατικὴ δὲ, πορίζω, παρασκευάζω τι. Τempero aliquid φυθμίζω, tempero Iætitiae, μετριάζω. Βλ. καὶ ἄλλα ἐν τῇ Δ. Γ. §. 244 ἐν ταῖς σημ..

§. 121. ἀ.) Τὰ μετὰ τῶν προθέσεων ad, ante, circum, (con), de,
ex, in, inter, ob, post, sub σύνθετα ἔχματα δέχονται κατὰ δοτι-
κὴν τὸ δεύτερον τοῦτο ἀντικείμενον. Οταν ὅμως ἡναὶ ἀναγκαῖον νὰ
ἔρισθῃ ἀκριβῶς ἡ διὰ τῶν συγθέτων τούτων ἔχμάτων τοπικὴ σχέσις,
τότε ἐπαναλαμβάνεται συνήθως ἡ πρόθεσις πρὸ τῆς συντακτικῆς αὐ-
τῆς πτώσεως. Afferre reipublicae magnam utilitatem, μεράλην
τῇ πόλει παρέχειν ὁρέλειαν. Urbs hostibus erepta est, ἡ πόλις
ἐσώθη ἀπὸ τοὺς ἔχθρούς. Ad nos multi rumores afferuntur,
πολλαὶ φῆμαι κομιζοται πρὸς ἡμᾶς. Detrahere annulum de di-
gito, ἀπὸ τοῦ δακτύλου ἀφαιρεῖται τὸν δακτύλιον. Imponere in
cervicibus hominum sempiternum dominum, διηγεῖθαι δεσπότην
ἐπιβάλλειν εἰς τὸν τράγονον τῷν ἀρθρώπων (2).

Σημ. Τινὰ μετὰ τῆς ad σύνθετα ἔχματα δέχονται συνήθως ἀντὶ¹
δοτικῆς αἰτιατικῆς μετὰ τῆς ad. Τοιαῦτα δέ εἰσι πρὸ πάντων τὸ
addo, adjicio, adjungo, προσθέτω, applico me ad virtutem,

(1) Ωταύτως καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ τὰ ὅργίζομαι, ἐπιτιμῶ, ἀμφισθῆτω, εἴκω,
βοηθῶ, ἀμύνω, ὑπηρετῶ, δουλεύω, πλησιάζω, ἀκολουθῶ κλπ. ἔτι δὲ τὰ ἀπό-
στοπα δοκεῖ, συμφέρει, πρέπει, προσήκει, μέλει.

(2) Οὕτως ἐνίστε καὶ τὰ σύνθετα ἑλληνικὰ ἀπὸ τῆς ἀντί, ἐν, ἐπὶ, παρὰ, περὶ,
πρὸς, σὺν, ὑπὸ, δύο. Ἀντέχειν τοῖς πολεμίοις, ἐμμένειν ταῖς συνθήκαις, ἐπιέ-
ναι τοῖς ὀπλίταις, παραμένειν τοῖς συμμάχοις, περιπίπτειν συμφορᾷ, προσοικεῖν
ποταμοῖς, συνοικεῖν γυναικῶν, ὑποκείσθαι τῷ ἄρχοντι, δύονοεῖν τινί. Λέγουσιν
ὅμως καὶ ἐμμένειν ἐν τῇ τάξει, ἐμπίπτειν εἰς φρέαρ, ἀλούτα οὐκ ἔστιν ἐν τῷ
ουλάκῳ (Αριφ. Ηλ. 763).

ἀγιαρεοῦμαι εἰς τὴν ἀρετὴν, ad philosophiam, σπουδάζω περὶ τὴν φιλοσοφίαν. Τὰ δὲ μετὰ τῆς cum σύνθετα ἐπαναλαμβάνουσι συνήθως τὴν πρόθεσιν· Confero, comparo aliquid cum aliquo, συγχρίνω τι πρός τι. Conjungo eloquentiam cum philosophia, συνδέω τὴν ἡγορικὴν μετὰ τῆς φιλοσοφίας. Εἴοτε δημώς συντάσσονται καὶ δοτικῇ· Parva componere magnis, μικρὰ μεγάλοις παραβάλλειν, συγχρίνειν. Αείποτε δὲ communio aliquid cum aliquo, κοινώνια τι τινί. Περὶ τινῶν ἄλλων συντάξεων βλ. Δ. Γ. §. 243. καὶ σημ.

6.) Τὴν αὐτὴν σύνταξιν δέχονται καὶ τινὰ ἀμετάβατα ἔντιμα σύνθετα μετὰ τῶν αὐτῶν προθέσεων, διόταν δὲν ἀπαντῶνται εἰς μεταφορικὴν σημασίαν. Adesse amicis, βοηθεῖν τοῖς φίλοις· praeesse exercitui, προστασθαι τοῦ στρατοῦ· respondere exspectationi, συνάδειν τῇ προσδοκίᾳ· subvenire e gentibus, ἐπικουρεῖν τοῖς ἀπόροις. Όταν δημώς ἦναι ἀναγκαῖον νὰ δηλωθῇ σαρῶς ἢ τοπικὴ σχέσις, ἐπαναλαμβάνεται συνήθως ἢ πρόθεσις· invehi in aliquem, καθάπτονται τιρος (όνειδίζω)· incidere in morbum, ἐμπίπτειν εἰς νόσον.

Σημ. Τὸ αὐτὸν ἔντιμα συντάσσονται ἐνίοτε μὲν διαφόρους προθέσεις ὅχι· μὲν δὲ δημώς διάφορον σημασίαν, ἀλλὰ κατὰ τὸν διάφορον τρόπον (ἢ ἐποψιν), καθ' ὃν ἐννοεῖται αὐτό. Ineubo in καὶ ad studium aliquod, σπουδάζω περὶ τι ἢ πρός τι. Aeqviesco in aliquo, στέρω, ἢ ἀρέσκομαι εἰς τι. Γενικῶς δὲ εἰπεῖν, οἱ μὲν ἀρχαιότεροι ἐπαναλαμβάνουσι συνηθέστερον τὰς προθέσεις, οἱ δὲ ποιηταὶ καὶ μεταγενέστεροι συντάσσονται τὰ αὐτὰ ἔντιμα δοτικῇ μᾶλλον. Accidere genibus praetoris, προεπίπτειν εἰς τὰ τοῦ στρατηγοῦ γόνατα. Τὰ ad-jaceo, πρόσκειμαι, assideo, παρακάθημαι, asto, παρίσταμαι, συντάσσονται πάντοτε δοτικῇ τὸ δὲ accedo δοτικῇ μὲν συνήθως ἐν τῇ σημασίᾳ, ἔπομαι τῇ γνώμῃ τιός, ἄλλως δὲ μετὰ τῆς ad.

§. 122. Τὸ ἔντιμο sum συντάσσονται μὲν δοτικὴν, σημαίνονταν τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, διερέχει ἢ εἰς διπάρχει τι. Sex nobis filii sunt, ἐξ παῖδας ἔχομεν. Homini cum deo similitudo est (Κικ. Νομ. 1, 8), διερέωπος ἔχει δημοιεύτητα πρὸς τὸν θεόν (1).

(1) Νῆες οὐκ εἰσὶν ἡμῖν. Τοιαῦτα ἡμῖν εἰς φιλίαν ὑπάρχει. Πόθεν αἱ διαβολαὶ τους αὗτας γεγόνασι; (Πλ. Ἀπολ. 20) βλ. καὶ Ἀσωπ. μικ. συντ. Κεφ. Β'. § 12.

Σημ. ἄ. ὅταν δῆμος τὸ εἰς τὸ πρόσωπον ἡ πρᾶγμα ἀναφερόμενον ἔναις ἴδιότης ἢ μέρος αὐτοῦ συστατικὸν, τότε ἐκφέρουσι τὸ πρόσωπον ὅχι κατὰ δοτικὴν, ἀλλὰ μετὰ προθέσεων. Διὸ δὲν λέγουσι Ciceroni magna fuit eloquentia, ἀλλ' in Cicerone· οὐδὲ huic provinciae urbes sunt opulentissimae tres, ἀλλὰ haec provincia urbes habet, ἢ in hac provincia sunt κτλ., ἡ ἐπαρχία αὕτη ἔχει τρεῖς πλοντιστάτας πόλεις.

Σημ. β'. Εἰς τὰς φράσεις mihi, tibi, rei est nomen, cognomen, nomen mihi manet, datum, inditum est, ἐκφέρεται τὸ ὄνομα ἢ κατ' ὄνομαστικὴν παραθετικῶς πρὸς τὸ nomen (Ei morbo nomen est avaritia, ἢ ἀσθέτεια αὕτη καλεῖται γιλαργυρά), ἢ συνηθέστερον κατὰ δοτικὴν, συμφωνοῦσκην πρὸς τὸ mihi. Scipio, cui postea Africano cognomen fuit (Σαλλ. Ιουγ. 5). Σηηπτιωρ ὁ μετὰ ταῦτα Ἀρρικαρὸς ἐπορομασθείς. Ἐνίστε δῆμος καὶ κατὰ γενικὴν συντακτικὴν τοῦ nomen Q. Metello cognomen Macedonici inditum est (Βελλ. I, 11), Κούττω Μετέλλω ἀπεδόθη τὸ ἐπίθετορ Μακεδονικὸς (οὐ). Εἰς τὰ do, dico alicui nomen, προστίθεται τὸ ὄνομα κατὰ δοτικὴν ἢ αἰτιατικὴν, συνηθέστερον δῆμος κατὰ δοτικὴν. Ei cognomen damus tardο (Ὀρατ. Σατ. I, 3, 58), ἐπίθετορ αὐτῷ δίδομεν βραδέος, ἢ, βραδὺν ἐπικαλοῦμεν αὐτόν (1).

Σημ. γ'. Κατὰ μίμησιν τῶν Ἕλλήνων λέγουσιν, aliquid mihi volenti est (Σαλλ. Ιουγ. 84), ἔστι μοι βουλομένῳ (2).

§. 123. Καὶ ἐπίθετά τινα συντάσσονται μὲν δοτικὴν σημαίνουσκην τὸ πρόσωπον ἡ πρᾶγμα, ὡς πρὸς τὸ ὄποιον ἔχει τις τὴν τοῦ ἐπιθέτου ποιότητα. Civis utilis civitati, πολιτης ὡφέλιμος τῇ πόλει.

(1) Οἱ Ἑλληνες ἐκφέρουσι τὸ ὄνομα συνήθως κατ' ὄνομαστικὴν. Τῷ μὲν πατρὶ Περιλάμπης ὄνομα, σύντῷ δέ γε Ἀντιφῶν. Πλατ. Ἐνίστε δῆμος καὶ εἰς ἑτέρων πτῶσιν. Λύσανδρος προσέβαλε πόλει τῶν Ἀθηναίων ἔνομα Κεδρείας (Ξεν. Ἐλ. 2, 1, 15). Ἡκουστα ὄνομα αὐτῷ Ἀγάθωνα (Πλ. Πρωτ. 315). Τὸ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ὄνομα Σωσίαν ἔθεμην τῷ υἱῷ (Δημ. 43 74). [Τῷ ὅρει τῆς Ἰστάνης=τῷ ὅρει Ἰστάνη Θουκ 4, 46. Ἰλίου πτολειθρον, παρὰ ποιητ. μόνον].

(2) Ἐπισκεψόμεθα σαφέστερον, ὃν ἔτι βουλομένοις ἡμῖν ἢ Θαυμάζω εἰ μὴ ἀσμένοις ἡμῖν ἀφίγματι· Ἐπανέλθωμεν εἴσοι βουλομένῳ ἔστιν. (Πλ. Φαιδ. 78) Τῷ πλάθει τῶν Πλαταιέων οὐ βουλομένῳ ἡν τῶν Ἀθηναίων ἀφίστασθι; (Θουκ. 2, 3).

Res tibi facilis, εὐχολότης σοι τὸ πρᾶγμα. Oratio plebi accepta, λόγος ἀρεστὸς τῷ δῆμῳ. Ιδίως δὲ συντάσσονται μὲν δοτικὴν τὰ φιλικὴν ἢ ἐχθρικὴν διάθεσιν, δμοιστητητὰ ἢ ἀνομοιότητα σημαίνονται amicus, φίλος, inimicus, ἐχθρὸς, aequus, ίσος, δίκαιος, iniqvus, ἄδικος, infestus, πολέμιος, infensus, δυσφενής, par, ίσος, similis δμοιος, propinquus, συγγενής ἢ γείτων, κ. τ. τ. Siculi Verri inimici infestique sunt. Oi Σικελοὶ ἐχθροὶ καὶ πολέμιοι τῷ Βέργῳ εἰσιν. Locus propinquus urbi, τόπος π.ησιορ τῆς πόλεως. Nihil est tam cognatum mentibus nostris quam numeri atque voces (Κικ. περὶ ῥητορ. 3, 51), οὐδὲν εἶναι τοσοῦτον συγγενές τῷ ἡμετέρῳ ρῷ ἢ οἱ φίλοι καὶ αἱ λέξεις (1).

Σημ. Τινὰ τῶν ἐπιθέτων τούτων συντάσσονται καὶ μὲ γενικὴν καὶ μάλιστα τὰ amicus, inimicus, familiaris. Τὰ δὲ similis καὶ dissimilis μὲ δοτικὴν καὶ γενικὴν ἀδιαφόρως παρὰ τοῖς δοκίμοις similis igni καὶ ignis. Όταν δμως συνάπτωνται μὲ ὀνόματα ἑψύχων ὅντων, τότε δέχονται ταῦτα σχεδὸν πάντοτε κατὰ γενικὴν similis patris, similis mei, tui, nostri. Τὰ δὲ ἐπιτηδειότητα πρός τι σημαίνοντα συντάσσονται συγκρίστερον μὲ τὴν πρόθεσιν ad ἢ μὲ δοτικὴν. Orator ad nullam causam idoneus, ῥήτωρ πρὸς οὐδεμιᾶς δικηγρ ἐπιτήδειος. Oratores ap̄tissimi concessionibus, ῥήτορες κατάληπτοι πρὸς τὰς ἔκκλησις (2).

§. 124. Αἱ δοτικαι mihi, nobis (ἐνίστε καὶ tibi, vobis) προστίθενται εἰς φράσεις θυμωμασμοῦ, μορφῆς, εἰς προτροπὰς, ἐρωτήσεις, δηλοῦσσαι δτι τὸ δι' αὐτῶν σημαντικόν πρόσωπον δεικνύει εὑνοιαν ἢ συμπάθειαν, ἢ ἔχει κοινωνίαν εἰς τὸ περὶ οὗ δ λόγος. Καλεῖται

(1) Οὕτω συντάσσονται τὰ αὐτὰ καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ. βλ. Ἀσωπ. μικ. συντάκ. Κεφ. Γ'. §. 26. "Ομοιος Φιλίππως ἀνόμοιος τοῖς ἀδελφοῖς. Τάγος καὶ δρῆ εὐθουλίᾳ ἐναντία (Θουκ. 3, 42). Εὔνους Ἀθηναῖοις. Ἐγθρὸς Λακεδαιμονίοις. Συγγενής, σύντροφός τινι. "Επι δὲ μετὰ τῆς ἐν, σὺν καὶ ὁμοῦ σύνθετα, ἄτινα δέχονται ἐντος καὶ γενικὴν συμμαχία τούτων" δμώνυμός τινος.

(2) Ωσαύτως καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ τὰ ἀντίστοιχα τούτων συντάσσονται καὶ γενικὴ καὶ δοτικὴ. Οἱ ἐκείνου ἔχθιστοι (Ξεν. Ἀν. 3, 2, 5) τινὰ δὲ καὶ μὲ τὴν πρὸς μετὰ αἰτιατικῆς. Χρήσιμος τῇ πατρόδι· γρήσιμος πρὸς πόλεμον" βλαβερὸς πρὸς οὐσίαν· γρήσιμος εἰς τὸ λέγειν.

δὲ ὑπὸ τῶν νεωτέρων αὕτη ἡθικὴ δοτικὴ (dativus ethicus). Quid ait nobis Scipio? τί μᾶς λέγει ὁ Σκηπῖων; Quid mihi Celsus agit? πῶς ἔχει μοι ὁ Κέλσος; Καὶ εἰρωνικῶς Hic mihi quisquam misericordiam nominat? (Συλλ. Κατ. 52), ἐνταῦθα μοῦ ἀναρέψει τις οἶκτος; (1)

Σημ. Quid tibi vis? τί θέλεις, ἵνα τί ἐρροεῖς μὲν τοῦτο; Quid sibi vult haec oratio? πρὸς τί δέ λόγος οὗτος; Quid sibi haec dona voluerunt? πρὸς τί τὰ δῶρα ταῦτα;

§. 125. Η δοτικὴ σημαίνει πρὸς τούτους τὸ πρὸς τι ἵνα καὶ τὸν σκοπὸν πρὸς δν χρησιμεύει ὡφελεῖ τι. Προστίθεται δὲ αὕτη εἰς τὰ ἕρματα sum, do, habeo, sumo, capio, pono καὶ τὰ λογίζεσθαι, ἐκλαμβάνειν σημαίνοντα. Τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχουσι καὶ αἱ δοτικαὶ praesidio, φρουρᾶ, subsidio, βοήθεια, auxilio, ἐπικουρίᾳ, μετὰ ἕρμάτων κίνησιν ἵνα κατάστασιν ἐν πολέμῳ δηλούντων. Πολλάκις δημιώς τὰ ἕρματα ταῦτα ἐκτὸς τῆς δοτικῆς ταύτης ἔχουσι καὶ ἐτέραν τοῦ προσώπου. Cui bono est? πρὸς τίος ὀφέλειαν ὑπάρχει; Incubite in studium eloquentiae, ut et vobis honori et amicis utilitati et reipublicae emolumento esse possitis (Κικ. περὶ ῥητ. 1, 8), ἐγκύψατε εἰς τὴν μελέτην τῆς ἀντορικῆς, ἵνα καὶ εἰς ὑμᾶς τιμὴν, καὶ εἰς τοὺς γίλοντας ὡφέλειαν, καὶ εἰς τὴν πόλιν βοήθειαν παράσχητε. Laudi, honori, probro, vertere, ducere, habere aliquid alicui, (πρὸς) ἐπαιρον, τιμὴν, αἰσχος τομίζειν τι. Dare alicui aliquid, numeri, dono (ἐνίστε καὶ donum κατὰ τὴν αὐτὴν τοῦ aliquid πτῶσιν), δίδειν τινὶ τι δῶρον. Locum capere castris, τόπον στρατοπέδου ἢ πρὸς στρατόπεδον καταλαμβάνειν. Vejentes Sabinis auxilio eunt, πρὸς βοήθειαν ἔρχονται. Caesar legiones duas castris praesidio reliquit, στρατοπέδου δύο τάρματα πρὸς φρουρὰν τοῦ στρατοπέδου (2).

(1) Περὶ τῆς αὐτῆς δοτικῆς παρ' Ἑλλησι βλ. Ἀσωπ. μικ. συντ. Κεφ. Ζ' §. 27. Πῶς ἡμὲν ἔχεις; Ἀμουσότεροι γενήσονται ἡμὲν οἱ νέοι. Μή μοι μαρίους Οὔτεως ἡμὲν οἱ ἥγιορες δεξιοὶ ἔσονται.

(2) Τὴν ἔννοιαν τῆς δοτικῆς ταύτης δηλοῦσιν οἱ Ἑλληνες ποτὲ μὲν διὰ τῆς δημοκαστικῆς· οἱ ἥγιορες ἐποιλίτευσαν ἡ κατορθούμενα τοῖς ιδιώταις τι μὴ καὶ ὡφελία μᾶλλον ἦν. Γυναικὶ κόσμος ὁ τρόπος. "Ἄλλοτε δὲ ἥρματος ἀπλοθεῖται odio esse, habere, μαστίγιον τίγας ὡφελεῖται; cui bono est? βοηθεῖσι γε ειναι auxilio.

Σημ. Ούσιαστικὴν συγάπτεται μετὰ τοῦ παθητικοῦ μέλλοντος τῆς μετοχῆς, ὡς μετὰ ἐπιθέτου, κατὰ τὴν αὐτὴν δοτικὴν πτῶσιν, τὸ τέλος ἢ τὸν σκοπὸν σημαίνουσαν. *Decemviri legibus scribendis, δέκα ἀρδρες πρὸς συγγραφὴν νόμων.*

§. 126. ἀ) Κατὰ μίμησιν τῶν Ἑλλήνων ἐκφέρουσιν ἐνίστε καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τὸ ποιητικὸν αἴτιον παθητικῶν ἔργωντων κατὰ δοτικὴν ἀντὶ ἀφαιρετικῆς μετὰ τῆς ab. Ἐν τῷ πεζῷ ὅμως λόγῳ σημαίνεται διὰ τῆς δοτικῆς ταύτης συγάμα, ὅτι ἡ πρᾶξις γίνεται ὑπὲρ τοῦ ἐνεργοῦντος αὐτοῦ, ἢ (ἐν τῷ παρακειμένῳ καὶ ὑπερσυντελεικῷ) ὅτι ὑπάρχει αὐτῷ τετελεσμένη. *Sic dissimillimis bestiis communiter cibus quæritur* (Κικ. περὶ φύσ. θεῶν 2, 48), οὕτως ἀγομοιότατα ζῶα ἀραζητοῦσι κοινῶς τροφὴν, ἢ ἀραζητεῖται αὐτοῖς τροφὴ. *Haec omnibus pertractata esse possunt* (Κικ. περὶ ἑρπ. 2, 34) (1).

β') Ἡ μετὰ τοῦ μετοχικοῦ παθητικοῦ μέλλοντος δοτικὴ σημαίνει τὸ πρόσωπον, ὑπὲρ δρεῖται ἢ ἔχει νὰ πράξῃ τι. *Hoc mihi facendum est, τοῦτο μοι πρακτέον ἐστι.* *Haec pueris legenda sunt, ταῦτα πρέπει ν' ἀγαγώσκωσιν οἱ παῖδες.*

γ') Παρὰ ποιηταῖς δὲ σημαίνει ἐνίστε ἡ δοτικὴ τὸν δρόν εἰς ὅν διευθύνεται ἢ κίνησις. *It clamor cælo* (Βιργ. Aīn. 5, 451), εἰς οὐρανὸν ἀτέρχεται ἡ βοή. *Spolia conjiciunt igni* (=in ignem, διάτος, 11, 194), εἰς τὸ πῦρ φίπτονσι τὰ σκῦλα. *Βλ. Δ. Γ. §. 250.*

Περὶ τῆς Αἰτιατικῆς.

§. 127. Κατ' αἰτιατικὴν ἐκφέρεται τὸ ἀντικείμενον τῶν μεταβατικῶν ἔργων. *Caesar vicit Pompejum, ὁ Καίσαρ ἐτίκησε τὸν Πομπήιον.* *Teneo librum, κατέχω τὸ βιβλίον.* Τρεπομένης δὲ τῆς ἐνεργητικῆς προτάσεως εἰς παθητικὴν, ἡ μὲν αἰτιατικὴ τρέπεται εἰς δνομαστικὴν δηλοῦσαν τὸ πάσχον δικαιέμενον, ἡ δὲ δνομαστικὴ εἰς ἀφαιρετικὴν μετὰ τῆς προθέσεως ab, δηλοῦσαν τὸ ποιεῦν τὴν ἐνέργειαν αἴτιον. *Pompejus a Caesare victus est, ὁ Πομπήιος ἡττήθη ὑπὸ τοῦ Καίσαρος* (2).

(1) "Α ὑπισχυοῦ ποιήσειν ἀγαθὰ ἡμᾶς, ἀποτετέλεσται σοι ἡδη (Ξ. Κ. Π. 3, 2, 16). Τὰ σοὶ πεπραγμένα (Δημ. 18, 291. ἔκδ. Βεκκέρου).

(2) *Βλ. Ἀσωπ. μίκ. συντ. Κεφ. Ι'.*

Σημ.. Τὰ μέσα ρήματα σχηματίζει συνήθως ἡ λατινικὴ διὰ τοῦ ἐνεργητικοῦ τύπου τοῦ ρήματος καὶ τῆς αἰτιατικῆς τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν· πολλάκις δύος καὶ αὐτὸς τὸ παθητικὸν ἔχει μέσου ρήματος σημασίαν. Τοιαῦτά εἰσι τὰ congregari, abrogari, contrahi, συστέλλεσθαι, cruciari, βασάριζεσθαι, tondere, κείρομαι εἰς ἄλλον. (Ἄλλα βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 222 σημ. 6'). Τινὰ πάλιν ἀπέθεσσαν ἐν τῇ ἐνεργητικῇ φωνῇ τὴν μεταβατικὴν σημασίαν καὶ ἀνέλαβον μέσην· ὡς τὰ duro, διαρκῶ, inclino, κλίω, verto, στρέφομαι. Ἐν ἄλλοις δὲ ἐνεργητικοῖς ρήμασι παραλείπεται τὸ ἀντικείμενον, ὡς εὐκόλως ἐννοούμενον· solvere, arágein, appellere (ἥτοι navem), προσορμίζειν τὴν raūr, movere (castra) ἀράζευγγύραι, ducere in hostem (exercitum), ἀγειν ἢ ἥγεισθαι τοῦ στρατοῦ κατὰ τῶν ἔχθρῶν.

§. 128. Καὶ πολλὰ ἀμετάβατα ρήματα, δεχόμενα σημασίαν μεταβατικῶν, συντάσσονται μετὰ αἰτιατικῆς ὡς ἐνεργητικά. Τοιαῦτά δ' εἰσι τὰ ψυχικὴν διάθεσιν σημαίνοντα· οἶον, aliquid doleo, ἀλγῶ, lugeo, θρηνῶ, horreo, φρίττω, miror, θαυμάζω, κττ. Ἔτι δὲ res aliquem (καὶ alicui) latet, λαρθάρει τιτά, salto Turnum, ὀρχεῖσθαι τὸν Túrorον erumpo stomachum in aliquem, ὀργίζομαι κατά τιτος (1).

Άλλα πάλιν κατὰ διάφορον σημασίαν δέχονται καὶ διάφορον σύνταξιν· ὡς τὸ consulo aliquem σημαίνει συμβούλευτον τιτά, consulo alicui, φροτίζω περὶ τιτος, consulo in aliquem crudeliter, μεταχειρίζομαι τιτά ὡμῶς, animadverto aliquid, παρατηρῶ τι, animadverto in aliquem, κολάζω τιτά.

Σημ.. ἀ. Σημειώτεα καὶ τὰ olere vinum, ὅζειν οἴρου, sitire sanguinem, διψεῖν αἷματος, anhelare scelus, πτέειν κακονοργιαρ, spirare tribunatum, σημαρχίας ὀρέγεοσθαι ἢ ἀτιποιεῖσθαι, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ά. βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 223 ἐν σημ.

Σημ.. 6'. Εἰς ρήματα ἄλλως ἀμετάβατα προστίθεται ἐνίστε κατ' αἰτιατικὴν οὐσιαστικὸν τῆς αὐτῆς ρήσης ἢ ἀντιστοίχου σημασίας

(1) Τοιαῦτά εἰσι καὶ τὰ ἐλληνικά· δύμνυμι τοὺς θεούς· πλέω τὴν θάλασσαν· πορεύομαι ὁδόν· πρεσβεύω εἰρήνην· γιρεύω θεόν· πηδῶ τόπον τινά· διφρηλατῶ τὸν οὐρανόν· τοὺς εὑσεβεῖς θεοὺς θυήσκοντας οὐ καίρουσιν (Εὔρ. Ἰππολ. 1339).

μετὰ ἐπιθέτου ἡ ἀντωνυμίας· *Vitam tutiorem vivere, plior aſſumpto-
lētōtegor ἡγ̄r justam servitūtem servire, dixātar doſuſtar do-
lēneir hac pugna pugnata* (Κορ. ἐν βίῳ Ἀνιθ. 5), γενομένης τῆς
μάχης ταῦτης *tertia jam vivitur ætas* (Ὀθιδ. Μεταρ. 12, 188) (1).

§. 129. Πάματα κινήσεως σημαντικὰ καὶ ἄλλως ἀμετάβατα συν-
θετόμενα μὲ προθέσεις γίνονται μεταβατικὰ καὶ συντάσσονται μὲ
αἰτιατικήν. Τοιοῦτά εἰσι.

ἀ) Τὰ μετὰ τῶν προθέσεων *circum*, *per*, *praeter*, *trans*, *super*,
subter σύνθετα ὡς, *circumeo*, *circumvenio*, *περιέρχομαι*, *per-
curro*, *διατρέχω*, *prætereo*, *παρέρχομαι*, *transeo*, *διαβατω*, *su-
pergredior*, *ὑπερβαίνω*. Καὶ τινα μετὰ τῆς *ob* καὶ *sub* σύνθετα
οἷον τὰ *οbequīto*, *ιππεύω*, *subeo*, (*montem*), *ὑπέρχομαι*.

ε') Τὰ μετὰ τῆς *ad*, *con* καὶ *in* σύνθετα καὶ μεταφορικὴν ἡ δι-
λῶς διάφορον σημασίαν δεχόμενα ὡς *adeo colonias*, *ἐπισκέπτομαι*
τὰς ἀποικίας, *adorior*, *προσβάλλω*, *coeo societatem cum aliquo*
xourwriar ἡ συμμαχῶν ποιοῦμαι πρὸς τινα, *ineo (societatem)*
bellum, *ἀρχομαι τοῦ πολέμου* (2).

Σημ. ἀ. Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα γίνονται οὕτως διλῶς μεταβατικά, σχη-
ματίζεται δπ' αὐτῶν καὶ παθητικόν. *Flumen transitur hostis*
circumventus est societas inita est.

Σημ. ε'). Τὸ *adeo* συντάσσεται καὶ μὲ τὴν πρόθεσιν *ad* (*ad ali-
quem*) κατὰ τὸν §. 121 ἀ. διαύτως καὶ τὸ *accedo* *ad aliquem*.
Τὸ *insidere locum* σημαίνει, καταλαμβάνει τόπον, τὸ *insidere*
locum, κατέχει τόπον. Τὰ δὲ *ingredior*, *εἰσέρχομαι*, *invado*,
εἰσβάλλω, *irrumbo*, *εἰσπλεω*, *insilio*, *εἰσπηδῶ*, συντάσσονται ἡ
μεθ' ἀπλῆς αἰτιατικῆς ἡ καὶ μετὰ τῆς προθέσεως *in* *insilio eqvum*
καὶ *in eqvum* (3).

(1) "Ηδομαι τὰς μεγίστας ἡδονὰς (Πλατ. Φιλ. 21). Χαιρεψῶν ἔυνέργυες τὴν
ψυγήν ταῦτην. (Πλάτ. Ἀπολ. 21). Ἐκεῖ εὔτύχησαν τοῦτο τὸ εὔτύχημα (Ξ. Ἀν.
6.1. 6). Νικᾶν νίκην καλλιστηγ, ἀγῶνας. Ἰσθμια. Πέσσας νόσους κάζων. Νόσου
νοσοῦμεν τὴν ἐναντίαν (Ἀριθ. Ὁρ. 31).

(2) Οξεύτως καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ τὰ ἀμετάβατα συνθετόμενα μετὰ τῶν προ-
θέσεων διὰ, κατὰ, μετὰ, παρὰ, περὶ, ὑπὲρ, ὑπό. Διαβατῶν ποταμόν· καταναυ-
μαχῶν· καθιποτροφῶ τὴν οὔσιν· μετέρχομαι τινα· περίειμι τὴν Ἑλλάδα· ὑπερ-
βαίνω, ὑπέρχομαι τινα· ὑφίσταμαι κινδύνους· ὑποδύομαι· πόνον.

(3) Εἰσήσει με ἔλεος (Πλατ. Φιλ. 58). Εἰςπίπτω συμφοράν.

γ') Excedo, egredior fines, ύπερβαλω τὰ δρια. Ἐπὶ δὲ τῆς σημασίας, ἐξέρχομαι, συντάσσονται μετὰ τῆς ex καὶ ἀφαιρετικῆς ὁμοίως καὶ τὸ elabor, evādo, ἐκφεύγω (1).

δ') Antevenio, προφθάρω, antegredior, προβαλω. Τὰ δὲ antecēdo, προχωρῶ, antecello, ύπερέχω, anteo, προπορεύομαι, præsto, ύπερτερῶ, συντάσσονται αἰτιατικῇ καὶ συγηθέστερον δοτικῇ. Πρό. Δ. Γ. §. 224 μετὰ τῆς σημ.

ἔ) Τὰ διατριβήν ἢ διαμονὴν ἐν τινι τόπῳ σημαίνοντα (jaceo, κεῖμαι, sedeo κάθημαι, sto, ξιταμαι) καὶ μετὰ τῆς circum προθέσεως σύνθετα δέχονται ἀντικείμενον κατ' αἰτιατικήν. Multa me pericula circumstant, πολλοὶ κίρδυροι μὲ περικυκλοῦσι. Περὶ τῶν μετὰ τῆς ad συνθέτων βλ. §. 121 ἀ σημ. (2).

§. 130. Τὰ ἀπρόσωπα piget, pudet, pœnitet, tædet, miseret δέχονται τὸ πρόσωπον, ὅπερ ἔχει τὴν διὰ τῶν ἑημάτων τούτων δηλουμένην διάθεσιν, κατ' αἰτιατικήν, τὸ δὲ ἀντικείμενον, θεῖν ἢ οὐ ἔνεκα πηγάζει ἢ διάθεσις αὕτη κατὰ γενικήν. Pudet regem facti, αἰσχύνεται ὁ βασιλεὺς διὰ τὴν πρᾶξιν. Ωκεάτως καὶ τὰ decet, πρέπει, ἀριστέει, καὶ dedēcet, οὐ πρέπει, συντάσσονται μὲ αἰτιατικήν τοῦ προσώπου. Oratorem irasci minime decet, οὐδαμῶς ἀριστέει εἰς τὸ γένος τὸ ὄργιζεσθαι.

§. 131. Τὰ ἀναδεικνύειν, ἐκλέγειν, ἀναγορεύειν, φαίνεσθαι, καλεῖν, ὀνομάζειν, σημαίνοντα ἕντα δέχονται δύο αἰτιατικά, μίαν τοῦ κυρίως ἀντικείμενου, ἑτέραν σημαίνουσαν ὅτι ἀναδείκνυται τις, φαίνεται, νομίζεται, κτλ. Mesopotamiam fertilem efficit Euphrates (Κιν. περὶ φύσ. θεῶν 2, 52) τὴν Μεσοποταμιαν εὐφορορ ἀραιεικρύει (κάμψει) ὁ Εὐγράτης. Ciceronem unā voce universus populus Romanus consulem declaravit, σύμπας ὁ Ρωμαϊκὸς λαὸς μιᾷ φωνῇ ἀρεκήρυξεν ὑπατορ τὸν Κίκερωνα. Præsta te vi-
rum, δεῖξον σεαντὸν ἀρδρα. Πάντα τὰ ἕντα ταῦτα βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 227 (3).

(1) Ἐκθάίνω τὰ τριάκοντα ἔτη· ἐξίσταμαι κίνδυνον.

(2) Ο Κύρος περίσταται τὸν λόφον τῷ παρόντι στρατεύματι (Ξεν.) Ἐκλογίζεσθε ἂπαν τὸ περιεστὸς ἴμμας δεινόν (Θουκ.).

(3) Δαρείος Κύρου στράπην ἐποίησε καὶ στρατηγὸν ἀνέδειξε πάντων ὅσοι εἰς

Σημ. Τὸ habeo καὶ existimo ἐν τῇ σημασίᾳ roūtēs, εὑρηται μόνον ἐν τῇ παθητικῇ φωνῇ. Aristēs habitus est justissimus, δ' Ἀριστείδης ἐρομέσθη δικαιότατος (1). Λέγουσι δὲ καὶ habere aliquem pro hoste, roūtēs tūrā ἔχθρον pro nihilo aliquem putare, εἰς οὐδὲν λογίσθαι tūra in hostium numero aliquem habere, ἐτ̄ μοίρα ἔχθρῶν ἔχεις tūra parentis loco (καὶ in loco) habere, ducere aliquem, ἀντὶ πατρὸς ἔχεις tūra (2).

§. 132. Εἴτε δὲ δύο αἰτιατικά, μίαν προσώπου καὶ ἑπέρων πράγματος, δέχονται τὰ διδάσκειν, κρύπτειν, αἰτεῖν, ἵκετεῖν, ἐρωτᾶν, συμβουλεύειν, σημαίνοντα δόματα, δὲ βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 228. Docere aliquem litteras, διδάσκειν tūra γράμματα. Verres parentes pretium pro sepultura liberum poscebat (Κιν. Βέρρ. 1, 3), δ' Βέρρης ἀπήτει παρὰ τῶν γορέων τιμὴν διὰ τὴν ταφὴν τῶν παιδῶν αὐτῶν. Tribunus me primum sententiam rogavit (Κιν. πρὸς Κοίντον τὸν ἀδελ. 2, 1), δ' δῆμαρχος ἐμὲ πρῶτον ἡρώτησε περὶ τῆς γράμμης μου (τίτια γράμμην ἔχω). Discipulos id unum moneo, ut praeceptores non minus quam ipsa studia ament (Κυντ. 2, 9, 1). Τοῦτο μόνον συμβούλευτον τὸν μαθητὸν, εἰς οὐχ ἡττον ἀγαπῶσι τὸν διδασκάλοντας ή αὐτὰ τὰ μαθήματα. Ή δευτέρων αὕτη αἰτιατικὴ πηρεῖται καὶ ἐν τῇ παθητικῇ φωνῇ (3).

Σημ. Εὑρηται καὶ posco, αἰτῶ, flagito aliquid ab aliquo πάντοτε δὲ peto, postulo aliquid ab aliquo. Τὸ δὲ rogo καὶ oro ἀπαντῶνται καὶ μετὰ μιᾶς μόνης αἰτιατικῆς συντασσόμενα (rogare auxilium, pacem orare). Τὸ interrogō καὶ μὲν ἀφαιρετικὴν, de aliquo re, ἐρωτῶ περὶ τινος. Ενταῦθα ἀνήκει καὶ η φράσις Quid

Καστωλοῦ πεδίον ἀθροίζονται (Ξεν. Ἀν. 1, 1, 2). Οἱ στρατιῶται Ἀλκιβιάδην στρατηγὸν εἶλοντο (Θεοκ. 8, 82). Οἱ Ἑλληνες τοὺς ἀλλοὺς πάντας φίλους ὕνδρας μαζούν. Τί σε καλῶμεν;

(1) Φιλον σε ἡγοῦμαι (Πλάτ. Γοργ. 473). Ἀθλιωτάτην ταύτην τῶν πόλεων κρίνω (Πλάτ. Πολ. 578).

(2) Ἐν μέρει, ἐν τάξει πατρὸς ἔχειν τινά.

(3) Οὕτω καὶ τὰ ἀντίστοιχα ἐλληνικά. Πολλοί με σῖτον αἰτοῦσι (Ξ. Κ. Η. 8, 3, 41). Διογέτιων τὴν θυγατέρα ἔκρυψε τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός (Λυτ. 32, 7). Κῦρος ἡρώτα τοὺς αὐτομόλους τὰ ἐπὶ τῶν ποιειμένων (Ξεν. Κ. Η. 3, 3, 48). Ερωτᾶσθαι τὸ ὄνομα, καὶ συγκέντως, περὶ τοῦ ὄγκου ματρός.

me vis? τι με θέλεις; Ἄλλας τινάς μερικωτέρας τῶν ἔημάτων τούτων συντάξεις βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 228 μετὰ τῶν σημ.

§. 133. Εἰς δέκατα ἀμετάβατα προστίθεται ἐνίστε αἰτιατικὴ ἀντωνυμίας οὐδετέρου γένους (id, hos, illud, idem, quod, quid, aliud, κτλ.), ἡ ἀριθμητικοῦ ἐπιθέτου (unum, multum κ.τ.τ.), δριζουσα τὴν αἰτίαν ἢ τὴν ἔκτασιν τῆς σημασίας τοῦ ἔκματος. Τοῦτο δὲ γίνεται:

ἀ) Εἰς δέκατα ψυχικὴν διάθεσιν ἢ ἔκφρασιν αὐτῆς δηλοῦνται οἵ τὰ laetor, χαίρω, gloriior, καυχῶμαι, iraseo, δργίζομαι, κ.ἄ. Vellelēm idem posse gloriari, quod Cyrus (Κικ. Κάτων πρεσβ. 10), ηθελοντὰ νὰ ἡδυράμηντα καυχῶμαι περὶ τοῦ αὐτοῦ, περὶ οὗ καὶ οἱ Κῦρος. Utrumque laetor, et sine dolore corporis te fuisse et animo valuisse (Κικ. πρὸς τοὺς Οἰκ. 7, 1), δι' ἐκάτερον χαίρω, διτε καὶ ἐλεύθερος σωματικῶν πόνων ήσο, καὶ γενναιός τὴν ψυχήν.

β') Καὶ εἰς ἄλλα ἔπι ἔκματα, διὰ τὴν ἔννοιαν ἀπαιτεῖ ὅμοιον διορισμὸν τοῦ μέτρου ἢ τῆς ἔκτάσεως: Quid predest mentiri? τι ἀφελεῖ τὸ ψεύδεσθαι; Callistratus in oratione sua multa invectus est in Thebanos (Κορν. ἐν βίῳ Ἐπαγ. 6), δικαίωστρας πολλὰ ἐμέμφθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ τοὺς Θηβαίους (1).

§. 134. Μετὰ αἰτιατικῆς συντάσσονται: αἱ ἐν τῷ §. 68. Β'. προθέσεις. Περὶ δὲ τῶν μετὰ αἰτιατικῆς καὶ ἀφαιρετικῆς συντάσσομένων κατὰ διάφορον σημασίαν σημειώτεον:

Η ἵν μετὰ αἰτιατικῆς συντάσσομένη δηλοῖ τὴν πρός τι ἢ τὴν εἰς τὰ ἔνδον κίνησιν καὶ διεύθυνσιν· ἔπι δὲ μετεφορικὰς καὶ ὅμοιας τούτων σχέσεις: in urbem ire, in carcерem conjicere. Tres pedes habere in longitudinem, in latitudinem, τρεῖς πόδες ἔχειν εὗρος, μῆκος· amor in patria, ἢ τῆς πατρίδος ἀγάπη· accipere in ho-

(1) Ὁτε εὐτυχεῖς μάλιστα μὴ φρόνει μέγα. Ταῦτα λυποῦμαι καὶ ταῦτα χάιρω τοῖς πολλοῖς (Δημ. 48, 292). Κῦρος Λυσανδρῷ ἀλλα τ' ἐφίλοφρονεῖτο (Ξ. Οἰκ. 24). Ταῦτα καὶ ὅλα ταῦτα ἔγκωμιάζουσι τὴν δικαιοσύνην (Πλάτ. Πολ. 363). Δικεδαιμόνιοι πολλὰ τὴν πόλιν ἡμῶν ἥδικήκασι καὶ μεγάλα (Δημ. 48, 98). Θαυμάζεσθαι: τὰ εἰκότα. (Θουκ. 4, 38). Η πόλις βραχέα ἡσθεῖσα μεγάλα ζημειώσεσθαι (Θουκ.). [Ἄλλως καὶ δοτική· Πόδομαι, χαίρω, ἔχθομαι, ἀθυμῶ, ἀγάλλομαι, ἐπαιρομαι τοῖς παροῦσι, τοῖς γεγενημένοις. Καὶ ἐνίστε· Ἐπὶ τῷ τῶν Ἀριστάρχου τύχῃ οὐχ ἥπετον τῶν Δικεδαιμονίων ἡσθησαν οἱ Θηβαῖοι. Ξεν. Ελλ. 7, 1, 32].

nam partem, ἐπὶ κα.λοῦ ἐκλαμβάνειν in speciem, κατὰ τὸ φα-
ρόμενον in majus celebrare, ἐπὶ μεῖζον ὑμεῖς grata lex in
vulgus, ὡς πρὸς τὸ π.λῆθος εὐχάριστος ρόμος· multa dixi in eam
sententiam, πο.λλὰ εἰπον τῆς αὐτῆς ἐννοίας· in tres annos, ἐπὶ^{τρι}
τριῶν ἔτη· In omne tempus, in perpetuum, εἰς τὸ διηγεκές· In
spem futuræ multitudinis urbem munire (Λιθ. 1, 8), ἐπ' εἰπίδι
με.λ.λογος π.λήθους ὀχυρόνειν τὴν πόλιν.

Η αὐτὴ μετ' ἀφαιρετικῆς συντάσσομένη δηλοῖ τὴν ἐν τόπῳ στά-
σιν, ὅπαξιν ἢ ἐνέργειαν ἔν τινι πράγματι ἢ ἐπὶ τινος τόπου γινο-
μένην καὶ ὅμοιας τούτων σχέσεις· in urbe esse, ἐρ τῇ πόλει δια-
τριψειν in flumine navigare, ἐρ ποταμῷ πλέσιν· in campo cur-
rere, ἐρ τῷ πεδίῳ τρέχειν· vas in mensa ponere, ἀγγεῖον ἐπὶ τῆς
τραπέζης θέτειν· in opere, διαρκούσης τῆς ἐργασίας.

Σημ. Ή in μετ' ἀφαιρετικῆς προσώπου δηλοῖ, ὡς πρὸς Achilles
non talis in hoste fuit Priamo (Βιργ. Aἰν. 2, 540), σ' Αχιλλεὺς
δὲν ἦτο τοιοῦτος ὡς πρὸς τὸν ἔχθρον Πρίαμον. Καὶ παρὰ ποιη-
ταῖς ardere in aliquia, φλέγεσθαι ἔρεκα γυναικός. Εἴοτε μὲν μι-
κρὸν διαφορὰν τῆς σημασίας συντάσσουσι τὰ αὐτὰ ἔμματα μετὰ τῆς
in καὶ ἀφαιρετικῆς ἢ αἰτιατικῆς includere aliquem in carcerem
καὶ in carcere, ἔτι δὲ καὶ ἀπλῶς carcere, κλείειν ἐρ τῇ φυλακῇ.
Βλ. καὶ ἄλλα τινὰ ἐν τῇ Δ. Γ. §. 230.

Η sub μετὰ αἰτιατικῆς συντάσσομένη δηλοῖ τὴν ὑπό τι κίνησιν
ἢ διεύθυνσιν πόρος τι. Sub scalas se conjicere· venire sub oculos·
cadere sub sensum. Ἐπὶ χρόνου δηλοῖ τὸ εὐθὺς μετὰ ταῦτα γινό-
μενον. Sub noctem, sub adventum Romanorum, sub dies fa-
stos, εὐθὺς μετὰ τὰς εορτάς· sub idem tempus ὑπὸ τὸν αὐτὸν
χρόνον. Μετ' ἀφαιρετικῆς δὲ τὴν ὑπό τι στάσιν ἢ ὅπαξιν. Sub
mensa esse· sub oculis. Σπανίως ὅμως εὕρηται μετ' ἀφαιρετικῆς
ἐπὶ χρόνου. Sub ipsa profectione, ἐρ καιρῷ τῆς ἀραχωρήσεως.

Super συντάσσεται· ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ μόνον μετ' ἀφαιρετικῆς
καὶ σημαίνει ὑπόθεσιν. Hac super re scribam ad te postea (Κικ.
πρὸς Λατ. 16, 6), περὶ τούτου θέλω σοι γράψει υστερον. Ἀλλως
δὲ ἀείποτε μετὰ αἰτιατικῆς. Super modum, ὑπὲρ τὸ μέτρον.

Subter (=ὑπό, ὑποκάτω) σπανίως καὶ μόνον παρὰ ποιηταῖς συγ-

τάσσεται μετ' ἀφαιρετικῆς, συνήθως δὲ μετὰ αἰτιατικῆς. Subter præcordia, υπὸ τὰ περικάρδια.

Σημ. Μετὰ αἰτιατικῆς ὡς προθέσεις συντάσσονται καὶ τὰ σύνθετα ἐπιβρήματα pridie, προτεραια, καὶ postridie, ἐπιοῦσα· παρὰ τοῖς δοκίμοις ὅμως εἰσὶν ἀείποτε μετὰ ὄνομάτων μηνῶν καὶ ἔορτῶν συνημμένα. Pridie Idus, τὴν παραμοιῆν τῷ Eἰδῶν, postridie Nonas, τὴν ἐπιοῦσαν τῷ Norῶν, prostridie ludos Apollinares, τῇ στοτεραιᾳ τῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἀγώνων (ἢ τῶν Ἀπολλωνίων). Συνήθως μετὰ αἰτιατικῆς, ὡς καὶ ἡ πρόθεσις prope, συντάσσονται τὰ παραθετικὰ ἐπιβρήματα ταύτης propius, proxime, καὶ ποτε καὶ τὰ ἐπίθετα τούτων ἐνίστε δὲ καὶ μετὰ δοτικῆς.

§. 135. Εἰς τὰ μετὰ τῆς προθέσεως trans σύνθετα μεταβατικὰ ἔρματα traduco, trajicio, μεταβιβάζω, transporto, μετακομίζω, ἐκτὸς τῆς τοῦ ἀντικειμένου προστίθεται κατ' αἰτιατικὴν καὶ τὸ σηματοτοῦ τόπου, δι' οὗ μεταβιβάζεται ἢ εἰς δύν μετατίθεται τι. Hannibal copias Iberum traduxit, οἱ Ἀριβαὶ διεβίβασε τὰ στρατεύματα διὰ τοῦ Ἰβήρου. Cæsar milites navibus flumen transportat, οἱ Καίσαρ μετακομίζει ταντὸν τῶν στρατιώτας διὰ τοῦ ποταμοῦ. Λέγουσιν ὅμως ἐνίστε καὶ trajicere exercitum Pado· καὶ ἔνευ τῆς τοῦ ἀντικειμένου αἰτιατικῆς trajicere, transmittere flumen· se trajicere in Africam, περαιωσθαι εἰς τὴν Αιθύην (1).

§. 136. Τὰ πόλεων καὶ μικρῶν νήσων ὀνόματα συντασσόμενα μετὰ ἔρμάτων κινήσεως σημαντικῶν καὶ τὸν ὄρον τῆς κινήσεως δηλοῦντα, τίθενται καθ' ἀπλῆν αἰτιατικὴν. Romam ire. Athenas proficiisci. Delum navigare. Haec via Capuam ducit, η ὁδὸς αὐτῇ ἀγει εἰς Καπύην. Ότε δὲ σημαίνονται τὰ πέριξ τῆς πόλεως, προστίθεται εἰς τὴν αἰτιατικὴν ἢ ad πρόθεσις Adolescentulus miles ad Capuam prefectus sum (Κικ. Κατ. πρεσβ. 4), νέος ἀπῆλθος στρατιώτης εἰς Καπύην, ἢ, εἰς τὸ στρατόπεδον παρὰ τὴν Καπύην. Tres sunt viæ ad Mutinam (Κικ. Φιλ. 12, 9), τρεῖς ὁδοὶ ἀγουστιν εἰς Μουτίνην, ὁ λόγος περὶ στρατοῦ πρὸ τῆς Μουτίνης (2).

(1) Τὸν τῆς Αἴθιτης ποταμὸν εὖ διαβησόμεθα (Πλ.). Υπερήνεγκαν τὸν Δευτέριον ισθμὸν τὰς ναῦς (Θουκ. 3, 81).

(2) Οἱ Ἑλληνες δηλοῦσι τὴν εἰς τόπουν κίνησιν ἐνίστε δι' ἐπιβρήματος. Αθή-

Σημ. Προστίθεται ἡ πρόθεσις in ὅτε προηγεῖται ἡ λέξις urbs ἡ oppidum. Consul pervenit in oppidum Cirtam (Σελλ. Ιουγ. 102), ὁ υπατος ἡ.θερ εἰς τὴν πόλιν Κίρταν ὥσαύτως καὶ ὅτε μετὰ τὸ κύριον ὄνομα ἐπιφέρεται ἡ λέξις urbs ἡ oppidum μετὰ ἐπιθέτου Demaratos Corinthius contulit se Tarqvinios, in urbem Etruriæ florentissimam (Κικ. πολιτ. I, 19), Αηιάρατος ὁ Κορίνθιος ἀπῆ.θερ εἰς Ταρκυνίους, πόλιν τῆς Τυρρηνίας ἀκμαιοτάτην. Ὁνδυματα χωρῶν ὅμως καὶ μεγάλων νήσων δέχονται τὴν πρόθεσιν in. In Cyprum venit ἐνίστε δὲ καὶ μάλιστα παρὰ ποιηταῖς παραλείπεται καὶ ἐν τούτοις ἡ πρόθεσις. Cyprum missus est. Italianam venit. Πρβ. καὶ Δ. Γ. §. 232 σημ. δ'.

§. 137. Ωχύτως μεταγειρίζονται ἐπὶ κινήσεως ἀγεν προθέσεως καὶ τὰς αἰτιατικὰς domum, οἴκοδε, rus, ἀγρόνδε. Domum reverti, rus ire, καὶ domos, ὅτε σημαίνονται πολλάν οἴκοι ἡ πατρίδες. Εἰς τὴν λέξιν domum προστίθεται κτητικὴ ἀντωνυμία ἡ τὸ τοῦ κυρίου ὄνομα κατὰ γενικήν. Domum meam. Domum Pompeji venisti. Domos suas discesserunt (Κορν. Θεμιτ. 4), ἀπῆ.θορ ἔκαστοι εἰς τὰς ἐντῶν πατρίδας. ἐνίστε ὅμως λέγουσιν in domum suam, in domum Pompeji. Άείποτε δέχεται τὴν πρόθεσιν in ἡ αἰτιατικὴ domum, ὅταν συντάσσονται μετ' ἐπιθέτων. In domum amplam et magnificam venire, ἔρχεσθαι εἰς οἰκιαν μεγάλην καὶ λαμπράν.

§. 138. Ρήματα καὶ ἐπίθετα καὶ ἐπιδρήματα ἐκτάσεως σημαντικὰ δέχονται τὸ μέτρον τῆς ἐκτάσεως κατ' αἰτιατικήν. Hasta sex pedes longa, δόρυ ἔξ πόδας μακρότ. fossa decem pedes alta, τάφρος δέκα πόδας βαθεῖα. Cæsar tridui iter processit, σ Καῖσαρ τρεῖς ἡμέρας ὁδοιπορίαν, ἡ τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν προέβη (1).

Τὸ δὲ τῆς ἀποστάσεως μέτρον ἐκφέρεται κατ' αἰτιατικήν ἡ ἀρχετικήν. Abesse tridui iter, ἀπέχειν τριῶν ἡμερῶν ὁδοιπορίαν.

ναζε, Ἐλευσίναδε, πεδίονδε, οἴκονδε, χαμᾶζε· συνήθως δὲ ἐν μὲν τῷ πεζῷ λόγῳ δὲ' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως εἰς, πρὸς, ἐπὶ, ἐν δὲ τῇ ποιησει πολλάκις καὶ ἀγεν προθέσεως. Δόρμους στεγῶ ἔμους. Βλ. Ἀσωπ. μικρὸν συντακτικὸν Κεφ. σ'. §. 4.

(1) Ονόματα ἐκτάσεως σημαντικὰ δέχονται ἐν τῇ ἐλληνικῇ τὸ μέτρον τῆς ἐκτάσεως συνήθως κατὰ γενικήν καὶ ποτε κατ' αἰτιατικήν. Τάφρος τριῶν ποδῶν τὸ μῆκος, καὶ τρεῖς πόδια.

Aesculapii templum qvinqve millibus passum ab Epidauro distat (Λ. 45, 28), ὁ τοῦ Ἀσκ.ητιοῦ ραὸς πέρτε χιλίαδας βημάτων ἀπέχει ἀπὸ τῆς Ἐπιδαύρου. Ωσαύτως μεταχειρίζονται ἀδιαφόρως καὶ τὰς δύο ταύτας πτώσεις, σημαίνοντες εἰς πόσην ἀπόστασιν γίνεται τι. Cæsar millia passuum tria ab Helvetiorum castris castra ponit (Καισ. Γ. Πολ. 1, 22), ὁ Καῖσαρ στρατευεῖς τρεῖς χιλίαδας βήματα μαρτάρ τοῦ τῶν Ἐλβετῶν στρατοπέδου. Πρᾶ. Δ. Γ. §. 234 ἔτη σημ. (1).

Σημ.. Κατ' αἰτιατικὴν ἀπλῆν προστίθεται καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐτῶν εἰς τὴν λέξιν natus, γεγονώς. Viginti annos natus, εἴκοσιν ἐτῶν τὴν ἡλικίαν, ἢ εἴκοσιν ἔτη γεγονώς (2).

§. 139. Κατ' αἰτιατικὴν σημαίνεται ὁ χρόνος, ὅπτις παρέρχεται διαρκούσῃς τυὸς πράξεως. Pericles quadraginta annos præfuit Athenis, ὁ Περικλῆς 40 ἔτη προτετατο τῶν Αθηνῶν. Annūm jam audis Cratippum (Κικ. περὶ καθ. 1, 1), ἔτος ἥδη ἀκούεις τὸν Κράτιππον (3). Ἐνίοτε προστίθεται εἰς τὴν αἰτιατικὴν ταύτην καὶ ἡ per, σημαίνουσα τὸ διηνεκὲς καὶ ἀδιάκοπον. Ludi decem per dies facti sunt (Κικ. Κατ. 3, 8), ἀγῶνες ἐπὶ δέκα ἔρεξης ἡμέρας ἐτελέσθησαν (4).

Σημ.. Σπανίως ἀπαντᾶται περὶ τοῖς δοκίμοις συγγραφεῦσιν ἀφαιρετικὴ ἐπὶ διαρκείας χρόνου. Pugnatum est continenter horis quinqve (Καισ. Ἐμφ. Πολ. 1, 47), ἢ μάχη διήρκεσε πέρτε ἔρεξης ὕρας.

§. 140. Εἰς ἐκφράσεις θαυμασμοῦ καὶ λύπης ἐκφέρεται τὸ ὄνομα τοῦ προσώπου κατ' αἰτιατικὴν μετὰ ἐπιφωνήματος ἢ ἀνευ τούτου Heu me miserum, ἢ ἀπλῶς, me miserum! οἷμοι τῷ ἀθ. Λιφ. Ο φα-

(1) Κύρος ἐξελαύνει διὰ τῆς Λυδίας σταθμοὺς τρεῖς, παρασάγγας εἴκοσι καὶ δύο (Ξεν. Ἀν. 4, 2, 5). Βασιλεύς τε καὶ οἱ Ἑλληνες διέσχον ἀλλήλων ὡς τριάκοντα στάδια (Ξεν. Ἀν. 4, 2, 4). Θρασύδονος ἔθετο τὰ ὅπλα ὅσον τρία στάδια ἀπὸ τῶν φρουρῶν (Ξεν. Ἐλλ. 2, 4, 5).

(2) Οὕπω εἴκοσιν ἔτη γεγονώς (Ξ. Ἀπομ. 3, 6, 4).

(3) Οἱ τῶν Περσῶν ἐφῆροι δέκα ἔτη, ἀφ' οὗ ἐκ παιδῶν ἐξέλοωσι, κοιμῶνται περὶ τὰ ἀρχεῖα (Ξ. Κ. Η. 1, 2, 9).

(4) Διὰ παντὸς τοῦ χρόνου (Λυσ. 7, 8). Περὶ πάντα τὸν πόλεμον. Βλ. Ἀσωπ. μικ. συντ. Κεφ. τ'. §. 7 καὶ 45.

Iacem hominum spem fragilemque fortunam! (Κικ. περὶ ἑητ. 3, 2), ὡς τῆς ἀπατηλῆς τῷρ ἀρθρώπωρ ἐλπίδος καὶ τῆς ἀστάτου τύχης. Testes egregios (εἰρωνικῶς), ἀξιόλογοι μάρτυρες!

Μετὰ τὸ ἐπιφώνημα pro ἐπιφέρεται κλητική Pro dii immortales, ὡς πρὸς τῷρ θεῶν! Pro sancte Juppiter! Οχι δμως καὶ ἐν τῇ φράσει ταῦτῃ Pro deum (pro hominum, ἢ deum atque hominum) fidem, πρὸς θεῶν καὶ ἀρθρώπωρ. Εἴτι δὲ καὶ μετὰ τὸ ο πολλάκις O fortunate adolescens, qui tuae virtutis Homerum praeconem inveneris! (Κικ. ὑπὲρ Ἀρχ. 10), ὡς μακάριε νέε, δοτιε εὗρες τῆς σῆς ἀρετῆς κήρυκα τῷρ "Ομηρο! Μετὰ δὲ τὰ hei καὶ vae ἐπιφέρεται τὸ πρόσωπον κατὰ δοτικήν. Hei mihi, οὐμοι. Vae tergo meo, φεῦ τοῦ νώτου μου.

Ἄλλας τινὰς σπανιωτέρας καὶ ποιητικὰς συντάξεις τῆς αἰτιατικῆς βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. ἀπὸ § 237 κ. ἔ.

Περὶ τῆς Κλητικῆς.

§. 141. Ή κλητικὴ παρεμβάλλεται ἀσυνδέτως εἰς τὸν λόγον. Vos, ο Calliope, precor, aspirate canenti (Βιργ. Aln. 9, 525), Τυμεῖς, ὡς Καλλιόπη (μετὰ τῶν ἀδελφῶν σου), ἐπιπνεύσατέ μοι ἄδοντι, ίκετεύω. Τὸ ἐπιφώνημα ο οὐδέποτε προστίθεται ἐν πεζῷ λόγῳ εἰς ἀγορεύσεις καὶ ἐπικλίσεις. Credo ego vos, judices, mirari, νομίζω, δτι ψυμεῖς, ὡς δικασταὶ, θαυμάζετε· ἀλλὰ μόνον εἰς ἐκφράσεις θαυμασμοῦ, γχρῦς καὶ δργῆς. Ο dii boni, quid est in hominis vita diu (Κικ. Κάτων πρεσβ. 19), ὡς θεοὶ, τὶ πολυχρόνιοι υπάρχει ἐν τῷ βίῳ τῷρ ἀρθρώπωρ. Ο tenebrae, ο lutum, ο sordes, ο paterni generis oblite (Κικ. κατὰ Πείσ. 26), ὡς σκότος, ὡς βόρβορος, ὡς γένπος, ὡς ἐπιλήσμωρ τοῦ πατρόφου γέρους. Καὶ εἰς τὴν κλητικήν, ὡς εἰς τὰς λοιπὰς πτώσεις, προστίθενται καὶ ἔτεροι προσδιορισμοί. Primā dictē mihi, summā dicende cāmenā, Maecenas (Ὀρατ. Ἐπιστ. I, 1), Maiκήra, δτι ἐν τῷ πρώτῳ ἀσματι ὅμησα καὶ ἐν τῷ τελευταῖ φέλω ὅμησει.

Σημ. Εἰς ἀρχαϊκὸν ὄφος καὶ παρὰ ποιηταῖς εὑροται ὀνομαστικὴ ἀντὶ κλητικῆς. Alme filius Majae (Ὀρατ. ἐν Ὡδ. 1, 2, 43), τρόφιμες τῆς Maias νιέ Audi tu, populus Albanus (Διεθ. 1, 24),

άκουοντος ἀλεγατὴ λαβ. Ή κλητικὴ τίθεται συνήθως ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ μετὰ μίαν ἢ πλειστους λέξεις. Qvousque tandem abutere, Catilina, patientia nostra? ἀλλὰ καὶ ἐν ἀρχῇ εἰς τοφοδράς ἐκφράσεις ψυχῆς διαθέσεως. Ο mi Attice vereor (Κικ. πρὸς Ἀττ. 14, 12), ὁ Ἀττικέ μου φροῦρι μαι. Ἐτι δὲ καὶ εἰς ἐκφράσεις τιμῆς, σεβασμοῦ Rex Bocche! magna nobis laetitia est (Σαλλ. Ἰουγ. 102), Basileū Bóχχε, μεγάλως χαίρομεν.

Περὶ τῆς ἀφαιρετικῆς.

§. 142. Κατ' ἀφαιρετικὴν ἐκφέρεται τὸ μέρος, ὅπερ ἀφορᾷ ἡ κατὰ τοῦ ὑποκειμένου κατηγορουμένη ποιότης ἢ ἰδιότης. Aeger pedibus, τοὺς πόδας πάσχων natione Gallus, Γάλλος τὸ γένος. Specie urbs libera est, re verā omnia ad nutum Romanorum fiunt (Δι. 35, 31), κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον εἶναι ἐλευθέρα ἡ πόλις, ἀληθῶς δύμας πάντα πράττονται πρὸς τὰ γενύματα τῶν Ρωμαίων (1).

Σημ. Τὸ μέρος τοῦτο, ὃν μὲν ἦντι τὸ ἐκτὸς τοῦ ὑποκειμένου, σχέσιν δ' ἔχον πρὸς αὐτὸν, ἐκφέρεται κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τῆς ad προθέσεως. Accusare multos quum periculosum est, tum sordidum ad famam (Κικ. περὶ καθ. 2, 14), τὸ πολλῶν κατηγορεῖν καὶ κιρδυγάδες εἶναι καὶ μυεφημιαν ἐπάργει (2). Εἴοτε δὲ καὶ κατ' ἀφαιρετικὴν, ὅταν ἦντι ὁ λόγος περὶ τῆς θέσεως ἢ καταστάσεως προσώπου ἢ πράγματος ὃς πρὸς τι. Caesar metuebat ne a re frumentaria laboraret (Καίσ. Γ. Πόλ. 7, 10), σ Καῖσαρ ἐφοβεῖτο μὴ ἔλθῃ εἰς ἀπορίαν ὡς πρὸς τὰς τροφὰς (τροφῶν).

§. 143. Τὸ δργανον ἢ μέσον, δι' οὗ ἐκτελεῖται τι, σημαίνεται διὰ τῆς ἀφαιρετικῆς, ἥτις δργανικὴ (instrumentalis) διὰ τοῦτο καλεῖται. Secūri aliquem percutiere, πελέκει ἀποκεφαλίζει τινά. Bri-

(1) Άσωπ. μικ. συντ. Κεφ. σ'. §. 21. Ἀλγεῖν τὸν δάκτυλον, τὰ δύματα, κάμνειν τοὺς πόδας. Δίκαιος τὸν τρόπον. Ξένον ἀγομέν τὸ μὲν γένος ἐξ Ἐλέας, ἔταιρον δὲ τῶν ἀμφὶ Χαριτῶν (Πλ. Σοφ. 215). Ἀπειρος τὸ πλῆθος. Εξακόσιοι τὸν ἀριθμόν. Εῦ ἔχω τὰ κατὰ τὸ σῶμα.

"Ἐτι δὲ καὶ δοτικὴ ἐνίστε. Γένει: "Ελληνος φύσει κακός" ἡλικίᾳ νέος. "Εργῳ, τῷ δόντι, λόγῳ, τῇ ἀληθείᾳ. Τὸ πράττειν τοῦ λέγειν μετερον δὲ τῇ τάξει, πρότερον τῇ δυνάμει ἐστίν. (Δημ. 3, 45). Πόλις Θάψακος ὀνόματι καὶ ὄνομα.

(2) Καθαρὸς καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχήν (Πλ. Κρατ. 105).

tanni lacte et carne vivunt, οἱ Βρετανοὶ ἀπὸ γάλακτος καὶ κρέατος ζῶσι. Lege Iulia Latini civitatem Romanam consecuti sunt, διὰ τοῦ Ιουλείου νόμου ἐτυχοῖ οἱ Λατῖνοι τῆς ἡμαϊκῆς ἰσοπολιτείας (I).

Σημ. ἄ. Ἡ ἐν τῷ παθητικῷ δργανικὴ ἀφαιρετικὴ τρέπεται ἐν τῷ ἐνεργητικῷ εἰς ὀνομαστικὴν, τὸ ἐνεργοῦν ὑποκείμενον σημαίνουσαν. Dei providentia mundus regitur, τῇ τοῦ θεοῦ προροήτῃ κυβερνᾶται ὁ κόσμος. Dei providentia mundum regit, ἡ τοῦ θεοῦ πρόνοια καὶ π. Τότε δὲ μόνον ἐκφέρεται ἐν τῷ παθητικῷ τὸ πρᾶγμα ὃς ἐνεργοῦν ὑποκείμενον κατ’ ἀφαιρετικὴν μετὰ τῆς ab ἀντὶ ἀπλῆς ἀφαιρετικῆς δργανικῆς, ὅταν ἐκλαμβάνηται ὡς πρόσωπον. Non est consentaneum, qui metu non frangatur, eum frangi cupiditate, nec, qui invictum se a labore præstiterit, vincere a voluptate (Κιν. περὶ καθ. I, 20), dēr eīrai εὐ.λογον, οἱ μὴ ὑπὸ τοῦ φύσου καταβαλλόμενος, rā καταβάλληται ὑπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν, οὐδὲ ὁ ὑπὸ τῶν πόνων ἀήτητος δειχθεὶς, rā ἡττᾶται ὑπὸ τῶν ἡδονῶν.

Σημ. β'. ὅταν τὸ δργανον, δι’ οὐ τι ἐκτελεῖται, ηναι ἔμψυχον καὶ λογικὸν, τότε ἐκφέρεται τοῦτο διὰ τῆς per μετ’ αἰτιατικῆς. Augustus per legatos suos bellum administrabat, οἱ Αὔγουστος διὰ τῶν ιδίων πρεσβευτῶν διώκει τὸν πόλεμον· ἀλλὰ καὶ τὸ πρόσωπον αὐτὸν ἐκφέρεται κατ’ ἀφαιρετικὴν ἀπλῆν, δταν ἐκλαμβάνηται ὡς πρᾶγμα ή ὡς δργανον ἀπλῶς. Jacent suis testibus (Κιν. ὑπὲρ Μιλ. 18), ἡτήθησαν διὰ τῶν ιδίων μαρτύρων.

Σημ. γ'. ἀφαιρετικὴ τοῦ δργάνου εἶναι καὶ ἡ ἐν ταῖς φράσεσι ταῦται extollere aliquem honoribus, εξαίρειν τινὰ τιμαῖς, ή προθιάζειν τινὰ εἰς ἀρχαῖς erudire aliquem artibus et disciplinis, παιδεύειν τινὰ τέχνας καὶ ἐπιστήμας· ἐνίστε δὲ καὶ erudire aliquem in jure civili.

§. 144. Διὰ τῆς ἀφαιρετικῆς σημαίνεται πρὸς τούτοις ἡ ἀφορμὴ

(1) Ἀσωπ. μικ. συντ. Κεφ. σ'. §. 24. Βάλλειν τινὰ λίθους, ξίφει. Πολέμῳ χώρᾳ προσκτάται. Ἀνὴρ ἀδύολος ἥδοναῖς θηρεύεται. Διὰ τίνος τῶν τοῦ σώματος τῇ ψυχῇ αἰσθανόμεθα; Πλατ.—Ζῆν ἀπὸ λείας. Ἀπὸ τῶν χρημάτων στράτευμα συλλέγειν (Ξεν. Ἀν. 2, 6, 5). Ἀπὸ διακοσίων νηῶν καὶ χιλίων ταλάντων καταπολεμεῖν τινα (Ισοκρ. Ἀντιδ. 114).

ἢ ἡ αἰτία, ἢς ἔνεκκῃ δὶς ἀν γίνεται τι (ablativus causae mot ventis). Multi homines officia deserunt molitiā animi (Κικ. περὶ Τελ. 1, 10), πολλοὶ δὲ ἐκτελοῦσι τὸ καθῆκον ἔνεκα ἀσθετεῖας ψυχῆς. Qvod benevolentia sit, id odio factum criminaris (Κικ. Ρώσκ. Άρ. 15), στις εὐροις γίνεται κατηγορεῖς ὡς ἔνεκα μίσους τερόμενος. Servius Tullius regnare cœperit non jussu, sed voluntate atque consensu civium (Κικ. Πολ. 2, 21), δο Σέρβιος Τύλιος ἐβασιλεύοσεν ὅχι ἐπιταγῇ, αἰλλὰ θελήσει καὶ κοιτῇ τῷ πολιτῶν γνώμῃ. Τὸ αὐτὸ σημαίνεται καὶ διὰ τῶν ἀφαιρετικῶν permissu, ἀδείᾳ, hortatu alicujus facere aliquid, παραιτέσσι, συμβούλῃ τιος πράττειν τι' καὶ δι' ἄλλων τοιούτων λέξεων κατ' ἀφαιρετικὴν μόνον ἐν γρήσει οὐσῶν, περὶ ὃν βλ. §. 23 ἐν τέλει (1).

Σημ. ἀ. Τὸ οὖ ἔνεκα κωλύεται ἢ ἐμποδίζεται νὰ γείνῃ τι ἐκφέρεται διὰ τῆς πρᾶς μετ' ἀφαιρετικῆς. Prae mœrore, ἀπὸ τῆς θλίψεως, πρᾶ lacrimis loqui non possum, ἀπὸ τῶν δακρύων δὲ δύναμαι τὰ λαλῆσαι. Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ αἱ φράσεις Per me licet, ἔξεστιν ἔνεκα· qui per aetatem poterant, οἱ διὰ τὴν ἡλικιαν δυνάμενοι· ταῦτα sententia ἐμῇ γνώμῃ, meo judicio, καὶ ἔμηρχοται.

Σημ. β'. Αἱ τὴν αἰτίαν δηλοῦσαι ἀφαιρετικαὶ causā, ἔνεκα, καὶ gratiā, χάριν, συντάξσονται μετὰ γενικῆς ἢ κτητικῆς ἀντωνυμίας προτιθεμένης αὐτῶν συνήθως κατὰ τὰ ἐν §. 118 σημ. ἐνθέντα. Republicae causa accusare aliquem, τῇ πόλεως ἔνεκα κατηγορεῖν τιος.

Σημ. γ'. Τὴν αἰτίαν σημαίνουσι πρὸς τούτοις καὶ διὰ τῶν λέξεων eā de causā, ἢ ἀπλῶς eā causā (justis causis), eā gratiā· καὶ διὰ τῶν προθέσεων ob, propter. Non tam ob recentia ulla merita,

(1) Βλ. Ἀσωπ. μικ. συντ. Κεφ. ζ'. §. 23. Οἱ ξύμμαχοι τῷ Παυσανίῳ ἔχθει παρ' Ἀθηναίοις μετεπάξαντο. Θουκ. Περικλῆς τοὺς Ἀθηναίους θάρσουντας κατέπλησσεν ἐπὶ τῷ φοβεῖσθαι. Θουκ. Ὁπόσα ἀγνοίᾳ οἱ ἄνθρωποι ἔξαμαρτάνουσι, πάντα ἀκούσια ταῦτ' ἐγὼ νομίζω. Ξεν. Μέλητος τὴν γραφὴν ταύτην θέρει τινὶ καὶ ἀκολασίᾳ καὶ νεότητι γράψασθαι δοκεῖ (Πλ. Ἀπολ. 26). "Ετι δὲ καὶ διὰ τῆς ὑπὸ μετὰ γενικῆς· 'Τοῦ' ἡδονῆς, ὑπὸ λύπης θέριζει· καὶ τῆς διὰ μετὰ αἰτιατικῆς· Οἱ Ἀθηναῖοι διὰ Περικλέα βελτίους γεγονέναι Πλάτ.

quam originum memoriā (Λι. 38, 39), δχι τοσοῦτορ διὰ τέσσερας εκδουλεύσεις, έσορ διὰ τὴν μημήν τῆς καταγωγῆς.

§. 145. Ή ἀφαιρετικὴ οὐσιαστικοῦ μετὰ ἐπιθέτου δηλοῖ τὸν τρόπον, καθ' ὃν γίνεται τι, ἢ τὰ περιστατικὰ τὰ παρακολουθοῦντα τὴν πρᾶξιν, διὸ καὶ τροπικὴ ἀφαιρετικὴ καλεῖται (ablativus modi). Miltiades summa æqvitate res Chersonēsi constituit (Κορ. Μιλτ. 2), δ Μιλτιάδης μεγίστη ἐπιεικείᾳ τὰ ἐρ Χερσονῆσῳ διέταξεν. Deos pura, integra, incorrupta et mente et voce venerari debemus (Κιν. περὶ φύσ. θ. 2, 28), τοὺς θεοὺς ὁρείλοιμεν τὰ λατρεύωμεν καθαρῷ, ἀκεραλῇ, ἀδιαρθρόῳ καὶ διαροίᾳ καὶ φωτῇ. Irene agmine quadrato, πορεύεσθαι μὲ στρατὸν ἐρ σχήματι τετραγώνου παρατεταγμένον. Obvius fit Miloni Clodius, expedītus, in eæquo, nulla rheda, nullis impedimentis (Κιν. ὑπὲρ Μιλ. 10), συντριψά τὸν Μιλωρά ὁ Κλώδιος, εὖλωρος ἢ ψυλός, ἔφιππος, ἄρευ διχήματος. ἄρευ σκευῶν. Οὗτοι λέγουσι καὶ nullo ordine, οὐδὲ μιᾶς τάξει. Πολλάκις δομῶς προσθέτουσιν εἰς τὴν ἀφαιρετικὴν ταύτην τὴν πρόθεσιν ευη., ὅταν ἦναι δ λόγος περὶ τοῦ παρακολουθοῦντος τὴν πρᾶξιν ἢ περὶ ἔξωτερικῶν περιστατικῶν. Magno studio aliquem adjuvare, μεγάλῃ σπουδῇ βοηθεῖν τινες καὶ cum magno studio adesse (Κιν. ὑπὲρ τοῦ Μαν. νόμ. 24), σὺν μεγάλῃ σπουδῇ παραστασθαι Romani cum magno gaudio Horatium accipiunt (Λι. 1, 25), οἱ Ρωμαῖοι μὲ μεγάλῃ χαρᾷ ώποδέχονται τὸν Ὁράτιον (1).

Σημ. ἀ. Οὐδέποτε προστίθεται ἢ cum εἰς οὐσιαστικὰ, τρόπον (ἕνεκα modo, ritu, more, ratione, consuetudine), διάθεσιν καὶ σκοπὸν (hac mente, hoc consilio, aequo animo fero), ἢ συνθήκην (conditione, ea lege) σημαίνοντα· ὡσαύτως οὐδὲ ὅταν ἦναι δ λόγος περὶ μερῶν τοῦ σώματος, nudo capite incedere, γυμνῇ κεφαλῇ βαδίζειν (2).

(1) Βλ. Ἀσωπ. μικ. συντ. Κεφ. σ'. §. 14. Δρόμῳ ἡ πάγοντο πρὸς τὴν γέμυραν. Θουκ. Οὐδὲν γνῶμη ἀλλὰ τύχῃ πάντα πράττεις. Ξεν. Θυμῷ καὶ ρώμῃ τὸ πλέον ἐναυμάχουν ἢ ἐπιστήμη. Θουκ. Πάντα σπουδῇ ἔλαβε τὰς βίβλους. Πλ.

(2) Τῷ τρόπῳ γίγνου φιλοπροσήγορος, τῷ δὲ λόγῳ εὐπροσήγορος (Ισοκ. Αηπτον.). Παντὶ τρόπῳ πειράσθαι. Εὐίστε καὶ κατ' αἰτιατικήν. Τοῦτον τὸν τρόπον πράξας, ὅλου τοῦ πράγματος ἀπαλλάξομαι (Δημ. 30, 22).

Σημ. 6'. Ότε τὸ ὄνομα τοῦ παρρκολουθοῦντος τὴν πρᾶξιν ἐκφέρεται καθ' ἔκυτὸ ἄνευ ἐπιθέτου, τότε δέχεται τὴν πρόθεσιν εἰων. Cum cura scribere, μετ' ἐπιμελείας γράφειν. Πολλάκις δημώς ἀπαντῶνται καὶ ἄνευ τῆς εἰων πολλαὶ ἀφαιρετικαὶ τοιαῦται, ἐπιβρήματικὴν σημασίαν ἔχουσαι· ως αἱ ordine, τακτικῶς, jure, δικαῖως, silentio, σιωπῆ, σιωπηλῶς, vi, βίᾳ, βιαλῶς (ἄλλας πολλὰς βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. § 257 σημ. 6'). ἔτι δὲ καὶ αἰτιατικαὶ μετὰ τῆς per ἀντὶ ἐπιβρήματων τροπικῶν per vim, βιαίως per litteras, ἐγγράφως. Per scelus et latrocinium aliquid auferre (Κιν. Βέρβ. 1, 21), κακούργως καὶ ληστρικῶς ἀφαιρεῖται (1).

Σημ. γ'. Οὐτι φέρει τις μεθ' ἔκυτον (πλὴν τῶν ἐνδυμάτων) τίθεται κατ' ἀφαιρετικὴν μετὰ τῆς εἰων. Servus comprehensus est cum gladio ὁ δοῦλος συνελήφθη φέρων ξίφος (2).

Σημ. δ'. Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ αἱ φράσεις pace alicujus καὶ bona venia alicujus dicere, μὲ τὴν ἀδειὰν τυρος λέξειν· periculo alicujus facere, μὲ κτενδυρόν τυρος πράττειν alicujus auspiciis, imperio, ductu rem gerere, ὅπο τὴν ἀρχήν τυρος ἐκεελεῖται τῇ simulatione (ἢ specie) timoris cedere, ὑποχωρεῖν προσχήματι φόρου· obsidum nomine, λόγῳ ἢ ὀρόματι ὕμηρων. Βλ. καὶ ἄλλας ἐν τῇ Δ. Γ. §. 257 σημ. 6.

§. 146. Κατ' ἀφαιρετικὴν ἐκφέρεται καὶ τὸ ὄνομα, τὸ σημαῖνον τὴν δέξιαν ἢ τυψὴν καθ' ἣν πωλεῖται ἢ ἀγοράζεται τι. Eriphyle aure viri vitam vendidit, ἢ Ἐριφύλη χρυσοῦ ἐπώλησε τὴν ζωὴν τοῦ ἀνδρός. Prædium emitur centum millibus nummorum, τὸ κτῆμα ἀγοράζεται 100,000 σεστερτίων. Cælius habitat trigiata millibus (Κιν. ὑπὲρ Καιλ. 7), ὁ Καιλίος κατοικεῖ οικιαῖς 30,000. Apollonius mercede docebat, ὁ Ἀπολλώνιος ἐδίδασκεν ἐπὶ μισθῷ (3).

(1) "Ἐπλει μετὰ δέκα τριήρων. Ξεν. Ἡλίθον Πέρσαι παμπληθεῖ στόλῳ, ως ἀρχαὶ οὖντες τὰς Ἀθήνας. Ξεν. "Ἐπλεον ἔν παντὶ τῷ στρατεύματι ἐπὶ Σελινοῦντος. Θουκ.—Οὐδὲν κόσμῳ εἰς πίπτειν (Θουκ. 7, 84). Βέρ. ἐπιέναι, κραυγὴ πολλῆ ἐπένειαι (Ξ. Ἀν. 4, 7, 4).

(2) Εἴπετο τῷ λοχαγῷ ἔν τοις αὐτῷ τῷ θώρακι καὶ τῇ ακοπίδι. Ξεν. Εἴπεν ἡρειν εἰς τὰς τάξεις αὐτοῖς στεφάνοις. Ξεν.

(3) Καὶ οἱ Ἐλλήνες. Πωλεῖν ἀργυρίου. Τὴν σοφίαν ἀργυρίου τῷ βουλομένῳ πωλεῖν. Ξεν. Υποτιθέναι πέντε μνῶν. Μισθοῦ Τιμοκράτης νόμους εἰσφέρει (Δημ. 24, 66). Πρεσ. καὶ Ασωπ., μ.κ. συντ. Κεφ. σ'. §. 18).

Σημ. ὅταν δὲ τὸ ποσὸν τῆς τιμῆς δὲν ὁρίζηται ἀκριβῶς, ἀλλὰ λέγεται ἀορίστως αὕτη ὡς μικρὸν ἢ μεγάλη, τότε μεταχειρίζονται τὰς γενικὰς tanti, magni κττ. περὶ ὧν εἴρηται ἐν §. 115. Λέγουσι πρὸς τούτοις mutare, commutare, permute aliqvid aliqvā re, ἀνταλλάσσειν τί τινος καὶ commutare aliqvid cum aliqvo, ἀντί τινος (1).

§. 147. Ἀφαιρετικὴ συντάσσονται τὰ πλησμονὴν, ἀφθονίαν καὶ προμήθειαν δηλοῦντα ἔμματα (ablativus copiae). Τοιαῦτά εἰσι τὰ abundo, εὐπορῶ, affluo, ἔχω ἀρθοιαρ, scateo, βρένω, γέμω, instruo, προμηθεύω, orno, κοσμῶ, afficio, περιβάλλω, dignor, ἀξιῶ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ὡς βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 259. Τὰ inpleo καὶ compleo, πληρώω, συντάσσονται ἐνίστε καὶ γενικῇ implere hostem fugae et formidinis (Διε. 10, 14), τὸν ἔχθρὸν φόβον καὶ φυγὴν πληροῦν (2).

Σημ. Τινὰ τούτων συντάσσονται μὲν ἀφαιρετικὴν πράγματος καὶ αἰτιατικὴν προσώπου, ἢ μὲν δοτικὴν προσώπου καὶ αἰτιατικὴν πράγματος· οἷον, donare aliquem annulo aureo, δωροῦμαι τινὰ χρυσῷ δακτυλιδίῳ· donare adjutoribus suis multa, δωρεῖσθαι τοῖς ἐπικούροις πολλά. Τοιαῦτα ἔμματά εἰσι τὰ dono, δωροῦμαι, circumdo (urbem muris ἢ mures urbi), περικυκλώω, adspergo, φάγω, περιάπτω, induo, ἔρδω, misceo, μιγγώ, καὶ ἔτερά τινα, ὡς βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 259 (3).

§. 148. Ἀφαιρετικὴ συντάσσονται καὶ τὰ ἔλλειψιν (ἀμετάθετα), καὶ στέρησιν (μεταβατικὰ) σημαίνοντα (ablativus inopiae). careo στεροῦμαι, vaco, εἶμαι κενὸς, egeo, ἔχω χρεῖαρ, indigeo, εἶμαι ἀπορος, orbo, ὀρφαρίζω, στερῶ, privo, στερῶ, spolio, συλλῶ, fraudo, ἀπατῶ, rudo, γυμρώ. (Τὰ egeo καὶ indigeo συντάσσονται ἐνίστε καὶ γενικῇ. Όςαῦτως συντάσσονται μετ' ἀφαιρετικῆς καὶ τὸ

(1) Χρυσᾶς γαλκείων διαιρέθεσθαι νοεῖς (Πλάτ.) 'Αλλάξασθαι τινός τι, καὶ ἀλλάξασθαι νόμισμα ἀντὶ νομίσματος. 'Ασωπ. μικ. συντ. Κεφ. IA'. §. 4.0.

(2) Τὰ τοιαῦτα γενικῇ συντάσσονται παρ' Ἐλλησιν· ὡς τὰ πίμπλημα, πληρῶ, πλήθω, γέμω, εὐπορῶ, πλουτῶ, κ. ἀ. τ. βλ. 'Ασωπ. μικ. συντ. Κεφ. IA'. §. 2. Ωςαῦτως καὶ τὰ στέρησιν ἢ ἔλλειψιν σημαίνοντα.

(3) Τὰ ἀγαθὰ διδόναι τοῖς δικαίοις. Διδρα τῷ Θεῷ φέρειν. Πλείω παρ' Ἀσωπ. μικ. συντ. Κεφ. IA'. §. 4.

in video (alicui aliqua re), φθορῶ, interdico (alicui aliqua re), κωλύω, σπανιώτατα δ' εὑρηται ταῦτα αἰτιατική συντάσσομενα.

§. 149. Εἴτε δὲ καὶ τὰ ἀπομακρύνεσθαι, ἀπέχειν, ἐλευθεροῦν, ἀπολύειν, κωλύειν σημαίνοντα ῥήματα δέχονται κατ' ἀφαιρετικὴν τὸ ἀρ' οὗ τις ἀπέχει, ἐλευθεροῦται κ. ἐτ. Τοιαῦτά εἰσι τὰ abstineo desisto, ἀπέχω, libero, ἐλευθερῶ, solvo, ἀτολύω, levo, ἀρακούγοιται, exonero, ἀποκουγίται, arceo, εἴργω prohibeo, κωλύω, excludo, ἀποκλειω. Τιὰ τούτων ὅμως δέχονται τὴν ab πρόθεσιν μετὰ ἀφαιρετικῆς abstinere a vitiis excludere aliquem a republica, ἀποκλειει τιτά τῆς πόλεως. Τὸ libero ὅμως σπανίως συντάσσεται μὲ τὴν ab· τὰ δὲ levo, exonero, exsolvo οὐδέποτε (1).

Τὰ δὲ βιαίαν ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τόπου σημαίνοντα ἐνίστε μὲν συντάσσονται μετ' ἀφαιρετικῆς, συνήθως ὅμως μετὰ τῶν προθέσεων ab, de, ex. Depellere hostem loco (καὶ e loco, ex urbe), ἐκβάλλω τὸν ἔχθρον ἀπὸ τῆς θέσεως. Μέρατως καὶ τὸ cedo ἐνίστε decedo loco, vita καὶ e loco, de vita, ἀποχωρῶ ἀπὸ τοῦ τόπου, ἀπὸ τοῦ βίου· καὶ τὸ abeo ἐξέρχομαι παραιτοῦμαι (magistratu τῆς ἀρχῆς) (2).

Τὰ exeo, egredior, ἐξέρχομαι, ejicio, ἐκβάλλω, σπανίως συντάσσονται μεθ' ἀπλῆς ἀφαιρετικῆς· τὸ δὲ consto, συνίσταμαι, συνήθως μετὰ τῆς ex. Ex animo et corpore constamus, ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος συνιστάμεθα.

§. 150. Τὰ ῥήματα gaudeo, χαίρω, laetor, ἀγάλλομαι, gloriator, καυχῶμαι, doleo, λυποῦμαι, mæreο, θρηνῶ, fido, confido, εμπιστεύομαι, συντάσσονται ἀφαιρετικῇ, δηλούσῃ τὸ περὶ οὗ ἡ χαρᾶ, ἡ ἀγαλλίασις κτλ. Άλλὰ τὰ fido καὶ confido συντάσσονται καὶ δοτικῇ· τὸ δὲ doleo καὶ αἰτιατικῇ κατὰ τὸν §. 135. Τὸ δὲ gloriator δέχεται καὶ τὴν πρόθεσιν de ἢ in μετὰ τῆς ἀφαιρετικῆς (3).

(1) Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ τὰ τοιαῦτα γενικῇ συντάσσονται· καὶ ποτε μὲ τὴν πρόθεσιν ἀπὸ καὶ ἐξ. Βλ. Ἀσωπ. μικ. συντ. Κεφ. IA'. §. 2.

(2) Καὶ οἱ Ἑλληνες συντάσσουσι ταῦτα ἐνίστε μὲ τὴν ἀπὸ ἢ ἐξ πρόθεσιν. Ή ψυχὴ ἀπὸ τοῦ σώματος γωρίζεται. Ἀπαλλάττειν τινὰ ἐκ πόνων. Ἐλευθεροῦν τινὰ ἀπὸ τῶν Μήδων.

(3) Περὶ τῆς συντάξεως τούτων παρ' Ἐλλησι βλ. ἀνωτέρω § 133 τὴν ὑποσημείωσιν. Ἐπαίρομαι τοῖς παρόντσιν. Ήδομαι ἐπὶ τινὶ. Ἐπαἰρόμενος ἢ πλούτῳ ἢ ἵππῳ ἢ ἄλλῳ τῷ τοιούτῳ (Πλ. Πολ. 434).

Ωςαύτως ἀφαιρετικὴ συντάσσονται καὶ τὰ utor, χρῶμαι, abūtor, καταχρῶμαι, fruor, ἀπολαμβάρω, fungor, ἐκτελῶ, χρηματίζω, potior, καταλαμβάρω, vescor, τρέφομαι. Τὸ potior ὅμως συντάσσεται καὶ γενικῇ ἐνίστε' ὡς potiri rerum, καταλαμβάνειν τὴν ἀρχήν. Π.β. καὶ Δ. Γ. §. 264 κ. ἑ. (1).

§. 151. Τὸ opus est (ἔστι χρεῖα, ἀνάγκη) δέχεται κατ' ὄνομαστικὴν εἰς οἰονδήποτε γένος καὶ ἀριθμὸν τὸ οὖ ἔστιν ἀνάγκη. **Dux nobis** (δοτ.) et auctor opus est (Κικ. πρὸς τοὺς Οἰκ. 2, 6), ἡγεμόνος καὶ ὀδηγοῦ δεδμεθα. Exempla multa opus sunt (δ αὐτὸς περὶ Εὑρεσ. 2, 19), πολλῶν παραδειγμάτων εἴραι χρεῖα· ἡ κατ' ἀφαιρετικὴν, δῆτα τὸ opus est ἐκλαμβάνεται ὡς ἀπρόσωπος φράσις. Praesidio opus est φρονρᾶς ἔστι χρεῖα. Quid opus est verbis? τις ἡ χρεῖα λέξεων; Οὕτως ἀπρόσωπως συντάσσουσι μετ' ἀφαιρετικῆς καὶ τὴν φράσιν usus est Viginti usus est minis, εἴκοσι μηνῶν ἔστι χρεῖα· καὶ ἀπλῶς si usus est, εἴραι ἡραὶ ἀράγκατον.

Σημ. Τὸ opus est συντάσσεται ἐνίστε μετ' ἀπαρεμφάτου. Quid opus est maturare? τις ἀράγκη νὰ σπεύδωμεν; Opus est Hir-tium conveniri, εἴραι ἀράγκη συρδιαλέξεως μετὰ τοῦ Ἰρτίου· καὶ ἐνίστε μετὰ μετοχῆς. Opus est maturato (Δι. 1, 58). Opus est Hirtio convento, δεῖται εἰς λόγους τῷ Ἰρτίῳ εἰλθεῖν.

§. 152. Ἀφαιρετικὴ συντάσσονται καὶ τὰ ἔρματα assvesco, ἐθε-ζομαι (labore), adsvefacio, ἐθίζω, sto, ἐμμένω σταθερός, facio καὶ sio. Quid facies hoc homine? τι θέλεις κάμει τὸν ἀνθρώπον τοῦτον; Quid fiet nave? τι γενήσεται μὲ τὸ πλοῖον; Άλλαξ λέγουσι καὶ Quid facies huic homini. Quid fiet de mililibus. Consul refert, qvid de iis fieri placeat, qui in custodiam traditi sunt (Σαλλ. Κατ. 50), δὲ ὅπατος ἔρωτας τὴν Σύγχιλητον, τι αὕτη ἐγκρίνει νὰ πάθωσιν οἱ εἰς φυλακὴν παραδοθέντες.

§. 153. Πολλὰ ἐπίθετα, συγγενῆ κατὰ τὴν σημασίαν τῶν ἐν §. 147—8 ἥρημάτων, συντάσσονται ἀφαιρετικῇ. Τοιαῦτά εἰσι (2):

1) Τὰ πληρωτικὰ, ἦτοι τὰ πλησμονὴν ἡ ἀφθονίαν δηλοῦντα· ὡς,

(1) Τὰ μὲν τούτων γενικῇ, τὰ δὲ δοτικῇ συντάσσονται ἐν τῇ ἑλληνικῇ.

(2) Τὰ πλεῖστα τούτων γενικῇ συντάσσονται ἐν τῇ ἑλληνικῇ Βλ. Ἀσθ. μικ. συντ. Κεφ. Γ'. §. 24.

præditus, προικισμένος, opustus, πεφορτισμένος, plenus, πλήρης, fertīlis, εὐφορος, dives, πλούσιος. Εἴτι δὲ τὰ dignus καὶ indigens. ἐκ τούτων ὅμως τὸ plenus, fertīlis καὶ dives συντάσσονται συνηθέστερον μετὰ γενικῆς. Πρᾶ. Δ. Γ. §. 268. α.

2) Τὰ ἔλλειψιν καὶ στέρησιν ὁς, inanis, κερός, nudus, γυμνός, orbus, ὄρφαρός, vacuus, κερός, liber, ἐλεύθερος, alienus, ἀλλοτριος, ἀκατάληλος, extorris, ἀράστατος. Τινὰ τούτων δέχονται καὶ τὴν πρόθεσιν ab μετὰ ἀφαιρετικῆς. Άλλὰ περὶ τούτων βλ. Δ. Γ'. §. 268 β'. σημ. α. καὶ β'.

3) Τούτοις ἡκολούθησαν κατὰ τὴν σύνταξιν καὶ τὰ contentus, ἀρκούμενος, anxius, περίφοβος, mœstus, λυπούμενος, superbus, ἀλαζώρ, fretus, πεποιθώς.

§. 154. Λί καταγωγὴν ἡ γέννησιν σημαίνουσαι μετοχαὶ (natus, ortus, genitus, satus, editus, γεννηθεῖς, καταγόμενος) δέχονται τὸ τοῦ γεννήτορος ὄνομα καὶ τὸ τοῦ γένους, ἀφ' οὗ τις κατάγεται, κατ' ἀφαιρετικήν. Mercurius Jove et Maja natus erat, δ' Ἐρυμῆς ἐγενήθη ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μαίας. Natus nobili genere, ἐκ λαμπτροῦ γένους γεννήθεις (1). Άλλὰ τὸ μὲν τῶν γονέων ὄνομα ἐκφέρεται ἐνίστε καὶ μετὰ τῶν προθέσεων ex ἡ de, τὸ δὲ τῶν ἀπωτέρω προγόνων μετὰ τῆς ab καὶ τῆς μετοχῆς ortus. Belgae orti sunt a Germanis (Καισ. Γ. πολ. 2, 4). Oi Belgoi κατάγοται ἀπὸ τῶν Γερμανῶν.

§. 155. Ἡ ἀφαιρετικὴ σημαίνει ἐνίστε καὶ τὸ μέτρον τῆς ἀποστάσεως (πρᾶ. §. 138). Εἰς συγκρίσεις δὲ δηλοῖ ἡ αὐτὴ τὸν βαθὺδινῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἐνδὸς τῶν συγκρινομένων μερῶν ὡς πρός τινα ποιοτητα Romani duobus millibus plures erant quam Sabini, οἱ Ρωμαῖοι κατὰ δύο χιλιάδας ἦσαν τῶν Σαβίων πλεῖστοι multis partibus major, εἰς πολλοῖς μετέωρ. Ἡ δὲ πρὸ τῶν ἐπιβρημάτων ante, πρότερον, post, ὕστερον, ἀφαιρετικὴ δηλοῖ πόσον χρόνον πρότερον ἢ ὕστερον ἐγένετο τι. Multis annis ante, πολλὰ ἔτη πρότερον. Novem annis post bellum Punicum, ἵνα εἴτε μετὰ τὸ

(1) Παυσανίας γένους τοῦ βασιλείου ἦν. Θουκυδίδης οἰκίας μεγάλης ἦν. Ενιοῦσιν πόλεως μεγίστης ἦν. Τηρεύεις καὶ Τήρης οὐ τῆς αὐτῆς Θράκης ἐγένοντο. Θουκ. Οἱ δὲ τοῦ Διός. Οἱ ἀρχές Ήρακλέους.

Καρχηδονίκόν πόλεμον. Περὶ ἄλλων τινῶν συντάξεων τῶν μορίων τούτων βλ. Δ. Γ. §. 270 ἐν ταῖς σημ. (1).

§. 156. Κατ' ἀφαιρετικὴν ἐκφέρεται καὶ τὸ δεύτερον μέρος τῆς συγκρίσεως, ὅπερ ἄλλως ἐκφέρεται μετὰ τοῦ συγκριτικοῦ συνδέσμου quām κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν τοῦ ἑτέρου τῆς συγκρίσεως μέρους. Major Scipione, μετέωρ τοῦ Σκηπίωνος, ἢ Major quām Scipio, μετέωρ ἢ ὁ Σκηπίων. Πλείω περὶ συγκρίσεως βλ. κατωτέρῳ ἐν §. 165.

§. 157. Κατ' ἀφαιρετικὴν ἐκφέρονται αἱ λέξεις, αἵτινες σημαίνουσι ποιότητα ἢ ἴδιότητα τοῦ δι' αὐτῶν προεδρούσομένου οὐσιαστικοῦ διὸ λέγεται αὕτη ποιότητος ἀφαιρετικὴ (ablativus qualitatis), ὡς καὶ ἡ ταυτοσήμαντος γενικὴ ἐν §. 106, ἔνθα ἐγένετο λόγος καὶ περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν δύο τούτων πτώσεων. Agesilāus statūra fuit humili et corpore exiguo, ὁ Ἀγησίλαος ἦτο ἀραστήματος ταπειροῦ καὶ μικροῦ σώματος. Gajus Valerius summa virtute et humanitate adolescens (Καισ. Γ. πολ. 1, 47), Γάϊος Βαλέριος, rēos μεγίστης ἀρετῆς καὶ φιλαρθρωπίας. Summis ingenii exquisitaqve doctrina philosophi (Κικ. περὶ Τελ. 1, 1), φιλόσοφος ἐξόχου πτερύματος καὶ ἐξαιρέτου παιδείας. Βλ. Δ. Γ. §. 272 (2).

§. 158. Ή ἐν τόπῳ στάσις καὶ ἡ ἀπὸ τόπου κίνησις σημαίνεται συνήθως διὰ τῶν προθέσεων in, ab, ex de, μετὰ ἀφαιρετικῆς, ἐνίστε δὲ καὶ δι' ἀπλῆς ἀφαιρετικῆς ἐν ταῖς ἑξήσις περιπτώσεσι.

1) Τὰ τῆς γ' αἰλίσεως ὀνόματα πόλεων καὶ μικρῶν νήσων, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτά εἰσιν ἐν τῷ πληθυντικῷ μόνον ἀριθμῷ ἐν χρήσει τι-

(1) Ἀσωπ. μικ. συντ. Κεφ. σ'. §. 17. Τέσσαρες μναῖς Ἐλαττον. Τοιαῦταί εἰσι καὶ αἱ δοτικαὶ πολλῷ, μακρῷ, δλίγῳ, βραχεῖ, μικρῷ μετέων. Ὄλιγῳ τινὶ ἐλάττων. Τοσούτῳ κρείττων, ὅσῳ πρεσβύτερος. — Δέκα ἔτεσι πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ ἀφίκετο Δαστίς. Πλ. Βοιωτοὶ οἱ νῦν ἑξηκοστῷ ἔτει μετὰ Ἰλίου ἀλλωσιν τὴν νῦν Βοιωτίαν ὥπισαν. Θουκ. Ὄλιγῳ πρὸ τῶν Τριάκοντα τὸ χωρίον ἑξεμίσθωσαν. Δισ. Πολλαῖς γενεαῖς ὑστερον τῶν Τρωικῶν.

(2) Οἱ "Ἐλληνες τρέπουσιν ἄλλως τὸν λόγον, ἐκφράζοντες τὴν ἀφαιρετικὴν ταύτην τῆς ποιότητος δι' ἐπιθέτων κατ' ὀνομαστικὴν ἢ κατ' αἰτιατικὴν ἐκφερομένων. Εὑρηται ὅμως καὶ γενικὴ μετὰ τοῦ εἰρί, ἴδιότητα σημαίνουσα, ἐν τοῖς χωρίοις τούτοις. Τούτου τοῦ τρόπου εἴμι (Ἀριστ. Πλου. 246). Τῆς αὐτῆς γνώμης εἰναι (Θουκ. 5, 46). Τῶν αὐτῶν λόγων (Πλ. Γοργ. 482).

Θεντοι κατ' ἀφαιρετικὴν ἀπλῆν, ὅταν σημαίνηται ἡ ἐν αὐτοῖς στάσις καὶ διατριβή. Babylone habitare, ἐν Babylōnē oīkeūr. Athenis litteris operam dare, Ἀθήνησιν σπουδάζειν, ἢ περὶ τὰ γράμματα ἀσχολεῖσθαι. Εάν δὲ ἦνται τῆς ἀκαδέλφεως καὶ ἐν τῷ ἔνικῷ εὐχρηστᾷ, τίθενται κατὰ γενικὴν, ὅπως εἴπομεν ἐν § 117. Τότε δὲ μόνον προστίθεται ἡ πρόθεσις in εἰς τὰ δύναματα ταῦτα, ὅταν προηγηται αὐτῶν ἡ λέξις urbs, oppidum, insula· οἶνος, in oppido Hispalī, ἐν τῇ πόλει Ισπάλει.

2) Παραλείπεται ὁ σαύτως ἡ πρόθεσις in πρὸ τῆς λέξεως locus, τόπος, μετὰ ἀντωνυμίας ἡ ἐπιθέτου συνημμένης hoc loco, ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ· æquō loco pugnare, μάχεσθαι ἐν ὥμαλῷ τόπῳ. Άνευ προθέσεως ἀπαντῶνται καὶ οἱ λέξεις ruri (σπάνιωτερον rure), ἐν ἀγροῖς, ἀγροθετοῦ dextrā, deξιᾷ, laevā, ἀριστερᾷ terra mariqve, κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν (εὑρηται ὅμως καὶ in mari esse, in terra ponere), καὶ ἐνίοτε medio, ἐν μέσῳ medio aedium, ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας.

Σημ. Ἡ λέξις locus οὐδέποτε δέχεται ἐν μεταφορικῇ σημασίᾳ τὴν πρόθεσιν in· ὁς, meliore loco res nostræ sunt, ἐν καλλιτέρᾳ καταστάσει εἰσὶ τὰ ημέτερα.

3) Καθ' ἀπλῆν ἀφαιρετικὴν ἐκφέρονται καὶ ἄλλαι λέξεις, συντασσόμεναι μετὰ τῶν ἐπιθέτων totus καὶ omissis, ὅταν σημαίνηται διὰ αὐτῶν ἡ ἔκτασις. Urbe tota gemitus sit, ἀρα πᾶσαν τὴν πόλιν θρησκοῦσι· Cæsar nuntios tota civitate Aeduorum dimittit (Κων. Γ. Πολ. 7, 38), ὁ Καῖσαρ πέμπει ἀγγέλους ἀρα πᾶσαν τὴν χώραν τῶν Αιδονῶν. Qvis toto mari locus tutus fuit? (Κων. ὅπερ τοῦ Μαν. νόμ. 11), τις ἀρα πᾶσαν τὴν θάλασσαν τόπος ἦτο ἀσφαλῆς; Σπανίως δὲ προσθέτουσιν εἰς ταῦτας τὴν in πρόθεσιν in tota Sicilia, ἐν ἀπάσῃ τῇ Σικελίᾳ (1).

§. 159. Καὶ ἡ διεύθυνσις καὶ φορὰ τῆς κινήσεως σημαίνεται διὰ τῆς ἀφαιρετικῆς. Porta Collina urbem intrare, διὰ τῆς Κωλληρῆς πύλης εἰσέρχεσθαι εἰς τὴν πόλιν· Mari vehi, terra advenire, iter facere, διὰ θαλάσσης, διὰ ἔηρᾶς πορεύεσθαι (2).

(1) Περὶ τῆς ἐν τόπῳ στάσεως παρ' Ελλησι. βλ. ἀνωτέρω § 117 κ. ε.
(2) Βλ. Ἀσωπ. μικ. συντ. Κεω. σ'. §. 6.

§. 160. ὅταν δ' ἡναὶ δ λόγος περὶ τῆς ἀπὸ πόλεων καὶ μικρῶν νήσων κινήσεως ἢ ἀναχωρήσεως, τίθενται τὰ δινόματα τούτων καθ' ἀπλῆν ἀφαιρετικὴν ὥσαύτως καὶ αἱ λέξεις domo, oīκοθεν, rure, ἀγρόθεν, καὶ ἐνίοτε humo, χρυσόθεν. Romā proficisci, ἀπὸ Ῥώμης πορεύεσθαι. Descendere Athenis, ἀπ' Ἀθηνῶν ἀπέρχεσθαι. Delo Rhodum navigare, ἀπὸ Δήλου εἰς Ρόδον πλέειν. Domo auxiliū mittere, oīκοθερ βοήθειαν πέμπειν. Oculos tollere humo (καὶ ab humo), ἀπὸ τῆς γῆς αἴρειν τοὺς ὁρθαὶ μούς (1).

Σημ. 4. Εἴνιοτε ὄμως προεβέτουσιν εἰς ταῦτα καὶ τὴν πρόθεσιν ab, μάλιστα ὅταν ἐννοηται ἡ ἀπὸ τῶν πέριξ τῆς πόλεως κίνησις. Cæsar a Gergovia discessit (Κ.α. Γ. Πολ. 7, 59), ὁ Καῖσαρ ἀπῆλθεν ἀπὸ τῆς Γεργοβίας ἢ ὅταν προηγῶνται αἱ λέξεις urbs, oppidum.

Σημ. 5'. Ἐν ἐπιστολαῖς δὲ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, οὗτον πέμπεται ἡ ἐπιστολὴ τίθεται ἐν ἀπλῇ ἀφαιρετικῇ (Romā a. d. II. Idus Octobres). Ὦσαύτως καὶ ὁ τῆς πατρίδος ἢ καταγωγῆς τόπος ἐνίσταται Gn. Magius Cremonā (καὶ Cremonensis. Καισ. Εὑ.. Πολ. 1, 24), ὁ ἀπὸ Κρεμώνης (2).

§. 161. Κατ' ἀφαιρετικὴν ἐκφέρονται καὶ αἱ χρόνου διάστημα δηλουσι: λέξεις, ὅταν σημαίνηται δι' αὐτῶν ὁ χρόνος καθ' ὃν ἢ ἐντὸς τοῦ ὄποιου γίνεται τι, ἢ καὶ ὁ παρεργόμενος πρὸ τῆς ἐκτελέσεως πράξεώς τινος. Tertio anno urbs capta, τὸ γ' ἔτος ἐκυριεύθη ἡ πόλις. Qva nocte natus Alexander est, eādem Diānae Ephesiæ templum deflagravit (Κ.ι. περὶ φύσ. θεῶν 2, 27), καθ' ἣν τύκτα ἐγενήθη ὁ Ἀλέξανδρος, τὴν αὐτὴν κατεκάη ὁ ταῦτα τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος. Roscius Romam multis annis non venit (Κ.ι. Ψωσ. Αἱρ. 27), ὁ Ῥώσκιος ἐπὶ πολλὰ ἔτη δὲν ἤλθεν εἰς τὴν Ῥώμην. Ὦσαύτως κατ' ἀφαιρετικὴν καὶ αἱ λέξεις hieme, ἐν καιρῷ χειμῶνος, aestate, θέρει, die, nocte, luce, ἡμέρᾳ. Τὸ δὲ in tempore καὶ ἀ-

(1) Οἱ Ἑλληνες σημαζίνουσι: τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν διὰ τῶν εἰς θεν ἐπιβρήθη μάτων, Ἀθήνηθεν, οἰκοθεν, ἢ δὲ τῶν προθέσεων ἐκ καὶ ἀπό. Ἐκ Λακεδαιμονίους, Ἐκ Τεγέας. Ἀπὸ Συρακουσῶν. Ἀπὸ Κερκύρας. Ἐξ ἦδου· οἱ δὲ ποιηταὶ ἐνίσταται δι' ἀπλῆς γενικῆς. Νήσου τῆςδε=ἐκ ταύτης τῆς νήσου. Βλ. Ἀσπα-μικ. συντ. Κεφ. ζ'. §. 5.

(2) Ἀρχῖνος ὁ ἐκ Κοΐλης ἐγράψατο Θρασύδουλον τὸν Στειρίεκ. Αἰσχ.

πλωτὸς tempore σημαίνει ἐρ καταλλήλῳ χρόνῳ in tali tempore, ἐρ τοιαύταις περιστάσεσι (Σαλλ. Κατ. 48) (1).

Σημ. ἀ. Καὶ λέξεις, μὴ χρόνου διάστημα δηλοῦσσαι ἀλλὰ τι συμβεβηκός, ἐκφέρονται κατ' ἀφαιρετικὴν ἀπλῆν ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας οἷον αἱ adventū, discessu alicujus, ἐρ καιρῷ τῆς ἐλεύσεως ἢ κατὰ τὴν ἔλευσίν τινος occasu solis, δυσμαῖς ἡλιοῦ, comitiis, ἐρ καιρῷ τῶν ἀρχαιρεσιῶν, ludis, τῶν ἀγώνων, gladiatoribus, τῶν μορογαχιῶν (2). Ἐτὶ δὲ pace, bello, tumultu, ἐρ καιρῷ εἰρήνης, πολέμου, θορύβου· ὅταν δύμως ταῦτα συντάσσονται γετὰ ἐπιθέτων ἔχουσιν ἐνίστε τὴν in πρόθεσιν in bello Alexandrino, ἐπὶ τοῦ Ἀλεξανδρείου πολέμου.

Σημ. β'. προστίθεται ἐνίστε ἡ in ὅταν σημαίνηται ὅτι ἐντὸς δριμένου χρόνου, ἀπό τινος σημείου λογιζομένου, γίνεται τι. Decreverit senatus, ut legati Jugurthae in diebus proximis decem Italiā decederent (Σαλλ. Ιουλ. 28), ἀπεράσσεται ἡ Σύγκλητος, ἐπως ἐντὸς τῶν δέκα ἐφεξῆς ἡμερῶν ἀπέλθωσι τῆς Ἰταλίας οἱ τοῦ Ιουγούρθα πρέσβεις· ἀλλὰ καὶ διπλῶς diebus decem λέγει ὁ αὐτὸς Σαλλ. ἐν κεφ. 38 ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας.

Σημ. γ'. Εἰς τοὺς χρονικοὺς τούτους διορισμοὺς προσθέτουσι καὶ τὰς ἀντωνυμίας hic, ille, κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν, σημαίνοντες δι' αὐτῶν τὸ σημεῖον, διθενὸς ἀρχεται ὁ χρόνος οὗτος. Καὶ ἡ μὲν hic ἀναφέρεται εἰς τὸν χρόνον τοῦ λακοῦντος, ἡ δὲ ille εἰς ἔτερον ἄλλως διπλὸ τοῦ λόγου δριζόμενον. His annis quāndriūgentis Romae rex fuit (Κιζ. Πολ. 1, 37), πρὸ 400 ἐτῶν ἀπὸ τῆς σήμερον ἦτο βασιλεύει

(1) Πολλῶν ἐτῶν Ἀγάθων ἐνθάδε οὐκ ἐπιδεδήμηκεν (Ηλ. Συμ. 172). Τῆς αὐτῆς ἡμέρας. Δεῖλης ἀρίσκοντο οἱ Ἕλληνες εἰς τὰς κώμας (Ξεν. Ἀν. 3, 3, 11). Τοῦ αὐτοῦ θέρους ἐπεράτευσαν ἐπὶ Χαλκιδέας (Θουκ. 2, 58). Ἐπράγκο ταῦτα Ἐλαφηβολίῶνος μηνός (Δημ. 37, 5).—Χειμῶνος ὥρᾳ. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀπέθανε. Τῷ τρίτῳ ἔτει οἴκαδε ἀπέπλευσα.—Ἐν τεσσαράκοντα μάλιστα ἡμέραις Ἀγρων γηλίους καὶ πεντήκοντα ὁπλίτας τῇ νόσφι ἀπώλεσεν (Θουκ. 2, 58). Ἐν τρισιν ἡμέραις διῆλθον (Ισοκ. Πάν. 187). Ἐνδές τριῶν ἐτῶν ἀφείλετο (Ισοκ. Εὔσαγ. 64). Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ. Ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ. Ἐν τῷ Θαρρηγλιῶν μηνὶ (Δημ. 49, 60). Πρθ. Ἀστωπ. μικ. συντ. Κεφ. σ'. §. 7.

(2) Τοῖς Παναθηναῖοις. Τοῖς Διονυσίοις. Τῇ νουμηρίᾳ. Τοῖς πομπαῖς. Τραγῳδοῖς κανονῖς. Θεσμοφορίοις νηστεύομεν. Ἀριστορ.

εἰς Πώμη. Τὸ αὐτὸ δὲ σημαίνουσι καὶ διὰ τῶν ante quadringentos annos, ἢ abhinc (ἀπὸ τοῦδε) annos quadringentos. Πλείω περὶ τούτου. βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 277 ἐν ταῖς σημ.

§. 162. Καὶ ἡ ἀφαιρετικὴ ἀπόλυτος λεγομένη (ablativus absolutus), ἥτις ἐν πολλοῖς ἀντιστοιχεῖ τῇ ἀπολύτῳ γενικῇ τῆς ἑλληνικῆς, σημαίνει ἢ μόνον χρονικὸν διορισμὸν τῆς κυρίας προτάσεως (ῶς factum est rege vivo, ζῶντος τοῦ βασιλέως ἐγένετο), ἢ τρόπον πράξεως, ἢ καὶ ἄλλην τινὰ σχέσιν προσώπου ἢ πράγματος πρὸς αὐτήν. Augustus natus est Cicerone et Antonio consulibus, ὁ Αὔγουστος ἐγεννήθη ἐπὶ τῆς ὑπατείας (ἢ ὑπατευόντων) τοῦ Κικέρωνος καὶ Ἀρταρίου Regibus ejectis consules creari cœpti sunt, ἐκβιβλήτων τῷρ βασιλέων ἱραγματαρά ἐκλέγονται ὑπατοι· Nihil de hac re agi potest salvis legibus (Κιζ. πρὸς τοὺς Οἰκ. I, 2), οὐδὲν δυνατὸν γενέσθαι περὶ τούτου τηρουμένων τῷρ νόμων. Lex Cassia lata est Scipione auctore (Κιζ. Νομ. 3, 16), συμβουλῇ τοῦ Σκηπίωνος (ἢ συνεργοῦντος αὐτοῦ) ἐκυρώθη ὁ τοῦ Κασσίου τόμος.

Σημ. ἀ. Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ αἱ ἀφαιρετικαὶ aे�stu magno duccere agmen (Κιζ. Τουσκλ. 2, 15),⁴ εἰς καιρῷ μεράλῃς θερμότητος (ἢ μεράλῃς θερμότητος οὖσης) ἄγειν τῷρ στρατόν Tabulas in foro summā hominum freqventiā exscribo (Κιζ. Βεζό. 2, 77), εἰς συρρόην, (ἢ συνειλθόντων) πολλᾶρ ἀρθρώπων εἰς τῇ ἀρορᾳ ἀρτυγράφω τοὺς πίρακας.

Σημ. ἔ. Ἡ λατινικὴ γλῶσσα διὰ τὴν Ἑλλειψιν τοῦ ἐνεστῶτος τῆς μετοχῆς ens, ὧν, ἐκφέρει κατ' ἀπόλυτον ἀφαιρετικὴν καὶ μόνον οὐσιαστικὸν μετὰ ἐπιθέτου, ὡς τινὰ τῶν ἀνωτέρω παραδειγμάτων δεικνύουσιν (I). Άλλὰ περὶ τῆς ἀφαιρετικῆς ταύτης ἔσται λόγος καὶ κατωτέρω ἐν τῷ περὶ μετοχῶν.

(4) Ωταύτως καὶ οἱ Ἑλληνες ἐνίστε. Σκότους καὶ νυκτὸς τὸ πράγμα ἐγένετο. Δημ. Ἐσπέρας οὖσης καὶ σκότους ἔρχεται Μειδίας. Ο αὐτ. Ἐβογήθουν ἡμέρας ἥδη. Θουκυδ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ.

§. 163. Μετὰ οὐσιαστικῶν ἐπιφέρουσιν οἱ Λατῖνοι, καὶ οἱ Ἑλ-
ληνες, ἐπίθεται τάξιν ἡ ἀκολουθίαν σημαίνοντα, κατὰ τὴν αὐτὴν τῶν
οὐσιαστικῶν πτῶσιν καὶ γένος καὶ ἀριθμὸν, ἀνθ' ὧν καὶ ἐπίζηρης
ἡ ἀναρροφικὴ πρότασις δυνατὸν ἦτο νὰ τεθῇ. Hispania postrema
omnium provinciarum perdomita est (Δ.ε. 28, 12), ἡ Ισταρία
τελενταῖα ἀπασῶν τῶν ἐπαρχιῶν ὑπετάγη εἰς τοὺς Ρωμαίους, ἡ
τελενταῖον, ἡ ἦτο ἡ τελενταῖα, ήτις ὑπετάγη Gajus quintus ad-
venit, ὁ Γάϊος πέμπτος ἥλθε. Οὕτω μεταχειρίζονται ἐν τῇ συντάξῃ
καὶ τὰ ἐπίθετα solus, totus, diversus, sublīmis, μετέωρος,
freqvens, συγγός, proximus, prudens, sciens, invītus, ἄκρων. Α-
quīla sublīmis abiit, αετὸς μετέωρος ἀπῆλθε. Consules in pro-
vincias diversi abiere, εἰς διαφόρους ἐπαρχίας ἀπῆλθορ. Plus
hodie boni feci imprudens quam sciens ante hunc diem un-
quam (Τερ. Ἐκ. 5, 2, 40), π.λειω καλὰ ἐπραξα σήμερον ἐρ ἀ-
γροῖα, ἡ ἀ.λ.ιτρέ ποτε πρότερον ἐρ γρώσει (1).

Σημ. Ωςαύτως καὶ ἡ πρός τινα τόπον διεύθυνσις τῆς κινήσεως ση-
μαίνεται διὰ τῶν ἐπιθέτων adversus, secundus, obliqus μετὰ
τοῦ δνόματος τοῦ τόπου in adversum collem subire, ἔρχεσθαι
κατ' ἀρτικρὺν ἡ ἀρτιθέτως πρός τὸν λόφον secundo flumine na-
vigare, κατὰ φύη τοῦ ποταμοῦ π.λειω. Obliquo monte decur-
rere (Δ.ε. 7, 15) Πρᾶ. Δ. Γ. §. 300.

§. 164 ἀ) Καὶ ἐπίθεται μεταχειρίζονται ἀντὶ οὐσιαστικῶν, ὅταν
σημαίνωσι δι' αὐτῶν πάντας τοὺς ἔχοντας τὴν τοῦ ἐπιθέτου ποιό-
τητα. Τοικῦτά εἰσι docti, οἱ πεπαιδευμένοι, boni, οἰδηθοί, omnes
boni πάντες οἱ ἀγαθοὶ κ.ἄ. Ἀλλ' ἡ τοικύτη τῶν ἐπιθέτων χρῆσις

(1) 'Ωςαύτως καὶ παρ' Ἑλλησι. Τρεψαμένων τῶν Ἀθηναίων τοὺς Χίους
πρώτους, νικᾶται καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα (Θουκ. 8, 55). Ἐκόντες ἀμαρτάνετε.
Ἄσμενος ὑμᾶς εἴδου—Ο δινεμος ἐκπνεῖ μέγας (Θουκ. 6, 104). Κρήνη ἄφθονος
ρέουσα (Ξεν. Ἀν. 6, 2, 4). Ἀπρακτος ἀποχωρῶ. Ἀρας μετέωρον εἰς τὸ βά-
ρυθρον ἐμβραλῶ. Ἀριστορ. Κακὸς ἐκῶν οὐδείς. Ο Νικίας ἀκούσιος ἡρημένος
ἀποτρέψαι ἐδούλετο. Εθέλων ἐπεται. Ἀφικνοῦνται οἰφιδοι. Οἱ Λακεδαιμόνοι
Στέροι ἀρίσκοντο τῆς ἐν Μαραθῶνι μάγης. Σχολαῖοι ἐκορίσθητον.

εἶναι συνηθεστέρα ἐν τῷ πληθυντικῷ ἢ τῷ ἑνικῷ ἀριθμῷ. Plurimum in faciendo interest inter doctum et rudem, non multum in judicando (Κικ. περὶ ἑρτ. 3, 51), πλεῖστον ἐρ τῷ πράττειν διαφέρειν ο πεπαιδευμένος τοῦ ἀπαιδεύτου, οὐχὶ δὲ πολὺ ἐρ τῷ κρίνειν (1).

Ε') Τὸ σύνολον τῶν πραγμάτων, ἕπερ ἔχουσι τὴν τοῦ ἐπιθέτου ποιότητα, δηλοῦσι διὰ τοῦ οὐδετέρου πληθυντικοῦ ἐπιθέτου· ὡς, bona, τὰ ἀγαθὰ, πᾶν ὅ, τι εἴηται ἀγαθόν· mala, πᾶν κακόν, omnia nostra, πάντα τὰ ἡμέτερα· omnia pulchra, πάντα τὰ καλὰ (ομνε pulchrum, πᾶν καλὸν ἴδιαιτέρως). Ότε δὲ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ δηλωθῇ ἡ καθολικὴ ἔννοια τῶν ἐπιθέτων τούτων, οὐχὶ δὲ τὰ καθέκαστα αὐτῆς, τότε μεταγειρίζονται τὸν ἑνικὸν ἀριθμὸν verum, τὸ ἀληθὲς ἢ ἀληθεῖα investigatio veri, ἡ τοῦ ἀληθοῦς αρίγγενος (Τούτωντίον vera nuntiare σημαίνει, ἀληθεῖς εἰδήσεις ἀραγγέλειν) natura justi et aequi mater, ἡ φύσις εἴηται μήτηρ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐπιεικείας (2).

Σημ. ἄ. Ἐνίστε εἶναι ἐν χρήσει καὶ ἡ διὰ τοῦ res μετὰ ἐπιθέτου περιγραφῆς res bonae et honestae, τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ, res militares, τὰ στρατιωτικά res civiles et navales, τὰ πολιτικὰ καὶ ναυτικά· καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἔναρθροι οὐδετέραι πληθυντικὰ ἐπίθετα τῆς Ἑλληνικῆς περιφράζει ἡ λατινικὴ διὰ τοῦ res καὶ τοῦ πληθυντικοῦ ἐπιθέτου.

Σημ. β'. Οὐδέτεροι ἐπίθετα μετὰ προθέσεων ἐπέχουσιν ἐνίστε τόπον ἐπιβρέημάτων οἷον, de ἢ ex improviso, ἀπροσδοκήτως, de integrō, ἐξ ἀρχῆς, sine dubio, ἀραιμεριδῶς (3).

γ') Ἀλλα πάλιν ἐπίθετα ἔλαθον ὅλως οὐσιαστικῶν σημασίαν, ὥστε διὰ τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ ἐπιθέτου σημαίνονται πρόσωπα, διὰ δὲ τοῦ οὐδετέρου πράγματα, ἔχοντα τὴν τῶν ἐπιθέτων ποιότητα. Τοιαῦτά εἰσι τὰ amicus, inimicus, adversarius, amica, bonum, malum, ludicum, θέαμα, πατήγορ, simile, διοίωμα, inane, κε-

(1) Οἱ Ἑλληνες προσέθετοσι τὸ ἄρθρον εἰς τὰ τοιαύτην σημασίαν ἔχοντας ἐπίθετα. Τὸ ἀσθενῆ παρὰ τοῦ πλουσίου δίκην, ἢν ἀδύνηται, δύνασθαι λαβεῖν.

(2) Τὰ ἀγαθὰ, τὰ καλὰ, τὰ πολιτικά.—Τὸ ἀγαθόν, τὸ δίκαιον, τὸ μέσον. Τὸ Ἑλληνικόν· τὸ βαρύπαχον· τὸ ναυτικόν.

(3) Έκ τοῦ φανεροῦ, ἐξ ἵσου, διὰ βραχέων, ἐξ ἀπροσδοκήτου. κ. τ. τ. ἐξ ἑτοίμου, ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου, ἐν τῷ φανερῷ, ἐν τῷ ἐμφανεῖ.

νὴ δὲ διάστημα καὶ ἔπειρος πολλὰ ἀποδιδαλόντα ἐν τῇ συνηθείᾳ τὸ ἔδιον οὐσιαστικὸν, τίθενται καθ' ἑαυτὰ ἐν τῇ τοῦ παραλειφθέντος οὐσιαστικοῦ σημασίᾳ· οἶον τὰ cani (τουτέστι capilli), πολλὰ κόρυν frigitam, calidam (aqvam) potare, ψυχρὸν, θερμὸν ὥδωρ πίνειν primas, secundas (partes) agere, ὑποχρίεσθαι τὸν πρωταργωρεστὴν, τὸν δευτεραργωριστὴν dextra, sinistra (manus), δεξιὰ, αριστερὰ κατὰ. (1).

Σημ. Οἱ ποιηταὶ τούναντίον συνάπτουσι μετὰ οὐσιαστικοῦ ἔπειρον οὐσιαστικὸν μὲν ἐπιθέτου σημασίαν. *Populus late rex* (=regnans, Βιργ. Αἰν. I, 21). Οἱ αὐτοὶ προσθέτουσιν εἰς ἀμετάβατα ἡγματα ἐπίθετα οὐδετέρου γένους ἀντὶ ἐπιδρημάτων. *Altum dormire, βαθέως κοιμᾶσθαι, persidum ridere, δολιώς γελᾶν.* Εἴρηται δὲ καὶ ἐν πεζῷ λόγῳ sonare, olere peregrinum, ξένην προφορὰν, διστήνειν. Πρᾶ. §. 128 σημ. καὶ Δ. Γ. §. 301. κ. ἔ. (2).

§. 165. Περὶ τῆς συγτάξεως τῶν συγκριτικῶν ἐπιθέτων σημειώτεον, ὅτι τὸ ἔπειρον τῶν συγκρινομένων μερῶν ἐκφέρεται 1) κατὰ τὴν αὐτὴν τοῦ ἔπειρου πτῶσιν μετὰ τοῦ μορίου quam (ἢ ac παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις καὶ τοῖς ποιηταῖς ἐνίστε). *Cui potius gredam, quam tibi? tiri μᾶλλον rā πιστεύσω ἢ σοι;* *Donum specie quam remajus, δῶρον μετίζον κατὰ τὸ φαινόμενον ἢ ἀληθῶς.* Καὶ ὅτου τὸ δεύτερον μέλος συγκριτίζῃ νέαν πρότασιν, προηγεῖται ταύτης τὸ quam, ὡς ἣν ἣτο αὐτὴ μία μόνη λέξις. *Haec verba sunt Varro-nis, hominis doctioris quam fuit Claudius* (Γελλ. 10, 1), οἱ λόγοι οὗτοι εἰσὶ τοῦ *Βάρβαρος*, ἀνδρὸς πολυμαθεστέρου, ἢ ὅσον ἣτο ὁ *Κλαύδιος* (3).

Σημ. Πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀντιθέσεως τῶν συγκρινομένων μερῶν τίθεται ἐνίστε τὸ μόριον quam μετὰ τοῦ δευτέρου τῆς συγκρίσεως μέρους ἀμέσως μετὰ τὸ πρῶτον καὶ πρὸ τοῦ συγκριτικοῦ ἐπιθέτου.

(1) Καὶ οἱ Ἕλληνες ὡςαύτως. Η ἡμετέρα, ἢ οἰκουμένη (τουτέστι γῆ)· δεξιὰ, ἀριστερὰ (χειρός)· ἢ εἰμαρμένη, ἐπ' ἵση καὶ ὄμοιά (μοιρά); ἢ ἐμὴ νικῆ (γράμη)· ἢ ἐπιοῦσα, ἢ αὔριον (ἡμέρα).

(2) Μέγα φθέγγεσθαι, βιοῖν, λέγειν· ἡδὺ, κακὸν δέειν· δέξαιν· μέγα φρονεῖν.

(3) Μείζων εἰ καὶ πλείω ἔχεις ἢ ἔγω. Τίνι δὲ μᾶλλον πιστεύσαιμι ἢ σοι· Ἡδη τινὲς καὶ ἐκ δεινοτέρων ἢ τοιῶνδες ἔσωθησαν (Θουκ. 7, 67).

Maris subita tempestas quam ante provisa terret navigantes vehementius (Κικ. Τουσ. 3, 22), ή τῆς θαλάσσης αἰρετίδος τριχυμία φοβίζει μᾶλλον τοὺς πλέοντας ή ή προσδοκωμένη.

2). Κατ' ἀφιξιτικὴν ἀπλῆν, ὅταν τὸ ἔτερον τῆς συγκρίσεως μέρος ἦναι ὀνομαστική ή αἰτιατική Tullus Hostilius ferocior Romulo fuit (Λιθ. 1, 22), ὁ Τύλλος Ὀστιλίος ἡτο πολεμικῶτερος τοῦ Ρωμύλου. Qvem auctorem locupletiorem Platone laudare possumus? (Κικ. Πολ. 1, 10), τίνα πλονσιώτερον τοῦ Πλάτωνος συγγραφέα ἔχουσεν τὰ ἐπαινέσωμα; (1).

Σημ. ἄ. Εἰς ἀνωμάλους ὅμως συντάξεις, οἷα εἶναι ή τοῦ ἑπομένοις παραδείγματος, οὐδέποτε παραλείπεται τὸ γναμ. Tu splendidiorēm habes villam quam ego, οὐδὲ ἔχεις λαμπροτέραν τῆς ἐμῆς ἔπαντος (2). Τούναντίον οὐδέποτε προστίθεται τὸ γναμ πρὸ τῆς ἔχουσης ἀργητοῦ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας, ὅταν αὕτη ἦναι τὸ ἐν τῆς συγκρίσεως μέρος, ἀλλὰ πάντοτε ἐκφέρεται αὕτη κατ' ἀφιξιτικὴν ἀπλῆν. Punicum bellum, quo nullum majus Romani gessere (Λιθ. 38, 53), τὸν Καρχηδονικὸν πόλεμον, οὗτος οὐδέποτε μείζονα ἐπολέμησαν οἱ Ρωμαῖοι.

Σημ. 6'. Σπανία ἔξαρσεις εἶναι νὰ ἐκφέρηται καθ' ἀπλῆν ἀφιξιτικὴν τὸ ἐν τῆς συγκρίσεως μέρος, ὅταν τὸ ἔτερον οὔτε ὀνομαστικὴ οὔτε αἰτιατικὴ ἦναι. Pane egeo, jam mellitae potiore placentis (=quam mellitae placentae sunt). (Ὀρατ. Ἐπιστ. 1, 10, 11), ἀρτον ἔχω χρειαρ, καλλιτέρου πλακουντιων ἐκ μέλιτος.

Σημ. γ'. Οἱ ποιηταὶ συντάσσουσι καὶ τὴν λέξιν alius, ἄλλος, ὡς συγκριτικὸν ἐπίθετον. Ne putas alium sapiente bonoqve beatum (Ὀρατ. Ἐπιστ. 1, 16, 20), μὴ τραυμέε ἄλλον ενδαιμονα παρὰ τὸν σοφὸν καὶ ἀγαθόν (3). Ἐτερά τινα περὶ συγκριτικῶν βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 304.

(1) Μείζων ἐμοῦ εἰ. Οἰκίαν τῆς ἡμετέρας πολὺ μείζω κέκτησαι. Τοῦτο καὶ ἡμῖν, τοῖς ἡττοσιν ἐκείνοις, ξυμφέρον (=ἢ ἐκεῖνός ἐστι. Πλ. Πολ. 338). "Εξεστιν ἡμῖν μᾶλλον ἀπλῶν ἡσθίων καθ' ἡσυχίαν βουλεύειν (=ἢ ἔτεροι. Θουκ. 1, 35).

(2) Χώραν ἔχετε οὐδὲν ἡττὸν ἡμῶν ἔντιμον (=ἢ ἡμεῖς. Ξεν. Κ. Η. 3, 3, 41). Οἱ Πελοποννήσιοι πλείστοι ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων παρῆσαν (=ἢ οἱ Ἀθηναῖοι. Θουκ. 8, 52).

(3) Οὕτω καὶ παρὸ "Ελλησιν ἡ λέξις ἄλλος. "Αλλα ἡ τὰ γιγνόμενα. "Αλλὰ τῶν δικαίων.

§. 166. ὁ. Εἰς ἀριθμητικὴν καὶ οὐσιαστικὴν ποσότητος σημαντικὸν (δέ annus ἔτος, dimidia pars, ήμισυ μέρος), προστίθενται τὰ μέρια plus καὶ amplius (πλέον) ἢ τὸ minus (μεῖον) μετά τοῦ quām ἢ ἐπειδή τούτου πρὸς αὐξῆσιν ἡ ἐλάττωσιν τοῦ ἀναφερομένου ποσοῦ, χωρὶς νὰ μεταβάλλωσι τὴν πτῶσιν αὐτοῦ, ἢν ἀπαιτεῖ τὸ ἔκμα τῆς προτάσεως. Zeuxis et Polygnōtus non sunt usi plus quam quatuor coloribus (Κιν. Βρούτ. 18), ὁ Ζεῦξις καὶ ὁ Πολύγνωτος δὲ μετεχειρίσθησαν πλέον τῷ τεσσάρων χρωμάτων. Plus septingenti capti sunt (Διη. 41, 12), πλέον τῷ 70 συντ. ἑπτησαν. Plus par-dimidia ex quinquaginta millibus hominum cæsa est (Διη. 36, 40), πλέον τῷ ἡμίσεω τῷ 50,000 ἀριθμῷ ἐγορεύθησαν. Quintius tecum plus annum vixit (Κιν. Νπερ Κοΐντ. 12), ὁ Κατιλίνας ἔζησε μετά σου πλέον τῷ ἔτοντος (1).

ε'. Όταν δύως ἢ συντακτικὴ τοῦ ἔκματος πτῶσις ἥνκα: δινομαστικὴ ἢ αἰτιατικὴ (δέ inter sunt sex millia, habeo decem milites), τότε τὰ μὲν μόρια plus, amplius, minus, ἐκλαμβάνονται πολλάκις ὡς δινομαστικαὶ ἢ αἰτιατικαὶ, τὸ δὲ δινομα τοῦ ποσοῦ ἐκφέρεται κατ' ἀφαιρετικὴν, συντακτικὴν τῶν συγχριτικῶν τούτων· δέ interest amplius sex millibus, διέστηκε ἡ διαφέρει πλέον τῷ ἐξ χιλιάδων· habeo plus decem millibus, ἔχω ὑπὲρ τὰς δέκα χιλιάδας. Catilina initio non amplius duobus millibus militum habuit (Συλλ. Κατ. 55), ὁ Κατιλίνας τὸ κατ' ἀριθμὸν δὲ εἴτε πλέον ἢ 2,000 στρατιώτας. Roscius numquām plus triduo Romæ fuit (Κιν. Ρώσκ. Αρ. 27), ὁ Ρώσκιος οὐδέποτε διέτριψε πλέον τῷ τριῶν ἡμερῶν ἐν Ρώμῃ. Πρᾶ. Δ. Γ. §. 305 (2).

Σημ. Τὸ μὲν plus καὶ amplius σημαίνει ποσὸν (πλέον), τὸ δὲ

(1) Πλέον ἡ τριάκοντα πλέθρα γῆς κτήσασθαι (Λυσ. 49, 42). Η λεία ἐπράθη ταλάντων οὐκ ἔλαττον πέντε καὶ εἴκοσι (Θουκ. 6, 65). Οἱ ἵππεις ἀποκτείνουσι: τῶν ἀνδρῶν οὐ μεῖον πεντακοσίους (Ξ. Ἀν. 6, 2, 24). Ήέμψω ἐπ' αὐτὸν ἔρνις πλεῖν ἔξακοσίους τὸν ἀριθμὸν ('Αριφ. Ὁρ. 1251).

(2) Εἰσενήνεκται: ὑπὲρ Ἀριστοφάνους καὶ τοῦ πατέρος οὐκ ἔλαττον μηνῶν τεταράκοντα (Λυσ. 19, 43). Πολύστρατος οὐ πλέον δκτὼ ἡμερῶν ἥλθεν εἰς τὸ βουλευτήριον (Λυσ. 20, 14). Καὶ ἐπιθετικῆς Ξενοκλῆς συγοικεῖ τῇ γυναικὶ πλεῖστον ἢ δκτὼ ἔτη ἥδη (Ιταλ. 3, 34).

magis βαθύτερον (*μᾶλλον*) ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. Τὰ non magis, non plus σημαίνουσιν, ὅτι καὶ εἰς τὰ δύο συγκρινόμενα μέρη ὑπάρχει ἢ δὲν ὑπάρχει ἐξ ἵσου ἢ αὐτὴν ποιότητας. Non nascitur ex malo bonum, non magis quam sicut ex olea (Σεν. Ἐπιστ. 87), ἐκ τοῦ κακοῦ δὲν γεννᾶται καλόν, ὡς οὐδὲ ἐκ τῆς ἐλαίας σῦκον. Jus bonumque apud veteres non legibus magis quam naturā valebat (Σελλ. Κατ. 19), τὸ δίκαιον καὶ τὸ καλὸν ἵσχε παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις οὐχὶ νόμῳ μᾶλλον ἢ φύσει, ἕποι ἐξ ἵσου κατ' ἀμφότερα.

§. 167. Καὶ εἰς ἐπίθετα καὶ ἐπιβρέχματα, μέτρον σημαίνοντα καὶ αἰτιατικὴ συντασσόμενα κατὰ τὸν §. 138, προστιθέμενα τὰ μόρια plus, amplius καὶ minus μετὰ τοῦ quam ἢ ἄνευ τούτου κατὰ τὰ ἐν τῷ ἥγουμένῳ παραγγέλων ἔργοντα, αὐξάνουσιν ἢ ἐλαττοῦσι τὰ ἀναφερόμενον μέτρον. Umbra non amplius quattuor pedes longa (Πλίν. Φυσ. ιστ. 6, 39), σκιὰ ὅχι πλέον τῶν τεσσάρων ποδῶν γιαγρά. Minus quinque et viginti milibus longe ab Ulica copiae aberant (Καισ. Ἐμ. Πολ. 2, 37), διλιγώτερον τῶν 25,000 βημάτων ἢ μεγάλων τῆς Οὐτίας ὁ στρατός. Ἐνίστε ὅμως ἀπαντᾶται καὶ συγκριτικὸν ἐπίθετον ἢ ἐπιβρέχμα, τὸ δὲ μέγεθος τοῦ μέτρου ἐκφέρεται ἢ κατ' αἰτιατικὴν ἄνευ τοῦ quam, ὡς Digitum non altior unum (Δουζ. 4, 515), οὐχὶ ὑψηλότερος δακτύλου ἢ κατ' ἀφαιρετικὴν, ὅταν τὸ ἐπίθετον ἦναι δινομαστικὴ ἢ αἰτιατικὴ. Palus non latior pedibus quinqvaginta (Καισ. Γ. Πολ. 5, 53), τέλυα ὅχι εὐρύτερον τῶν 50 ποδῶν. Λέγουσι δὲ καὶ quinqvaginta pedibus latior κατὰ τὸν §. 138 καὶ 155.

Σημ. Ἡ λέξις natus, γεγονὼς, μετ' ἀριθμητικῶν συντασσομένη, δέγεται τὰς ἔξις συντάξεις: natus plus, amplius, minus (quam) triginta annos, πρεσβύτερος ἢ νεώτερος τῶν 30 ετῶν major (minor) quam (καὶ ἄνευ τοῦ quam) triginta annos natus.—major (minor) triginta annis ἄνευ τοῦ natus. (Κικ. Ρώση. Ἀμ. 14 καὶ 15). Πρθ. καὶ Δ. Γ. §. 306. κ. ἀ. (1).

§. 168. Ἡ σύγκρισις δύο διαφόρων ποιοτήτων ἐν τῷ αὐτῷ προσώπῳ ἢ πράγματι κατὰ διάφορον βαθύδον εὑρισκομένων γίνεται ἢ

(1) Νεώτερος τριάκοντα ἐτῶν = γεγονὼς ἔτη ἔλαττον ἢ τριάκοντα (Ξ. Ἀπ. 1, 2, 35).

διὰ τοῦ μαρίου *magis*, ἢ διὰ δύο συγκριτικῶν ἐπιθέτων *magis audacter* quam prudenter, *μᾶλλον τολμηρῶς* ἢ *συνετῶς*. Bella fortius quam felicius gerere (Διε. 5, 43), ἀρδειστερον ἢ εὐτυχεστερον πολεμεῖν (1).

§. 169. α. Τὸ συγκριτικὸν σημαίνει πολλάκις μικρὸν βαθὺδύν ποιότητος, ἐνίστε δὲ καὶ λίγαν μέγαν. *Senectus est naturā loquacior* (Κιν. Κατ. πρεσβ. 16), τὸ γῆρας εἶναι φύσει ὀλίγον φλύαρον. *Themistocles minus parentibus probabatur, quod liberius vivebat* (Κέρν. Θεμ. I), *πολλὰ ὀλίγον ἥρεσκετερον εἰς τὸν γορεῖς αὐτοῦ σ Θεμιστοκλῆς*, διότι ἔτη *λιαρ* ἐλευθέρως (2).

β'. Τὸ συγκριτικὸν σημαίνει πρὸς τούτοις τὸν ἀνώτατον βαθὺδύν, ὅταν ἡ σύγκρισις γίνεται μεταξὺ δύο μόνον. *Quæritur ex duobus uter dignior sit, ex pluribus quis dignissimus* (Κυντιλ. 7, 4, 21), *ζητεῖται ἐκ μὲρος δύο ὁπότερος εἶναι ὁ ἀξιώτερος, ἐκ δὲ πλειότερων τίς ὁ ἀξιώτατος*: *Major fratrum melius pugnavit, ὁ πρεσβύτερος τῷν ἀδελφῷν καλλιορέπει* (3).

Σημ. Τὸ *λιαρ* μέγα ἐσ συγκρίσει πρὸς τι σημαίνεται διὰ τοῦ *major* quam *pro re aliqva*. *Prcelium atrocius quam pro numero pugnantium* (Διε. 21, 20), μάχη σφοδροτέρα ως πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῷν μαχομέτων ἦτοι περισσότερον ἢ ὅσον ἐπερίμενε τις ἀπὸ τοσούτου ἀριθμοῦ πολεμιστῶν. Πρθ. Δ. Γ. §. 308 σημ. α καὶ β', ἔνθι καὶ περὶ τινῶν ἄλλων σπανιωτέρων συντάξεων τῶν συγκριτικῶν.

§. 170. Τὸ ὑπερθετικὸν σημαίνει ἐνίστε *ὅχι*: τὸν ἀπολύτως ὑψιστὸν βαθὺδύν ἐν συγκρίσει πρὸς πάντας τὸν ἄλλους τῆς αὐτῆς τάξεως, ἀλλὰ μόνον λίγαν μέγαν, σχετικῶς τὸν ὑψιστὸν πρὸς τινας. *Es tu quidem carissimus, sed multo eris carior, si bonis praeceptis lætabere* (Κιν. περὶ κοθ. 3, 33), μοὶ εἶναι *λιαρ* προσφιλῆς, *ἀλλὰ πολὺ προσφιλέστερος θέλεις εῖσθαι, εἴτε ἀρέσκησαι εἰς καλὰ*

(1) Φιλόμηλον οἱ πολλοὶ βελτίονα ἡγοῦνται εἶναι ἢ πλουσιώτερον (Δυτ. 19, 13). Ἀγαθὸς μᾶλλον ἢ πλούσιος.

(2) Αὐθοιδέστερόν τι ἀποκρίνετος: (Θ. 8, 84). Ἐνθυμοῦμαι μὴ ἀγροκότερον ἢ λέγειν (Πλ. Γοργ. 462).

(3) Ο πρεσβύτερος τῶν παῖδων παρὸν ἐτύγχανεν (Ξ. Α. 1, 1, 1). Πότεροι μᾶλλον γιγίουσι: καὶ λυποῦνται, οἱ φρόνιμοι: ἢ οἱ ἀφρούνες (Πλ. Γοργ. 498).

διδάγματα (1). Πότε δὲ σημαίνει τὸν ἀπολύτως ὑψιστον βαθύδον δικλοῦται ἢ ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου, ἢ διὰ προστιθέμένης γενικῆς μετασηκῆς, optimus omnium, ἢ καὶ διὰ προθέσεως, ex omnibus (2).

Σημ. ἄ. Τὸ ὑπερθετικὸν συμφωνεῖ κατὰ γένος ποτὲ μὲν πρὸς τὴν Ήπεῖρον ἀντῷ μεριστικὴν γενικήν: Servitus omnium malorum postremum est (Κιζ. Φιλιπ. 2, 44), ἡ δον.λεία εἶναι πάρτων τῶν κακῶν τὸ ἔσχατον ποτὲ δὲ πρὸς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως: Indus est omnium fluminum maximus (Κιζ. περὶ φύσ. θεῶν 2, 52), οἱ Ινδὸς εἶναι πάρτων τῶν ποταμῶν μέγιστος. Τὸ δὲ παρὸ Οὐρανίῳ daleissime rerum (ἐν Σατ. I, 9, 4), γ.Ινικύτας πάρτων, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑπονομένον πρόσωπον καὶ ὅγι πρὸς τὴν ἐπιφερομένην γενικὴν τερψιν (3).

Σημ. 5. Μὲ τοῦ ὑπερθετικοῦ ἔννοια ἐπιτείνεται διὰ τοῦ unius, μόνος, καὶ ἔτι πλέον διὰ τοῦ unius omnium, μόνος ἐκ πάρτων, ἔτι δὲ καὶ διὰ τῶν longe, multo (4). Οἱ δὲ κατὰ τὸ δυνατὸν ὕψιστος βαθὺδος συμπίνεται διὰ τοῦ qvam maximus, qvantus maximus, ὅτι ἡ ὡς μέριστος, ἡ διὰ τῶν ἐπιφέρημάτων qvam maxime, qvantum maxime, ut maxime καὶ διὰ τοῦ possunt. Jugurtha qvam maximas potest copias armat (Σαλλ. Ιουγ. 48), οἱ Ιουργοῦρθας ὀπλίζει δσον πλείστον δύναται στρατόν (Πρᾶ. Δ. Γ. §. 310 μετὰ τῶν σημ.) (5).

§. 171. Τὰ τάξιν ἢ ἀκολουθίαν κατὰ χρόνον καὶ τόπον σημαίνοντα ὑπερθετικὰ (primus, postremus, ultimus, summus, τὰ λοι-

(1) Κέλλιστα λέγεις. Κύρος φιλομαθέστατος ἦν.

(2) Ἀθηναῖοι πάντων ἀνθρώπων πλείστῳ στιφ γρῶνται ἐπεισάκτῳ (Δημ. 48, 87). Ἀθηναῖς ἀφίξαι, οὖς τῆς Ἐλλάδος πλείστῃ ἐξουσίᾳ τοῦ λέγειν (Πλ. Τοργ. 461).

(3) Ω φιλτατή, ᾧ περισσά τιμηθεὶς τέκνουν, θανεῖ πρὸς ἔχθρού. Εὔρ.

(4) Οἱ Ἐλληνες ἐπιτείνουσι ταῦτα προσθέτοντες τὰς δοτικὰς πολλῷ, μακρῷ, ὄλιγῷ, βραχεῖ, μικρῷ, περὶ δύν βλ. ἀνωτέρω §. 153 ὑποσημ. Μακρῷ εύνοιστας (Αριστόφ. Εἰρ. 673). Οσφρ μέγιστον τὸ τῶν φυλάκων ἔργον, τοσούτῳ ἂν εἴη τέγγης τε καὶ ἐπιστήμης μεγίστης δεόμενον (Πλ. Πολ. 374).

(5) Ήπεῖρος διὰ τῶν ὡς (ὅπως) δυνατόν ὡς (ὅπως) δύναμαι, ὡς μάλιστα δύναμαι ὁσος, ὁπόσος οἵδε εἰμι· δύναμιν ὅσην οἵδε; τε οὖς πλείστην συμπαράσκευαστόμενος (Ισ. Φιλ. 101) ὡς βέλτιστος, ὡς ἄριστα, οὗ πλείστον γρέν, ὅπως ἀρίστα.

πὰ βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 311), καὶ τὸ ἐπίθετον medius συνάπτονται μετὰ οὐσιαστικοῦ, ἡ δὲ ποιότης τοῦ ἐπίθετου ἀφορᾷ πολλάκις ὅχι τὸ ὄλον, ἀλλὰ μόνον ἐν μέρος τοῦ οὐσιαστικοῦ. Vere primo, σημαῖνει ὅχι ἐν τῷ πρώτᾳ ἔαρι, ἀλλ' ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔαρος extremo anno, ἐν τέλει τοῦ ἔτους ad summam aqvam appropinquare, εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὄντος π. Ιησιάλεω^ν in media urbe, ὅχι ἐν τῇ μέσῃ πόλει, ἀλλ' ἐν μέσῃ τῇ πόλει ἢ ἐν μέσῳ τῆς πόλεως (1). Οὕτω λέγουσι reliqua, cetera Græcia, ἡ λοιπὴ Ελλάς, ἥτοι τὸ λοιπὸν τῆς Ἑλλάδος μέρος. Πρβ. Δ. Γ. §. 311.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΑΝΤΩΝΥΜΙΩΝ.

ἀ. Περὶ τῶν δεικτικῶν καὶ ἀγαροτικῶν.

§. 172. Δεικτικὴ ἀντωνυμία εἰς ἡγούμενον οὐσιαστικὸν ἀναφερομένη συμφωνεῖ μὲν αὐτὸν ὡς ἐπίθετον κατὰ γένος καὶ ἀριθμόν. Εὖν δ' ἀναφέροται εἰς πλείω οὐσιαστικὸν, τότε τὸ γένος αὐτῆς δριζεται κατὰ τὰ ἐν §. 94 ἁρέντα. Mater et pater—ii· honores et imperia—ea· ira et avaritia—eῷ ἢ ea (2). Εὖν δὲ πάλιν ἀναφέροται εἰς τι ἡγούμενον μὴ δνομασθὲν, οὗτον δημως καὶ τὸ δνομα καὶ τὸ γένος ἐννοεῖται εὐκόλως, τότε ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία συμφωνεῖ κατὰ γένος μὲ τὸ νοούμενον τοῦτο. Hic (τουτέστιν eqvus) celerior est, oītōs δ ἵππος εἴναι ταχύτερος. Οταν δημως τὸ παραλειπόμενον αὐτὸν ἦναι δλως ἀδρίστον, ἡ ἀντωνυμία ἐκφέρεται κατ' οὐδέτερον γένος. Ήσ, qvod tu manu tenes, cupio scire, qvid sit, τοῦτο, ὅπερ ἔχεις εἰς τὴν χεῖρα, θέλω τὰ γυνάσκω, τί εἴναι.

Η δὲ εἰς ἄλλου λόγον ἢ εἰς πολλὰ ἀντικείμενα ἀναφερομένη δεικτικὴ ἀντωνυμία ἐκφέρεται κατ' οὐδέτερον γένος καὶ πληθ. ἀριθμόν. Εά qvæ pater tuus dicit, vera sunt, ἀ. Ιησῆς εἰσι τὰ ὑπὸ τοῦ πατρός σου λεγόμενα (3).

(1) Οὕτω καὶ οἱ "Ἑλληνες χρῶνται ἐνίστε τοῖς ἐπιθέτοις. Νεῖλος μέσην Αἰγαίου τον σχίζει (Ἡροδ.). Ἐπ' ἄκροις τοῖς ὄρεσιν.

(2) Ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαὶ, οὓς εἶχον. Ἐκκλησιάζομεν περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης, ἡ μεγίστην ἔχει δύναμιν ἐν τῷ βίῳ τῷ τῶν ἀνθρώπων (Ισοκ. περὶ Εἰρ. 2).

(3) Εἴω σοι, καὶ οἶδα,

Καὶ ὅταν ἔπηται τὸ οὐσιαστικὸν μετὰ τὴν δεικτικὴν ἀντωνυμίαν, συμφωνεῖ αὕτη μὲ τοῦτο κατὰ γένος καὶ ἀριθμόν. *Eas divitias, eam bonam famam magnamque nobilitatem putabant* (Συλλ. Κατ. 7), τοῦτο καὶ π. λοῦτος καὶ γῆμην κα. λὴν καὶ εὐγένειαν μεράλην ἐρόμιζον. Ἐξαιρέσεις τούτου τοῦ κανόνος εἰσὶ σπανιώταται. *Βλ. Δ. Γ. § 313 (1)*

Σημ. Εἰς οὐσιαστικὸν, καὶ μάλιστα εἰς λέξεις ψυχικὴν διάθεσιν δηλούσας, προσθέτουσιν οἱ λατίνοι δεικτικὴν ἀντωνυμίαν, ἡ ἀναφορικὴν ἀντὶ δεικτικῆς, κατὰ τὴν αὐτὴν τοῦ οὐσιαστικοῦ πτῶσιν ἀντὶ δηγματος κατὰ γενικὴν πτῶσιν ἐκφερομένου· οἶον, *hic dolor=dolor hujus rei*, ἡ περὶ τούτου λύπη. *Sed haec quidem est perspicilis et peregrinata defensio* (Κιν. πρὸς τοὺς Οἰκ. 3, 11 = *hujus rei*), *a.l.l. αἴτη* (ἥτοι τούτου τοῦ πράγματος) ἡ ὑπεράσπισις εἴται λιαρ εὔχο. λος.

§. 173. *Ἡ ἀραφορικὴ ἀντωνυμία συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν μὲ τὸ οὐσιαστικὸν εἰς δὲ ἀναφέρεται. Ἡ δὲ εἰς πολλὰ ἐνδηματονικοῦ ἀριθμοῦ ἀναφερομένη ἐκφέρεται κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν, τὸ δὲ γένος αὐτῆς ὅριζεται κατὰ τοὺς ἐν §. 94 κανόνας. Grandes natu matres et parvuli liberi, qvorum utrorumque aetas misericordiam nostram reqvirit (Κιν. Βέρβ. 5, 49), γραῖαι μητέρες καὶ μικροὶ παῖδες, ὡρ ἐκατέρων ἡ ἡ. λικία διεγείρει τὸν ἡμέτερον οὔκον. *Eae fruges atque fructus, qvos terra gignit* (Κιν. περὶ Φυσ. θεῶν 2, 14), αὐτοὶ οἱ καρποὶ καὶ τὰ γεννήματα ἀπερ ἡ γῆ γερρᾷ. *Fortunam nemo ab inconstantia et temeritate se jungit, qvæ digna certe non sunt deo* (αὐτοθ. 3, 24), οὐδεὶς χωρίζει τὴν τύχην ἀπὸ τὴν ἀστασίαν καὶ τὸ αὐτόματον ἡ ἀλογο, ἀπερ βεβαίως οὐκ εἰσὶν ἄξια ἡ δὲν ἀρμόδουσι τῷ θεῷ.*

ὅταν ὅμως αὕτη ἀναφέρηται εἰς ὄλονταρην πρότασιν, ἐκφέρεται κατ' οὐδέτερον γένος καὶ ἐνικὸν ἀριθμόν. *Sapientes soli, qvod est proprium diviliarum, contenti sunt rebus suis* (Κιν. παραδοξ.).

(1) Κίνησις αὕτη μεγίστη τοῖς "Ἐλλησιν ἐγένετο (Θουκ. 4, 4). Αὕτη πενία ἐστὶ σαφῆς, τὸ δεδμενὸν τινος μὴ ἔχειν χρῆσθαι (Ξ. Οἰκ. 8, 2). Ἄλλα καὶ Εὔδαιμοντα τοῦτο νομίζω. Τοῦτο πῶς οὐκ ἀμαθία ἐστίν; (Πλ. Ἀπολ. 29). Οὐκ "Ιώνες τάδε εἰσὶν, οὐδὲ Ἐλλησπόντιοι (Θουκ. 6, 77).

6, 3), μόροι οἱ σοφοὶ ἀρχοῦσται εἰς τὰ ἔαυτῶν, ὅπερ εἴηται ἕδιον τοῦ πλούτου (1).

Προηγουμένη δὲ ἡ ἀντωνυμία αὕτη τοῦ οὐσιαστικοῦ συμφωνεῖ μὲν τοῦτο κατὰ τὸ γένος, ὡς καὶ ἡ δεικτική. Qvæ apud alios iracundia dicitur, ea in imperio superbia atque crudelitas appellatur (Σαλλ. Κατ. 51), ἡ παρ' ἀλλοις ὁργὴ λειτουργίη, παρὰ τῷ ἀρχοντι καλεῖται (αὕτη) ἀλαζορεία καὶ ωμότης.

Σημ. ἄ. Ὄταν προηγῆται προσηγορικὸν καὶ κύριον ὄνομα διαφόρου γένους, τὸ ἀναφορικὸν συμφωνεῖ ποτὲ μὲν μὲν ἐκεῖνο, ποτὲ δὲ μὲν τοῦτο. Flumen Rhenus, qvī agrum Helvetiorum a Germanis dividit (Καισ. Γ. Πολ. 1, 2), ὁ ποταμὸς Ῥῆνος, ὃς τις χωρίζει τὴν χώραν τῷ Ελβετῶν ἀπὸ τῆς τᾶν Γερμανῶν. Ad flumen Scal-dem, qvod influit in Mosam (κύτοθ. 6, 33), παρὰ τὸν ποταμὸν Σκάλδην, ὃς τις εἰσβαλλεῖ εἰς τὸν Μόσαρ.

Σημ. 6'. Ἐνίστεται δὲ συφρενίας χάριν, ἡ καὶ ἀνευ ἀνάγκης, ἐπανκλαυθάνεται μετὰ τὸ ἀναφορικὸν τὸ οὐσιαστικόν. Erant omnino itinera duo, qvibus itineribus domo exire poterant (Καισ. Γ. Πολ. 16), ἥσαρ θέντο μάλιστα σδοι, δε' ὡρ ηδόναρτο τὰ ἔξελθωσι τῆς πατρίδος αὐτῶν.

§. 174. Ὄταν μετὰ τὸ ἀναφορικὸν ἔπηται νέον οὐσιαστικὸν ὡς προξδιορισμὸς τοῦ ἥγουμενου οὐσιαστικοῦ, εἰς δὲ ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἀναφέρεται, τότε αὕτη ποτὲ μὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸ ἥγούμενον αὐτῆς, ποτὲ δὲ πρὸς τὸ ἐπόμενον οὐσιαστικόν. Thebae ipsæ, qvod Baetiae caput est, in magno tumultu erant (Λιθ. 42, 44), αἱ Θῆbai αὐταὶ, ἥτις εἴηται μητρόπολις τῆς Βαιωτίας, ἥσαρ εἰς μεγαρ θόρυβον. Flumen, qvod appellatur Tamesis (Καισ. Γ. Πολ. 5, 11), ὁ ποταμὸς, ὃς τις Τάμεσις καλεῖται (2).

§. 175. Η ἀναφορικὴ ἀντωνυμία συμφωνεῖ πολλάκις κατὰ σύγ-

(1) Ή πόλεις τοῦ μεγίστου νοσήματος οὐ μεθέξει, δι στάσις καλεῖται (Πλ. Νομ. 744). Φίλον, δι μέγιστον ἀγαθὸν εἴναι φασιν, οἱ πολλοὶ δι πως κτήσονται οὐ φροντίζουσι (Ξ. Ἀπ. 2, 4, 2).

(2) Ή τοῦ ῥεύματος ἐκείνου πηγὴ, δι ίμερον Ζεὺς ὠνόμιασεν (Πλ. Φαιδρ. 255). Οὐδὲν ἀδικον διαγενένημα ποιῶν, ἢν περ μελέτην εἴναι καλλίστην ἀπολογίας (Ξ. Ἀπλ. 3).

ταξιν οὐχὶ μὲ τὸν γραμματικὸν τύπον τῆς λέξεως εἰς ἦν ἀναφέρεται, ἀλλὰ μὲ τὴν ἔννοιαν αὐτῆς, ἡτοι πρὸς τὸ νοοῦμενον οὐχὶ δὲ πρὸς τὸ λεγόμενον.

1) Όταν ἀναφέρονται εἰς κτητικὴν ἀντωνυμίαν. *Vestra qui cum summa integritate vixistis, hoc maxime interest* (Κικ. ὑπὲρ Σολλ. 28), τοῦτο μάλιστα διηγέρει ψυᾶς, οἵτινες εἶχαστε μὲ μετγλωτν ἀκεραιότητα (1).

2) Όταν προηγήται ἐνικοῦ ἀριθμοῦ οὐσιαστικὸν, ἢ ἀντωνυμία ἔπειται κατὰ πληθυντικὸν, διότι ἀναφέρεται εἰς πολλὰ τοῦ αὐτοῦ εἴδους. *L. Cantilius, scriba pontificis, quos (δηλ. sribas pontificum) nunc minores pontifices appellant* (Διε. 22, 57), ὁ Λεύκιος *Kartilius*, ὁ τοῦ ἀρχιερέως γραμματεὺς, οὓς (γραμματεῖς) νῦν μικροὺς ἀρχιερεῖς καλοῦσι (2).

3) Όταν προηγήται περιληπτικὸν ὄνομα ἐνικοῦ ἀριθμητικοῦ, ἢ ἀντωνυμία ἔπειται κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν πολλάκις, εἰς τὰ καθ' Ἑκαττα τοῦ περιληπτικοῦ ἀναφερομένη. *Cæsar eqvitatum omnem, quem ex omni provincia coactum habebat, præmittit, qui videant, quas in partes hostes iter faciant* (Καϊσ. Γ. πολ. I, 15), ὁ Καῖσαρ προπέμπει τὸ ιππικὸν ὅλον, ὃ εἶχε συντάξει ἐξ ἀπάσης τῆς ἐπαρχίας, ἵνα ἴδωσι, ποῦ πορεύονται οἱ ἔχθροι (3).

4) Μετὰ ὄνομα ἀνθρώπου, ἔχον εἰκονικὸν οὐχὶ δὲ τὸ φυσικὸν αὐτοῦ γένος, ἔπειται τὸ ἀναφορικὸν, συμφωνοῦν πρὸς τὸ φυσικὸν ἐκείνου γένος. *Duo importuna prodigia, quos (τουτέστι viros) improbitas tribuno plebis constrictos addixerat* (Κικ. ὑπὲρ Σεστ. 17), ὅντος ἀπάταις τέρατα, οὓς ἡ φαντάστης προσετίκυσε καὶ συνέθεσε μετὰ τοῦ δημάρχου (4).

(1) Καὶ οἰκία γε πολὺ μείζων ἡ ὅμετέρα τῆς ἐμῆς, οὐ γε οἰκίζ χρῆσθε γῆ τε καὶ οὐρανῷ (Ξ. Κ. Π. 5, 3, 15).

(2) Αὐγυμηρός τις καὶ ἀπὸ παντὸς περιουσίαν ποιούμενος, θηταυροποιὸς ἀνὴρ, οὐδὲ δὴ καὶ ἐπινεῖ τὸ πλῆθος (Πλ. Πολ. 8, 554).

(3) Θεμιστοκλῆς φεύγει ἐκ Πελοποννήσου εἰς Κέρκυραν, ὃν αὐτῶν (τῶν Κερκυραίων) εὑρεγέτης (Θουκ. 1, 136). Καὶ ἀπὸ Πελοποννήσου παρέσται ὥφελεις (=βούθεια), οὐ τῶνδες κρίστους εἰσί (Θουκ. 6, 80).

(4) Τὰ τοιαῦτα κινδόνη, οὐ πεποιήκασιν οὐδὲν οὐδὲ πράξουσιν ἀγαθὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως (Δειν. 1, 40).

Σημ. Μετὰ δειπτικὴν ἡ ἀδριστον ἀντωνυμίαν ἐπιφέρουσιν ἐνίστε
unde ἀντὶ a qvo (qva), a qvibus· gνō ἀντὶ ad qvem (qvam,
qvod), ad qvos (qvas, qvæ), καὶ qvā ἀντὶ τοῦ per qvæ, qvos·
ubi ἀντὶ in qvo.

§. 176. Τὸ διὸ τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως δριζόμενον οὐσιαστικὸν μεταφέρεται πολλάκις κατὰ τὴν αὐτὴν τοῦ ἀναφορικοῦ πτῶσιν εἰς τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν, ὥστε τὸ ἀναφορικὸν προγεῖται τούτου. Ad Cæsarem qvam misi epistolam, ejus exemplum fugit me tibi mittere (=ejus epistolae, qvam. Κικ. πρὸς Ἀττ. 13, 51), ήν πρὸς Καλαρα φίτιστο. λὴν ἔπειμψα, ἐλησμόρησα τὰ πέμψω καὶ πρός σε ἀντίγραφον αὐτῆς. In qvem primum Heneti Trojanique egressi sunt locum, Troja vocatur (Λιθ. 1, 1), εἰς δὲ τόπον κατὰ πρῶτον ἐξηλθον οἱ Ἔρετοι καὶ Τρώες, Τροία καλεῖται. Περὶ τῆς τῶν ποιητῶν χρήσεως βλ. Δ. Γ. §. 319 σημ.

Σημ. ἄ. Τὸ οὐσιαστικὸν, εἰς δὲ ἀναφορική, μεταφέρεται σχεδὸν πάντοτε εἰς τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν, ἐὰν αὐτὸν ἔνια νέα ἰδέα προστιθεμένη ὡς ἐπεξήγησις εἰς τὴν ἡγουμένην πρότασιν ἢ εἰς μίαν ταύτης λέξιν. Santones non longe a Tolosatium finibus absunt, qvæ civitas est in provincia (Καισ. Γ. πολ. 1, 10), οἱ Σάρτορες δὲν ἀπέχουσι πολὺ τῆς χώρας τῶν Τολωσατίων, ἡτις πόλις κεῖται ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἀντὶ τοῦ, οἵτινες Τολωσάτιοι εἰσὶ τῆς ἐπαρχίας μέρος (1).

Σημ. 6'. Καὶ τὸ διὸ ἀναφορικῆς προτάσεως προσδιοριζόμενον διερθετικὸν μεταβιβάζεται ἐνίστε εἰς ταύτην. Themistocles noctu de servis suis, qvem habuit fidelissimum, ad Xerxem misit (Κορυ. Θερ. 4), ὁ Θεμιστοκλῆς ἔπειμψεν τυχτὸς εἰς τὸν Ξέρξην ἐκ τῶν δούλων αὐτοῦ, δὲ εἶχε πιστότατον. P. Scipioni ex multis diebus, qvos in vita celeberrimos laetissimosque vidit, hic dies clarissimus fuit (Κικ. Λαζ. 3), ἐκ τῶν πολλῶν ἡμερῶν, ἀς δο Ποπλίος Σκηπίων λαμπρότατα καὶ τερπνότατα ἔζησεν, αὕτη ἡ ἡμέρα ᾧτο λαμπροτάτη (2).

(1) Κῦρος, εἴ τινα ὅρῳ κατασκευάζοντα, ἡς ἀρχοι χώρας, καὶ προσόδους ποιοῦντα, οὐδένα ἀν πώποτε ἀφείλετο (Ξ. Α. 4, 9, 49).

(2) Ὁ πατήρ, ὃν μόνον εἴγομεν βοηθὸν, ἀπῆν. — Λόγους ἀκουστον, οὓς σοι διυτυχεῖς ἦκω φέρων (Εὐρ. Ὀρ. 834).

§. 177. ὅταν ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἀναφέρηται εἰς καθ' ἔαυτὴν τιθεμένην δεικτικὴν ἀντωνυμίαν, τότε αὐτῇ τίθεται πολλάκις μετὰ τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν. *Male se res habet quum, quod virtute effici debet, id tentatur pecunia* (Κικ. περὶ καθ. 2, 6), κακὸν εἶναι, διὸ πρέπει νὰ ἐκτελῶμεν διὰ τῆς ἀρετῆς, νὰ ἐπιχειρῶμεν τοῦτο διὰ τῶν χρημάτων. Πολλάκις παραλείπεται ὅλως αὐτῇ, ὅταν, δύναμιστικὴ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἢ αἰτιατικὴ οὖσα, δὲν ἐπιφέρηται μετ' ἐμφάσεως, καὶ μάλιστα ὅταν τὸ ἀναφορικὸν ἐκφέρηται καθ' ἓν πτῶσιν ἔπρεπε νὰ τεθῇ ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία. *Maximum ornamentum amicitiae tollit, qui ex ea tollit verecundiam* (= is, qvī. Κικ. Δαΐλ. 22), τὸ μέγιστον τῆς φιλίας κύριον ἀφαιρεῖ, οὐ τὸ σέβας ἀπ' αὐτῆς ἀφαιρᾶν. *Quem neque gloria neque pericula excitant, frustra hortere* (= eum frustra hortere. Σαλλ. Κατ. 58), ὅτιτα oὔτε δόξα οὔτε κίνδυνοι ἐρεθίζουσι, μάτην παροτρύνεις.

Σημ. ἀ. Παραλείπεται διαχύτως ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία, καὶ ὅταν τὸ οὐσιαστικὸν μεταβιβάζηται εἰς τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν κατὰ τὸν §. 176. *Quae prima innocentis mihi defensio est oblata, suscepī* (= eam suscepī. Κικ. ὑπὲρ Σύλλ. 33), δύοια πρώτη ἀθώου ὑπεράσπισις μιοὶ ἐπαρουσιάσθη, ἀνεδέχθηρ ταῦτη (1). Οὐδέποτε δύμως παραλείπεται ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία, ὅταν ἐκφέρηται μετ' ἐμφάσεως τὸ δεικνυόμενον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα. *A me ii contendunt, qui, apud me et amicitia et dignitate plurimum posunt* (Κικ. Ρωσ. Ἀρ. 1), παρ' ἐμοῦ ἀπήτησαν τοῦτο ἐκεῖνοι, οἵτινες πλεῖστοι παρ' ἐμοὶ ἰσχύουσι καὶ διὰ τὴν φιλίαν καὶ διὰ τὸ ἀξίωμα.

Σημ. 6'. Καὶ ἡ ἀδρίστος ἀντωνυμία παραλείπεται συνήθως πρὸ τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως, τῆς αὐτὴν διορίζουσσης. *Sunt, qui ita dicant, εἰσιν, οἱ οὓς εἰργονοι· misi, qui viderent, ἐπεμψά ἦντα ἤδωσον.* Ἀλλ' εὑρηται καὶ *sunt quidam, qui, υπάρχοντι τινες, οἱ* (2).

§. 178. ὅταν δύο συνδεδεμέναι ἀναφορικαὶ προτάσεις προσδιορί-

(1) Οἱς μάλιστα τὰ παρόντα ἀρκεῖ, ἥκιστα τῶν ἀλλοτρίων ὀρέγονται (Ξεν. Συμπ. 4, 42). Οὐδεμία πάρεστιν, ἀς ἥκιεν ἐχρῆν (τούτων ἄξ. Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 19). Ἀναλίσκουσιν οὐκ εἰς ἀ δεῖ (εἰς τοιαῦτα, εἰς ἀ. Ξ. Οἰκ. 3, 5).

(2) Οἱ μὲν πολλοὶ κατέμένον, ησαν δὲ, οἱ ὑπεψώρουν σὺν τῷ βασιλεῖ (τινὲς, οἱ.—Ξ. Κ. Π. 3, 1, 3).

Ζωσι τὴν αὐτὴν λέξιν καὶ τὸ ἀναφορικὸν ἐκάστης ἔχη διάφορον πτῶσιν (qvem rex delegerat, et qvi populo gratus est), παραλείπεται ἐνίστε τὸ τῆς δευτέρας προτάσεως ἀναφορικὸν, ὡς ἀναπληρούμενον ἐκ τοῦ τῆς πρώτης, ἀλλὰ τότε μόνον, ὅταν ἦναι ὀνομαστικὴ ἡ αἰτιατικὴ. Eamque rationem seqvare, qva tecum ipse et cum tuis utare, profiteri autem et in medium proferre non audeas? (=qvam profiteri κ. Ἑ. Κικ. περὶ Τελ. 2, 23), ταύτην τὴν δόξαντ' ἀκολουθήσι, οὐτε σὺ αὐτὸς μετὰ τῶν σῶν ἔχεις κοινήν, οὐδὲ δύμως δὲρ τοιμῆς οὔτε νὰ ἐπαγγέλῃσαι οὔτε νὰ παρουσιάσῃς εἰς τὸ μέσον; Ὄταν δύμως τὸ πρῶτον ἀναφορικὸν ἦναι ὀνομαστικὴ, τὸ δὲ δευτέρον ἔτέρα τις πτῶσις, τίθεται ἐνίστε ἀντὶ τοῦ δευτέρου ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία is. Omnes tum fere, qvi nec extra hanc urbem vixerant, nec eos aliquva barbaries domestica infuscaverat, recte loquebantur (Κικ. Βροῦτ. 74), πάρτες σχεδὸν οἱ μὴ ἔκτὸς τῆς πόλεως ταύτης ζήσαρτες, καὶ οὐδὲ οἰκιακὴ τις βαρβαρότης δὲν εἶχεν ἀμαρρώσει, ἐλάλουν τότε δρθῶς.

Σημ. ἀ. Εἳναι ἡ ἀναφορικὴ καὶ ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία ἔχωσι τὴν αὐτὴν πρόθεσιν, καὶ ἐὰν ἐννοηται τὸ αὐτὸ δῆμα εἰς τὴν τῆς ἀναφορικῆς καὶ τὴν τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας πρότασιν, τότε παραλείπεται ἡ πρὸ τῆς ἀναφορικῆς πρόθεσις. In eādem causā sumus, qva vos =in qva vos, ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει εἴμεθα ἐν ᾧ καὶ υμεῖς.

§. 179. Μετὰ τὰ ἐπίθετα *talis*, *τοιοῦτος*, *tantus (tot)*, *τοσοῦτος*, *ἐπιφέρονται* εἰς συγκρίσεις τὰ ἀντίστοιχα *qvalis*, δποῖος, *qvantus* (*qvot*), δπόσος, κατὰ τὸ αὐτὸ γένος καὶ ἀριθμὸν ἐκείνων, ἡ συμφωνοῦσι μὲ τὸ οὐσιαστικὸν, εἰς δὲ ἀναφέρονται. Nemo ab his immortalibus tot et tantas res tacitus optare ausus, qvot et qvantas *di immortales ad Pompejum detulerunt* (Κικ. ὑπὲρ τοῦ Μαν. νόμ. 16), οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ εὐχηθῇ παρὰ τῶν ἀθανάτων θεῶν τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα, δπόσα καὶ ἥλικα οὗτοι ἀπέρειμαν εἰς τὸν Πομπήϊον. Amicum habere talem volunt, qvales ipsi esse non possunt (Κικ. Λαΐλ. 22), θέλουσι νὰ ἔχωσι τοιοῦτον φίλον, ὅποιοι αὐτοὶ δὲρ δύναται νὰ ἦναι. Βλ. καὶ ἄλλα τινὰ ἐν τῇ Δ. Γ. §. 324 σημ.

β'). Περὶ σημασίας καὶ χρήσεως τῶν *λοιπῶν* ἀντωνυμιῶν.

§. 180. Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι, ὑποκείμενα τῆς προτάσεως,

οὖσκι, παραλείπονται συνήθως, ἐπειδὴ ἡ τοῦ ἔκματος κατάληξις ἀρκεῖ πρὸς δήλωσιν τοῦ ὑποκειμένου· τότε δὲ μόνον προστίθενται, ὅταν ὑπάρχῃ ἀντίθεσις ἢ ἔμφασις ἐν αὐταῖς. Et tu apud patres conscripsos contra me dicere ausus est? (Κικ. Φιλιπ. 2, 21), καὶ σὺ ἐτολμησας γὰρ λαῆσης κατ' ἐμοῦ πρὸς τὴν Γερουσίαν; Καὶ εἰς μόνον λαζῶν, μεταχειρίζεται περὶ ἕαυτοῦ ἐνίστεται πληθυντικὸν πρῶτον πρόσωπον. Reliquum est, ut de felicitate Pompeji pauca dicamus (Κικ. ὑπὲρ τοῦ Μαν. νόμ. 16), ὅποιοι περιτεταὶ γὰρ εἴτε μεγάληγα περὶ τῆς τοῦ Πομπηίου εἰτε χλας (1).

§. 181. Καὶ ἡ ἀντωνυμία is, αὐτὸς, παραλείπεται, ὅταν ἔξακολουθῇ νὰ ἔναι διάλογος περὶ τοῦ αὐτοῦ ἔτι ὑποκειμένου· τότε δὲ μόνον προστίθεται, ὅταν μετὰ σύντομον διορισμὸν τοῦ προσώπου, περὶ οὗ ἔσται ἐφεξῆς λόγος, μεταβαίνῃ δὲ λέγων εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν. P. Annius Asellus mortuus est C. Sacerdote prætore. Is quum haberet unicam filiam, eam bonis suis heredem instituit (Κικ. Βέβρ. 1, 41), II. Ἀρριος ὁ Ἀσσελλος ἐτελεύτησεν ἐπὶ τῆς στρατηγίας Γατον τοῦ Σακερδώτου (ιερέως). Αὐτὸς ἔχων μονογενῆ θυγατέρα, ἐγκατέλιπεν αὐτὴν κ. Ιηρορόδου τῆς ιδίας περιουσίας.

Νέος δὲ οὐσιώδης καὶ ἀκριβέστερος προσδιορισμὸς τῆς αὐτῆς λέξεως προστίθεται διὰ τῶν et is (ἢ atque is καὶ et is quidem), nec is. Habet homo primum memoriam, et eam infinitam rerum innumerabilium (Κικ. Τουσκ. I, 24), ἔχει δὲ ἀνθρωπὸς πρῶτον μὲν μηνὸν ἀραιόμενων πραγμάτων καὶ ταύτην (ἢ καὶ μάλιστα) ἀπεριβριστον. Πρᾶ. Δ. Γ. §. 484.

§. 182. Τὴν ἀντωνυμίαν hic μεταχειρίζονται ἐπὶ δείξεως τοῦ κατὰ χρόνον ἢ τόπον πλησιεστέρου εἰς τὸν λέγοντα, τὴν δὲ ille ἐπὶ τοῦ ἀπωτέρῳ κειμένου. Ἐνίστεται δὲ δηλοῖ αὐτὴ καὶ ἐπίσημον ἡ γνωστὸν πρόσωπον ἐπὶ ἀρετῇ ἢ κακίᾳ. Ex suo regno sic Mithridates profugit, ut ex eodem Ponto Medea illa quondam profugisse dicitur (Κικ. ὑπὲρ τοῦ Μαν. νόμ. 9), ἐκ τοῦ ιδίου βασιλείου οὕτως ἀρεγάρησεν ὁ Μιθριδάτης, ὅπως ἐκ τοῦ αὐτοῦ Πόρτου λέγε-

(1) Ωσαύτως καὶ οἱ Ἑλληνες μεταχειρίζονται τὰς προσωπικὰς ἀντωνυμίας. Ασωπ. μικ. συντ. Κεφ. Δ'. §. 2,

ται ὅτι ἀνεγγόησέ ποτε η Μήδεια ἐκείνη. ὅταν δὲ ἦναι δ λόγος περὶ δύο τινῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων, τότε η μὲν hic ἀναφέρεται εἰς τὸ τελευταῖον, η δὲ ille εἰς τὸ πρότερον μνημονευθέν. Ἐνίστε ὄμως ἀντιστρέφεται η τάξις αὕτη, ἀναφερομένης τῆς hic ὅχι εἰς τὸ τελευταῖον, ἀλλ' εἰς τὸ κυριώτερον ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ λόγου. Melior tutiorque est certa pax, quam sperata victoria; haec (pax) in tua, illa in deorum potestate est (Δ.Θ. 30, 30), κρείτων καὶ ἀσφαλεστέρα εἶναι η βεβαῖα εἰρήνη η η ἐπιζομένη νίκη αὕτη μὲν (η εἰρήνη δηλαδὴ) κεῖται εἰς σοι, ἐκείνη δὲ εἰς τῇ τῷ θεῶν ἔξουσιᾳ.

Αἱ αὐτὰ ἀναφέρονται καὶ ποτε εἰς ἐπόμενον. Nonne quum multa alia mirabilia tuum illud imprimis? (Κικ. περὶ μαντ. I, 10), καὶ ἀλλὰ πολλὰ θαυμάσια καὶ ἐκεῖνο (τὸ ἐπόμενον) πρὸς πάρτων; (1).

§. 183. Ή iste ἀναφέρεται συνήθως εἰς β' πρόσωπον, πρὸς δ ἀπευθύνεται δ λόγος, η εἰς τὸ ὑπὸ αὐτοῦ λεχθὲν καὶ τὸ πρὸς αὐτὸ σχέσιν ἔχον· διὸ πολλάκις εὑρίσκονται ὄμοι iste tuus, οὐδὲ οὗτος, iste vester, οὐ μέτερος αὐτός. Ista oratio, οὐδὲ λόγος, η αὐτός δ. λόγος, διὸ σὺ εἰπας. De istis rebus exspecto tuas litteras (Κικ. Άττ. 2, 5), περὶ τῶν αὐτόθι (ὅπου σὺ εἶσαι) γιρομέτρων περιμέτρω ἐπιστολήν σου. Age nunc isti doceant, quoniam modo efficiatur ut honeste vivere summum bonum sit (Κικ. περὶ Τελ. 4, 11), διὸ διδάξωσι σὺν οὗτοι (οὐδὲ σὺ ἀκολουθεῖς) τίτι τρόπῳ ἀποδεικνύεται, ὅτι τὸ κοσμίως ζῆν εἶναι ἀχρον ἀγαθόν. Ἐνίστε δὲ ὁ ξήτωρ ἐν δικαστηρίῳ, μὴ θέλων νὰ καλέσῃ τὸν ἀντίδικόν του ἐξ ὄντος, σημαίνει αὐτὸν η δεικνύει διὰ τῆς iste, διδε. Ἐτι δὲ καὶ τὸ ὑπὸ αὐτοῦ μνημονευθὲν ἐπαναλαμβάνει δ λέγων συντομίας χάριν διὰ τῆς iste, ὡς αὕτη ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸ ἀτοῦ λόγου πρόσωπον, ἥτοι εἰς τὸν λαλούνταντον οἶον, Utinam tibi istam mentem dii immortales duint (Κικ. Κατ. I, 9), εἴθε οἱ ἀθάρατοι θεοὶ τὰ σοὶ ἐγθάλωσι τὴν διάροιαν τάντην, η τὸ γρόγημα τοῦτο, ὑπερ ἀνωτέρω ἀνέφερεν δ αὐτὸς Κικέρων. Si quid novisti rectius istis, Candidus imperi,

(1) Όμοία εἶναι καὶ η παρ' "Ελλησι γρῆσις τῶν ἀντιστοίχων ἀντωνυμιῶν οὕτοις καὶ ἐκεῖνοις. Βλ. Λαζαρ. Κεφ. Δ'. §. 42 κ. ε.

si non, his utere mecum (Θρξτ. Ἐπιστ. 1, 6, 67), εἴ τι ὁρθότερον τούτων οἶδας, μετάδος ἄρεν φθόνου, εἰ δὲ μὴ, χρῶ τούτοις μετ' ἔμοῦ.

Σημ. ὅτι ἐξέρθη περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν hic, ille, iste, λογίζεται καὶ περὶ τῶν ἔξι αὐτῶν παραχρομένων ἐπιβρέημάτων.

§. 184. Ή ipse μόνη ἔνει τῆς is σημαίνει αὐτὸς (αὐτὸς ὁ ἕδιος) μετά τινος ἐμφάσεως καὶ ἀντιθέσεως τοῦ δι' αὐτῆς δηλουμένου πρὸς ἔτερον διάφορον· Accipio quod dant; mihi enim satis est; ipsis non satis (Κικ. περὶ Τελ. 2, 26), δέχομαι τὸ διδόμενον ἐπειδὴ ἔμοι μέρη ἔστιν ἵκαρδον, αὐτοῖς δὲ οὐχ ἵκαρδον. Ipse dixit, αὐτὸς ἔφα (τὸ τῶν Πυθαγορείων περὶ τοῦ διδασκάλου λεγόμενον). Τὸ δὲ is ipse σημαίνει ὁ αὐτὸς, αὐτὸς οὗτος, αὐτὸς ὁ ἕδιος (1). Ή αὐτὴ ἀντωνυμία ipse προστίθεται καὶ αὐτὴν τοῦ ὑποκειμένου τὴν πτῶσιν, ἥτοι κατ' ὀνομαστικὴν, σημαίνουσα μετ' ἐμφάσεως ὅτι τὸ ὑποκείμενον αὐτὸν πράττει τὸ περὶ οὖν ὁ λόγος οὐχὶ δὲ ἔτερός τις. Cato se ipse interemit, ὁ Κάτων αὐτὸς ἔσαντὸν ἀπέκτεινε. Se ipsi omnes narurā diligunt (Κικ. περὶ Τελ. 3, 18), αὐτοὶ ἔσαντονς πάντες φύσεις ἀγαπῶσι. Ἐνίστε δὲ καὶ κατ' αἰτιατικὴν συμφωνοῦσσαν πρὸς τὴν αὐτοπαθὴν ἀντωνυμίαν se, ἥτις ἀναφέρεται εἰς τὸ αὐτὸν τῆς προτάσσεως ὑποκείμενον, καὶ δηλοῦσσαν ὅτι τὸ ὑποκείμενον πράττει εἰς ἔσαντὸν καὶ δχὶ ἔτερος τὸ περὶ οὖν ὁ λόγος. Fac, ut diligentissime te ipsum, mi Dolabella, custodias (Κικ. πρὸς τοὺς Οἰκ. 9, 14), πρόσεχε, Dolabellā μου, νὰ τηρῆς ἐπιμελέστα σεαυτόν. Sensim tardeve potius nosmetipsos cognoscimus (ὁ αὐτὸς περὶ Τελ. 5, 15), ηρέμα ἢ μᾶλλον βραδέως γινώσκομεν ἡμᾶς αὐτούς. Ἐν ταύτῃ τῇ περιπτώσει ἀντιστοιχεῖ κατὰ τὴν χρῆσιν καὶ σημασίαν πρὸς τὴν σύνθετον ἢ αὐτοπαθὴν ἀντωνυμίαν τῆς Ἑλληνικῆς, ἐμφυτοῦ, σεαυτοῦ, ἔσαντοῦ, ἢ ἐμφαντικῶτερον, ἔμοῦ αὐτοῦ, σοῦ αὐτοῦ. Πρᾶ. Δ. Γ. §. 487 (2).

Άλλη ἐνίστε εὑρηται κατ' ὀνομαστικὴν ἢ ipse ἔνθα ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου ἐπεριμένετο ἔτέρα πτῶσις. Βλ. περὶ τούτου Δ. Γ. §. 487.

§. 185. Διὰ τῆς idem ἐπιφέρεται πολλάκις νέος προσδιορισμὸς, ἢ

(1) Καὶ τὰς λοιπὰς δὲ σχέσεις πάσας σχεδὸν, ἃς οἱ Ἑλληνες διὰ τῆς ἀντωνυμίας αὐτὸς σημαίνουσι (περὶ ὧν βλ. Ἀσωπ. ἐν Κεφ. Δ'. §. 10—30), δηλοῦσιν οἱ Λατīνοι διὰ τῆς ἀντωνυμίας ταύτης.

(2) Τὰ ἀντίστοιχα τῆς Ἑλληνικῆς βλ. παρ' Ἀσωπ. ἐν Κεφ. Δ'. §. 19 κ. ἐ.

ἀπλῶς προστιθέμενος εἰς ἥδη μνημονευθέντος προσώπου ή πράγματος ἔτερον προσδιορισμὸν, ή ἀντιτιθέμενος πρὸς ἔτερον τοῦ αὐτοῦ. Thorius utebatur eo cibo, qvi et suavissimus esset et idem (ώςαύτως δὲ καὶ) facillimus ad concoquendū (Κικ. περὶ Τελ. 2, 20), δ Θώριος ἡσθίε τροφὰς, αἴτερες καὶ ἡδύταται ἡσαρ καὶ λιαρ εὔπεπτοι. Epicurus qvum optimam et præstantissimam naturam dei dicat esse, negat idem (δ αὐτὸς ὅμως) esse in deo gratiam (Κικ. περὶ φύσ. θεῶν 1, 43), δ Ἐπίκουρος, ἐρ φ. λέγει (ἢ Λέγω) ὅτι η τοῦ θεοῦ φύσις εἶναι ἀριστη καὶ δέοχωτάτη, ἀρετῆται δ αὐτὸς πάλιν, ὅτι ἐρ τῷ θεῷ υπάρχει λάρις. Etiam patriæ hoc munus debere videris, ut ea, qvæ salva per te est, per te eundem sit ornata (δ αὐτ. Νομ. 1, 2), καὶ τοῦτο τὸ καθῆκον τομίζω (μοὶ φαίνεται) ὅτι ὄφελεις τῇ πατρίδι, ἵρα, ἥτις διὰ σοῦ σώζεται, διὰ σοῦ αὐτοῦ καὶ ῥὰ κοσμῆται η αὐτή. Βλ. Δ. Γ. §. 489.

§. 186. Ή τριτοπρόσωπος η αὐτοπαθής ἀντωνυμία se καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς παραγόμεναι κτητικαὶ ἀναφέρονται εἰς τὸ κύριον τῆς προτάσεως ὑποκείμενον. Ipse se quisque diligit (Κικ. Δαιλ. 21), ἔκαστος ἀγαπᾷ ἐαντόφ. Bestiis homines uti possunt ad suam utilitatem (δ αὐτ. περὶ Τελ. 3, 20), δύνανται οἱ ἀρθρωποι νὰ μεταχειρίζωνται τὰ ζῶα πρὸς ιδιαὶ χρῆσιν. Ή suus ἀναφέρεται ἐνίστε καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς τῆς προτάσεως προσδιορισμοὺς η πρόσωπα. Hannibalem sui cives e civitate ejecerunt (Κικ. ὑπὲρ Σεστ. 68), τὸν Ἀριβαρὸν οἱ ίδιοι αὐτοῦ πολῖται ἐξέβαλον τὴν πόλεων. Catilina admonebat alium egestatis, alium cupiditatis suæ (Σαλλ. Κατ. 21), δ Κατιλίνας ἄλλοι γὶνεται ἀρεγίγητοι τὴν ἀπορίαν, ἄλλοι δὲ τὰς ιδίας αὐτοῦ ὀρέξεις. Συνήθως ὅμως ἀντὶ τῆς suus ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει λέγουσιν ejus. Omitto Isocratem discipulosque ejus Ephorum et Naucratem (Κικ. Ἑρτ. 51), παραλείπω τὸν Ἰσοχράτη καὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ Ἐφορον καὶ Ναυκράτη. Deum agnoscis ex operibus ejus (δ αὐτ. Τοσκ. 1, 28), τὸν θεὸν γινώσκεις ἐκ τῶν αὐτοῦ ἔργων. Βλ. καὶ ἄλλα τινὰ περὶ τῆς ἀντωνυμίας ταύτης ἐν τῇ Δ. Γ. §. 490 6'.

6'. Αἱ αὐταὶ δὲ ἀντωνυμίαι se καὶ suus, ἐν ἐξαρτωμένῃ προτάσει εὑρίσκομεναι, ἀναφέρονται οὐ μόνον εἰς τὴν προτάσεως ταύ-

της ὑποκείμενον, ἀλλ' ἐνίστε καὶ εἰς τὸ τῆς κυρίας, ὅταν ἡ ἔξαρτωμένη θεωρῆται ως λόγος τοῦ ὑποκειμένου ταύτης. Γίνεται δὲ τοῦτο ἀείποτε εἰς ἀπαρεμφατικάς, συμπληρωτικάς καὶ τελικάς προτάσεις καὶ εἰς ἔξαρτωμένας ἐρωτήσεις, καὶ εἰς τοιαύτας ἀναφορικάς, αἵτινες καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφερόμεναι, περιέχουσι ξένον τοῦ συγγραφέως ἡ πλάγιον λόγον. *Sentit animus, se vi sua non aliena moveri* (Κ.ι.κ. Τουσκ. 1, 23), αἰσθάνεται ἡ ψυχὴ, ὅτι ιδίᾳ οὐχὶ ἀλλοτρίᾳ δυνάμει κινεῖται. *Haec est una summa sapientia, non arbitrari sese scire, quod nesciat* (Κι.κ. Ακαδ. 1, 4), αὕτη μόρη εἴραι ἄκρα σοφίᾳ, τὸ γὰρ μὴ νομίζῃ ὅτι γινώσκει ὅσα ἀγνοεῖ τις. *Oravit me pater, ut ad se venirem, μὲν παρεκάλεσεν ὁ πατὴρ, ἦρα ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν. Paetus omnes libros, quos frater suus reliquisset* (ώς δ αὐτὸς Π. ἔλεγε), *mihi donavit* (Κι.κ. Αττ. 2, 1), *οἱ Παῖτος μοὶ ἐχάρισε πάντα τὰ βιβλία, ὅσα εἶχεν ἐγκαταλείψει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ.* Ἄλλα τινὰ ως πρὸς τὴν σύνταξιν τῶν ἀντωνυμίῶν τούτων βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 490 γ'. μετὰ τῶν σημ.

§. 187. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι παραλείπονται ὅταν οὐκαι δῆλον ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου τὸ πρόσωπον, εἰς δὲ αὐτὰς ἀναφέρονται, καὶ ὅταν δὲν ἐκφέρονται μετ' ἐμφάσεως. *Patrem amisi. Roga parentes (tuos). Manus lava et cœna, rīfōr τὰς χεῖρας καὶ φάγε.* *Frater meus amatur ab omnibus propter summam morum suavitatem, ὁ οὗδε ἀδελφὸς ἀγαπᾶται ύπὸ πάντων διὰ τὴν μεγάτην τῶν ηθῶν ἀγαθότητα (1).*

Σημ. Εἰς τὰς λέξεις *tempus, locus, deus, numen* προστιθεμένη ἡ *suus* σημαίνει κατάλληλον, ἀρμόδιον, εὐροϊκὸν, οἰκεῖον. *Suo loco, ἐν οἰκείῳ τόπῳ suo tempore, ἐν καταλήλῳ χρόνῳ. Vadimus non nomine nostro* (Βιργ. Αἰν. 2, 396), *βαθέζομεν οὐχὶ μὲν εὐροϊκὸν δαιμόνιον.*

§. 188. Ἐνίστε συνάπτονται εἰς μίαν πρότασιν δύω ἐρωτηματικαὶ ἀτιωνυμίαι, ἣν ἡ μὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ ὑποκείμενον, ἡ δὲ εἰς τὸ ἀντικείμενον. *Considera quis quem fraudasse dicatur* (Κι.κ. Ρώσκ. Κωμ. 7), *παρατήρησον τις τίταν λέγεται ὅτι ἡπάτησεν.* Ἐρώτησις

(1) Βλ. 'Ασωπίου μικ. συντ. Κεφ. Δ'. §. 54 περὶ τῆς ὄμοιας χρήσεως τῶν αὐτῶν ἀντωνυμίῶν παρ' Ἑλλήσι.

δὲ μετὰ θαυμασμοῦ περὶ μεγέθους ἢ πλάθους κττ. ἐκφέρεται πάντοτε καταφατικῶς. Qvam multos scriptores rerum suarum magnus ille Alexander secum habuisse dicitur! (Κικ. ὑπὲρ Ἀρχ. 10). πόσον πολλοὺς συγγραφεῖς τῷρις ιδίων πράξεων λέγεται, ὅτι εἶχε παρ' αὐτῷ ὁ μέγας ἔκειτος Ἀλέξανδρος! Ὁτε δὲ προστίθεται ἡ ἀρνητική, τότε ὁ θαυμασμὸς ἢ ἡ ἐρώτησις ἀφορᾷ τὴν ἀρνητικὴν ἔννοιαν μόνην.

Εὔθετα δ' ἐρώτησις περὶ αἰτίας ἢ ἀφορμῆς τυνος ἔχει ἐν ἀρχῇ τὸ μόριον cur, ἢ δὲ ἐξαρτωμένη τὸ quare. Τὸ δὲ qvidni φέρεται δεῖποτε πρὸς μποτακτικὴν κατ σημαίνει διατὰ ὅχι. Πλείω περὶ τούτων βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 492.

§. 189. *Ex tār ἀορίστων ἀντωνυμιῶν ἢ aliquis* (τὶς, τι) σημαίνει γενικῶς ἀδριστον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα. Fecit hoc aliquis tui similis, ἐπραξέτις τοῦτο σοῦ ὅμοιος. Εἴοτε σημαίνει ἀλλος τις. Declamabam sæpe cum M. Pisone aut cum aliquo quotidie (Κικ. Βρουτ. 90), ἀπήγγελον πολλάκις μετὰ τοῦ Μάρκου Πεισωνος ἢ μετ' ἀλλού τινὸς καθ' ἐκάστην. Τὴν αὐτὴν ἀδριστον σημασίαν ἔχει καὶ ἡ (τὸ ali ἀποβάλλουσα) quis, ἣτις ἀπαντάται εἰς ἀναφορικὰς προτάσεις μετὰ τὸ quum, καὶ συνήθως μετὰ τὰ μόρια si, nisi, ne, num. Εὔρηται ὅμως πολλάκις μετὰ τὸ si καὶ ne aliquis ἀντὶ quis, ὅταν κῆται ἔμφασίς τις ἐπὶ τῆς ἀντωνυμίας. Βλ. Δ. Γ. §. 493 ἀ καὶ σημ.

Η quispiam σημαίνει ὀρεκύτως ὅλως ἀδριστον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ὃς ἢ aliquis, ἀλλὰ μετά τυνος τόνου ἢ ἐμφάσεως. Forsitan aliquis aliquando ejusmodi qvidpiam fecerit (Κικ. Βέδρ 2, 32), ἵσως τις ποτε πράξει τι τοιοῦτο. Η δὲ qvidam (τὶς, κάποιος) σημαίνει ὀρισμένον πως πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, οὖν ὅμως ἀκριβέστερος προσδιορισμὸς δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ προστεθῇ. Qvidam ex advocate, τῷρις προσκεκλημένων συνηγόρων τις. Habitant hic quædam mulierculae, κατοικοῦσιν ἐνταῦθα κάποιαι γυναικες (1).

§. 190. Η quisquam καὶ ullus, (τὶς, δεσμοδηπότε), σημαίνουσι

(1) Βλ. Ἀσωπ. μικ. συντ. Κεφ. Δ'. §. 53. περὶ τῆς χρήσεως τῶν Ἑλληνικῶν ἀορίστων ἀντωνυμιῶν.

τι γενικῶς καὶ ἀριστώς, καὶ ἀπαντῶνται συνήθως εἰς ἀρνητικάς προτάσεις, εἰς ἐρωτήσεις ἀρνητικάς καὶ ἑτέρας ἔχουσας τὸ μόριον sine. Sine sociis nemo quidquam tale conatur (Κιν. Λαζλ. 12), ἄρεν συμμάχων οὐδεὶς ἀπιχειρεῖτι τοιοῦτον. Sine ullo auxilio, ἄρεν βοηθείας τινός. Quid est, quod quisquam dignum Pompejo afferre possit? (Κιν. ὑπὲρ τοῦ Μαχ. νόμ. 11), τι ὑπάρχει, ὅπερ ἡδύρατό τις ἢ ἀραφέρη ὡς ἄξιον τοῦ Πομπείου; Όταν δύως ἡ ἀρνητικής δὲν ἀφορᾷ πᾶσαν τὴν πρότασιν, ἀλλὰ μίαν μόνην αὐτῆς λέξιν, μεθ' ἣς ἀποτελεῖ μίαν ἀρνητικὴν ἔννοιαν, ἢ ὅταν δύο ἀρνητικές ποιῶσι κατάφρασιν, τότε μεταχειρίζονται τὴν aliquis οὐχὶ δὲ τὴν quisquam. Non sine aliquo incommodo, δχι ἄρεν βλάβης τινός. Quidcum aliiquid non habeas (Κιν. Τουσκ. 1, 36), ἐπειδὴ στερεῖσαι τινός. Μετὰ οὐγκριτικὰ δύως, ὅταν ἦνται ἀνάγκη ἐμφάσεως, ἔπειται ἀείποτε ἡ quisquam. Tætrior tyranus quam quisquam superiorum, βδεικνύωτερος τύραννος ἢ τις δετικοῦρ τινός προγενεστέρων. Εἴτι δὲ καὶ εἰς ὑποθετικάς καὶ ἀναφορικάς προτάσεις, ἐν αἷς ἡ ὑπόθεσις καὶ ἀναφορὰ ἐκλαμβάνεται εἰς τὴν μεγίστην καθολικότητα καὶ ἔκτασιν ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον. Aut enim nemo, quod quidem magis credo, aut, si quisquam, ille sapiens fuit (Κιν. Λαζλ. 2), ἐπειδὴ ἢ οὐδεὶς, ὅπερ μᾶλλον πιστεύω, ἢ, εἰπερ τις καὶ ἀλλος, ἔκεινος ἢ το σοφός. Quamdiu quisquam erit, qui te defendere audeat (Κιν. Κατ. 1, 2), ἐφ' ὅσον ἔσται τις, ὅστις ἥθελε τολμήσει ρὰ σὲ ὑπερασπισθῆ, θέλεις ζῆ.

Σημ.. ἀ. Ἐνίστε δύως ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς θελήσεως τοῦ λέγοντος νὰ ἐκφέρῃ μετ' ἐμφάσεως τὸν λόγον καὶ νὰ δηλώσῃ τὴν καθολικότητα, ἢν ἡ quisquam ἐμφαίνει, ἢ νὰ προτιμήσῃ ταύτης τὴν aliquis. Si qua me res Romanum adduxerit, enītar, si quo modo potero, ut præter te nemo dolorem meum sentiat, si ullo modo (μᾶλλον ἀδριστον ἢ τὸ aliquo modo) poterit, ne tu quidem (Κιν. Άττ. 12, 23), εἰάρ τις ὑπόθεσις μὲ καλέσῃ εἰς Ρώμην, θέλω προσπαθήσει ἀλ πως δυνηθῶ, ὡς τε οὐδεὶς ἐκτὸς σοῦ ρὰ αἰσθανθῆ τὴν λύπην μου, εἰάρ δὲ κατά τινα τρόπον θέλη εἰσθαι δυνατὸν, οὐδὲ σὺ ρὰ αἰσθανθῆς αὐτήν.

Τὰ αὐτὰ ἴσχύουσι καὶ περὶ τῶν ἀπὸ τοῦ quisquam ἐπιδημάτων

υπόννωμα, ποτὲ, υπόννωμα, που, ἀντιστοίχων τῶν aliquando, alicubi aliquo, uspiam. Περὶ δὲ τοῦ nullus καὶ ἄλλων τινῶν βλ. Δ. Γ. §. 494. σημ. γ' —έ.

§. 191. Ή qvisque σημαίνει ἔκαστος iδίως. Sibi qvisque maxime consultit, ἔκαστος φροντίζει περὶ ἑαυτοῦ μάλιστα. Ἐνθα συνάπτονται δεικτικὴ καὶ ἀναφορικὴ πρότασις, ἔχουσαι ὑποκείμενον τὴν qvisque, τίθεται αὕτη υόνον εἰς τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν καὶ πάντοτε μετὰ τὸ ἀναφορικόν. Qvam qvisque norit artem, in hac se exerceat (Κιν. Τουσκ. I, 18), ήν ἔκαστος γυρώσκει τέχνην, εἰς ταῦτην ἃς ἀσκήται (1). Απαντᾶται δὲ ἡ ἀντωνυμία αὕτη μετὰ ὑπερθετικῶν, σημαίνουσα ἐν ἔκαστον ἔχον τὴν τοῦ ὑπερθετικοῦ ποιότητα. Maximæ cuique fortunæ minime credendum (Αἰ. 30, 30), πάσῃ, ἢ μᾶλλον, μιᾶς ἔκάστη γεγονότη εὐτυχίᾳ ἐλάχιστα πιστευτέον.

Η uterque σημαίνει ἐκάτερος. Ο πληθυντικὸς utriqve, ὅστις ἄλλως σημαίνει δύο ἀθροίσματα ἐν πολλῶν, δηλοῦ πρὸς τούτους καὶ δύο μόνον πρόσωπα ἢ πράγματα. Ή alter δηλοῖ τὸν ἔτερον ἐκ δύο. Agesilaus altero pede claudebat, ὁ Ἀγησιλαὸς ἡτο χωλὸς τὸν ἔτερον πόδα. Εἴτι δὲ σημαίνει καὶ ἀπλῶς ἔτερον ἀντιθέτως πρὸς ἄλλον. Solus aut cum altero, μόρος ἢ μεθ' ἔτέρου. Καὶ alter Nero, ἀλλος ἢ δεύτερος Νέρων. Ή alius ἔχει τὴν αὐτὴν σημασίαν τοῦ ἐλληνικοῦ ἀλλος. Ceteri, οἱ ἔτεροι, reliqui, οἱ λοιποὶ μετὰ τὴν ἀφαίρεσίν τινων πολλαχοῦ δύως ἀπαντῶνται καὶ ἀνευ διαφορᾶς. Πλείω περὶ τούτων βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 495 κ. ἐ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΕΓΚΛΙΣΕΩΝ.

§. 192. Τῶν προτάσεων αἱ μὲν δηλοῦσι καθ' ἔκατάς τελείαν ἐννοιῶν (ὡς Titius currat), αἱ δὲ χρησιμεύουσιν εἰς προξδιορισμὸν ἢ ἀπάστης τῆς ἐννοίας ἔτέρας προτάσεως, ἢ μιᾶς μόνης λέξεως αὐτῆς (ὡς Titius currat, ut sudet, ὁ Titius τρέχει, ἵνα ιδρώσῃ). Τούτων αἱ μὲν πρῶται, ὡς μὴ ἐξαρτώμεναι ἀπὸ ἄλλων, καλοῦνται κέριαι ἢ ἀκεξάρτητοι προτάσεις, αἱ δὲ δεύτεραι, ὡς ἐξαρτώμεναι ἀπὸ ἄλλων

(1) "Ἐρδοι τις ἦν ἔκαστος εἰδείη τέχνην. Ἄριστος.

καὶ συμπληροῦσαι τὴν ἔννοιαν αὐτῶν, ἐξαρτώμεναι ἢ συμπληρωτα-
καί. Εἰς μίαν κυρίαν πρότασιν δυνατὸν γὰρ προστεθῶσι καὶ πλείονες
ἐξαρτώμεναι προτάσεις, τὴν ἔννοιαν ἐκείνης συμπληροῦσαι, ὡς καὶ
εἰς μίαν τῶν ἐξαρτωμένων ἑτέρα ἀπὸ ταύτης ἐξαρτωμένη. Όλος δὲ ὁ
οὕτω σχηματιζόμενος λόγος ἀπὸ πολλῶν τοιούτων προτάσεων καλεῖ-
ται σύνθετος πρότασις.

Αἱ ἐξαρτώμεναι προτάσεις, ἐὰν μὲν συνάπτωνται μετὰ τῆς κυρίας
διὰ συνδέσμων, λέγονται συνδεσμικαὶ προτάσεις (ὡς hæc scio, qvia
adsum, ταῦτα γιγάντωκα, διότι παρενρέθηται)· αἱ αὐταὶ δὲ καλοῦνται
ἀπὸ τῶν διαφόρων συνδέσμων τελικαὶ, αἰτιολογικαὶ, ὑποθετικαὶ κ.
ἔ. Ἐὰν δὲ συνάπτωνται αἱ αὐταὶ δι’ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας ἢ ἐπιρ-
έκτητος λέγονται ἀναφορικαὶ (omnes, qvi adsumunt, haec sci-
unt, πάντες, δοι παρενρέθησαν, γιγάντουσι ταῦτα)· ἐὰν δὲ δι’
ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας ἢ ἐπιρέκτητος ἢ τινος ἄλλου τοιούτου μο-
ρίου, ἐξαρτώμεναι ἐρωτηματικαὶ (ὡς qvæto, unde hæc scias? ἐρω-
τῶ σε, πόθεν τοῦτο γιγάντωκει;)· ἐὰν δὲ ἦναι αἰτιατικὴ μετὰ ἀπα-
ρεμφάτου ἀπαρεμφατικαὶ (ὡς intelligis, me hæc scire, ἐρρεῖς ὅτε
ἐγὼ γιγάντωκα ταῦτα). Βλ. Δ. Γ. §. 325 κ. ἔ. (1).

§. 193. Ηἱ πρότασις ἔννοεῖται καὶ ἐκφέρεται ὑπὸ τοῦ λέγοντος
διαφόρως κατὰ τὴν διάφορον ἔννοιαν τοῦ λόγου· ἐπειδὴ ἡ λέγεται τὸ
περιεχόμενον αὐτῆς ὡς ἀληθὲς καὶ γιγάντενον ἢ ὑπάρχον (οἷον, Ti-
tius currit), ἢ ὡς ἀπλῆ τοῦ λέγοντος θέλησις καὶ ἐπιθυμία (ὡς cur-
re Tili), ἢ ὡς τι ὑποτιθέμενον καὶ δυνατὸν ἀπλῶς, οὐχὶ δὲ ἀληθῶς
ὑπάρχον· ὡς Titius currit, ut sudet, ἵτα ιδρώσῃ· ἔνθα δὲν λέγεται
ὅτι ὁ Τίτιος ἀληθῶς ιδρόνει, ἀλλ’ ἔννοεῖται, ὅτι σκοπὸς τῆς κινήσεως
εἶναι ὁ ιδρώς.

Σημ.. Πᾶς λόγος, ὡρισμένον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα καὶ ἀριθμὸν πα-
ρεμφάνων, ἐκφέρεται καθ’ ὅριστικὴν, προστακτικὴν καὶ ὑποτακτι-
κὴν ἐγκλισιν, αἴτινες διὰ τοῦτο καὶ παρεμφατικαὶ ἐγκλίσεις καλοῦν-
ται καὶ ὁ λόγος παρεμφατικὸς ἢ ὥρισμένος (oratio finita), δὲ μὴ
τοιοῦτος ἐκφέρεται κατ’ ἀπαρεμφάτον καὶ καλεῖται ἀπαρεμφατικὸς
ἢ ἀργιστος λόγος (oratio infinita) (2).

(1) "Ἐπι πλείω παρ' Ἀσωπίῳ ἐν μικρ. συντακτ. τιμῆμ. Β'. Κεφ. Α'.

(2) Βλ. Ἀσωπ. μικρ. συντακτ. Κεφ. ΗΕ'. §. 4. κλπ.

§. 194. Κύριαι προτάσεις, ἀπὸ ἀλλήλων ἀνεξάρτητοι καὶ ἐξ ἦσου ὥρισμένως ἡ ἄλλως πως ἐκφέρουσαι τὸν λόγον, συνδέονται συνήθιως διὰ συμπλεκτικῶν, διαζευτικῶν ἢ ἀντιθετικῶν συνδέσμων, καὶ ἐκφέρονται κατὰ τὴν αὐτὴν ἔγκλισιν, ἄλλως δὲ κατὰ διάφορον· οἷον, ἡ μὲν καθ' ὅριστικὴν, ὅταν ἡ ἔννοια αὐτῆς ἐκφέρηται ὡς ὥρισμένη καὶ βεβαία, ἡ δὲ καθ' ὑποτακτικὴν, ὅταν ἡ ἔννοια αὐτῆς λέγηται ὡς δυνατὴ μὲν ἀλλὰ μὴ βεβαία. Neque nego, neque affirmare ausim, οὕτε ἀγροῦμαι, οὕτε γὰρ βεβαιώσω ηθελον τοιμήσει. Καὶ ἐξαρτώμεναι προτάσεις, ἔχουσαι τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὴν κυρίαν, ἐκφέρονται κατὰ τὴν αὐτὴν ἔγκλισιν, οὐχὶ δὲ πάντοτε καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον. ὅταν δημος ἡ ἔννοια αὐτῶν ἐκλαμβάνηται διαφόρως, τότε ἐκφέρονται καὶ κατὰ διάφορον ἔγκλισιν. Βλ. Δ. Γ. §. 329 κ. ἑ.

§. 195. Καθ' ὅριστικὴν ἐκφέρεται καταφατικῶς, ἀποφατικῶς, ἢ ἐρωτηματικῶς πᾶσαι πρότασις ἀνεξάρτητος ἢ ἐξαρτωμένη, ἐὰν σημαίνῃ τι ἀληθῶς γινόμενον καὶ ὑπάρχον ἢ μὴ. Pater venit. Pater non venit. Num pater veniet? Qvod domum emisti, gratum mihi est. (1).

Σημ. Ἀνεξάρτητος ἡ εὐθεῖα ἐρώτησις λέγεται ἡ ὡς κυρίᾳ πρότασις καθ' ἔαυτὴν τιθεμένη, δι' ἓς ἐρωτᾶται, ἀν τὸ περιεχόμενον αὐτῆς θεωρεῖται ὡς ἀληθὲς καὶ βέβαιον ἢ μὴ (ὡς Venitne pater? ἢ θευ δ πατέρ); ἐξαρτωμένη δὲ ἢ π. λαγία ἐρώτησις εἶναι ἡ ὡς ἐξαρτωμένη πρότασις τιθεμένη, καὶ τὸ ἀντικείμενον ἢ τὴν ἔννοιαν τῆς πρότασεως ἡ λέξις, ἀφ' ἓς ἐξαρτᾶται προσδιορίζουσα (οἷον, quae si, num pater venisset? ἡρώτησα, μήπως ηλθεν δ πατέρ).

§. 196. Καθ' ὅριστικὴν ἐκφέρονται καὶ τὰ δύο μέρη τοῦ ὑποθετικοῦ λόγου, ὑπόθεσις καὶ ἀπόδοσις, ὅταν σημαίνηται ἀπλῶς ἢ σχέσις τῆς ὑποθέσεως καὶ ἀποδόσεως· ὅτι δηλαδὴ, ὑπαρχούσης τῆς ὑποθέσεως, ἔπειται βεβαίας καὶ ἀναντιρρήτως ἡ ἀπόδοσις, χωρὶς δημος νὰ δριζηται συγχρόνως ὑπὸ τοῦ λέγοντος ἀν ἡ τῆς ὑποθέσεως ἔννοια εἶναι ἀληθής ἢ ὅχι. Si deus mundum creavit, conservat etiam, ἀν ὁ θεὸς ἐποίησε τὸν κόσμον, καὶ τηρεῖ αὐτὸν. Nisi hoc ita est,

(1) Περὶ τῆς ὄμοιας γρήσεως τῆς ὄριστικῆς παρ. Ἐλλησι βλ. Ἀσωπ. μικροντακτ. Κεφ. ΙΕ'. §. 2 καὶ ΙΣ'. §. 2.

frustra laboramus, εἰ μὴ τοῦτο ἔχει οὐτω, μάτηρ πονοῦμεν. Si nihil aliud fecerunt, satis præmii habent, ἀντὶ μηδὲν ἀλλο ἐπραξαντας ἐθραβεύθησαν (1).

Καθ' ὅριστικὴν ὡςαύτως ἐκφέρεται καὶ τὸ ὑπὸ διαφόρους ὑποθέσις (sive—sive, εἴτε—εἴτε) ἐξ Ἰεοῦ κυρος ἔχον. Hoc loco libenterissime utor, sive, qvid tecum ipse cogito, sive aliquid seribo aut lego (Κικ. Νομ. 2, 1), ἐν τούτῳ ἀσεμνέστατα διατρίβω, εἴτε κατ' ἐμαντὸν διαροῦμαι περὶ τινος, εἴτε γράφω ἢ αναγνώσκω τι. Mala consuetudo est contra deos disputandi, sive ex animo id fit, sive simulate (Κικ. περὶ φύσ. θεῶν. 2, 67), κακὴ συνήθεια εἶται τὸ κατὰ θεῶν λέγειν, εἴτε ἐκ προθέσεως καὶ ἐσωτερικῆς πεποιθήσεως γίνεται τοῦτο, εἴτε καθ' ὑπόχρισιν μόρον.

§. 197. Κατ' ἐνεστῶτα ἐκφέρεται τὸ νῦν καὶ τὸ ἐν παντὶ χρόνῳ γινόμενον. Deus mundum conservat, ὁ θεὸς τηρεῖ τὸν κόσμον. Ἐπι δὲ καὶ τὸ ὡς νῦν παρὸν ἐνοούμενον, οἷον δόξαι, γνῶμαι ἐν βιβλίοις, ἃς ἐννοεῖται ὅτι καὶ νῦν ἔχει ὁ συγγραφεὺς. Zeno aliter judicat, ἀλλως κρίνει ὁ Ζήνων. Πολλάκις ἐκφέρουσι κατ' ἐνεστῶτα καὶ τὸ πρότερον μὲν ἀρχίσαν ἀλλ' ἔτι διαρκοῦν. Tertium jam annum hic sumus, τρίτον ἥδη ἔτος εἴμεθα ἐντάσθα (2).

Καὶ παρελθοῦσαν δὲ πρᾶξιν ἡ κατάστασιν ἐκφέρουσι πολλάκις ἐν ζωηρῷ διηγήσει κατ' ἐνεστῶτα, διὰ τοῦτο καλεῖται ιστορικὸς ἐνεστῶς. Exspectabant omnes quo tandem Verres progressurus esset, quum repente proripi hominem ac diligari jubet (Κικ. Βέρρ. 5, 62), πάρτες ἀρέμενοι, ποῦ ποτε ἔμελλεν τὰ προσβῆτα δέργης, δτε αἴρητης διατάσσει τὰ συλλαβῶσι καὶ τὰ δέσσωσι τὸν ἄρθρωπον (3).

(1) Τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐκάτερα τὰ μέρη ἐκφέρουσι καὶ οἱ Ἑλληνες καθ' ὅριστικήν. Εἰ μὲν θεοῦ οὐδὲς ἦν Ἀσκληπιὸς, οὐκ ἦν αἰσχροκερδῆς, εἰ δὲ αἰσχροκερδῆς, οὐκ ἦν θεοῦ (Πλ. Πολ. 408). Εἰ μηδὲν ἐπεποιήκεις, τί ἐφοβοῦ; Εἰ θεοῖς τι δρῶσιν αἰσχρὸν, οὐκ εἰσὶ θεοί. Εὔρ. Πρόβ. Ἀσωπ. μικ. συντ. Κεφ. Ιζ'. §. 4.

(2) Ὁμολογεῖ τούτοις Ὅμηρος. Πάλαι τοῦτο σκοπῶ. Πολλὰ ἥδη ἔτη ἐν Ἀθηναῖς οἰκεῖτε. Πλείω παρ' Ἀσωπ. Κεφ. ΙΘ'. §. 2, περὶ πάντων τῶν χρόνων τῆς ὅριστικῆς.

(3) Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος παιδεῖς γίγνονται δύο (Ξ. Κ. Π. 4, 1). Ἐπειδὴ δὲ ἐτελεύτησε Δαρεῖος καὶ κατέστη εἰς τὴν βασιλείαν Ἀρταξέρξης, Τις αφέρνης διαβάλλει τὸν Κύρον πρὸς τὸν ἀδελφὸν, ὡς ἐπιβούλευοι αὐτῷ. Οἱ δὲ πειθεῖται τε καὶ συλλαμβάνει Κύρον ὡς ἀποκτενῶν (Ξ. Αγ. 4, 4, 3).

§. 198. Ὁ παρατατικὸς σημαίνει κατάστασιν ἢ ἐνέργειαν, ἡτις ἐν παραληπθότι χρόνῳ ὑπῆρχεν ἢ ἐγίνετο. Quo tempore Philip-pus Græciam evertit, etiam tum Athenæ gloriā litterarum et artium florebant, ὅτε δὲ Φίλιππος ἐρληπτος τοὺς "Εἰληρας, αἱ Αθῆναι ἥρθοντες ἔτι κατὰ τὴν δόξαν τῶν γραμμάτων καὶ τεχνῶν. Ἐτὶ δὲ καὶ τὸ κατ' ἐπανάληψιν ἢ κατ' ἔθος πολλάκις γινόμενον ἐν παρελθόντι χρόνῳ σημαίνεται διὰ τοῦ χρόνου τούτου. Romæ quotannis bini consules creabantur, ἐν 'Pώμῃ ἐξελέγοντο κατ' ἑτοῖς δύο ὄπατοι. In Græcia musici floruerunt, discabantque id omnes (Κιζ. Τουσκλ. 1, 2), ἐν 'Εἰλάδι διέπρεψαν οἱ μουσικοὶ, καὶ πάρτες ἐδιμάσκοντο ταῦτη (τὴν μουσικήν). Πρᾶ. Δ. Γ. §. 337 (1).

§. 199. Ὁ παρακείμενος τῆς λατινικῆς ἔχει καὶ τὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀδρίστου σημασίαν· ὅθεν σημαίνει 1) τὸ ἐντελές ἥδη τετελεσμένον καὶ τὸ διαμένον ἔτι ὡς ἀποτέλεσμα. Hæc urbs ante multa secula condita est, η πόλις αὕτη πρὸ πολλῶν αἰώνων ἐκτιθη. Item usque ad hoc tempus permansit, τὸ ἔθος τοῦτο μέχρι τῶν χρόνων τούτων τηρεῖται (2). 2) Τὸ ἐν παρελθόντι χρόνῳ γεγονός ἀπλῶς. Qvum hoc prælium factum est, Cæsar aberat, ὅτε ἐγένετο η μάχη αὕτη, ητο ἀπών δ Καΐσαρ. Ἐν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ σημασίᾳ μεταχειρίζονται τὸν χρόνον τούτον εἰς μακρὰς διηγήσεις παρελθόντων ἴστορικῶν γεγονότων ἢ εἰς βραχείας ἐξιστορήσεις καὶ ἀγγελίας μερικῶν πράξεων. Hostes, qvum Romanorum trepidationem animadvertisserint, subito procurrerunt et ordines perturbarunt, ἐπειδὴ οἱ ἔχθροι εἶχον αἰσθανθῆ τὸν φόβον τῶν Ρωμαλῶν, αἴγρης ἐξέδραμον καὶ διετάραξαν τὰς τάξεις τῶν στρατιωτῶν. Ἐτὶ δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνήθως γινομένου μεταχειρίζονται ἐνίστε, καὶ μάλιστα οἱ ποιηταί, τὸν παρακείμενον ἀντὶ τοῦ ἐνεστῶτος, ὡς οἱ Ἕλληνες τὸν ἀδρίστον καὶ ἐνεστῶτα. Rege incolumi mens omnibus una est, amisso, rupere fidem constructaque mella diripuere

(1) Ἔπι Κέρκροπος η Ἀττικὴ κατὰ πόλεις ώκειτο, καὶ αὐτοὶ ἔκαστοι ἐποιεύοντο καὶ ἔδουλεύοντο (Θουκ. 2, 15). Ταῦτα τὰ γράμματα παρὰ τῷ πάππῳ τὸν καὶ ἔτι ἔστι παρ' ἐμοὶ νῦν, διαμεμελέτηται τε ὑπὸ ἐμοῦ παιδὸς ὄντος (Πλ.).

(2) Ὁ πατήρ μου τέθνηκεν. "Ομηρος πεποίηκεν σχεδὸν περὶ πάντων τῶν ἀνθρωπίνων. Ἀκήκοι μὲν τούμοιμα, μηγμονεύω δ' οὐ.

ίψαι (Βιργ. Γεωρ. 4, 212), ζῶτος μὲν τοῦ βασιλέως, ἐν πάσαις ταῖς μελισσαῖς μένει ἡ αὐτὴ διάροια, ἀποθυρότος δὲ, διέρρηξεν τὴν πλευρὰν καὶ διήρπασαν αἱ αὐταὶ τὸ παρεσκευασμένον μέλι (1).

Σημ. Τὸ μόριον *dum*, ἐν ἔξαρτωμένῃ προτάσει εὑρισκόμενον, συνάπτεται συνήθως μετὰ ἴστορικοῦ ἐνεστῶτος, 1) ὅταν ἡ διὰ τοῦ χρόνου τούτου δηλουμένη πρᾶξις ἐγίνετο συγχρόνως μετὰ τῆς ὑπὸ τῆς κυρίας προτάσεως δηλουμένης, οἵτις καὶ αὐτὴ θεωρεῖται ὡς παρελθοῦσα. *Dum haec in colloqvio geruntur, Cæsari nuntiatum est, eqvites Ariovistī propius accedere* (Καισ. Γ. Πολ. 1, 46), ἐν φύρωται ταῦτα ἐν τῇ συνδιαλέξει, ἀρηγγέλθη εἰς τὸν Καίσαρα, διτὶ οἱ τοῦ Ἀριοβίστου ἵππεῖς πλησιάζουσιν. 2) ὅταν ἡ δι' αὐτοῦ σημανούμένη πρᾶξις γίνηται αἰτίᾳ ἡ ἀφορμὴ πρὸς γένεσιν ἐτέρως. *Dum obsēqvor adolescentes, me senem esse oblitus sum* (Κικ. περὶ ἁρπ. 2, 4), ἐν φύρωται (ἢ διότι) ἀκολουθῶς τὸν νέους ἐλημοργησα ὅτι εἶμαι γέρων (2). Ἐν ἐκατέρῳ περιπτώσει τὸ τῆς κυρίας προτάσεως ὥκμα ἐκφέρεται κατὰ παρακείμενον χρόνον, ἐνίστε δὲ καὶ ὑπερσυντελικόν. Τὸ μόριον *dum* ὅμως συνάπτεται πολλάκις καὶ μὲ παρακείμενον ἡ μὲ παρατατικόν. ὅταν δὲ σημαίνῃ ἐπὶ τοσοῦτοι, ὅσον, ἢ ἐφ' ὅσον, τότε δὲν συντάσσεται μετὰ ἐνεστῶτος, εἰκὸν, ὅταν ἡναὶ δ λόγος περὶ ἀληθῶς ἐνεστώσης πράξεως ἡ καταστάσεως. *Hoc feci, dum lieuit* (Κικ. Φιλιπ. 3, 13), ἐφ' ὅσον ἐσυγχωρεῖτο, ἐπραξατοῦτο.

§. 200. Οὐ περσυντελεῖκός ἀναφέρει πρᾶξιν ἡ καταστάσεων παρελθοῦσαν πρὸ ἐτέρως καὶ αὐτῆς ἥδη παρελθούσης. *Dixerat hoc il-*

(1) Παυσανίας ὁ Κλεομέρότου ἐκ Λακεδαίμονος στρατηγὸς ὑπὸ Ἑλλήνων ἐξεπέμψθη (Θουκ. 1, 49). Ως ἡμέρας Κύρῳ τῷ Ἑλληνικὸν, ὅτε ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀρταξέρκην ἐστρατεύετο, καὶ ὅσα ἐν τῇ ἀνόδῳ ἐπράχθη, καὶ ὅσα ἐν τῇ μάχῃ ἐγένετο, καὶ ὡς ὁ Κύρος ἐτελεύτησεν, ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ διεδήλωται (Ξ. Ἀν. 2, 1, 1). Τὰς τῶν φαύλων συνουσίας ὀλίγος χρόνος διέλυσε (Ισοκρ. Δημ., 1). Ο τύραννος ταῖς μὲν πρώταις ἡμέραις προσγελᾷ τε καὶ ἀσπάζεται πάντας, ὑπηρευεῖται τε πολλὰ καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, χρεῶν τε ἐλευθέρωσε καὶ γῆν διένειμε δῆμῳ τε καὶ τοῖς περὶ ἔσωδὸν καὶ πᾶσιν ἔλεως τε καὶ πρᾶξος εἴναι προξποιεῖται (Πλ. Πολ. 566). "Οταν ἐκ πλεονεξίας τις, ὡς περ Φιλιππος, ἴσχυσῃ, ἡ πρώτη πρόφασις καὶ μικρὸν πταῖσμα ἀπαντα ἀνεχαίτησε καὶ διέλυσε (Δημ. Ολ. Γ', 9).

(2) Οἱ Ἑλληνες σημαίνουσι τοῦτο διὰ χρονικῆς καὶ αἰτιολογικῆς μετοχῆς. Τούτων γενομένων ἀνηγγέλθη τῷ Καίσαρi. Ἀκολουθῶν τοῖς νέοις, ἐπελαθόμην

λε, quum puer nuntiavit, venire ad eum Lælium (Κικ. Πολιτ. 1, 12), εἰχεν εἰπεῖν ἐκεῖνος τοῦτο, ὅτε ἀρήγγειλεν ὁ παῖς, ὅτε ἔρχεται πρὸς αὐτὸν ὁ Λαλίος. Quum ego illum vidi, jam consilium mutaverat, ὅτε ἐγὼ εἶδον ἐκεῖνον, εἰχεν ηδη μεταβάλει γράμμην (1).

Σημ. Περὶ χρονικῶν καὶ ὄλλων τινῶν μορίων, μετὰ τῶν μέχρι τούδε μνημόνου ευθέντων χρόνων τῆς δριστικῆς συντάσσουμένων, σημειώτεον τὰ ἔξης:

α. Τὰ χρονικὰ μόρια quum, ἐπεὶ, ὅτε, quoties, δσάκις, simulacrum, ubi, ὡς, si, καὶ τὰ ἀδριστολογικὰ ἢ ἀναφορικὰ, ἐν ἔξαρτωμένῃ προτάσει εὑρισκόμενα, συντάσσονται

1) Μετὰ παρακειμένου δριστικῆς, ὅταν ἡ δι' αὐτῶν δηλουμένη πρᾶξις γίνηται συνήθως πρὸ τῆς ὑπὸ τῆς κυρίας προτάσεως δηλουμένης, ἥτις ἐκφέρεται τότε κατ' ἐνεστῶτα. Quum ad višam veni, hoc ipsum nihil agere, me delectat (Κικ. περὶ ῥητ. 2, 16), δσάκις εἰθω (ἢ ἔρχομαι) εἰς τὴν ἐπανῆλιμου, αὐτὴν ἡ ἀπραξία μου μὲν χαριστεῖ. Quocumque adspexisti, ut furiā, sic tuę tibi occurunt injuriæ (Κικ. Παραδοξ. 2), δόπονδήποτε ἕδης, ὡς αἱ ἔργα, οὕτω παρίσταται σοι αἱ ἀδικίαι σου.

2) Μετὰ ὑπερσυντελικοῦ, ὅταν ἡ τῆς κυρίας προτάσεως ἔννοια ἐκφέρηται κατὰ παρατατικὸν, σημαίνοντα τὸ συνήθως καὶ κατ' ἐπανάληψιν γινόμενον. Quum ver esse cœperat, Verres dabat se labori atque itineribus (Κικ. Βεβρ. 5, 10), τοῦ ἕαρος ἀρχομένου, σ. Βέρρης παρεδίδετο εἰς τὸν πόρουν καὶ τὰς ὁδοιπορίας. Πρᾶ. Δ. Γ. §. 335. 6' σημ. ἀ καὶ §. 338 ἀ σημ.

Ωςαύτως μετὰ ὑπερσυντελικοῦ συντάσσονται καὶ τὰ μόρια ubi, ὡς, simulacrum, ἀμα, ὅταν σημαίνηται ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς ἐνεργείας (2).

(1) Ἡ Οἰνόη, οὖσα ἐν μεθορίοις τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, ἐτετέχιστο καὶ αὐτῷ φρουρίῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐγράψαντο (Θουκ. 2, 18). Οὕπω δύο ἢ τρεῖς δρόμους περιελυληθότε ἤστην ὁ Εὔθυδημος καὶ ὁ Διονυσόδωρος, καὶ εἰςέρχεται Κλεινίας (Πλατ. Εὐθυδ. 273).

(2) Οἱ Ἑλληνες σημαίνουσι τὰς χρονικὰς ταύτας σχέσεις δ.κ τῶν χρονικῶν μετοχῶν συνήθως. Πολλάκις δὲ καὶ διὰ τῶν ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ὡς τάχιστα, ἀτινα συντάσσουσι συνήθως μὲν ἀδριστον ἢντι ὑπερσυντελικοῦ, ἢ μὲν παρατατικόν· δη-

(ΔΑΤ. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ.)

ε') Οἱ σύνδεσμοι posteaqnam ἡ postqvam, ἐπεὶ, ubi, ut, ὡς, simul atque καὶ ἀπλῶς simul, ἀμα, ut primum, δις τάχισα, qvum primum, ὡς πρῶτον, συντάσσονται μετὰ παρακειμένου τῆς ὁριστικῆς, έταν ἡ τῆς δι' αὐτῶν ἐξαρτωμένης προτάσεως ἔννοια καὶ ἡ τῆς κυρίας ἀναφέρωνται ἀπλῶς ὡς παρελθοῦσαι, χωρὶς νὰ σημαίνηται ἄλλη τις σχέσις αὐτῶν, εἰ μὴ ἡ τῆς ἀμέσου ἀκολουθίας τῆς μιᾶς μετὰ τὴν ἑτέραν. Pompejus, ut eqvitatum suum pulsum vidi, acie excessit (Καισ. Ἐμφ. Πολ. 3, 94), ἀμὲν οὐδὲν ὁ Πομπήιος, ὅτε τὸ ιππικὸν αὐτοῦ ἐτράπη εἰς γυρὴν, ἐξηλθε τῆς παρατάξεως. Simulac primum Verri occasio visa est, consulem deseruit (Κικ. Βεδρ. I, 23), εὐθὺς ὅτε εἶδεν ὁ Βέργης κατάληλος τὸν καιρόν, ἐγκατέλιπε τὸν ὕπατον.

γ') Τὸ postqvam συνάπτεται μετὰ ὑπερσυντελικοῦ, ὅταν σημαίνηται ὅχι ἡ ἀμέσος ἀκολουθία δύο ἐνεργειῶν, ἀλλ' ὅτι ἡ μία γίνεται μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινός. P. Africanus, posteaqnam bis consul et censor fuerat, L. Cottam in judicium vocavit (Κικ. Div. in Cæc. 21), τὸ δεύτερον ἥδη γερόμενος ὕπατος καὶ τιμητὴς ὁ Πόπλιος Ἀφρικανός, εἰςήγαγεν εἰς δίκην τὸν Λεύκιον Κότταν καὶ μάλιστα ὅταν ἀναφέρηται ὠρισμένως ὁ μεταξὺ τῶν δύο πρόξεων παρερχόμενος χρόνος. Hannibal anno tertio postqvam domo profugerat, in Africam venit (Κορυ. Ἄννι. 8), τὸ τρίτον ἔτος μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς πατρίδος ἀραχώρησιν ἥλθεν ὁ Ἀρρίβας εἰς τὴν Ἀφρικήν. Ἄλλως δὲ σπανίως εὑρηται τὸ μόριον τοῦτο μετὰ ὑπερσυντελικοῦ τῆς ὁριστικῆς καὶ ἔτι σπανιώτερον μετὰ τοῦ τῆς ὑποτακτικῆς συντασσόμενον.

δ') Τὸ αὐτὸν μόριον συντάσσεται καὶ μετὰ παρατατικοῦ, σημαίνοντος ἀρχῆν, ἐπανάληψιν ἡ διάρκειαν τῆς δι' αὐτοῦ δηλουμένης ἐνερ-

λοῦντες διὰ μὲν τοῦ ἀορίστου, διὶ τὴν προηγηθεῖσα πρᾶξις ἐγένετο πρὸ τῆς ἑτέρας, διὰ δὲ τοῦ παρατατικοῦ, διὶ διήρκει χρόνον τινὰ ἢ ἐπανέλαμβάνετο πολλάκις. Ἐπειδὴ ἐτελεύτησε Δαρεῖος, Τισαφέρνης διαβάλλει τὸν Κύρον (Ξ. Ἀν. 1, 1, 3). Οἱ πολέμιοι, ὡς εἰδόν τοὺς "Ἐλληνας, ἀντιπορεύονται (Ξ. Ἀν. 4, 8, 17). Ἐπεὶ ἡσθένει Δαρεῖος, ἐβούλετο οἱ τῶν παιδία παρεῖναι (Ξ. Ἀν. ἐν ἀρχῇ). Οἱ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοί, ὡς αὐτοὺς οἱ Καταναῖοι ούκ ἐδέχοντο, ἐκομισθησαν ἐπὶ τὴν Τηρίαν ποταμὸν (Θουκ. 6, 50).

γείας ἡ καταστάσεως. Postquam Eros e scena non modo sibilis, sed etiam convicio explodebatur, confugit in Rosciī dēmum et disciplinam (Κιν. Ρωσ. κωμ. 11), ἐπειδὴ ὁ Ἔρως, οὐ μόνον συριζόμενος ἀλλὰ καὶ ὑθριζόμενος, ἐξεβάλλετο τῆς σκηνῆς (δοάκις ἐπαρουσιάζετο), κατέφυγε εἰς τὴν oīklar καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ρωσίου.

(ε') Πάντα τὰ μόρια ταῦτα συντάσσονται καὶ μὲν ἴστορικὸν ἐνεστῶτα, ὅταν σημαίνηται, ὅτι διαρκούσσης τῆς δι' αὐτῶν ἀναφερομένης πράξεως γίνεται ἔτερος τις. Postquam perfugae murum arietibus ferire vident, aurum atque argentum domum regiam comportant (Σαλλ. Ιουγ. 76), βλέποντες οἱ αὐτόμοιοι, ὅτι διὰ τὰς κριῶν προεβάλλεται τὸ τεῖχος, συγκομίζουσιν εἰς τὰ βασιλεῖα τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον.

(σ) Οἱ δὲ αντεqvam καὶ priusqvam, πρὶν, καὶ dum, donec, ἔως, μέχρι, συντάσσονται μετὰ τοῦ παρόκειμένου τῆς ὁριστικῆς οὐχὶ δὲ μετὰ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ. De comitiis, donec rediit Marcellus, silentium fuit (Διβ. 23, 31), περὶ ἀρχαιρεσιῶν ἦτο σιωπή, ἔως εὖ ἤθει ὁ Μάρκελλος. Anteqvam tuas legi litteras, hominem ire cupiebam (Κιν. Άττ. 5, 7), περὶ δὲ ἀραγρώσω τὰς ἐπιστολάς σου, ἐπειθέμουντο ἀπέλθη ὁ πατήρ (1).

§. 201. 'Ο Μέλλων δηλοῖ μέλλουσαν πρᾶξιν ἀπλῶς, καὶ τὴν ἐν τινι ὕρισμένῳ μέλλοντι χρόνῳ διαρκοῦσσαν κατάστασιν. Veniet parter, θέλει ἤθει ὁ πατήρ. Illo tempore respublica florebit, τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔσται ἐν ἀκμῇ ἡ πόλις (2).

Πολλάκις ὅμως μεταγειρίζονται ἐνεστῶτα ἀντὶ μέλλοντος ἀ) εἰς ἔρωτηματικὰς καὶ ἀπορηματικὰς προτάσεις περὶ τοῦ εὐθὺς νῦν γενησομένου. Quid ago? imusne sessum? (Κιν. περὶ ἡπτ. 3, 5),

(1) Οὕτω καὶ οἱ Ἕλληνες συντάσσουσι τὰ γρονικὰ μόρια ἔως, μέχρι, πρὶν, μετὰ ἀρίστου ἀντὶ ὑπερσυντελικοῦ. Εὔδικος καὶ Σίμος μέχρι τούτου φίλοι ὀνομάζονται Φιλίππου, ἔως Θεσσαλίαν ὑπὸ Φιλίππων ἐποίησαν (Δημ. 48, 48). Οἱ βάρδαροι οὐ πρόσθεν ἔξενεγκεῖν ἐτόλμησαν πρὸς ἡμᾶς πόλεμον, πρὶν τοὺς στρατηγούς ἡμῶν συνέλαβον (Ξ. Ἀν. 3, 2, 29).

(2) Εἴ τοῦτο ποιήσομεν, ἥξοιως τὰς ἐπιτιθέεις ἔξομεν, ὅσδον χρόνον ἐν τῷ πολιτείᾳ ἐσόμεθα.

τι ποιει; πηγαίνομεν τὰ καθήσωμεν; 6') μετὰ τοῦ μόρίου dum, ἔως, ἔνθι εἶναι ὁ λόγος περὶ προσδοκωμένου τινός. Exspecto dum ille venit (Τερ. Εὐν. 1, 2, 226), περιμέτω ἔως οὐ ἐλθη. γ'). Συνθῶς καὶ μετὰ τῶν αντεγνάντων καὶ priusquam, ὅταν σημαίνηται ὅτι θέλει γίνει τι πρὸ ἑτέρου. Sine, priusquam amplexum accipio, sciam ad hostem an ad filium venerim (Αἰθ. 2, 40), ἄφες, περὶ δεκτῷ τὸν ἀσπασιόν, τὰ γρωγεῖσθαι, εἰς ἐχθρὸν ἢ εἰς νιὸν ἢ θορ; Ἀλλὰ μετὰ τούτων εὑροται καὶ μέλλων πολλάκις. Anteegnam de republica dicam, exponam breviter consilium profectionis μετε (Κικ. Φιλ. 1, 1), περὶ περὶ τῆς πόλεως λαβήσω, θέλω διηγηθῆ βραχέως τὸν σκοπὸν τῆς ὁδοιπορίας μου (1).

Σημ. Εἴσοτε εἰς μὲν τὴν ὑπόθεσιν ὑποθετικοῦ λόγου ὑπάρχει ἐνεστώς εἰς δὲ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς μέλλων. Perficietur bellum, si urgemus obsecros (Αἰθ. 5, 4), θέλει τελειώσει ὁ πόλεμος, εἰὰν στενογράφωμεν τοὺς πολιορκούμενους. Τοῦτο δὲ γίνεται, ὅτε ἡ κατὰ μέλλοντα ἐκφερομένη πρᾶξις ἐκλαυθίζεται ὡς μέλλον ἀποτέλεσμα τῆς κατ' ἐνεστῶτα δηλουμένης.

§. 202. Ο τετελεσμένος Μέλλων ἀναφέρει μέλλουσαν πρᾶξιν, ἥτις θέλει εἰσθαι τετελεσμένη ἐν μέλλοντι χρόνῳ. Qvum tu haec leges, ego illum fortasse convenero (Κικ. Άττ. 9, 15), ὅτε θέλεις ἀραγγώσει ταῦτα, ἐγὼ ἵσως θὰ ἔχω συνδιαλεχθῆ μετ' ἐκείνου. Si (ubi) istuc venero, rem tibi exponam, εἰὰν (ὅτε) θέλω εἰσθαι αὐτοῦ, θὰ σοὶ διηγηθῶ τὴν ὑπόθεσιν. De Carthagine vereri non ante desinam, qvam illam excisam esse cognovero (Κικ. Κατ. πρεσβ. 6), περὶ Καρχηδόνος δὲν θέλω παύσει τὰ φοβῶματι, περὶ ιδω αὐτὴν κατεστραμμένην (2).

(1) Τι ποιήσουμεν; Αὐτὸς γνώσει. Πλ. Τι ἔπειτα δρῶμεν; μητέρ' ἡ φονεύσομεν; Εὔρ. Ποι τις τρέψεται;—Μικρὰ εἰπὼν, ήδη καταβαίνω.—Βουλόμεθα προθυμότερον δεῖξαι αὐτοῖς ὅτι Δωρῆς ἐσμεν· ἢ μένομεν ἔως ἂν ἔκαστοι κατὰ πόλεις ληφθῶμεν; Θουκ. Πρε. Ἀσωπ. Κεφ. ΙΘ'. §. 19.

(2) Ο παρ' "Ελλησιν ἐνεργητικὸς οὗτος μέλλων εἶναι, πεποιηκὼς ἔσομαι, ὁ ἀποθετικὸς, εἰργασμένος ἔσομαι, ὁ παθητικὸς, διεφθαρμένος ἔσομαι, πεπράξομαι. Εἰ παρελθῶν εἰς ὅτις οὖν δύνατο διδάξαι, τίς παρασκευὴ χρήσιμος ἔσται τῇ πόλει, πᾶς ὁ παρὸν ωδός λελύσεται (Δημ. 14, 2). Τι γὰρ ποιήσει; Φράξει καὶ πεπράξεται (Ἄρ. Πλουτ. 1027). Ο μέλλον οὗτος τῆς λατινικῆς μετὰ τῶν

Σημ. ἀ. ὅταν εἰς τὴν κυρίαν καὶ εἰς τὴν ἀπὸ αὐτῆς ἐξαρτωμένην πρότασιν ὑπάρχῃ τετελεσμένος μέλλων, σημαίνεται ὅτι καὶ τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἑπέρας ἡ πρᾶξις θέλει εἰσθαι συγχρόνως τετελεσμένη. Οὐδὲ Antonium oppresserit, is bellum conficerit (Κικ. πρὸς τοὺς Οἰκ. 10, 19), ὁ τὸν Ἀρτώριον ριχήσας, θέλει ἔχει τετελεσμένος τὸν πόλεμον εὐθὺς μετὰ τὴν ῥικήν. Pergratum mihi feceris, si de amicitia disputaris (Κικ. Δαΐλ. 4), ἐάν πραγματευθῆς περὶ γιλλας, θέλεις μὲν εὐγαριστήσει πολὺ. Ἀλλ᾽ ἐνιστεῖς ἡ ἑπέρα τούτων πρότασις ἔχει παρακείμενον, διὸ οὖ σημαίνεται μετὰ βεβληθέντος ὡς γεγονός ἂδην τὸ περὶ οὗ δὲ λόγος. Si Brutus conservatus erit, νικίμιν (Κικ. πρὸς τοὺς Οἰκ. 12, 6), ἐάν δὲ Βροῦτος σωθῇ, ἐκ τοιων.

Σημ. β'. ἐνιστεῖ μεταχειρίζονται ἀδικφόρως τὸν τετελεσμένον μέλλοντα ἀντὶ τοῦ πρώτου μέλλοντος. Multum ad ea, quae quærimus, tua ista explicatio profecerit (=proficiet). Κικ. περὶ Τελ. 3, 4), πολὺ θέλει ἀφείσθει εἰς τὰ περὶ ἄντοιος ἡ ἑταῖρος σου αὕτη. Τοῦτο δὲ γίνεται μάλιστα ὅταν σημαίνεται μέλλον ἀποτέλεσμα πράξεώς τινος (ὡς διὰ τοῦ ἀνωτέρου παραδείγματος profecerit), ἢ ὅταν λέγηται τι θέλει γίνεσθαι ἐν ὅσῳ γίνεται τι ἔπειρον. Tu invīta mulieres; ego accivero pueros (Κικ. Ἀττ. 4, 1), σὺ μὲν προσκάλεσον τὰς γυναικας, ἐγὼ δὲ ἐν τούτῳ θέλω συγκαλέσει τοὺς παῖδας.

§. 203. Ἐκτὸς τῶν ἐξ τούτων χρόνων ἔχει ἡ λατινικὴ καὶ τοὺς ἐκ περιφράσεως ἀπὸ τοῦ ἐνεργητικοῦ μέλλοντος τῆς μετοχῆς καὶ τῶν διαφόρων χρόνων τοῦ sumi σχηματιζομένους συνθέτους χρόνους, διὸ ἐν σημαίνει μέλλονσαν πρᾶξιν ἢ κατάστασιν ὡς πρὸς τὰς τρεῖς τοῦ χρόνου διαφορὰς, τὸ παρὸν, παρεληλυθός καὶ μέλλον (I).

ὑποθετικῶν μάλιστα μορίων ἔχει πολλάκις τὴν σημαίνειν τοῦ ἐλληνικοῦ ἀρίστου τῆς ὑποτακτικῆς, si venero—ἐξ ἔλθω. si jussero—ἐξ ὅτιατέξω (Κικ. Κατ. 1, 5).

(1) Ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα ἀναπληροῖ τὴν Ἑλλειψιν τῶν τοιούτων περιφρασιῶν μελλόντων τῆς λατινικῆς διὰ τοῦ ῥήματος μέλλω μετ' ἀπαρεμφάτου. Ἐπειδὴ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ καὶ τρίτῃ περιπτώσει συντάσσει τὸν ἐνεστῶτα μέλλω μετὰ ἀπαρεμφατικοῦ ἐνεστῶτος καὶ μέλλοντος, καὶ ἐνιστεῖ ἀλλὰ σπανίως, μετ' ἀρίστου. Οἶσθα οὖν δὲ μέλλεις νῦν πράττειν; (Πλ. Πρωτ. 312). Ἀκούω τινὰ διαβάλλειν, ὡς ἐγὼ ἄρα ἐξαπατήσας ὑμᾶς μέλλω ἄγειν εἰς Φᾶσιν (Ξ. Ἀν. 5, 7). Μέλλω ὑμᾶς διδάξειν, δθει μοι δὲ μεθοδή γέγονεν (Πλ. Ἀπ. 21). Συγκλείσουμεν τὸν

1) Καὶ τὴν μὲν ὡς πρὸς τὸ παρὸν μέλλουσαν πρᾶξιν η̄ κατάστασιν ἐκφράζει διὰ τοῦ ἐνεργητικοῦ μέλλοντος τῆς μετοχῆς μετὰ τοῦ ἐνεστῶτος sum, ὅτις χρόνος κατὰ τοῦτο διαφέρει τοῦ ἀπλοῦ μέλλοντος, καθ' ὃν δῆλοι ὅτι τὸ ὑποκείμενον μέλλει, προτίθεται η̄ ἔχει σκοπὸν νὰ πρᾶξῃ τὸ ἀναφερόμενον, ἐνῷ ὁ ἀπλοῦς μέλλων σημαίνει μέλλουσαν ἀπλῶς πρᾶξιν. Quum apes jam evolatur sunt, consonant vehementer (Βάρβ. περὶ ἀγροτ. 3, 16), ὅτε μέλλουσιν rā ἐξελθωσιν aī μέλισσαι, ἥξονται σφοδρῶς. Bellum scripturus sum, quod populus Romanus cum Jugurtha gessit (Σεκλ. Ιουγ. 5), μέλλειν rā γράψω τὸν πόλεμον, διὸ οἱ Ρωμαῖοι πρὸς Ἰουγούρθαν ἐπολέμησαν. Τὸν τοιοῦτον μέλλοντα μεταχειρίζονται ἰδίως εἰς ὑποθέσεις, ὃν πραγματοποιουμένων ἔξαπαντος γίνεται η̄ πρέπει νὰ γείνη τὸ ἐν τῇ ἀποδόσει λεγόμενον. Me igitur ipsum ames oportet, si veri amici futuri sumimus (Κικ. περὶ Τελ. 2, 26), ἐμὲ λοιπὸν πρέπει ἔξαπαντος r' ἀγαπᾶς, ἕάν μέλλωμεν rā ἡμεθα φίλοι (1).

2) Τὸ δὲ ὡς πρὸς τὸ παρελθόν μέλλον σημαίνεται διὰ τοῦ μετοχικοῦ μέλλοντος τοῦ ἑκάματος μετὰ τοῦ fui, ἐάν αὐτὸ θεωρήται ὡς στιγμιαία πρᾶξις καὶ εὐθὺς παρερχομένη, μετὰ τοῦ eram δὲ, ἐάν θεωρήται ὡς διαρκοῦσα, οὐχὶ δὲ στιγμιαία: Si illo die P. Sestius occisus esset, fuistisne ad arma ituri? (Κικ. ὑπὲρ Σεστ. 38), ἕάν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐφορεύετο ὁ Π. Σεστίος, εἴχετε κατὰ τοῦτο rā ἡμετεράτε rā λάβητε τὰ ὅπλα; Profecturus eram ad te, quum

ἀρχὴν τῶν ῥηθήσεσθαι μελλόντων (Ισαίος). Δύσκολος ὅμως εἶναι η̄ διάκρισις τῆς σημασίας τοῦ μέλλων μετὰ ἀπαρεμφατικοῦ ἐνεστῶτος καὶ μέλλοντος. "Ορα περὶ τούτου Κρύγερον ἐν Ἐλλ. Γραμ. §. 53, 8, 3. 'Ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τὸν παρατακὸν ἔμελλον μετὰ τῶν αὐτῶν γρόνων τοῦ ἀπαρεμφάτου. 'Ἐνεθυμοῦντο οἱ Ἐλληνες ὅτι ἀγοράν οὐδεὶς ἔτι παρέξει ἔμελλεν (Ξ. Ἀν. 3, 1, 2). Παιδίας τοιαύτας ἔξενεις-εκεν, αἱ διεώτα ἡμελον παρέχειν. Ξεν. "Εμελλον οἱ μέν τινες ἀμαρτήσεσθαι, οἱ δὲ πλείους τεύξεσθαι τοῦ ἀληθοῦς λογισμοῦ. Θουκ. "Ηδη ἡμελλον ἀλλήλους ἀπολιπεῖν (Θουκ. 6, 31). Πρθ. Ἀσωπ. μικ. συντ. Κεφ. ΙΘ'. §. 21.

(1) Οἱ Ἐλληνες δηλοῦσι τοῦτο διὰ τοῦ εἰ μέλλων. Δεῖ στρατιῶν, εἰ μέλλει πρᾶξιν τὰ δέοντα, μηδέποτε παύεσθαι τοῖς πολεμίοις κακὰ πορσύνονταν (Ξ. Κ. Η. 4, 6, 17). Ἐνίστε δὲ καὶ διὰ μετοχῆς τὸν μέλλοντα εῦ γεωργήσειν, δεῖ τοὺς ἐργάτας καὶ προθύμους παρατευεῖν καὶ πείθεσθαι θέλοντας (Ξεν. Οἰκ. 5, 15).

ad me frater tuus venit, ἔμε.λ.lor ἢ ἔμε.λέτωρ τὰ ἐλθὼ πρός σε, ὅτε ἡ.λθε πρὸς ἐμὲ ὁ σὸς ἀδε.λφός. Ubi rex mansurus erat, si ire perrexisset (Κικ. περὶ μαχ. I, 15), δύον σκοπὸν εἶχε τὰ μέρη ὁ βασιλεὺς, ἐὰν ἥθελε τὰ παρατείη τὴν πορείαν. Κατὰ ταῦτα δὲ γὰν διὰ τοῦ fui γινόμενος μέλλων ἀντιστοιχεῖ τῷ παρακειμένῳ ἐν τῇ τοῦ ἀρρίστου σημασίᾳ, δὲ διὰ τοῦ eram τῷ παρατατικῷ τῆς ὁριστικῆς.

3) Τὸ δὲ ὡς πρὸς μέ.λ.lora χρόνον μέ.λ.lor δηλουται διὰ τοῦ αὐτοῦ μετοχικοῦ ἐνεργητικοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ ero. Orator eorum, apud quos aliquid aget aut acturus erit, mentes sensusque degustet oportet (Κικ. περὶ ἑρ. I, 52), πρέπει τὰ γνωρίσῃ ὁ ἥτις τὴν διάροιαν καὶ τὰ αἰσθήματα ἐκείνων, εἰς οὓς θέλει ἀγορεύσει (ἐρεῖ) ἢ σκοπὸν ἔχει τὰ ἀγόρευση (μέλλει ἐρεῖ).

Σημ.. Ἐν τῇ παθητικῇ φωνῇ, ἣτις δὲν ἔχει μετοχὴν μέλλοντος, ἀναπληροῦσι τὴν ἔλλειψιν τῶν περιφραστικῶν τούτων μελλόντων, τρέποντες ἄλλως τὸν λόγον· οἷον, Est in eo, ut—Erat in eo, ut urbs caperetur, εἰ τῷ ἀλισκεσθαι ἦν ἡ πόλις.

§. 204. Ο παρακείμενος τῆς μετοχῆς μετὰ τοῦ sum εἶναι δὲ ἐκ περιφράσεως γινόμενος παθητικὸς παρακείμενος. Ο αὐτὸς δῆμος σημαίνει ἐνίστε ὡς ἐπίθετον ἀπλῶς ὑπάρχουσαν κατάστασιν τοῦ ὑποκειμένου· οἷον, hæc navis egregie armata est σημαίνει, ὡπλισθη καὶ εἴται ὡπλισμένη, ἢ, εὑρίσκεται εἴτι παρεσκενασμένη εἰς πόλειον. Η αὐτὴ μετοχὴ μετὰ τοῦ eram εἶναι παθητικὸς ὑπερσυντελικός· ἐνίστε δῆμος δηλοῖ κατάστασιν ἐν παρεληλυθότι χρόνῳ διαρκοῦσαν· οἷον, naves Hannibalis egregie armatae erant, ἷσαν ὡπλισμέναι· η αὐτὴ δὲ μετὰ τοῦ fui συντασσομένη ἐμφαίνει κατάστασιν παρεθεοῦσαν ἤδη, ἢ χρόνον τινὰ διαρκέσασαν· Bis deinde post Numae regnum Janus clausus fuit (Δι. I, 19), δις μετὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Νομιᾶ ὁ τοῦ Ἱαροῦ παρὸς ἦτο κεκλεισμένος. Leges, quum quæ latæ sunt (παρακείμενος παθητ.) tum vero quæ promulgatae fuerunt (Κικ. ὑπὲρ Σεστ. 15), καὶ δοὺς τόμοι ἐπροτάθησαν καὶ δοῖς ἷσαν δεδημοσιευμένοι ὡς ἐγκριθέρτες.

Σημ.. Ο παρακείμενος τῆς μετοχῆς δῆμος, ὁσάκις σύρισκεται μετὰ τοῦ fui, fueram καὶ fuero συνημμένος, δὲν εἶναι πάντοτε σύνθετος παθητικὸς χρόνος, ἀλλὰ δηλοῖ ἀπλῶς κατάστασιν ἐν τῇ χρονικῇ ση-

μησία ἐκάστου τῶν πριῶν τούτων χρόνων, παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ καὶ τετελεσμένου μέλλοντος. Σπανίως ὅμως ἀπαντῶνται οὕτως ἀντὶ τῶν συνθέτων παθητικῶν χρόνων, τῶν μετὰ τοῦ sum, eram καὶ ερο σχηματίζομένων. Βλ. Δ. Γ. §. 344 (1).

§. 205. Εἰς ἐπιστολικὸν ὕφος λόγου, διότι ἀφορᾷ ὁ γράφων εἰς τὸν χρόνον, καθ' ὃν θέλει ἀναγνωσθῆναι ἡ ἐπιστολὴ, οὐχὶ δὲ καθ' ὃν γράφεται, μεταχειρίζεται ἀντὶ ἐνεστῶτος καὶ παρακειμένου παρατατικὸν καὶ ὑπερσυντελικόν. Τοὺς αὐτοὺς δηλαδὴ χρόνους, οὓς ἠθελει μεταχειρίσθη, δὲ τὴν ἐπιστολὴν λαμβάνων, λαλῶν περὶ τῶν εἰς τὸν χρόνον τῆς συγγραφῆς τῆς ἐπιστολῆς ἀναφερομένων. Nihil habebam, quod scriberem, οὐδὲν εἶχον τὰ σοι γράψαντες (ὅτε δηλ. ἔγραφον τὴν ἐπιστολὴν τὴν ἀναγνώσκεις); neque enim novi quidquam audieram, et ad tuas omnes epistolas rescripsoram pridie; erat tamen rumor, comitia dilatum iri (Κιν. ἐπιστ. εἰς Ἀττ. 9, 10). ἐπειδὴ οὐδὲν νέον εἶχον ἀκούσει (= ἤκουσα), καὶ ἐπειδὴ εἶχον ἀποχριθῆ τὴν προτεραῖαν εἰς πάσας τὰς ἐπιστολάς σου· εἰέγετο δημως, οὗτοι αἱ ἀρχαιρεσται θέλοντοι ἀραβ. Ιηθῆ. Ο λαμβάνων τὴν ἐπιστολὴν ἠθελειν εἶπεν. Tum, cum Cicero hanc epistolam scripsit, nihil habebat, quod scriberet; neque enim novi quidquam audierat, et ad omnes meas epistolas rescripserat pridie; erat tamen rumor, comitia dilatum iri (2).

Οὕτων δὲ ἀλλα περιστατικὰ δὲν ἀναφέρονται εἰς τὸν χρόνον τῆς συγγραφῆς τῆς ἐπιστολῆς, ἐκφέρονται κατὰ τὸν προσήκοντα αὐτοῖς χρόνον. Ego te maximi et feci semper et facio, ἐγώ σε περὶ πλειστου ἀείποτε ἐποιησάμην καὶ ποιοῦμαι. Πολλάκις ὅμως δὲν τη-

(1) Οἱ Ἔλληνες, διότι σχηματίζουσι μονολεκτικῶς τοὺς παθητικοὺς τούτους χρόνους, μεταχειρίζονται τὴν περίφρασιν ταύτην (ἥν γε γραμμένος), ὅταν θέλωσι νὰ σημάνωσι τοιαύτην τιὰ ἐπιθετικὴν σημασίαν, δηλοῦσσαν κατέστασιν ἢ ποιότητα τοῦ ὑποκειμένου.

(2) Καὶ οἱ Ἔλληνες γράφουσιν ἐνίστε ἐν ἐπιστολαῖς καὶ ἀλλαχοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον παρακείμενον ἢ ἀδρίστον ἀντὶ ἐνεστῶτος. Ἀπέσταλκά σοι τόνδε τὸν λόγον δῶρον (Ἴσοκ. Δημ. ἐν ἀρχῇ). Πράσσε μετ' Ἀρταβάζου, ὃν σοι ἔπειψα (= δὸν σοι νῦν πέμψω). Θουκ. Διότι τὰς σπονδὰς ἔλυσαν, τὰς αἰτίας προύγραψα πρῶτον. Θουκ. Ό συγγραφένς μεταφέρει τὸν λόγον εἰς τὴν ἀποχὴν καθ' ἥν δέλουσιν ἀναγνωσθῆ τὰ ὑπάρχοντα, διεν λέγει προῦγραψα ἀντὶ προγράψω.

ροῦσιν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς τὸν ἴδιαιτερὸν τοῦτον τρόπον τῆς τῶν χρόνων ἐναλλαγῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

ΠΕΡΙ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ.

§. 206. Καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφέρεται τὸ μὴ ἀληθῶς ὑπάρχον ἢ γινόμενον, ἀλλὰ τὸ δυνατὸν, καὶ ἀπλῶς νοούμενον ἢ ὑποτιθέμενον· ἐπειδὴ δὲ λέγων, *εἰτρο ut si uidei*, ἐννοεῖ ὅτι σκοπὸς τοῦ δρόμου εἶναι δὲ ἴδρως, δὲν λέγει δὲ καὶ ὅτι ἀληθῶς ἴδρονει. Δι' ἐξαρτωμένων τινῶν προτάσεων ὅμως ἐκφέρεται ἐνίστε καὶ τὸ ἀληθῶς ὑπάρχον καθ' ὑποτακτικὴν, ὅταν αὐταὶ ἐκλαμβάνωνται ὡς μέρη συστατικὰ τῆς κυρίας προτάσεως, ἢς τὴν ἔννοιαν συμπληρώσουσι. Βλ. Δ. Γ. §. 346 καὶ ὑποσ.

Μεταχειρίζονται δὲ τὴν ὑποτακτικὴν 1) ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ, ἤτοι εἰς προτάσεις κυρίας καὶ ἀνεξαρτήτους ἀπ' ἄλλων, καὶ 2) ἐν ἔξαρτήσει καὶ συνδέσει λόγου, ἤτοι εἰς ἐξαρτωμένας καὶ συνδεδεμένας τοιαύτας προτάσεις.

Α'. Ὑποτακτικὴ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ.

Καὶ αἱ μὲν ἀπολύτως καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφερόμεναι προτάσεις εἰσὶ κυρίως ὑποθετικαὶ, δυνητικαὶ καὶ εὔκτικα.

§. 207. Ὕποθετικοῦ λόγου, δυνατὸν μὲν δηλοῦντος, οὐχὶ δὲ ὑπάρχον καὶ ἀληθῶς γινόμενον, ἐκφέρεται ἐκάτερον μέρος καθ' ὑποτακτικὴν. Τούτου ἡ μὲν ἀπόδοσις περιέχει τὸ μὴ ὑπάρχον αὐτὸν οὐδὲ γινόμενον, ἀλλ' ὑπό τινα συνθήκην δυνατὸν γενέσθαι, ἡ δὲ ὑπόθεσις, ἥτις δηλοῦται διὰ τῶν ὑποθετικῶν συνδέσμων *si*, *nisi*, *ni*, *si non*, *etiam si*, περιέχει τὴν συνθήκην, ὑπὸ τὴν δποίαν δυνατὸν εἶναι νὰ γείνῃ τὸ ἐν τῇ ἀπόδοσι, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ συνθήκη θεωρεῖται ὡς μὴ ὑπάρχουσα καὶ βεβαία. Βλ. §. 196 (1).

(1) Ἀκριβῆς παραλληλισμὸς ἀπάντων τῶν ἑλληνικῶν ὑποθετικῶν λόγων πρὸς ἔνα ἔκαστον τῶν λατινικῶν εἶναι ὅχι εὔκολος καὶ διὰ τὴν φύσιν τοῦ πράγματος, καὶ διότι ἡ λατινικὴ ἐκφράζει διὰ μιᾶς μόνης ἐγκλίσεως, τῆς ὑποτακτικῆς, ὑποθετικοῦ λόγους, οὓς ἡ ἑλληνικὴ ἐκφέρει δὲ εὔκτικῆς, ὑποτακτικῆς καὶ ὁριστικῆς. Τὰ γενικώτερα ὅμως περὶ τούτου εἰσὶ τὰ ἔξης.

Καὶ κατὰ παρατατικὸν μὲν τῇς ὑποτακτικῆς ἐκφέρεται τὸ νῦν οὐκ ἐν μέλλοντι χρόνῳ δυνατὸν μὲν, ἀλλὰ μὴ πραγματοποιούμενον· διὸ καὶ μεταπίπτει ὁ λόγος εἰς ἐντελῶς ἀδύνατον, καθ' ὅσον πραγματοποιεῖται τὸ ἀντίθετον τοῦ λεγομένου. Sapientia non expeteretur, si nihil essiceret; η σούρια δὲρ ἥθε.λε ζητεῖσθαι (καὶ νῦν καὶ μετὰ ταῦτα), εἳς μηδὲρ ὠφέ.λει (ἀλλὰ ζητεῖται, διότι ὠφελεῖ). Si sci-re-m, dicerem, εἳς ἐγίρωσκον, ἥθε.λοι εἰπεῖ (δὲν λέγω δύως, διότι δὲν γινώσκω) (1).

Καθ' ὑπερσυντελικὸν δὲ τὸ ἐν παρελθόντι χρόνῳ δυνατὸν μὲν ἄλλως, ὡς ἀδύνατον δύως λεγόμενον, διότι ἐγένετο τὸ ἐναντίον αὐτοῦ. Numquam Hercules ad deos abisset, nisi eam sibi viam virtute munivisset (Κικ. Τουσ. 1, 14), οὐδέποτε ὁ Ἡρακλῆς ἥθε.λειτερ ἀπέ.λθει εἰς τοὺς θεούς, εἳς δὲρ εἶχε παρασκευάσει ἔαυτῷ διὰ τῆς ἀρετῆς τὴν ὁδὸν ταύτην (ἀπῆλθεν δύως, διότι παρεσκευάσει αὐτήν). Si Roscius has inimicitias cavere potuisset, vivi-neret (Κικ. ὑπὲρ Π. Ἀμ. 6), εἳς δὲρ Ρώσκιος ἥθε.λε δυνηθῆντα προ-γυ.λαχθῆ ἀπὸ τῶν ἐλθρῶν τούτων, ἥθε.λε ζῆ ἔτι (δὲν ζῆ δύως, διότι δὲν ἡδυνήθη γὰρ προφυλαχθῆ) (2).

Διὰ δὲ τοῦ ἐρεστῶτος τῆς ὑποτακτικῆς ἐκφέρεται τὸ καθ' ὑπόθε-σιν νῦν οὐκ ἐν μέλλοντι χρόνῳ δυνατὸν, ὅπερ παραδέχεται ὁ λέγων μόνον καθ' ὑπόθεσιν καὶ δοκιμῆς κάριον ὡς δυνατὸν, δηλοῖ δύως συγ-χρόνως, διτι θέλει: ἀληθῆς ἐκτελεσθῆ: Me dies, vox, latera de-

(1) Τὴν μὲν ὑπόθεσιν τοῦ τοιούτου ὑποθετικοῦ λόγου σημαίνει συνήθως οὐκ Ἑλληνικὴ γλώσσα διὰ τοῦ παρατατικοῦ τῆς ὄριστικῆς μετὰ τοῦ εἰ, τὴν δὲ ἀπό-θεσιν διὰ τοῦ αὐτοῦ γρόνου μετὰ τοῦ ἀν. Εἰ μηδὲν η σοφία ἀπειργάζετο, οὐκ ἂν ἔζητείτο. Εἰ ἐγίρωσκον, ἔλεγον ἀν. Εἴτε ἐμοῦ ἐκήδου, οὐδὲν δὲν οὕτω μ' ἀπο-στερεῖν ἔφυάστε, ὡς ἀξιώματος καὶ τιμῆς (Ξ. Κ. Π 5, 5, 34). Βλ. Κορυφέρου Ελλ. Γραμ. §. 54. IV. 10, σημ. 6'.

(2) Τὸν ὑπόθετικὸν ποῦτον λόγον ἐκφέρει οὐκ Ἑλληνικὴ συνήθως κατ' ἀόριστον ὄριστικῆς μετὰ τοῦ εἰ—καὶ ἀν. Εἰ ὁ Φιλιππος τότε ταύτην ἔσχε τὴν γνώμην, ὡς χαλεπὸν πολεμεῖν ἐστιν Ἀθηγαίοις, οὐδὲν ἀν, διν νῦν πεποίηκεν. ἔπραξεν (Δημ. 4, 5). "Ισως ἀν ἀπέθανον, εἰ μὴ οὐ τῶν Τριάκοντα ἀργὴ διὰ ταχέων κατελύθη (Πλατ. Ἀπολ. 32). Εἰνίοτε δὲ θέτουσι καὶ ὑπερσυντελικὸν ἐν τῇ ἀποδόσει. Εἰ ἔγω πάλιν ἐπεχείρησε πράτειν τὰ πολετικὰ πράγματα, πάλαι ἀν ἀπολώλειν, καὶ οὕτε ἀν δύως ἐφελήκειν οὐδὲν οὔτε ἀν ἐμαυτόν (Πλ. Ἀπολ. 31).

ſicient, si hoc nunc vociferari velim (Κικ. Βέρ. 2, 21), ἡ ἡμέρα, ἡ φωνὴ, αἱ δυνάμεις ἡθελον μὲν ἐγκαταλείψει, ἀντὶ ἡθελον τὰ λαζήσω περὶ τούτου: (ὅπερ δύναμαι μὲν, ἀλλὰ δὲν θέλω πράξει). Ego, si Scipionis desiderio me moveri negem, mentiar (Κικ. Λαζ. 3), ἡθελον εἰπεῖ ψεῦδος, εἰντιάρηθῶ ὅτι λυποῦμαι διὰ τὴν στέρησιν τοῦ Σκηπίαρος, (ἀλλὰ δὲν ἀρνοῦμαι) (1). Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἔτι χρόνου τῆς ὑποτακτικῆς καὶ τοῦ τετελεσμένου μέλλοντος ἐνίστε δηλοῦσι τὸ γῦν ἡ ἐν μέλλοντι χρόνῳ δυνατὸν καὶ πως προσδοκώμενον γενέσθαι, ὅπερ οἱ Ἑλληνες διὰ τοῦ ἐάν, ἢν, ἀν, μεθ' ὑποτακτικῆς δηλοῦσι (2).

Σημ. ἀ. Πολλάκις ὅμως καὶ τὸ μὴ δυνατὸν ἔτι, μηδὲ νοούμενον ὅτι θέλει γείνει ἐν μέλλοντι χρόνῳ, ἐκφέρεται κατ' ἐνεστῶτα ὑποτακτικῆς ἀντὶ παρατατικοῦ κατὰ ῥητορικὸν σχῆμα, δι' οὗ σημαίνεται αὐτὸς δυνατὸν γενέσθαι. Ηας si patria tecum loqvatur, non impetrare debeat? (Κικ. Κατιλ. 1, 8), εἰντιάρηθε τοῦτο πρός σε (ἀλλ' οὔτε λέγει οὔτε θέλει εἰπεῖ), δὲν ἦτο πρέπον νὰ εἰσαχούσθῃ;

Σημ. β'. ἐνίστε πάλιν εὑρηται παρατατικὸς ἀντὶ ὑπερσυντελεικοῦ ἢ εἰς ἐκάτερον μέρος τοῦ ὑποθετικοῦ λόγου, ἡ εἰς τὸ ἔτερον μόνον, σπανιώτατα ὅμως εἰς τὴν ἀπόδοσιν. Num tu igitur Opimum, si tum essem, temerarium civem aut crudelem putares? (Κικ. Φιλιπ. 8, 4), μήπως σὺ λοιπὸν εἴρη τότε ἔτης, ἡθελες τομίζει τὸν Ὁτιμιον παράτολμον ἢ ὀμόδον πολιτηρ; Σημαίνει δὲ δι παρατατικὸς οὗτος συγήθως ἐπανάληψιν τῆς πρόξεως ἢ διαρκοῦσαν κατάστασιν ἀλλὰ περὶ τούτου βλ. Δ. Γ. §. 347 σημ. β' (3).

(1) Οἱ Ἑλληνες ἐκφέρουσι τὴν ὑπόθεσιν ταῦτην κατ' εὐκτικὴν ἔγκλισιν. Εἰ ἀπαντεις μιμησάμεθα τὴν Λακεδαιμονίων ἀργίαν καὶ πλεονεξίαν, ἀπαντεις δὲν ἀπολοίμεθα. Ἰσοκ. Εἰ πάλιν ἀναβλέψειας, ὡςπερ καὶ προτοῦ, φεύγοις δὲν τοὺς πονηρούς; (Ἀριστ. Πλούτ. 95). Πρβ. Ἀσωπ. μικ. συντ. Τμῆμα Β'. Κεφ. Β'. §. 4, καὶ Κρυγ. ἔ. ἀ. 11, 4.

(2) Εὖν ἡς φιλομαθῆς, ἔσει καὶ πολυμαθής. Ἰσ. Δημ. Εὖν ἀληθεύσης, ὑπηρηγοῦμαί σοι δέκα τάλαντα. Ξεν. Βλ. Ἀσωπ. Τμ. Β'. Κεφ. Ζ'. §. 3.

(3) Οὕτω καὶ οἱ Ἑλληνες μεταχειρίζονται ἐνίστε παρατατικὸν ὄριστικῆς ἀντὶ δορίστου, σημαίνοντος τὸ διαρκὲς ἡ κατηγοροῦση τῶν ἀλλων. Εἰ δὲ τοῦτο ἐποιει ἔκαστος,

Σημ. γ'. Εὐλότεροι δέ παραχλείπεται τοῦ ὑποθετικοῦ λόγου ἡ ὑπόθεσις ἢ ἐκφέρεται ἄλλως πως, τιθεμένης μόνης τῆς ἀποδόσεως. *Illo tempore aliter sensisses, κατ' ἐκεῖτο τὸν χρόνον ἀλλιώς ηθελες κρίτες* (λείπει ἡ ὑπόθεσις) (1).

§. 208. Ἀλλοτε ἡ μὲν ἀπόδοσις τοῦ ὑποθετικοῦ λόγου ἐκφέρεται καθ' ὅριστικήν, ὡς ἀνεξάρτητος τρόπον τινὰ ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως καὶ καθ' ἔκυτὴν ὡς κῦρος ἔχουσα ἐννοούμενη, ἡ δὲ ὑπόθεσις καθ' ὑποτακτικήν, ὡς μή τι βέβαιον καὶ ὠρισμένον δηλουσα. Τοῦτο δὲ γίνεται ἐν ταῖς ἔξτις περιστάσεσιν (2).

1) Ότε διὰ τοῦ μέλλοντος τῆς μετοχῆς μετὰ τοῦ *fui* ἢ *eram* (§. 203) σημαίνεται ὅτι ὑπό τινα ὑπόθεσιν προύτιθετο τις νὰ πράξῃ βεβαίως τὸ περὶ οὐ λόγος, ἐκφέροντος τοῦτο πάντοτε καθ' ὅριστικήν, εἰ καὶ ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρεται καθ' ὑποτακτικήν. *Si tribuni me triumphare prohiberent, Furium et Aemilium testes cito tatus fui rerum a me gestarum* (Λ.6. 38, 47), *εἰάρ ηθελον ἐμποδίσεις οἱ δῆμαρχοι τὸν θρίαμβό μου, σκοπὸν εἶχον νὰ καλέσω μάρτυρας τῶν πράξεών μου τὸν Φούριον καὶ Αιμιλίον.*

2) Κατὰ παρατατικὸν ὅριστικῆς ἐκφέρεται πρᾶξις, ἥτις βεβαίως ἔμπειλε νὰ γείνη ὑπό τινα ἀναφερομένην ὑπόθεσιν. *Si per L. Metellum licitum esset, matres, illorum, uxores, sorores veniebant*

Ἐνίκανων ἄν. Δημ. Σωκράτης οὗτ' ἡλίθιος, οὗτ' ἀλαζών φαίνεται τοῖς συνοῦσιν ἔσοδετο· ἐδόκει εἰ δ' ἂν ἀμφότερα τεῦτα, εἰ προσαγορεύων ὡς ἀπὸ θεοῦ φαινόμενα ψευδόμενος ἐφαίνετο. Δῆλον οὖν, ὅτι οὐκ ἂν προέλεγεν, εἰ μὴ ἐπίστευεν ἀληθεύειν. (Ξ. Ἀπορ. 4, 1, 5). Ἐγὼ γθὲς, εἰ μὴ πολλοῖς διεπύκτευσα, οὐκ ἂν ἐδυνάμην σοι προεταλθεῖν (Ξ. Κ. Η. 7, 5, 53). Βλ. Κρύγερον ἐ. ἀ. σημ. γ'.

(1) Βοδὸς ἔχοντες σῶμα, ἀνθρώπου δὲ γνώμην, οὐκ ἂν ἔδυνάμεθα ποιεῖν ἐξουλόμεθα (Ξεν. Ἀπομ. 1, 4, 11).

(2) Ὡςαύτως καὶ οἱ Ἑλληνες ἐκφέρονται καθ' ὅριστικήν τὴν ἀπόδοσιν τῆς ὑποθέσεως ἀνευ τοῦ ἄν, ὅταν σημαίνωσιν, ὅτι βεβαίως ηθελε γείνει τὸ ἀναφερόμενον, ἂν δὲν ἐπαρουσιάζετο κώλυμά τι. Εἰ ζῶν ἐπύγχανεν ὁ Ἀμύντας, ἐκεῖνον αὐτὸν περιεχόμην. Λυκευρ. Εἰ ησαν ἄνδρες ἀγαθοί, ἐξῆην αὐτοῖς δεικνύναι τὴν ἀρετήν. Θουκ. Εἰ μὴ τὸ λαθεῖν ήν, οὐδὲ εἰς ποτηρὸς ήν. Διφ. Ταῦτα πράξις, ἡ οὔτος μου κατηγορεῖ, ἐκέρδαινον μὲν οὐδὲν, ἔκυτὲν δὲ εἰς κίνδυνον καθίσταν (Λυσ. 7, 32). Εἰ ἔξι ἀργῆς τοῦτον ἐγίνωσκε, πολέμιος μὲν ήν, οὐ μέντος πονηρὸς γ' ἂν δικαίως ἐνομίζετο. Ξεν.

(Κικ. Βέβδ. 5, 49), ἐάντοις ηθελε συγχωρήσει ὁ Λεύκιος Μέτελλος, προχοροῦ αἱ μητέρες ἔκεινων, αἱ σύζυγοι καὶ ἀδείγματα.

3) Κατὰ ἑπτορικὸν σχῆμα ἐκφέρεται ὡς ἥδη γεγονός διατί τινα συνθήκην ἡδύνατο νὰ γείνῃ. Διὰ τοῦ τοιούτου δὲ τρόπου σημαίνεται ὅχι ὅτι ἀληθῶς ἔγεινεν, ἀλλ' ὅτι μικρὸν ἔλλειπεν ἢ πλησίον ᾧτο νὰ γείνῃ αὐτό. Perierat imperium, si Fabius tantum ausus esset, quantum ira svaldebat (Σεν. περὶ ὄργης 1, 11), ἀπολώλει ἢ ἀργὴ, ἐάντοις ὁ Φάβιος ἐτόλμα τοσούτοις, δύσοντι πηγόρευεν ἢ ὄργη (1).

Περὶ ἀλλών τινῶν διμοίων ὑπόθετικῶν λόγων βλ. Δ. Γ. §. 348 ἐν ταῖς σημ.

§. 209. Τούναντίον ἡ μὲν ὑπόθεσις ἐκφέρεται ἐνίστε καθ' ὅριστικὴν ἐν τῇ σημασίᾳ, τὴν ὅποιαν εἴπομεν ἐν §. 196, ἡ δὲ ἀπόδοσις αὐτῆς καθ' ὑποτακτικὴν, ἢ διότι αὕτη περιέχει εὐχὴν, αἰτησιν, ἐρώτησιν περὶ τοῦ δέοντος γενέσθαι (§. 212-4), ἢ διότι εἶναι ἐξαρτωμένη ἐρώτησις (§. 216). Si stare non possunt, corruant (Κικ. Κατ. 2, 10), ἐάντοις δύναρται τὰ σωθῶσιν, εἴθε τὰ (ἢ ἀλλα) καταστραφῶσι. Si P. Lentulus suum nomen fatale ad perniciem populi Romani fore putavit, cur ego non læter? (ἀντόθι 4, 1), ἐάντοις οἱ Πόπλιοι Λέττοις ἐτόμισεν, ὅτι τὸ ὄνομά του θέλει εἶσθαι δικτύοιο τοῖς Ρωμαίοις, διατὶ ἐγὼ τὰ μὴ χαίρω; Ne vivam, si scio (Κικ. Άττ. 4, 16), τὰ μὴ ζήσω, ἢ τυράσσω. Πρᾶ. Δ. Γ. §. 348 σ. δ'.

§. 210. Καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφέρονται καὶ ἀπασσαὶ αἱ διὰ συγκριτικῶν συνδέσμων μεθ' ἑτέρων συνδέομεναι προτάσεις, αἵτινες σημαίνουσι τι ἀδέσποιον μὲν καὶ ἀνύπαρκτον, ἀλλὰ συγκρίσεως χάριν μόνον ἀναφερόμενον. Sed quid ego his testibus utor, quasi res dubia aut obscura sit? (Κικ. Div. in Caec. 4)· α.τ.λὰ πρὸς τὶ ἐγὼ ἀναφέρω τοὺς μάρτυρας τούτους, ὡς ἢ τὸ ἀμφιλθοῦ ἢ σκοτεινὸν τὸ πρᾶγμα; Parvi primo ortu sic jacent, tamquam omnino sine animo sint (Κικ. περὶ Τελ. 5, 15)· ἐν τῷ χρόνῳ τῆς γεννήσεως των οἱ ἀνθρώποι τοιοῦτοι εἰσιν, ὡς τὰ μὴ εἶχον ἐντελῶς τοῦ.

§. 211. ἡ. Προτάσεις αὐθυπότακτοι, τὸ ἐπὶ ὑπόθεσει ἀρίστου ἢ

(1) Ολίγους ἔξτηπάτησάς με. (Πλατ. Μένων 80).

ώρισμένου προσώπου δυνατὸν γενέσθαι σημαίνουσαι, ἐκφέρονται κατ' ἐνεστῶτα μὲν ἡ τετελεσμένον μέλλοντα ὑποτακτικῆς, ἐὰν τὸ δυνατὸν αὐτὸν θεωρήται ὡς τοιοῦτο ἐν τῷ παρόντι χρόνῳ ἢ τῷ μέλλοντι, κατὰ παρατατικὸν δὲ, ἐὰν ἦτο τοιοῦτο ἐν παρελθόντι χρόνῳ· ὅθεν καὶ modus potentialis ἢ dubitativus δυνητικὴ ἢ ἀμφίθολος ἔγχλισις καλεῖται αὐτῷ. Dicat ἡ dixerit aliquis, εἴποι τις ἄρ. Qvis credat? τις ἥθελε πιστεύσει; Hoc postulatum ridiculum videatur ei, qui rem sententiamque non perspiciat (Κιζ. Βέρβ. 2, 60). τὸ αἰτημα τοῦτο ἥδυρατο ῥὰ φανῇ γε. λοῖος εἰς τὸν μὴ καταροῦντα τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν ἔρροιαν. Qvis eum diligat, quem metuat? τις ἥδυρατο (ἢ ἥθελε) ἀγαπᾷσει δὲ φοβεῖται; — Qvi vederet urbem, captam diceret (Κιζ. Βέρβ. 4, 23), δεῖτις ἥθελειρ οἶδε τὴν πόλιν, ἥθελειρ εἰπεῖ δεῖτις ἔχυριεύθῃ (1).

6'. Τὸ ἀδρίστον τοῦτο πρόσωπον σημαίνεται διὰ τῶν ἀδρίστων καὶ ἱρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ δι' ἀναφορικῆς προτάσεως, καὶ ταύτης καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφερομένης ὡς τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα δεικνύουσιν. Ἀλλὰ καὶ ὅταν τὸ πρόσωπον ἦναι ὠρισμένον ἐκφέρεται μετριότητος ἢ συστολῆς ἔνεκα τὸ ὑπό τινα δόρον νῦν δυνατὸν καθ' ὑποτακτικὴν καὶ μέλλοντα τετελεσμένον, μὴ τηροῦντα ἐν ταύτῃ τῇ χρήσει τὴν χρονικὴν αὐτοῦ κυρίαν σημασίαν. Haud facile dixerim, utrum sit melius, δὲν δύναμαι ῥὰ εἴπω εὐκόλως, πότερον εἴραι καλλιεργεῖται. At non historiā cesserim Græcis, nec opponere Thucydidi Sallustium verear (Κυντιλ. 10, 1, 101). ἐν τῇ iστορίᾳ δὲν ἥθελον ὑποχωρήσει εἰς τοὺς "E.lliηνας, οὐδὲ ἥθελον συσταλῆντας τὸν Σαλλούστιον εἰς τὸν Θουκυδίδην (2).

(1) Τὸ μὲν σημαίνουσιν οἱ "Ἐλληνες διὰ τοῦ ἐνεστῶτος καὶ μέλλοντος τῆς εὐκτικῆς, τὸ δὲ διὰ τοῦ ἀδρίστου μετὰ τοῦ ἀν. faciam=ποιούμενον ἀν. fecerim=ποιήσαιμι ἀν. Πολλὰς ἀν εὔροις μηχανάς γυνὴ γάρ εῖ. Εὑρ. Πάντες ἀν ὄμοιογήσαιτε ὀμόνοιαν μέγιστον ἀγαθὸν εἴναι πόλει. Λυκ.

(2) Ἡδέως ἀν ἔγωγ' ἐροίμην Λεπτίνην, τις αὖτη ἡ ἀτέλεια ἔστιν (Δημοσθ. 20, 129). Σμικροῖς τὰ μεγάλα πῶς θλοι τις ἀν πόνοις; Εὑρ. Τι ἀν τις ἐπιχειροῖ την τοῖς ἀδυνάτοις; Ξεν. Ποι δῆτ' ἀν τραπούμην; Ἀρ.—Διάφορος τῶν διὰ τὴν θεοῖς ἀπειλήτητα τοῦ λέγοντος καθ' ὅριστικὴν ἐκφερομένων, ποι τις τρέψεται; ποι τρέψομαι; καὶ τοῦ ἀπορηματικοῦ ποι τράπωμαι.

Σημ. ἀ. Τοιαύτην σημασίαν ἔχουσι καὶ οἱ ἐνεστῶτες τῆς ὑποτακτικῆς velim, nolim, malim, δι' ᾧ ἐκφράζει ὁ λέγων μετριοφρόνως καὶ μετὰ συστολῆς τρόπον τινὰ εὐχὴν ἢ ἐπιθυμίαν. Velim dicas, ἐπεθύμουντο τὰ εἰπης' καὶ velim ex te scire, ηθε.lor (εἰ δυνατὸν) τὰ μάθω παρὰ σοῦ. Εὐχὴ δὲ ἢ ἐπιθυμία, θηθελέ τις ἔχει ὑπὸ ἄλλας περιστάσεις, καὶ οἵτις νῦν ἀδύνατον εἴναι νὰ ἐκπληρωθῇ, σημαίνεται διὸ τῶν παρατατικῶν τῆς ὑποτακτικῆς vellem, nolle, mallem. Vellem adesse posset Panætius (Κικ. Τουσκ. I, 33), ἐπεθύμουντο, εἰ δύνατόν, τὰ παρεντίσκετο σ. Παρατίος (1).

Σημ. ἔ'. Καθ' ὑποτακτικὴν ὀξεύτως, τοιαύτην σημασίαν ἔχουσαν, ἐκφέρεται καὶ ἔξαρτωμένη πρότασις μετὰ συνδέσμου, οἵτις ἄλλως συντάσσεται μεθ' ὄριστικῆς. Camillus, quamquam exercitum as-
suetum imperio mallet, nihil reeusavit (Δι. 6, 9, σ. Κάμιλ-
λος, ἀν καὶ ηθε.les προτιμήσει συνειθυμένοις εἰς τὴν ἀρχὴν (ἢ πειθαργίας) στρατὸν, οὐδαμῶς ἡγρήθη. Etsi eum in partibus
singulis fatigari minime conveniat, tamen provideo animo
κ. ἔ. (Δι. 11, 1), ἀν καὶ εἰλάχιστα ηθε.les εἰσθαι πρέπον τὰ ταλαι-
πωρῆται εἰς τὰ καθέκαστα, προβ.λέπω δῆμος κ. ἔ. Τὰ αὐτὰ μόρια
quamquam, etsi ηθελον ἔχει ὄριστικὴν, ἀν αἱ προτάσεις, ἀντεί-
θεντο ἀπλῶς.

§. 212. Καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφράζουσι προτεύτοις εὐχὴν καὶ (ἐν τῷ ἀ προσώπῳ) ἀμοιβαίνην προτροπήν· οὕτων καὶ εὐκτικὴν ἔγκλισιν
κακλοῦσι ταύτην (modus optativus). Valeant cives mei, sint in-
columnes, sint beati (Κικ. ὑπὲρ Μ.λ. 34), εἴθε τὰ ὑγιαινωσιν
οἱ ἔμοι πολιται, εἴθε τὰ ὕστερα σῶσι καὶ εὐδαιμονες. Inteream, si
valeo stare. Imitemur majores nostros, ἀς μημάρτυρι τοὺς η-
μετέρους προγόνους. Meminerimus etiam adversus insimos ju-
stitiam esse servandam (Κικ. περὶ καθ. I, 13), ἀς ἐρθυμώμεθα
ὅτι καὶ πρός τοὺς εἰλαχίστους πρέπει τὰ τηρῶμεν δικαιοσύνην (2).

(1) Τὸ μὲν πρῶτον δηλοῦσιν οἱ "Ἐλληνες διὰ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἀν (βουλούμην ἄν)" τὸ δὲ δεύτερον διὰ τῆς ὄριστικῆς μετὰ τοῦ ἄν (ἐθουλόμην ἄν). Τούτων οὐδενὸς χρήσις τυχεῖν, δέξαν δὲ βουλούμην ἄν εὐκλείεις ἔχειν. Εὔρ. Ε-
θουλόμην ἄν ὑμᾶς ὄμοιώς ἔμοι γινώσκειν αὐτόν. Ισοκ.

(2) Οἱ "Ἐλληνες ἐπὶ μὲν εὐχῆς μεταγενέσθενται τὴν εὐκτικὴν, ἐπὶ δὲ προ-

Καὶ ἀπαγορεύοντες ἡ διατάσσοντες μεταχειρίζονται ἐνίστε ὑποτακτικὴν ἀντὶ προστακτικῆς. Ἀλλὰ περὶ τούτου βλ. καὶ §. 244—5 (1).

Σημ. ἀ. Εἰς τοιχύτην ὑποτακτικὴν προστίθεται, ὅταν ἔναι τὸν αὐτοῖς, ἡ ἄρνησις νε, μὴ, καὶ οὐδέποτε ἡ non, εὐ, (§. 71). Πρὸς πλείονα δὲ ἐπίταξιν τῆς εὐχῆς προσθέτουσιν εἰς τὴν ὑποτακτικὴν ταῦτην τὸ μόριον utinam, εἴθε, καὶ μετ' ἀρνήσεως utinam νε, εἴθε μή Utinam ego tertius vobis amicus adscriberer (Κιν. Τουσκ. 5, 22), εἴθε τὰ ἡδυνάμην τὰ προστεθῶ καὶ ἡγώ τρίτος ὑμῶν φιλος (2).

Σημ. ἔ. Τὰ μόρια dum, dummodo, modo (καὶ modo ut), μόρον, ἀρκεῖ μόρον τὰ . . . καὶ μετ' ἀρνήσεως dum νε, dummodo νε, modo νε, συντάσσονται μετ' ὑποτακτικῆς, διότι δι' αὐτῶν ἐκφράζει δὲ λέγων εὐχὴν ἡ ἐπιθυμίαν ὃς συνθήκην ἡ περιορισμὸν ἔτερας προτάσσεως. Oderint, dum metuant, ἀς μισῶσιν, ἀρκεῖ μόρον τὰ φοβᾶνται. Omnia postposui, dummodo præceptis patris parerem (Κιν. οὐδὲς πρὸς τοὺς Οἰκ. 16, 21), πάντα ὑστερα ἐλογισάμην, ἥρκει μόρον τὰ ὑπακούσω εἰς τὰς παραγγελίας τοῦ πατρός

προτῆς τὴν ὑποτακτικὴν. Ἐπειδὴ πάντας ὁρῶ ὑμᾶς, Ἀθηναῖοι, ὀρμημένους στρατεύειν, ξυνεγένοι ταῦτα (Θουκ. 6, 29). Τούτων ἡγὼ εἶην. Εὔρ. Σὺ αὐτὸς ἀπαντᾷ ἐπιστήσει, ἂν ἡγὼ βούλωμαι. — Αλλὰ βούλητείν (Πλ. Εὔρος. 296). Οὕτως ὄνται τῶν ὄντων ἀγαθῶν ὑμῖν (Δημ. 28, 20). Μὴ ζῷην μετ' ἀμουσίας. Εὔρ. Αὗτα τεθνάσκην ὅλην ἐπιθεῖς τῷ ἀδικοῦντι. Πλ. (Πῶς ἂν ὀλόμην; Εὔρ. Μηδ. 97, εὐχὴ μετ' ἀμφισβολίας περὶ τοῦ δυνατοῦ). — "Ιωμεν. Μὴ φοβῶμεθα. Φέρε δὴ, καὶ ὅσους αὐτὸς ἀλισάξῃ τῶν αἰγαλώτων, εἴπω πρὸς δύμας (Δημ. 19, 169)." Αγε σκοπῶμεν καθ' ἓν ἔκαστον. Ξεν. "Θε δὴ, ἀναλογησάμεθα τὰ ὄμολογημένα ἡμῖν. Πλ.

(1) Καὶ οἱ "Ἐλληνες μεταχειρίζονται ὑποτακτικὴν ἐνίστε καὶ εὐκτικὴν ἀντὶ προστακτικῆς. Μὴ ποιήσῃς τοῦτο. Λέγοις ἂν ὡς τάχιστα καὶ τάχ' εἰσομαι. Αἰσχ. Μηδέποτε γῆμη, μηδὲ εἰς εὔγονος ἔμοι. Μεν. "Α μὴ κατέθου μὴ ἀνέλῃ. Πλ. Μὴ ψεῦσον δὲ Ζεῦ τῆς ἐπιούσης ἀλπίδος. Ἀρ. Μὴ ἡ βία σε μηδαμῶς νικησάτω. Σοφ.

(2) Εἴθ', δὲ λῶστε, σὺ τοιοῦτος ὡν φίλος ἡμῖν γένοιο (Ξεν. Ἐλλ. 4, 1, 38). Εὔχη, ἢς ἡ ἐκπλήρωσις ἀδύνατος, ἐκτέρεται κατὰ παρατακτικὸν ὄριστικης Εἴθε σοι τότε συνεγενόμην, δτε δεινότατος σαυτοῦ θῆσθα (Ξ. Ἀπομ. 1, 2, 46). "Ἐτε δὲ καὶ εἰ γὰρ ὄφελον, μὴ ὄφελον, εἴθε ὄφελον μετὰ ἀπαρεμφάτου. Μήποτ' ὄφελον λιπεῖν τὴν Σκύρου (Σθε. Φιλ. 969). Εἴθε θῆσθα utinam esset, εἴθ' ἔγενομην utinam factus esset.

γιουν. Manent ingenia senibus, modo permaneat studium et industria (Κ.ι. Κατ. Πρεσβ. 7), μένει μὲν ὁ τοῦς εἰς τοὺς γέροντας, ἀρχεῖ μόρον νὰ μένῃ καὶ ἐπιμέλεια.

Σημ. γ'. Ἰσχυρὰ προτροπὴ ἐκφέρεται καθ' ἑριστικὴν προηγουμένου τοῦ ψορίου *Qvin Qvin imus?* διατί δὲ πορευόμεθα; *Qvin tales?* διατί δὲ σιωπᾶς; Πρβ. Δ. Γ. §. 351 μετὰ τῶν σημ..

§. 213. Καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφέρει τὸν λόγον καὶ ὁ συγγεῳδῶν, δειχόμενος ἡ δυολογῶν, ὅτι τὸ περὶ οὐ ὁ λόγος ἔχει ἡ δὲν ἔχει οὕτως, ἡ δόψις αὐτὸς ἀνεξέταστον καὶ δὲν θέλει νὰ φιλονεικῇ περὶ αὐτοῦ. *Fruatur sane Gabinius hoc solatio* (Κ.ι. ὑπατ. ἐπαρχ. 7), ἀς ἔχῃ ὁ Γαβίνιος τὴν παραμυθιαρ ταντην. *Malus civis, improbus consul, seditionis homo Carbo fuit.* Fuerit aliis, tibi quando esse cœperit? (Κ.ι. Βέβρ. 1, 14), ἡτο κακὸς πολίτης ὁ Κάρβω, φαῦλος ὑπατος, στασιώδης ἄρθρωπος. *Ἄς ἡτο ἄλλοις (ἔστω ἄλλοις γε), εἰς σὲ δὲ πότε πήρισε νὰ ἥραι τοιοῦτος;* Ne sint in senectute vires (Κ.ι. Κατ. Πρεσβ. 11), δεδόσθω δὲν ἔχει τὸ γῆρας δυνάμεις, ἡ, ἀς ὑποθέσωμεν ὅτι δὲν ἔχει τὸ γῆρας δυνάμεις (1).

§. 214. ἀ) Μεζύτως καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφέρει τὸν λόγον καὶ ὁ ἑρωτῶν ἡ ἀπορῶν περὶ τοῦ τί πρέπει ἡ ἐπρεπε νὰ ποιήῃ. *Utrum superbiam Verris prius commemorem an crudelitatem?* (Κ.ι. Βέβρ. 1, 47), πότερον τὴν ἀλαζορεταρ τοῦ Βέρρου πρότερον νὰ ἐνθυμηθῶ ἡ τὴν ἀγιότητα; *Qvam te memorem virgo?* (Βιρ. Αιν. 1, 327), τί νὰ σὲ καλέσω παρθέρε; Hæc qvum viderem, qvid agerem, judices? condenderem contra tribunum plebis privatūs armis? (Κ.ι. ὑπὲρ Σεστ. 19), ταῦτα βλέπω, τί ἐπρεπε νὰ πράξω, δικασταῖ; ιδιώτης νὰ παλαιόσι μὲ τὰ ὅπλα κατὰ δημάρχουν; *Qvidni meminerim?* (Κ.ι. περὶ ἡπ. 2, 67), καὶ διατί δὲν ἐπρεπε νὰ ἐνθυμηθῶ; τὸ δὲ πον memini, δηλοῦ ὠρισμένως, δὲρένθυμοῦμαι(2).

(1) Οἱ Ἐλληνες μεταχειρίζονται τὴν προστακτικὴν συνίθιως εἰς ταύτην τὴν περίπτωσιν. Τοῦτο ἵτω δηπ τῷ θεῷ φίλον. Πλ. Οὐ δὲ εἰ πάνυ χρηστὸς ἔσθι, ὃς ἐμοῦ γένεκα ἔστω, βελτίων ἐστὶ τῆς πόλεως τὸ ἥβος. Δημ. Πλούτει κατ' οἶκον. Σοφ. Φέρει δὴ καὶ παιδες γενέσθωσαν φροντίδων ἥδη πάντα πλέα. Στ.

(2) Τί φῶ; Τί δρῶ; Πῶς οὖν δὴ περὶ κατῶν τούτων λέγωμεν, καὶ πῶς ποιῶμεν (Πλ. Φιλ. 63). Δέξεσθε ἡμῖς ἡ ἀπίωμεν; (Πλ. Συρ. 212). Τίος ἔνεκα

ε') Μέσαντως καθ' ὑποτακτικὴν ἐφωτῆ φαντάσιον δὲ ποδοκυμάζων ή θεωρῶν ἀπρεπὲς ή ἀδύνατόν τι. Qvæso, qvid istum consilii est? Illius stultitiae vietā ex urbe rus tu habitatum migres? (Τερεντ. Εὐχρ. 4, 2, 13), εἰπέ μοι παρακαλῶ, τίς βουλῇ εἴραι αὔτη; Επρεπε σὺ ηττηθεῖσα ὑπὲρ τῆς μαρτίας ἐκείνου ρὰ ἔξελθης τῆς πόλεως ἵνα κατοικήσῃς ἐν ἀγροῖς; Ego te videre noluerim? (Κικ. πρὸς Κοϊντ. τὸν ἀδελφ. 1, 3), ἐγὼ δὲν οὐθέλησα ρὰ σὲ ἵδω; ἀδύνατο!

Σημ. Τὸ ἀνυπόστατον καὶ ὅλως ἀδύνατον ἐκφράζουσιν ἐφωτηματικῶς δι' ἐλλειπτικῆς φράσεως καθ' ὑποτακτικάν. Ego ut te interpellam? (=sierine potest, ut ego te interpellam. Κικ. Τουσκ. 3, 18), ἐγὼ ρὰ σὲ διακόψω; Qvamq; quid loq; Te ut ulla res frangat? Tu ut unq; te corrigas? (Κικ. Κατ. 1, 19), καὶ δύως τι λέγω; σὲ ρ' ἀποτρέψῃ τι; σύ ποτε ρὰ διορθωθῆς; ἀπλοτευτο! Βλ. Δ. Γ. §. 353.

B'. Ὑποτακτικὴ ἐν ἐξαρτήσει λόγου.

§. 215. α) Ἀπασιν αἱ ἐξαρτώμεναι προτάσεις, αἱ σκοπὸν ή συνέπειαν ἐτέρας δηλοῦσαι, καὶ διὰ τῶν μορίων ut, δπως, ἵνα, ne ή ut ne, ἵνα μὴ, qvo, δπως, ut, ὥστε, ut non, δπως μὴ, qvin, ὥστε ρὰ μὴ, μετ' ἐκείνης συνδεόμεναι, ἐκφέρονται καθ' ὑποτακτικήν. Legum omnes servi sumus, ut liberi esse possimus, πάντες εἴμεθα δοῦλοι τῶν ρόμων, ἵνα δυνηθῶμεν ρὰ ημεθα εἰεύθεροι. Ήας ideo ad te scribo, ne me oblitum esse mandatorum tuorum putes, ταῦτα ἐπὶ τούτῳ τοι γράφω, ἵνα μὴ τομίζης, δτι εἰησμόντα τὰς σὰς παραγγελίας. Ager non semel aratur, sed novatur et iteratur, qvo meliores fetus possit et gratiiores edere (Κικ. περὶ ἑητ. 2, 30), οἱ ἀγρός δὲν γεωργεῖται ἀταξ, ἀλλὰ καὶ δις καὶ τρις, ἵνα δύνηται ρὰ γέρη καλλιτέρους καὶ μεγαλειτέρους καρπούς. In

ἐφ' ἡμῶν πρῶτον καταδειγμῆς, τοιοῦτον ἔργον; (Δημ. 20, 118). Καὶ μετὰ τὸ βούλει καὶ βούλεσθε· Βούλει ήμενὶς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἀμφισθητῶμεν. Πλ. Τί βούλεσθε εἶπω; Δημ. Καὶ τὴν εὐκτικὴν ἐνίστε μεταχειρίζονται ἐπὶ τῆς αὐτῆς σχεδὸν ἐννοιας. Ποῖς τις ἂν τράποιτο; Τί ἀν τις οὐχὶ πρός τε τελεθῆ λέγοι; Αρ. Ποῖς δηρ' ἀν τραπούμην; ἐνθα διάρχει καὶ ή τοῦ δυνατοῦ ἐννοιας.

virtute multi sunt adscensus; ut is gloria maxime excellat, qvi virtute plurimum præstet (Κιν. ὑπὲρ Ηλαγγ. 25), ἐν τῇ ἀρετῇ πολλαὶ εἰσιν αἱ βαθμίδες, ἵνα οὗτος μάλιστα διαπρέπῃ κατὰ τὴν δόξαν, δοκιμαῖς πλειστοῖς κατὰ τὴν ἀρετὴν ἡθελεν ἔξεχει. Numquam accedo, qvin abs te abeam doctior (Τερ. Εὐν. 4, 7, 21), οὐδέποτε προσέρχομαι, ὅτε νὰ μὴ ἀπέλθω ἀπὸ σου σοφῶτρος (1).

6') Ωραίωτως καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφέρονται καὶ αἱ μεθ' ἑτέρας προτάσεως συναπτόμεναι διὰ τοῦ ut (ἢ ut non), σημαίνοντος, καίτοι, καίπερ ὁραίωτως καὶ κινδύνῳ πενδοῦ, ἵνα μὴ εἰπῶ ὅτι, ἢ, πολὺ ὀλιγώτερον. Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas (Ὀδιδ. ἐκ Ποντ. 3, 4, 79), καίτοι εἰλείπονται αἱ συνάρμοσις, εἴται δραστικαὶ ἀξία ἡ θελητική. Vix in ipsis teclis frigus vitatur, πενδοῦ in mari sit facile abesse ab injuria temporis (Κιν. πρὸς τοὺς Οἰν. 16, 8), μόλις ἀποφεύγομεν τὸ γῆγος ἐν αὐταῖς ταῖς οἰκίαις, πολὺ ὀλιγώτερον εἴκολον εἴραι τὸ ἀποφεύγωμεν ἐν θαλάσσῃ τὰς προσβολὰς τοῦ καιροῦ. Πρᾶ. Δ. Γ. §. 335.

§. 216. Καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφέρονται ἥπασαι αἱ ἀπὸ ἄλλης λέξεως ἢ προτάσεως ἐξαρτώμεναι ἔρωτήσεις, καὶ συνδεόμεναι μετ' ἑκάτην δι' ἔρωτημακτικῆς ἀντωνυμίας, ἐπιδέχματος ἢ ἄλλου τινὸς τοιούτου μορίου. Qvændo, qvid facturus sis, ἔρωτῶ, τι μέλλεις νὰ πράξῃς. Qvæsivi, qvid ficeret, ubi fuisse, ἡρώτησα, τι ἔπραττε, ποῦ ἦτο. Incertum est, qvid qvæqve ποκ aut dies ferat, ἀβέβαιον εἴραι, τι ἔκάστη νῦν ἢ ἡμέρα θέλει γέρει. Vides ut alta stet nive

(1) Τὰ αὐτὰ τελικὰ μόρια συντάσσουσι συνήθως οἱ Ἑλληνες μὲν ὑποτακτικὴν, ὅταν ἡ κυρία πρότασις ἔχῃ ἐνεστῶτα ἢ μέλλοντα· μὲν εὐκτικὴν δὲ, ὅταν ἔχῃ παροχημένον γρόνον. Τὸν κακὸν δεῖ δεῖ κολάζειν, ἵνα ἀμείνων ἔη, οὐ τὸν δυστυγῆ. Πλ. Πολλὰ μὲ διδόσκεις ἀρθρώνως διὰ φθόνον, ὅπως ἀκούων πολλὰ μηδὲ ἐν μάθω. Φιλ. Ἰνα μὴ δῷ δικην, τὴν πόλιν ἐχθρὸν τῇ πόλει πεποίκην. Δημ. Κτενοῦσι τὸν παιδα, ὡς πάθη κακὸν μέγα. Εὐ.—Ἐκαλούμην τὰ δεῖπνα, ἵνα εὐφραίνοντο οἱ συνόντες. Ξεν. Κόρος φίλων ὥστο δεῖσθαι, ὡς συνεργοὺς ἔχοι. Ξεν. Ὄκνουντες μὴ ἀφαιρεθεῖεν, τῷ Δεξίππῳ λέγουσιν. Ξεν. Ἀλλ' ἐνιστε καὶ μετὰ ιστορικὸν γρόνον ἐπεται ὑποτακτικὴ. Ναῦς οἱ Κορίνθιοι ἐπλήρουσιν, ὅπως ναυμαχήσιας ἀποπειράσωσι καὶ τὰς ὀλκάδας αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι ἤσσον καλύσσειν. Θουκ. Ἐπίτηδες σε οὐκ ἥγειρον, ἵνα ὡς ἥδη στα διάγρας (Πλ. Κριτ. 43). Βλ., Ἀσωπ. Τρ. Β'. Κερ. ζ'. §. 3.

candidum Soracte (Ὀρχτ. Ὡδ. 1, 9, 1), β.ιέπεις πῶς ἵσταται κατάλευκον τὸ Σώρακτον ἐκ τῆς βαθείας χύστος (1).

Σημ. ἀ. Ἡ σύνταξις αὐτὴ διακρίνει τὰς ἀναφορικὰς προτάσεις ἀπὸ τῶν ἑρωτηματικῶν. Ἐπειδὴ αἱ μὲν καθ' ὅριστικὴν ἐκφερόμεναι εἰσιν ἀνάφορικαὶ· δι; do, quae habeo, δίδω, διτι, ἔχω· αἱ δὲ καθ' ὑποτακτικὴν εἰσιν ἑρωτηματικαὶ· dicam, qvid sentiam, θε.Ιω εἰπεῖ τι αἰσθάομαι, ἢ τὴν γνώμην μου. Μόνον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις κωμικοῖς, Πλαύτῳ καὶ Τερεντίῳ, ἐκφέρονται ἐνίστε καὶ ἐξαρτώμεναι ἑρωτήσεις καθ' ὅριστικὴν, οὐχὶ δύμως παρὰ τοῖς μετά ταῦτα οὐδὲ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ. Βλ. Δ. Γ. §. 356 σημ. γ'.

Σημ. β'. Καὶ ἐξαρτώμεναι ἑρωτήσεις, δι; ὡν ἑρωτᾷς τις ἀπορῶν τις πρέπει νὰ πρᾶξῃ, ἐκφέρονται κατὰ τὸν §. 214 καθ' ὑποτακτικὴν. Non satis constabat, qvid agerent (Κων. Γ. Πολ. 3, 14), δὲν ἦτοι ixarās βέβαιοι, τι ἐπρεπε νὰ πράξωσι.

Σημ. γ'. Λι; δὲ φράσεις nescio qvis, ἀγνοῶ τίς (nescio qvomo-
do, qvo facto, unde κτλ.) παρεντίθενται ἐν τῇ προτάσει ἀσυνδέτως. Minime assentior iis, qui illam, nescio qvam, intolentiam ma-
gnopere laudant (Κων. Τουσ. 3, 6), οὐδαμῶς συμφωνῶ τοῖς με-
γάλως ἐπαιροῦσι τὴν (ἀγνοῶ τίνα) ἀραλησίαν ἐκείνην (2).

§. 217. Ἐξαρτώμεναι προτάσεις, αἵτινες ἐπιφέρουσι τὴν αἰτίαν ἐτέρας καὶ διὰ τῶν μορίων qvod ή qvia, διστι, μετ' ἐκείνης συνδέο-

(1) Οἱ Ἑλληνες τοιαύτας ἑρωτήσεις ἐκφέρουσι καθ' ὑποτακτικὴν, ἂν ἐξαρ-
τῶνται ἀπὸ ἐνεστῶτος καὶ μέλλοντος τῆς κυρίας προτάσεως, κατ' εὐκτικὴν δὲ,
ἢν ἀπὸ παρωγημένου χρόνου. Ἀμηχανῶ πότερ' ἔχω τάδ' η μεθῶ. Εὔρ. Εἰπὲ
παρὰ τίνας Ἐλ.θη. Πλ. Ὁρῶ σε ἀποροῦντα, ποίαν ὁδὸν τράπη ἐπὶ τὸν βίον. Ξεν. Ἀπαρῶ δι; τι χρήσωμαι τοῖς ὑπολοίποις, καὶ τίνος πρώτου μνησθῶ. Ίσ.—Οὐκ
ἔχοντες δι; τι γένοντο εἰς δλιγωρίαν ἐτράποντο. Θουκ. Ἡπόρει; οὐ χρήσαιτο τῷ
πράγματι. Οὐδὲν ἔχοντες δι; τι ποιήσαιεν, παρέδοσαν σφᾶς αὐτούς. Ξεν. Ἡ λα-
τινικὴ γλῶσσα δὲν διακρίνει τὸ συνεχές καὶ κατ' ἐπανάληψιν γινόμενον ἀπὸ τοῦ
διπαξ καὶ στιγματίου δι; Ιδιαίτερων χρόνων δι; η ἐλληνική. Ἐπειδὴ τὰ τῆς ἑλλη-
νικῆς ἡγνόους, οὐτι ποιεῖεν, ποιήσαιεν, ἐκφέρει διὰ μόνου τοῦ παρατατικοῦ τῆς
ὑποτακτικῆς ignorabam quid ficerent. Ἄλλ' ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου γίνεται
φανερὰ ἐνίστε η διαφορὴ αὕτη.

(2) Οὔτως ἀσυνδέτως παρεμβάλλουσι καὶ οἱ Ἑλληνες τὰς φράσεις, οὐκ οὖδ'
ὅπως ἀγνοῶ τίνι τρόπῳ ἀγνοῶ πῶς κατ.

μεναι, ἡ τὴν ἀφορμὴν τῆς αὐτῆς, καὶ διὰ τῶν φυνιάμ, ἐπειδὴ, φυνδο, καθόσοι, συνκριτόμεναι, ἐκφέρονται καθ' δριστικὴν μὲν, ὅταν ὁ λέγων ἀναφέρῃ τὴν καθ' αὐτὸν ἡ ἐν γένει ἀληθῆ αἰτίαν ἡ ἀφορμὴν γεγονότος τινός καθ' ὑποτακτικὴν δὲ

I) ὅταν ὁ λέγων ἀναφέρῃ αὐτὴν ἀπλῶς, ὅπως παρ' ἄλλων παρέλαβε, μὴ ἔξετάζων ἢν τὴν κατὰ ἀληθῆς ἡ ὅχλος. Aristides nonne ob eam causam expulsus est patriā, quod præter modum justus esset? (Κικ. Τουσκ. 5, 36), διὸ ἔξωρισθη τῆς πατρίδος ὁ Ἀριστεῖδης, διότι ἦτο δίκαιος ὑπὲρ τὸ μέτερον (κατὰ τὴν κρίσιν δηλαδὴ τῶν ἴδιων αὐτοῦ πολιτῶν). Ἐνίστε ὅμως ἐκφέρεται ἡ αἰτία καθ' ὑποτακτικὴν, ὅπου καὶ δριστικὴ ἡθελεν ἔχει καλῶς, διότι ἡ μηνημονευομένη αἰτία θεωρεῖται καὶ ὑπὸ τοῦ λέγοντος αὐτοῦ ὡς ἀληθής. Romani tamen, quia consules ad id locorum prospere rem gererent, minus his cladibus commovebantur (Λιβ. 25, 22), οἱ Ρωμαῖοι ὅμως, διότι ἔθιτορ ὅτι οἱ ὄπατοι ηὐτύχοντι ἔως τότε, ὀλιγώτεροι ἐταράσσοντο διὰ τὰς συμφορὰς ταῦτας (I).

Οὕτω μετὰ ἕκματα ἐπαίνου, μομφῆς, κατηγορίας, θυμυασμοῦ σπουδαντικὰ ἐπιφέρεται πρότασις μετὰ τοῦ quod (οὐχὶ δὲ τοῦ quia) καὶ ὑποτακτικῆς, περιέχουσα τὴν αἰτίαν ἡ δόξαν ἐτέρου, οὐχὶ δὲ τοῦ συγγραφέως, περὶ τοῦ ἐπαίνου, τῆς μομφῆς κτλ. Laudat Panætius Africanum, quod fuerit abstinentis (Κικ. περὶ καθ. 2, 22), ἐπαινεῖ ὁ Παραίτιος τὸν Ἀρρικαρόν, διότι (ὡς αὐτὸς ἔλεγεν) ἦτο σώρρων. Socrates accusatus est, quod corrumperet juventutem, et novas superstitiones introduceret (Κυντιλ. 4, 4, 5), ὁ Σωκράτης ἐκατηγορήθη, διότι διέφθειρε τὸν νέοντα καὶ διότι εἰκῆγε νέοντα θεούς. ὅταν ὅμως αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς λέγῃ τι ἀληθῆς ὑπάρχον ὡς αἰτίαν τοῦ ἐπαίνου, τῆς κατηγορίας κτλ., τότε ἐκφέρεται τοῦτο καθ' δριστικήν. Quod spiratis, quod vocem mittitis, quod formam hominum habetis, indignantur (Λιβ. 4, 3), διυχερεάι-

(1) Οἱ Ἑλληνες σημαίνουσι τὴν αἰτίαν δι' αἰτιολογικῶν μετοχῶν (Ἄδικος Σωκράτης, οὓς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεούς οὐ νομίζων. κτλ. Ξεν. Ἀπ. 4, 1), ή διὰ τοῦ ὅτι μετ' εὐκτικῆς, ὅταν ἡ κυρία πρότασις ἔχῃ ἵστορικὸν γράμμον. Ηερικλέα ἐκάπιζον, ὅτι στρατηγὸς ὅν, οὐκ ἐπεξάγει ἐπὶ τοὺς πολεμίους; (Θουκ. 2, 21)· ἔτι δὲ διὰ τῶν αἰτιολογικῶν μορίων καὶ ἀλλως, Βλ. Ἀσωπ. Τμ. Β'. Καφ. ἐ-

τοντι, διότι ἀγαπάετε, διότι ἐκφέρετε φωνὴν, διότι ἔχετε ἀνθρώπην μορφήν. Βλ. Δ. Γ. §. 357. σημ.

2) Μεθ' ὑποτακτικῆς πρὸς τούτοις συνάπτεται τὸ qvod, δταν ἀναφέρονται δι' αὐτοῦ ὅχι ἡ ἀληθῆς καὶ βεβαία αἰτία, ἀλλ' ἡ ὁς τοιαύτη παρουσιάζομένη, ψευδῆς ὅμως ἄλλως οὖσα. Nemo oratorem admiratus est, qvod Latine loqueretur (Κιν. περὶ ἑντ. 3, 14), οὐδὲν ἔθανμασε ἥτορα, διότι ηγόρευε λατυριστή. Εὐ τοιαύτη δὲ περιπτώσει ἡ μὲν μὴ ἀληθῆς αἰτία προηγεῖται διὰ τοῦ non qvod (non ideo qvod, non eo qvod) ἢ non qvia μεθ' ὑποτακτικῆς, ἡ δὲ ἀληθῆς ἔπειται διὰ τοῦ sed qvod ἢ qvia μεθ' ὁριστικῆς καὶ ἀντιστρόφως. Pugiles in jactandis cæstibus ingemiscunt, non qvod doleant, sed qvia profundenda voce omne corpus intenditur venitque plaga vehementior (Κιν. Τουσκ. 2, 23), οἱ πυρμάχοι στεράζονται ἐρ τῇ ἀποθ. λῇ τῷρ ιμάτωρ, ὅχι διότι λυποῦνται, ἀλλὰ διότι διὰ τῆς ἐκπεμπομένης φωνῆς ἐντείνεται πᾶς τὸ σῶμα καὶ ἡ π.ληγὴ ἐπέρχεται σφοδροτέρα.

Σημ. Άντι τοῦ non qvod, non qvia λέγουσιν ἐνίστε καὶ non qvo, οὐχ ὅτι. Εἴτι δὲ καὶ non qvo — sed ut ἢ sed ne. Βλ. Δ. Γ. ε. ḏ.

§. 218. Μεθ' ὑποτακτικῆς συντάσσεται καὶ τὸ μόριον qvum, δταν ἦναι αἰτιολογικὸν (causale), καὶ δταν, μετὰ παρατακτικοῦ καὶ ὑπερσυντελικοῦ συντατσόμενον, ἦναι γρονικὸν καὶ αἰτιολογικὸν συνάμικ (ἐπειδὴ, ἀφ' οὗ), ἀναφέρον ἐν ἴστορικῇ διηγήσει πρᾶξιν οὐ μόνον κατὰ γρόνον ἐπέρχεται προηγούμενην, ἀλλὰ καὶ ὁς αἰτίαν ταῦτας κατά τινα τρόπον θεωρούμενην. Qvum vita sine amicis insidiarum et metus plena sit, ratio ipsa monet amicitias comparare (Κιν. περὶ Τελ. 1, 20), ἐπειδὴ ὁ βίος εἶται π.λήρης ἐνεδρῶν καὶ γόβων, ὁ λόγος αὐτὸς τονθετεῖ τὰ παρασκευάζωμεν φυλίας. Eparminondas qvum vicisset Lacedæmonios apud Mentinēam atque ipse gravi vulnera examinari se videret, qvæsivit, salvans esse clipeus (ὅ κύτος ἐ. ἡ. 2, 30), ὁ Ἐπαμιράρδας, νικήσας τοὺς Λακεδαιμονίους ἐρ Martiresia, καὶ β.λέτωρ ὅτι ἐκτρέει διὰ τὴν καιρίαν π.ληγὴν, ηρώτησεν, ἀν ἐσώθη ἡ ἀσπίς του. Ἐπὶ τῆς δευτέρας ταύτης περιστάσεως, δταν δὲ γρόνος ἦναι πως ὀρισμένος, ὥστε τὸ qvum σημαζίνει ἀπλῶς γρόνον (ἐρ φ., ἢ τότε ὅτε), συγ-

τάκτους αὐτὸν μετὰ ἐνεστότοις καὶ μέλλοντος καὶ παρατατικοῦ δρι-
στικῆς, ἐνίστε δύμως καὶ μετὰ παρατατικοῦ υποτακτικῆς. Qui inju-
riam non propulsat, quum potest, injuste facit (Κικ. περὶ καθ.
3, 18), οὐ μὴ ἀποχρούων τὴν ἀδικίαν, ἐπειδὴ (ἢ ὅτε, διάκινος) δύνα-
ται, ἀδικεῖ. Quum inimici nostri venire dicentur, tum in Epi-
rum ibo (Κικ. πρὸς τοὺς Οἰκ. 14, 3), ὅτε θάλατθη εἰδησοις διτὶ οἱ ημέτε-
ροι ἔχθροι ἔρχονται, τότε θέλω ἀπέλθει εἰς Ἡπειρον. Res, quum
hæc scriberem, erat in extremum adducta disserimen (αὐτ. 12, 6),
ὅτε ταῦτα ἔγραφοι, τὰ πράγματα εἶχον ἐλθεῖ ἐπὶ ζυροῦ ἀκμῆς. Jam
ver appetebat, quum Hannibal ex hibernis movit (Λιθ. 22, 1),
ἥδη τὸ ἔαρ ἀπήντει, ὅτε δὲ Ἀρρίβας ἀνέζευξε ἀπὸ τῶν χειμαδίων.
Zenonem, quum Athenis essem, audiebam freqventer (Κικ. περὶ
φύσ. θεῶν 1, 21), ἐπειδὴ Ἀθήναις διατρέθων ἡκουον συνεχῶς τὸν Ζήνωνα (1).

Περὶ ἑτέρων γρονικῶν συνδέσμων μεθ' ὁριστικῆς συντασσομένων
εἴρηται ἐν §. 200. σημ.

Σημ. ἄ. Τὸ μετὰ τὰ ἔκματα laudo, ἐπαιρῶ, gratulor, συγχαί-
ρω, gralias ago, εὐχαριστῶ, ἐπιφερόμενον quum συντάσσεται μεθ'
ὁριστικῆς κατὰ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν, καθ' ἣν καὶ τὸ quod (§. 217, 1).
Gratulor tibi, quum tantum vales apud Dolabellam (Κικ. πρὸς
τοὺς Οἰκ. 9, 14), συγχαίρω σοι, διότι ισχύεις τοσοῦτον παρὰ τῷ
Δολαβέλῃ.

Σημ. 6'. Τὸ αὐτὸν φέρεται πρὸς υποτακτικὴν, ὅταν ἡ ἔννοια τῆς
κυρίας προτάσσεως καὶ ἡ τῆς διὰ τοῦ quum ἀπ' αὐτῆς ἐξαρτωμένη
συγκρίνωνται ἢ ἀντιθέτωνται, ὅτε τὸ quum σημαίνει, ἐπειδὴ,
εἰ καὶ, καὶ περ. Hoc ipso tempore, quum omnia gymnasia phi-
losophi teneant, tamen eorum auditores discum audire quam
philosophum malunt (Κικ. περὶ ἑρ. 2, 5), κατ' αὐτὸν τὸν τὸν
χρόνον, εἰ καὶ (καίτοι) κατέχουσιν οἱ γιλόσοφοι τάκτα τὰ γυμνά-

(1) Οἱ Ἑλληνες συντάσσουσι τὰ αἰτιολογικὰ μέρια ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ὅτε, ὁπότε,
μὲν ὁριστικὴν. Ἐπεὶ ὡμεῖς οὐ βούλεσθε συμπορεύεσθαι, ἀνάγκη μοι μεθ' ὑμῶν
ἰέναι. Ξεν. Γίγνεται πόλις, ἐπειδὴ τυγχάνει ἡμῶν ἕκαστος πολλῶν ἐνδεῖκτης. Πλ.
“Οτε τὰ τοιαῦτα πολλὰ γεγένηται, εἰκὸς ὑμᾶς μήπω τοὺς τῶν κατηγόρων λό-
γους ἡγεῖσθαι πιστούς. Λυκ. Όπότε πόλις τὰς λόικας ἔυμφορος οἷα τέ φέρειν,
πῶς οὐ γρὴ πάντας ἀμύνειν αὐτῇ; Θουκ.

στα, οἱ ἀκροαταὶ αὐτῶν ὅμως προτιμῶσι καὶ ἀκούωσι τὸν δίσκον
μα.τ.λον ἢ τὸν γι.λόσοφον.

Σημ. γ'. Τῶν διὰ τὸν qvum — tum συνδεομένων προτάσεων, ὡν
ἐκάστη ἔχει ἴδιον ἔχμα, ἢ τὸ qvum ἔχουσα ἐκφέρεται καθ' ὑποτα-
κτικήν, ὅταν δι' αὐτῆς συγκρίνηται ἢ ἀντιθέτηται μερικόν τι πρὸς
γενικόν, ἢ πρότερον πρὸς ὕστερον. Qvum multæ res in philosophia
nequamq;am satis adhuc explicatæ sint, tum perdiffi-
ciliς et perobscura qvæstio est de natura deorum (Κικ. περὶ
φύσ. θεῶν I, 1), καὶ πο.λ.λα ἀ.λ.λα (γενικὸν) ἐν τῇ γι.λοσοφίᾳ οὐδό-
λως ἵκανῶς μέχρι τοῦτο ἡγμηρεύθησαν, καὶ τὸ περὶ φύσεως θεῶν
ἔτημα (μερικὸν) εἴραι δυσχερέστατον καὶ λιαν σκοτεινόν. Άλλως
ἐκφέρονται δημόφθεραι οἱ προτάσεις αὗται καθ' ὄριστικήν. Βλ. Δ. Γ.
§. 358. σ. γ'.

Σημ. δ'. Λέποτε μεθ' ὑποτακτικῆς υντάσσεται τὸ qvum ἐν ταῖς
φράσεσι ταῦταις. Audivi ex eo, qvum diceret, εἰ φ. ἐ.λ.λει. Fuit
(ἢ erit) tempus (ἢ illud tempus, dies) qvum. Βλ. Δ. Γ. ἐ. ἀ.

§. 219. Ἐν ἐπαναλήψει πρᾶξεως τὰ χρονικὰ μέρια qvum, ubi,
ὅς, postqvam, ἀφοῦ, quoties, δύσκις, si, εἰ, καὶ τὰ ἀδριστα ἀνα-
φορικὰ qvicumq;ve, ubicumq;ve, qvocumq;ve, in qvamcumq;ve
partem, ut qvisq;ve συντάσσουσιν οἱ μὲν ἀρχαιότεροι (Κικέρων,
Καῖσαρ, Σαλλούστιος) συνήθως μεθ' ὄριστικῆς (βλ. ἀνωτέρω §. 200.
πηρ. καὶ παραδείγματα τῆς χρήσεως ταῦτης ἐν Δ. Γ. §. 359), οἱ δὲ
μετ' αὐτοὺς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μεθ' ὑποτακτικῆς. Qvemcumq;ve licitor
jussu consulis prehendisset, tribunus mitti jubebat (Δι. 3,
11), σποιωνδήποτε ὁ ῥαβδοῦχος διαταγῇ τοῦ ὑπάτου ἥθε.λε συ.λ.λά-
θει, διέτασσεν ὁ δῆμαρχος τὸν ἀπολύτητα. Id fetialis ubi dixisset,
hastam in fines eorum mittebat (δ αὐτ., 1, 32), τοῦτο ὡς ἐ.λεγεν
ὁ Φετιά.ῆς, ἐγρέπτεν εἰς τὰ ὅρια ἐκείνων τὸ δόρυ (1).

§. 220. ἀ. Οἱ σύνδεσμοι dum, donec καὶ qvod, μέχροις, καὶ τὸ
priusqvam καὶ anteqvam συντάσσονται συνήθως μεθ' ὄριστικῆς,
ὅταν ἥντις ἀπλῶς χρονικὰ καὶ σημαίνηται πρᾶξις ἀληθῶς γινομένη.

(1) Οἱ Ἑλλήνες συντάσσωσι τὰ μέρια ταῦτα μεθ' ὄριστικῆς συνήθως: ὅταν
ὅμως ἔχωσι τὸν ἄν καὶ μετά τὴν τριῶν ἐγκλ!σεων κατὰ διάφορον ἔννοιαν. Βλ.

De comitiis, donec rediit Marcellus silentium fuit (Αιθ. 23, 31), περὶ ἀρχαιρεσιῶν ἐσιώπων, μέχρις οὗ ἐπαγῆθεν δὲ Μάρκελλος. Milo in senatu fuit eo die, quoad senatus dimissus est (Κιν. ὅπερ Μίλ. 10), δὲ Milo τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἐτῇ συγκλήτῳ, μέχρις οὗ αὐτη διελύθη.

Εἰ. Μεθ' ὑποτακτικῆς δὲ, ὅταν συνάμα ἔμφαλνται καὶ σκοπὸς καὶ ὅταν ὑπερφαίνηται ὅτι δὲ πρᾶξις δὲν γίνεται ἀληθῆς, ἀλλὰ περιμένεται. Iratis subtractandi sunt ii, in quos impetum cōnantur facere, dum (ἔως ἂν) se ipsi colligant (Κιν. Τουσλ. 4, 36), ἀπὸ τῶν ὀργυζομένων πρέπει τὸ ἀπομακρύωνται ἐκεῖτοι, καθ' ᾧ δοκιμάζονται τὰ ἐφορμήσωσιν, ἔως ἂν (πρὸς τὸν σκοπὸν ἡτα) συνέλθωσιν εἰς ἑαυτοὺς ἐκεῖτοι, ηδὲ μέχρις οὗ δυνηθῶσι νὰ συνέλθωσι. Αντεγναν homines nefarii de meo adventu audire potuissent in Macedoniam perrexi (Κιν. ὅπερ Πλαχν. 41), πρὶν δὲ δυνηθῶσι τὸ ἀκούσωσι περὶ τῆς δυῆς ἐλεύσεως οἱ ἀρόσιοι ἀνθρώποι, ἐσπενσαεῖς Μακεδονιαρ (¶).

Σημ. ἄ. Τὰ αὐτὰ ὅμως καὶ μάλιστα τὸ αντεγναν καὶ priusq;nam εἰς ἱστορικὸν ὕφος, συντάσσονται μετὰ παρατατικοῦ ἢ ὑπερσυντελικοῦ ὑποτακτικῆς, καὶ ὅταν ἀπλῶς δρίζηται ὁ γρόνος καὶ ἀληθῆς γινομένη πρᾶξις. Paucis ante diebus qvam Syracusae caperentur, Ota-cilius in Africam transmisit (Αιθ. 25, 31), διάγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἀλώσεως τῶν Συρακουσῶν, δὲ Ὁτακίλιος μετέβη εἰς Ἀρρικήν. Ωςαύτως ὑποτακτικὴ συντάσσονται τὰ αντεγναν καὶ priusq;nam καὶ ἐπὶ τοῦ κατ' ἔθος γινομένου πρὶν γείνη ἔτερόν τι. Tragædi qvotidie, αντεγναν prouuntient, vocem cubantes sensim ex-

(1) Μηδένα φίλον ποιοῦν, πρὶν ἀνέκειτάσσει. Ισοκ. "Αὐτὸν ἀσύντακτα γῆ, ἀνάγκη τεῦτα δεῖ πράγματα παρέχειν, ἔως δὲ γύρων λάθη. Ξεν. Μέγρι τούτου ποιήσονται τὴν διαφορὰν, μέχρις οὗ ἂν οἱ αἴτιοι ἀναγνωσθῶσιν. Πλ. Οὐδαμόθεν ἀφίεσται, πρὶν πειραθεῖεν αὐτοῦ ἀριστα. Ξεν. Πειραθεῖνομεν ἐκάστοτε, ἔως ἀνοιγθεῖη τὸ δεσμιωτέρων ἐπειδὴ δὲ ἀνοιγθεῖη, ἡρημεν παρὰ τὸν Σωκράτην. Πλ. "Ἐπειθούν μὴ ποιεῖσθαι μάχην, πρὶν οἱ Θρησκῖοι παραγένοντο. Ξεν. Οὐ γρὴ ἀργῆς ἀλλῆς δρέγεσθαι πρὶν ἦν ἔχομεν βεβαιωθεῖσα. Θουκ. "Ἐσπεισται μέγρις οὗ ἐπανέλθωσιν οἱ πρέσβεις. Θουκ. "Ἐν τῷ φρονεῖν μηδὲν ἄδιστος βίος, ἔως τὸ γαίρεν καὶ τὸ λυπεῖσθαι μάθης. Σοφ. "Ἄρρων νέος τούτης, πρὶν τὰ πράγματα ἐγγίθει σκοπῶν εἰςειδον. Εὔρ.

ειταν (Κικ. περὶ ἑρ. I, 59), οἱ τραγῳδοὶ, πρὸς ἡ ἀπαργγεῖλωσι, ἐγείρουσι θεημέρας τὴν φωνὴν αὐτῶν κατακείμενοι.

Σημ. 6'. Περὶ τοῦ expecto, opperior dum, καὶ περὶ τοῦ antequam καὶ priusquam μετὰ ἐνεστῶτος δριστικῆς βλ. §. 200. ἐπρ. καὶ Δ. Γ. §. 360 μετὰ τῶν σημ. Τὸ expectare dum μεθ' ὑποτακτικῆς μὲν σημαίνει, περεμένωντα . . . μεθ' δριστικῆς δὲ περιμέτρω μέγρις. . . βλ. Δ. Γ. §. 360 καὶ σημ.

§. 221. Μεθ' ὑποτακτικῆς συντάσσονται καὶ τὰ μόρια qvamvis, (ὅσον καὶ ἄνθρακες), εἰ καὶ licet, καίτοι, καὶ qvamvis (ὅσον καὶ ἄν.), κατέρ. Qvod turpe est, qvamvis occultetur, tamen honestum fieri nullo modo potest (Κικ. περὶ καθ. 3, 19), διτι εἴρασι αἰσχρόν, εἰ καὶ καλύπτεται, οὐδαμῶς ὅμως δύναται νὰ γείρη κατέρ. Improbitas, licet adversario molesta sit, judici invisa est (Κυντ. 6, 4, 15), η κακλα, εἰ καὶ εἰς τὸν ἀρτίδικον εἶναι ἐπαγγῆς, εἶναι μισητὴ τῷ δικαστῇ. Ista qvamltumvis exigua sint, in majus excedunt (Σεν. Ἐπισ. 85), ταῦτα, διορ καὶ ἀνῶσι μικρά, μεριαλύροται ὅμως.

Σημ. Tὸ licet εἶναι κυρίως ἥπημα, μεθ' δὲ παραλείπεται τὸ μὲν τούτου ἔνεκκ φέρεται ἐνίστε καθ' ὑποτακτικήν ὡς Fremant omnes, licet; dicam, qvod sentio (Κικ. περὶ ἑρ. I, 44), ἔστω, ἃς φρυάτωσι πάντες, ἐγὼ θέλω εἰπεῖ τὸ φρόνημα μου. Αντιθέτοντες δύο προτάσσεις, μεταχειρίζονται ἐν μὲν τῇ μιᾷ qvamqvam, etsi, καὶ τὸ ἐμφυντικώτερον tametsi, ἀντὶ καὶ, ἐν δὲ τῇ ἀποδόσει ταῦτης τὸ ταῦτα, ὅμως, συντάσσοντες αὗτὰ μεθ' δριστικῆς μὲν ἐπὶ βεβαίου καὶ ἀληθῶς μπάρχοντος, μεθ' ὑποτακτικῆς δὲ ἐπὶ ἀθεσίου καὶ μὴ ὑπάρχοντος. Βλέπε πλείω περὶ τούτων ἐν τῇ Δ. Γ. §. 361 σημ.. ἔνθι καὶ περὶ τινῶν ἄλλων συντάξεων.

'Αιαφορικαὶ προτάσσεις καθ' ὑποτακτικήν.

§. 222. ἀ' ἀναφορικαὶ προτάσσεις, αἱ ὁρισμένον τι καὶ βέβαιον δηλοῦσαι, καὶ αἱ τόπον τῆς ἐλλεγικῆς ἐνάρθρου ἀναφορακῆς καὶ ὄνοματικῆς μετοχῆς ἐπέχουσαι, συντάσσονται μεθ' δριστικῆς. Num alii oratores probantur a multitudine, alii ab iis, qui intelligunt? (Κικ. Βρουτ. 49), μήπως ἀλλοις φίτορας ἐγκρίνει τὸ π. λῆθος, ἀλλοις οἱ εἰδήμονες; Ως κάτως καὶ αἱ ἀδριστον ἀναφορικὴν ἀντιωνυμίαν

ἢ ἐπίδημα ἔχουσαι, δι' ὧν ἐκφέρεται μὲν ὑρισμένως ἡ τοῦ ἕγκαττος ἔνοια, ἀλλὰ τὸ πρόσωπον ἢ ἄλλα τινὰ περιστατικὰ μένουσιν ἀόριστα. P. Lentulus, qvidqvid habuit, qvantumcumque fuit, id totum habuit ex disciplina (Κικ. Βρουτ. 77), ὁ Πόπλιος Αέρτιος διεδήποτε ἔσχει, σύσυνδήποτε ἦτο, πάντοῦτο ἀπέκτησεν ἐκ τῆς παιδείας. Patria est, ubicumque est bene (Κικ. Τουσκ. 5, 37), πατρὶς εἴται στονδήποτε ἥπις καλῶς. Πότε δύως τοιαύτας ἀναφορικὲς προτάσεις ἐκφέρουσι καθ' ὑποτακτικὴν καὶ τίνες συγγραφεῖς εἴπομεν ἐν §. 219.

6') Αἱ αὐταὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται καθ' ὑποτακτικὴν, ὅταν ἡ δι' αὐτῶν δηλουμένη ἔνοια δὲν ἔναι βεβαία, ἀλλ' ἀπλῶς ὅποιεστικὴ ἡ σκοπουμένη, ἥπις ἄλλως ἐκφέρεται σαφέστερον διὰ συνδέσμων (1).

§. 223. α) Οὕτω καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφέρεται ἡ ἀναφορικὴ πρότασις, ἡ τὸν σκοπὸν ἢ τὸ τέλος τῆς κυρίας σημαίνουσα, καὶ ἡς ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἀναλύεται εἰς τὰ ut is. Clusini legatos Romanum, qui auxilium a senatu peterent, misere (Λιβ. 5, 35), οἱ Κιλουστοὶ ἐπεμψαν εἰς Ρώμην πρέσβεις, ἵνα αἰτήσωσι βοήθειαν. Misi ad Antonium, qui hoc ei diceret (Κικ. Φιλιπ. 1, 5), ἐπεμψάτινα πρὸς τὸν Αἰτώνιον, ἵνα εἰπῇ αἰτῷ τοῦτο. Germani neque Druidas habent, qui rebus divinis præsint, neque sacrificiis student (Καϊσ. Γ. πολ. 6, 21), οἱ Γερμανοὶ οὔτε Δρυνίδες ἔχουσιν (ἐπὶ τῷ σκοπῷ) ἵνα ἐπιμελῶνται τῷ θείῳ, οὔτε στονδάζουσι πολὺ περὶ τὰ iερά. Ηας habui, de amicitia quæ dicerem (Κικ. Δαιλ. 27), ταῦτα εἶχον, ἵνα εἰπῶ περὶ φιλίας (2).

6') Μετὰ τὰ ἐπίθετα dignus, ἀξιος, indignus, ἀνάξιος, idoneus,

(1) Τὰς τοιαύτας ἀναφορικὰς προτάσεις ἐκφέρουσιν οἱ "Ἐλληνες συνήθως καθ' ὁριστικὴν" ὅταν δύως ἔχωσι τὸν ἐν καθ' ὑποτακτικὴν, καὶ ἀλλοτε κατ' εὐκαιρίην κατὰ τὰ ὑπ' Ασωπ. ἐν μικ. συντ. Τμ. Β' Κεφ. Θ' λεγόμενα. Πολλάκις δύως ἐκφράζουσι τὴν σημασίαν πολλῶν τοιωτῶν ἀναφορικῶν προτάσεων δι' ἐνάρθρου μεταγγίης ἀπλῶς, ἐν φι οἱ Λατῖνοι διὰ τὴν Ἑλλειψιν τοῦ ἀρθροῦ δὲν ἔχουσι τοιαύτας μετρογάς.

(2) Καὶ παρ' "Ἐλλῆσι τὰ τοιαῦτα ἀναφορικὰ φέρονται ἐνίστε πρὸς ὑποτακτικὴν, συνηθέστερον δύως μεταγγιεῖται οἱ" "Ἐλληνες ἀντὶ τῶν ἀναφορικῶν τούτων προτάσεων τὸν ἐναρθρὸν μεταλλοντα τῆς μεταγγίης. Βλ. Ασωπ. ἐ. ἀ. Τμ. Β'. Κεφ. Θ'. §. 8.

ἐπιτήδειος καὶ μετὰ τὸ aptus, ἀρμόδιος, ἐπιφέρεται ἐνίστε ἀναφορικὴν πρότασις καθ' ὑποτακτικὴν, συμάνουσα πρὸς τί ἔχει τις τὴν ἴδιότητα ταύτην. Digna res est, quam diu multumque consideremus, ἄξια εἶναι η ὑπόθεσις, ἵνα γι. λετήσωμεν αὐτὴν ἐπὶ πολὺν καὶ μακρὸν χρόνον. Nulla mihi videbatur aptior persona, quae de senectuti loqueretur, quam Catonis (Κιν. Λαζ. I), οὐδὲν πρόσωπον μοι ἐφάγη καταληλύτερον, ἵνα πραγματευθῆ περὶ γῆρας, η τὸ τοῦ Κάτωρος.

Σημ. Οἱ ποιηταὶ δόμως καὶ οἱ M. X. συγγραφεῖς συντάσσουσι κατὰ μίμησιν τῶν Ἑλλήνων τὰ ἐπίθετα ταῦτα ἐνίστε καὶ μετ' ἀπαρεμφάτου. Lyricorum Horatius sere solus legi dignus est (Κυντιλ. 10, 1, 96=qui legatur), ἐκ τῶν Ινρικῶν ὁ Ὁράτιος μόνος σχεδόν εἶναι ἄξιος ἀραγρώσεως. Περὶ ἄλλων τινῶν δόμοιν συντάξεων βλ. Δ. Γ. §. 363 ἐν ταῖς σημ.

§. 224 Καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφέρονται καὶ αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις, αἱ προσδιορίζουσαι τὴν ποιότητα προηγουμένης λέξεως, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ταύτης δηλοῦσαι, ὃν η ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἀναλύεται εἰς τὰ ut is, ὅστε αὐτός. Innocentia est affectio talis animi, quae noceat nemini (Κιν. Τουσκ. 3, 8), η ἀθωστης εἶναι τοιαύτη γυναικὴ διάθεσις, ητίς (η ὅστε) οὐδέτερα βλάπτει. Nulla acies humani ingenii tanta est, quae penetrare in cælum possit (Κιν. Άνναδ. 2, 39), οὐδεὶς ἀιθρώπιος τοῦς εἶναι τοσοῦτον δένει, ὅστε τὰ δύνηται τὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸν οὐρανόν. Non is es, qui gloriere, δὲν εἴσαι τοιοῦτος, ὅστε τὰ μεγαλανγῆς. Nunc dicas aliquid, quod ad rem pertineat (Κιν. Ρώσκ. Άμ. 18), rēr. λέγεις τι (τοιοῦτον ὅστε), διπερ ἀτίκει εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Οὕτω καὶ μετὰ συγκριτικὸν ἐπίθετον ἔπειται τοιαύτη πρότασις καθ' ὑποτακτικὴν. Campani majora deliquerant, quam quibus ignosci posset, οἱ Καμπάροι ἥμαρτορ μεγαλείτερα, η ὅσα ηθελεν εἰσθαι δυνατὸν τὰ ἀγριθῶσιν αὐτοῖς.

Σημ. Λέξεις, τοιαύτην πρότασιν ἀπαιτοῦσαι, εἰσὶν αἱ talis, tantus, ejusmodi, is, qui, aliquod, quod απ. περὶ ὃν βλ. Δ. Γ. §. 364, σημ. ἀ. Ἐτι. δὲ καὶ αἱ ἀντωνυμίαι: qui qvidem, ὅσγε, καὶ qui modo, διὸν μερικεύεται γενικὴ τις ἡγομένη ἔννοια, φέρονται πρὸς ὑπο-

τακτικήν. Ex oratoribus Atticis antiquissimi sunt, quorum
quidem scripta constent, Pericles et Alcibiades (Κικ. περὶ ἑρτ. 2, 22), τῶν Ἀττικῶν ἑρτόρων, ὅν γνήσια συγγράμματα ὑπάρχουν,
ἀρχαιότατοι εἰναι ὁ Περικλῆς καὶ ὁ Αἰκιβιάδης. Βλέπε καὶ
ἄλλα ἐν Δ. Γ. ἡ. ἀ. σημ. 6'. (1)

§. 225. Μετὰ κυρίαν πρότασιν, σημαίνουσαν ἀπλῶς καὶ ἀρίστως
ὅτι ὑπάρχει τι, ἔπειται ἀναφορικὴ πρότασις καθ' ὑποτακτικήν, τὴν
ἔννοιαν τῆς ὑπάρξεως ἀκριβέστερον ὄριζουσα ἢ τὴν ποιότητα τοῦ
διὰ τῆς ἀρίστου προτάσεως ἀναφερομένου προσώπου ἢ πράγματος
ὅς ὑπάρχοντος ἢ μή. Τοιαῦται προτάσεις εἰσίν· Est, qui, esset, δicitur
sunt, reperiuntur, non desunt, qui — exstitit, exstiterunt e-
xhortus est, qui — habeo, qui — est, ubi — nemo est, qui — nihil
est, quod — quis est, qui —? Sunt, qui discessum animi a cor-
pore putent esse mortem (Κικ. Τουσκ. 1, 9), ὑπάρχονοι τινες,
οὐτινες τομίζονται, ὅτι θάρατος εἴναι ὁ ἀπὸ τοῦ σώματος χωρισμὸς
τῆς ψυχῆς. Nemo est orator, qui se Demosthenis simillem esse
nolit (Κικ. περὶ τοῦ ἀρ. εἰδόντος τῆς ἑρτ. 2), οὐδεὶς ἑρτωρ ὑπάρχει,
ἥτις δὲν θέλει τὰ ἥραι δύοιος τῷ Δημοσθένει. In omnibus se-
culis pauciores viri reperti sunt, qui suas cupiditates, quam,
qui hostium copias vincerent (Κικ. πρὸς τοὺς Οἰν. 15, 4), ἐν
πατρὶ καιρῷ διηγώτεροι εὑρέθησαν οἱ τὰς ιδίας ἐπιθυμίας, ἢ οἱ
τούς τῶν ἔχθρῶν στρατοὺς τεκμήσαντες. Βλέπε καὶ ἄλλα ἐν τῇ Δ.
Γ. §. 365 (2).

Σημ. ἀ. Οἱ ποιηταὶ δύοις καὶ τὰς ἀναφορικὰς ταύτας προτάσεις
ἐκφέρουσιν ἐνίστε καθ' ὄριστικήν, ὅταν ἡ κυρία ἦναι καταφατική,
εὐχή δὲ ὅταν αὕτη ἦναι ἀποφατική. Sunt, quos curriculo pulve-
rem Olympium collegisse juvat (Ὀρχτ. Ὡδ. 1, 1, 3), ὑπάρχονοι

(1) Περὶ τῶν παρ' "Ελλησιν ἀναφορικῶν τούτων προτάσεων βλ. Ἀσωπ. Τμ. Ε'. Κεφ. Θ'. §. 5. Ἀντὶ πολλῶν τοιούτων ἀναφορικῶν προτάσεων, καὶ μάλιστα
ἡγουμένου τοῦ τοιούτος, μεταχειρίζονται οἱ "Ελληνες ἀπαρεμφατικὴν πρότασιν
μετὰ τοῦ ὃς τε ἢ οὗτος. Οὐκ ἢν ὡρα, οἷα ἔρδειν τὸ πεδίον (Ξεν. Ἀν. 2, 3, 13).

(2) Τὰς ἀναφορικὰς ταύτας προτάσεις ἐκφέρουσιν οἱ "Ελληνες συνήθως καθ'
ὄριστικήν. "Εστι δ' ὅτις κατελήφθη (Ξεν. Ἀν. 1, 8, 20). Η̄ ἀντί αὐτῶν μετα-
χειρίζονται ἔναρθρους μετοχήν.

πινες, εις οδς ἀρέσκειν ῥα συ.Ι.λέγωσιν δ.ινυπιακήν κόριν ἐr τῷ σταδίῳ. Ἐν τῷ πεζῷ δὲ λόγῳ σπανίως εὑρίσκεται δριστική, καὶ τότε μόνον, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ καταφρακτικῇ προτάσσει ὑπάρχῃ ἀριθμητικὸν ἢ ἄλλο τι ποσότητος ἐπιθετον· ως Sunt multi, qvi eripiunt aliis, qvod aliis largiantur (Κιν. ὑπὲρ καθ. 1, 14), ὑπάρχουσι πο.Ι.loi, οἰτιες παρ' ἀ.Ι.loi ἀρπάζουσιν, ἵνα εἰς ἀ.Ι.loiς δύσωσιν. Ἀλλὰ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ περιπτώσει εὑρηται πολλάκις ὑποτακτική. Nonnulli sunt in hoc ordine, qvi aut ea, qvæ imminent, non videant, aut ea, qvæ vident, dissimulent (Κιν. Κατιλ. 1, 12), ὑπάρχουσι τινες ἐr τῷ συνεδρίῳ τούτῳ, οἰτιες ἢ δὲr β.Ιέπονται τοὺς ἐπικειμένους κινδύνους, ἢ ὑποχρεούσαι διτι δὲr β.Ιέπονται.

Σημ. 6'. Άντι τῶν nemo est, qvi non.—nihil est, qvod non—λέγουσιν ἐνίστε nemo est, qvin (is, id) καθ. Βλ. Δ. Γ. §. 365 σ. γ'.

§. 226. Άναφορικὴ πρότασις, τὴν αἰτίαν τῆς κυρίας προτάσσεως περιέχουσα, ἐκφέρεται καθ' ὑποτακτικήν ὅτε ἡ ἀναφορικὴ ἀντισυμία qvi iσοδυναμεῖ τῷ qvum is. Miseret tui me, qvi hunc tantum hominem facias inimicum tibi (Τερεντ. Εὐν. 4, 7, 32), οἰκτείρω σε, διότι (δε) καύματις ἔχθροί σου τὸν τοιοῦτον ἀνδρα. O fortunate adolescens, qvi tuæ virtutis Hemerum præconem inveneris (Κιν. ὑπὲρ Αρχ. 10), ὁ μακάριος νεαρλα, διότι (δε) εὑρες κήρυκα τῆς σῆς ἀρετῆς τὸν Ὄμηρον (1).

Σημ. 6'. Άλλὰ τὴν τοιαύτην ἀναφορικὴν πρότασιν ἐκφέρουσιν ἐνίστε καθ' δριστικὴν ως ἀπλῆν προσθήκην τῆς κυρίας οὐχὶ δὲ ως αἰτιολογικάν. Habeo senectuti magnam gratiam, qvæ mihi sermonis aviditatem auxit (Κιν. Κατ. πρεσβ. 14), μεγάλην τῷ γῆρατι χάριν ἔχω, ὅπερ μοὶ ηδέησε τὴν τῶν λόγων ἐπιθυμίαν.

Σημ. 6'. Τὸ τοιοῦτον ἀναφορικὸν, ως αἰτιολογικὸν, ἐπιτεινόμενον εἴναι ut pote qvi, ut qvi, ἢ præsertim qvi, ἀτε δὴ, μάλιστα διότι. Τὸ δὲ qvippe qvi φέρεται ποτὲ μὲν πρὸς δριστικὴν, ποτὲ δὲ πρὸς ὑποτακτικήν. Βλ. Δ. Γ. §. 366 ἐν σημ.

Σημ. γ'. Τὸ αὐτὸν ἀναφορικὸν, ἐπιφέρον ἀντίθετον πρότασιν πρὸς

(1) Ω;αύτως; καὶ οἱ "Ἐλληνες σημαίνουσιν ἐνίστε τὸ αἴτιον δι' ἀναφορικῶν προτάσσεων. Ἀσωπ. ἔνθα ἀνωτέρω §. 9. Οὔκουν δικαίως ἔπινιγόν σε, δέξιας οὐκ Εὖ; πιόηη ἐπεινάσις; (Ἀριστοφ. Νεφ. 1377).

πάν κυρίαν (ώς τὸ quum ἀνωτέρῳ ἐν §. 218. σημ. δ'), φέρεται πρὸς ὑποτακτικὴν. Ego, qui sero ac leviter Græcas litteras attigissem, tamen κ. ἔ. (Κικ. περὶ ἑρτ. 1, 18), ἔγώ, εἰ καὶ οὐκέ καὶ oīlīgor ἐγενόμην τῷ εἰληρικῷ γραμμάτῳ, σύως . . .

§. 227. Καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφέρονται καὶ αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις, αἱ προτιθέμεναι ὡς συστατικὸν μέρος ἀλλοτρίας καὶ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει μνημονεύεταις δόξης ἡ γνῶμης, οὐχὶ δὲ τοῦ συγγραφέως αὐτοῦ. Socrates exsecreari eum solebat, qui primus utilitatem a jure se junxit. (Κικ. Νομ. 1, 12), οἱ Σωκράτης ἐσυνείθιτεν καταγάται τῷ πρῶτοι χαριστα τὴν ὁρέλειαν ἀπὸ τοῦ δικαίου, ἦ, ὅτι αὐτὸς ἐργάζεται διτὶ πρῶτος κατ. Pætus omnes libros, quos frater suus reliquisset, mihi donavit (Κικ. πρὸς Λατ. 2, 1), οἱ Παῖτος πάντα τὰ βιβλία μοὶ ἐδωρήσατο, οσα (ὡς αὐτὸς ἐνόμιζεν) εἶχεν ἐργατελεῖσθαι ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἄλλως ηθελεν εἰπεῖ ὁ συγγραφεὺς, quos frater ejus reliquit, ὡς ιδίαν κρίσιν ἔσχετο. Βλ. Δ. §. 368 σημ.

§. 228. ἀ. Οὐ μόνον αἱ ἀναφορικαὶ αὕται (§. 227) ἐκφέρονται καθ' ὑποτακτικὴν, ἀλλὰ καὶ ἑτέρου εἰδούς προτάσεις, οἷον ὑποθετικαὶ (Δ. Γ. §. 348 ἔ. σημ. γ'), αἵτινες ἐπιφέρονται ὡς μέρη συμπληρωτικὰ τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἐννοίας. Rex præmium proposituit, si quis hostem occidisset (διάταγὴ τοῦ βασιλέως), οἱ βασιλεὺς ἐπρότεινε βραβεῖον, εἴ τις ηθελε ποιεύσει τῷ εἰχθρῷ. Όμοίας φύσεως εἶναι καὶ αἱ ἐν τῷ §. 217. I. μνημονεύεταις αἰτιολογικαὶ προτάσεις αἱ διὰ τοῦ quod καίqvia ἐπιφερόμεναι.

β' Πρὸς τούτους ἐκφέρονται καὶ ὑποτακτικὴν ἐν πλαγίῳ λόγῳ καὶ ἀπασταὶ αἱ λοιπαὶ προτάσεις, αἱ ἀπὸ ἀπαρεμφατικὰς ἢ ἀπὸ ἑτέρας καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφερομένης προτάσσεως ἐξαρτώμεναι, ὡς ἀναγκαῖς συμπληρωτικὰ μέρη τῆς διὰ τούτων δηλουμένης ἐννοίας. Potentis est facere quod velit, iocundus est inquit τὸ πράττειν διτὶ ἀν βοσκηται, (Ἐν ὁρθῷ λόγῳ: Homo potens facit quod vult). Quod me admones, ut me integrum, quoad possim, servem, gratum est (Κικ. Λατ. 7, 26), εὐχαριστῶ σε, διότι μὲ συμβον. leueis καὶ τηρῶ ἐμαντὸν ὑγιαῖς ἐφ' σοορ δύραμαι. (Ἐν ὁρθῷ λόγῳ: Serva te integrum, quoad poteris). Mos est Athenis, laudari in concione eos, qui

sint in præliis intersecti (Κικ. ἑπτ. 43), ἔθος ἐν Ἀθήναις υπάρχειν τὰ ἐπαιρῶται ἐν συνελεύσει οἱ ἐν πολέμῳ πεσόντες. Εἶναι δημοσίας παρεμβάλληται μετὰ ἀπαρεμφατικὴν ἢ καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφερομένην πρότασιν προσθήκην τοῦ συγγραφέως αὐτοῦ, οἵτις καὶ νὰ λείψῃ δυνατὸν ἵτο ἄνευ βλάβης τῆς κυρίας ἐννοίας, ἢ νέος προξδιορισμὸς ὅλως ἀνεξάρτητος ἀπὸ τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἐννοίας, τότε ἐκφέρουσι ταῦτα καθ' ὅριστικήν. *Apid Hypanim fluvium, qui ab Europæ parte in Pontum influit (προσθήκη τοῦ συγγραφέως), Aristoteles ait, bestiolas quasdam nasci, quae unum diem vivant (μέρος τοῦ λόγου τοῦ ἀριστοτελούς. Κικ. Τουσκ. I. 29)* παρὰ τῷ ποταμῷ "Τιγρίν, δεῖτις ἀπὸ τῆς Εὐρώπης φέει εἰς τῷ Εὔξεινορ Πόρτον, λέγει δὲ ἀριστοτελῆς, ὅτι γεννῶται μικρά τυράννωα, ἀτιρα μιαρ μισηρή ημέρας ζῶσι.

Σημ. ἀ. Ὁχι σπανίως ἐκφέρουσιν οἱ ἱστορικοὶ τοιαύτας ἀνάφορικας προτάσεις καθ' ὅριστικήν, εἰ καὶ αὐτάς εἰσιν μέρος συστατικὸν τοῦ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἀλλοτρίου τοῦ συγγραφέως λόγου. Scalpius insit, annum se tertium et octogessimum agere, et in eo agro, de quo agitur, militasse (ὡς ἂν ἔλεγεν ἐν ἐρθρῷ λόγῳ *in eo agro, de quo agitur, militavi Λ.θ. 3, 71*), ὁ Σκάλπιος ἥρχισε τὰ λέγη, διτ 83 ἔτη τῇ, καὶ ὅτι ἐπιρράτευσεν ἐν αὐτῇ τῇ περὶ ἦς δὲ λόγος χώρα. Ἐπὶ δὲ καὶ τῷ μόριον διut συντάσσουσιν ἐνίστε ποιηταὶ καὶ μεταγενέστεροι συγγραφεῖς μετὰ ἱστορικοῦ ἐνεστῶτος ὅριστικῆς (§. 119 σημ.), εἰ καὶ τὸ δι' αὐτοῦ ἀναφερόμενον εἴναι μέρος ζένου λόγου ἀπαρεμφατικῶς ἐκφερομένου. *Die, hospes, Spartaæ, nos te hic vidisse jacentes, dum sanctis patriæ legibus obseqvimus* (Κικ. Τουσκ. I. 42), εἰπὲ, ζέτε εἰς τὴν Σπάρτην, διτ εἰδες ημᾶς ἐταῦθα κειμένους, διότι ὑπηκούσαμεν (*ἢ πειθόμενοι*) εἰς τοὺς ἑροὺς τῆς πατρίδος νόμους. *Βλ. Δ. Γ. §. 369 μετὰ τῶν σημ.*

§. 229. Ὁ λόγος ἐκφέρεται πολλάκις κατὰ ἔ τρόσωπον ὑποτακτικῆς, μὴ ἀναφερόμενος εἰς τι διρισμένον πρόσωπον, μηδὲ βέβαιον τι ἐκφράζων, ἀλλὰ δυνατὸν μόνον. Γίνεται δὲ τοῦτο εἰς ὑποθετικοὺς καὶ δυνητικοὺς λόγους, εἰς συνδεσμικοὺς καὶ ἀναφορικοὺς καὶ εἰς ἀπαγορεύσεις καὶ ἐπιταγάς. (Βλ. Δ. Γ. §. 376). *Aeqvabilitatem conservare non possis, si, aliorum naturam imitans, omittas tuam*

(Κικ. περὶ καθ. I, 31), δὲν ἥθελες δυνηθῆ τὰ διατηρήσῃς τὴν δικαιοσύνην, εἰς, μημονεύμενος τὴν τῷ αἱ. λ. λωρ γύσιν, ἀγειθήσῃς τῆς ιδίας. Μετὰ βεβαιώθητος καὶ ἐπὶ ὀρισμένου προσώπου ἥθελεν εἰπεῖ conservare non possumus, si omittimus. Dicas (credas, putes) ad ductum propius frondere Tarentum (=dicat aliquis, εἴπῃ τις ἄν· Ὅρωτ· Ἐπιστ. 1, 16, 11). ἥθελες νομίσει, ὅτι πληνίας σοι ὁ Τάρας φυλλοφορεῖ. Crederes victos esse (Αἰθ. 2, 43), ἥθελες πιστεύσει ὅτι ἡττήθησαν. (Περὶ τοῦ παρατακτικοῦ crederes βλ. §. 211. α). Ubi istum invenias, qui honorem amici anteponat suo? (Κικ. Δαιλ. 17), ποσ ἥδεντασ τὰ εὑρηκ τὸν προτιμήσοντα τῆς ιδίας τιμῆς τὴν τοῦ φιλον; (1).

Σημ. ἀ. Τοιούτου ἀρότσου καὶ ὑποθετικοῦ λόγου δὲν ἔπειται πάντοτε καθ' ὑποτακτικὴν ὁζαύτως καὶ ἡ ἀπόδοσις. Mens quoque et animus, nisi tanquam lumini oleum instilles, extinguntur senectute (Κικ. Κατ. πρεσβ. 11), καὶ ἡ διάνοια καὶ ὁ τοῦ ἔχοντος σθέτονται, εἰς τὸν οὐρανόν δὲν ἔπιχέης εἰλαιον. Ἐπειδὴ τὸ δεύτερον τοῦτο πρόσωπον δὲν εἶναι ἀληθὲς δεύτερον, ἀλλὰ γενικὸν, σπανίως προστίθεται ἡ ἀντωνυμία tu. Virtutem necessario gloria, etiam si tu id non agas, consequitur (Κικ. Τουσι. 1, 38), ἀραγ καίως παραχο. λουθεῖ τὴν ἀρετὴν ἡ δόξα, εἰ καὶ σὺ δὲν ἥθελες ζητεῖ ταῦτην. Αἱ ἀντωνυμίαι ὅμως te, tui, tibi καὶ tuus προσθέτονται πολλάκις. Ἀλλὰ περὶ τούτου βλ. Δ. Γ. §. 370 μετὰ τῶν σημ.

Ai. λοιπαὶ καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφερόμεναι προτάσεις.

§. 230. Μετὰ ἥμιτα καὶ φράσεις ἀτελὴ ἔννοιαν καθ' ἔαυτὰ δηλοῦντα ἐπιφέρεται συμπλήρωματικὴ πρότασις καθ' ὑποτακτικὴν μὲ τὸν σύνδεσμον ut, τὴν ἔννοιαν ἐκείνων συμπληρούσσα. Τὰ τοιαύτην πρότασιν ἀπαιτοῦντα ἥμιτα εἰσιν ὅσα σημαίνουσι γενικῶς ἐπιμέλειαν, ἐνέργειαν, σπουδὴν, προσπάθειαν πρὸς τὸ γενέσθαι τι. (Βλέπε πάντα ταῦτα ἐν τῇ Δ. Γ. §. 372 α). Cura ut valeas, φρόντιζε τὰ

(1) Οὕτω καὶ παρ' "Ελλησι τὸ 6" πρόσωπον. Όρῶν ταῦτα ἡ γένεσις αἱ, Λακεδαιμονίους μόνους τῷ ὄντι τεχνίτας τῶν πολεμικῶν εἶναι (Ξ. Πολ. Λακ. 43, 5). Οὐδὲ βουλόμενος ἂν εὔρεις ἔχοιτος τὸν νύκτωρ πορευόμενον (Ξ. Κ. Η. 4, 5, 6).

νηγιατήρης. Sol efficit ut omnia floreant, δηλιος ἐνεργεῖ ὥστε ἀκμάζουσι πάρτα. Dolabella ad me scripsit, ut quam primum in Italiam venirem (Κικ. Ἀττ. 7, 1), ὁ Δολαβέλλας μὲν ἔγραψεν, ἵνα εἰλθω δοσος τάχιστα εἰς Ἰταλίαν. Multi tamen, quam maxime fallunt, id agunt, ut boni viri esse videantur (Κικ. περὶ καθ. 1, 13), πολλοὶ τότε, ὅτε μάλιστα ἀμυρτάρουσι, προσταθοῦσιν τὰ γατῶνται ὅτι εἰσὶν ἀγαθοὶ ἄνδρες (1). Ἀρνητικῶς δὲ ἐκφερόμενα: αἱ συμπληρωτικαὶ αὗται προτάσσεις ἔχουσι τὰ μόρια νε, ut—νε, ὅπως μὴ, ἵνα μὴ, οὐχὶ δὲ τὸ ut μόνον. Peto non ut aliquid novi decernatur, sed ne quid novi decernatur (Κικ. πρὸς τοὺς Οἰκ. 2, 7), δὲξ ζητῶ οὐτὸν ἀποφασισθῆ τι reor, αἰτίᾳ ἵνα μηδὲν reor ἀποφασισθῇ. Vos adepti estis, ne quem civem timeretis (Κικ. Ὁπὲρ Μιλ. 13), ὑμεῖς διωρίσθητε δικασταὶ, ἵνα μή τινα πολιτηρούς φέγγοσθε. Ηρόδ. Δ. Γ. §. 372, καὶ 456 σ. γ'.

Σημ. ά. Τὸ δῆμα videre ne, δέχεται τοιαῦτην πρότασιν καθ' ὑποτακτικήν. Vide, ne mea conjectura sit verior (Κικ. Ὁπὲρ Κλουεντ. 35), ὅρα μὴ η ἐμὴ εἰκασία ἦραι ἀληθεστέρα.

Σημ. β'. Τὰ δῆματα volo, placet, ἐνίστε καὶ τὰ studeo, postulo δέχονται καὶ ἀπορευτατικὴν πρότασιν πολλάκις. Volo te hoc sci-
re, θέλω τὰ γινώσκης τούτο· διατίτας καὶ τὰ volo, nolo, malo,
ἄπειρος δέχονται καὶ ὑποτακτικὴν ἀνευ ut εἰς βραχεῖας μόνον φράσσεις. Quid vis faciam? εἰς θέλεις τὰ πράξα; Tu ad me de
rebus omnibus scribas velim (Κικ. πρὸς τοὺς Οἰκ. 7, 13), ἐπε-
θέμοντε τὰ μοὶ γράψῃς σὺ περὶ πάρτων. Εἴτι δὲ καὶ τὸ si no, ὅταν
σημαίνῃ συγχωρῶ (sine vivam, σπανίως ut vivam), ἀλλως μετ'
ἀπαρεμφάτου. Καὶ μετὰ τὰ fac καὶ faxo (οὐχὶ δὲ μετὰ τοὺς λοιποὺς
τύπους τούτου), dico, mando, persuadeo, hortor ἐπεται ἐνίστε
ὑποτακτικὴ ἀνευ τοῦ ut. Dic veniam. Fac cogites, qui sis. Sine
te exorem. Jūgurtha oppidanos hortatur, mōenia defendant
(Σαλλ. Ιουγ. 56), παραπετεῖ ὁ Ιουγούρθας τοὺς ἐν πόλει τὰ ὑπερα-

(1) Οἱ Ἕλληνες ἐπιφέρουσι μετὰ πολλὰ τοιαῦτα δῆματα τὸν σύνδεσμον ὅπως μετὰ μέλλοντος ὀριστικῆς, η μετὰ ἐνεστῶτος καὶ ἀορίστου ὑποτακτικῆς. Βλ. Ασωπ. Τρ. Δ' Κεφ. Ιερ. §. 19.

σπιζωται τὰ τελχη. Περὶ τινων ἄλλων συντάξεων τούτων τῶν ἕρμάτων καὶ ἔτέρων δμοίων ἐν διαφόρῳ σημασίᾳ. βλ. Δ. Γ. §. 372 σημ. ἐ.

Σημ. γ'. Καὶ μετὰ τὰς λέξεις causa, ratio, argumentum, nihil est, καὶ τινας ἄλλας δμοίας σημασίας, ἔπειται συμπληρωματικὴ πρότασις καθ' ὑποτακτικὴν μετὰ τῶν μορίων qvare, qvamobrem, cur. Multas sunt causas, qvamobrem hunc hominem cupiam abducere (Τερ. Εὔν. 1, 2, 65), πολλαὶ εἰσιν αἱ αἰτίαι, διὸ δὲ ἐπειθόμονται ῥὰ ἀπαγάγω τὸν ἀιθρωπον τοῦτον. Quid est, cur tu in eo loco sedeas? (Κικ. ὑπὲρ Κλουεν. 53), τίς η αἰτία, διὸ οὐ σὸν κάθησαι ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ; βλ. Δ. Γ. ἐ. ἀ. σημ. σ'.

§. 231. Καὶ μετὰ ἕρματα καὶ φράσεις, διὸ δὲ λέγεται δορίστως καὶ γενικῶς ὅτι γίνεται ἡ συμβολίνει τι, ἔπειται τοικῦντη συμπληρωματικὴ συνεπείας πρότασις μετὰ τοῦ ut (ἢ ut non, ὅταν ἐκφέρηται ἀρνητικῶς) καὶ ὑποτακτικῆς. Τοικῦντα δὲ ἕρματα καὶ φράσεις εἰσὶν fit, futurum est, accidit, contingit, evenit, usu venit, est, seqvitur, restat, reliquum est, superest, proximum est, extremum est, prope, longe est, tantum abest. Accidit, utillo tempore in urbem esse, συνέβη ῥὰ ημαὶ τότε ἐν τῇ πόλει. Sæpe fit, ut ii, qui debeant non respondeant ad tempus (Κικ. Ἀττ. 16, 2), πολλάκις συμβαινει ῥὰ μὴ ἀποδίδωσιν ἐν καιρῷ οἱ ὁρεῖλοντες. Restat, ut doceam, omnia quae sint in hoc mundo, hominum causa facta esse (δικύτος περὶ φύσ. θεῶν. 2, 61), ὑπολείπεται νὰ διδάξω, ὅτι πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἐγένοντο χάριν τῶν ἀιθρώπων.

Σημ. Αἱ φράσεις necesse est καὶ oportet συντάσσονται μεθ' ὑποτακτικῆς ἀνευ ut, ἡ μετὰ ἀπαρέμφατικῆς προτάσεως. Leuctrica pugna immortalis sit necesse est (Κορν. Ἐπαρ. 10), η ἐν Λεύκτροις μάχη ἀνάγκη νὰ μένῃ ἀθίατος. Corpus mortale interire necesse est, τὸ θητὸν σῶμα ἐξ ἀνάγκης ἀπόλλυται (1). Περὶ τινῶν ἄλλων συντάξεων βλ. Δ. Γ. §. 373 μετὰ τῶν σημ.

§. 232. Συμπληρωματικὴ προξέντι πρότασις μετὰ τοῦ ut καὶ ὑπο-

(1) Οἱ Ἑλληνες ἐπιφέρουσι μετὰ τοικῦντα ἕρματα καὶ φράσεις ἡ ἀπλούν ἀπαρέμφατον ἡ τὰ μόρια ὥστε, ὅπως,

τακτικῆς ἔπειται καὶ μετὰ τὰς φράσεις τὰς ἐξ οὐσιαστικοῦ καὶ ἀντωνυμίας μετὰ τοῦ sum συνισταμένας, διὸ ὡν σημαίνεται ὁράσιτος ὅτι ὑπάρχει ἡ γίνεται τι ἡ δὲ συμπληρωματική πρότασις δρίζει τὸ ὑπάρχον αὐτὸν ἡ γινόμενον. Est hoc commune vitium in magnis liberisque civitatibus, ut invidia gloriæ comes sit (Κορ. ἐν βίῳ Χαρο. 3)· κοινὴ κακία τῶν μεγάλων καὶ ἐλευθέρων πόλεων εἴτε rā παρακολουθῇ ὁ φθόρος τὴν δόξαν. Altera est res, ut res geras magnas et arduas plenasque laborem (Κικ. περὶ καθ. 1, 20), τὸ ἔτερον, ὅπερ ζητεῖται, εἰραι, rā πράτης ἔργα μεγάλα καὶ κατεπά καὶ ἐπίποτα.

Σημ.. Αἱ δὲ φράσεις mos est, cultus est optimus, ἔνευ ἀντωνυμίας, δέχονται καὶ ἀπαρεμφατικὴν σύνταξιν. Μετὰ δὲ φράσεις ἐξ ἐπιθέστου καὶ τοῦ sum (ώς aequum est, optimum est, magna laus est κττ.), διὸ ὡν δηλοῦται ἡ κρίσις τοῦ λέγοντος περὶ τῆς ποιότητός τινος, ἔπειται ὡς ὑποκείμενον ἀπαρεμφατον μόνον ἡ ἀπαρεμφατικὴ πρότασις, καὶ ποτε ut μεθ' ὑποτακτικῆς. Βλ. Δ. Γ. §. 374 σημ. 6.

§. 233. Καὶ ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχῃ δεικτικὴ λέξις, οἷα αἱ sic, ita, tam, tantus, talis, is καὶ ἄλλαι τοιαῦται ποσότηται ἡ ἀριθμὸν σημαίνουσαι, ἔπειται πρότασις μὲ τὸ ut καὶ ὑποτακτικὴ, διορίζουσα τὴν οὐτως ἀρίστως σημανομένην ποσότητα. Μετὰ δὲ τὸ tantum abest ἔπονται ἐνίστε δύο τοιαῦται προτάσεις μὲ τὸ ut. Tantum abest, ut amicitiae propter indigentiam colantur, ut ii, qvi propter virtutem minime alterius indigeant, liberalissimi sint (Κικ. Λαζ. 14)· τοσοῦτον μακρὰν εἴραι, ὅτι διὰ τὴν ἀποφταλμὸν συνέστοιται καὶ τηροῦνται αἱ φιλίαι, ὅστις οἱ διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν ἐλάχιστα ἔχοντες χρείαν ἔτερον, ἐλευθεριώτατοι σι-
σιν. Προ. Δ. Γ. 374 μετὰ τῶν σημ.

§. 234. Μετὰ τὰ κάλυσιν, ἐμπόδιον, ἀπαγόρευσιν σημαίνοντα ἔντιμα ἔπειται πρότασις μὲ τὸ ne, μὴ, καὶ ὑποτακτικὴν. Pythagoreis interdictum erat, ne faba vescerentur (Κικ. περὶ μαντ. 1, 30), τοῖς Πυθαγορείοις ἦτο ἀπηγορευμέρον rā τρώγωσι κανάμους. Histiæus Milesius obstitit, ne res conficeretur (Κορ. ἐν βίῳ Μιλ. 3), Ἰστιαῖος ὁ Μιλήσιος ἀρτέστη rā μὴ ἐκτελεσθῇ ἡ τὴν γερέρας διάλεσις. Cavebam, ne cui suspicionem darem (Κικ. πρὸς τοὺς

Οἰκ. 3, 12), προσεῖχον, ἢ ἐπροσυλαττόμην νὰ μὴ δώσω εἰς τις υποψήλαρ. Ἀλλὰ τὸ cave εὑρηται καὶ μεθ' ὑποτακτικῆς ὀπλῶς συντασσόμενον (cave facias). Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ τὰ recuso ἀρροῦμαι, impedio, ἐμποδίζω, prohibeo, κωλύω, καὶ μετὰ ἀπαρεμφάτου.

Ε'. Ἀλλὰ μετὰ τὰ αὐτὰ ἔχματα καὶ τὰς φράσεις, per me fit, per me stat, moror, in mora sum, δι' ὃν διλοῦται, δτι ὑπάρχει ἀντενέργεια, κώλυμα εἰς τὸ νὰ μὴ γείνῃ τι, ἐπεται ἐνίστε qvominus (ὅτε νὰ μὴ) μεθ' ὑποτακτικῆς, καὶ μάλιστα ὅταν ἡ κυρία πρότασις ἔχῃ ἀρνησιν. Hiemem credo adhuc prohibuisse, qvominus de te certum haberemus (Κικ. πρὸς τοὺς Οἰκ. 12, 5), πιστεύω δτι ὁ χειμῶν ἐμπόδισεν, ὥστε νὰ μὴ μάθωμεν περὶ τοῦ βέβαιότι. Cæsar cognovit per Afranum stare, qvominus dimicaretur (Καισ. Εὐ. Πολ. 1, 41), ἐγράφεις ὁ Καῖσαρ, δτι ὁ Ἀρράριος ἦτο αἴτιος, ὥστε νὰ μὴ ἀγωνισθῶσιν. Ἐτὶ δὲ μετὰ τὰ αὐτὰ ἔχματα καὶ τὰ abest, dubito, dubium est, prætermitto, facio, causa est ἐπιφέρεταις πολλάκις qvin μεθ' ὑποτακτικῆς, ὅταν ταῦτα ἔχωσιν ἀρνησιν, ἢ ἐταν ἐκφέρονται ὁ λόγος ἐφωτηματικῶς. Vix me contineo, qvin involem in illum (Τερ. Εὖ. 5, 2, 20), μόλις κατέψω εμαυτον, νὰ μὴ δρυῆσω κατ' ἔκειτον. Facere non potui, qvin tibi et sententiam et voluntatem declararem meam (Κικ. πρὸς τοὺς Οἰκ. 6, 13), δὲρ ἡδυράμην νὰ μὴ ἀρακουρώσω πρὸς σὲ τὴν ἐμὴν γνώμην καὶ θέλησιν. Haud multum absuit, qvin Ismenias interficeretur (Λιθ. 42, 44), ὅχι πολὺ ἐλεύθερος, νὰ φορευθῇ ὁ Ἰσηνητας. Quid est causæ, qvin decemviri coloniam in Janiculum possint deducere? (Κικ. ὑπὲρ ἀγρ. νόμ. 2, 27), τις η αίτια νὰ μὴ δύναται οἱ δέκα ἀρδρες νὰ πέμψωσιν ἀποκίλαρ εἰς τὸ Ἰάρικλορ;

Σημ. ά. Τὰ αὐτὰ λοιπὸν ἔχματα, ὅταν ἔχωσιν ἀρνησιν, συντάσσονται πολλάκις ἀδικούρως μὲ τὸ qvominus καὶ qvin. Τὰ impedio ὅμως, prohibeo, intercedo, interdico, πάντοτε μὲ τὸ qvominus. Άντι τοῦ facere non possum qvin, λέγουσιν ἐνίστε καὶ ut—non κατὰ τὸν §. 71. Μετὰ τὸ dubito, ἀμφιθάλλω, ἀνεύ ἀρνήσεως εὑρισκόμενον, ἐπεται πάντοτε ἐξαρτωμένη ἐρώτησις (§. 216. dubito an, dubito an non)· ὅταν ὅμως ἔχῃ ἀρνησιν, συντάσσεται παρὰ Κορυνθίω καὶ Λιθίῳ καὶ μετ' ἀπαρεμφάτου.

Σημ. 6'. Τὸ qvin εἶναι σύνθετον ἐκ τῆς ἀρχαίας ἐρωτηματικῆς καὶ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας qvi καὶ τῆς ἀρνήσεως διὸ σημαίνει κυρίως πῶς ὅχι, ἢ, διατί ὅχι (βλ. qvin imus κττ. ἐν §. 212 σημ. γ'). εἰτα δὲ καὶ βεβαίωσιν, μάλιστα (καὶ διατί ὅχι = μάλιστα). Τὸ δὲ qvominus εἶναι ἵστον τῷ ut eo minus, ἵνα οὕτως ὀλιγώτερος, ὅπως καὶ τὸ qvo εἶναι πολλαχοῦ ἵστον τῷ ut eo, καὶ μάλιστα πρὸ συγκριτικῶν (Πρθ. Δ. Γ. §. 375 μετὰ τῶν σημ. καὶ §. 440 6', σημ. α'), διὸ φέρεται πρὸς ὑποτακτικὴν, τὸ τέλος σημαίνουσαν.

§. 235. Μετὰ τὰ φόβου καὶ μερίμνης σημαντικὰ ῥήματα ἔπειτα τὸ περὶ οὗ δὸς φόβος, ὅπερ δὲν ἐπιθυμεῖ δὲ λέγων νὰ γείνη, μὲ τὸ μόριον πε, μὴ, ὅπερ δὲ ἐπιθυμεῖ, ἀλλὰ φοβεῖται μήπως δὲν γείνη, μὲ τὸ ut ἡ ne non (ne nullus κττ.), μήπως δὲρ, μὴ οὐ. Vereor ne pater veniat, φοβοῦμαι μὴ ἔλθῃ σ πάτηρ (δὲν θέλω νὰ ἔλθῃ). Vereor, ut pater veniat, ἡ vereor ne pater non veniat, φοβοῦμαι μήπως δὲρ ἔλθῃ (θέλω νὰ ἔλθῃ). Pavor ceperat milites ne mortiferum esset vulnus Scipionis (Διε. 24, 42), φόβος κατέλαβε τὸν στρατιώτας, μήπως ἡ πληγὴ τοῦ Σκηπιώρος ἦται θαραγηθό-ρος. Omnes labores te excipere video; timeo, ut sustineas (Κικ. πρὸς τὸν Οἰκ. 14, 2), πάντα πόρορ βλέπω ὅτι ἀγαδέχεσαι φοβοῦμαι μήπως δὲρ ὑποδέρῃς αὐτούς. Vereor ne consolatio nulla possit vera reperiiri (Ο αὐτ. αὐτόθι 6, 1), φοβοῦμαι μήπως δὲρ ἦται δυρατόρ τὰ εὑρεθῆ παρηγορία τις. Ωςαύτως συντάσσεται καὶ ἡ φράσις periculum est μὲ τὸ ne ἡ ne ποτὶ καὶ ὑποτακτικὴν. Nullum periculum est, ne locum non invenias, οὐδεὶς κίρδυνος υπάρχει, μήπως δὲρ εὕρῃς τόπον. (1)

(1) Οἱ Ἑλληνες μετὰ τὰ φόβου καὶ μερίμνης σημαντικὰ ῥήματα καὶ μετὰ τὰ φυλάττομαι, ὄρῶ, σκοπῶ, οὐδὲν δεινὸν, ἐπιφέρουσι τὴν ἀρνησιν μὴ, δπως μὴ, μετὰ ὑποτακτικῆς. Φροντίζω, μὴ κράτιστον η̄ μοι σιγᾶν (Ξ. Ἀπμ. 4, 2, 39). Εὔθυ-θηρος φυλάττεται, μὴ δέξῃ τὸν Σωκράτην ἐπὶ σοφίᾳ (Ξ. Ἀπμ. 4, 2, 3). Οἱ φοβεῖ δικαζόμενος τῷ πατρὶ, ὅπως μὴ ἀνόσιον πρᾶγμα τυγχάνηται πράτην; (Πλ. Εὐθύφρ. 4) ἐνίστε δὲ καὶ μετὰ μέλλοντος ὄριστικῆς. Φοβοῦμαι μὴ τινας ἡδονὰς ἡδονάς εὑρήσομεν ἐναντίας (Πλ. Φιλ. 43). "Οτε δὲ ὁ φόβος ἀφορᾷ παρελθοῦσαν πρᾶξιν, συντάσσεται τὸ μὴ μετὰ παρακειμένου ὄριστικῆς. Φοβού-μεθα μὴ ἀμφοτέρων ἡμαρτήκαμεν. (Θουκ. 3, 53).

Σημ. Τὰ μετο, timeo, vereor, συντάσσονται ἐνίστε μετ' ἀπαρεμφάτου, ὅταν σημαίνωσι, συστέλλομαι, δὲρ ἔχω θάγξος νὰ πράξω τι. Πρβ. Δ. Γ. §. 376.

Περὶ τῶν χρόνων τῆς ὑποτακτικῆς.

§. 236. Καὶ οἱ τῆς ὑποτακτικῆς χρόνοι διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τὴν σημασίαν ὡς καὶ οἱ τῆς ὁριστικῆς. Οὗτοι ἐνταῦθα λέγομεν διπλαίσιοι εἰδοῖον αὐτῶν.

Οἱ ἐνεστώς ἔχει πολλάκις μέλλοντος σημασίαν. Αἰδοι τίθεται ἀντ' αὐτού· 1) εἰς τὰς ὑποθετικὰς (§. 207), τὰς δυνητικὰς (§. 211) καὶ τὰς εὔκτικὰς (§. 212) προτάσσεις. Ἐνίστε δύμως εὑρηται εἰς τὰς δυνητικὰς καὶ τετελεσμένος μέλλων τῆς ὑποτακτικῆς, σημαίνων τὸ καθ' ὑπόθεσιν δυνατὸν οὐχὶ δὲ βέβαιον καὶ ἀληθές. (Βλ. τὰ παραδείγματα ἐν §. 211).

2) Εἰς τὰς τελικὰς καὶ συμπληρωματικὰς προτάσσεις, σημαίνων τὸ συγχρόνως γινόμενον. Ὅταν δύμως ἔναις δὲ λόγος περὶ πράξεως, ήτις ἔμελλε νὰ γείνῃ ἐν παρεληλυθότι χρόνῳ τίθεται δὲ παρατακτικός. *Rogabat frater, ut eras venires.* Μετὰ δὲ τὸ non dubito qvin καὶ τὰς φράσσεις, αἵτινες σημαίνουσιν ὅτι γίνεται ἢ συμβαίνει τι (ὅς est, seqvitur, accidit), ἐκφέρεται τὸ ἐν μέλλοντι χρόνῳ γενησόμενον κατὰ μέλλοντα ὑποτακτικής. *Non est dubium, qvin legiones venturæ non sint* (Κικ. πρὸς τοὺς Οἰκ. 2, 17), δὲρ εἴται ἀμφιβολία, ὅτι θέλοντι ἐλθεῖ τὰ τάργατα.

3) Εἰς ἔξαρτωμένας ἐρωτήσεις, συγκριτικὰς (§. 210) καὶ συμπληρωματικὰς προτάσσεις (§. 230) ὅταν ἡ μὲν κυρία πρότασις ἔχῃ μέλλοντα, ἡ δὲ ἀπ' αὐτῆς ἔξαρτωμένη ἔννοια θεωρεῖται ὡς συγχρόνως γινομένη. *Qum ad illum venero, videbo, qvid effici possit, etiam si illa prodes ex eis or, θέλω id est, tū εἴται δυνατόν νὰ ἔχεται θῆσθη. Sic in Asiam proficiscam, ut Athenas non attingam, οὕτω θέλω πορευθῆ εἰς Ασιαν, ώστε νὰ μὴ ψαύσω τῶν Αθηνῶν.*

4) Εἰς τὰς ἐν πλαγίῳ λόγω (§. 228 6') ἔξαρτωμένας προτάσσεις, ὃν ἡ κυρία πρότασις ἔχει μέλλοντα, καὶ αἵτινες ἐν δρυθῷ λόγῳ ἡθελούν ἔχει μέλλοντα δριστικής. *Negat Cicero, si naturam seqvnamur ducem, ut quād nos aberraturos agri εἴται ὁ Κικέων, οὗτοι θέ-*

λογειεις αποπλανηθη ποτε, εαντειχομειεις ηγεμονια την προσωρινην. Εν δηθι φιλολογος Si naturam seqvemur ducem, nunquam aberrabimus. Τότε δε αυταις εχουσι παρατατικόν, οταν ή κυρία τούτων εχη παραφράξειν χρόνον. Negabat Cicero, si naturam seqveremur ducem, unqnam nos aberratueros.

Σημ. Όπου δε, ἐκτὸς τῶν προτάσεων τούτων, δὲν δηλοῦται εὐκόλως ὅτι ὁ τῆς ὑποτακτικῆς ἐνεστῶς ἔχει μέλλοντος σημασίαν, μετατησιειρίζονται ἐν μὲν τῇ ἐνεργητικῇ φωνῇ τὸν ἐκ περιφράσεως διὰ τοῦ μέλλοντος τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ sum σχηματιζόμενον μέλλοντα, ὅστις τότε ἔχει ἀπλοῦ μέλλοντος σημασίαν. Qvando pater tuus veniet? ἐν δὲ πλαγίᾳ ἐρωτάσει: Qværo, qvando pater tuus venturus sit? ἐρωτῶ, πότε θέλει ἐλθει τὸ πατήρ σου; In eam rationem vitæ nos fortuna deduxit, ut sempiternus sermo hominum de nobis futurus sit· εἰς τοιοῦτον βιον ἡγαγεις ήμας ή τύχη, ὥστε αἰωνίως θέλει εἰσθαι λόγος περὶ ήμῶν παρὰ τοῖς ἀρθρώποις. Εν δὲ τῇ παθητικῇ, ὅπου λείπει ὁ χρόνος οὗτος, τρέπουσιν ὄλλως τὸν λόγον πρὸς δήλωσιν τῆς μελλοντικῆς ταύτης σχέσεως. Qværo, qvando portam apertum iri putes, ἐρωτῶ, πότε τομίζεις ὅτι θέλει ἀροιχθῆναι θύρα. Ita cecidit, ut nunquam erigi possit, οὕτως ἐπεσει, ὥστε οὐδέποτε θέλει δυνηθῆναι ἐρερθῆ.

§. 237. Ο παρατατικὸς forem εἶναι ἐν χρήσει ἀντὶ τοῦ essem εἰς ὑποθετικοὺς μάλιστα καὶ τελικοὺς λόγους (ut foret, ne foret, qui foret). Εν δὲ τοῖς συνθέτοις χρόνοις (amatus forem καὶ amaturus forem) ὁ μὲν Σαλλούνστιος, ὁ Λίβιος καὶ οἱ ποιηταὶ μεταχειρίζονται τὸν τύπον forem ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ essem, ὁ Κικέρων ὅμως οὐδέποτε, καὶ ἀλλαχοῦ δὲ σπανιότατα. Gaudebat consul, qva parte copiarum alter consul victus foret, se viciisse (Λιθ. 21, 53) ἡγάλλετο ὁ ὑπατος, διέτει εὐκησει μετά τοῦ αὐτοῦ μέρους τοῦ στρατοῦ, μεθ' οὖς ὁ ἔτερος ήτεήθη.

§. 238. a. Εν τῇ ἐνεργητικῇ φωνῇ ὁ τῆς ὑποτακτικῆς τετελεσμένος μέλλων εἶναι δι αὐτὸς τῷ παρακειμένῳ· ἐν δὲ τῇ παθητικῇ φωνῇ ἀναπληροὶ τὴν ἔλλειψιν οὗτοῦ εἰς εξαρτωμένας προτάσεις δι παρακειμενος, ὥστε διὰ τοῦ τύπου τούτου δηλοῦται ή πρᾶξις ὡς παρεθύνσι μάγον· πότε δὲ αὕτη εἶναι μέλλουσα, εἰκάζομεν ἐκ τοῦ χρόνου

τῆς κυρίας προτάσεως. Adnitat, ne frustra vos hanc spem de me conceperitis (μέλ. τετελ. Διε. 44, 22), θέλω δοκιμάσει τὰ μὴ στολάθητε περὶ ἐμοῦ μάτην τὴν ἐπιδα ταύτην. Roscius facile egestatem suam se laturum putat, si hac indigna suspicione liberatus sit (Κικ. Ρώσ. Αρ. 44). ὁ Ρώσκιος ρομίζει, ὅτι εὐχόλως θέλει υποφέρει τὴν ἀπογίαν αὐτοῦ, εἰν απαλλαγῇ τῆς ἀδίκου ταύτης ὑποψίας.

6'. Όταν δὲ ὁ λόγος ἦναι περὶ παρεληλυθότος καὶ ἡ κυρία πρότασις ἔχῃ παραχρημένον χρόνον, τότε ἡ ἐξαρτωμένη ἔχει κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπερσυντελικὸν, σημαίνοντα δια ἡ δι' αὐτοῦ δηλουμένην πρᾶξις ἄθελν εἰσθαι τετελεσμένη πρὸ ἐτέρας. Promisi me, quum librum perlegisset, sententiam meam dicturum esse, υπερσχέθητο ῥὰ ἐκράσω τὴν γνώμην μου, ἀγοῦ ἄθελον ἔχει ἡμη ἀνεγγραφέτω τὸ βιβλιον. Divico cum Cæsare agit, Helvetios in eam partem ituros atque ibi futuros, ubi eos Cæsar constituissest (Καισ. Γ. Πολ. I, 13), ὁ Διοίκων λέγει εἰς τὸν Kalσαρα, ὅτι οἱ Ελβετοὶ θέλουσιν ἀπέλθει εἰς ἐκείνην τὴν χώραν, καὶ θέλουσι μέρει ἑκεῖ, ὅπου ἄθελον σιατάξει ὁ Καῖσαρ.

§. 239. Οἱ ἐνεργητικὸς τετελεσμένος μέλλων τῆς ὑποτακτικῆς ὅταν εὑρίσκηται εἰς ὑποθετικοὺς λόγους ἢ εἰς τοιούτους, δι' ὃν διλέγων ἐκρράζει ἀρίστως τὸ δυνατὸν τῆς πράξεως, ἀποβάλλει τὴν ἰδίαν σημαζίαν, ἐπέχων τότε τόπον ὑποθετικοῦ μέλλοντος ἢ ἐνεστῶτος (βλ. §. 229). Ήξαύτως μεταγειρίζονται αὐτὸν εἰς ἀπαγορεύσεις ἀντὶ ἀπλοῦ μέλλοντος ἢ ἐνεστῶτος. Πρέ §. 245 καὶ Δ. Γ. §. 380.

§. 240. Οἱ ἐκ τοῦ μέλλοντος τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ fuerim σχηματιζόμενος σύνθετος χρόνος ἀπαντᾶται εἰς ὑποθετικοὺς λόγους ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ ὑπερσυντελικοῦ τῆς ὑποτακτικῆς, ὅταν ἡ πρότασις, ἐν ἡ εὑρίσκεται, ἦναι ἐξαρτωμένη, ἥτις καὶ ἄλλως ἐκφέρεται καθ' ὑποτακτικὴν (οἷον διότι ἄθελν ἔχει ut ἡ quum, ἢ διότι εἴναι ἐξαρτωμένη ἐρώτησις). Quum haec reprehendis, ostendis qualis tu, si ita forte accidisset, fueris illo tempore consul futurus (ἐξαρτωμένη ἐρώτησις· Κικ. κατὰ Ηεισ. 7), ταῦτα μεμφόμενος, δεικνύεις ὅποιος υπατας ἔμελλες ῥὰ ἦσαι τότε, εἰν τυχόν συνέβαινε ῥὰ γείνης. Ής ἀνεξάρτητος δὲ ἐρώτησις· Qualis tu, si ita forte acci-

disset, consul illo tempore fuisses? — Έὰν δὲ ἡ κυρία πρότασις ἔχῃ παρωχημένου χρόνου, τότε ἡ ἀπ' αὐτῆς ἐξαρτωμένη ἑρωτηματικὴ πρότασις ἔχει ὑπερσυντελικὸν ὑποτακτικής. Apparuit, quantum excitatura molem vera fuisset clades, quum vanus rumor tantas procellas excivisset (A.E. 28, 24), ἐγένετο δῆλος, ὅποιας ταραχῆς ἥθελε διεγέρει ἀληθής συμφορά, ἐπειδὴ ματαία φήμη διήτηει τοσαντας θυέλλας. Εἴν τη παθητικὴ φωνῇ, ἡτις δὲν ἔχει τοσούτον σύνθετον μελλοντικὸν τύπον τῆς ὑποτακτικῆς, μεταβάλλεται δέ λόγος ὅλως, ίνα δηλωθῇ ἡ τοῦ χρόνου τούτου ἔγγονα. Βλ. Δ. Γ. §. 381.

Περὶ τῆς τῶν χρόνων ἀκολουθίας ἐν συνδέσει προτάσεων.

§. 241. α. Όταν ἡ κυρία πρότασις ἔχῃ ἐνεστῶτα, παρακείμενον ἐν σημασίᾳ τοῦ ἑλληνικοῦ παρακειμένου, καὶ μέλλοντα, ἡ ἀπ' αὐτῆς ἐξαρτωμένη ἔχει ἐνεστῶτα ὑποτακτικῆς, μὲν ἐνεστῶτος ἡ μέλλοντος σημασίαν, ἡ παρακείμενον. Όταν δὲ ἡ κυρία ἔχῃ ἔνα τῶν παρωχημένων χρόνων (καὶ παρακείμενον μὲν σημασίαν Ἑλλ. δορίστου), τότε ἡ ἀπ' αὐτῶν ἐξαρτωμένη ἔχει παρατατικὸν τῆς ὑποτακτικῆς ἡ ὑπερσυντελικόν. Nemo erat (ἡ futurus erat), qui nesciret. Nemo futurus est, qui nesciat. Eo sit, ut milites animos demittant, ἐκ τούτου συμβαιτεῖ, ὅτε οἱ στρατιῶται ἀποβάλλονται τὸ θάρρος. Eo factum est, ut milites animos demitterent.

β'. Μέλλων ἡ κυρία πρότασις, ἀφ' ἣς ἐξαρτᾶται ἡ καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφερομένη, ἔχῃ ἐνεστῶτα ἀπαρεμφάτου ἡ μετοχῆς, τότε διέριζεται ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου ὃν δὲ ἐνεστῶς οὗτος εἶναι ἀληθῶς ἐνεστῶς ἡ παρατατικός, καὶ κατ' αὐτοὺς συμφωνεῖ τότε δὲ τῆς ἐξαρτωμένης προτάσεως χρόνος. Εἶναι δὲ κυρίως ἐνεστῶς, ὅτε ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἑτέρου ἐνεστῶτος, παρατατικός δὲ ὅτε ἐξαρτᾶται ἀπὸ παρωχημένου χρόνου. Indignum te esse judico, qui haec patiaris: αἰδοῖος σὲ τογίζω, διότι ἀρέγεσαι ταῦτα. Tὸ esse εἶναι ἐνεστῶς, διότι ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοῦ ἐνεστῶτος judico: οὕτως καὶ ἡ ἀπ' αὐτοῦ ἐξαρτωμένη πρότασις ἔχει ἐνεστῶτα patiaris. Indignum te esse iudicavī, qui haec paterere: ἐνταῦθα τὸ esse εἶναι παρατατικός, διὸ πεπται πάλιν παρατατικός, paterere (1).

(1) Ω, πρὸς τὴν ἀκολουθίαν τῶν χρόνων τηρεῖ ἡ ἑλληνικὴ τοὺς ἔξης κανόνας.

Σημ. ἀ. Μετὰ τὸ ut, ὥστε, καὶ qvī nōn, εἰς συμπληρωματικᾶς ἡ συνεπίας προτάσεις ἔπειται ἐνίστεται ἐν τῇ ἐξαρτωμένῃ προτάσει παρακείμενος ὑποτακτικῆς ἀντὶ παρατατικοῦ. Aemilius Paulus tantum in ærarium pecuniae invexit, ut unius imperatoris præda finem attulerit tributorum (Κιν. περὶ καθ. 2, 22), διηγήσιος Παδ.λος τοσοῦτα χρήματα εἰσήγαγεν εἰς τὸ ταμεῖον, ὃς τε ἡ λεια ἐνὸς στρατηγῷ κατέπανε τοὺς φόρους. Δυνατὸν δὲ ἦτο γὰ τεθῆ ἐνταῦθα καὶ διπαρατατικὸς afferrent, μὲ σημασίαν Ἐλλ. ἀδορίστου, ἀλλὰ μὲ ἄλλην ἔννοιαν· ἐπειδὴ διὰ μὲν τοῦ παρατατικοῦ ἥθελε σημανθῆ τὸ ἄπαξ καὶ εὐθὺς τότε γεγονός, διὰ τοῦ παρακείμενου ὅμως, δῆτις ἔχει Ἐλλ. παρακείμενου σημασίαν, σημαίνεται, διὰ τῶν φύρων πασίσις διήρκει καὶ εἰς πάντα τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον, περὶ οὐ λαλεῖ δικινέρων. Verres in itineribus eo usqve se præbebat patientem atque impigrum, ut eum nemo uinqvam in eqvo sedentem viderit (Κιν. Βέρρ. 5, 10), διηγήσις ἐρταῖς διοικοφίαις τοσοῦτον παρεῖχεν ἑαυτὸν καρτερικὸν καθ-ἄοκνον, ὃς τε οὐδεὶς εἶδεν αὐτὸν ποτε καθήμενον ἐφ' ἵππου. Ἐν τούτῳ τῷ παραδείγματι διὰ τοῦ παρακείμενου viderit, ἔχοντος σημασίαν Ἐλλ. ἀδορίστου, σημαίνεται τὸ ἄπαξ, διὰ δὲ τοῦ παρατατικοῦ videret, ἥθελε σημανθῆ τὸ πολλάκις καὶ κατ' ἐπανάληψιν γινόμενον.

Σημ. β'. Όταν δὲ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει παρακείμενος ἔχῃ Ἑλληνικοῦ παρακείμενου σημασίαν, οὐχὶ δὲ ἀδορίστου, τότε ἡ ἀπ' αὐτοῦ ἐξαρτωμένη ἔχει παρακείμενον ὑποτακτικής. Audistis quanti decumas acceperit civitas (Κιν. Βέρρ. 3, 36), ἀκηκόστε, δόπσα δέκατα εἴληφεν ἡ πόλις.

Σημ. γ'. Οἱ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἴστορικὸς ἐνεστῶς ἐκλαμβάνεται διὰ πρὸς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐξαρτωμένην ποτὲ μὲν ὡς κυρίως ἐνεστῶς, ποτὲ δὲ ὡς ἀδριστος· διὸ καὶ ἡ ἐξαρτωμένη πρότασις ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἔχει ἐνεστῶτα, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ παραφγημένον χρόνον ὑποτακτικής. Tum demum Liscus proponit, esse nonnullos,

Μετὰ ἴστορικὸν χρόνον ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἔπειται συνήθως εὐκτικὴ ἐν τῇ ἐξαρτωμένῃ, μετὰ δὲ ἐνεστῶτα, παρακείμενον καὶ μέλλοντα ἐν τῇ κυρίᾳ ἔπειται ὁριστικὴ ἡ ὑποτακτικὴ ἐν τῇ ἐξαρτωμένῃ. Βλ. πλειό παρ' Ἀσωπίῳ Τμ. Β'. Κεφ. ΙΑ'. §. 3 καὶ Τμ. Α'. Κεφ. ΙΓ', §. 14.

qvorum auctoritas apud plebem plurimum valeat (Κων. Γ. Πολ. 1, 17), τότε τέλος δμολογεῖ ὁ Λισκός, ὅτι ύπάρχουσι τινες, ὡς τὸ παράδειγμα (ἢ τὸ κύρος) ισχύει πλείστος παρὰ τῷ λαῷ. Caesar ne graviori bello occurreret, maturius quam conservaverat ad exercitum proficisciatur (κύτθ. 4, 6), ὁ Καῖσαρ ἵνα μὴ ἐμπέσῃ εἰς δεινότερον πόλεμον, πορεύεται εἰς τὸν στρατὸν τάχιον ἢ ὅσον ἔσυντελθήσε. Πρᾶ. Δ. Γ. §. 382 μετὰ τῶν σημ.

§. 242. Μετὰ κυρίαν πρότασιν ἔχουσαν παραφρήμένον χρόνον, καὶ μετὰ παρατατικὸν καὶ ὑπερσυντελικὸν ὑποτακτικῆς ἐν ὑποθετικοῖς λόγοις, ἔπονται ἐξαρτώμεναι ἐφωτηματικὴν, τελικὴν (διὰ τοῦ ut, ne, quia=ut is) καὶ συμπληρωματικὴν προτάσεις μὲν παρατατικὸν ὑποτακτικῆς, συμφωνοῦσαι κατὰ τοῦτο μὲ τὸν χρόνον τῆς κυρίας προτάσεως, εἰ καὶ ἄλλως τὸ ὑπ' αὐτῶν δηλούμενον δὲν εἴναι παρελθόν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐνεστώς καὶ ἐν παντὶ χρόνῳ ἴσχύον. Tum subito Catilina scelere demens, quanta conscientiae vis esset, ostendit (Κων. Κατ. 3, 5), τότε αἰγρης ὁ Κατιλίνας, παράφρος ἐκ τοῦ κακούργηματος, ἔδειξεν ὅποσην ἦτο (ἀντὶ εἴναι) ἡ τῆς συνειδήσεως ισχύς. Ad eamne rem vos delecti estis, ut eos condemnaretis, quos sicarii jugulare non potuissent? (Κων. Θωσκ. Αρ. 52). πρὸς τοῦτο ὑμεῖς ἐξελέχθητε, ἵνα καταδικάσητε τούτους, οὓς οἱ δολοφόροι δὲν ἤδυνθησαν νὰ σφάξωσιν; Ο παρατατικὸς condemnaretis δηλοῖ τὸ ἔτι περιμενόμενον, καθ' ὃν χρόνον λαλεῖ ὁ Κικέρων. Sic mihi perspicere videor, ita natos esse nos, ut inter omnes esset societas quaedam (Κων. Λαζ. 5): Ιοριζώ, ὅτι πρὸς τοῦτο ἐγενήθημεν, ὅπως ύπάρχῃ καιωρία τις μεταξὺ πάντων. Ο παρατατικὸς esset δηλοῖ ἐνταῦθα τὸ διηγεόμενό.

Σημ. ἀ. Ενίστε ὅμως ἔχει καὶ παρακείμενον ἡ ἐξαρτωμένη πρότασις σημαίνοντα τὸ ἔτι καὶ νῦν διαρκοῦν. Multos annos in causis publicis ita sum versatus, ut defenderim multos, læserim neminem (Κων. Div. in Caec. 1); οὗτος ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἡσχολήθη εἰς δημοσίας δίκας, ὥστε μέχρι τοῦτο πολλοὺς ὑπερασπίσθη, οὐδέποτε δ' ἔχει ἐνεστῶτα, σημαίνοντα τὸ ἐνεστώς. Siciliam Verres ita vexavit ac perdidit, ut ea restitui in antiquum statum nullo modo possit (Κων. Βέζ. 1, 4): οὕτως

οἱ Βέρβης διέφθειρε καὶ ἐλυμήνατο τὴν Σικελίαν, ὅπερ καὶ οὐδένα τρόπον εἶναι δύνατόν να ἐπαρέθῃ εἰς τὴν ἀρχαῖαν αὐτῆς κατάστασιν.

Σημ. Ε'. Ή ἔξαρτωμένη ἐρωτηματικὴ πρότασις καὶ η τελικὴ καὶ συμπληρώματικὴ ἔχει ἐνίστε ἐνεστῶτα, ὅταν η κυρία ἔχῃ παρακείμενον μὲ σημασίαν ἄλλη παρακειμένου. Etiamne ad subsellia cum ferro atque telis venistis, ut hic me aut juguletis, aut condemnatis? (Κικ. Ρώσ. Αρ. 11) καὶ εἰς τὰς δικαστικὰς ἔδρας ἐληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ βελῶν, ὅπως με ἐγταῦθα η σφάξῃτε η καταδικάσῃτε; Πρᾶ. Δ. Γ. §. 383 μετὰ τῶν σημ.

Σημ. γ'. Άλλοτε συμφωνεῖ ὁ τῆς ἔξαρτωμένης προτάσεως χρόνος ἐχει πρὸς τὸν τῆς κυρίας, ἀλλὰ πρὸς τὸν τῆς παρεμβαλλομένης μεταξὺ αὐτῶν. Curavit Servius Tullius, quod semper in republica tenendum est, ne plurimum valeant plurimi (Κικ. Πολ., 2, 22), ἐγρόγτισεν ὁ Σέρβιος Τύλλιος, ὅπερ πάντοτε πρέπει νὰ τηρηται ἐν τῇ πόλει, ἵνα μὴ λογύωσι πλεῖστοι οἱ πλεῖστοι. Τὸ valeant συμφωνεῖ πρὸς τὸ est, καὶ ἐχει πρὸς τὸ curavit.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ.

§. 243. Κατὰ προστακτικὴν ἔγκλισιν ἐκφέρεται αἵτησις, διαταγὴ, παράγγελμα καὶ νοοθεσία εὐθὺς νῦν ἐκτελεσθησομένη η εἰς ἀδρίστον χρόνον. Vale, ἔδεισο. O Jupiter, serva, obsecro, hæc nobis bona (Τερ. Εὔνουχ. 5, 8, 19), ὁ Ζεῦ, σῶζε ἡμῖν, ixeteūw, τὰ ἀγαθὰ ταῦτα. Facite, judices, ut recordamini, quae sit temeritas multitudinis (Κικ. ὑπὲρ Φλαξ. 24), ἀκαμηθήσητε, ὁ δικασταὶ, δοπιαὶ εἶναι η τοῦ π. λήθους θρασύτης. Cura ut valeas, φρόγτιζε ἵνα ὑγιαίνης. Επὶ δὲ διατάξεων νόμων καὶ δικοίων ταύταις μεταχειρίζονται τοὺς τύπους amato, amatote, amanto καὶ τοὺς δικοίους τούτων ἐν ταῖς λοιπαῖς συζυγίαις, οὓς ἐκλαμβάνουσι τινες ὡς μέλλοντα χρόνον τῆς προστακτικῆς (βλ. §. 46. σελ. 59, ὑποσημ.). Rem nobis proponam; vos eam suo; non nominis pondere penditote

(Κικ. Βέδρ. 4, 3), θέλω σας ἀναγέρει τὸ πρᾶγμα, ὑμεῖς δὲ σταθμίσατε αὐτὸν κατὰ τὸ ἕδιον καὶ ἀ.Ιηθὲς, οὐχὶ δὲ κατὰ Λεγόμενον αὐτοῦ βάρος. Regio imperio duo sunt, iisque consules appellantur (Θ αὐτ. Νομ. 3, 3), μὲν βασιλικὴν ἔχοντας ἔστωσαν δύο, καὶ οὗτοι δομαζέσθωσαν ὑπατοι. Servus meus Stichus liber esto, ἐν δικήῃ Στίχος, ὁ ἐμὸς δοῦλος, ἔστω εἰλεύθερος (1).

Σημ. Άντι τοῦ δέ προσώπου τῆς προστακτικῆς μεταχειρίζονται ἐνίστε τὸ τοῦ μέλλοντος τῆς δριστικῆς, δηλοῦντες δὲ ἐξάπαντος θέλαις εἰσθαι ἡ πρέπει νὰ ἦναι τετελεσμένη ἡ διαταγή. Si quid acciderit novi, facies, ut sciām (Κικ. πρὸς τοὺς Οἰκ. 14, 8), ἢ τε νεῶν συμβῇ, θέλεις γρονθούσει νὰ μοι τὸ ἀραγγεῖλης.

§. 244. Κατὰ γένος πρόσωπον ὑποτακτικῆς ἐκφέρεται ἐνίστε συμβουλὴ, διαταγὴ καὶ παρακίνεσις, μετριαζομένου οὕτω τοῦ ἐπαγγθοῦς τῆς προσταγῆς. Ωσαντάς καὶ δταν τὸ πρόσωπον ἦναι γενικὸν καὶ ἀρριστον (§. 229). Aut bibat, aut abeat (Κικ. Τουσ. 5, 41), ἢ ἀς πίη, ἢ ἀς ἀπέλθη. Status, incessus, vultus, oculi temeant decorum (Κικ. περὶ καθ. 1, 35), στάσις, βάδισμα, δύνη, σφθαλμοὶ δὲ τηρῶσι τὸ εὔκοσμον.—Injurias fortunae, quas ferre nequeas, defugiendo relinquis (Τουσ. 5, 41): τὰς τῆς τύχης ἀδικίας, ἀς ἀδυνατεῖς νὰ ὑποφέρῃς, ἐρχατάσειπε φεύγων.

§. 245. Τὸ ὑπὸ νόμων ἀπαγορευόμενον ἐκφέρεται διὰ τῶν ἑγθέντων ἥδη πρόσωπων τῆς προστακτικῆς μετὰ τοῦ ne (ἢ neve=et ne ἢ vel ne). Εἰς δὲ τὸν πεζὸν λόγον καὶ ἐν τῇ συνθείᾳ μεταχειρίζονται εἰς ἀπαγορεύσεις καὶ παρακλήσεις, ἀποφατικῆς ἐκφερομένας μὲ τὰς ἀρνήσεις ne, nemo, nihil καθ' ὑποτακτικὴν, ἐν μὲν τῇ ἐνεργητικῇ τὸ γένος πρόσωπον τοῦ ἐνεστῶτος αὐτῆς ἢ τοῦ τετελεσμένου μέλλοντος καὶ τὸ δέ τούτου, ἐν δὲ τῇ παθητικῇ τὸν παρακείμενον συνήθως, σπανίως δὲ τὸν ἐνεστῶτα. Nocturna sacrificia ne sunt (Κικ. Νομ. 2, 9), ἀς μὴ γίνορται ρυκτεριαὶ θνοῖαι. Puer telum ne habeat, ὁ παῖς ἀς μὴ ἔχῃ βέλος. Hoc facito, hoc ne feceris (Κικ. περὶ μαντ. 2, 61), τοῦτο μὲν ποίει, τοῦτο δὲ μὴ ποιήσῃς. Il-

(1) Περὶ τῆς γρήσως τῆς προστακτικῆς παρ' Ἑλλησιν ὅρα Ἀσωπ. μν. συν. Εμ. Α'. Κερ. :γ'. §. 14.

ιαντον jocum ne sis aspernatus, τὴν παιδιὰν ἐκείνην μὴ καταρρο-
γήσῃς. Ne transieris Iberum, ne quid rei tibi sit cum
Saguntinis (Διε. 21, 44), μὴ διαβῆς τὸν Ιθηρον, μηδὲ πράξον τι
κατὰ τῶν Ζαχαρθαίων.

Σημ. Κατὰ δέ πρόσωπον ὑποτακτικῆς ἐκφέρεται ἐνίστε ἀπαγό-
ρευσις εἰς ἀδριστὸν πρόσωπον ἀπευθυνομένη. Isto bono utare, dum
adsit; quum absit, ne requiras (Κιν. Κατ. Πρεσβ. 10), τοῦτο τὸ
ἀγαθόν, παρὸν μὲν, μεταχειρίζουν, ἀπὸ δὲ, μὴ ἀραζήσει. Ηὕτω
προτίθεται ἐνίστε καὶ διὰ τῶν προστακτικῶν πολι, nolito. Noli
putare, Brute, quemq; uerbi superiorē ad dicendum fuisse quam
C. Gracchum (Κιν. Βρούτ. 31), μὴ τρέψε, Βροῦτε, ὅτι ἀλλος τις
εἴχε μεγαλειτέραν εὐρουσιαν λόγου ή ὁ Γ. Γράκχος. ἐνίστε δὲ ἀντί^τ
προστακτικῆς μεταχειρίζονται τὴν περίφρασιν διὰ τοῦ fac ne, cave
ne. Fac attentum te præbeas, διέξον σαντὸν προσεκτικόν. Cave
ne (καὶ ἄνευ τοῦ ne) existimes, μὴ τρέψε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ENNATON.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ.

§. 246. Ήρυκτα, καθ' ἐκυτὰ ἀτελη̄ ἔννοιαν ἔχοντα, δέχονται ἀ-
πλοῦν ἀπαρέμφατον, ὡς ἀντικείμενον τρόπου τινὰ, πρὸς συμπλή-
ρωσιν τῆς αὐτῶν ἔννοιας. Τοιαῦτα δέ εἰσι τὰ δηλοῦντα βούλησιν,
γνῶσιν, καθηκον, δύναμιν, ἔθος, ἀρχὴν, ἔρεσιν, ἔξαπλούθησιν, παύ-
σιν, ἀναθολὴν, κττ. Φ. βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 389· ἔτι δὲ καὶ φράσεις,
ἔχουσαι τοιούτων ἀπαρεμφάτων ἔννοιαν, καὶ τὰ ἀπρόσωπα ῥήματα
(§. 64). Vincere scis Hannibal, victoria uti nescis (Διε. 22, 51),
γιγώσκεις μὲν νὰ τικτᾶς Arriba, ἀγροεῖς ὅμως νὰ μεταχειρίζησαι
τὴν τικτην (νὰ ὀφεληθῆς ἐκ τῆς νίκης). Visum est mihi de senec-
tute aliquid ad te scribere (Κιν. Κατ. Πρεσβ. 1), ἔδοξέ μοι νὰ σοι
γράψω τι περὶ γῆρας. Pudet me hæc fateri, αἰσχύνομαι νὰ ὁμο-
λογήσω ταῦτα. Πλείω βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. ἀπὸ §. 387. κ. ἑ. (1).

Σημ. Tὸ statuo, ἀπογασίω, καὶ animum induco, πειθω, ἐμαν-

(1) Ήρι: τῆς συντάξεως τῶν αὐτῶν ῥημάτων ἐν τῇ ἑλληνικῇ βλ. Ἀσφ. Τμ. Α'. Κεφ. ΙΖ'. §. 3.

tōr, συντάσσονται καὶ μετὰ τοῦ ut καὶ ὑποτακτικῆς. Athenienses statuerunt, ut urbe relictā naves condescenderent (Κιζ. περὶ καθ. 8, 11), *oi Αθηναῖοι ἀπεράσιοι, rὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν πόλιν, καὶ r' ἀραβῶντις εἰς τὰ πλοῖα.* Μετὰ δὲ τὰ volo, nolo, malo, cupio, opto, studeo ἔπειται καὶ ἐπὶ ταῦτοπροσωπίας ἀπαρεμφατική σύνταξις. Sapiētēm cīvēm mē et ēsse et numerari volo (Κιζ. πρὸς τοὺς Οἰκ. 1, 9), θέλω καὶ rὰ ἥμαι καὶ rὰ λέγωμαι σοφὸς πολιτηρ. Cupio mē esse clementem; cupio in tantis reipublicae periculis mē non dissolutum videri (Κιζ. Κατιλ. 1, 2); ἐπιθυμῶ rὰ ἥμαι ἐπιεικῆς ἐπιθυμῶ ἐν τοσούτοις τῆς πόλεως κινδύνοις μὴ φαίνωμαι φάθυμος. Ἐπὶ δὲ καὶ τὸ licet, ἔξεστι, δέχεται ἐνίστε ἀπαρεμφατικήν σύνταξιν. Non licet me isto tanto bono uti (Κιζ. Βέρρ. 5, 59), δέρ μοι συγχωρεῖται rὰ μεταχειρίζωμαι αὐτὸν τὸ τοσούτον ἀγαθόν.

§. 247. Τὰ ἔργατα docēo, διδάσκω, jubeo, διατάσσω, veto, κωλύω, sino, συγχωρῶ, arguo, ἐλέγχω, insimulo, προσποιοῦμαι, δέχονται ἐκτὸς τοῦ ἀντικειμένου καὶ ἀπαρέμφατον ὡς δεύτερον τρόπον τινὰ ἀντικείμενον⁽¹⁾ ὁςαύτως καὶ τὰ cogo, ἀραγκάζω, moneo, συμβουλεύω, hortor, προτρέπω, impedio καὶ prohibeo (Ἄτινα δέχονται καὶ συμπληρωματικὴν πρότασιν μὲ τὸ ut καὶ ὑποτακτικὴν κατὰ τὸν §. 234). Docebo Rullum posthac tacere (Κιζ. Νομ. ἀγρ. 3, 2), θέλω διδάξει τὸν Ποδ. l. lor rὰ σιωπᾶ μετὰ ταῦτα. Herus me jussit Pamphilum observare, σ δεσπότης μὲ διέταξε rὰ παρατηρῶ τὸν Πάμφιλον. Nolani muros portasque adire vetiti sunt (Διθ. 23, 16), *oi Νωλαροὶ ἐκω. ι.θησαρ rὰ π.ησιάσωσιν εἰς τὰς πύλας καὶ τὰ τείχη.* Roscius arguitur patrem occidisse, σ Ρώσκιος κατηγορεῖται, διτὶ ἐφόρευσε τὸν πατέρα αὐτοῦ. Quid me impedit haec probare? tū με κωλύει rὰ ἐγκρίω ταῦτα; (1).

Σημ. Τὸ jubeo ἀπαντᾶται ἐνίστε ἀλλὰ σπανίως μὲ τὸ ut, ἢ ἄνευ τούτου, καὶ μὲ ὑποτακτικὴν συντασσόμενον. Ωςαύτως καὶ τὸ veto

(1) Τινὰ τῶν βημάτων τούτων ἐν τῇ ἐλληνικῇ συντάσσονται ἢ μετὰ ἀπλοῦ ἀπαρεμφάτου, ἢ μετὰ τοῦ ὕστε, καὶ ὅπως. Βλ. ἀνωτέρω §. 230 ὑποτημ., Πρβ. ἀσωτ., μικ. συντ. Τμ. Α', Κεφ. ΙΖ'. §. 3. καὶ ἔτι.

μὲ τὸ νεὸν qvominus καὶ ὑποτακτικὴν εἶναι σπάνιον. Παρὰ δὲ τοῖς μεταγενεστέροις εὑρηται καὶ jubeo alicui, ut faciat, καὶ ἀνευ ut ἐνίστε. Βλ. πλείω ἐν τῇ Δ. Γ. 390. καὶ σημ.

§. 248. Εἰς ἴστορικὸν λόγον παρεμβάλλουσιν ἐνίστε τὸν ἀπαρεμφατικὸν ἐνεστῶτα ἀντὶ τοῦ τῆς δριστικῆς παρατακτικοῦ, διατηροῦντες τὰ λοιπὰ μέρη τῆς προτάσσεως ὡς ἂν ἦτο δῆμος δριστικῆς ἐγκλίσεως. Τὸ ἀπαρέμφατον τοῦτο καλεῖται ἴστορικὸν (*infinitivus historicus*) διὰ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ ταῦτην. *Hoc ubi Verres audivit, usque eo commotus est, ut sine ulla dubitatione insanire omnibus videretur. Qvia non potuerat eripere argentum, ipse a Diodoro erepta sibi yasa optime facta dicebat; minitari absenti Diodoro, vociferari palam, lacrimas interdum vix tenere* (Κικ. Βέβρ. 4, 18). “*Ἄγ' ἀκούσας τοῦτο ὁ Βέβρης, τοσοῦτον ἐταράχθη, ὥστε ἐγένετο εἰς πάντας ἀληθῶς μαινόμενος. Διότι δὲ δὲρ ηδύρατον ῥά ἀρπάσῃ τὸν ἄργυρον, ἐλεγεν ὅ αὐτὸς ὅτι ἀφηρέθησαν ύπο τοῦ Διοδώρου ἀγγεῖα καλλιωτα ἐξειργασμένα· ἥρχισεν ῥ' ἀπειλῆ (ἢ ἀπλῶς ἡπειλεῖ) ἀπότα τὸν Διόδωρον, ῥά φωτάζη παρήστα, καὶ ἐριστε μόδις κατεῖχε τὰ δάκρυα. Ἐνίστε δὲ καὶ τὰ μέρια qvum, qvum interim, qvum tamen συντάσσονται μὲ τοιοῦτο ἀπαρέμφατον. Jamqve dies consumptus erat, qvum tamen barbari nihil remittere atqve, uti reges præceperant, acrius instare* (Σαλλ. Ιουγ. 98), *Καὶ ἥδη εἷχε παρέλθει ἡ ἡμέρα, ὅτε δύως οἱ βάρβαροι οὐδαμῶς ἔπανορ, ἀλλ', ὡς οἱ βασιλεῖς εἶχον διατάξει, σφοδρότερος ἐτοπαντο.*

Σημ.. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου τοῦ λόγου τίθεται πρὸ τῶν δρθαλμῶν τοῦ ἀναγνώστου εἰκὼν σειρᾶς πρόξεων, ὃν ἡ μία διαδέχεται ταχέως τὴν ἐτέραν, μὴ δριζομένου ιδιαιτέρως τοῦ χρόνου ἐκάστης. Βλ. Δ. Γ. §. 392.

§. 249. Τὸ ἀπαρέμφατον, ὅταν ταῦτοπροσωπῷ μὲ τὸ δῆμος ἀφοῦ ἐξαρτᾶται, δέχεται κατ' ὀνομαστικὴν τὸ εἰς αὐτὸν προστιθέμενον οὐσιαστικὸν ἢ ἐπίθετον. *Cupio esse clemens, ἐπιθυμῶ ῥά ἡμας ἐπιεικῆς. Bibulus studet fieri consul, οἱ Βίβουλος σπεύδει ῥὰ γείτη ὑπατος. ὅταν δὲ ἐτεροπροσωπῇ, δέχεται ταῦτα κατ' αἰτιατικήν. Coegerunt eum nudum saltare, ἥτις κασσαρ αὐτὸν ῥὰ γο-*
(ΛΑΤ. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ.)

ρεύνη γυμνοῖς· ἡ κατὰ δοτικὴν συμφωνοῦσαν πρὸς τὴν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει λέξιν, εἰς ᾧ αὐτὰ ἀναφέρονται. In republica mihi negligenti esse non licet (Κικ. Ἀττ. I, 17), δέρμοι συγχωρεῖται ἐν τῇ πόλει τὰ ἥματα ἀμελής. Mediocribus esse poëtis non homines, non di concessere (Ὀρat. ποιητ. τεχν. στίχ. 372), οὕτε θεοὶ, οὕτε ἄρθρωποι συγχωροῦσι τὰ ἥματα μέτροιοι οἱ ποιηταί. Πρᾶ. Δ. Γ. §. 393 (1).

§. 250. Οὐλόκληρον ἀπαρεμφατικὴν πρότασιν δέχονται πρὸς συμπλήρωσιν τῆς αὐτῶν ἔννοίας τὰ δοξοτικὰ καὶ γνωστικὰ καὶ ἀφηγηματικὰ ἔρματα (verba sentiendi et declarandi), ὡς βλέπε ἐν τῇ Δ. Γ. §. 395. Sentit animus se sua vi, non aliena moveri, αἰσθάνεται ή ψυχὴ ὅτι ιδίᾳ οὐχὶ ἀλλοτρίᾳ δυνάμει κινεῖται. Ex multis rebus intelligi potest, mundum providentiā diuinā administrari ἐκ πολλῶν δυνατῶν ἐννοηθῆναι, ὅτι ὁ κόσμος κυβερνᾶται ὑπὸ τῆς θείας προρολας. Ἐπι δὲ καὶ τὰ τοιαύτην ἔννοιαν ἔχοντα ἔρματα οὐσιαστικά. Hunc sermonem mantavi litteris, ut illa opinio, quae semper fuisse, tolleretur, Crassum non doctissimum, Antonium plane indoctum fuisse (Κικ. περὶ ἑρπ. 2, 2) τὸν λόγον τοῦτον συνέγραψα, ὥντα ἐκλείψη ἡ δόξα ἐκείνη, ἣντις ἀετοπτεύτηρ, ὅτι ὁ μὲν Κράσσος δέρ μῆτον λιαρ πεπαιδευμένος, δὲ Αρτώριος ἐτελώντας ἀπαίδεντος (2).

Σημ. ἀ. Καὶ ἔρματα ἄλλως μὴ δοξασικὰ μηδὲ ἀφηγηματικὰ, ὅταν μεταφορικῶς δέχωνται τοιαύτην σημασίαν, συντάσσονται ὡς τὰ τοιαύτα ἔρματα· οἶον τὸ mitti ἐπιστέλλω, ἀγγέλλω, defendo, διῆσχυρίζομαι. (Βλ. Δ. Γ. §. 395 σημ. Ε' καὶ γ'). Ἐπι δὲ καὶ μετὰ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει καὶ μετὰ τὰ μόρια ita, sic, ἔπειται ἐνίστεται ἀπαρεμφατικὴ σύνταξις ἀντὶ συμπληρωματικῆς προτάσεως μὲν τὸ ut. (Βλ. ἀνωτέρω §. 230 καὶ παραδείγματα ἐν τῇ Δ. Γ. §. 395 σημ. σ').

(1) Όξαύτως καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ. Βλ. Ἀτωπ. Τμ. Α'. Κεφ. ΙΖ'. §. 8 κ. ἐ.

(2) Τῶν ῥημάτων τούτων τὰ πλεῖστα συντάσσονται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ μετὰ τῶν συνδέσμων ὡς καὶ ὅτι καὶ μιᾶς τῶν παρεμφατικῶν ἔγκλισεων. Βλ. Ἀτωπ. Τμ. Β', Κεφ. ΙΑ'.

§. 251. Ἐτι δὲ καὶ τὰ βουλήσεως, ἀνοχῆς, συγγωρήσεως σημαντικὰ ἔρματα (verba voluntatis) δέχονται ἀπαρεμφατικὴν πρότασιν πρὸς συμπλήρωσιν τῆς αὐτῶν ἐννοίας (Βλ. ταῦτα ἐν τῇ Δ. Γ. §. 396). Majores corpora juvenum firmari labori voluerunt (Κικ. Τουσ. 2, 15), οἱ πρόγοροι διέταξαν τὰ κρατώντα τὰ σώματα τῶν réar διὰ τῶν πόρων. Senatui placet, Crassum Syriam obtinere (Κικ. Φιλ. 11, 12), ἔδοξε τῇ γερουσίᾳ τὰ λάβη δικράσσος τὴν Συρίαν. Nullos honores mihi decerni sino (Κικ. Άπτ. 5, 24), μηδεμια τιμὴν συγγωρῶ τὰ ἐγκρίτωσιν υπὲρ δμοῦ. Verres hominem corripī jussit, διέταξε τὰ συντηρεθῆ ὁ ἀνθρώπος.

Σημ. ៥. Τὰ ἔρματα ταῦτα δέχονται καὶ πρότασιν μὲν τὸ ut. Ενίστε δὲ οἱ συγγραφεῖς συντάσσουσι τὸ αὐτὸν ἔρμα καὶ κατὰ τοὺς δύο τούτους τρόπους ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ. Placuit creari decemviro ros sine provocatione, et ne quis eo anno aliis magistratus esset (Διε. 3, 32)· ἀπειραστοθῇ τὰ ἐκλεχθῶσι δέκα ἄνδρες, ἃνευ ἀφέσεως εἰς τὴν τοῦ δήμου ἐκκλησίαν τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν, καὶ γηδεμία ἀλλη ἀρχῇ τὰ υπάρχῃ τὸ ἔτος ἐκεῖνο. Άλλας τινὰς συντάξεις βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 396 καὶ σημ.

Σημ. 6'. Τὸ ἔρμα censeo, rogiōzō, συμβούλευω, δέχεται τὰς ἐξῆς συντάξεις. Censeo Carthaginem esse delendam, εἶμαι τῆς γράμμης δτε. πρέπει τὰ καταστραφῆ ή Καρχηδών. Censeo bona reddi, φηγίζω τὸ ἀποδοθῶσι τὰ πράγματα. Censeo ut perrumpas καὶ ἀπλῶς perrumpas, σὲ συμβούλευω τὰ διαβραγῆς.

§. 252. Καὶ τὰ χαράν, ἀγαλλίασιν, εὔχρεσκειαν, δυσχρέσκειαν, θαυμασμὸν σημαίνοντα ἔρματα (verba affectuum) ἀπειποῦσι πρὸς συμπλήρωσιν τῆς αὐτῶν ἐννοίας ἀπαρεμφατικὴν πρότασιν· οἷον τὰ gaudeo, χαίρω, laetor, εἶμαι εὐθυμος, gloriōr, καυχᾶμαι, doleo, lutoῦμαι, indignor, δυνατεραίω, queror, παραποροῦμαι, miror, θαυμάζω, aegre ή moleste fero, βαρέως φέρω. Τὰ αὐτὰ ὅμως συντάσσονται καὶ μετὰ τοῦ quod καὶ δριστικῆς ή ὑποτακτικῆς κατὰ τὸν §. 217 ἀ, δταν σημαίνονται ή αἰτία μᾶλλον τῆς τοιαύτης διαθέσεως ή τὸ ἀντικείμενον. Gaudeo idem mihi svadere, quod ego mea sponte feceram (Κικ. Άπτ. 15, 27), χαίρω δτε μὲ συμβούλευεις αὐτὸν τούτο, δτερ καὶ ἐγὼ ἐκῶν εἶχον πράξει. Nihil me

magis sollicitabat, quam non me; si quae ridenda essent, ride-re tecum (Αὐτόθι 2, 12): οὐδὲν μᾶλλον μὲθορυθεῖ, εἰ μὴ ὅτι δὲν γελῶ μετὰ σου, ἐάρ τυρα ὡσὶ ἄξια γέλωτος. — Lætor, qvod Petilius incolumis vivit in urbe (Ὀρατ. Σατ. 1, 4, 98): χαλφὸν εὐχαριστοῦμαι, διότι ὁ Πετίλιος ζῇ ἐν τῇ πόλει ἀβλαβής. Scipio querebatur, qvod omnibus in rebus homines diligentiores essent, quam in amicis comparandis (Κικ. Διαιλ. 17), ὁ Σκηπιώτερος τὸν ἀθρώπους, διότι εἰς πάρτα τὰλα εἰσὶν επιμελεστεροι ή εἰς τὴν τῷρ γύλων ἀπόκτησιν (1).

§. 253. d. Μετὰ τὰς κρίσιν τινὰ περιεχούσας φράσεις, ὡς τὰς utile est, par est, fas est, magna laus est καὶ ἀλλας δημοίας φύσεως: ἔτι δὲ καὶ μετὰ τὰ ἀπρόσωπα oportet, decent, convenit, expedit, pudet κττ., ἔπειται ἀπαρεμφατικὴ πρότασις ὡς ὑποκείμενον καὶ συμπληρωτικὸν τῆς ἔννοιας αὐτῶν μέρος. Accusatores multos esse in civitata utile est, ut metu contineatur audacia (Κικ. Ρώσκ. Αρ. 20): ὥφελιγορ εἴραι τὰ ὑπάρχωσιν ἐν τῇ πόλει πολλοὶ κατήγοροι, ἵνα περιστέλληται διὰ τοῦ γρόβου ή θρασύτης. Omnibus bonis expedit, salvam esse rempublicam (Κικ. Φιλιπ. 13, 8), πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς συμφέρει, σῶσαι τὴν πολιτείαν εἴραι. Qvos ferro trucidari oportebat, eos nondum voce vulnero (Κικ. Κατιλ. 1, 4), οὐδὲ διὰ τῆς φωνῆς ἔτι π. ληγόντω τούτους, οὔτινες διὰ σιδήρου ἔπρεπε τὰ γορευθῶσι.

6'. Όταν δημοις σημαίνηται, ὅτι ή τῶν ἀπαρεμφατικῶν τούτων προτάσεων ἔννοια ή πρᾶξις γίνεται ή ὑπάρχει ἀληθῶς, τότε αὗται ἐκφέρονται διὰ τοῦ qvod μεθ' δριστικῆς, ἐὰν δὲν ἔησι ἀναγκαῖα κατὰ τὸν §. 217 ή ὑποτακτική. Eumeni inter Macedones viventi multum detraxit, qvod aliena erat civitatis (Κορνηλ. ἐν βίῳ Εὐμ. 1), πολὺ ἔβλαψε τὸν Εὐμέρη, ζῶτα μεταξὺ Μακεδόνων, ὅτε ἦτο αἰλογερής. Non pigritia facio, qvod non mea manu scribo (Κικ. Αττ. 16, 15), δὲν προέρχεται ἐκ φαθυμίας, ὅτι δὲν γράφω ιδίᾳ χειρὶ. Τὸ δὲν pigritia factum est, ut ad te non scriberem σημαίνει ἐκ φαθυμίας ἐγένετο, ὥστε τὰ μή σου γράψω, κατὰ τὸν

(1) Βλ. ἀνωτέρω §. 217 1) σελ. 233 ὑποσημ.

§. 231. Ωςτε διὰ μὲν τοῦ utile est Gajum adesse κρίνει τις γενικῶς μόνον, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Γάϊου εἰναι ὀφέλιμος, δὲν λέγει δημως καὶ ὅτι διπάρχει ἀληθῶς παρὸν ὁ Γάιος ή ὅχ. Διὰ δὲ τοῦ ad multas res magnae utilitati erit, quod Gajus adest, λέγει, ὅτι δι Γάϊος εἰναι παρὸν καὶ κρίνει συγχρόνως περὶ τῶν διποτελεσμάτων τῆς παρουσίας αὐτοῦ.

Σημ. ἄ. Πολλάκις τὸ quod τοῦτο σημαίνει ὅτι, ἢ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοῦτο, ὅτι. Quod autem me Agamemnonem απούλατρον putas falleris (Κορ. ἐν βίῳ Ἐπαρ. 4), ὅτι δὲ νομίζεις (ἢ καθ' ὅσον νομίζεις, ἢ καὶ ἀπλῶς μόνον, νομίζων), ὅτι ἐγώ (Ζηλῶς ἢ) ἀμιλλᾶμαι πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, ἀπατῶσαι.

Σημ. β'. Ή λατινικὴ γλῶσσα οὐδέποτε ἀναλύει τὸ μετὰ τὰ δοξαστικὰ καὶ ἀφορηματικὰ ῥήματα ἀπαρέμφατον εἰς τὸ quod μεθ' δριστικῆς ἐγκλίσεως ἢ διποτακτικῆς, ὡς ἡ Ἑλληνικὴ εἰς τὸ ὡς ἢ ὅτι τοῦτο δὲ ποιοῦσιν ἐνίστε μόνον οἱ Μ. X. συγγραφεῖς.

Σημ. γ'. Τὰ ἀπρόσωπα oportet καὶ necesse est συντάσσονται καὶ ᾧνει ut μεθ' διποτακτικῆς κατὰ τὸν §. 231 σημ., ὅταν δημως τὸ διποκέμψεν μένη δλῶς ἀδριστον, μετ' ἀπαρεμφάτου μόνον. Ex malis eligere minima oportet (Κικ. περὶ καθ. 3, 1), ἐκ τῶν κακῶν πρέπει νὰ ἔκλεγῃ τις τὰ ἐλάχιστα.

§. 254. Απόλυτος ἦτοι μὴ ἐξαρτωμένη ἀπ' ἄλλου ῥήματος ἀπαρεμφατικὴ πρότασις ἀπαντᾶται πολλάκις εἰς ἐκφράσεις θαυμασμοῦ, λύπης περὶ τινος γινομένου ἢ δυνατοῦ γενέσθαι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μετὰ τοῦ ἐρωτηματικοῦ καὶ ἀπορηματικοῦ ne. Me miserum! Te ista virtute, fide, prebitate in tantas ærumnas propter me incidisse! (Κικ. πρὸς τοὺς Οἰκ. 14, 1), Oīmoi τῷ ἀθ.lliψ! Σὺ μὲ τοιαύτην ἀρετὴν, πίστιν, ἀγαθότητα νὰ ἐμπέσῃς δι' ἐμὲ εἰς τοσαντας ταλαιπωρίας! Mene incepto desistere victimam? (Βιργ. Αἰν. Α. 37), ἐγώ ήτηθεῖσα νὰ παύσω (ἀποστῶ) τοῦ ἐπιχειρήματος μου; (1)

(1) Καὶ οἱ "Ἑλληνες μεταχειρίζονται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπαρέμφατον." Τοῦτον ὑδρίζειν; ἀναπνεῖν δὲ; ὅν εἴ τις ἐψή ζην, ἀγαπᾶν ἔδει (Δημ. 21. 209). Τὸ δὲ μηδὲ κυνῆν οὔκοθεν ἐλθεῖν ἐμὲ τὸν κακοδίμον ἔχοντα (Ἀριστ. Νεφ. 268). "Ἐτι δὲ καὶ εἰς διαταγὰς καὶ εὐχάριτος. Τοὺς Θρῆνας ἀπιέναι, παρεῖναι δὲ εἰς ἔντην (Ἀρφ. Αγ. 472). Ἐρυθρὴ μπολαῖς, τὴν γυναικα τὴν ἐμὴν οὕτω μὲν ἀποδέσθαι τὴν τὴν ἐμαυτοῦ μητρός (Ἀρφ. Αγ. 816).

§. 255. ἀ. Ἐνίστε ὅντι νὰ ἐκφέρωσιν ἀπροσώπως ἀφηγηματικά καὶ δοξαστικά καὶ τὸ videtur (δοκεῖ), προσθέτοντες εἰς αὐτὰ ἀπαρεμφατικὴν πρότασιν, ἐκφέρουσιν αὐτὰ προσωπικῶς, τρέποντες τὴν τοῦ ἀπαρεμφάτου αἰτιατικὴν εἰς ὑποκείμενον τῶν ἕρμάτων τούτων κατ' ἐνομαστικὴν, ὥσαντος καὶ τοὺς λοιποὺς τούτου πρὸςδιορισμοὺς, ζῆτε τὸ ἀπαρεμφατον ἔχει τὸ αὐτὸν ὑποκείμενον. Aristides unus omnium justissimus fuisse traditur (naratur, fertur, creditur). ὁ Ἀριστείδης μόρος ἀπάρτων λέγεται ὅτι ἦτο δικαιότατος· ὅντι τοῦ Aristidem unum omnium justissimum fuisse traditur. Regnante Tarquinio superbo in Italiam Pythagoras venisse reperitur (Κ.ι. πολ. 2, 15), βασιλεύοντος τοῦ Ταρκυνίου, λέγεται ὅτι ἦλθεν ὁ Πυθαγόρας εἰς Ιταλίαν. Videris mihi satis bene attendere, δοκεῖς μοι, ὅτι ixarāς προσέχεις. Visus sum mihi animos auditorum commovere, δοκῶ (ἔδοξα) ὅτι κινῶ τὰς τῶν ἀκροατῶν ψυχάς.

β'. Τῶν ἀφηγηματικῶν ὅμως καὶ δοξαστικῶν ἐκφέρονται συνηθέστερον ἀπροσώπως οἱ σύνθετοι ἀπὸ τοῦ πυρακειμένου τῆς μετοχῆς χρόνοι, μεθ' οὓς ἔπειται δόλοκληρος ἀπαρεμφατικὴ πρότασις. Traditum est, Homerum cæcum fuisse (Κ.ι. Τουσι. 59), παρεδόθη ὅτε ὁ Ὁμηρος ἦτο τυράννος. Ἔτι δὲ καὶ τὸ μετοχικὸν τούτων ἐπίθετον συζήδον πάντοτε. Ubi tyranus est, ibi dicendum est, plane nullam esse rem publicam (Κ.ι. Πολ. 3, 31). ὅπον εἶναι τύραννος, ἐκεῖ πρέπει νὰ εἴπωμεν ὅτι οὐδαμῶς ὑπάρχει π.σ.λ.ς (1). Ἀλλὰ πλείω περὶ τούτων βλ. ἐν Δ. Γ. §. 400, καὶ περὶ τινων ἄλλων ἀπαρεμφατικῶν συντάξεων ἀπὸ §. 401—2.

§. 256. Πολλάκις ἐπιφέρεται ἀπαρεμφατικὴ πρότασις μὴ ἔξαρτωμένη ἀπὸ ἡγουμένου ἀφηγηματικοῦ ἢ δοξαστικοῦ ἕρματος, ἀλλ᾽

(1) Οἱ Ἕλληνες καὶ προσωπικῶς καὶ ἀπροσώπως ἐκφέρουσι τὰ τοιαῦτα ἥρματα. Φύσαι ὁ Κῦρος λέγεται καὶ ἔδεσται ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ τῶν βαρβάρων εἶδος καλλιστος (Ξ. Κ. Π. 4, 2, 4). Ὁμολόγηται ὁ Ιατρὸς σωμάτων εἶναι ἀρχῶν (Πλ. Πολ. 4, 342). Ὁμολογεῖται, τόδε ὑπὸ Δίος εὐγενεστάτους τῶν ἡμίθεων εἶναι (Ἴσον. Εὐχγ. 43). Λέγεται, Ἀλκιβ. ἀδην., πρὶν εἴκοσιν ἑπτῶν εἶναι, Περικλεῖ τοιάδε διαλεχθῆναι περὶ ὑγμῶν (Ξ. Ἀπικ. 4, 2, 40). Ἔτι δὲ καὶ τὸ δοκῶ (videor) συντάξεως: πολλάκις ὡς προσωπικόν.

ἔμμεσως ἀπὸ ἐτέρου ἔκματος ἢ προτάσεως, εἰς ἔτερον διάφορον τοῦ λέγοντος ἢ τοῦ συγγραφέως πρόσωπον ἀποδιδομένης, ἐξ ἣς δυνατὸν εἶναι· ν' ἀναπληρωθῇ τὸ ἔκμα λέγει, ἢ τι ὅμοιον, ἀφ' οὗ ἔξαρταται τότε ἡ ἀπαρεμφατικὴ πρότασις. Regulus in senatum venit, mandata exposuit, sententiam ne dicere recusavit, quamdiu jurejurando hostium teneretur, non esse se senatorem (Κιζ. περὶ καθ. 3, 27). Ὁ Ρηγύ. λος ἢ λίθερ εἰς τὴν Σύγκλητον, ἀνήγγειλε τὰ ἐπιταχθέρτα, ἥρηθη ρὰ ἐκφράσοη γνώμην, (.λέγω), ὅτι, ἐφ' ὅσον ἐκαλύετο ὑπὸ τοῦ ὄρκου τῶν ἐγχρωτῶν, δὲν εἴηται Γερουσιαστής. Regulus reddi captivos negavit esse utile; illos enim adolescentes esse et bonos duces, se jam confectum senectute (Κιζ. περὶ καθ. 3, 27· ἐκ τοῦ negavit ὑπονοεῖται καταφατικὸν ἔκμα dicens, ἀφ' οὗ ἡ ἀπαρεμφατικὴ πρότασις). Ἡρηθῆ ὁ Ρηγύ. λος, ὅτι εἴηται ἀφέλημον ρ' ἀποδοθῶσιν οἱ αἰχμάλωτοι τῶν Καρχηδονίων (λέγων ὅτι), ἐπειδὴ, ἐκεῖνοι μέρει εἰσιν τέοι καὶ καλοὶ στρατηγοὶ, αὐτὸς δὲ κατεβεθῆμέρος ἥδη ὑπὸ τοῦ γῆρας (1).

Σημ. ἀ. Ἡ χρῆσις αὕτη τῆς ἀπαρεμφατικῆς συντάξεως καλεῖται ἴδιας πλάγιος λόγος (oratio obliqua), ἐν ᾧ δὲ λέγων ἢ δὲ συγγραφέως ἀναφέρει· ξένον λόγον κατ' ἀπαρέμφατον ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἴδιους λόγους, οὓς ἐκφέρει ἐν ὀρθῷ λόγῳ (oratio directa) καθ' ὅριστικήν (2).

Σημ. β'. Οὕτως εἰςάγονται πολλάκις ὑπὸ τῶν συγγραφέων ξένοι λόγοι οἱ ἐκφερόμενοι διὰ πολλῶν ἐφεξῆς ἀπαρεμφάτων, ὃν τὸ πρῶτον ἔξαρταται ἡ ἀμέσως ἀπὸ ἀφηγηματικοῦ καὶ δοξαστικοῦ ἔκματος ἢ ἐμμέσως κατὰ τὸν ἥδη ἐγκέντα τρόπον. Ὅτε δὲ τοιοῦτος ἀπαρεμφάτ-

(1) Ὁ ζαύτως καὶ παρ' "Ελληνιν" "Ἄγις τοὺς πρέσβεις εἰς Λακεδαιμονα ἐκέλευσεν λέναι· οὐ γάρ εἶναι κύριος αὐτός (Ξ. Ελλ. 2, 2, 12). Ὁ "Ἄγις παρητέτιο (τοὺς Λακεδαιμονίους) μὴ ξημιᾶσαι αὐτόν. Ἔργῳ γάρ ἀγαθῷ βύσεσθαι τὰς αἰτίας στρατευσάμενος (Θουκ. 3, 63).

(2) Οἱ "Ελλήνες ξένον λόγον, ἂν δὲν ἦναι ἀπλῆ διήγησις, ἐκφέρουσι συνήθως μὲν ἐν ὀρθῷ λόγῳ διὰ τοῦ ὡς ἢ ὅτι, παρεμβάλλοντες καὶ τὸ ἔκμα εἴπεν, ἔφη, εἴρετο κατ., σπουδῶτερον δὲ δι' ἀπαρεμφάτου ἐν πλαγίῳ λόγῳ. Κύρος ἀπεκρίνατο, ὅτι ἀκούει, Ἀδρούσμην ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ εἶναι, ἀπέγοντα δώδεκα σταθμούς. Πρὸς τοῦτον οὖν, ἔφη, βούλεται ἐλθεῖν· καὶ μὲν ἦκει, τὴν δικῆν ἔφη γρῆζειν ἐπιθεῖναι αὐτῷ, ἔν δὲ φεύγη, ἡμεὶς ἐκεῖ πρὸς ταῦτα βουλευσόμεθα (Ξ. Αν. 4, 3, 20).

τικὸς λόγος ἐξαρτᾶται ἀπὸ δήματος παρωχημένου χρόνου, τότε ἐκφέρεται καὶ οὗτος εἰς τοιούτον χρόνον. Ἐνίστη μεταβαίνει διπλάγιος λόγος καὶ εἰς ἐνεστώτα, διταν, δὲ ἀρ' οὖ οὗτος ἐξαρτᾶται χρόνος ἦναι ἴστορικὸς ἐνεστώς. Οὗτος δὲ τούτου τοιούτου, δὲ πλάγιος λόγος ἐκφέρεται κατ' ἐνεστώτα ἢ παρωχημένον χρόνον. Παραδείγματα συνεχούς πλαγίου λόγου μετὰ τοιούτων χρονικῶν ἐναλλαγῶν δροῦ παρὰ Καΐσαρι ἐν Γαλλ. Πολ. 1, 13, 14, 17, 18, 20, 31, 35, 36, 44, 46. Λιθ. 1, 50, 53, 2, 6 καὶ ἔξης.

Σημ. γ'. Τὸ ἐν δρθῷ λόγῳ κατὰ προστακτικὴν, ἢ ἐπὶ προτροπῆς καὶ ἀπαγορεύσεως καθ' ὑποτακτικὴν ἐκφερόμενον, ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ ἐκφέρεται καθ' ὑποτακτικὴν ἀλλ' ὁ ἐνεστὼς τοῦ δρθοῦ λόγου τρέπεται τότε εἰς παρατατικὸν ἐν τῷ πλαγίῳ. *Sin bello persequi perseveraret, reminisceretur pristinæ virtutis Helvetiorum. Qvare ne committeret, ut is locus ex calamitate populi Romani nomen capere (Καισ. Γ. Πολ. 1, 13. Οὕτω διηγεῖται ἐν πλαγίῳ λόγῳ δι Καΐσαρ τοὺς τῶν Ἐλβετῶν λόγους· οὗτοι δημοσίες εἶπον ἐν δρθῷ λόγῳ. Si bello perseveras, reminiscitor pristinæ virtutis Helvetiorum. Qvare ne commiseris, ut κλπ). 'Εὰρ ἐμμένῃ εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ πολέμου, ἃς ἐρθυμηθῇ τὴν ἀρχαῖαν τῶν Ἐλβετῶν ἀρδεσταρ. Άιδ ἃς μὴ συντελέσῃ συνάπτων μάχην, νὰ ὀροπασθῇ δι τόπος αὐτὸς ἀπὸ τῆς συμφορᾶς τῶν Ρωμαίων. Ἐνίστη δημοσίες τηρεῖται καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ δι ἐνεστὼς, δὲ ἀπὸ ἴστορικοῦ ἐνεστώτος ἐξαρτώμενος. Βλ. Δ. Γ. §. 404.*

§. 257. Λί. ἐν δρθῷ λόγῳ καθ' δριστικὴν καὶ ἄ ἢ γ' πρόσωπον ἐκφερόμεναι ἐρωτήσεις, ἐν πλαγίῳ λόγῳ τρέπονται εἰς ἀπαρεμφυκτικὴν σύνταξιν· καθ' ὑποτακτικὴν δὲ ἐκφέρονται μόνον αἱ τοῦ δι πρόσωπου ἐν τῷ δρθῷ λόγῳ· ἀλλὰ τότε δὲ τοῦ δρθοῦ λόγου ἐνεστὼς ἢ παρακείμενος τρέπεται εἰς παρατατικὸν καὶ ὑπερσυντελικὸν ἐν τῷ πλαγίῳ· ἐνίστη δημοσίες τηρεῖται ἀμετάβλητος δι ἐνεστὼς καὶ ἐνταῦθα κατὰ τὸν ἥγονυμενον §. *Qvid se vivere, quid in parte civium censeri, si quod duorum hominum virtute partum sit, id obtine-re universi non possint? (Λιθ. 7, 18. ἐν δρθῷ λόγῳ quid vivimus, quid in parte civium censemur?)· διατὶ νὰ ζῶσι, διατὶ νὰ καταλέγωρται ἐν τῇ τάξει τῶν πολεμῶν, ἔὰρ, διατὶ διὰ τῆς ἀρετῆς*

δύο ἀρδρῶν κατωρθώσῃ, δὲν δύναται σύμπαντες νὰ τηρήσωσιν αὐτό; Si veteris contumeliae oblivisci vellet, num etiam recentium injuriarum memoriam deponere posse? (Καισ. Γ. Πολ. I. 14. Ἐν δρθῷ λόγῳ· si volo — num — possum κλπ.), εἰάρ ηθελε νὰ λησμονήσῃ τὴν παλαιὰν ὕδριν, μήπως ἡδύρατον ῥ' ἀποβάλῃ τὴν μυῆμην καὶ τῶν προσφάτων ἀδικιῶν; Quid de praeda faciendum censerent? (Λιθ. 5, 20. Ἐν δρθῷ λόγῳ censem), τι περὶ τῆς λείας ἐνόμιζον πρέπον νὰ γείνῃ;

Ἐρωτήσεις καθ' ὑποτακτικὴν ἐν δρθῷ λόγῳ ἐκφερόμεναι (§. 214), τηροῦσι καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ τὴν αὐτὴν ἔγκλισιν, μεταβάλλουσι δὲ συνήθως μόνον τὸν χρόνον Qvis sibi hoc persvaderet? (Καισ. Γ. Πολ. 5, 29. Ἐν δρθῷ λόγῳ· qvis sibi hoc persvadeat?), τίς ηθελε πεισθῆ εἰς τοῦτο; Cur fortunam periclitaretur? (δὲ αὐτὸς Ἐμ. Πολ. I, 72. Ἐν δρθῷ λόγῳ· cur fortunam pericliter?), διατὰς ῥ' ἀποπειραθῆ τῆς τύχης;

Περὶ τῶν λρόνων τῆς Ἀπαρεμφάτου.

§. 258. Ή ἀπαρέμφατος ἔχει μόνον τοὺς τρεῖς ἀρκτικοὺς λεγομένους χρόνους, οἵτινες διακρίνονται κατὰ τὴν σημασίαν ἀπ' ὅλλα λόγους καὶ ἐν τῇ δριστικῇ Dico eum venire, λέγω διτι ἔρχεται, venisse, διτι ἐλήλυθε, venturum esse, διτι θέλει ἐλθεῖν ὁπεράτως καὶ ἐν τῇ παθητικῇ φωνῇ. Τὸ δὲ ἐν τοῖς συνθέτοις χρόνοις esse παραλείπεται πολλάκις.

Σημ. Ό παρακείμενος ἔχει οὐ μόνον τὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ παρακείμενου καὶ ἀρίστου σημασίαν, ἀλλ' ἐνίστε καὶ τὴν τοῦ τετελεσμένου μέλλοντος. Poteras dixisse (Θρατ. Ποιητ. στοιχ. 328), ἡδύρασον νὰ εἰπῆς. Bellum ante hiemen perfecisse possumus (Λιθ. 37, 19. μικρὸν διάφορον τοῦ perficere poterimus), δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν τετελεσμένον τὸν πόλεμον πρὸ τοῦ χειμῶνος. Ἐν ταύτῃ τῇ σημασίᾳ ἔπειται ἐνίστε μετὰ τὰς φράσεις satis est, satis habeo, contentus sum καὶ μετὰ τὰ ἀπρόσωπα ροειτέbit, pudebit, juvabit, melius erit, παρακείμενος, ὅπου καὶ δὲ ἐνεστῶς ηθελεν ἔχει καλῶς· Proinde quiesce erit melius (Λιθ. 3, 48), κάλλιον ἔσται ησυχάλειρ.

§. 259. ἀ. Τὴν ἔλλειψιν τοῦ παρακτικοῦ ἀναπληροῦ δὲ παρακεί-

μενος, οταν ἡ κυρία πρότασις, ἀφ' ἣς τὸ ἀπαρέμφατον ἐξαρτᾶται,
ἔχει ἐνεστῶτα ἡ μέλλοντα. Narrant illum, quoties filium con-
spexisset, ingemuisse (ἐν τῇ δριστικῇ ingemiscebatur, quoties fili-
um conspexerat) διηγοῦνται ὅτι ἐκεῖνος ἐστέραζε, δσάκις ἥθε. le-
ιετ τὸν νιὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῇ παθητικῇ φωνῇ ὁ παρακείμενος τῆς ἀ-
παρεμφάτου μετὰ τοῦ fuisse ἐπέχει τόπον παρατατικοῦ, σημαίνον-
τος τὸ συνεχὲς τῆς πράξεως ἡ διαρκοῦσσαν κατάστασιν, ὡς καὶ ἐν τῇ
δριστικῇ μετὰ τοῦ fui ἡ eram (βλ. §. 204). Dico Luculli adventu
maximas Mithridatis copias omnibus rebus ornatas atque in-
structas fuisse (Κ.ι.κ. ὑπὲρ τοῦ Μιχ. νομ. 8: Ἐν τῇ δριστικῇ copiae
ornatae atque instructae erant). λέγω, ὅτι κατὰ τὴν ἔ.λευσιν τοῦ
Λουκού. l. lou αἱ τοῦ Μιθριδάτου μέγισται στρατιωτικαὶ συνάμεις
ἥσαρ κεκομημέραι καὶ παρεσκενασμέραι μὲ πάντα τὰ ἀγαρκαῖα.
Διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου σημαίνεται ἐνίστε καὶ ἡ τοῦ παθητικοῦ ὑπερ-
συντελικοῦ ἔννοια. Nego litteras jam tum scriptas fuisse ἀρροῦ-
μαι, ὅτι τότε ἥδη ἦτο γεγραμμένη ἡ ἐπιστολή.

δ'. Έντι ἀπαρεμφατικῇ προτάσει, ἀπὸ παρῳχημένου χρόνου ἡ στο-
ρικοῦ ἐνεστῶτος ἐξαρτωμένη, τίθεται ὁ ἀπαρεμφατικὸς ἐνεστῶς,
παρακείμενος καὶ μέλλων· ἐξ ὧν ὁ μὲν ἐνεστῶς σημαίνει τὸ ἐν τῷ
παρῳχημένῳ τῆς κυρίας προτάσεως χρόνῳ διαρκοῦν, ὁ δὲ παρακεί-
μενος τὸ τετελεσμένον ἥδη, καὶ ὁ μέλλων τὸ τότε μέλλον, ἀνθ' ὧν
ἐν δριστικῇ ἐγκλίσει ἥθελε τεθῆ ὁ παρατατικός, ὁ ὑπερσυντελικός
καὶ ὁ μέλλων. Dicebat, dixit, dixerat se timere (παρατατ. ὅτι
ἔφοβετο), se timuisse, deceptum esse (ὑπερσυντελικός· ὅτι εἴλε
φοβηθῆ, ἀπατηθῆ), se venturam esse, deceptum iri (μέλλων· ὅτι
ἥθε. leter εἰθεῖ, ἀπατηθῆ).

Σημ.. Μετὰ τὸ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει memini, ὅπερ ἔχει σημα-
σίαν ἐνεστῶτος (βλ. §. 62), ἔπειται ἐν τῇ ἀπ' αὐτῆς ἐξαρτωμένῃ ἀ-
παρεμφατικῇ ἐνεστώς. Memini Catoneā anno ante, quam est
mortuus, mecum et cum Scipione disserere (Κ.ι.κ. Λαιλ. 3), ἐν-
θυμοῦμαι ὅτι ὁ Κάτωρ, ἐτὸς πρὶν ἀποθάνη, διε.λέχθη μετ' ἐμοῦ
καὶ τοῦ Σκηνίωρος. ἐνίστε δὲ καὶ παρακείμενος. Meministis me
ita initio distribuisse causam (Κ.ι.κ. Πώσ. Αρ. 42): ἐνθυμεῖσθε ὅτι
οὗτας ἐτὸς ἀρχῆς διήρεσα τὴν ἀπόθεσιν. Πρ. Δ. Γ. §. 408 σημ. 6.

§. 260. Άντι τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ ἀπαρεμφρατικοῦ μέλλοντος εὑρηται πολλάκις περιγραφὴ αὐτοῦ διὰ τοῦ fore (καὶ ἐνίστε διὰ τοῦ futurum esse), ut (amem ἢ amer) oīo, clamabant homines, fore, ut ipsi sese dii immortales ulciscerentur (Κικ. Βέρ. 4. 40). ἐρώταζον οἱ ἀιθρωποι, ὅτι αὐτοὶ οἱ ἀθάρατοι θεοὶ θέλουσιν ἔκδικηθῆ ἐαυτούς· καὶ μᾶλιστα τῶν ἑρμάτων, τῶν μὴ ἔχοντων σουπίνον καὶ μέλλοντα μετοχῆς. Video te velle in cœlum migrare. Spero fore, ut contingat id nobis (Κικ. Τουσκ. 1, 34). Βλέπω, ὅτε θέλεις ν' ἀπέλθῃς εἰς οὐρανόν; Ελπίζω, ὅτι θέλομεν ἐπιτύχειτο τοῦ·

Σημ. Τὸ fore μετὰ παρακειμένου μετοχῆς παθητικῶν καὶ ἀποθετικῶν ἑρμάτων ἔχει σημασίαν τετελεσμένου μέλλοντος. Carthaginenses debellatum mox fore rebantur (Διε. 23, 13), οἱ Καρχηδόνιοι ἐτόμιζον, ὅτι μετ' ὁλίγον θέλει εἰσθαι τετελεσμένος ὁ πόλεμος. Ήσο δικοί, me satis adeptum fore (Κικ. ὑπὲρ Σύλ. 9.), Τοῦτο λέγω, ὅτι ixaror θέλω ἔχει κατορθώσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΣΟΥΠΙΝΟΥ, ΓΕΡΟΥΝΔΙΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΤΟΥ.

§. 261. Τὸ πρῶτον ἡ ἐνεργητικὸν σουπίνον συντάσσεται μετὰ ἑρμάτων κινήσεως σημαντικῶν, καὶ σημαίνει τὸν σκοπὸν τῆς κινήσεως. Fabius Pictor Delphos ad oraculum missus est sciscitatum, qvibus precibus deos possent placare (Διε. 22, 57). ὁ Φάνειος Ηίκτωρ ἐστάλη εἰς Δελφοὺς πρὸς τὸ μαρτεῖον, ἵνα ἐρωτήσῃ διὰ τίνων δεήσεων ἥδυνταρτο τὰ ἔξι λεώσωσι τοὺς θεούς. Lacedæmonii senem sessum receperunt (Κικ. Κατ. Πρεσβ. 18), οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐδέχθησαν τὸν γέροντα ἵνα καθήσῃ παρ' αὐτοῖς.

Σημ. ἀ. Τὴν ἔννοιαν τοῦ τέλους καὶ τοῦ σκοποῦ ἐκφέρουσιν ἄλλως διὰ τελικῆς προτάσσεως μὲ τὸ μὲ καὶ ὑποτακτικῆς (§. 215), ἢ διὰ τῆς ad μετὰ μετοχικοῦ ἐπιθέτου (ad ludos spectandos, ἵνα θεωρήσῃ τὸν ἀγῶνας); ἐνίστε δὲ καὶ διὰ τοῦ ἐνεργητικοῦ μέλλοντος τῆς μετοχῆς (spectaturus, θεωρήσων), ἢ διὰ τοῦ causa μετὰ γενικῆς γερουνδίου (spectandi causa, τοῦ θεωρῆσαι ἔρεξα). Οἱ δὲ ποιηταὶ μεταγενέζουνται ἐνίστε κατὰ μέμησιν τῶν Ἐλλήνων ἀπαρεμφρατον ἀντίτιγειρίζονται.

σουπίνου. Proteus pecus egit altos visere montes (Ὀρατ. Ὡδ. 1, 2, 7), σι πρωτεὺς ὀδήγησε τὸ αὐτοῦ πολυκιον, ἦτα ιδῆ τὰ υψηλὰ ὅρη (1).

Σημ. 6'. Λέγουσι πόδες τούτοις· Dare alicui aliquam nuptum, εἰς γάμον διδόναι ἡ υπανδρεύειν τινά. Τὰ δὲ eo ultum, eo perditum, σημαίνουσιν δέ τι καὶ τὰ perdo, ulciscor.

§. 262. Τὸ δεύτερον ἡ παθητικὸν σουπῖνον συντάσσεται μετὰ ἐπιθέτων, προσδιορίζον τὴν ἔννοιαν αὐτῶν, ὅπως τὸ παθητικὸν καὶ ἐνεργητικὸν ἐνίστη ἀπαρέμφατον παρ' Ἑλλησι μετὰ ἐπιθέτων συντασσόμενον. Honestum, turpe factu, καὶ λόγος, αἰσχρὸν πραχθῆται. Quid est tam jucundum cognitu atque auditu quam sapientibus sententiis gravibusque verbis ornata oratio? (Κικ. περὶ ἑρ. 1, 8), τι εἴραι τοσοῦτον τερπνὸν γρασθῆται ἡ ἀκουσθῆται, δισορλόγος κεκοσμημένος μὲν σοφὰς γνώμας καὶ σεμιτὰς λέξεις; Mirabile visu, dictu κατ. θαυμαστὸν θεῖται, εἰπεῖν (2).

Σημ. 6'. Ἐπιθετά τινα καὶ μάλιστα τὰ οὐδέτερα facile, difficile καὶ proclive συντάσσονται μετὰ σουπίνου ἀνθ' οὗ ἄλλως κίθελε τεθῆ ἐνεργητικὸν ἀπαρέμφατον ὡς ὑποκείμενον αὐτῶν. Difficile dictu est, quāntopere conciliet homines comitas affabilitasque sermonis (=dicere. Κικ. περὶ καθ. 2, 15), δύσκολον εἴραι τὰ εἰπῆ τις πόσον συρδέει τοὺς ἀνθρώπους ἡ φιλορροσύνη καὶ εὐπροσηγορία. Οὕτω συντάσσονται καὶ τὰ fas δσιον, nefas, ἀρδσιον. Nefas est dictu, miseram fuisse Fabii Maximi senectutem (Κικ. Κατ. Πρεσβ. 5), ἀρδσιον εἴραι τὰ εἴπωμεν, στι τοῦ Φαβίου Μαξίμου τὸ γῆρας ήτο ἀθ.λον.

Σημ. 6'. Σπανίως ἐπεται σουπῖνον μετὰ τὰ ἐπιθετα dignus καὶ

(1) Ενιοφῶν τὸ ἡμίσυ τοῦ στρατεύματος κατέλιπε φυλάττειν τὸ στρατόπεδον (Ξ. Ἀν. 3, 2, 1). Οἱ Ἀθηναῖοι δέκα τῶν νεῶν προύπεμψαν εἰς τὸν μέγαν λιμένα πλεῦσαί τε καὶ κατασκέψασθαι: (=πλευσομένας καὶ κατασκεψομένας), ητι ναυτικόν ἔστι καθειλκυσμένον (Θουκ. 6, 50).

(2) Τὸ σουπῖνον τοῦτο εἶναι: κυρίως ἀφαιρετικὴ πτῶσις ὥρματικοῦ δύναματος τῆς δ' ἀλίσσως, τὸ κατά τι σημαίνουσα (Ὀρατ. §. 142). Οἱ Ἑλληνες μιταχειρίζονται ἀντ' αὐτοῦ μετὰ ἐπιθέτων ἀπαρέμφατον. Λόγοι ἐμοὶ μὲν ἀναγκαιότατοι: προειπεῖν, διμέν δὲ χρησιμωτατοι: ἀκοῦσαι (Δημ. 21, 24). Λόγος δυνατὸς καταγοῦσαι (Πλ. Φιλ. 90) Κύνες ἁμορφοι: καὶ αἰσχροὶ ὥρασθαι (Ξ. Κυνηγ. 8, 3).

indignus. Nihil dictu dignum, ἀντὶ nihil dignum, quod dicitur (Δι. 9, 43), οὐδὲν ἄξιον εἰπεῖν.

Σημ. γ. Τὴν ἔννοιαν τοῦ σουπίνου τούτου δηλοῦσι πολλάκις διὰ τῆς προθέσεως ad μετὰ τοῦ γερουνδίου καὶ μάλιστα μετὰ τὰ ἐπίθετα facilis, difficilis jucundus. Res facilis ad intelligentum, πρᾶγμα εὔχολον πρὸς τὸ ἐνιοηθῆται. Πρό. Δ. Γ. §. 412.

§. 263. Τὸ γερούνδιον ἐπέχει τόπον ὀνοματικοῦ ἐνεργητικοῦ ἀπαρεμφάτου ἐν ταῖς πλαγίαις πτώσεις διότι ἡ λατινικὴ γλῶσσα μὴ ἔχουσα ἀρθρὸν σημαίνει τὰς μὲν πλαγίας πτώσεις τούτου διὰ τοῦ γερουνδίου, τὴν δὲ ὀνομαστικὴν διὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου τοῦ ῥήματος. Οταν δημιώς τὸ γερούνδιον ἦναι ῥήματος ἐνεργητικοῦ, καὶ ὡς τοιοῦτο ἔπειτε νὰ συνταχθῇ μετὰ αἰτιατικῆς, μεταχειρίζονται ἀντ' αὐτοῦ συνηθέστερον τὸ μετοχικὸν ἐπίθετον, τὴν δὲ αἰτιατικὴν ἐκείνου τρέπουσιν εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ ἐπιθέτου τούτου πτῶσιν, ἢν ἀπαιτεῖ ἡ συνταχτικὴ αὐτοῦ λέξις. Διὸ ἀντὶ νὰ εἴπωσι consilium capiendi urbem, τὸ σχέδιον τοῦ κυριεῦσαι τὴν πόλιν, καὶ persequendo hostes, διὰ τοῦ καταδιώκειν τοὺς ἔχθρους, λέγουσι consilium ūrbis capiendae, persequendis hostibus. Μεταξύ τως προτιμῶσι ἀντὶ τῆς αἰτιατικῆς καὶ ἐνίστεται ἀντὶ τῆς ἀφαιρετικῆς τοῦ γερουνδίου ἐνεργητικῶν ῥημάτων μετὰ προθέσεων συνημμένων τὰς αὐτὰς τοῦ μετοχικοῦ ἐπιθέτου πτώσεις. Όθεν ἀντὶ νὰ εἴπωσιν ad placandum deos, πρὸς τὸ ἔξιλεωσαι τοὺς θεοὺς, καὶ in laudando victorem, εἰς τῷ ἐπαινεῖν τὸν νικητὴν, λέγουσιν ad placandos, in victore laudando. Εἴτε δὲ καὶ ἡ δοτικὴ τοῦ γερουνδίου μετὰ αἰτιατικῆς εἶναι σχεδὸν ἀχρηστος.

Σημ. Εἰς τὰς λοιπὰς δὲ περιπτώσεις, ὅπου πρέπει νὰ τεθῇ γενικὴ ἡ ἀφαιρετικὴ ἀνευ προθέσεως, εἶναι ἀδιάφορος ἡ ἐκλογὴ τοῦ γερουνδίου μετὰ αἰτιατικῆς ἢ τοῦ μετοχικοῦ ἐπιθέτου. Όθεν τινὲς μὲν μεταχειρίζονται ἐν ταῖς περιπτώσεσι ταύταις συχνότερον τὸ γερούνδιον ἢ τὸ μετοχικὸν ἐπίθετον, δὲ δὲ Κικέρων καὶ Καΐσαρ τὸ ἐπίθετον τοῦτο. Όπου δημιώς τὸ ἀντικείμενον εἶναι οὐδέτερον ἐπίθετον ἢ ἀντωνυμία, προτιμᾶται συνήθως τὸ γερούνδιον. Όθεν λέγουσι studium aliquid agendi, σπουδὴ πρὸς τὸ πρᾶξαι τι. falsum fatendo, διὰ τοῦ λέγειν γενθός ἐκτὸς ὅπου τὸ ἐπίθετον ἔχει καθολικὴν ἔννοιαν

ως studium veri inveniendi, ή σπουδὴ πρὸς τὸ ἀνευρίσκειν τὴν ἀλήθειαν. Πρᾶ. Δ. Γ. §. 413.

§. 264. Κατὰ ταῦτα λοιπὸν ἡ μὲν γερικὴ τοῦ γερουσίδιου μόρον καὶ ἡ τοῦ μετοχικοῦ ἐπιθέτου τῶν ἐνεργητικῶν ἥημάτων μετὰ τοῦ ἀντικείμενου του ἔπειται ὡς ἡ ἐξ ἀντικείμενου γενικὴ μετὰ τὰ ἐν §. 106 οὐσιαστικὰ καὶ ἐπίθετα, καὶ ὡς ἡ διοριτικὴ γενικὴ μετὰ τὰ ἐν §. 109 οὐσιαστικά. Cum spe vincendi abjecisti etiam pugnandi cupiditatem (Κικ. πρὸς τοὺς Οἰκ. 4, 7), μετὰ τῆς ἐλπίδος τοῦ rixār ἀπέβαλες καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ μάχεσθαι. Potestas mihi data est augendae dignitatis tuæ (αὐτόθ. 10, 13), μολ̄ ἐδόθη ἐξουσία τοῦ αὐξῆσαι τὸ σὸν αἰλωμα. Peritus nandi, ἔμπειρος τοῦ κοινωνίας. Neuter sui pretegendi corporis memor erat (Αἰθ. 2, 6), οὐδέτερος ἐνεθυμεῖτο νὰ καλύψῃ τὸ σῶμά του. Μετὰ τοῦ μετοχικοῦ ἐπιθέτου τίθεται πάντοτε ἀντὶ τῆς αἰτιατικῆς se ἡ γενικὴ τοῦ οὐδετέρου sui, κατὰ τὰ ἐν §. 113 ἥημέντα, ἐπὶ ἑνίκου καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ἀδιαφόρως. Principes civitatis non tam sui conservandi quam tuorum consiliorum reprimendorum causa Roma proflugerunt (Κικ. Κατ. I, 3). οἱ τῆς πόλεως πρῶτοι ἀπῆλθον ἐκ Ρώμης δχι τοσοῦτον ἵρα σώσωσιν ἑαυτοὺς, δσον ἵρα περιστελῶσι τὰ σὰ σχέδια. .

Σημ. Οὐσιαστικὰ ἄλλως μετὰ γενικῆς συντασσόμενα, δταν εὑρίσκωνται μετὰ τοῦ est, δέχονται ἀπαρέμφατον συνηθέστερον. Tempus est abire, εἶναι καὶ διὸ τοῦ ἀπέρχεσθαι. Consilium est (= decrevi) exitum exspectare, ἡ ἐμὴ γνώμη εἶναι νὰ περιμένω τὸ τέλος. Ωςαύτως καὶ τὸ consilium capio συντάσσεται συνήθως μετ' ἀπαρεμφάτου. Galli consilium cuperunt ex oppido profugere (Κικ. Γ. Π. 6. 26), οἱ Γάλλοι ἀπεράσιοι νὰ φύγωσιν ἐκ τῆς πόλεως. Ἐτερά τινα βλ. ἐν τῇ Δ. Γ. §. 417 μετὰ τῶν σημ.

§. 265. Δοτικὴ γερουσίδιον ἡ μετοχικοῦ ἐπιθέτου τῶν ἐνεργητικῶν ἥημάτων (§. 236) συντάσσονται φράσεις καὶ ἥηματα, ἀτινα δέχονται τὸ δεύτερον ἀντικείμενον κατὰ δοτικὴν (ὅς τὰ operam dare alicui, diem dicere, locum capere) καὶ ἐπίθετα, σημαίνοντα πρόσφορον, κατάλληλον πρός τι. Consul placandis dis dat operam (Αἰθ. 22, 2), οἱ ὄλατος ἀσχολεῖται πρὸς ἐξιλέωσιν τῶν θεῶν. Ge-

nus armorum aptum tegendis corporibus (Λιθ. 32, 10), κατάληλων εῖδος διτ. λων εἰς τὸ καλύπτειν τὰ σώματα. Ἀλλὰ μετὰ τοιαῦτα ἐπίθεται συγκρήστερον ἡ πρόθεσις ad μετὰ αἰτιατικῆς γερουνδίου. Σκοπὸν ἡ προορισμὸν σημαίνει ἡ δοτικὴ τοῦ γερουνδίου ἡ μετοχικοῦ ἐπιθέτου μετὰ δινομάτων λειτουργίας ἡ ἀρχῆς σημαντικῶν, καὶ μάλιστα μετὰ τῶν συγκρήτων ἐκ τοῦ ν. Curator muris reficiendis, ἐπιμελητὴς τῆς τῶν τειχῶν ἐπισκευῆς. Βλέπε καὶ τινας ὄλλας συντάξεις ἐν τῇ Δ. Γ. §. 415 μετὰ τῶν σημ.

§. 266. Αἰτιατικὴ γερουνδίου ἡ μετοχικοῦ ἐπιθέτου, μετὰ οὐσιαστικοῦ συνημμένου, εὔρηται μόνον μετὰ προθέσεων καὶ μάλιστα μετὰ τῆς ad καὶ σπανιώτερον μετὰ τῆς inter, ἐτῷ φ., καὶ ob. Breve tempus aetatis satis longum est ad bene honesteque vivendum (Κιν. Κατ. Πρεσβ. 19), βραχὺς χρόνος βίου εἴραι ἀρχετὰ μακρὸς πρὸς τὸ κατάλως καὶ ἐναρέτας ζῆν. Cicero inter agendum nunquam est destitutus scientiā juris (Κυντιλ. 12, 3, 10), οὐδέποτε ὁ Κικέρων ἐτῷ πράττειν τὰ πολιτικὰ ἀπειπαρύθη τῆς τοῦ δικαίου ἐπιστήμης. Flagitosum est ob rem judicandam pecuniam accipere (Κιν. Βεζέρ. 2, 32), αἰσχυρὸν τὸ ἔνεκα δίκης λαμβάρειν χρήματα.

§. 267. Άφαιρετικὴ γερουνδίου ἡ μετοχικοῦ ἐπιθέτου εὔρηται ἡ καθ' ἔσωτὴν, μέσον δργανον καὶ τρόπον σημαίνουσα, ἡ μετὰ τῶν προθέσεων in, ad, de, ex. Omnis loquendi elegantia augetur legendis oratoribus et poëlis (Κιν. περὶ ἑρτ. 3, 10), ἀπασα ἡ τοῦ λόγου χάρις αὐδένει διὰ τῆς ἀναγράσσετος τῶν ἥπτόρων καὶ ποιητῶν. In voluptate spernenda virtus vel maxime cernitur (Κιν. Νόμ. 1, 19), ἐτῇ καταρροήσει τῶν ἥδορῶν καθορᾶται μάλιστα ἡ ἀρετὴ. Summa voluptas ex discendo capitur (Οἱ αὐτὸς περὶ Τελ. 5, 18), μεγίστην ἥδορὴν αἰσθανόμεθα ἐκ τοῦ μαρθάρειν. L. Cornelius, complexus Appium, non, cui simulabat, consulendo, diremit certamen (Κιν. 3, 41). ὁ Λεύκιος Κορηνίλιος, ἐναγκαλισθεὶς τὸν Ἀππιον, ἔπανσε τὸν ἄγαρα, μὴ μεριμνῶν περὶ οὐ ἐδείκνυεν ὅτι μεριμνᾷ. Βλ. Δ. Γ. §. 416 μετὰ τῶν σημ.

Σημ.. Οἱ λατεῖνοι ποιηταὶ κατὰ μίμησιν τῶν Ἑλλήνων συγάπτουσιν ἐνίστεται ἀποκρέματον μετὰ οὐσιαστικῶν καὶ τοῦ est, μετὰ ἐπι-

Θέτων καὶ ἐνίστε μετὰ ῥημάτων, ἀνθ' οὗ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ τίθεται τὸ γερούνδιον κατὰ γενικὴν ἢ ἔτεραν πτῶσιν μετὰ τῶν προθέσεων ad καὶ in. Ὡρα τὰ παραδείγματα ἐν τῇ Δ. Γ. §. 419.

§. 268. Τὸ ἐκ μεταβατικῶν ῥημάτων μετοχικὸν ἐπιθετον ἀντιστοιχεῖ τοῖς εἰς τέος ἐπιθέτοις τῆς Ἑλληνικῆς κατά τε τὴν σημασίαν καὶ τὴν σύνταξιν ἐπειδὴ δῆλοι τὸ πρέπον, δέον καὶ δρειλόμενον γενέσθαι, τὸ δὲ ὑποκείμενον δέχεται κατὰ δοτικήν (1). Ager collendus, ut fruges ferat, δ' ἀγρός πρέπει νὰ καλλιεργῆται, ἵνα φέρῃ καρπούς. Tria videnda sunt oratori, quid dicat et quo quidque loco et quomodo (Κικ. ῥητ. 14), εἰς τρία δρεῖται τὸ ἀποθέτηρον δέλτηρο, τι θέλει εἰπεῖ ποῦ ἔκαστον καὶ πῶς. Video rem omittendam esse, βλέπω δὲ τὸ πρέπει νὰ παρατείθεται τὸ πρᾶγμα.

§. 269. Ἀμεταβάτων ῥημάτων, ὃν τὸ ἐπιθετον τοῦτο εἴναι ἀλλως ἀχρηστον, ἀπαντᾶται αὐτὸν ἐνίστε κατ' οὐδέτερον μόνον γένος μετὰ τοῦ est ὡς ἀπρόσωπος ἔκφρασις (οἷς εἰσὶ καὶ αἱ τριτοπρόσωποι τῶν αὐτῶν ῥημάτων, venitur, ventum est κτλ. βλ. §. 98), σημαίνουσα ἀπλῶς δὲ τὸ πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ τὸ περὶ οὗ δὲ λόγος. Proficiscendum mihi erat illo ipso die, ἀρειοῖς τὸ ἀπέλθω κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἡμέραν. Utendum erit viribus, πρέπει νὰ γείνη χρῆσις τῶν δυνάμεων. Obliviscendum tibi injuriarum esse censeo, τοιίζω δὲ τὸ πρέπει νὰ λησμονήσῃς τὰς ἀδικίας (2).

Σημ. δ. Οἱ ἀρχαιότεροι συγηματίζουσιν ἐνίστε καὶ ἀπὸ μεταβατικῶν ῥημάτων τοιαύτας ἀπροσώπους φράσεις, προσθέτοντες καὶ αἰτιατικὴν ἀντικειμένου. Mihi hac nocte agitandum est vigiliaς (Πλαυτ. Τριν. 4, 2, 27), ἀντὶ mihi hac nocte agitandae sunt vigiliae, τὴν ρύκτα ταύτην πρέπει νὰ φυλάξω φυλακήν.

Σημ. ε'. ὅταν τὸ ῥῆμα συντάσσηται μετὰ δοτικῆς, τότε συμπί-

(1) "Ορα Ἀσωπ. μικ. συντ. Τμ. Α'. Κεφ. ΙΗ'. §. 25.

(2) Οὐ μόνον ἀπὸ ἀμεταβάτων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μεταβατικῶν ῥημάτων συγηματίζουσιν οἱ Ἑλληνες τοιαύτας ἀπροσώπους φράσεις μὲ τὸ ἐπιθετον τοῦτο κατ' οὐδέτερον γένος ἐκφερόμενον. Ἰτέον ἐστὶν. Ἰτέα ἐστὶν. — Ἐπιχειρητέον τῷ ἔργῳ. Ἐπιμελητέον τῶν βοσκημάτων. Ἀσκητέον τὴν σοφίαν. Τοὺς παιδας εἰς τὸν πόλεμον ἀκτέον καὶ γευστέον αἴματος (Πλ. Πολ. 537). Πρᾶ. Ἀσωπ. Κεφ. ΙΗ'. §. 26.

πνουσι δύο δοτικαὶ μίx τοῦ ὑποκειμένου καὶ ἐπέρα τοῦ ἀντικειμένου. Πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως ὅμως ἀποφεύγουσιν ὅσον οἶδόν τε τὴν συμπτωσιν ταύτην, τρέποντες ἄλλως τὸν λόγον.

§. 270. Τὸ αὐτὸν ἐπίθετον προστιθέμενον εἰς τὰ ἔμματα do, δίδω, mando, trando, παραδίδω, impono, ἐπιβάλλω, relinquo, παραλείπω, propono, προτείνω, καὶ λοιπὰ τοιαῦτα, σημαίνει τὸν σκοπὸν πρὸς ὃν δίδεται τι. Antigonus Eumenem mortuum propinquis sepeliendum tradidit (Κορ. Εὐμ. 13), ὁ Ἀρτιγόρος παρέδωκεν εἰς τὸν συγγενεῖς τὸν Εὐμένην νεκρόν, ἵνα ἐργαζάσωσιν. Οὕτω καὶ τὸ μετὰ τοῦ euro, ἐπιμελοῦμαι Cæsar pontem in Arari faciendum curat (Κων. Γ. Πολ. I, 13), ὁ Καίσαρ ἐπιμελεῖται τὰ κατασκευασθῆ γέφυρα ἐπὶ τοῦ Ἀραρος. Βλ. καὶ τινας ἄλλας συντάξεις τούτου ἐν τῇ Δ. Γ. §. 422 μετὰ τῶν σημ. (1).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΕΤΟΧΗΣ.

§. 271. Ή λατινικὴ γλῶσσα ἔχει τρεῖς μόνον μετοχάς. Ἐπειδὴ ἐν μὲν τῇ ἐνεργητικῇ φωνῇ ἔχει ἐνεστῶτα καὶ μέλλοντα, ἐν δὲ τῇ παθητικῇ μόνον παρακείμενον. Ἄλλὰ καὶ τὰς δλίγας ταύτας δὲν μεταχειρίζεται τοσοῦτον συχνὰ, ὅσον ἡ Ἑλληνικὴ τὰς ἴδιας, διότι, σαφήνειαν θηρεύουσα, ἐκφράζει τὴν ἔννοιαν αὐτῶν δι' ἀναφορικῶν προτάσεων η δι' ἄλλων περιφράσσεων. Πολλάκις ὅμως εἰσὶν ἐν χρήσει καὶ οἱ μετοχαὶ αὐταὶ, σημαίνουσαι, ὡς καὶ οἱ Ἑλληνικαὶ, χρόνον, τρόπον καὶ ἀλλούς προξειρισμοὺς τῆς κυρίας προτάσεως, οἷον, αἰτίαν, ἀφορμὴν, ἐναντίωσιν, ὑπόθεσιν, σκοπόν. Omne malum nascentis facile opprimitur; inveteratum sit plerumque robustius (Κιν. Φιλαπ. 5, II): πᾶν κακὸν γεννώμενον μὲν εὐχόλως περιστέλ-

(1) Οἱ Ἑλληνες ἐπιφέρουσι μετὰ τοιαῦτα ἔμματα ἀπαρέμφατον η μέλλοντα μετοχῆς. Βοιωτοὶ τοὺς ἴππεας παρέχοντο τοῖς Πελοποννησίοις ξυστρατεύειν (Θουκ. 2, 12) η ξυστρατεύοντας. Παρέχω ἐμαυτὸν τέμνειν καὶ καλεῖν (Πλ. Γοργ. 480). Εἰ βουλσίμεθα τῷ ἐπιτρέψῃ παιδας παιδεῦσαι, ἢρ' ἀξιόπιστον εἰς ταῦτα ἡγησαίμεθο? Ων τὸν ἀκρατη (Ξ. Απμ. 1, 5, 2).

λειται, παλαιωθεὶς δὲ γίνεται ως ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἰσχυρότερος. Misserum est nihil proficiētē angī (Κιν. περὶ φύσ. θ. 3, 6), δεικὼν εἶναι τὰ θεῖσθαι τις μηδὲν προχόπτων. Dionysius tyrannus cultros metuens (αἰτίαν) tonsorios carenti carbone sibi adu-
rebat capillum (Οἱ αὐτ. περὶ καθ. 2, 7). Διορύσιος ὁ τέφαρρος, φοβούμενος τὰ τὰρ κονρέων μαχαίρια, κατέκατε τὴν κόμην του μὲν διάπυρος ἀρθρακα. Ritus saepe ita repente erumpit, ut eum cupientes (κατίτοι) tenere nequeamus (Οἱ αὐτ. περὶ ἑτ. 2, 58), οἱ γέλως πολλάκις οὕτως αἴφρης ἔγείρεται, ὥστε καὶ θέλοτες δὲν δυνάμεθα τὰ καθέξωμεν αὐτόν. Dionysius tyrannus, Suracensis expulsus, Corinthi pueros docebat (Οἱ αὐτὸς Τουσκ. 3, 12), Διο-
ρύσιος ὁ τέφαρρος, ἐπειδὴ ἐξεβλήθη τῶν Συρακουσῶν, εδίδασκεν ἐν Κορίνθῳ παῖδας. Βλ. Δ. Γ. §. 424 (1).

Σημ. ἄ. Ἐκ δύο πράξεων συγχρόνων γυνομένων, ἡ μὲν ἐκφέρεται ἐνίστε μετοχικῶς ἡ δὲ εἰς δρόθιον ἔημα. Cæsar celeriter aggressus Pompejanos ex vallo deturbavit (Καισ. Ἐμφ. Πολ. 3, 57), οἱ Καισαρὶ προσβαλὼν ταχέως τοὺς τοῦ Πομπηίου, ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ καρακόματος αὐτούς.

Σημ. ἔ. Πρὸς σαφεστέραν δῆλωσιν τῆς σημασίας τῆς μετοχῆς προστίθενται πολλάκις (οὐχὶ ὅμως πυρὶ Κικέρων) εἰς αὐτὴν τὰ μό-
ρια qvamqvam, qvamvis, qvasi, tanqvam, velut, non ante (prius) qvam, δι' ᾧν δηλοῦται ἀντίθεσις, σύγκρισις καὶ χρονικὸς διορισμός. Cæsarem milites, qvamvis recusantem, ultro in Afri-
cam sunt secuti (Συετ. Ιουλ. 70), τὸν Καισαρα, καίτοι μὴ θέλο-
τα, ἤκοιούθησαν. οἱ στρατιῶται αὐτόχ. ἤτοι εἰς τὴν Ἀγριακήν (2).

§. 172. Οἱ ἐνεργητικὸς ἐνεστώς καὶ ὁ παθητικὸς πάροκκείμενος τῆς μετοχῆς ἔχει πολλάκις ἀπλοῦ ἐπιθέτου σημασίαν ὡς carbo ar-
dens, διάπυρος ἀρθραξ. Ordo est recta qvædam collocatio,
prioribus seqventia annexens (Κυντ. 7, 1, 1), τάξις εἶναι δρῆ-
τις σύνθεσις, τοῖς προτέροις τὰ ἐπόμενα συνδέοντα. Όθεν αἱ τοιαῦ-

(1) Βλ. Ἀσωπ. μικ. συντ. Τμ. Α'. Κεφ. ΗΗ'.

(2) Οὕτω καὶ οἱ Ἕλληνες συνάπτουσι μετὰ μετοχῶν τὰ μόρια ἄτε, ἄτε δὴ, οἵον, οἷα δὴ, ὡς, καίπερ, καίτοι, πρὸς σαφεστέραν δῆλωσιν τῆς σημασίας αὐτῶν.

ται μετοχαι δέχονται και βαθμους παραθέσεως (βλ. §. 28), και δένεργητικός ἐνεργώς συντάσσεται τότε ώς ἀπλοῦν ἐπίθετον μετὰ γενικῆς, οὐχὶ δὲ μετὰ αἰτιατικῆς ὅπως συντάσσεται τὸ δῆμος. Ο δὲ παρακείμενος πολλῶν ἡγμάτων, κατ' οὐδέτερον γένος ἀπαντώμενος, ἔχει δλως οὐσιαστικοῦ σημασίαν· οἶον, peccatum, ἀμάρτημα, paretum, συνθήκη, votum, εὐχὴ· οἱ δὲ dictum, ῥῆσις, factum, πρᾶξις, responsum, ἀπόκρισις, ἀπαντῶνται ποῦ μὲν ἀπλῶς ώς οὐσιαστικὰ, ποῦ δὲ ώς μετοχαι μετὰ ἐπιφέρημάτων· ώς praeclare factum, λαμπρὰ πρᾶξις, και recte facta, ὁρθῶς πραγθέττα fortia facta, γενναῖα ἔργα, και facete dictum, αστείας γίγθέρ.

§. 273. Ο παρακείμενος τῆς μετοχῆς μετὰ οὐσιαστικοῦ συντασθμένος σημαίνει πολλάκις δχι ποιότητα ή κατάστασιν τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἀλλ ἐπέχει τόπον ἀπλοῦ ἡγματικοῦ οὐσιαστικοῦ. L. Tarrquinius missum se dicebat, qui Catilinæ nuntiaret, ne eum Lentulus et Cethegus deprehensi terrent (Σαλλ. Κατ. 48), δ Λεύκιος Ταρκύνιος ἐλεγεν, ὅτι ἐπέμφθη ἵρα φέρη τὴν εὐδησιν εἰς τὸν Κατιλίναρ, διὰ τὰ μὴ ταράξῃ αὐτὸν ή τοῦ Αέτ. lov και Κεθύγον γυλάκισις. Regnatum est Romæ ab condita urbe ad liberatam annos ducentos quadraginta quattuor (Λ.Θ. I, 60), η Ῥώμη ἐβασιλεύθη ἀπὸ τῆς κτίσεως τῆς πόλεως μέχρι τῆς ἀπὸ τῶν βασιλέων ἐλευθερώσεως 244 ἔτη. Ante, Post Christum natum, πρὸ, η μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ.

Σημ. ἄ. Τοιούτων μάλιστα ἡγμάτων δ παθητικός παρακείμενος ἔχει τὴν σημασίαν ταύτην, ὡς τὸ σύστοιχον ἡγματικὸν οὐσιαστικὸν δὲν εἴναι ἐν χρήσει· ώς τὸ τῶν ἡγμάτων condere, κτίζειν, interficere, φορένειν, nasci, γεννᾶν.

Σημ. 6'. Τὸ δῆμος habeo, μετὰ τοῦ μετοχικοῦ παρακείμένου ἐπέχει πολλάκις τόπον ἐνεργητικοῦ παρακείμένου· δηλοῦ δημως συνάρμακ και διαρκοῦσαν κατάστασιν. Ἐπειδὴ τὸ habeo aliquid perspectum σημαίνει οὐ μόνον perspexi, εἶδος η ἐώρακα, ἀλλὰ και ὅτι ἔχω τι πρὸ τῶν ὁρθαλμῶν, καθορῶ ἔτι τὸ πρᾶγμα. Verres deorum templis bellum semper habuit indictum (Κιν. Βέρ. 5, 72), δ Βέργης εἶχεν αείποτε κεκηρυγμένον πόλεμον κατὰ τῶν ναῶν τῶν θεῶν.

§. 274. Μετοχὴ, γέδονον σημαίνουσα, αἰτίαν, τρόπον, διόθεσιν η

ἄλλον τινὰ τοιούτον προσδιορισμὸν τῆς κυρίας προτάσεως, ἐκφέρεται αὐτή τε καὶ τὸ ὑποκείμενον αὐτῆς κατ' ἀφαιρετικὴν ἀπόδυτον λεγομένην, μάλιστα ὅταν τὸ ὑποκείμενον αὐτῆς εἴναι διάφορον τοῦ τῆς κυρίας προτάσεως (1). Homerus fuit et Hesiodus ante Romam conditam, Archilochus regnante Romulo (Κ.ι. Τουσκ. ἐν ἀρχῇ) ὁ Ὄμηρος καὶ ὁ Ἡσίοδος ἔζησαν πρὸ τῆς κτίσεως τῆς Ρώμης, ὁ δὲ Ἀρχιλόχος βασιλεύοντος τοῦ Ρωμέλου. Qværitur utrum mundus terra stante circumeat, an mundo stante terra veratur (Σενέκ. φυσ. ζητήμ. 7, 2) ζητεῖται, πότερον περιστρέφεται ὁ κόσμος ἡρεμούσῃ τῆς γῆς, ἢ ἡ γῆ στρέφεται ἀκινήτου μένοντος τοῦ κόσμου. Άλλὰ καὶ ἐπὶ ταύτη προσωπίκας μεταχειρίζονται πολλάκις τὰς ἀπολέτις αὐτὰς ἀφαιρετικὰς, καὶ μάλιστα ὅταν ἡ μετοχὴ σημαίνῃ πρᾶξιν προγενεστέραν τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει μηνυμονευομένης ἐπειδὴ ἀντὶ τοῦ ἐλλείποντος ἐνεργητικοῦ παρακειμένου καὶ δορίστου τῆς μετοχῆς τρέπουσι τὸν λόγον εἰς παθητικὴν φωνὴν, θέτοντες τὸν παθητικὸν παρακείμενον τῆς μετοχῆς καὶ ἀλλάσσοντες τὸ ὑποκείμενον. Vercingetrix, convocatis suis clientibus, facile incendit eos (Καισ. Γ. Πολ. 7, 4) ὁ Βεργιγέτοριξ, συγκαλέσας τὸν ιδίους πελάτας, εὐκόλως ἐρεθίζει αὐτούς. Cognito Cæsaris adventu, Arioivistus legatos ad eum mittit, γροὺς τὴν τοῦ Καίσαρος ἔλευσιν, πέμπει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀριόβιστος πρεσβευτάς. Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἀναπληροῦσι πολλάκις τὴν ἐλλειψὺν τῶν χρόνων τούτων τῆς μετοχῆς. Ὅταν δημοσίας τῶν τοιούτων ἀφαιρετικῶν τὸ ὑποκείμενον ἦγει διάφορον τοῦ τῆς κυρίας προτάσεως, τότε προστίθεται αὐτὸν κατ' ἀφαιρετικὴν μετὰ τῆς ab. Εὖν δε ἦναι αὐτὸν τὸ τῆς κυρίας, τότε παραλείπεται ὅλως, ὃς ἐν τῷ ἡγουμένῳ παραδείγματι, ἢ παρεντίθεται μεταξὺ τῶν ἀφαιρετικῶν. His Gæsar cognitis milites aggerem comportare jubet (Καισ. Εὑρ. Πολ. 3, 62), ταῦτα γροὺς ὁ Καῖσαρ (ἢ πρὸς λέξιν, τούτων γνωσθέντων), διατάσσει τοὺς στρατιώτας ἥδη συγχοιτόσαις χῶμα.

Σημ. ἀ. Ἐνίοτε ἐπιφέρουσι μετὰ τὴν ἀπόδυτον ἀφαιρετικὴν τὰ

(1) Ἀντίστοιχος τῆς ἀπολέτου ταύτης ἀφαιρετικῆς εἴναι ἡ παρ. Ἔλλησι γνικὴ ἀπόδυτος λεγομένη, περὶ τῆς ὥρας Ἀσωπ. Τμ. Α'. Ιερ. Η'. §. 16.

μόρια τυμ, τότε, τυμ νέρο, τότε δὴ, τυμ δενίγνε, τότε τέλος, ἔνα σημάνωσιν ἐμφαντικώτερον, ὅτι ἡ δί' αὐτῆς δηλουμένη ἔννοια προηγεῖται τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει. Sed confecto prælio, tum vero cœneres, qvanta vis animi fuisse in exercitu Catilinae (Σαλλ. Κατ. 61), ἀλλὰ γενομένης τῆς μάχης, τότε δὴ ἡδύρασον τὰ ἕδης, διόση τόλμη ήσον εἰς τῷ τοῦ Κατουλίρα στρατῷ.

Σημ. 6. Ένιστε εὔρηται καὶ μετοχὴ μόνη κατ' ἀραιρετικὴν ἄνευ ὑποκείμενου ὡς ἀπρόσωπος ἐκφρασίς, μεθ' ἣν ἔπειται ἀπ' αὐτῆς ἐξαρτωμένη πρότασις, συμπληροῦσα τὴν ἔννοιαν αὐτῆς. Οὕτως ἀπαντῶνται κατ' ἐξοχὴν αἱ μετοχὲς αὗται: *audito*, ἀκονθέντος, *cognito*, γνωσθέντος, *comperito*, ἀρακαλυψθέντος, *intellecto*, ἐρροηθέντος, *nuntiato*, ἀγγειθέντος, *permisso*, συγχωρηθέντος καὶ ἄλλαι τινές. Alexander *audito*, Darium movisse ab Ecbatanis, fugientem insegni pergit (Κουρτ. 5. 34); ὁ Ἀλέξανδρος ἀκούσας, ὅτι ὁ Δαρεῖος ἀρέτεντερ ἀπὸ τῶν Ἐρβατάρων, ἐξακολούθεεν τὰ διώκη αὐτὸν φεύγοντα. Τὸ ὑποκείμενον τῶν τοιούτων μετοχῶν ἡ μένει δλῶς ἀδριστον, ἡ δρίζεται ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ ἀλόγου. Πρᾶ. Δι. Γ. §. 428 καὶ ἐξῆς μετὰ τῶν σημ.

Σημ. γ'. Επειδὴ δὲ ἡ μετοχὴ (ens, ὁν) τοῦ δήματος sum ἔνκι ἀχρηστος, ἐκφέρουσι καὶ μόνα οὐσιαστικὰ καὶ ἐπίθετα κατ' ἀραιρετικὴν ἀπόλυτον, ἔνθα ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα προσθέτει τὰς μετοχὰς ὄντος, οὔσης, κατ. Sereno quoque cælo, aliquando donat, καὶ αἰθρίου τοῦ οὐρανοῦ ὄντος, βροντᾷ ἐντος. *Natus est Augustus Cicerone et Antonio consulibus, ἐγεννήθη ὁ Αὐγουστος ἐπὶ τῆς υπατείας τοῦ Κικέρωνος καὶ Ἀρτωρίου. Ἀπαντᾶται δὲ ἡ τοιαύτη ἀραιρετικὴ ἄνευ μετοχῆς εἰς χρονικοὺς μάλιστα διορισμοὺς, οἵοι εἰσὶν οἱ ἥδη εἰρημένοι.* Ὁρα ἀνωτέρω §. 162.

§. 275. Περὶ τῶν ἐ.λ.λειπόντων χρόνων τῆς μετοχῆς σημειωτέον; ὅτι δὲ ἐνεστῶς ἐπέχει τόπον παρατατικοῦ, δὲ παρακείμενος ὑπερσυντελικοῦ καὶ δὲ ἀπλοῦς, μέλλων μέλλοντος ἐν παρεληλυθότι χρόνῳ, ὅταν τὸ τῆς προτάσεως, ἦν προεδιορίζει ἡ μετοχὴ, δῆμα ἦναι παρωχημένου χρόνου. Ηας omnia Titius mutavit me probante, ταῦτα πάντα μετέβαλεν ὁ Τίτιος ἐμοῦ συναιροῦντος, ἔνθα τὸ probante εἶναι παρατατικός.

Ο παρακείμενος τῆς μετοχῆς ἀπόθετικῶν καὶ ἡμιαποθετικῶν ἥπατων ἔχει σημασίαν πολλάκις μετοχικοῦ ἐνεστῶτος ἢ παρατατικοῦ, αἰτίαν, τρόπον κ. ἀ. σημαίνων. Cæsar, iisdem ducibus usus, qui nuntii venerant, Numidas et Cretas sagittarios subsidio oppidanis mittit (Καισ. Γ. Πολ 2, 7), ὁ Καῖσαρ ἡγεμόνας ἔχων τὸν αὐτοῦ, οἴτινες εἶχον ἐλθεῖ ἄγγελοι, πέμπει Νομάδας καὶ Κρήτας τοξότας πρὸς ἐπικουρίαν τῷν ἐν τῇ πόλει. Ἀλλὰ τοῦτο γίνεται συνήθως, ὅτε ἡ κυρία πρότασις ἔχει ἴστορικὸν ἐνεστῶτα, καὶ θε δὲ ἐνεστῶς τῆς μετοχῆς τῶν τοιούτων ἥπατων εἶναι ἀχρηστός, ὡς ὁ τοῦ reor καὶ soleo. Πρᾶ. Δ. Γ. §. 341 μετὰ τῶν σημ.

ΤΕΛΟΣ.

	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω
α																					
β																					
γ																					
δ																					
ε																					
ζ																					
η																					
θ																					
ι																					
κ																					
λ																					
μ																					
ν																					
ρ																					
σ																					
τ																					
υ																					
φ																					
χ																					
ψ																					
ω																					

*Достижения национальных
культур*

a	b	c	d	e
ae	as	is	as	is
ee	i	is	as	is
ee	o	em	ee	is
um	um	is	um	um
er	er	is	er	er
a	a	e	u	u
ee	ie	es	et	ei
urumorum	um	um	um	um
is	is	ihas	is	is
es	es	es	es	es
ee	l	es	es	es
is	is	is	is	is

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000076262

